Digitized by the Internet Archive
in 2024

https://archive.org/details/magilscompleteli0000unse

סֵדֶר כָּל תְּפִלּוֹת הַשָּׁנָה

MAGIL'S COMPLETE
LINEAR PRAYER BOOK

with
Services for Sabbath and Festivals

SIXTEENTH EDITION

HEBREW PUBLISHING CO., NEW YORK

Copyright, April 1905, by Josef Magil

תֹּכֶן הַחֵלֶק הָרִאשׁוֹן.

INDEX OF THE FIRST PART.

To Teachers and Students.
How to study Magil's Linear Books.
Preface.
הֲנָחַת תְּפִלָּה שֶׁל יָד . . . . (Engraving).
הֲנָחַת תְּפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ . . . . . . (Engraving).
תְּפִלָּה בְּכַוָּנָה . . . . (Engraving).
תָּוֵי הַזִּמְרָה. (אֲדוֹן עוֹלָם, יִגְדַּל, Music for
אֵין כֵּאלֹהֵינוּ and מָעוֹז צוּר יְשׁוּעָתִי.)
סֵדֶר הַשְׁכָּמַת הַבֹּקֶר (מוֹדֶה אֲנִי וכו') . . . 1
סֵדֶר לְבִישַׁת טַלִּית גָּדוֹל Putting on of the Tallith 1
סֵדֶר הֲנָחַת תְּפִלִּין . Laying of the Tephillin 3
תְּפִלַּת שַׁחֲרִית לְחוֹל Morning Service for Week-days 132-8
מַה טֹּבוּ 8
סֵדֶר הַקָּרְבָּנוֹת וּקְטֹרֶת 24
מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת 39
קַדִּישׁ יָתוֹם Mourner's Kaddish. 40
פְּסוּקֵי דְזִמְרָה (מִבָּרוּךְ שֶׁאָמַר עַד יִשְׁתַּבַּח) 60-41
יְהִי כְבוֹד, אַשְׁרֵי 47
יִשְׁתַּבַּח, בָּרְכוּ 60
קְרִיאַת שְׁמַע Reading of Shema. 65
מְקוֹרֵי הַתְּפִלָּה לִשְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה 74 71
שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה 74
תְּפִלָּה לַעֲצִירַת גְּשָׁמִים 88
תְּפִלָּה לְרִבּוּי גְּשָׁמִים 88
וַיֹּאמֶר דָּוִד (תַּחֲנוּן) לַיָּמִים שֶׁאֵין אוֹמְרִים
בָּהֶם וְהוּא רַחוּם הַגָּדוֹל 89
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ 90
וְהוּא רַחוּם הַגָּדוֹל 95
וַיֹּאמֶר דָּוִד (תַּחֲנוּן) לְשֵׁנִי וַחֲמִישִׁי 103
סֵדֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה 108
בִּרְכַּת הַגּוֹמֵל 110
יְהִי רָצוֹן לְשֵׁנִי וַחֲמִישִׁי 110
יְהַלְלוּ, לְדָוִד מִזְמוֹר, וּבְנֻחֹה יֹאמַר 112
אַשְׁרֵי, לַמְנַצֵּחַ, וּבָא לְצִיּוֹן 114-113
קַדִּישׁ שָׁלֵם Full-Kaddish (translated) 117
קַדִּישׁ יָתוֹם 120
שִׁיר שֶׁל יוֹם 126-121
לְדָוִד יְיָ אוֹרִי 127
לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי קֹרַח (בְּבֵית הָאָבֵל) 128
אֲנִי מַאֲמִין (י"ג עִקָּרִים) 130
תְּפִלַּת מִנְחָה לְחוֹל Afternoon Service for Week-days 142-133
תְּפִלַּת עַרְבִית לְחוֹל וּלְמוֹצָאֵי שַׁבָּת
Evening Service for Week-days & Termination of the Sabbath. 155-143
וִיהִי נֹעַם 155
וְאַתָּה קָדוֹשׁ 156
וְיִתֶּן לְךָ 157
הַבְדָּלָה לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת 164
עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל, שִׁיר הַמַּעֲלוֹת 166
סֵדֶר בִּרְכַּת הַמָּזוֹן Grace after Meals 175-165
סֵדֶר בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה 176
סֵדֶר קְרִיאַת שְׁמַע עַל הַמִּטָּה
Prayers before retiring to rest at night. 178
תְּפִלַּת שַׁחֲרִית לִילָדִים Morning Service for Children 183
בִּרְכַּת הַמָּזוֹן לִילָדִים Grace after Meals for Children 184
קְרִיאַת שְׁמַע לִילָדִים
Prayers for Children before retiring to rest at night. 186
סֵדֶר בְּרָכוֹת 187
בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה (בּוֹרֵא נְפָשׁ"ר) 190
עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת The Ten Commandments 190

For the Index of Prayers for

SABBATH, FESTIVALS and **NEW MOON**

see Second Volume.

לְאָבִי הַיָּקָר בָּאֲנָשִׁים

מַר יְהוּדָה מַאגִילְנִיצְקִי

יְחִיֶה

וּלְאִמִּי הַיְּקָרָה בַּנָּשִׁים

מָרַת חַיָּה מַאגִילְנִיצְקִי

תִּחְיֶה

מְקֻדָּשׁ

סֵדֶר הַתְּפִלּוֹת הַזֶּה

בְּרִגְשֵׁי אַהֲבָה וְתוֹדָה

מֵאֵת בְּנָם

הַמְתַרְגֵּם וְהַמּוֹצִיא לְאוֹר

בָּרִאשׁוֹן
ה׳ תרס׳ו
לַבְּרִיאָה

בַּשְּׁבִיעִי
א׳ תתל׳ז
לְגָלוּתֵנוּ

....PREFACE....

After a period of more than six years of hard labor and research, I am, for the first time, enabled to present to the devout Hebrew public my COMPLETE LINEAR PRAYER BOOK for the use in the Synagogue, the Home and the School.

The first volume of the present book comprises, in the most complete form, the MORNING, AFTERNOON and EVENING SERVICES for week-days and Saturday evening, GRACE AFTER MEALS, PRAYERS BEFORE RETIRING TO REST AT NIGHT, BLESSINGS and PRAYERS FOR CHILDREN, while the second volume contains the SERVICES FOR SABBATH, NEW MOON and FESTIVALS.

Unlike almost all other prayer books, every one of the above mentioned prayers is printed in its entirety in one place, and nothing is to be looked for in other places.

Another good feature of this work is that none of the prayers remained untranslated.

Knowing as I do that my LINEAR SCHOOL BIBLE and other works in the *Linear System* have been of great assistance to both teachers and students of various age in a great many schools and colleges, I dare hope that the present volume will be of equal service to all those who are aware of the fact that the knowledge of the prayers in their original Hebrew language is of great importance.

Of great usefulness and assistance to teachers and pupils, as well as to all those desirous to read the prayers correctly, will be found the dash-mark placed over every Vocal Sh'va (שְׁוָא נָע), when not under the first letter, thus enabling every one to read the prayers correctly, while the copious text and marginal notes, wherein the origin, composition and composers of the prayers are traced back as far as the Bible, Talmudic, Midrashic and latter Hebrew literature, will satisfy Hebrew scholars.

Although no pains have been spared to make the present work as correct as possible, the translator will be thankful to Hebrew scholars who will oblige him by their corrections, as the nature of the work is such that errors are unavoidable.

JOSEPH MAGIL.

Philadelphia, March, 1908.

סדר השכמת הבקר.

ORDER OF RISING IN THE MORNING.

בהקיץ האדם בבקר משנתו ובעודנו על משכבו יאמר זאת:	When a man awakes in the morning from his sleep, and while yet in his bed, he shall say:—
מוֹדֶה אֲנִי	I give thanks
לְפָנֶיךָ	before thee,
מֶלֶךְ	King,
חַי	living
וְקַיָּם	and ever-existing,
שֶׁהֶחֱזַרְתָּ	that thou hast restored
בִּי	in me
נִשְׁמָתִי	my soul
בְּחֶמְלָה.	with pity.
רַבָּה	Great is
אֱמוּנָתֶךָ:	thy faithfulness.
אחרי רחצו את ידיו יבדוק הציצת של הטלית קטן ויאמר:	After washing his hands, he shall examine the fringes of the טַלִּית קָטָן, and say:—
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ	who has sanctified us
בְּמִצְוֹתָיו	by his commandments,
וְצִוָּנוּ	and has commanded us
עַל מִצְוַת צִיצִת:	concerning the commandment of *the* fringes.
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ	May it be thy will,
יְיָ אֱלֹהַי	O Lord my God
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי	and God of my fathers,
שֶׁתְּהֵא חֲשׁוּבָה	that it be counted
מִצְוַת צִיצִת	the commandment of *the* fringes
לְפָנֶיךָ	before thee,
כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ	as if I had fulfilled it
בְּכָל פְּרָטֶיהָ	with all its details,
וְדִקְדּוּקֶיהָ	and its particulars,
וְכַוָּנוֹתֶיהָ	and its meanings,
וְתַרְיַ״ג מִצְוֹת	and the 613 commandments
הַתְּלוּיִם בָּהּ.	that depend on it.
אָמֵן סֶלָה:	Amen! Selah!

ORDER OF PUTTING ON THE טַלִּית גָּדוֹל.

Before putting on the טַלִּית גָּדוֹל, examine the צִיצִת, and say the following:—

תהלים ק״ד.	Psalm civ.
א בָּרְכִי נַפְשִׁי	1. Bless, O my soul,
אֶת יְיָ.	the Lord.
יְיָ אֱלֹהַי	O Lord my God,
גָּדַלְתָּ מְּאֹד.	thou art very great,
הוֹד וְהָדָר	*with* splendor and majesty
לָבָשְׁתָּ:	thou hast clothed thee.
ב עֹטֶה	2. Thou coverest thyself
אוֹר	*with* light
כַּשַּׂלְמָה.	as *with* a garment,
נוֹטֶה שָׁמַיִם	Thou spreadest out *the* heavens
כַּיְרִיעָה:	like a curtain.

הֲרֵינִי מִתְעַטֵּף	I am here enwrapping
גּוּפִי	my body

TO TEACHERS AND STUDENTS.

The attention of teachers and students is herewith called to the sign(ˈ) which was placed over the letter having a Vocal Sh'va (שְׁוָא נָע), when it occurs in the *middle of the word*, to distinguish it from the Silent Sh'va (שְׁוָא נָח). For instance קִדְּשָׁנוּ, וּתְּנוּמָה, are to be read קִ־דְּשָׁנוּ, וּ־תְנוּמָה, i. e., the letter having the dash(¯) placed over it begins the following syllable.

To designate words wherein the penultimate syllable is to be accented, the Metheg-sign (ֽ) has been made use of throughout this book, as מֶֽלֶךְ, לְפָנֶֽיךָ. In words not having such a sign the ultimate syllable is to be accented.

HOW TO STUDY MAGIL'S LINEAR BOOKS SUCCESSFULLY.

Cover the column of translation *up to the line* you intend to study by the "Student's Cover" which is attached to this book, or, in absence of such a cover, by an ordinary straight piece of card-board or paper. Read *one line* of the Hebrew text and the translation thereof *very slowly and carefully* once, twice, or more, until you think you know the translation by heart, and are able to repeat the same precisely, without looking into the book. Then *move the cover upward*, so as to cover the translation of the Hebrew line which is being studied, read again the Hebrew line, and furnish the translation yourself; then *move the cover downward* again, read the translation *inside*, and compare it with that which you furnished. When found to be correct, read and translate it several times until well memorized. Continue to do the same with the following lines, and, when a passage is thus memorized, it should be gone over again, but this time you must first cover the translation and furnish the same yourself, bearing always in mind that whenever you had yourself translated a line, you must not leave it before the cover was moved *downward* and the translation verified.

Apply the Student's Cover to the *text* in making translations *from English into Hebrew*, just as you have been directed to apply it to the *English translation* in translating *from Hebrew into English*.

In reciting a lesson before the teacher, the student should keep covered the translation.

And *of* the river	וְנַחַל
of thy pleasures	עֲדָנֶיךָ
thou shalt make them drink.	תַשְׁקֵם׃
10. For with thee is	י כִּי עִמְּךָ
the fountain of life;	מְקוֹר חַיִּים
In thy light	בְּאוֹרְךָ
shall we see light.	נִרְאֶה אוֹר׃
11. Continue thy lovingkindness	יא מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ
to them that know thee,	לְיֹדְעֶיךָ.
And thy righteousness	וְצִדְקָתְךָ
to the upright in heart.	לְיִשְׁרֵי לֵב׃

סדר הנחת תפלין.

Order of Laying the Tephillin.

Before laying the Tephillin say this:—

[7]I intend	[1]הִנְנִי מְכַוֵּן
by laying *the* Tephillin	בְּהַנָּחַת תְּפִלִּין
to fulfil	לְקַיֵּם
the command of my Creator,	מִצְוַת בּוֹרְאִי
who hath commanded us	שֶׁצִּוָּנוּ
to lay *the* Tephillin,	לְהָנִיחַ תְּפִלִּין
as it is written	כַּכָּתוּב
in the Law:	בַּתּוֹרָה.
And thou shalt bind them	[2] וּקְשַׁרְתָּם
for a sign	לְאוֹת
upon thine hand,	עַל יָדֶךָ.
and they shall be	וְהָיוּ
for frontlets	לְטֹטָפֹת
between thine eyes.	בֵּין עֵינֶיךָ׃
And *in* them *are placed*	וְהֵם
the following four sections *of the Law*:	אַרְבַּע פַּרְשִׁיּוֹת אֵלּוּ.

[3] שְׁמַע. [4] וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ. [5] קַדֶּשׁ. [6] וְהָיָה כִּי יְבִאֲךָ.

wherein is *declared*	שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם
his absolute unity,	יִחוּדוֹ וְאַחְדוּתוֹ
blessed be his name	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
in the world,	בָּעוֹלָם
and that we may remember	וְשֶׁנִּזְכּוֹר
the miracles and wonders	נִסִּים וְנִפְלָאוֹת
which he wrought for us	שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ
when he brought us forth	בְּהוֹצִיאָנוּ
out of Egypt,	מִמִּצְרָיִם.
and that he hath the power	וַאֲשֶׁר לוֹ הַכֹּחַ
and the dominion	וְהַמֶּמְשָׁלָה
over the highest	בָּעֶלְיוֹנִים
and over the lowest	וּבַתַּחְתּוֹנִים
to [8]do with them	לַעֲשׂוֹת בָּהֶם
according to his will.	כִּרְצוֹנוֹ.
And he commanded us	וְצִוָּנוּ
to lay *the Tephillin*	לְהָנִיחַ
upon the hand	עַל הַיָּד
as a memorial	לְזִכָּרוֹן
of the outstretched arm,	זְרוֹעַ הַנְּטוּיָה
and that it should be	וְשֶׁהִיא
opposite the heart,	נֶגֶד הַלֵּב
thereby *indicating our duty to* subject	לְשַׁעְבֵּד בָּזֶה
the lust	תַּאֲוַת
and the designs of our heart	וּמַחְשְׁבוֹת לִבֵּנוּ

---

1)הנוסחא הזאת באה בסדור של״ה ויש נוסחא אחרת בס׳ שערי ציון. 2)דברים ו׳, ח׳. 3) דברים ו׳, ד—ט: 4) שם י״א, י״ג—כ״א. 5)שמות י״ג, א—י. 6) שם י״א—ט״ז .

7) Or, I am here intent by the act of laying, etc. 8) Or, deal .

in the fringed *robe*,	בַּצִּיצִת
so shall be enwrapped	כֵּן תִּתְעַטֵּף
my soul	נִשְׁמָתִי
and the 248 members of my body	וּרְמַ״ח אֵבָרַי
and the 365 of my [2]veins	וּשְׁסָ״ה גִידַי
with the light of the fringes	בְּאוֹר הַצִּיצִת
which amount to 613. [3]	הָעוֹלֶה תַּרְיַ״ג .
And even as I cover myself	וּכְשֵׁם שֶׁאֲנִי מִתְכַּסֶּה
with a Tallith	בְּטַלִּית
in this world,	בָּעוֹלָם הַזֶּה
so may I [4]be worthy	כַּךְ אֶזְכֶּה
of a robe of the learned	לַחֲלוּקָא דְרַבָּנָן
and of a beauteous Tallith	וּלְטַלִּית נָאָה
in the world to come,	לָעוֹלָם הַבָּא
in the garden of Eden.	בְּגַן עֵדֶן .
And through the commandment of *the* fringes	וְעַל יְדֵי מִצְוַת צִיצִת
shall be delivered	תִּנָּצֵל
my soul, and my spirit,	נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי
and my prayer	וּתְפִלָּתִי
from outside *evils*;	מִן הַחִיצוֹנִים .
and the Tallith	וְהַטַּלִּית
may spread	יִפְרוֹשׂ
its wings	כְּנָפָיו
over them,	עֲלֵיהֶם
and deliver them	וְיַצִּילֵם
as an eagle	כְּנֶשֶׁר
that stirreth up her nest,	יָעִיר קִנּוֹ
that fluttereth over her young.	עַל גּוֹזָלָיו יְרַחֵף .
And may be counted	וּתְהֵא חֲשׁוּבָה
the commandment of *the* fringes	מִצְוַת צִיצִת
before the most Holy, blessed be He,	לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
as if I had fulfilled it	כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ
with all its details,	בְּכָל פְּרָטֶיהָ
and its particulars,	וְדִקְדּוּקֶיהָ
and its meanings,	וְכַוָּנוֹתֶיהָ
and the 613 commandments	וְתַרְיַ״ג מִצְוֹת
that depend on it.	הַתְּלוּיִם בָּהּ
Amen! Selah!	אָמֵן סֶלָה :

Enwrap thyself in the Tallith, and say :—

Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם .
who hath sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and hath commanded us	וְצִוָּנוּ
to enwrap ourselves	[1] לְהִתְעַטֵּף
in the [5]fringed *garment*.	בַּצִּיצִת :

Psalm xxxvi.	תהלים ל״ו
8. How precious is thy lovingkindness,	ח מַה יָּקָר חַסְדְּךָ
O God!	אֱלֹהִים
And the children of men	וּבְנֵי אָדָם .
under the shadow of thy wings	בְּצֵל כְּנָפֶיךָ
they take shelter.	יֶחֱסָיוּן :
9. They shall be satisfied	ט יִרְוְיֻן
with the fatness of thy house,	מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ .

---

[1] גמרא מנחות מ״ג ע״א. [2] Or, sinews, nerves. [3] The word ציצית, when written fully with two Jods, amouts to 600, and the five knots and eight threads, of which the ציצית are made up, amount to 13; total amount 613. [4] Or, deserve. [5] Heb., fringes

King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם .
who hath sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and hath commanded us	וְצִוָּנוּ
concerning the precept of the Tephillin.	עַל מִצְוַת תְּפִלִּין׃

After the above Benediction say immediately:—

Blessed be	בָּרוּךְ
the name	שֵׁם
of his glorious kingdom	כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד׃

And from thy wisdom,	[1] וּמֵחָכְמָתְךָ
O Most High God,	אֵל עֶלְיוֹן
thou shalt reserve for me;	תַּאֲצִיל עָלַי .
and from thy understanding	וּמִבִּינָתְךָ
thou shalt give me understanding;	תְּבִינֵנִי .
and with thy lovingkindness	וּבְחַסְדְּךָ
thou shalt do great things for me;	תַּגְדִּיל עָלַי .
and with thy might	וּבִגְבוּרָתְךָ
thou shalt destroy	תַּצְמִית
my enemies and [5]my adversaries;	אֹיְבַי וְקָמַי .
and the good oil	וְשֶׁמֶן הַטּוֹב
thou shalt pour	תָּרִיק
into the seven branches of the [6]lampstand	עַל שִׁבְעָה קְנֵי הַמְּנוֹרָה .
to cause thy goodness to flow	לְהַשְׁפִּיעַ טוּבְךָ
to thy creatures.	לִבְרִיּוֹתֶיךָ׃
Thou openest thy hand,	[2] פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ .
and satisfiest	וּמַשְׂבִּיעַ
[7]every living thing	לְכָל חַי
[7]with favor.	רָצוֹן׃

The leather thong (רצועה) is placed thrice round the middle finger, during which time the following verses are said:—

Hosea ii. 21—22	הושע ב׳, כ״א—כב.
And I will betroth thee to me	[3] וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי
for ever;	לְעוֹלָם .
And I will betroth thee to me	וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי
in righteousness, and in judgment,	בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט
and in lovingkindness,	וּבְחֶסֶד
and in mercy.	וּבְרַחֲמִים׃
And I will betroth thee to me	וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי
in faithfulness;	בֶּאֱמוּנָה .
and thou shalt know the Lord.	וְיָדַעַתְּ אֶת יְיָ׃

After putting on the Tephillin say the following sections of the Law:—

Ex. xiii. 1—19	שמות י״ג, א—ט״ז.
1. And the Lord said	א [4] וַיְדַבֵּר יְיָ
unto Moses,	אֶל מֹשֶׁה
saying:	לֵּאמֹר׃
2. Sanctify to me	ב קַדֶּשׁ לִי
every firstborn,	כָל בְּכוֹר
[8]whatsoever openeth the womb,	פֶּטֶר כָּל רֶחֶם
among the children of Israel,	בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
both [9]of man and [9]of beast;	בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה,
to me it belongeth.	לִי הוּא׃
3. And Moses said	ג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
unto the people:	אֶל הָעָם
Remember	זָכוֹר
this day,	אֶת הַיּוֹם הַזֶּה
in which you went out	אֲשֶׁר יְצָאתֶם
from Egypt,	מִמִּצְרַיִם
out of the house of [10]slavery;	מִבֵּית עֲבָדִים

---

1) ומחכמתך תקן ר׳ משה אלבאז. עין ספרו היכל הקדש. 2)תהלים קמ״ו ט״ז. 3) אמירת וארשתיך וכן מה יקר חסדך בעטיפת הטלית הנהיג ר׳ נתן שפירא שהיה אב״ד דקראקא ונפטר בשנת שצ״ג. 4) אמירת וידבר הנהיג ר׳ פייבוש רבו של הב״ח (ב״ח א״ח ס׳ ל״ח).

5) Heb., those that rise up against me. 6) Or, candlestick. 7) Or, the desire of every living thing. 8) Or, the opener of every womb. 9) Or, among. 10) Heb., slaves, bondmen.

from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
that it be counted	שֶׁתְּהֵא חֲשׁוּבָה
the commandment	מִצְוַת
of laying *the* Tephillin	הֲנָחַת תְּפִלִּין
before the most Holy, blessed be He,	לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
as if I had fulfilled it	כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ
with all its details,	בְּכָל פְּרָטֶיהָ
and its particulars,	וְדִקְדּוּקֶיהָ
and its meanings,	וְכַוָּנוֹתֶיהָ
and the 613 commandments	וְתַרְיַ״ג מִצְוֹת
that depend on it.	הַתְּלוּיִם בָּהּ .
Amen! Selah!	אָמֵן סֶלָה :

On placing the Tephillah of the Arm (של יד) on the arm, say:—

Blessed *art* thou, O Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם .
who hath sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and hath commanded us	וְצִוָּנוּ
to lay *the* Tephillin.	[1] לְהָנִיחַ תְּפִלִּין :

On placing the Tephillah of the Head (של ראש) on the forehead, say:—

Blessed *art* thou, O Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ

to his service,	לַעֲבוֹדָתוֹ
blessed be his name;	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ .
and upon the head	וְעַל הָרֹאשׁ
over against the brain,	נֶגֶד הַמּוֹחַ
thereby indicating that the [1]soul	שֶׁהַנְּשָׁמָה
which is in my brain,	שֶׁבְּמוֹחִי
together with all my senses	עִם שְׁאָר חוּשַׁי
and my powers,	וְכֹחוֹתַי
all of them	כֻּלָּם
are to be subjected	יִהְיוּ מְשֻׁעְבָּדִים
to his service,	לַעֲבֹדָתוֹ
blessed be his name.	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ .
And from the effect	וּמִשֶּׁפַע
of the precept of *the* Tephillin	מִצְוַת תְּפִלִּין
may be extended to me	יִתְמַשֵּׁךְ עָלַי
the enjoyment of long life,	לִהְיוֹת לִי חַיִּים אֲרוּכִים
and sacred influence,	וְשֶׁפַע קֹדֶשׁ
and holy thoughts,	וּמַחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת
without even thinking of sin and iniquity.	בְּלִי הַרְהוּר חֵטְא וְעָוֹן כְּלָל .
May not persuade us,	וְשֶׁלֹּא יְפַתֵּנוּ
nor entice us	וְלֹא יִתְגָּרֶה בָּנוּ
the evil inclination,	יֵצֶר הָרָע
and let us serve the Lord	וְיַנִּיחֵנוּ לַעֲבוֹד אֶת יְיָ
as it is in our heart.	כַּאֲשֶׁר עִם לְבָבֵנוּ :
And may it be the will	וִיהִי רָצוֹן

---

1) ברכות ס׳ ע״ב, מנחות ל״ו ע״א, מ״ב ע״ב ותנחומא סוף פ׳ בא. עיין בהרא״ש לפסחים פרק א׳ אות י׳. מלת לְהָנִיחַ נקדנו בסדורנו בקמץ (משרש נוח) כדעת הבית יוסף באו״ח ס׳ כ״ה. אולי יותר נכון לנקד לְהַנִּחַ משרש ינח כי הוראת השרש הזה כמו שנמצא בתנ״ך היא להשאיר הדבר במנוחתו בעת שהוראת השרש נוח היא לתת מנוחה. וכן נקד הרב לונזאנו בס׳ המעריך ור׳ יצחק סטנוב בספרו ויעתר יצחק.

2) Or, mind. 3) Heb., that I may have.

מִיָּמִים יָמִימָה׃	from year to year.
יא וְהָיָה	11. And it shall be,
כִּי יְבִאֲךָ יְיָ	when the Lord shall bring thee
אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי	into the land of the Canaanite,
כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ	as he hath sworn to teee
וְלַאֲבֹתֶיךָ.	and to thy fathers,
וּנְתָנָהּ לָךְ׃	and he shall give it to thee,
יב וְהַעֲבַרְתָּ	12. That thou shalt [1]set apart
כָל פֶּטֶר רֶחֶם	all that openeth the womb
לַיְיָ.	to the Lord,
וְכָל פֶּטֶר שֶׁגֶר בְּהֵמָה	and every firstling that cometh of a beast
אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ	which thou shalt have,
הַזְּכָרִים	the males,
לַיְיָ׃	*shall belong* to the Lord.
יג וְכָל פֶּטֶר	13. And every firstling
חֲמֹר	of an ass
תִּפְדֶּה בְשֶׂה	thou shalt redeem with a lamb;
וְאִם לֹא תִפְדֶּה	and if thou wilt not redeem it,
וַעֲרַפְתּוֹ.	then thou shalt break its neck;
וְכֹל בְּכוֹר	and every firstborn
אָדָם	of man
בְּבָנֶיךָ	among thy sons
תִּפְדֶּה׃	shalt thou redeem.
יד וְהָיָה	14. And it shall be,
כִּי יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ	when thy son shall ask thee
מָחָר	[2]in time to come,
לֵאמֹר	saying:
מַה זֹּאת.	What is this?

וְאָמַרְתָּ אֵלָיו	that thou shalt say unto him:
בְּחֹזֶק יָד	By strength of hand
הוֹצִיאָנוּ יְיָ	the Lord brought us out
מִמִּצְרַיִם	from Egypt,
מִבֵּית עֲבָדִים׃	from the house of slavery.
טו וַיְהִי	15. And it came to pass,
כִּי הִקְשָׁה פַרְעֹה	when Pharaoh was too hard[3]
לְשַׁלְּחֵנוּ	to send us away,
וַיַּהֲרֹג יְיָ	that the Lord slew
כָּל בְּכוֹר	every firstborn
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם	in the land of Egypt,
מִבְּכֹר	from the firstborn
אָדָם	of man
וְעַד בְּכוֹר בְּהֵמָה,	and unto the firstborn of beast,
עַל כֵּן אֲנִי זֹבֵחַ	therefore I sacrifice
לַיְיָ	to the Lord
כָּל פֶּטֶר רֶחֶם	all that openeth the womb,
הַזְּכָרִים	the males;
וְכָל בְּכוֹר	but every firstborn
בָּנַי	of my sons
אֶפְדֶּה׃	I redeem.
טז וְהָיָה	16. And it shall be
לְאוֹת	for a sign
עַל יָדְכָה	upon thy hand,
וּלְטוֹטָפֹת	and for frontlets
בֵּין עֵינֶיךָ.	between thy eyes;
כִּי בְּחֹזֶק יָד	for by strength of hand
הוֹצִיאָנוּ יְיָ	the Lord brought us out
מִמִּצְרָיִם׃	from Egypt.

---

[1] Heb., make to pass over. [2] Heb., to-morrow. [3] I. e., obstinately refused.

for by strength of hand	כִּי בְּחֹזֶק יָד
the Lord brought you out	הוֹצִיא יְיָ אֶתְכֶם
from here:	מִזֶּה.
and no leavened bread shall be eaten.	וְלֹא יֵאָכֵל חָמֵץ:
4. This day	ד הַיּוֹם
you are going out,	אַתֶּם יֹצְאִים.
in the month of ripe ears.[1]	בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב:
5. And it shall be,	ה וְהָיָה
when the Lord shall bring thee	כִּי יְבִיאֲךָ יְיָ
into the land of the Canaanite,	אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
and the Hittite, and the Amorite,	וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי
and the Hivite, and the Jebusite,	וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי
which he hath sworn	אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
to thy fathers	לַאֲבֹתֶיךָ
to give thee,	לָתֶת לָךְ
a land	אֶרֶץ
flowing *with* milk and honey,	זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ.
that thou shalt perform	וְעָבַדְתָּ
this service	אֶת הָעֲבֹדָה הַזֹּאת
in this month.	בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה:
6. Seven days	ו שִׁבְעַת יָמִים
thou shalt eat	תֹּאכַל
unleavened bread,	מַצֹּת.
and on the seventh day	וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
shall be a feast to the Lord.	חַג לַייָ:
7. Unleavened bread	ז מַצּוֹת
shall be eaten	יֵאָכֵל

the seven days;	אֵת שִׁבְעַת הַיָּמִים.
and no leavened bread shall be seen with thee,	וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ
and no leaven shall be seen with thee	וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר
in all thy territory.	בְּכָל גְּבֻלֶךָ:
8. And thou shalt tell	ח וְהִגַּדְתָּ
to thy son	לְבִנְךָ
in that day,	בַּיּוֹם הַהוּא
saying:	לֵאמֹר.
It is because of that	בַּעֲבוּר זֶה
which the Lord did	עָשָׂה יְיָ
for me,	לִי
when I went out	בְּצֵאתִי
from Egypt.	מִמִּצְרָיִם:
9. And it shall be to thee	ט וְהָיָה לְךָ
for a sign	לְאוֹת
upon thy hand,	עַל יָדְךָ
and for a memorial	וּלְזִכָּרוֹן
between thy eyes;	בֵּין עֵינֶיךָ
in order that the law of the Lord may be	לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְיָ
in thy mouth;	בְּפִיךָ.
for with a strong hand	כִּי בְּיָד חֲזָקָה
hath the Lord brouht thee out	הוֹצִאֲךָ יְיָ
from Egypt.	מִמִּצְרָיִם:
10. And thou shalt keep	י וְשָׁמַרְתָּ
this ordinance	אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת
in its season,	לְמוֹעֲדָהּ.

---

[1] I. e.. the month of Nisan.

And he *is* my God,	וְהוּא אֵלִי
and my living Redeemer,	וְחַי גֹּאֲלִי.
and [1]a rock in *my* travail	וְצוּר חֶבְלִי
in time of distress.	בְּעֵת צָרָה׃
And he *is* my banner	וְהוּא נִסִּי
and a refuge to me,	וּמָנוֹס לִי
the portion of my cup	מְנָת כּוֹסִי
in the day when I call.	בְּיוֹם אֶקְרָא׃
Into his hand	בְּיָדוֹ
I commit my spirit,	אַפְקִיד רוּחִי
when I sleep	בְּעֵת אִישַׁן
and when I awake.	וְאָעִירָה׃
And with my spirit	וְעִם רוּחִי
I commit my body *also*;	גְּוִיָּתִי
the Lord *is* with me,	יְיָ לִי
and I will not fear.	וְלֹא אִירָא׃

יגדל

Let be magnified	יִגְדַּל
the living God	אֱלֹהִים חַי
and let him be praised;	וְיִשְׁתַּבַּח
he exists,	נִמְצָא
and *there is* no period	וְאֵין עֵת
unto his existence.	אֶל מְצִיאוּתוֹ׃
He is One,	אֶחָד
and *there is* no unity	וְאֵין יָחִיד
like unto his unity;	כְּיִחוּדוֹ
he is [2]invisible,	נֶעְלָם
and *there is* no end	וְגַם אֵין סוֹף
to his unity.	לְאַחְדוּתוֹ׃
He has no bodily form,	אֵין לוֹ דְמוּת הַגּוּף
and he is not a body;	וְאֵינוֹ גוּף
we can compare nought unto him	לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו
in his holiness.	קְדֻשָּׁתוֹ׃
He was prior	קַדְמוֹן
to anything	לְכָל דָּבָר
that has been created;	אֲשֶׁר נִבְרָא
he was the first,	רִאשׁוֹן
and *there was* no beginning	וְאֵין רֵאשִׁית
to his beginning.	לְרֵאשִׁיתוֹ׃
Behold, he *is*	הִנּוֹ
Lord of *the* universe;	אֲדוֹן עוֹלָם
to every creature	לְכָל נוֹצָר
he teaches his greatness	יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ
and his sovereignty.	וּמַלְכוּתוֹ׃
The [3]inspiration of his prophecy	שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ
he gave	נְתָנוֹ
unto the men of his choice	אֶל אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ
and his glory.	וְתִפְאַרְתּוֹ׃
There has not arisen	לֹא קָם
in Israel	בְּיִשְׂרָאֵל
another like unto Moses,	כְּמשֶׁה עוֹד.
a prophet	נָבִיא
and one who beheld	וּמַבִּיט
his similitude.	אֶת תְּמוּנָתוֹ׃
The Law of truth	תּוֹרַת אֱמֶת
God gave to his people	נָתַן לְעַמּוֹ אֵל
by the hand of his prophet,	עַל יַד נְבִיאוֹ

---

1) Or, the Rock is my portion. 2) Or, inconceivable; Heb., concealed. 3) Or, influence.

תפלת שחרית

MORNING SERVICE.

מַה טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ	How goodly are thy tents,
יַעֲקֹב.	O Jacob!
מִשְׁכְּנֹתֶיךָ	thy dwellings,
יִשְׂרָאֵל:	O Israel!
וַאֲנִי	And I,
בְּרֹב חַסְדְּךָ	[1]in thy great lovingkindness,
אָבֹא בֵיתֶךָ.	[2]I enter thy house;
אֶשְׁתַּחֲוֶה	[2]I [3]worship
אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ	toward thy holy temple
בְּיִרְאָתֶךָ:	in fear of thee.
יְיָ	O Lord!
אָהַבְתִּי	I love
מְעוֹן בֵּיתֶךָ.	the habitation of thy house,
וּמְקוֹם מִשְׁכַּן	and the dwelling place
כְּבוֹדֶךָ:	of thy glory.
וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה	And [1]I [3]worship,
וְאֶכְרָעָה.	and bow down;
אֶבְרְכָה	[1]I bend the knee
לִפְנֵי יְיָ עֹשִׂי:	before the Lord, my Maker.
וַאֲנִי תְפִלָּתִי	And I *offer* my prayer
לְךָ יְיָ	unto thee, O Lord,
עֵת רָצוֹן	*in* [4]an acceptable time;
אֱלֹהִים	O God!
בְּרָב חַסְדֶּךָ.	in thy great lovingkindness,
עֲנֵנִי	answer me
בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:	[5]with thy true salvation.

אֲדוֹן עוֹלָם.	*He is* Lord of the universe,
אֲשֶׁר מָלַךְ	who reigned
בְּטֶרֶם כָּל יְצִיר	before any creature
נִבְרָא:	was created.
לְעֵת	At the time
נַעֲשָׂה	when it was made
בְחֶפְצוֹ	by his desire
כֹּל.	all,
אֲזַי	then
מֶלֶךְ	KING
שְׁמוֹ נִקְרָא:	was his name proclaimed.
וְאַחֲרֵי	And afterwards,
כִּכְלוֹת הַכֹּל.	when all shall have had an end,
לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ.	alone shall reign
נוֹרָא:	the dreaded one.
וְהוּא הָיָה	And he was,
וְהוּא הֹוֶה.	and he is,
וְהוּא יִהְיֶה	and he will be
בְּתִפְאָרָה:	in glory.
וְהוּא אֶחָד	And he *is* One,
וְאֵין שֵׁנִי.	and *there is* no second
לְהַמְשִׁיל לוֹ	to compare to him,
לְהַחְבִּירָה:	to consort *with him*.
בְּלִי רֵאשִׁית	*He is* without beginning,
בְּלִי תַכְלִית.	without end;
וְלוֹ הָעֹז	and to him belong the strength
וְהַמִּשְׂרָה:	and the dominion.

---

1) Or, with the greatness of thy mercy. 2) Or, I will, etc. 3) Or, prostrate myself. 4) Or, a time of favor. 5) Or, in the truth of thy salvation.

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and has commanded us	וְצִוָּנוּ
to occupy ourselves	לַעֲסוֹק
with the words of *the* Law.	בְּדִבְרֵי תוֹרָה׃
And make pleasant, we pray thee,	וְהַעֲרֶב נָא
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the words	אֶת דִּבְרֵי
of thy Law	תוֹרָתְךָ
in our mouth,	בְּפִינוּ
and in the mouth of thy people,	וּבְפִי עַמְּךָ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל
so that we may be,	וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ
and our offspring,	וְצֶאֱצָאֵינוּ
and the offspring of thy people,	וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל
all of us	כֻּלָּנוּ
knowers of thy name	יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ
and learners of thy Law	וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ
for its sake.	לִשְׁמָהּ׃
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who teaches *the* Law	הַמְלַמֵּד תּוֹרָה
to his people Israel.	לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ

King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has chosen us	אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
from all the nations,	מִכָּל הָעַמִּים
and has given us	וְנָתַן לָנוּ
his Law.	אֶת תּוֹרָתוֹ׃
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the giver of the Law.	נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃
The Lord bless thee,	יְבָרֶכְךָ יְיָ
and [1]keep thee.	וְיִשְׁמְרֶךָ׃
The Lord let shine	יָאֵר יְיָ ׀
his face	פָּנָיו
unto thee,	אֵלֶיךָ
and he [2]show thee favor.	וִיחֻנֶּךָּ׃
The Lord [3]lift up	יִשָּׂא יְיָ ׀
his [4]face	פָּנָיו
unto thee,	אֵלֶיךָ
and give thee	וְיָשֵׂם לְךָ
peace.	שָׁלוֹם׃
These are the things	אֵלּוּ דְבָרִים
which have no *fixed* measure:	שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר
the corner *of the field*,[5]	הַפֵּאָה
and the first fruits,[6]	וְהַבִּכּוּרִים
and the appearance *offering*,[7]	וְהָרֵאָיוֹן
and the practice of charity,	וּגְמִילוּת חֲסָדִים
and the study of *the* Law.	וְתַלְמוּד תּוֹרָה׃
These are the things	אֵלּוּ דְבָרִים
of which a man eats	שֶׁאָדָם אוֹכֵל

---

[1] or, preserve. [2] Or, be gracious unto thee. [3] Or, turn. [4] Or, countenance. [5] See Lev. 19. 9, 10. [6] See Ex. 23. 19. [7] See Deut. 16. 16.

the faithful of his house.	נֶאֱמַן בֵּיתוֹ׃
God will not alter,	לֹא יַחֲלִיף הָאֵל
and he will never change his Law	וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים.
for any other.	לְזוּלָתוֹ׃
He [1]observes and knows	צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ
our secrets;	סְתָרֵינוּ.
he beholds	מַבִּיט
the end of a thing	לְסוֹף דָּבָר
[2]at its beginning.	בְּקַדְמָתוֹ׃
He [3]bestows upon a man lovingkindness according to his work;	גּוֹמֵל לְאִישׁ חֱסֶד כְּמִפְעָלוֹ.
he gives to the wicked	נוֹתֵן לְרָשָׁע
evil	רַע
according to his wickedness.	כְּרִשְׁעָתוֹ׃
He will send	יִשְׁלַח
at the end of the days	לְקֵץ הַיָּמִין
our anointed,	מְשִׁיחֵנוּ.
to redeem	לִפְדּוֹת
those that wait	מְחַכֵּי
for the [4]time of his salvation.	קֵץ יְשׁוּעָתוֹ׃
The dead	מֵתִים
will God revive	יְחַיֶּה אֵל
in abundance of his lovingkindness.	בְּרֹב חַסְדּוֹ.
Blessed *be* for ever	בָּרוּךְ עֲדֵי עַד
his glorious name.	שֵׁם תְּהִלָּתוֹ׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and has commanded us	וְצִוָּנוּ
concerning the washing of the hands.	עַל נְטִילַת יָדָיִם׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has formed	אֲשֶׁר יָצַר
(*the*) man	אֶת הָאָדָם
in his wisdom,	בְּחָכְמָה.
and created in him	וּבָרָא בוֹ
[5]orifices, [5]orifices[6]	נְקָבִים נְקָבִים.
[7]vessels, [7]vessels [8]	חֲלוּלִים חֲלוּלִים.
It is revealed and known	גָּלוּי וְיָדוּעַ
before the throne	לִפְנֵי כִסֵּא
of thy glory,	כְבוֹדֶךָ
that if it be opened	שֶׁאִם יִפָּתֵחַ
one of them,	אֶחָד מֵהֶם
or it be closed	אוֹ יִסָּתֵם
one of them,	אֶחָד מֵהֶם.
it would be impossible	אִי אֶפְשַׁר
to exist,	לְהִתְקַיֵּם
and to stand before thee.	וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ׃
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who heals	רוֹפֵא
all flesh,	כָל בָּשָׂר
and [9]does wonderously.	וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת׃

---

1) Or, perceives; watches. 2) Or, before it exists. 3) Or, he rewards a man. 4) Heb., end. 5) Or, tubes. 6) I. e., many orifices. 7) Heb., cavities. 8) I. e., many vessels. 9) Or. works.

understanding	בִינָה
to distinguish	לְהַבְחִין
between day	בֵּין יוֹם
and (*between*) night.	וּבֵין לָיְלָה׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has not made me	שֶׁלֹּא עָשַׂנִי
a heathen.	גּוֹי׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has not made me	שֶׁלֹּא עָשַׂנִי
a slave.	עָבֶד׃

Men say :—	אנשים אומרים:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has not made me	שֶׁלֹּא עָשַׂנִי
a woman.	אִשָּׁה׃

Women say :—	נשים אומרות:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has made me	שֶׁעָשַׂנִי
according to his will.	כִּרְצוֹנוֹ׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who opens *the eyes of* the blind.	פּוֹקֵחַ עִוְרִים׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who clothes the naked.	מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who [1]releases the bound.	מַתִּיר אֲסוּרִים׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who raises those that are bent down.	זוֹקֵף כְּפוּפִים׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who stretches out the earth	רוֹקַע הָאָרֶץ
over the waters.	עַל הַמָּיִם׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who provides for me	הָעוֹשֶׂה[2] לִי
my every want.	כָּל צָרְכִּי׃

---

1) Or loosens. 2) שעשה :נ״א.

into me,	בִּי .
and thou preservest it	וְאַתָּה מְשַׁמְּרָהּ
within me;	בְּקִרְבִּי .
and thou art hereafter	וְאַתָּה עָתִיד
to take it from me,	לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי
and to restore it in me	וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי
at a future time to come.	לֶעָתִיד לָבֹא .
All the time	כָּל זְמַן
that the soul is within me,	שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי
[5]I give thanks	מוֹדֶה אֲנִי
before thee,	לְפָנֶיךָ
O Lord my God	יְיָ אֱלֹהַי
and God of my fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי.
Sovereign	רִבּוֹן
of all works,	כָּל הַמַּעֲשִׂים .
Lord of all souls.	אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת :
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who restores	הַמַּחֲזִיר
souls	נְשָׁמוֹת
to dead [7]bodies.	לִפְגָרִים מֵתִים :

The following sixteen Blessings are called "Blessings of the Dawn", and were composed in the times of the Talmud (ברכות ס׳ ע׳ב;מנחות מ׳ג ע׳ב) with the exception of שעשני כרצונו, which was written at a later period.

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has given	אֲשֶׁר נָתַן
to the cock	לַשֶּׂכְוִי

their fruits[1]	פֵּרוֹתֵיהֶם
in this world,	בָּעוֹלָם הַזֶּה
and the principal remains	וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת
for the world to come;	לָעוֹלָם הַבָּא .
and these are they:	וְאֵלּוּ הֵן .
honoring father and mother,	כִּבּוּד אָב וָאֵם .
and bestowing kindnesses,	וּגְמִילוּת חֲסָדִים .
and attending early	וְהַשְׁכָּמַת
in the house of learning,[2]	בֵּית הַמִּדְרָשׁ
morning	שַׁחֲרִית
and evening,	וְעַרְבִית.
and [3]entertaining strangers,	וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים.
and visiting the sick,	וּבִקּוּר חוֹלִים .
and [3]dowering the bride,	וְהַכְנָסַת כַּלָּה.
and [3]conveying the dead,	וּלְוָיַת הַמֵּת.
and devotion in prayer,	וְעִיּוּן תְּפִלָּה .
and [3]making peace	וַהֲבָאַת שָׁלוֹם
between man	בֵּין אָדָם
and his fellow-man;	לַחֲבֵרוֹ .
but the study of the Law	וְתַלְמוּד תּוֹרָה
is equal to them all.	כְּנֶגֶד כֻּלָּם :

My God!	אֱלֹהַי .
the soul	נְשָׁמָה
which thou hast given	שֶׁנָּתַתָּ
in me	בִּי
is pure;	טְהוֹרָה הִיא .
thou hast created it,	אַתָּה בְרָאתָהּ .
thou hast formed it,	אַתָּה יְצַרְתָּהּ .
thou hast breathed it	אַתָּה נְפַחְתָּהּ

---

1) Or, the fruits of which a man enjoys. 2) I. e., the synagogue where the Talmud is studied. 3) Heb., bringing. 4) Heb. following the dead (to the grave). 5) Or, I acknowledge, etc., that thou art Sovereign of, etc. 6) Or, carcasses.

from a hard [4]law-suit,	מִדִּין קָשֶׁה
and from a hard [5]litigant,	וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה
whether he be	בֵּין שֶׁהוּא
a son of the covenant,[6]	בֶּן בְּרִית
or (*whether*) he be not	וּבֵין שֶׁאֵינוֹ
a son of the covenant.[6]	בֶּן בְּרִית:

Our God	[1]אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
remember us	זָכְרֵנוּ
with a good remembrance	בְּזִכָּרוֹן טוֹב
before thee,	לְפָנֶיךָ
and visit us	וּפָקְדֵנוּ
with a visitation	בִּפְקֻדַּת
of salvation and mercy	יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים
from the heavens,	מִשְּׁמֵי
the heavens of old;	שְׁמֵי קֶדֶם.
and remember to us,	וּזְכָר לָנוּ.
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the love	אַהֲבַת
of the ancient *fathers*,	הַקַּדְמוֹנִים
Abraham, Isaac, and Israel,	אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל
thy servants,	עֲבָדֶיךָ.
the covenant,	אֶת הַבְּרִית
and the kindness,	וְאֶת הַחֶסֶד
and the oath	וְאֶת הַשְּׁבוּעָה
which thou hast sworn	שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ
to Abraham our father	לְאַבְרָהָם אָבִינוּ

and grant us this day	וּתְנֵנוּ הַיּוֹם
and every day	וּבְכָל יוֹם
grace,	לְחֵן
and favor,	וּלְחֶסֶד
and mercy	וּלְרַחֲמִים
in thy eyes,	בְּעֵינֶיךָ
and in the eyes	וּבְעֵינֵי
of all who behold us;	כָל רוֹאֵינוּ.
and bestow upon us	וְתִגְמְלֵנוּ
lovingkindnesses.	חֲסָדִים טוֹבִים:
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
who bestows	גּוֹמֵל
lovingkindnesses	חֲסָדִים טוֹבִים
upon his people Israel.	לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

This prayer was composed by Rabbi Judah Hanasi, who recited it at the end of all prayers. ברכות ט״ז ע״ב; שבת ל׳ ע״ב.

May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord my God	יְיָ אֱלֹהַי
and God of my fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי.
to deliver me	שֶׁתַּצִּילֵנִי
this day and every day	הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם
from [2]arrogant men	מֵעַזֵּי פָנִים
and from [3]arrogance,	וּמֵעַזּוּת פָּנִים.
from a bad man,	מֵאָדָם רָע
and from a bad companion,	וּמֵחָבֵר רָע
and from a bad neighbor,	וּמִשָּׁכֵן רָע
and from a mishap,	וּמִפֶּגַע רָע
and from the adversary	וּמִשָּׂטָן
that destroys,	הַמַּשְׁחִית.

---

1) This prayer, with some changes, can be found in Musaf service for New Year. 2) Heb., bold faces. 3) Heb., boldness of face. 4) Or, judgment. 5) Or, opponent. 6) I. e., a Hebrew.

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who [2]directs	הַמֵּכִין[1]
the steps of man.	מִצְעֲדֵי גָבֶר׃
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who girds Israel	אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל
with might.	בִּגְבוּרָה׃
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who crowns Israel	עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל
with glory.	בְּתִפְאָרָה׃
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who give	הַנּוֹתֵן
to the veary	לַיָּעֵף
strength.	כֹּחַ׃
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who removes	הַמַּעֲבִיר
sleep	שֵׁנָה

from my eyes,	מֵעֵינָי
and slumber	וּתְנוּמָה
from my eyelids.	מֵעַפְעַפָּי׃
[3]And may it be *the* will	וִיהִי רָצוֹן
[3]from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
to [4]make us familiar	שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ
with thy Law,	בְּתוֹרָתֶךָ
and to attach us	וְדַבְּקֵנוּ
to thy commandments,	בְּמִצְוֹתֶיךָ .
and bring us not	וְאַל תְּבִיאֵנוּ
neither into the power of sin,	לֹא לִידֵי חֵטְא.
nor into the power of transgression	וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה
or iniquity,	וְעָוֹן .
nor into the power of temptation,	וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן.
nor into the power of contempt;	וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן.
and let not have rule	וְאַל תַּשְׁלֶט
over us	בָּנוּ
the evil [5]desire;	יֵצֶר הָרָע .
and keep us far	וְהַרְחִיקֵנוּ
from a bad man	מֵאָדָם רָע
and from a bad companion;	וּמֵחָבֵר רָע.
and attach us	וְדַבְּקֵנוּ
to a good [5]desire	בְּיֵצֶר הַטּוֹב
and to good works;	וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים.
and subdue our [5]desire	וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ
[6]to be obedient to thee;	לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ.

---

[1] נ״א: אשר הכין. [2] Or, establishes; makes firm. [3] Or, And may it be thy will. [4] Or, accustom us to thy, etc.; or, to make us walk in, etc. [5] Or, inclination. [6] Or, to serve thee; or, to submit itself to thee.

and he put *it*	וַיָּשֶׂם
upon Isaac his son;	עַל יִצְחָק בְּנוֹ
and he took in his hand	וַיִּקַּח בְּיָדוֹ
the fire	אֶת הָאֵשׁ
and the knife;	וְאֶת הַמַּאֲכֶלֶת.
and they [1]went both of them	וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם
together.	יַחְדָּו׃
7. And Isaac said	ז וַיֹּאמֶר יִצְחָק
unto Adraham his father,	אֶל אַבְרָהָם אָבִיו
and he said:	וַיֹּאמֶר
My father;	אָבִי
and he said:	וַיֹּאמֶר
Here am I, my son.	הִנֶּנִּי בְנִי.
And he said:	וַיֹּאמֶר
Behold, *here is* the fire	הִנֵּה הָאֵשׁ
and the wood;	וְהָעֵצִים
but where *is* the lamb	וְאַיֵּה הַשֶּׂה
for a burnt-offering?	לְעֹלָה׃
8. And Abraham said:	ח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
God	אֱלֹהִים
will [2]provide himself the lamb	יִרְאֶה לּוֹ הַשֶּׂה
for a burnt-offering	לְעֹלָה
my son;	בְּנִי.
so they went both of them	וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם
together.	יַחְדָּו׃
9. And they came	ט וַיָּבֹאוּ
unto the place	אֶל הַמָּקוֹם
of which God had told him;	אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים
and Abraham built there	וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם

the altar,	אֶת הַמִּזְבֵּחַ
and he arranged	וַיַּעֲרֹךְ
the wood,	אֶת הָעֵצִים.
and he bound	וַיַּעֲקֹד
Isaac his son,	אֶת יִצְחָק בְּנוֹ
and he laid him	וַיָּשֶׂם אֹתוֹ
upon the altar	עַל הַמִּזְבֵּחַ
[3]above the wood.	מִמַּעַל לָעֵצִים׃
10. And Abraham stretched forth	וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם
his hand,	אֶת יָדוֹ
and he took	וַיִּקַּח
the knife	אֶת הַמַּאֲכֶלֶת.
to slay his son.	לִשְׁחֹט אֶת בְּנוֹ׃
11. But *now* called unto him	יא וַיִּקְרָא אֵלָיו
an angel of the Lord	מַלְאַךְ יְיָ
out of the heaven,	מִן הַשָּׁמַיִם
and he said:	וַיֹּאמֶר
Abraham, Abraham;	אַבְרָהָם אַבְרָהָם.
and he said:	וַיֹּאמֶר
Here am I.	הִנֵּנִי׃
12. And he said:	יב וַיֹּאמֶר
Do not stretch out	אַל תִּשְׁלַח
thy hand	יָדְךָ
unto the lad,	אֶל הַנַּעַר
and do not do to him	וְאַל תַּעַשׂ לוֹ
any thing;	מְאוּמָה.
for now I know	כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי
that thou fearest God;	כִּי יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה

---

1) Or, two went. 2) Heb., see for himself. 3) Heb., from above to the wood.

on the mount Moriah,	בְּהַר הַמּוֹרִיָּה,
and the binding	וְאֶת הָעֲקֵדָה
with which he bound	שֶׁעָקַד
Isaac his son	אֶת יִצְחָק בְּנוֹ
upon the [2]altar,	עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ
as it is written	כַּכָּתוּב
in thy Law.	בְּתוֹרָתֶךָ:
1. And it came to pass	א וַיְהִי[1]
after these things,	אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
that God	וְהָאֱלֹהִים
did [3]tempt Abraham,	נִסָּה אֶת אַבְרָהָם.
and he said unto him:	וַיֹּאמֶר אֵלָיו
Abraham;	אַבְרָהָם
and he said:	וַיֹּאמֶר
Here am I.	הִנֵּנִי:
2. And he said:	ב וַיֹּאמֶר
Take, now,	קַח נָא
thy son,	אֶת בִּנְךָ
thy only son	אֶת יְחִידְךָ
whom thou lovest,	אֲשֶׁר אָהַבְתָּ
even Isaac,	אֶת יִצְחָק
and [4]get thee	וְלֶךְ לְךָ
into the land of Moriah;	אֶל אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה,
and offer him there	וְהַעֲלֵהוּ שָׁם
for a burnt-offering	לְעֹלָה
upon one of the mountains	עַל אַחַד הֶהָרִים
of which I will tell thee.	אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ:

3. And Abraham rose up early	ג וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם
in the morning,	בַּבֹּקֶר
and he saddled	וַיַּחֲבֹשׁ
his ass,	אֶת חֲמֹרוֹ
and he took	וַיִּקַּח
[5]his two young men	אֶת שְׁנֵי נְעָרָיו
with him,	אִתּוֹ
and Isaac his son;	וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ.
and he cleft	וַיְבַקַּע
the wood for *the* burnt-offering,	עֲצֵי עֹלָה
and he rose up,	וַיָּקָם
and went	וַיֵּלֶךְ
unto the place	אֶל הַמָּקוֹם
of which God told him.	אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים:
4. On the third day	ד בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
Abraham lifted up	וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם
his eyes,	אֶת עֵינָיו
and saw the place	וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם
from a distance.	מֵרָחֹק:
5. And Abraham said	ה וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
unto his young men:	אֶל נְעָרָיו
Abide you here[6]	שְׁבוּ לָכֶם פֹּה
with the ass,	עִם הַחֲמוֹר
and I and the lad	וַאֲנִי וְהַנַּעַר
will go yonder;	נֵלְכָה עַד כֹּה.
and we will worship,	וְנִשְׁתַּחֲוֶה
and we will return unto you.	וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם:
6. And Abraham took	ו וַיִּקַּח אַבְרָהָם
the wood for the burnt-offering,	אֶת עֲצֵי הָעֹלָה

---

1) בראשית כ״ב א—י״ט. 2) Or, top of the altar 3) Or, test, prove. 4) Heb., go to thee. 5) Or, two of his young men. 6) Heb., Stay for yourselves here.

Sovereign of the universe!	[1]רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם.
may it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ .
to remember to us	שֶׁתִּזְכָּר לָנוּ
the covenant of our fathers,	בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ
as Abraham our father suppressed	כְּמוֹ שֶׁכָּבַשׁ אַבְרָהָם אָבִינוּ
his compassion	אֶת רַחֲמָיו
to his only son,	מִבֶּן יְחִידוֹ
and he wanted	וְרָצָה
to slaughter him,	לִשְׁחוֹט אוֹתוֹ
in order to perform	כְּדֵי לַעֲשׂוֹת
thy will,	רְצוֹנֶךָ .
so may thy compassion suppress	כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ
thy anger	אֶת כַּעַסְךָ
(*from*) against us;	מֵעָלֵינוּ
and let thy compassion be [2]added	וְיִגֹּלּוּ רַחֲמֶיךָ
unto thy *other* [3]measures,	עַל מִדּוֹתֶיךָ .
and deal with us	וְתִכָּנֵס אִתָּנוּ
better than the order of thy law requires;	לִפְנִים מִשּׁוּרַת דִּינֶךָ .
and [4]let thy conduct with us be,	וְתִתְנַהֵג עִמָּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
with the measure	בְּמִדַּת
of lovingkindness	הַחֶסֶד
and with the measure	וּבְמִדַּת
of compassion;	הָרַחֲמִים .

and in thy great goodness	וּבְטוּבְךָ הַגָּדוֹל
may turn aside	יָשׁוּב
the fierceness of thy wrath	חֲרוֹן אַפְּךָ
from thy people,	מֵעַמְּךָ
and from thy city,	וּמֵעִירְךָ
and from thy land,	וּמֵאַרְצְךָ
and from thy inheritance;	וּמִנַּחֲלָתֶךָ .
and fulfil to us,	וְקַיֶּם לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the word	אֶת הַדָּבָר
which thou hast promised us	שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ
through the hands of Moses	עַל יְדֵי מֹשֶׁה
thy servant;	עַבְדֶּךָ .
as it is said:	כָּאָמוּר .
And I will remember	[5]וְזָכַרְתִּי
my covenant	אֶת בְּרִיתִי
with Jacob,	יַעֲקוֹב .
and also my covenant	וְאַף אֶת בְּרִיתִי
with Isaac,	יִצְחָק
and also my covenant	וְאַף אֶת בְּרִיתִי
with Abraham	אַבְרָהָם
I will remember;	אֶזְכֹּר
and the land	וְהָאָרֶץ
I will remember.	אֶזְכֹּר :

The last three prayers, viz., אלהינו ואלהי אבותינו, ויהי אחר, רבונו של עולם are omitted in almost all prayer books published outside of Russia.

לעולם יהא אדם was included in the prayers by an error on the part of an ignorant copist or printer, who did not know that לעולם יהא אדם is an inscription containing the law regarding the recital of רבון כל העולמים every morning; or, for any reason, the printer or publisher wanted to supply that inscription with vowel-points (נקודות, תנועות), and have it punctuated just as the pray-

---

1) This prayer, with some changes, can be found in Musaf service for New Year. 2) Heb., rolled. 3) I. e., principles or qualifications of God. 4) Or, treat us. 5) ויקרא כ״ו, מ״ב.

and thou hast not withheld	וְלֹא חָשַׂכְתָּ
thy son,	אֶת בִּנְךָ
thy only son	אֶת יְחִידְךָ
from me.	מִמֶּנִּי׃
13. And Abraham lifted up	יג וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם
his eyes,	אֶת עֵינָיו
and he saw	וַיַּרְא
and, behold, a ram behind *him*	וְהִנֵּה אַיִל אַחַר
was entangled	נֶאֱחַז
in a thicket	בַּסְּבַךְ
by his horns;	בְּקַרְנָיו.
and Abraham went,	וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם
and took the ram,	וַיִּקַּח אֶת הָאַיִל
and he offered him up	וַיַּעֲלֵהוּ
for a burnt-offering	לְעֹלָה
instead of his son.	תַּחַת בְּנוֹ׃
14 And Abraham called	יד וַיִּקְרָא אַבְרָהָם
the name	שֵׁם
of that place	הַמָּקוֹם הַהוּא
[1]Adonai Jireh,	יְיָ יִרְאֶה,[5]
as it is said *to* this day:	אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם
In the mount of the Lord	בְּהַר יְיָ
[2]it shall be provided.	יֵרָאֶה׃[5]
15. Then called	טו וַיִּקְרָא
the angel of the Lord	מַלְאַךְ יְיָ
unto Abraham	אֶל אַבְרָהָם.
a second time	שֵׁנִית
out of the heaven,	מִן הַשָּׁמָיִם׃
16. And he said:	טז וַיֹּאמֶר
By myself I have sworn,	בִּי נִשְׁבַּעְתִּי

[3]says the Lord,	נְאֻם יְיָ,
that	כִּי
because thou hast done	יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
this thing,	אֶת הַדָּבָר הַזֶּה
and thou hast not withheld	וְלֹא חָשַׂכְתָּ
thy son,	אֶת בִּנְךָ
thy only son,	אֶת יְחִידֶךָ׃
17. That	יז כִּי
I will greatly bless thee,	בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ
and I will exceedingly multiply	וְהַרְבָּה אַרְבֶּה
thy seed	אֶת זַרְעֲךָ
like the stars of the heaven,	כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
and like the sand	וְכַחוֹל
which *is*	אֲשֶׁר
upon the shore of the sea;	עַל שְׂפַת הַיָּם,
and thy seed shall possess	וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ
the gate of his enemies.	אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃
18. And *there* will bless themselves	יח וְהִתְבָּרְכוּ
with thy seed	בְזַרְעֲךָ
all the nations of the earth;	כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ
because	עֵקֶב
thou hast hearkened	אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ
[4]to my voice.	בְּקֹלִי׃
19. And Abraham returned	יט וַיָּשָׁב אַבְרָהָם
unto his young men,	אֶל נְעָרָיו
and they rose up,	וַיָּקֻמוּ
and went together	וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו
unto Beer Sheba;	אֶל בְּאֵר שָׁבַע
and Abraham dwelt	וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
in Beer Sheba.	בִּבְאֵר שָׁבַע׃

---

1) I. e., the Lord will see, or, provide. 2) Or, he shall be seen. 3) Heb., a saying of the Lord. 4) heb., in 5) See J. Steinberg's commentary to the Pentateuch and his lexicon under the roots of מוריה, ירושלם.

בְּנֵי אַבְרָהָם	the children of Abraham,
אֹהֲבָךְ	thy [5]lover,
שֶׁנִּשְׁבַּֽעְתָּ לּוֹ	to whom thou didst swear
בְּהַר הַמֹּרִיָּה ,	on the mount of Moriah;
זֶֽרַע יִצְחָק	the seed of Isaac,
יְחִידוֹ	his only son,
שֶׁנֶּֽעֱקַד	who was bound
עַל גַּב הַמִּזְבֵּֽחַ.	upon the [6]altar;
עֲדַת יַֽעֲקֹב	the congregation of Jacob,
בִּנְךָ בְּכוֹרֶֽךָ ,	thy first-born son,
שֶׁמֵּאַֽהֲבָתְךָ	whom, [7]from thy love
שֶׁאָהַֽבְתָּ אוֹתוֹ ,	wherewith thou didst love him,
וּמִשִּׂמְחָתְךָ	and [7]from thy joy
שֶׁשָּׂמַֽחְתָּ	wherewith thou didst rejoice
בּוֹ ,	in him,
קָרָֽאתָ אֶת שְׁמוֹ	thou didst call his name
יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן :	Israel and Jeshurun.[8]
לְפִיכָךְ	Therefore
אֲנַֽחְנוּ חַיָּבִים	we are obliged
לְהוֹדוֹת לְךָ ,	to give thanks to thee,
וּלְשַׁבֵּֽחֲךָ	and to praise thee,
וּלְפָאֶרְךָ ,	and to glorify thee,
וּלְבָרֵךְ	and to bless,
וּלְקַדֵּשׁ	and to sanctify,
וְלָתֵת	and to [9]offer
שֶֽׁבַח וְהוֹדָיָה	praise and thanksgiving
לִשְׁמֶֽךָ :	to thy name.
אַשְׁרֵֽינוּ ,	Happy are we
מַה טּוֹב חֶלְקֵֽנוּ ,	how goodly is our portion,
וּמַה נָּעִים	and how pleasant is
גּוֹרָלֵֽנוּ ,	our lot,
וּמַה יָּפָה	and how beautiful is
יְרֻשָּׁתֵֽנוּ :	our inheritance!
אַשְׁרֵֽינוּ ,	Happy are we,
שֶׁאֲנַֽחְנוּ	that we
מַשְׁכִּימִים[1]	[10]come early
וּמַֽעֲרִיבִים	and [11]late,
עֶֽרֶב וָבֹֽקֶר ,	evening and morning,
וְאוֹמְרִים	and say
פַּֽעֲמַֽיִם	twice
בְּכָל יוֹם :	every day:
שְׁמַע[2] יִשְׂרָאֵל ,	Hear, O Israel,
יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ	Jehovah *is* our God,
יְיָ אֶחָד :	Jehovah *is* ONE.
בָּרוּךְ[3]	Blessed be
שֵׁם	the name
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ	of his glorious kingdom
לְעוֹלָם וָעֶד :	for ever and ever.
אַתָּה[4] הוּא	Thou wast *the same*
עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם ,	before the world was created;
אַתָּה הוּא	thou art *the same*
מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם ,	since the world was created;
אַתָּה הוּא	thou art *the same*
בָּעוֹלָם הַזֶּה ,	in this world,

---

1) בב״ר פ׳ צ״ח הגרסא: „משכימים ומעריבים בכל יום ואומרים שמע״ והיא נכונה מאד. 2) דברים ו׳ ד׳. 3) זו תוספת ר׳ יהודה החסיד מובא בטור. והרש״ל נהג להוסיף כל הפרשה הראשונה של ק״ש. 4) ירושלמי ברכות פ״ט מובא ילקוט ואתחנן רמז תתל״ו.

[5] Or, beloved; friend. [6] Heb., top of the altar. [7] Or, by reason of thy, etc. [8] I. e., prevailer over angels and upright one. [9] Heb., give. [10] Or, rise. [11] Or, attend late

What is our [7]kindness?	מָה חַסְדֵּנוּ
What is our righteous acts?	מַה צִּדְקוֹתֵינוּ
What is our help?	מַה יְּשׁוּעָתֵנוּ
What is our power?	מַה כֹּחֵנוּ
What is our might?	מַה גְּבוּרָתֵנוּ .
What can we say	מַה נֹּאמַר
before thee,	לְפָנֶיךָ .
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers?	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ .
Are not all the mighty men	הֲלֹא כָל הַגִּבּוֹרִים
as nought	כְּאַיִן
before thee,	לְפָנֶיךָ .
and men of [8]renown	וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם
as if they had never been,	כְּלֹא הָיוּ .
and *the* wise	וַחֲכָמִים
as without knowledge,	כִּבְלִי מַדָּע .
and *the* intelligent	וּנְבוֹנִים
as without understanding?	כִּבְלִי הַשְׂכֵּל .
For most of their actions	כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם
are [9]void,	תֹּהוּ .
and the days of their lives	וִימֵי חַיֵּיהֶם
are vanity before thee,	הֶבֶל לְפָנֶיךָ .
and the superiority of man	וּמוֹתַר[3] הָאָדָם
over the beast	מִן הַבְּהֵמָה
is nought,	אָיִן .
for all is vanity.	כִּי הַכֹּל הָבֶל ׃
[10]Nevertheless	אֲבָל[4]
we are thy people,	אֲנַחְנוּ עַמְּךָ
the children of thy covenant,	בְּנֵי בְרִיתֶךָ .

ers themselves are, and other publishers have imitated that mistake.

That this assertion is true is obvious from the תנא דבי אליהו ח״א פ׳ כ״א, where the following is said: A man should fear God with a perfect fear and confess the truth, and speak truth in his heart. Every day he should rise early, and say: רבון כל העולמים. Thus, it is obvious, that the prayer itself begins with רבון כל העולמים. See תולדות הקריר מאת הגאון שי״ר צד קי״ז.

The writer of these lines, however, preferred not to take upon himself the responsibility of making any changes in the prayers, and therefore לעולם יהא אדם is given here with vowel-points.

Ever	לְעוֹלָם
should a man be	יְהֵא אָדָם
fearing [5]Heaven	יְרֵא שָׁמַיִם
in [6]private and in public,	בְּסֵתֶר[1] וּבְגָלוּי .
and acknowledge	וּמוֹדֶה
the truth,	עַל הָאֱמֶת .
and speak truth	וְדוֹבֵר אֱמֶת
in his heart;	בִּלְבָבוֹ .
and he should rise early,	וְיַשְׁכֵּם
and say:—	וְיֹאמַר ׃

Rabbi Jochanan said רבון, Rabbi Samuel said מה אנו. This Prayer was originally designated to be said in the Neilah service on the Day of Atonement. (יומא פ״ז ע״ב.)

Sovereign	רִבּוֹן
of all worlds!	כָּל הָעוֹלָמִים .
Not on account of our righteous acts	לֹא[2] עַל צִדְקוֹתֵינוּ
do we lay	אֲנַחְנוּ מַפִּילִים
our supplications	תַּחֲנוּנֵינוּ
before thee,	לְפָנֶיךָ .
but on account of thy abundant mercies.	כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים ׃
What are we?	מָה אָנוּ
What is our life?	מֶה חַיֵּינוּ .

---

[1] The word ובגלוי is omitted in the most prayer books. [2] דניאל ט׳ י״ח. [3] קהלת ג׳ י״ט. [4] מכילתא פ׳ בשלח בפסוק תבאמו ותטעמו ומובא בילקוט רמז רנ״ג בשנוי מעט. [5] Or, God. [6] Heb., secret. [7] Or, piety [8] Heb., name. [9] Or, emptiness. [10] Heb., But.

and at *that* time	וּבָעֵת
I will gather you;	קַבְּצִי אֶתְכֶם
for I will make you	כִּי אֶתֵּן אֶתְכֶם
(*for*) a name and (*for*) a praise	לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה
among all the peoples of the earth,	בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ
when I bring back	בְּשׁוּבִי
your captivity	אֶת שְׁבוּתֵיכֶם
before your eyes,	לְעֵינֵיכֶם
says the Lord.	אָמַר יְיָ׃

על דבר אמירת פרשת הכיור, המובאה פה, ופרשת תרומת הדשן, ויקרא ו׳ ג—ה, הנוספה בשאר סדורים לפני פרשת התמיד, ופרשת מזבח מקטר קטרת ופרשת סממני הקטרת ועשיתן, הבאות פה אחר פרשת התמיד, עיין עטרת זקנים לאו״ח ס׳ מ״ח.

17. And the Lord spoke	יז וַיְדַבֵּר[1] יְיָ
unto Moses,	אֶל מֹשֶׁה
saying:	לֵּאמֹר׃
18. Thou shalt also make	יח וְעָשִׂיתָ
a laver of copper,	כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת
and its base of copper	וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת
for washing;	לְרָחְצָה .
and thou shalt put it	וְנָתַתָּ אֹתוֹ
between the tent of meeting	בֵּין אֹהֶל מוֹעֵד
and (*between*) the altar,	וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ
and thou shalt put therein	וְנָתַתָּ שָׁמָּה
water.	מָיִם׃
19. And Aaron and his sons shall wash	יט וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו
out of it	מִמֶּנּוּ
their hands	אֶת יְדֵיהֶם
and their feet.	וְאֶת רַגְלֵיהֶם׃
20. When they go	כ בְּבֹאָם
into the tent of meeting,	אֶל אֹהֶל מוֹעֵד
they shall wash *with* water,	יִרְחֲצוּ מַיִם
that they die not;	וְלֹא יָמֻתוּ.
or when they come near	אוֹ בְגִשְׁתָּם
unto the altar	אֶל הַמִּזְבֵּחַ
to minister,	לְשָׁרֵת
to burn a fire-offering	לְהַקְטִיר אִשֶּׁה
to the Lord.	לַייָ׃
21. And they shall wash	כא וְרָחֲצוּ
their hands and their feet,	יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם
that they die not;	וְלֹא יָמֻתוּ.
and it shall be to them	וְהָיְתָה לָהֶם
a perpetual statute,	חָק עוֹלָם
to him and to his seed	לוֹ וּלְזַרְעוֹ
for their generations.	לְדֹרֹתָם׃

May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
to have mercy	שֶׁתְּרַחֵם
upon us,	עָלֵינוּ
and to pardon us	וְתִמְחָל לָנוּ
for all our sins,	עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ
and to grant us remission	וּתְכַפֶּר לָנוּ
for all our iniquities,	אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.
and to forgive	וְתִסְלַח
for all our transgressions,	לְכָל פְּשָׁעֵינוּ.
and to build	וְתִבְנֶה
the holy house	בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

---

[1] שמות ל׳ י״ז—כ״א.

and thou wilt be *the same*	וְאַתָּה הוּא
in the world to come.	לָעוֹלָם הַבָּא .
Sanctify thy name	קַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ
by those who sanctify	עַל מַקְדִּישֵׁי
thy name,	שְׁמֶךָ .
and sanctify thy name	וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ
in thy world;	בְּעוֹלָמֶךָ .
and by thy salvation	וּבִישׁוּעָתְךָ
let be exalted and raised[6]	תָּרוּם [1]וְתַגְבִּיהַּ
our horn.	קַרְנֵנוּ׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who sanctifiest	מְקַדֵּשׁ
thy name	אֶת שִׁמְךָ
[7]among the multitudes.	בָּרַבִּים׃
Thou art	[2]אַתָּה הוּא
the Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in the heaven and on the earth,	בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
and in the [8]highest heaven of heavens.	וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים .
Truly,	אֱמֶת
thou art	[3]אַתָּה הוּא
the first	רִאשׁוֹן
and thou art	וְאַתָּה הוּא
the last,	אַחֲרוֹן .
and besides thee	וּמִבַּלְעָדֶיךָ
there is no God.	אֵין אֱלֹהִים .
Gather those who hope in thee	קַבֵּץ קֹוֶיךָ
from the four corners	מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
of the earth.	הָאָרֶץ .

Let *there* recognize and know	יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ
all [9]the inhabitants of the world,	כָּל בָּאֵי עוֹלָם .
that thou art	כִּי [4]אַתָּה הוּא
(*the*) God,	הָאֱלֹהִים
thou alone,	לְבַדְּךָ
over all the kingdoms	לְכֹל מַמְלְכוֹת
of the earth.	הָאָרֶץ .
Thou hast made	אַתָּה עָשִׂיתָ
the heaven	אֶת הַשָּׁמַיִם
and the earth,	וְאֶת הָאָרֶץ .
the sea	אֶת הַיָּם
and all	וְאֶת כָּל
that is in them;	אֲשֶׁר בָּם .
and which	וּמִי
among all the works	בְּכָל מַעֲשֵׂה
of thy hands,	יָדֶיךָ.
among those above	בָּעֶלְיוֹנִים
or among those beneath,	אוֹ בַתַּחְתּוֹנִים .
[10]can say unto thee:	שֶׁיֹּאמַר לָךְ
What doest thou?	מַה תַּעֲשֶׂה .
Our father who art in heaven,	אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.
do unto us kindness	עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד.
for the sake	בַּעֲבוּר
of thy great name	שִׁמְךָ הַגָּדוֹל
which is called upon us;	שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ .
and fulfil to us,	וְקַיֶּם לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
that which is written:	מַה שֶּׁכָּתוּב .
At that time	[5]בָּעֵת הַהִיא
I will bring you in,	אָבִיא אֶתְכֶם

---

[1] הגאון יעב״ץ דחקו להוראת פעל עומד, אולם נוסח הטור: וְתִגְּבַּהּ, וכן הוא במחזור דפוס פראג משנת שע״ג, וזה נכון. [2] תנא ד״א פ׳ כ״א. [3] מ״ב י״ט ט״ו. [4] צפניה ג׳ כ׳. [5] ע״פ ישע׳ מ״ד ו׳

[6] This translation is according to the reading of תָּרוּם וְתִגְּבַּהּ. [7] Or, in public. [8] Or, heavens of the high heavens. [9] Heb., that come *into* the world. [10] Heb., that can, etc.

Aaron's sons,	בְּנֵי אַהֲרֹן
the priests,	הַכֹּהֲנִים
its blood	אֶת דָּמוֹ
upon the altar	עַל הַמִּזְבֵּחַ
round about.	סָבִיב׃
[3]May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
[3]from before the,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
that this [4]reading should be	שֶׁתְּהֵא אֲמִירָה זוּ
counted	חֲשׁוּבָה
and accepted	וּמְקֻבֶּלֶת
and pleasing	וּמְרֻצָּה
before the	לְפָנֶיךָ
as if we had offered	כְּאִלּוּ הִקְרַבְנוּ
the continual offering	קָרְבַּן הַתָּמִיד
in its appointed time,	בְּמוֹעֲדוֹ
and in its place,	וּבִמְקוֹמוֹ
and according to its law.	וּכְהִלְכָתוֹ׃
Thou art	אַתָּה הוּא
the Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
before whom our fathers burned	שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ
the incense	אֶת קְטֹרֶת
of spices	הַסַּמִּים.
at the time	בִּזְמַן
when the holy [5]house	שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ
existed,	הָיָה קַיָּם.

[2]*as* it was prepared	הָעֲשֻׂיָה
at the mount Sinai,	בְּהַר סִינַי
for a sweet savor,	לְרֵיחַ נִיחֹחַ
a fire-offering to the Lord.	אִשֶּׁה לַייָ׃
7. And its drink-offering *shall be*	ז וְנִסְכּוֹ
the fourth *part* of a hin	רְבִיעִת הַהִין
for the one lamb;	לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד.
in the sanctuary pour thou out	בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ
a drink-offering	נֶסֶךְ
of strong-drink	שֵׁכָר
to the Lord.	לַייָ׃
8. And the other lamb	ח וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי
thou shalt prepare	תַּעֲשֶׂה
toward evening;	בֵּין הָעַרְבָּיִם.
as the meal-offering	כְּמִנְחַת
of the morning,	הַבֹּקֶר
and as its drink-offering	וּכְנִסְכּוֹ
thou shalt prepare *it;*	תַּעֲשֶׂה
it is a fire-offering	אִשֵּׁה
of a sweet savor	רֵיחַ נִיחֹחַ
to the Lord.	לַייָ׃

תקנו לאמר פסוק זה ע״פ האמור בויקרא רבה פ׳ ב׳ מעידני עלי את השמים ואת הארץ בין גוי בין ישראל, בין איש בין אשה, בין עבד בין אמה; קורין את המקרא הזה צפונה לפני ה׳ זוכר הקב״ה עקידת יצחק.

11. And he shall slaughter it	יא [1]וְשָׁחַט אֹתוֹ
upon the side	עַל יֶרֶךְ
of the altar	הַמִּזְבֵּחַ
northward	צָפֹנָה
before the Lord;	לִפְנֵי יְיָ.
and *there* shall sprinkle	וְזָרְקוּ

---

1) ויקרא א׳ י״א. 2) Or, which was ordained. 3) Or, may it be thy will. 4) Heb., saying. 5) Or, temple.

speedily in our days,	בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ.
and we will offer before thee	וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ
the continual burnt-offering	קָרְבַּן הַתָּמִיד
to make atonement for us,	שֶׁיְּכַפֵּר בַּעֲדֵנוּ .
as thou hast written	כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ
for us	עָלֵינוּ
in thy Law	בְּתוֹרָתֶךָ
through the hands of Moses	עַל יְדֵי מֹשֶׁה
thy servant,	עַבְדֶּךָ
from the mouth of thy glory,	מִפִּי כְבוֹדֶךָ
as it is said:	כָּאָמוּר :

סדר הקרבנות

אמירת סדר הקרבנות היא תקנת הגאונים שמצאו סמך לזה בכמה מקומות בתלמוד. לפי שהתפלות בזה״ז הנה במקום הקרבנות ונשלמה עתה פרים שפתינו (ברכות כ״ו ע״ב) ובמנחות ק״י ע״א איתא „זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם. כל העוסק בתורת חטאת כאלו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאלו הקריב אשם״. ועוד אמרו (תענית כ״ז ע״ב; מגלה ל״א ע״ב) אמר אברהם רבונו של עולם שמא ישראל חוטאים לפניך אתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה? אמר לו לאו וכו׳. אמר לפניו רבש״ע תינח בזמן שבית המקדש קים. בזמן שאין בהמ״ק קים מה תהא עליהם? אמר לו כבר תקנתי להם סדר קרבנות, בזמן שקורין בהן לפני מעלה אני עליהם כאלו הקריבום לפני ואני מוחל להם על כל עונותיהם.

כתוב בסדור של רב עמרם גאון ז״ל: וסדר שכתבנו לקרוא בצו, ולשנות באיזהו מקומן, ולדרוש בר׳ ישמעאל. כך מצוי בשו״ת וכך מנהג כל ישראל באספמיא. וראיה מנין דאמר (קדושין ל) רב ספרא משום ר׳ יהושע בן חנניא מאי דכתיב ושננתם, אל תקרי ושננתם אלא ושלשתם, לעולם ישלש אדם שנותיו שליש במקרא, שליש במשנה, שליש בתלמוד. ומקשינן מי ידע כמה חיי? ומשנינן לא צריכי ליומי

1. And the Lord spoke	א וַיְדַבֵּר[1] יְיָ
unto Moses,	אֶל מֹשֶׁה
saying:	לֵּאמֹר :
2. Command	ב צַו
the children of Israel,	אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
and say unto them:	וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם .
My oblation,	אֶת קָרְבָּנִי
my [2]bread	לַחְמִי
for my fire-offerings,	לְאִשַּׁי
for a sweet savor to me,	רֵיחַ נִיחֹחִי
shall you observe	תִּשְׁמְרוּ
to offer to me	לְהַקְרִיב לִי
in its due season.	בְּמוֹעֲדוֹ :
3. And thou shalt say unto them:	ג וְאָמַרְתָּ לָהֶם
This is the fire-offering	זֶה הָאִשֶּׁה
which you shall offer	אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ
to the Lord:	לַיְיָ .
he-lambs	כְּבָשִׂים
a year old	בְּנֵי שָׁנָה
without blemish,	תְמִימִם
two on *every* day,	שְׁנַיִם לַיּוֹם
for a continual burnt-offering.	עֹלָה תָמִיד :
4. The one lamb	ד אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד
thou shalt [3]prepare	תַּעֲשֶׂה
in the morning	בַבֹּקֶר .
and the [4]other lamb	וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי
thou shalt [3]prepare	תַּעֲשֶׂה
[5]toward evening.	בֵּין הָעַרְבָּיִם :
5. And the tenth *part*	ה וַעֲשִׂירִית
of an ephah	הָאֵיפָה
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	לְמִנְחָה .
mingled	בְּלוּלָה
with beaten oil,	בְּשֶׁמֶן כָּתִית
the fourth *part* of a hin.	רְבִיעִת הַהִין :
6. *It is* a continual burnt-offering,	ו עֹלַת תָּמִיד.

---

[1] במדבר כ״ח א׳—ח׳. [2] Or, food. [3] Or, offer: Heb. make. [4] Heb., second. [5] Heb., between the two evenings.

half in the morning	פְּרַס בְּשַׁחֲרִית
and half	וּפְרַס
[2]toward evening;	בֵּין הָעַרְבָּיִם .
and three more manehs	וּשְׁלשָׁה מָנִים יְתֵרִים .
of which	שֶׁמֵּהֶם
the high priest used to bring in	מַכְנִים כֹּהֵן גָּדוֹל
his handfuls	מְלֹא חָפְנָיו
on the Day of Atonement,[9]	בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים .
and he used to put them again	וּמַחֲזִירָם
into a mortar	לְמַכְתֶּשֶׁת
on the eve of the Day of Atonement,	בְּעֶרֶב יוֹם הַכִּפֻּרִים .
and pound them	וְשׁוֹחֲקָן
very much,	יָפֶה יָפֶה .
in order that it might be	כְּדֵי שֶׁתְּהֵא
very fine;	דַקָּה מִן הַדַּקָּה.
and eleven *kinds* of spices	וְאַחַד עָשָׂר סַמָּנִין
were therein,	הָיוּ בָהּ .
and these are they:	וְאֵלּוּ הֵן .
balm,	הַצֳּרִי .
and onycha,	וְהַצִּפֹּרֶן .
galbanum	הַחֶלְבְּנָה .
and frankincense,	וְהַלְּבוֹנָה .
in weight	מִשְׁקַל
of seventy manehs each.	שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה :
Myrrh and cassia,	מוֹר . וּקְצִיעָה .
spikenard	שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ .
and saffron	וְכַרְכֹּם .
in weight	מִשְׁקַל
of sixteen manehs each.	שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה :
Of costus	הַקֹּשְׁטְ
twelve *manehs*,	שְׁנֵים עָשָׂר .
and of aromatic bark three *manehs*,	וְקִלּוּפָה שְׁלשָׁה.
and of cinnamon nine *manehs*,	וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה .
of [3]soap of Carshinah	בֹּרִית כַּרְשִׁינָה
nine [4]kabs,	תִּשְׁעָה קַבִּין .
of Cyprus wine	יֵין קַפְרִיסִין
three seahs	סְאִין תְּלָתָא
and three [4]kabs;	וְקַבִּין תְּלָתָא.
and if [5]he had not	וְאִם אֵין לוֹ
Cyprus wine	יֵין קַפְרִיסִין
he [6]took	מֵבִיא
white old wine;	חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק
of salt of Sodom	מֶלַח סְדוֹמִית
the fourth part of a [4]kab,	רוֹבַע הַקָּב.
smoke-herb[7]	מַעֲלֶה עָשָׁן
a small quantity.	כָּל שֶׁהוּא .
Rabbi Nathan says,	[1]רַבִּי נָתָן אוֹמֵר.
also of the amber of Jordan	אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן
a small quantity *was added*;	כָּל שֶׁהוּא .
but if he put in it	וְאִם נָתַן בָּהּ
honey	דְּבַשׁ
he [8]rendered it unfit *for sacred use*,	פְּסָלָהּ .
and if he omitted	וְאִם חִסַּר
one of its spices	אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ

---

[1] נ״א: רבי נתן הבבלי. [2] Heb., between the two evenings. [3] Or, lye obtained from a species of leek. [4] A Kab is one sixth part of a Seah. [5] I. e., the man that formed the incense. [6] Heb., brings. [7] A certain herb which caused the smoke to ascend in a straight line. [8] Or, profaned it. [9] Into the most holy place of the sanctuary

shall it be to you.	תִּהְיֶה לָכֶם׃
And it is also said:	וְנֶאֱמַר.
7. And Aaron shall burn upon it	ז [2]וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן
incense of spices;	קְטֹרֶת סַמִּים.
every morning,	בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר
when he dresses	בְּהֵיטִיבוֹ
the lamps,	אֶת הַנֵּרֹת
he shall burn it.	יַקְטִירֶנָּה׃
8. And when Aaron sets up	ח וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן
the lamps	אֶת הַנֵּרֹת
toward evening,	בֵּין הָעַרְבַּיִם
he shall burn it,	יַקְטִירֶנָּה.
a perpetual incense	קְטֹרֶת תָּמִיד
before the Lord	לִפְנֵי יְיָ
for your generations.	לְדֹרֹתֵיכֶם׃
The Rabbis [8]learned:	[3]תָּנוּ רַבָּנָן
The [9]preparation	פִּטּוּם
of the incense	הַקְּטֹרֶת
how *was it done?*	כֵּיצַד.
Three hundred	שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
and sixty eight [10]manehs	וְשִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה מָנִים
were therein;	הָיוּ בָהּ.
three hundred	שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
and sixty five *manehs*	וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה
according to the number	כְּמִנְיַן
of the solar year,	יְמוֹת הַחַמָּה.
a maneh for every day,	מָנֶה לְכָל יוֹם.

as thou hast commanded them	כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָ אוֹתָם
through the hand of Moses	עַל יַד מֹשֶׁה
thy prophet,	נְבִיאֶךָ.
as it is written	כַּכָּתוּב
in thy Law:	בְּתוֹרָתֶךָ׃
34. And the Lord said	לד [1]וַיֹּאמֶר יְיָ
unto Moses:	אֶל מֹשֶׁה
Take to thee spices,	קַח לְךָ סַמִּים
[4]balm, and onycha,	נָטָף וּשְׁחֵלֶת
and galbanum,	וְחֶלְבְּנָה
spices	סַמִּים
with pure frankincense;	וּלְבֹנָה זַכָּה.
of each shall there be an equal weight.	בַּד בְּבַד יִהְיֶה׃
35. And thou shalt make *of* it	לה וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ
incense,	קְטֹרֶת
a mixture	רֹקַח
after the art of an apothecary,	מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ.
[5]well mingled,	מְמֻלָּח
pure *and* holy.	טָהוֹר קֹדֶשׁ׃
36. And thou shalt [6]pound *some* of it	לו וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה
[7]fine,	הָדֵק
and thou shalt put *some* of it	וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה
before the testimony	לִפְנֵי הָעֵדֻת
in the tent of meeting,	בְּאֹהֶל מוֹעֵד
where I will meet with thee;	אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה.
holy of holies	קֹדֶשׁ קָדָשִׁים

---

1) שמות ל׳ ל״ד–ל״ו. 2) שמות ל׳ ז׳–ח׳. 3) כריתות ו׳ ע״א; ושמה הגרסא: ת״ר פטום הקטורת הצרי והצפורן וכו׳ והיותר, כנראה, הוא בירושלמי יומא ה׳ הלכה ה׳.

4) Or, stacte; storax; opobalsamum. 5) Or, seasoned with salt. 6) Or, grind; beat. 7) Or, very small. 8) Or, said; explained. 9) Or, forming; mixture. 10) The name of a gold coin and of a weight.

Happy is the man	אַשְׁרֵי אָדָם
that trusteth in thee.	בֹּטֵחַ בָּךְ׃

Say three times:	ג׳ פעמים.
O Lord, save;	[4] יְיָ הוֹשִׁיעָה
the King may answer us	הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
in the day when we call.	בְיוֹם קָרְאֵנוּ׃

Thou art a [9]hiding place to me;	[5] אַתָּה סֵתֶר לִי
from [10]distress thou wilt [11]preserve me;	מִצַּר תִּצְּרֵנִי
With songs of deliverance	רָנֵּי פַלֵּט
thou wilt surround me. SELAH.	תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃
Then shall be pleasant	[6] וְעָרְבָה
to the Lord	לַייָ
the offering of Judah	מִנְחַת יְהוּדָה
and Jerusalem.	וִירוּשָׁלָיִם.
as *in* the days of old	כִּימֵי עוֹלָם
and as *in* ancient years.	וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

Abaje [12]explained	[7] אַבַּיֵי הֲוָה מְסַדֵּר
the *daily* order of the *wood* arrangement,	סֵדֶר הַמַּעֲרָכָה
as it was learned *by the Talmud students,*	מִשְּׁמָא דִגְמָרָא.
and according to the opinion	וְאַלִּבָּא
of Abba Saul:	דְאַבָּא שָׁאוּל.
The large arrangement *of wood*[13]	מַעֲרָכָה גְדוֹלָה
was prior	קוֹדֶמֶת
to the second *wood* arrangement	לְמַעֲרָכָה שְׁנִיָּה

about one half.[8]	לַחֲצָאִין׃
And furthermore has Bar Kappara learned,	וְעוֹד תָּנֵי בַּר קַפָּרָא.
if he had put therein	אִלּוּ הָיָה נוֹתֵן בָּהּ
a small quantity	קוֹרְטוֹב
of honey,	שֶׁל דְּבַשׁ.
no man could stand	אֵין אָדָם יָכוֹל לַעֲמוֹד
because of its odor;	מִפְּנֵי רֵיחָהּ.
and why	וְלָמָּה
was not mixed therein	אֵין מְעָרְבִין בָּהּ
honey?	דְּבַשׁ.
because	מִפְּנֵי
the Law says:	שֶׁהַתּוֹרָה אָמְרָה.
For any leaven,	[1] כִּי כָל שְׂאֹר
nor any honey,	וְכָל דְּבַשׁ
you shall not burn	לֹא תַקְטִירוּ
of it	מִמֶּנּוּ
as a fire-offering to the Lord.	אִשֶּׁה לַייָ׃

Say three times:	ג׳ פעמים.
The Lord of hosts	[2] יְיָ צְבָאוֹת
is with us;	עִמָּנוּ
A stronghold for us	מִשְׂגָּב לָנוּ
is the God of Jacob. SELAH.	אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה׃

Say three times:	ג׳ פעמים.
O Lord of hosts!	[3] יְיָ צְבָאוֹת

---

4) תהלים כ׳ י׳. 5) תהלים ל״ב ז׳. 6) מלאכי ג׳ ד׳. 7) יומא ל״ג ע״א.

[8] See note 14 to preceding page.

[9] Or, shelter. [10] Or, trouble, sorrow. [11] Or, save.

[12] Heb., ordered. [13] Upon which parts of the offerings were burned.

some each year; thus once in sixty or seventy years about one half of the required amount of incense was accumulated, and only one half more was necessary to prepare.

1) ויקרא ב׳ י״א. 2) תהלים מ״ו, ח׳ וי״ב. 3) שם פ״ד, י״ג.

he was liable to the penalty of death.[3]	חַיָּב מִיתָה׃

Rabbi Simeon,	רַבָּן שִׁמְעוֹן
the son of Gamliel,	בֶּן גַּמְלִיאֵל
says:	אוֹמֵר.
The balm	הַצֳּרִי
is nothing but a [4]sap	אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף
that [5]drops	הַנּוֹטֵף
from the balsam trees.	מֵעֲצֵי הַקְּטָף.
The [6]soap of Carshinah,	בֹּרִית כַּרְשִׁינָה
[7]what did that come in for?	[1]לָמָּה הִיא בָאָה.
[8]to beautify therewith	כְּדֵי לְיַפּוֹת בָּהּ
the onycha,	אֶת הַצִּפֹּרֶן
in order that it should be pleasant.	כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה.
The wine of Cyprus,	יֵין קַפְרִיסִין
[7]what did that come in for?	[1]לָמָּה הוּא בָא.
[8]to soak therein	כְּדֵי לִשְׁרוֹת בּוֹ
the onycha,	אֶת הַצִּפֹּרֶן
in order that it should be [9]strong.	כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה.
And although	וַהֲלֹא
the water of Raglaim	מֵי [2]רַגְלַיִם
was fit for it;	יָפִין לָהּ.
yet	אֶלָּא
they did not bring in	שֶׁאֵין מַכְנִיסִין
the water of Raglaim	מֵי [2]רַגְלַיִם
into the sanctuary	בַּמִּקְדָּשׁ
because of respect.[10]	מִפְּנֵי הַכָּבוֹד׃

It was learned,	תַּנְיָא.
Rabbi Nathan says:	רַבִּי נָתָן אוֹמֵר.
When he pounds *it*	כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק
he says:	אוֹמֵר.
"Pound *it* thin, well,	הָדֵק הֵיטֵב.
well, thin pound *it*",	הֵיטֵב הָדֵק.
because the voice	מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל
is good for the spices.[11]	יָפֶה לַבְּשָׂמִים.
If he prepared	פִּטְּמָהּ
one half *thereof*	לַחֲצָאִין
it is also [12]right;	כְּשֵׁרָה.
but if he prepared one third part	לִשְׁלִישׁ
or one fourth part *thereof*,	וְלִרְבִיעַ
we have not heard *it to be* [12]*right*.	לֹא שָׁמַעְנוּ׃
Rabbi Judah said:	אָמַר רַבִּי יְהוּדָה.
This is the rule,	זֶה הַכְּלָל.
if according to its measure[13]	אִם כְּמִדָּתָהּ
it is [12]right *even* one half *thereof*;	כְּשֵׁרָה לַחֲצָאִין.
but if he omitted	וְאִם חִסַּר
one of its spices	אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ
he was liable to the penalty of death.[3]	חַיָּב מִיתָה׃

It was learned,	תַּנְיָא.
Bar Kappara says:	בַּר קַפָּרָא אוֹמֵר.
Once in sixty	אַחַת לְשִׁשִּׁים
or in seventy years	אוֹ לְשִׁבְעִים שָׁנָה
it was prepared	הָיְתָה בָאָה
from the remainders[14]	שֶׁל שִׁירַיִם

---

1) כן הוא ברובא דמנכרא בתנ״ך בדגש המ״ם והנגינה מלעיל, והלכתי אחר הרוב. 2) עין רגל, מל״א א׳ ט׳. והגאון יעבץ בסדורו אומר כי ״מי רגלים״ פשוטו כמשמעו ע״ש. 3) I. e., if he brings such incense into the most holy place of the sanctuary. 4) Or, resin. 5) Or, issues; exudes. 6) Or, a lye obtained from a species of leek. 7) Or, what was that used for? 8) Heb., in order to, etc. 9) Or, pungent; hard. 10) I. e., because "urine" is also called "Me Raglaim". 11) I. e., the work of pounding the spices is sure to be done better, when the one doing it is constantly reminding himself of his duty to pound it well and thin. 12) Or, correct; acceptable. 13) I. e., if of every thing was taken just one half. 14) I. e., from the 3 manehs, that were over in the incense and of which the high priest used to take his handfuls on the Day of Atonemet, remained

the[2]prayer of thy people;	רִנַּת עַמְּךָ
strengthen us, purify us,	שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ.
O fearful *God.*	נוֹרָא :
We pray thee, Almighty !	נָא גִבּוֹר .
those that seek thy unity	דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ
as the apple of the eye preserve them.	כְּבָבַת שָׁמְרֵם :
Bless them, purify them,	בָּרְכֵם טַהֲרֵם
have mercy upon them,	רַחֲמֵם .
with thy righteousness	צִדְקָתְךָ
continually reward them.	תָּמִיד גָּמְלֵם :
O mighty, holy *God,*	חֲסִין קָדוֹשׁ .
with thy abundant goodness	בְּרוֹב טוּבְךָ
guide thy congregation.	נַהֵל עֲדָתֶךָ :
O One, exalted *God* !	יָחִיד גֵּאֶה .
turn to thy people	לְעַמְּךָ פְּנֵה .
who mention thy holiness.	זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ :
Our [3]prayer accept,	שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל
and hear our cry,	וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ .
O thou who knoweth *all* secrets.	יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת :

Blessed be the name	בָּרוּךְ שֵׁם
of his glorious kingdom	כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד :

Sovereign of the worlds!	רִבּוֹן הָעוֹלָמִים .
thou hast commanded us	אַתָּה צִוִּיתָנוּ
to offer	לְהַקְרִיב
the continual offering	קָרְבַּן הַתָּמִיד
in its appointed time,	בְּמוֹעֲדוֹ .
and that the priests shall be	לִהְיוֹת כֹּהֲנִים
at their service.	בַּעֲבוֹדָתָם .
and the Levites at their temple-chanting,	וּלְוִיִּם בְּדוּכָנָם .
and the Israelites	וְיִשְׂרָאֵל
at their position.[4]	בְּמַעֲמָדָם .
But now,	וְעַתָּה
through our sins,	בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ
was ruined	חָרַב
the holy [5]temple,	בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
and the continual offering ceased,	וּבָטֵל הַתָּמִיד .
and we have neither a priest	וְאֵין לָנוּ לֹא כֹהֵן
at his service,	בַּעֲבוֹדָתוֹ .
nor a Levite at his temple-chanting,	וְלֹא לֵוִי בְּדוּכָנוֹ.
nor an Israelite	וְלֹא יִשְׂרָאֵל
at his position.[4]	בְּמַעֲמָדוֹ .
and thou hast said	וְאַתָּה אָמַרְתָּ .
that we shall render *as* bullocks	[1] וּנְשַׁלְּמָה פָרִים
the offering of our lips.	שְׂפָתֵינוּ :
Therefore, may it be *the* will	לָכֵן יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
that the [6]prayer of our lips shall be	שֶׁיְּהֵא שִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ.
appreciated and accepted	חָשׁוּב וּמְקֻבָּל
and favored before thee,	וּמְרֻצֶּה לְפָנֶיךָ
as if we had offered	כְּאִלּוּ הִקְרַבְנוּ
the continual offering	קָרְבַּן הַתָּמִיד
in its appointed time,	בְּמוֹעֲדוֹ
and stood	וְעָמַדְנוּ
at [8]our position.	עַל מַעֲמָדוֹ :

---

[1] הושע י״ד ג׳. [2] Heb., singing. [3] Heb., cry. [4] All the Israelites were divided in twenty four divisions, each of them being required, in its turn, to witness one week the sacrificing of the continual burnt-offering. [5] Heb., house. [6] Heb., word. [7] Or, counted. [8] Heb., its.

of the incense;[3]	שֶׁל קְטֹרֶת.
and the second *wood* arrangement	וּמַעֲרָכָה שְׁנִיָּה
of the incense	שֶׁל קְטֹרֶת
was prior	קוֹדֶמֶת
to the [4]laying	לְסִדּוּר
of two pieces of wood;[5]	שְׁנֵי גִזְרֵי עֵצִים.
and the [4]laying	וְסִדּוּר
of two pieces of wood	שְׁנֵי גִזְרֵי עֵצִים
was prior	קוֹדֶם
to the removing of the ashes	לְדִשּׁוּן
of the inner altar;	מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי.
and the removing of the ashes	וְדִשּׁוּן
of the inner altar	מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי
was prior	קוֹדֶם
to the dressing	[1]לְהַטָּבַת
of five of the lamps;	חָמֵשׁ נֵרוֹת.
and the dressing	[1]וְהַטָּבַת
of five of the lamps	חָמֵשׁ נֵרוֹת
was prior	קוֹדֶמֶת
to *the sprinkling of* the blood	לְדַם
of the continual *burnt-offering;*	הַתָּמִיד.
and *the sprinkling of* the blood	וְדַם
of the continual *burnt-offering*	הַתָּמִיד
was prior	קוֹדֶם
to the dressing	[1]לְהַטָּבַת
of *the other* two lamps;	שְׁתֵּי נֵרוֹת.
and the dressing	[1]וְהַטָּבַת
of *the other* two lamps	שְׁתֵּי נֵרוֹת
was prior to *the burning* of the incense;	קוֹדֶמֶת לִקְטֹרֶת.
and *the burning of the* incense	וּקְטֹרֶת
was prior to *the burning of the* parts[6]	קוֹדֶמֶת לְאֵבָרִים.
and *the burning of the* parts—	וְאֵבָרִים
to the meal-offering;	לְמִנְחָה.
and the meal-offering—	וּמִנְחָה
to the offerings of the baking-pan;	לַחֲבִתִּין.
and the offerings of the baking-pan—	וַחֲבִתִּין
to the drink-offerings;	לִנְסָכִין.
and the drink-offerings—	וּנְסָכִין
to the additional-offerings;[7]	לְמוּסָפִין.
and the additional-offerings—	וּמוּסָפִין
to the spoons of frankincense;[8]	לְבָזִיכִין.
and the spoons of frankincense;	וּבָזִיכִין
were prior	קוֹדְמִין
to the continual-offering	לְתָמִיד
of the evening;	שֶׁל בֵּין הָעַרְבָּיִם.
for it is said:	שֶׁנֶּאֱמַר.
And he shall arrange upon it	[2]וְעָרַךְ עָלֶיהָ
the burnt-offering,	הָעֹלָה
and he shall burn upon it	וְהִקְטִיר עָלֶיהָ
the fat of the peace-offerings.	חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים.
therewith close	עָלֶיהָ הַשְׁלֵם
all the offerings,	כָּל הַקָּרְבָּנוֹת
all of them.	כֻּלָּם:

תפלת רבי נחוניא בן הקנה.

We beseech thee,	אָנָּא.
with the power	בְּכֹחַ
of the greatness	גְּדֻלַּת
of thy right hand	יְמִינְךָ
loosen those that are bound.[9]	תַּתִּיר צְרוּרָה:
Accept	קַבֵּל

---

1) יותר נכון לנקד לְהַטָּבַת, וְהַטָּבַת. 2) ויקרא ו׳ ה׳. 3) I. e., of which live coal was taken in a firepan for the altar of the incense. 4) Heb., ordering. 5) Two pieces of wood were to be added to the fire, as deduced by the Rabbis from Lev. 1, 7. 6) I. e., of the burnt-offering of the morning. 7) I. e., of Sabbaths and Holydays. 8) Two spoons full of frankincense were placed near the show-bread every Sabbath. 9) In captivity

for a sin-offering to the Lord;	לְחַטָּאת לַיְיָ.
besides the continual burnt-offering	עַל עֹלַת הַתָּמִיד
it shall be prepared,	יֵעָשֶׂה
with its drink-offering.	וְנִסְכּוֹ:

משניות זבחים פרק ה׳

משנה א׳ זבחים מ״ז ע״א.

Which is the place	אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן
of the sacrifices?[1]	שֶׁל זְבָחִים.
The most holy	קָדְשֵׁי קָדָשִׁים
[2]were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side *of the altar;*	בַּצָּפוֹן.
the bull and the he-goat	פַּר וְשָׂעִיר
of the Day of Atonement	שֶׁל יוֹם הַכִּפֻּרִים
[2]were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and he receiving of their blood	וְקִבּוּל דָּמָן
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
sprinkling	הַזָּיָה
between the staves *of the ark,*	עַל בֵּין הַבַּדִּים
and towards the veil	וְעַל הַפָּרֹכֶת
and upon the golden altar.	וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב.
The omission of the [3]sprinkling	מַתָּנָה
of one of them[4]	אַחַת מֵהֶן
impeded *the service.*	מְעַכָּבֶת:
The remainder of the blood	שְׁיָרֵי הַדָּם
[5]he used to pour out	הָיָה שׁוֹפֵךְ
at the western base	עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי
of the outer altar;	שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן
but if he did not [6]do *so,*	אִם לֹא נָתַן
it did not impede *the service.*	לֹא עִכֵּב:
The bulls	פָּרִים
which were *to be wholly* burnt,	הַנִּשְׂרָפִים
and the he-goats	וּשְׂעִירִים
which were *to be wholly* burnt,	הַנִּשְׂרָפִים.
[2]were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side,	בַּצָּפוֹן
and the receiving of their blood	וְקִבּוּל דָּמָן
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
sprinkling	הַזָּיָה
towards the veil	עַל הַפָּרֹכֶת
and upon the golden altar.	וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב.
The omission of the [3]sprinkling	מַתָּנָה
of one of them[4]	אַחַת מֵהֶן
impeded *the service.*	מְעַכָּבֶת.
The remainder of the blood	שְׁיָרֵי הַדָּם
[5]he used to pour out	הָיָה שׁוֹפֵךְ
at the western base	עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי
of the outer altar;	שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן
but if he did not [6]do *so,*	אִם לֹא נָתַן
it did not impede *the service.*	לֹא עִכֵּב.
These and those *preceding offerings*	אֵלּוּ וָאֵלּוּ
were burnt	נִשְׂרָפִין
in the repository of ashes.	בְּבֵית הַדֶּשֶׁן:

משנה ב׳. זבחים נ״ב ע״ב.

THE SIN-OFFERINGS OF THE CONGREGATION AND OF THE INDIVIDUAL.—	חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד.
These are	אֵלּוּ הֵן

---

[1] I. e., where the sacrifices were slaughtered [2] Heb., their slaughtering. [3] Heb., giving. [4] I. e., of the required sprinklings. [5] I. e., the priest. [6] Heb., give.

On Sabbath the following is added:—

9. And on the sabbath day	ט ¹וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת
two he-lambs	שְׁנֵי כְבָשִׂים
a year old	בְּנֵי שָׁנָה
without blemish,	תְּמִימִם.
and two tenth *parts of an ephah*	וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	מִנְחָה
mingled with oil,	בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
and its drink-offering.	וְנִסְכּוֹ:
10. *This is* the burnt-offering	י עֹלַת
of sabbath	שַׁבַּת
on ³*every* sabbath;	בְּשַׁבַּתּוֹ.
besides the continual burnt-offering,	עַל עֹלַת הַתָּמִיד
and its drink-offering.	וְנִסְכָּהּ:

On New Moon the following is added:—

11. And in the beginnings	יא ²וּבְרָאשֵׁי
of your months	חָדְשֵׁיכֶם
you shall offer	תַּקְרִיבוּ
a burnt-offering	עֹלָה
to the Lord:	לַייָ.
young bullocks	פָּרִים בְּנֵי בָקָר
two,	שְׁנַיִם
and one ram,	וְאַיִל אֶחָד
he-lambs	כְּבָשִׂים
a year old	בְּנֵי שָׁנָה
seven,	שִׁבְעָה
without blemish.	תְּמִימִם:
12. And three tenth *parts of an ephah*	יב וּשְׁלשָׁה עֶשְׂרֹנִים
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	מִנְחָה
mingled with oil,	בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
for *each* one bullock;	לַפָּר הָאֶחָד.
and two tenth *parts of an ephah*	וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	מִנְחָה
mingled with oil,	בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
for the one ram.	לָאַיִל הָאֶחָד:
13. And a tenth *part of an ephah*	יג וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	מִנְחָה
mingled with oil,	בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
for *every* one lamb;	לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד.
it is a burnt-offering	עֹלָה
for a sweet savor,	רֵיחַ נִיחֹחַ
a fire-offering to the Lord.	אִשֶּׁה לַייָ:
14 And their drink-offerings	יד וְנִסְכֵּיהֶם
half a ⁴hin	חֲצִי הַהִין
shall be for *each* bullock,	יִהְיֶה לַפָּר
and the third *part* of a ⁴hin	וּשְׁלִישִׁת הַהִין
for the ram,	לָאַיִל
and the fourth *part* of a ⁴hin	וּרְבִיעִת הַהִין
for *every* lamb,	לַכֶּבֶשׂ
of wine;	יָיִן.
this is the burnt-offering of *the* month	זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ
in ³*every* month	בְּחָדְשׁוֹ
of the months of the year.	לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה:
15. And one he-goat	טו וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד

---

1) במדבר כ״ח י״א—ט״ו. 2) במדבר כ״ח ט—י. 3) Heb., its. 4) A liquid measure containing twelve לוג (six eggs).

for *carnally knowing* a betrothed handmaid;	שִׁפְחָה חֲרוּפָה .
the trespass-offering	אֲשַׁם
of a [1]Nazirite;[2]	נָזִיר .
the trespass-offering	אֲשַׁם
of a leper;[3]	מְצוֹרָע .
the trespass-offering for a doubtful sin;	אָשָׁם תָּלוּי .
they were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side,	בַּצָּפוֹן
and the receiving of their blood	וְקִבּוּל דָּמָן
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן .
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
two sprinklings	שְׁתֵּי מַתָּנוֹת
which *were made like* four;	שֶׁהֵן אַרְבַּע .
and they were eaten	וְנֶאֱכָלִין
within the hangings	לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים
by the males of the priesthood,	לְזִכְרֵי כְהֻנָּה
dressed in any manner of food,	בְּכָל מַאֲכָל
the *same* day and evening	לְיוֹם וָלַיְלָה
until midnight.	עַד חֲצוֹת ׃

משנה ח'. זבחים נ'ה ע'א.

The thanksgiving offering[4]	הַתּוֹדָה
and the ram of the Nazirite	וְאֵיל נָזִיר
were holy in a minor degree.	קָדָשִׁים קַלִּים .
They might be slaughtered	שְׁחִיטָתָן
in any place	בְּכָל מָקוֹם
in the court;	בָּעֲזָרָה .
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
two sprinklings	שְׁתֵּי מַתָּנוֹת
which *were made like* four;	שֶׁהֵן אַרְבַּע .
and they might be eaten	וְנֶאֱכָלִין
in any part of the city	בְּכָל הָעִיר
by any person,	לְכָל אָדָם
dressed in any manner of food,	בְּכָל מַאֲכָל
the *same* day and evening	לְיוֹם וָלַיְלָה
until midnight.	עַד חֲצוֹת ׃
The portion of the priests that was [5]separated	הַמּוּרָם
from them	מֵהֶם
was like them,[6]	כַּיּוֹצֵא בָהֶם .
except that the [5]separated portion	אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם
was eaten	נֶאֱכָל
only by the priests,	לַכֹּהֲנִים
by their wives,	לִנְשֵׁיהֶם
and by their children,	וְלִבְנֵיהֶם
and by their servants.	וּלְעַבְדֵיהֶם ׃

משנה ו'. זבחים נ'ה ע'א.

The peace-offerings	שְׁלָמִים
were holy in a minor degree.	קָדָשִׁים קַלִּ״ם .
They might be slaughtered	שְׁחִיטָתָן
in any place	בְּכָל מָקוֹם
in the court,	בָּעֲזָרָה .
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
two sprinklings	שְׁתֵּי מַתָּנוֹת
which *were made like* four;	שֶׁהֵן אַרְבַּע .
and they might be eaten	וְנֶאֱכָלִין
in any part of the city	בְּכָל הָעִיר
by any person,	לְכָל אָדָם
dressed in any manner of food,	בְּכָל מַאֲכָל
during two days	לִשְׁנֵי יָמִים

---

1) One who consecrates himself to God. 2) Who has become defiled by a dead body. 3) At his cleansing. 4) Of individuals. 5) Or, lifted up. 6) I. e., the same rule applied also to the portion of the priests.

dressed in any manner of food,	בְּכָל מַאֲכָל
the *same* day and evening	לְיוֹם וָלַיְלָה
until midnight.	עַד חֲצוֹת:

משנה ג'. זבחים נ"ג ע"ב.

The burnt-offering	הָעוֹלָה
is most holy;	קֹדֶשׁ קָדָשִׁים.
it was slaughtered	שְׁחִיטָתָהּ
on the north side,	בַּצָּפוֹן
and the receiving of its blood	וְקִבּוּל דָּמָהּ
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and its blood required	וְדָמָהּ טָעוּן
two sprinklings	שְׁתֵּי מַתָּנוֹת
which *were made like* four;[4]	שֶׁהֵן אַרְבַּע.
it also required	וּטְעוּנָה
flaying,	הַפְשֵׁט
and dismembering,	וְנִתּוּחַ.
and total *consuming*	וְכָלִיל
by fire.	לָאִשִּׁים:

משנה ד'. זבחים נ"ד ע"ב.

THE SACRIFICES	זִבְחֵי
OF THE PEACE-OFFERINGS	שַׁלְמֵי
OF THE CONGREGATION	צִבּוּר
AND THE TRESPASS-OFFERINGS.	וַאֲשָׁמוֹת.
These are the trespass-offerings:	אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת.
the trespass-offering	אֲשַׁם
for robbery,	גְּזֵלוֹת.
the trespass-offering	אֲשַׁם
for profane appropriation of [5]sacred things,	מְעִילוֹת.
the trespass-offering	אֲשַׁם

the sin-offering of the congregation:	חַטַּאת הַצִּבּוּר.
the he-goats	שְׂעִירֵי
of the beginnings of *the* months[1]	רָאשֵׁי חֳדָשִׁים
and of *the* festivals	וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת.
were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side,	בַּצָּפוֹן
and the receiving of their blood	וְקִבּוּל דָּמָן
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
four sprinklings	אַרְבַּע מַתָּנוֹת
upon *the* four corners *of the outer altar.*	עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת.
How *was this done?*	כֵּיצַד.
[2]He went up	עָלָה
the ascent,	בַּכֶּבֶשׁ
and turned	וּפָנָה
towards the [3]circuit *of the altar,*	לַסּוֹבֵב.
and he came	וּבָא לוֹ
to the south-east corner,	לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית.
north-east,	מִזְרָחִית צְפוֹנִית.
north-west,	צְפוֹנִית מַעֲרָבִית.
and south-west *corners.*	מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית
The remainder of the blood	שְׁיָרֵי הַדָּם
[2]he used to pour out	הָיָה שׁוֹפֵךְ
at the western base;	עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי.
and they were eaten	וְנֶאֱכָלִין
within the hangings	לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים
by the males of the priesthood,	לְזִכְרֵי כְהֻנָּה

---

[1] I. e., which were offered on the first of each month. [2] I. e., the priest. [3] I. e., the middle terrace which surrounded the altar. [4] The sprinklings were made in the north-east and south-west corners of the altar so, that a portion of the blood reached each of the four sides of the altar. [5] Or, consecrated.

מִכָּתוּב אֶחָד.	*derived* from one verse,
וּמִבִּנְיַן אָב	or from a principal law
מִשְּׁנֵי כְתוּבִים:	*derived* from two verses.
ד מִכְּלָל	4. By a general description
וּפְרָט:	*followed by the enumeration of* particulars.
ה וּמִפְּרָט	5. And by *an enumeration of* particulars
וּכְלָל:	*followed by* a general description.
ו כְּלָל	6. *When* a general description,
וּפְרָט	*followed* by a particular one,
וּכְלָל.	*is again followed* by a general one,
אִי אַתָּה דָן	thou must not determine
אֶלָּא	except
כְּעֵין הַפְּרָט:	according to the tenor of the particular one.
ז מִכְּלָל	7. By a general description
שֶׁהוּא צָרִיךְ	that requires
לִפְרָט.	a particular one,
וּמִפְּרָט	and by a particular description
שֶׁהוּא צָרִיךְ	that requires
לִכְלָל:	a general one.
ח כָּל דָּבָר	8. Any thing

שֶׁהָיָה בִּכְלָל	that was included in a general description,
וְיָצָא	and it was singled out
מִן הַכְּלָל	from the general description
לְלַמֵּד.	in order to teach *something special.*
לֹא לְלַמֵּד	not to teach
עַל עַצְמוֹ	for its own sake *only*
יָצָא.	it was singled out,
אֶלָּא לְלַמֵּד	but to teach *something*
עַל הַכְּלָל כֻּלּוֹ	for the whole general term
יָצָא:	it was singled out.
ט כָּל דָּבָר	9. Any thing
שֶׁהָיָה בִּכְלָל.	that was included in a general description,
וְיָצָא	and it was singled out
לִטְעוֹן	to prove
טוֹעַן אֶחָד	an argument
שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ.	which is like its subject,
יָצָא לְהָקֵל	it was singled out to alleviate,
וְלֹא לְהַחֲמִיר:	but not to aggravate.
י כָּל דָּבָר	10. Any thing
שֶׁהָיָה בִּכְלָל.	that was included in a general description,

פרוש הגאון

ד) מכלל ופרט. כיצד? נאמר אדם כי יקריב וגו׳ מן הבהמה. כלל חיה שהיא בכלל בהמה. מן הבקר. ומן הצאן. פרט, נתמעטה חיה. ואין בכלל אלא מה שבפרט:

ה) מפרט וכלל. כיצד? נאמר בהשבת אבדה וכן תעשה לחמורו וכן לשמלתו. פרט. משמע אלה בלבד חייב להשיב. כתב אחריו כן תעשה לכל אבידת אחיך. חזר וכלל. נעשה כלל מוסף על הפרט. ומרבה כל דבר:

ו) אלא כעין הפרט. כיצד? הרי שנאמר על כל דבר פשע. כלל הכל. על שור על חמור וגו׳. פרט לך אלו בלבד. על כל אבידה. חזר וכלל. אי אתה דן אלא כעין הפרט, מה הפרט מפורש דבר המטלטל וגופו ממון. אף כל כיוצא בו. יצאו קרקעות. ועבדים שהוקשו להם. ויצאו שטרות. שאינן אלא לראיה:

ז) מכלל שהוא צריך לפרט. כיצד? נאמר קדש לי כל בכור. יכול אף הנקבות בכלל. הייתי אומר כל פטר רחם במשמע. תלמוד לאמר זכר. זהו כלל שצריך לפרט. ואם נאמר זכר. יכול אפילו יצאה נקבה לפניו. ת״ל פטר רחם. אי פטר רחם. יכול אפי׳ נולד אחר יוצא דופן, ת״ל בכור. זהו פרט שצריך לכלל. והם מדה אחת:

ח) ויצא מן הכלל ללמד. כיצד? והנפש אשר תאכל

יעב״ץ ז״ל.

מבשר זבח השלמים וגו׳. הלא שלמים בכלל כל הקדשים הן. כשיצאו מן הכלל. לא ללמד על עצמן בלבד יצאו. אלא על הכלל כולו יצאו. מה שלמים קדושת מזבח. אף כל שקדושתו קדושת מזבח חייבין עליו. יצאו קדשי בדק הבית:

ט) ויצא לטעון טען אחר שהוא כענינו. כיצד? נאמר ואשר יבוא את רעהו ביער וגו׳. מכה בשוגג בכלל רוצח היה. שנאמר ומכה אדם יומת. בין שוגג בין מזיד. ויצא מכה בשוגג לטעון טוען אחד שהוא כענינו של מזיד. שזה המית וזה המית. יצא מן הכלל להקל על עצמו. שניצול בערי מקלט. זהו ולא להחמיר:

י) ויצא לטעון טוען אחר שלא כענינו. כיצד? נאמר. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד. והוציא העבריה מן הכלל. שנאמר וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים. הלא אמה עבריה בכלל עבד עברי היתה. שנאמר כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה. למה יצאה מן הכלל? לטעון טוען אחר שלא כענינו. שעבד אינו יוצא בסימני גדלות ולא במיתת האדון. והאמה יוצאה בסימנים ובמיתת האדון אפי׳ תוך שש. יצא להקל עליה שיוצאה תוך שש. ולהחמיר שאדוניה מקדשה בעל כרחה:

וְלַיְלָה אֶחָד׃	and one night.
הַמּוּרָם	*he portion of the priests* that was separated
מֵהֶם	from them
כַּיּוֹצֵא בָהֶם.	was like them,
אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם	except that the separated portion
נֶאֱכָל	was eaten
לַכֹּהֲנִים	*only* by the priests,
לִנְשֵׁיהֶם	by their wives,
וְלִבְנֵיהֶם	and by their children,
וּלְעַבְדֵיהֶם׃	and by their servants.

משנה ז׳ זבחים נ״ו ע״ב.

הַבְּכוֹר	The first-born,
וְהַמַּעֲשֵׂר	and the tithe *of cattle*,
וְהַפֶּסַח	and the paschal lamb
קָדָשִׁים קַלִּים.	were holy in a minor degree.
שְׁחִיטָתָן	They might be slaughtered
בְּכָל מָקוֹם	in any place
בָּעֲזָרָה.	in the court,
וְדָמָן טָעוּן	and their blood required
מַתָּנָה אֶחָת.	one sprinkling;
וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן	but this was to be done
כְּנֶגֶד הַיְסוֹד.	towards the base *of the altar*;
שִׁנָּה	they differed, *however*,
בַאֲכִילָתָן.	in respect to eating them:
הַבְּכוֹר	the first-born
נֶאֱכָל	was eaten
לַכֹּהֲנִים.	*only* by the priest,
וְהַמַּעֲשֵׂר	while the tithe *might be eaten*
לְכָל אָדָם.	by any person;
וְנֶאֱכָלִין	both might be eaten
בְּכָל הָעִיר	in any part of the city,
בְּכָל מַאֲכָל	*dressed* after any manner of food,
לִשְׁנֵי יָמִים	during two days
וְלַיְלָה אֶחָד׃	and one night.
הַפֶּסַח	The paschal lamb
אֵינוֹ נֶאֱכָל	was not eaten
אֶלָּא בַלַּיְלָה.	except at night,
וְאֵינוֹ נֶאֱכָל	and it was not eaten
אֶלָּא עַד חֲצוֹת.	except until midnight,
וְאֵינוֹ נֶאֱכָל	and it was not eaten
אֶלָּא לִמְנוּיָו.	except by its *previously* appointed number,
וְאֵינוֹ נֶאֱכָל	and it was not eaten
אֶלָּא צָלִי׃	except roasted.

ברייתא דר׳ ישמעאל.

ספרא ריש ויקרא.

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר.	Rabbi Ishmael says:
בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת	By means of thirteen rules
הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת׃	the Law is expounded:—
א מִקַּל וָחֹמֶר׃	1. *By an inference* from minor to major.
ב וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה׃	2. *By a deduction* from a similarity of phrases.
ג מִבִּנְיַן אָב	3. By a [2]principal law

באור הגאון יעב״ץ ז״ל.

א) מקל וחומר. ביצד? ויאמר ה׳ אל משה ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם ז׳ ימים. קל וחומר לשכינה שתסגר לפחות ז׳ ימים. הרי למד חמור מקל להחמיר. והוא הדין איפכא קל מחמור להקל:

ב) מגזרה שוה. כיצד? ערות הבת לא למדנו אלא מגזרה שוה. אתיא הנה הנה זמה זמה:

ג) מבנין אב מכתוב אחד. כיצד? הרי נאמר בחג המצות. אך אשר יאכל לכל נפש וכו׳ התיר אוכל נפש. בשאר המועדים מניין. אלא אמרו רז״ל. זה בנין אב לכל המועדים: משני כתובים. כיצד? נאמר במומי אדם. או גבן או דק וגו׳. וכתוב במומי בהמה. או חרוץ או יבלת. באדם לא נאמר חרוץ יבלת. בבהמה לא נאמר דק תבלול. מניין ליתן האמור של זה בזה. ולמדו אדם מבהמה ובהמה מאדם. זהו משני כתובים. והן נחשבים למדה אחת:

---

1) The correct meaning and ample explanation of the thirteen exegetical principles is laid down in the Hebrew commentary of Rabbi Yabetz (יעב״ץ) given below. 2) Or, general rule.

המזמור הזה מתהלים הובא בסדר התפלות על פי כתביו של ר׳ יצחק לוריא(האריז׳ל). ובשו״ת פנים מאירות ח׳א כתב שלא לאומרו כדי שלא להטריח את הצבור.

תהלים ל׳

א מִזְמוֹר	1. A Psalm.
שִׁיר	A Song.
חֲנֻכַּת הַבַּיִת	for the Dedication of the [1]House,
לְדָוִד׃	of David.
ב אֲרוֹמִמְךָ יְיָ	2. I will extol thee, O Lord,
כִּי דִלִּיתָנִי.	for thou hast [2]raised me up,
וְלֹא שִׂמַּחְתָּ	And hast not gladdened
אֹיְבַי	my enemies
לִי׃	by me.
ג יְיָ אֱלֹהָי.	3. O Lord my God,
שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ	I have cried unto thee,
וַתִּרְפָּאֵנִי׃	And thou hast healed me.
ד יְיָ	4. O Lord,
הֶעֱלִיתָ	thou hast brought up
מִן שְׁאוֹל	from the [3]nether-world
נַפְשִׁי.	my soul;
חִיִּיתַנִי	Thou hast kept me alive,
מִיָּרְדִי	[4]that I go not down
בוֹר׃	*to the* pit.
ה זַמְּרוּ לַיְיָ	5. Sing to the Lord,
חֲסִידָיו.	*O ye* his [5]pious,
וְהוֹדוּ	And give thanks
לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃	to his holy [6]remembrance.
ו כִּי רֶגַע	6. For a moment
בְּאַפּוֹ	*is he* in his anger;
חַיִּים	[7]Life
בִּרְצוֹנוֹ.	is in his favor:

בָּעֶרֶב יָלִין בֶּכִי	In the evening may lodge weeping,
וְלַבֹּקֶר רִנָּה׃	But in the morning *cometh* [8]song.
ז וַאֲנִי אָמַרְתִּי	7. And I said
בְשַׁלְוִי.	in my prosperity,
בַּל אֶמּוֹט	I shall [9]not be moved
לְעוֹלָם׃	[9]for ever.
ח יְיָ	8. O Lord,
בִּרְצוֹנְךָ	in thy favor
הֶעֱמַדְתָּה	thou hadst [10]made to stand
לְהַרְרִי עֹז.	[10]my mountain strong:
הִסְתַּרְתָּ	*But when* thou didst hide
פָנֶיךָ	thy face,
הָיִיתִי נִבְהָל׃	I was terrified.
ט אֵלֶיךָ יְיָ	9. Unto thee ,O Lord,
אֶקְרָא.	I will call;
וְאֶל יְיָ אֶתְחַנָּן׃	And unto the Lord I will supplicate:
י מַה בֶּצַע	10. "What profit *is there*
בְּדָמִי	in my blood,
בְּרִדְתִּי	if I go down
אֶל שָׁחַת.	to the grave?
הֲיוֹדְךָ עָפָר.	Shall *the* dust thank thee?
הֲיַגִּיד	shall it declare
אֲמִתֶּךָ׃	thy truth ?[11]
יא שְׁמַע יְיָ	11. Hear, O Lord,
וְחָנֵּנִי.	and have mercy upon me;
יְיָ	O Lord,
הֱיֵה עֹזֵר לִי׃	be thou a helper to me".
יב הָפַכְתָּ	12. Thou hast turned
מִסְפְּדִי	my mourning
לְמָחוֹל לִי.	into dancing, for me;

---

1) Or, Temple. 2) Or, drawn. 3) Or, grave, Hades. 4) According to the c'thib: from among them that go down to the pit. 5) Or, saints. 6) Or, memorial *name*. 7) Or, For a life-time is his favor. 8) Or, joy. 9) Or, never be moved. 10) Or, set up for me a mountain of strength. 11) Or, faithfulness.

and it was singled out,	וְיָצָא
to prove	לִטְעוֹן
another argument	טוֹעַן אַחֵר
which is not like its subject,	שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ .
it was singled out	יָצָא
both to alleviate and to aggravate.	לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר:
11. Any thing	יא כָּל דָּבָר
that was included in a general description,	שֶׁהָיָה בִּכְלָל
and it was singled out	וְיָצָא
to determine	לִדּוֹן
a new subject,	בַּדָּבָר הֶחָדָשׁ .
thou art not able	אִי אַתָּה יָכוֹל
to restore it	לְהַחֲזִירוֹ
to its general term	לִכְלָלוֹ
unless the [1]Scripture restores it	עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב
to its general term	לִכְלָלוֹ
expressly.	בְּפֵרוּשׁ :
12. A thing	יב דָּבָר
that is learned	הַלָּמֵד
from its context,	מֵעִנְיָנוֹ .
and a thing	וְדָבָר
that is learned	הַלָּמֵד
from its end.[2]	מִסּוֹפוֹ :

13. And thus is[3]	יג וְכֵן
with two texts	שְׁנֵי כְתוּבִים
that contradict	הַמַּכְחִישִׁים
each other,	זֶה אֶת זֶה .
until there comes	עַד שֶׁיָּבֹא
a third text,	הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי
and harmonizes	וְיַכְרִיעַ
(*between*) them.	בֵּינֵיהֶם :
May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
to rebuild	שֶׁיִּבָּנֶה
the holy house	בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
speedily in our days;	בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ
and grant our portion	וְתֵן חֶלְקֵנוּ
in thy Law.	בְּתוֹרָתֶךָ :
And there we will serve thee	וְשָׁם נַעֲבָדְךָ
in reverence,	בְּיִרְאָה
as in the days of old,	כִּימֵי עוֹלָם
and as in former years.	וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת :

קדיש דרבנן.

פרוש הגאון

יא) ויצא לדון בדבר החדש. כיצד? נאמר וכהן כי יקנה נפש וגו׳ ויליד ביתו. בתו בכלל היתה בין פנויה בין נשואה. ויצאה לידון בדבר חדש שאחר שנשאת אינה אוכ׳ נתרומה. שנאמר ובת כהן כי תהיה לאיש זר וגומר. והואיל הוציאה הכתוב מהכלל. אי אתה יכול להחזירה לכללה אפי׳ אלמנה וגרושה אם לא החזירה הכתוב בפירוש. שנא׳ בת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה וגו׳ מלחם אביה תאכל:

יב) דבר הלמד מענינו. כיצד? נאמר שבו איש תחתיו. יכול ישבו תחתיהם כל היום. בא הכתוב ולמד אל יצא איש ממקומו. שהוא אלפים אמה (מדת תחום שבת) שהוא דבר הלמד מענינו: ודבר הלמד מסופו. כיצד? נאמר איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו. אסר כל שאר שבעורם. ובסוף הענין פירש האסורות לנו. ומהם נלמוד המותרות. ואלו מדה אחת הם:

יעב״ץ ז״ל.

יג) ושני כתובים המכחישים. כמו שנאמר בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. וכתוב אחר אומר. ביום עשות ה׳ אלהים ארץ ושמים. בא הכתוב השלישי והכריע. שנאמר אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קורא אני אליהם יעמדו יחד. מלמד ששניהם כאחד נבראו ואין כאן הכחשה :

---

1) Or, text; passage. 2) I. e., from a subsequent passage. 3) See עיון תפלה by J. Z. Meklenburg.

פְּסוּקֵי דְזִמְרָה.

I prepare	הֲרֵינִי מְזַמֵּן
my mouth	אֶת פִּי
to give thanks, and to praise,	לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל
and to laud	וּלְשַׁבֵּחַ
my Creator.	אֶת בּוֹרְאִי׃
Blessed *be he*	בָּרוּךְ
who said,	שֶׁאָמַר
and the world [2]existed;	וְהָיָה הָעוֹלָם.
blessed *be* he.	בָּרוּךְ הוּא.
Blessed *be he*	בָּרוּךְ[1]
who was the maker *of the world* in the beginning.	עֹשֶׂה בְרֵאשִׁית.
Blessed *be he*	בָּרוּךְ
who says and does.	אוֹמֵר וְעֹשֶׂה.
Blessed *be he*	בָּרוּךְ
who decrees and performs.	גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם.
Blessed *be he*	בָּרוּךְ
who has mercy	מְרַחֵם
upon the earth.	עַל הָאָרֶץ.
Blessed *be he*	בָּרוּךְ
who has mercy	מְרַחֵם
upon the creatures.	עַל הַבְּרִיּוֹת.
Blessed *be he*	בָּרוּךְ
who [3]pays	מְשַׁלֵּם
a good reward	שָׂכָר טוֹב
to those that fear him.	לִירֵאָיו.
Blessed *be he*	בָּרוּךְ
who lives for ever,	חַי לָעַד
and exists everlastingly.	וְקַיָּם לָנֶצַח.
Blessed *be he*	בָּרוּךְ
who redeems and delivers;	פּוֹדֶה וּמַצִּיל.
blessed *be* his name.	בָּרוּךְ שְׁמוֹ׃
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
the God,	הָאֵל.
the merciful father	הָאָב הָרַחֲמָן.
who is praised	הַמְהֻלָּל
by the mouth of his people,	בְּפִי עַמּוֹ.
lauded and glorified	מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר
by the tongue	בִּלְשׁוֹן
of his pious and his servants;	חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו.
and with the songs of David	וּבְשִׁירֵי דָוִד
thy servant	עַבְדֶּךָ
we will praise thee,	נְהַלֶּלְךָ
O Lord our God;	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
with praises	בִּשְׁבָחוֹת
and with hymns	וּבִזְמִרוֹת
we will magnify thee,	נְגַדֶּלְךָ
and we will laud thee,	וּנְשַׁבֵּחֲךָ
and we will glorify thee,	וּנְפָאֶרְךָ.
and we will [4]remember thy name,	וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ
and we will proclaim thee King,	וְנַמְלִיכְךָ
O our King, our God!	מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ׃
The only ONE,	יָחִיד.
the life of all worlds;	חֵי הָעוֹלָמִים.
O King!	מֶלֶךְ
lauded and glorified	מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר
for ever	עֲדֵי עַד
be his great name.	שְׁמוֹ הַגָּדוֹל׃

---

[1] ניבים כמו אלה נמצאים גם בתלמוד: ברוך עושה בראשית ברכות נ״ד ע״א; ברוך אומר ועושה גוזר ומקים. ברכות נ״ז ע״ב; ברוך אתה ה׳ המרחם על הארץ, תענית ט״ו ע״א. וכן, במי שאמר והיה העולם, חולין פ״ד ע״ב ועוד במקומות אחרים

[2] Heb., was. [3] Or, compensates, renders. [4] Or, cause thy name to be remembered.

פִּתַּחְתָּ	Thou hast loosed
שַׂקִּי	my sackcloth,
וַתְּאַזְּרֵנִי	and hast girded me
שִׂמְחָה׃	*with* gladness,
יג לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ	13. In order that [1]people may sing to thee,
כָבוֹד	[1]*with* glory,
וְלֹא יִדֹּם.	and not be silent.
יְיָ אֱלֹהַי	*O* Lord my God,
לְעוֹלָם	for ever
אוֹדֶךָּ׃	I will give thee thanks.

The following Kaddish is said by a Mourner (קדיש יתום).
See translation on p. 116.

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא
דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ.
בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן׃
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם
וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃
יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם.
וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל.
שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא׃ בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא
(בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא.
תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא.
וְאִמְרוּ אָמֵן׃
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים.
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃
עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא יַעֲשֶׂה
שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

פְּסוּקֵי דְזִמְרָה

מְקוֹר בִּרְכַּת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר.

הפסוקים והמזמורים שבין **ברוך שאמר** ובין **ישתבח** נקראים פסוקי דזמרה, והגאונים סדרום ע״פ מאמר התלמוד בברכות ל״ב ע״ב: „לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואח״כ יתפלל“. ותקנו ברכה לפניהם ברוך שאמר, וברכה לאחריהם ישתבח.

מי הוא אבי ברכת **ברוך שאמר**, אשר השתמש בניבים רבים הנמצאים בתלמוד (עיין הערתנו לברוך שאמר) לא נודע בברור, והרי״ף לברכות ל״ב מזכירה, וזה לשונו: „ותקינו רבנן למימר ברכה מקמייהו (דפסוקי דזמרה) ומאי ניהו ברוך שאמר וישתבח הלכך מיבעי ליה לאיניש דלא לאשתעויי מכי מתחיל בברוך שאמר עד דמסיים ליה“. ובערוך ערך תפלה נמצא: „ור׳ משה גאון אמר, מאן דמעייל לכנישתא ואשכח צבורא דקרו פסוקי דזמרה אומר ברוך שאמר וחותם מהלל בתשבחות“. ובטורי זהב סמן נ״א אות א׳ מביא בשם תולעת יעקב שאנשי כנסת הגדולה תקנוה ע״פ פתקא דנפ׳ מן השמים (עיין מה שכתב בזה הסדור רשב״ן). ובספר היוחסין אומר, כי בשבת הראשון של מנוי ראש גלותא היה חזן בית הכנסת מתחיל בברוך שאמר והבחורים עונים על כל דבר ודבר מברוך שאמר ברוך הוא. ומזה שער הגאון רשי״ל ראפפורט בתולדות הקליר שברוך שאמר הוא פזמון, שכונת המחבר היה שאחר סיום כל מאמר ומאמר המתחיל בברוך יענו הקהל ברוך הוא, וברוך הוא הנמצא בסדורינו אחר והיה העולם הוא לרשימה שכן יזמרו הצבור אחר כל מאמר ומאמר. אולם מזה אין ראיה כלל, כי רק בעת מנוי ראש גלותא היה החזן משורר אותו כפזמון כדרך החזנים, ועל כן יסופר הדבר הזה כחדוש בספר היוחסין.

והנה מספר התבות בברוך שאמר ע״פ נוסחתנו הוא פ״ז והסמן לזה ראשו כתם פ״ז (רוקח ס׳ ש״כ); אולם הנוסחאות רבות ושונות בין האשכנזים והספרדים וגם בין הספרדים בעצמם הנוסחאות שונות, כנראה באבודרהם ובמנורת המאור כלל תפלה סמן צ״ג. וגם מקום ברוך שאמר אצל האשכנזים הוא לפני **הודו** לה׳, בעת אשר אצל הספרדים מקומו לפני **יהי כבוד**.

---

[1] Or, *my* glory may sing to thee.

22. *Saying*: "Touch not	כב אַל תִּגְּעוּ
mine anointed ones,	בִּמְשִׁיחָי .
And to my prophets	וּבִנְבִיאַי
do no [1]evil".	אַל תָּרֵעוּ :
23. Sing to the Lord,	כג שִׁירוּ לַייָ
all the earth;	כָּל הָאָרֶץ .
Proclaim	בַּשְּׂרוּ
from day to day	מִיּוֹם אֶל יוֹם
his salvation.	יְשׁוּעָתוֹ :
24. Relate among the nations	כד סַפְּרוּ בַגּוֹיִם
his glory,	אֶת כְּבוֹדוֹ .
Among all the peoples	בְּכָל הָעַמִּים
his wonders.	נִפְלְאוֹתָיו :
25. For great is the Lord,	כה כִּי גָדוֹל יְיָ
and *he is* greatly [2]praised;	וּמְהֻלָּל מְאֹד .
[2]And terrible is he	וְנוֹרָא הוּא
above all gods.	עַל כָּל אֱלֹהִים :
26. For all the gods	כו כִּי כָּל אֱלֹהֵי
of the peoples	הָעַמִּים
are [3]idols;	אֱלִילִים .
But the Lord	וַייָ
made the heavens.	שָׁמַיִם עָשָׂה :
27. Grandeur and majesty	כז הוֹד וְהָדָר
are [4]before him;	לְפָנָיו .
Strength and gladness	עֹז וְחֶדְוָה
are in his place.	בִּמְקוֹמוֹ :
28. [5]Ascribe to the Lord,	כח הָבוּ לַייָ
ye families of the peoples,	מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים .
[5]Ascribe to the Lord	הָבוּ לַייָ
glory and strength.	כָּבוֹד וָעֹז :

29. [5]Ascribe to the Lord	כט הָבוּ לַייָ
the glory [6]of his name;	כְּבוֹד שְׁמוֹ .
[7]Take an offering,	שְׂאוּ מִנְחָה
and come before him;	וּבֹאוּ לְפָנָיו .
[8]Bow down to the Lord	הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ
in holy [9]majesty.	בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ :
30. Tremble before him,	ל חִילוּ מִלְּפָנָיו
all the earth;	כָּל הָאָרֶץ .
The world also is firmly established,	אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
it cannot be moved.	בַּל תִּמּוֹט :
31. Let the heavens be glad,	לא יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם
and let the earth rejoice;	וְתָגֵל הָאָרֶץ .
And let them say	וְיֹאמְרוּ
among the nations:	בַגּוֹיִם
"The Lord reigneth".	יְיָ מָלָךְ :
32. Let the sea roar,	לב יִרְעַם הַיָּם
and the fulness thereof;	וּמְלוֹאוֹ .
Let the field exult,	יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה
and all that is therein.	וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ :
33. Then shall sing	לג אָז יְרַנְּנוּ
the trees of the [10]forest	עֲצֵי הַיָּעַר .
before the Lord;	מִלִּפְנֵי יְיָ
For he cometh	כִּי בָא
to judge	לִשְׁפּוֹט
the earth.	אֶת הָאָרֶץ :
34. O give thanks to the Lord,	לד הוֹדוּ לַייָ
for he is good;	כִּי טוֹב .
Because for ever *endureth*	כִּי לְעוֹלָם
his lovingkindness.	חַסְדּוֹ :
35. And say ye:	לה וְאִמְרוּ

---

1) Or, harm. 2) Or, to be praised, and he is to be feared, etc. 3) Or, things of nought. 4) Or, in his presence. 5) Or, give, bring. 6) Or, *due to* his name. 7) Or, bring; Heb., carry. 8) Or, prostrate yourselves; or, worship. 9) Or, array. 10) According to the accent it should be: forest; Because of the Lord, for he, etc.

Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
King *who is* praised	מֶלֶךְ מְהֻלָּל
with praise-songs.	בַּתִּשְׁבָּחוֹת :
1 Chron. xvi. 8—36.	דברי הימים א׳ ט״ז ח—ל״ו.
8. Give thanks to the Lord,	ח [1]הוֹדוּ לַייָ
call upon his name;	קִרְאוּ בִשְׁמוֹ .
Make known among the nations	הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
his deeds.	עֲלִילֹתָיו :
9. Sing to him,	ט שִׁירוּ לוֹ
chant to him;	זַמְּרוּ לוֹ .
[2]Talk ye	שִׂיחוּ
of all his [3]wonders.	בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו :
10. [4]Glory ye	י הִתְהַלְלוּ
in his holy name;	בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ .
Let be glad the heart	יִשְׂמַח לֵב
of those that seek the Lord.	מְבַקְשֵׁי יְיָ :
11. [5]Inquire after the Lord	יא דִּרְשׁוּ יְיָ
and his strength;	וְעֻזּוֹ .
Seek his [6]presence	בַּקְּשׁוּ פָנָיו
continually.	תָּמִיד :
12. Remember his [3]wonders	יב זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו
which he hath performed;	אֲשֶׁר עָשָׂה .
His [7]miracles	מֹפְתָיו
and the judgments of his mouth.	וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ :
13. Ye seed of Israel	יג זֶרַע יִשְׂרָאֵל
his servant,	עַבְדּוֹ .
Ye children of Jacob,	בְּנֵי יַעֲקֹב
his chosen ones.	בְּחִירָיו :
14. He is the Lord our God,	יד הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ .
Over all the earth	בְּכָל הָאָרֶץ

are his judgments.	מִשְׁפָּטָיו :
15. Remember for ever	טו זִכְרוּ לְעוֹלָם
his covenant,	בְּרִיתוֹ .
The word	דָּבָר
which he commanded	צִוָּה
to [8]a thousand generations.	לְאֶלֶף דּוֹר :
16. *Remember the covenant* which he [9]made	טז אֲשֶׁר כָּרַת
with Abraham,	אֶת אַבְרָהָם .
And his oath to Isaac.	וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק :
17. And he set it up	יז וַיַּעֲמִידֶהָ
to Jacob	לְיַעֲקֹב
for a statute,	לְחֹק .
To Israel,	לְיִשְׂרָאֵל
for an evrelasting covenant.	בְּרִית עוֹלָם :
18. Saying:	יח לֵאמֹר
"To thee will I give	לְךָ אֶתֵּן
the land of Canaan,	אֶרֶץ כְּנָעַן .
As a [10]lot of your inheritance".	חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם :
19. While ye were	יט בִּהְיוֹתְכֶם
but a few men in number,	מְתֵי מִסְפָּר .
Very few,	כִּמְעַט
and sojourners therein.	וְגָרִים בָּהּ :
20. And they went about	כ וַיִּתְהַלְּכוּ
from nation to nation,	מִגּוֹי אֶל גּוֹי .
And from *one* kingdom	וּמִמַּמְלָכָה
to another people.	אֶל עַם אַחֵר :
21. He suffered no man	כא לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ
to oppress them,	לְעָשְׁקָם .
And he reproved for their sakes	וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם
kings.	מְלָכִים :

---

[1] מכאן עד „ובנביאי אל תרעו" נמצא גם בספר תהלים ק״ה א—ט״ו בשנויים, ומשם עדואמרו הושיענו נמצא בתהלים צ״ו בשנויים רבים.

[2] Or, Meditate. [3] Or, marvellous works. [4] Heb., Boast yourselves. [5] Or, search for; seek. [6] Or, solicit his face. [7] Or, tokens, signs. [8] Or, the thousandth generation. [9] Heb., cut. [10] Heb. cord, line

Because in his holy name	כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ
we have trusted.	בָטָחְנוּ׃
Let thy lovingkindness be, O Lord,	ל׳ג כ׳ב יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ
upon us,	עָלֵינוּ.
According as we have hoped for thee.	כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃
Show us, O Lord,	פ׳ה ח׳ הַרְאֵנוּ יְיָ
thy lovingkindness,	חַסְדֶּךָ.
And thy salvation grant us.	וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן לָנוּ׃
Arise	מ׳ד כ׳ז קוּמָה
as a help to us,	עֶזְרָתָה לָּנוּ.
And redeem us	וּפְדֵנוּ
for the sake of thy lovingkindness.	לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃
I am	פ׳א י׳א אָנֹכִי
the Lord thy God,	יְיָ אֱלֹהֶיךָ
Who brought thee up	הַמַּעַלְךָ
out of the land of Egypt;	מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם.
Open wide thy mouth,	הַרְחֶב פִּיךָ
and I will fill it.	וַאֲמַלְאֵהוּ׃
Happy is the people	קמ׳ד ט׳ו אַשְׁרֵי הָעָם
[3]that is in such a case;	שֶׁכָּכָה לּוֹ.
Happy is the people	אַשְׁרֵי הָעָם
that the Lord is his God.	שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו׃
And as for me,	י׳ג ו׳ וַאֲנִי
in thy lovingkindness	בְּחַסְדְּךָ
I have trusted;	בָטַחְתִּי
My heart shall rejoice	יָגֵל לִבִּי
in thy salvation;	בִּישׁוּעָתֶךָ.
I will sing to the Lord,	אָשִׁירָה לַייָ
Because he hath [4]rewarded me.	כִּי גָמַל עָלָי׃

Arise,	צ׳ד ב׳ הִנָּשֵׂא
thou judge of the earth;	שֹׁפֵט הָאָרֶץ.
Render a reward	הָשֵׁב גְּמוּל
unto *the* proud.	עַל גֵּאִים׃
To the Lord belongeth the salvation:	ג׳ ט׳ לַייָ הַיְשׁוּעָה.
Upon thy people	עַל עַמְּךָ
be thy blessing. SELAH.	בִרְכָתֶךָ סֶּלָה׃
The Lord of hosts	מ׳ו ח׳ וי׳ב יְיָ צְבָאוֹת
is with us;	עִמָּנוּ.
A stronghold for us	מִשְׂגָּב לָנוּ
is the God of Jacob. SELAH.	אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה׃
O Lord of hosts!	פ׳ד י׳ג יְיָ צְבָאוֹת.
Happy is the man	אַשְׁרֵי אָדָם
that trusteth in thee.	בֹּטֵחַ בָּךְ׃
O Lord, save,	כ׳ י׳ יְיָ הוֹשִׁיעָה.
The King may answer us	הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
in the day when we call.	בְיוֹם קָרְאֵנוּ׃
Save	כ׳ח ט׳ הוֹשִׁיעָה
thy people,	אֶת עַמֶּךָ
and bless	וּבָרֵךְ
thine inheritance,	אֶת נַחֲלָתֶךָ.
And feed them,	וּרְעֵם
and [1]lift them up	וְנַשְּׂאֵם
[2]for ever.	עַד הָעוֹלָם׃
Our soul	ל׳ג כ׳ נַפְשֵׁנוּ
hath waiteth for the Lord;	חִכְּתָה לַייָ.
Our help	עֶזְרֵנוּ
and our shield is he.	וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃
For in him	ל׳ג כ׳א כִּי בוֹ
shall our heart be glad,	יִשְׂמַח לִבֵּנוּ.

---

[1] Or, exalt them; or, bear them up. [2] Heb., unto everlasting. [3] Heb., that thus is to him. [4] Or, dealt bountifully with me.

Save us,	הוֹשִׁיעֵנוּ
O God of our salvation,	אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ
And gather us together,	וְקַבְּצֵנוּ
and deliver us	וְהַצִּילֵנוּ
from the nations,	מִן הַגּוֹיִם
To give thanks	לְהוֹדוֹת
to thy holy name;	לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ.
To glory	לְהִשְׁתַּבֵּחַ
in thy praise.	בִּתְהִלָּתֶךָ:
36. Blessed be the Lord,	לו בָּרוּךְ יְיָ
the God of Israel,	אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
from [1]everlasting	מִן הָעוֹלָם
even unto [1]everlasting,	וְעַד הָעוֹלָם.
And all the people said:	וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָם
Amen, and praise to the Lord!	אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ:

The following is a collection of verses from the Book of Psalms.

Extol ye	צ״ט ה׳ רוֹמְמוּ
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
And bow	וְהִשְׁתַּחֲווּ
to his footstool:	לַהֲדֹם רַגְלָיו
Holy is he.	קָדוֹשׁ הוּא:
Extol ye	צ״ט ט׳ רוֹמְמוּ
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
And bow	וְהִשְׁתַּחֲווּ
to his holy mount;	לְהַר קָדְשׁוֹ.
For holy is	כִּי קָדוֹשׁ
the Lord our God.	יְיָ אֱלֹהֵינוּ:
[2]And he, being merciful,	ע״ח ל״ח וְהוּא רַחוּם
[2]forgiveth sin,	יְכַפֵּר עָוֹן
and destroyeth not;	וְלֹא יַשְׁחִית
[3]Many a time he turneth away his anger,	וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ.
and stirreth not up	וְלֹא יָעִיר
all his wrath.	כָּל חֲמָתוֹ:
Thou, O Lord,	מ׳ י״ב אַתָּה יְיָ
withhold not	לֹא תִכְלָא
thy mercies	רַחֲמֶיךָ
from me;	מִמֶּנִּי.
Thy lovingkindness and thy truth	חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ
shall continually gaurd me.	תָּמִיד יִצְּרוּנִי:
Remember thy mercies,	כ״ה ו׳ זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
O Lord,	יְיָ
and thy lovingkindnesses;	וַחֲסָדֶיךָ.
For they are from [4]of old.	כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
[5]Ascribe ye strength	ס״ח ל״ה תְּנוּ עֹז
to God;	לֵאלֹהִים
Over Israel	עַל יִשְׂרָאֵל
is his excellency,	גַּאֲוָתוֹ.
And his strength	וְעֻזּוֹ
is in the skies.	בַּשְּׁחָקִים:
Terrible *art thou*, O God,	ס״ח ל״ו נוֹרָא אֱלֹהִים
out of thy holy places;	מִמִּקְדָּשֶׁיךָ.
The God of Israel,	אֵל יִשְׂרָאֵל
he giveth	הוּא נוֹתֵן
strength and power	עֹז וְתַעֲצֻמוֹת
to the people.	לָעָם.
Blessed be the Lord.	בָּרוּךְ אֱלֹהִים:
O God of vengeance, O Lord!	צ״ד א׳ אֵל נְקָמוֹת יְיָ.
O God of vengeance,	אֵל נְקָמוֹת
shine forth!	הוֹפִיעַ:

---

1) Or, eternity. 2) Or, And he is merciful, he forgiveth sin. 3) Heb., And he multiplied to return his anger. 4) Or, everlasting, eternity. 5) Heb., give

יהי כבוד נזכר במסכתא סופרים פרק י״ז הלכה י״א, והוא ילקוט פסוקים מספר תהלים. מלבד הפסוק ישמחו השמים וכו׳ שהוא בדה״א ט״ז ל״א והפסוק רבות מחשבות וכו׳ שהוא במשלי י״ט כ״א. אולם ה׳ מלך וכו׳ איננו פסוק בתנ״ך. והוא מרכב מהתחלת שלשה פסוקים תהלים י׳ ט״ז, צ״ג א׳ ושמות ט״ו י״ח.

Let the glory of the Lord [1]be	ק״ד ל״א יְהִי כְבוֹד יְיָ
for ever;	לְעוֹלָם .
Let the Lord rejoice	יִשְׂמַח יְיָ
in his works.	בְּמַעֲשָׂיו :
Let the name of the Lord be	קי״ג ב׳ יְהִי שֵׁם יְיָ
blessed	מְבֹרָךְ .
From this time forth	מֵעַתָּה
and for evermore.	וְעַד עוֹלָם :
From the rising of the sun	קי״ג ג׳ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ
unto its going down	עַד מְבוֹאוֹ .
[2]Is praised	מְהֻלָּל
the name of the Lord.	שֵׁם יְיָ :
High above all nations	קי״ג ד׳ רָם עַל כָּל גּוֹיִם
is the Lord,	יְיָ .
Above the heavens	עַל הַשָּׁמַיִם
is his glory.	כְּבוֹדוֹ :
O Lord,	קל״ה י״ג יְיָ
thy name *endureth* for ever;	שִׁמְךָ לְעוֹלָם .
O Lord,	יְיָ
thy remembrance,	זִכְרְךָ
[3]for generation and generation.	לְדֹר וָדֹר :
The Lord,	ק״ג י״ט יְיָ
in the heavens	בַּשָּׁמַיִם
he hath established his throne;	הֵכִין כִּסְאוֹ ,
And his kingdom	וּמַלְכוּתוֹ
ruleth over all.	בַּכֹּל מָשָׁלָה :

Let the heavens be glad,	דה״א ט״ז ל״א יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם
and let the earth rejoice;	וְתָגֵל הָאָרֶץ .
And let them say	וְיֹאמְרוּ
among the nations:	בַגּוֹיִם
"The Lord reigneth".	יְיָ מָלָךְ :
The Lord is king,	יְיָ מֶלֶךְ
the Lord was king,	יְיָ מָלָךְ .
the Lord will be king	יְיָ יִמְלוֹךְ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד :
The Lord is king	י׳ ט״ז יְיָ מֶלֶךְ
for ever and ever;	עוֹלָם וָעֶד .
[4]Nations have perished	אָבְדוּ גוֹיִם
out of his land.	מֵאַרְצוֹ :
The Lord hath [5]frustrated	ל״ג י׳ יְיָ הֵפִיר
the counsel of nations,	עֲצַת גּוֹיִם .
He hath [6]foiled	הֵנִיא
the thoughts of peoples.	מַחְשְׁבוֹת עַמִּים :
Many are	משלי י״ט כ״א רַבּוֹת
the thoughts	מַחֲשָׁבוֹת
in the heart of a man;	בְּלֶב אִישׁ .
But the counsel of the Lord,	וַעֲצַת יְיָ
that shall stand.	הִיא תָקוּם :
The counsel of the Lord	ל״ג י״א עֲצַת יְיָ
standeth for ever;	לְעוֹלָם תַּעֲמֹד .
The thoughts of his heart,	מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ
[3]for generation and generation.	לְדֹר וָדֹר :
For he said,	ל״ג ט׳ כִּי הוּא אָמַר
and it [7]existed;	וַיֶּהִי .
He commanded,	הוּא צִוָּה

---

1) Or, endure. 2) Or, is to be praised. 3) Or, throughout all generations. 4) Or, heathens. 5) Or, brought to nought. 6) Or, made void, of no effect. 7) Heb., was.

כמזמור הזה נמצאים ד׳ שמות ה׳ כנגד ארבעה שצריכין להודות (ברכות ל״ב). ותקנו לומר מזמור זה שהוא כמו ברכת הודאת גומל חסדים, מפני שאין יום שלא נעשה בו נס לאדם, ולכן צריכים אנו לתת הודאה, ואחרי שאמרנו אשירה לה׳ כי גמל עלי סומכים אנחנו לזה מזמור לתודה, שהיא הודאה לגומל חסדים.

כתב אבן ירחי ,,בצרפת נהגו לדלג בשבתות ויו״ט מזמור לתודה, וכן בדין, שהיו אומרים אותו בזמן הבית על הקרבת התודה שהיו מביאים ד׳ הצריכין להודות, ואין קריבה בשבת ויו״ט, דנדרים ונדבות אין קריבין בהן, אבל בפרובנצא וספרד אומרים אותו, ולא יתכן’’ עכ״ל. ובעל הרוקח בס׳ שי״ט אחרי כתבו הטעם כמו אבן ירחי הוסיף: ,,ושמעתי על הר׳ אליהו שלא היה מדלג בשבת ויו״ט כי אם שתי תיבות הללו מזמור לתודה, והיה מתחיל הריעו לה׳ כל הארץ מפני שזה שבח של הקב״ה עכ״ל. ועיין ש״ע או״ח סוף ס׳ נ״א.

The following Psalm מזמור לתודה is to be said standing; but it is omitted on Sabbaths, Holydays, the day before the Day of Atonement (ערב יום כפור), the day before Passover, and the Intermediate Days of Passover (חול המועד פסח); but it is said on the Intermediate Days of Tabernacles (חול המועד סוכות) and הושענא רבה.

On Sabbaths and Holydays add here למנצח and other Psalms following the same, which will be found in the Morning Service for Sabbaths and Festivals.

תהלים ק׳	Psalm c.
א מִזְמוֹר לְתוֹדָה,	1. A Psalm [1]of Thanksgiving.
הָרִיעוּ	Shout
לַיְיָ	to the Lord,
כָּל הָאָרֶץ:	all [2]the earth.
ב עִבְדוּ	2. Serve
אֶת יְיָ	the Lord
בְּשִׂמְחָה.	with gladness,
בֹּאוּ	Come
לְפָנָיו	before him
בִּרְנָנָה:	with singing.
ג דְּעוּ	3. Know ye
כִּי יְיָ	that the Lord
הוּא אֱלֹהִים	he is God,
הוּא עָשָׂנוּ	He hath made us,
וְלוֹ אֲנַחְנוּ.	[3]and we are his;
עַמּוֹ	*We are* his people,
וְצֹאן	and the flock
מַרְעִיתוֹ:	of his pasture.
ד בֹּאוּ	4. Enter
שְׁעָרָיו	*into* his gates
בְּתוֹדָה	with [4]thanksgiving,
חֲצֵרוֹתָיו	*Into* his courts
בִּתְהִלָּה.	with praise.
הוֹדוּ לוֹ	Give thanks to him,
בָּרְכוּ	bless
שְׁמוֹ:	his name.
ה כִּי טוֹב יְיָ	5. For the Lord is good,
לְעוֹלָם	everlasting
חַסְדּוֹ.	is his lovingkindness;
וְעַד דֹּר וָדֹר	and unto [5]generation and generation
אֱמוּנָתוֹ:	is his faithfulness.

---

1) Or, for the Thank-offering. 2) Or, ye lands. 3) According to the k'thib: and not we ourselves. 4) Or, thank-offering. 5) Or, all generations.

And *of* thy wondrous works,	וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ
will I [1]talk.	אָשִׂיחָה :
6. And *of* the might	ו וֶעֱזוּז
of thy terrible deeds	נוֹרְאוֹתֶיךָ
[2]they shall speak;	יֹאמֵרוּ .
And thy greatness	וּגְדֻלָּתְךָ
will I relate.	אֲסַפְּרֶנָּה :
7. The remembrance	ז זֵכֶר
of thy great goodness	רַב טוּבְךָ
they shall [3]utter,	יַבִּיעוּ .
And *of* thy righteousness	וְצִדְקָתְךָ
they shall sing.	יְרַנֵּנוּ :
8. Gracious and merciful	ח חַנּוּן וְרַחוּם
is the Lord;	יְיָ .
[4]Long-suffering	אֶרֶךְ אַפַּיִם
and of great loving-kindness.	וּגְדָל חָסֶד :
9. Good is the Lord to all;	ט טוֹב יְיָ לַכֹּל .
And his mercies are	וְרַחֲמָיו
over all his works.	עַל כָּל מַעֲשָׂיו :
10. Thanks unto thee shall give, O Lord,	י יוֹדוּךָ יְיָ
all thy works;	כָּל מַעֲשֶׂיךָ .
And thy pious ones	וַחֲסִידֶיךָ
shall bless thee.	יְבָרְכוּכָה :
11. *Of* the glory	יא כְּבוֹד
of thy kingdom	מַלְכוּתְךָ
they shall talk,	יֹאמֵרוּ .
And *of* thy might	וּגְבוּרָתְךָ
they shall speak;	יְדַבֵּרוּ :
12. To make known	יב לְהוֹדִיעַ
to the sons of men	לִבְנֵי הָאָדָם
his mighty deeds,	גְּבוּרֹתָיו .
And the glory	וּכְבוֹד
of the majesty of his kingdom.	הֲדַר מַלְכוּתוֹ :
13. Thy kingdom	יג מַלְכוּתְךָ
is a kingdom	מַלְכוּת
of all [5]worlds;	כָּל עֹלָמִים .
And thy dominion is	וּמֶמְשַׁלְתְּךָ
in every generation and generation.	בְּכָל דּוֹר וָדֹר :
14. A supporter is the Lord	יד סוֹמֵךְ יְיָ
of all them that fall,	לְכָל הַנֹּפְלִים .
And a raiser	וְזוֹקֵף
of all those that are bowed down.	לְכָל הַכְּפוּפִים :
15. The eyes of all	טו עֵינֵי כֹל
wait upon thee;	אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ .
And thou givest them	וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם
their food	אֶת אָכְלָם
in its *due* season.	בְּעִתּוֹ :
16. Thou openest	טז פּוֹתֵחַ
thy hand,	אֶת יָדֶךָ .
And satisfiest	וּמַשְׂבִּיעַ
[6]every living thing	לְכָל חַי
[6]*with* favor.	רָצוֹן :
17. Righteous is the Lord	יז צַדִּיק יְיָ
in all his ways,	בְּכָל דְּרָכָיו .
And [7]kind	וְחָסִיד
in all his works.	בְּכָל מַעֲשָׂיו :
18. Nigh is the Lord	יח קָרוֹב יְיָ
to all those that call upon him,	לְכָל קֹרְאָיו .
To all	לְכֹל
that will call upon him	אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ

---

1) Or, meditate. 2) Or, men. 3) Or, pour forth. 4) Or, Slow to anger. 5) Or, eternities. 6) Or, the desire of every living thing. 7) Or, loving, gracious, beneficient, holy.

and it stood *firm*.	וַיַּעֲמֹד:
For the Lord hath chosen Zion;	קל"ב י"ג כִּי בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן.
He hath desired it	אִוָּהּ
as a habitation for himself.	לְמוֹשָׁב לוֹ:
For the Lord hath chosen Jacob for himself;	קל"ה ד' כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ,
Israel,	יִשְׂרָאֵל
for his [1]own possession.	לִסְגֻלָּתוֹ:
For	צ"ד י"ד כִּי
the Lord will not abandon	לֹא יִטֹּשׁ יְיָ
his people;	עַמּוֹ.
And his inheritance	וְנַחֲלָתוֹ
he will not forsake.	לֹא יַעֲזֹב:
[2]And he, being merciful,	1 ע"ח ל"ח וְהוּא רַחוּם
[2]forgiveth sin,	יְכַפֵּר עָוֹן
and destroyeth not;	וְלֹא יַשְׁחִית
[3]Many a time he turneth away his anger,	וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ.
and stirreth not up	וְלֹא יָעִיר
all his wrath.	כָּל חֲמָתוֹ:
O Lord, save;	כ' י' יְיָ הוֹשִׁיעָה.
The King may answer us	הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
in the day when we call.	בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

איתא בברכות ד' ע"ב: א"ר אלעזר א"ר אבינא כל האומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים מובטח לו שהוא בן העולם הבא. עכ"ל הגמרא. ואולי זה הוא הטעם שהוסיפו שני פסוקים לפני המזמור תהלה לדוד, שיש בהם שלש פעמים אשרי, לרמוז כי טוב לאומרו שלש פעמים בכל יום (עיין בתוספות ברכות ר"ב ע"ב). וההוספה הזאת כבר היתה בימי חכמי התלמוד, כמו שנראה ממה שאמר ר"י (ברכות ד' ע"ב) מפני מה לא נאמר נו"ן באשרי? וכונתו על המזמור תהלה לדוד הכתוב ע"פ סדר האלפא ביתא וחסר בו רק אות נו"ן. וטעם הוספת הפסוק „ואנחנו" אחרי סוף המזמור כתב הטור בשם רב עמרם גאון, מפני שהוא חותם במלת הללויה, כדי לסמוך הללויה אל הללויה. שכל המזמורים הבאים אחריו תחלתם וסופם הללויה.

Happy *are they*	פ"ד ה' אַשְׁרֵי
who dwell *in* thy house,	יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ.
And praise thee continually. SELAH.	עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
Happy is the people	קמ"ד ט"ו אַשְׁרֵי הָעָם
[4]that is in such a case;	שֶׁכָּכָה לּוֹ.
Happy is the people	אַשְׁרֵי הָעָם
that the Lord is his God.	שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

Psalm cxlv. — תהלים קמה.

1. A Praise-*Hymn* of David.	א תְּהִלָּה לְדָוִד.
I will extol thee,	אֲרוֹמִמְךָ
my God, O King;	אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ.
And I will bless thy name	וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:
2. Every day	ב בְּכָל יוֹם
will I bless thee;	אֲבָרְכֶךָּ.
And I will praise thy name	וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:
3. Great is the Lord,	ג גָּדוֹל יְיָ
and *he is* greatly [5]praised;	וּמְהֻלָּל מְאֹד.
And to his greatness	וְלִגְדֻלָּתוֹ
there is no searching.	אֵין חֵקֶר:
4. Generation	ד דּוֹר
to generation	לְדוֹר
shall laud thy works,	יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ.
And thy mighty deeds	וּגְבוּרֹתֶיךָ
they shall declare.	יַגִּידוּ:
5. *Of* the majesty	ה הֲדַר
of thy glorious splendour	כְּבוֹד הוֹדֶךָ.

---

[1] Or, peculiar treasure. [2] Or, And he is merciful, he forgiveth sin. [3] Heb., And he multiplied to return his anger. [4] Heb., that thus is to him. [5] Or, to be praised.

The [1]orphan and widow	יָתוֹם וְאַלְמָנָה
he upholdeth;	יְעוֹדֵד.
But the way of *the* wicked	וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים
he [2]perverteth.	יְעַוֵּת:
10. The Lord will reign	י יִמְלֹךְ יְיָ
for ever,	לְעוֹלָם
Thy God, O Zion,	אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן
to generation and generation.	לְדֹר וָדֹר.
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ:

Psalm cxlvii. תהלים קמ״ז

1. Praise ye the Lord,	א הַלְלוּיָהּ.
[3]For *he is* good;	כִּי טוֹב
Chant *unto* our God,	זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ.
for *he is* gracious;	כִּי נָעִים
Praise is seemly *for him.*	נָאוָה תְהִלָּה:
2. The builder of Jerusalem	ב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם
is the Lord;	יְיָ.
The dispersed of Israel	נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל
he will gather.	יְכַנֵּס:
3. *He is* the physician	ג הָרוֹפֵא
of the broken *in* heart,	לִשְׁבוּרֵי לֵב.
and [4]*the* healer	וּמְחַבֵּשׁ
of their [5]wounds.	לְעַצְּבוֹתָם:
4. *He* counteth the number	ד מוֹנֶה מִסְפָּר
of the stars;	לַכּוֹכָבִים.
All of them	לְכֻלָּם
he calleth *by their* names.	שֵׁמוֹת יִקְרָא:
5. Great is our Lord,	ה גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ
and abundant in power;	וְרַב כֹּחַ.
To his understanding	לִתְבוּנָתוֹ
there is no [6]measure.	אֵין מִסְפָּר:
6. The Lord upholdeth *the* [7]meek;	ו מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ.
He bringeth down *the* wicked	מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים
to the ground.	עֲדֵי אָרֶץ:
7. Sing to the Lord	ז עֱנוּ לַייָ
with thanksgiving;	בְּתוֹדָה.
Chant to our God	זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ
with a [8]harp;	בְכִנּוֹר:
8. Who covereth *the* heaven	ח הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם
with clouds,	בְּעָבִים
Who prepareth for the earth	הַמֵּכִין לָאָרֶץ
rain,	מָטָר.
Who maketh the mountains to [9]sprout forth	הַמַּצְמִיחַ הָרִים
grass.	חָצִיר:
9. [10]*Who* giveth to the beast	ט נוֹתֵן לִבְהֵמָה
its food,	לַחְמָהּ.
To the young ravens,	לִבְנֵי עֹרֵב
which cry.	אֲשֶׁר יִקְרָאוּ:
10. Not in the strength	י לֹא בִגְבוּרַת
of the horse	הַסּוּס
he delighteth;	יֶחְפָּץ.
Not in the [11]legs of the man	לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ
taketh he pleasure.	יִרְצֶה:
11. The Lord taketh pleasure	יא רוֹצֶה יְיָ
in those that fear him,	אֶת יְרֵאָיו.
In those that wait	אֶת הַמְיַחֲלִים
for his lovingkindness.	לְחַסְדּוֹ:
12. Laud, O Jerusalem,	יב שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַיִם
the Lord;	אֶת יְיָ.

---

[1] Or, fatherless. [2] Or, turneth upside down; turneth aside; maketh crooked. [3] According to the accents it should be: For it is good to sing *to* our God; For pleasant and comely is *such* praise. [4] Heb., a binder up. [5] Heb., sorrows. [6] Or, limit; estimation; Heb., number. [7] Or, humble. [8] Or, lyre. [9] Or, put forth verdure. [10] Or, *He.* [11] Or, thighs, i. e., vigor or swiftness.

in truth.	בֶאֱמֶת :
19. The desire	יט רְצוֹן
of those that fear him	יְרֵאָיו
he will [1]do;	יַעֲשֶׂה .
And their cry	וְאֶת שַׁוְעָתָם
he will hear,	יִשְׁמַע
and he will save them.	וְיוֹשִׁיעֵם :
20. The Lord [2]preserveth	כ שׁוֹמֵר יְיָ
all those that love him;	אֶת כָּל אֹהֲבָיו ,
But all the wicked	וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים
he will destroy.	יַשְׁמִיד :
21. The praise of the Lord	כא תְּהִלַּת יְיָ
shall my mouth speak;	יְדַבֶּר פִּי
And let all flesh bless	וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר
his holy name,	שֵׁם קָדְשׁוֹ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד :
But we	קט״ו י״ח וַאֲנַחְנוּ
will bless the Lord	נְבָרֵךְ יָהּ
from this time forth	מֵעַתָּה
and for ever more.	וְעַד עוֹלָם .
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ :
Psalm cxlvi.	תהלים קמ״ו
1. Praise ye the Lord!	א הַלְלוּיָהּ .
Praise, O my soul,	הַלְלִי נַפְשִׁי
the Lord.	אֶת יְיָ :
2. I will praise the Lord	ב אֲהַלְלָה יְיָ
while I live;	בְּחַיָּי .
I will chant to my God	אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי
while I exist.	בְּעוֹדִי :
3. Put no trust	ג אַל תִּבְטְחוּ
in princes,	בִּנְדִיבִים .
Nor in a son of man,	בְּבֶן אָדָם
in whom there is no help.	שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה :
4. *When* his [3]breath goeth forth,	ד תֵּצֵא רוּחוֹ
he returneth to his earth;	יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ .
In that very day	בַּיּוֹם הַהוּא
his [4]thoughts perish.	אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו :
5. Happy is he	ה אַשְׁרֵי
that *hath* the God of Jacob	שֶׁאֵל יַעֲקֹב
for his help,	בְּעֶזְרוֹ .
Whose hope is	שִׂבְרוֹ
upon the Lord his God.	עַל יְיָ אֱלֹהָיו :
6. *Who* made	ו עֹשֶׂה
heaven and earth,	שָׁמַיִם וָאָרֶץ
The sea	אֶת הַיָּם
and all that in them is;	וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם ,
Who keepeth truth	הַשֹּׁמֵר אֱמֶת
for ever.	לְעוֹלָם :
7. *Who* executeth justice	ז עֹשֶׂה מִשְׁפָּט
for the oppressed;	לָעֲשׁוּקִים
Who giveth food	נֹתֵן לֶחֶם
to the hungry.	לָרְעֵבִים .
The Lord	יְיָ
releaseth [5]prisoners.	מַתִּיר אֲסוּרִים :
8. The Lord	ח יְיָ
openeth *the eyes of* the blind;	פֹּקֵחַ עִוְרִים .
The Lord raiseth them that are bowed down;	יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים ,
The Lord loveth *the* righteous.	יְיָ אֹהֵב צַדִּיקִים :
9. The Lord	ט יְיָ
[6]guardeth the strangers;	שֹׁמֵר אֶת גֵּרִים ,

---

1) Or, fulfil. 2) Or, guardeth, keepeth. 3) Or, spirit. 4) Or, designs; purposes. 5) Heb., bound. 6) Or preserveth the sojourners.

the name of the Lord;	אֶת שֵׁם יְיָ,
For he commanded,	כִּי הוּא צִוָּה
and they were created.	וְנִבְרָאוּ:
6. And he hath established them	ו וַיַּעֲמִידֵם
for ever *and* ever;	לָעַד לְעוֹלָם.
[1]A statute he hath given,	חָק נָתַן
and none shall transgress *it.*	וְלֹא יַעֲבוֹר:
7. Praise	ז הַלְלוּ
the Lord	אֶת יְיָ
from the earth,	מִן הָאָרֶץ.
Ye sea-monsters,	תַּנִּינִים
and all depths.	וְכָל תְּהוֹמוֹת:
8. Fire and hail,	ח אֵשׁ וּבָרָד
snow and vapor;	שֶׁלֶג וְקִיטוֹר.
Stormy wind,	רוּחַ סְעָרָה
doing his word;	עֹשָׂה דְבָרוֹ:
9. The mountains	ט הֶהָרִים
and all hills;	וְכָל גְּבָעוֹת,
Fruit trees	עֵץ פְּרִי
and all cedars;	וְכָל אֲרָזִים:
10. The wild beasts	י הַחַיָּה
and all cattle;	וְכָל בְּהֵמָה.
Creeping things	רֶמֶשׂ
and [2]winged fowl;	וְצִפּוֹר כָּנָף:
11. Kings of the earth	יא מַלְכֵי אֶרֶץ
and all [3]nations;	וְכָל לְאֻמִּים.
Princes	שָׂרִים
and all judges of the earth;	וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ:
12. Young men	יב בַּחוּרִים
and also maidens;	וְגַם בְּתוּלוֹת.

Old men	זְקֵנִים
and children;	עִם נְעָרִים:
13. Let them praise	יג יְהַלְלוּ
the name of the Lord;	אֶת שֵׁם יְיָ
For exalted is	כִּי נִשְׂגָּב
his name alone;	שְׁמוֹ לְבַדּוֹ.
His majesty is	הוֹדוֹ
above earth and heaven.	עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם:
14. And he exalted	יד וַיָּרֶם
[4]the horn [5]of his people,	קֶרֶן לְעַמּוֹ.
[4]The praise[6]	תְּהִלָּה
[6]of all his pious;	לְכָל חֲסִידָיו.
Even of the children of Israel,	לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
the people near unto him.	עַם קְרֹבוֹ.
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ:
Psalm cxlix.	תהלים קמ'ט
Hraise ye the Lord!	א הַלְלוּיָהּ.
Sing to the Lord	שִׁירוּ לַיְיָ
a new song,	שִׁיר חָדָשׁ.
Sing his praise	תְּהִלָּתוֹ
in the congregation of the pious.	בִּקְהַל חֲסִידִים:
2. Let Israel be glad	ב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל
in his Maker;	בְּעֹשָׂיו.
The children of Zion	בְּנֵי צִיּוֹן
let them rejoice	יָגִילוּ
in their King.	בְמַלְכָּם:
3. Let them praise	ג יְהַלְלוּ
his name	שְׁמוֹ
[7]with dancing;	בְמָחוֹל.
With timbrel and harp	בְּתֹף וְכִנּוֹר

---

1) Or, A decree he hath made. 2) Or, flying birds. 3) Or, peoples. 4) Or, a. 5) Or, for; to. 6) Or, He is the praise. 7) Or, in the dance.

Praise thy Lord,	הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ
O Zion.	צִיּוֹן :
13. For he hath strengthened	יג כִּי חִזַּק
the bars of thy gates;	בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ .
He hath blessed thy children	בֵּרַךְ בָּנַיִךְ
in the midst of thee.	בְּקִרְבֵּךְ :
14. He [1]maketh	יד הַשָּׂם
in thy border	גְּבוּלֵךְ
peace;	שָׁלוֹם .
With [2]choice wheat	חֵלֶב חִטִּים
he filleth thee.	יַשְׂבִּיעֵךְ :
15. He sendeth	טו הַשֹּׁלֵחַ
his [3]command	אִמְרָתוֹ
to the earth;	אָרֶץ .
Very swiftly	עַד מְהֵרָה
runneth his word.	יָרוּץ דְּבָרוֹ :
16. He giveth snow	טז הַנֹּתֵן שֶׁלֶג
like wool;	כַּצָּמֶר .
Hoar-frost	כְּפוֹר
like [4]ashes	כָּאֵפֶר
he scattereth.	יְפַזֵּר :
17. He casteth forth	יז מַשְׁלִיךְ
his [5]ice	קַרְחוֹ
like [6]morsels;	כְפִתִּים .
Before his cold	לִפְנֵי קָרָתוֹ
who can stand?	מִי יַעֲמֹד :
18. He sendeth forth his word,	יח יִשְׁלַח דְּבָרוֹ
and it melteth them;	וְיַמְסֵם .
He causeth his wind to blow,	יַשֵּׁב רוּחוֹ
and the waters flow *again*.	יִזְּלוּ מָיִם :

19. He declareth his word	יט מַגִּיד דְּבָרָיו
to Jacob,	לְיַעֲקֹב .
His statutes	חֻקָּיו
and his ordinances	וּמִשְׁפָּטָיו
to Israel.	לְיִשְׂרָאֵל :
20. He hath not done thus	כ לֹא עָשָׂה כֵן
to any nation;	לְכָל גּוֹי
And his ordinances,	וּמִשְׁפָּטִים
they do not know them.	בַּל יְדָעוּם .
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ :

Psalm cxlviii.	תהלים קמ״ח
1. Praise ye the Lord!	א הַלְלוּיָהּ .
Praise ye the Lord	הַלְלוּ אֶת יְיָ
from the heavens;	מִן הַשָּׁמַיִם.
Praise him	הַלְלוּהוּ
[7]in the heights.	בַּמְּרוֹמִים :
2. Praise ye him,	ב הַלְלוּהוּ
all his angels;	כָל מַלְאָכָיו .
Praise ye him,	הַלְלוּהוּ
all his hosts.	כָּל צְבָאָיו :
3. Praise ye him,	ג הַלְלוּהוּ
sun and moon;	שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ .
Praise him,	הַלְלוּהוּ
all ye stars of light.	כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר :
4. Praise him,	ד הַלְלוּהוּ
ye heavens of heavens,	שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם .
And ye waters	וְהַמַּיִם
that are	אֲשֶׁר
above the heavens.	מֵעַל הַשָּׁמָיִם :
5. Let them praise	ה יְהַלְלוּ

---

1) Or, hath set peace as thy border. 2) Heb., the fat of wheat. 3) Heb., word. 4) Or, dust. 5) Or, hail 6) Or, pieces. 7) Or, [illegible]

Blessed [1]be the Lord	קל״ה כ״א בָּרוּךְ יְיָ
[2]out of Zion,	מִצִּיּוֹן
Who dwelleth *in* Jerusalem.	שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ :
Blessed be	ע״ב י״ח בָּרוּךְ
the Lord God,	יְיָ אֱלֹהִים
the God of Israel,	אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
[3]Who doeth [4]wonders	עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת
even he alone.	לְבַדּוֹ :
And blessed be	ע״ב י״ט וּבָרוּךְ
his glorious name	שֵׁם כְּבוֹדוֹ
for ever;	לְעוֹלָם .
And let be filled	וְיִמָּלֵא
with his glory	כְבוֹדוֹ
the whole earth.	אֶת כָּל הָאָרֶץ .
Amen, and Amen.	אָמֵן וְאָמֵן :

The following to אשר בחרת באברם is said standing.

1 Chronicles xxix. 10—13. דברי הימים א׳, כ״ט י—י״ג.

10. And David blessed	י וַיְבָרֶךְ דָּוִיד
the Lord	אֶת יְיָ
[5]before the eyes	לְעֵינֵי
of all the congregation;	כָּל הַקָּהָל .
and David said:	וַיֹּאמֶר דָּוִיד
"Blessed be thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the God of Israel	אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
our father,	אָבִינוּ
[6]from everlasting	מֵעוֹלָם
[6]even unto everlasting.	וְעַד עוֹלָם :
11. Thine, O Lord,	יא לְךָ יְיָ
is the greatness,	הַגְּדֻלָּה
and the power,	וְהַגְּבוּרָה
and the glory,	וְהַתִּפְאֶרֶת
and the victory,	וְהַנֵּצַח
and the majesty;	וְהַהוֹד ,
[7]for *thine is* all	כִּי כֹל
that is in the heavens	בַּשָּׁמַיִם
and in the earth;	וּבָאָרֶץ .
thine, O Lord,	לְךָ יְיָ
is the kingdom	הַמַּמְלָכָה
and [8]thou art exalted	וְהַמִּתְנַשֵּׂא
over all	לְכֹל
as head.	לְרֹאשׁ :
12. And the riches	יב וְהָעֹשֶׁר
and the honor	וְהַכָּבוֹד
come from thee,	מִלְּפָנֶיךָ .
and thou rulest	וְאַתָּה מוֹשֵׁל
over all;	בַּכֹּל .
and in thy hand	וּבְיָדְךָ
is power and might.	כֹּחַ וּגְבוּרָה
and in thy hand	וּבְיָדְךָ
it is to make great,	לְגַדֵּל
and to give strength	וּלְחַזֵּק
to all.	לַכֹּל :
13. And now, our God,	יג וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ
we give thanks to thee,	מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ.
and praise	וּמְהַלְלִים
(*to*) thy glorious name".	לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ :
6. Thou alone art the Lord;	נחמיה ט׳ ו—י״א ו [1]אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ.
thou hast made	אַתָּה עָשִׂיתָ

---

1) האבודרהם מתחיל מן „ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה״ שהוא סוף הפסוק הקודם בנחמיה.

2) Or, out of Zion be the Lord. 3) Or, Who alone doeth, etc. 4) Or, marvellous works; wondrous things. 5) Or, in the sight 6) Or, for ever and ever 7) Or, yea, all. 8) Or, the supremacy.

let them chant to him.	יְזַמְּרוּ לוֹ ׃
4. For the Lord taketh pleasure	ד כִּי רוֹצֶה יְיָ
in his people;	בְּעַמּוֹ .
He [2]adorneth	יְפָאֵר
the meek	עֲנָוִים
with salvation.	בִּישׁוּעָה ׃
5. Let the pious exult	ה יַעְלְזוּ חֲסִידִים
in glory;	בְּכָבוֹד .
Let them sing for joy	יְרַנְּנוּ
upon their couches.	עַל מִשְׁכְּבוֹתָם ׃
6. *Let* the high praises of God *be*	ו רוֹמְמוֹת אֵל
in their [3]throat,	בִּגְרוֹנָם .
And a two-edged sword	וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת
in their hand;	בְּיָדָם ׃
7. To [4]execute vengeance	ז לַעֲשׂוֹת נְקָמָה
on the nations;	בַּגּוֹיִם .
[5]Chastisements	תּוֹכֵחוֹת
on the [6]peoples;	בַּלְאֻמִּים ׃
8. To bind	ח לֶאְסֹר
their kings	מַלְכֵיהֶם
with chains,	בְּזִקִּים .
And their nobles	וְנִכְבְּדֵיהֶם
with fetters of iron;	בְּכַבְלֵי בַרְזֶל ׃
9. To [4]execute on them	ט לַעֲשׂוֹת בָּהֶם
the judgment written;	מִשְׁפָּט כָּתוּב
[7]This is an [8]honor	הָדָר הוּא
for all his pious.	לְכָל חֲסִידָיו .
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ ׃

Psalm cl. תהלים ק״נ

1. Praise ye the Lord!	א הַלְלוּיָהּ .
Praise ye God	הַלְלוּ אֵל
in his [9]sanctuary;	בְּקָדְשׁוֹ .
Praise him	הַלְלוּהוּ
[10]in the firmament of his power.	בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ ׃
2. Praise him	ב הַלְלוּהוּ
for his mighty deeds;	בִּגְבוּרֹתָיו .
Praise him	הַלְלוּהוּ
according to his abundant greatness.	כְּרֹב גֻּדְלוֹ ׃
3. Praise him	ג הַלְלוּהוּ
with the blast of the trumpet;	בְּתֵקַע שׁוֹפָר .
Praise him	הַלְלוּהוּ
with *the* [11]psaltery and harp.	בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר ׃
4. Praise him	ד הַלְלוּהוּ
with timbrel and dance;	בְּתֹף וּמָחוֹל .
Praise him	הַלְלוּהוּ
with stringed instruments and pipe.	בְּמִנִּים וְעֻגָב ׃
5. Praise him	ה הַלְלוּהוּ
with loud cymbals;	בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע.
Praise him	הַלְלוּהוּ
with high-sounding cymbals.	בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה׃
6. All that breathes	ו כֹּל הַנְּשָׁמָה
shall praise the Lord.	תְּהַלֵּל יָהּ
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ ׃
All that breathes	[13] כֹּל הַנְּשָׁמָה
shall praise the Lord.	תְּהַלֵּל יָהּ
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ׃

The following is a collection of verses from the Book of Psalms.

Blessed be the Lord	פ״ט נ״ג בָּרוּךְ יְיָ
for ever.	לְעוֹלָם .
Amen and Amen.	אָמֵן וְאָמֵן ׃

---

[1] כופלים פסוק זה להודיע שהוא סוף פסוקי דזמרה וסוף תהלים. (אבודרהם).
[2] Or, will beautify; or, crown.
[3] Or, mouth.
[4] Heb., do.
[5] Or, punishments.
[6] Or, nations.
[7] Or, This honor have all his pious.
[8] Or grandeur, majesty.
[9] Heb., holiness.
[10] Or, in his strong expanse.
[11] Or, lute.

as a stone	כְּמוֹ אֶבֶן
in the mighty waters.	בְּמַיִם עַזִּים :

Exodus xiv. 30—31 שמות י״ד ל—ל״א

30. Thus the Lord saved	ל וַיּוֹשַׁע יי
in that day	בַּיּוֹם הַהוּא
Israel	אֶת יִשְׂרָאֵל
out of the hand of the Egyptians;	מִיַּד מִצְרָיִם .
and Israel saw	וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל
the Egyptians	אֶת מִצְרַיִם
dead	מֵת
upon the sea-shore.	עַל שְׂפַת הַיָּם :
31. And Israel saw	לא וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל
the great [1]power	אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה
which the Lord had [2]shown	אֲשֶׁר עָשָׂה יי
against the Egyptians,	בְּמִצְרַיִם
and the people feared	וַיִּירְאוּ הָעָם
the Lord;	אֶת יי .
and they believed	וַיַּאֲמִינוּ
in the Lord,	בַּיי
and in Moses his servant.	וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ :

The following is said standing.

Exodus xv. 1—19 שמות ט״ו א—י״ט.

1. Then sang Moses	א אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה
and the children of Israel	וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
this song	אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת
to the Lor	לַיי
and they [3]spoke,	וַיֹּאמְרוּ
saying:	לֵאמֹר .
I will sing	אָשִׁירָה
to the Lord,	לַיי
for he is highly exalted;	כִּי גָאֹה גָּאָה .
The horse and his rider	סוּס וְרֹכְבוֹ
hath he thrown	רָמָה
into the sea.	בַיָּם :
2. My strength	ב עָזִּי
and song	וְזִמְרָת
is the [4]Lord,	יָהּ
And he was to me	וַיְהִי לִי
a salvation;	לִישׁוּעָה .
This is my God,	זֶה אֵלִי
and I will glorify him;	וְאַנְוֵהוּ
My father's God,	אֱלֹהֵי אָבִי
and I will exalt him.	וַאֲרֹמְמֶנְהוּ :
3. The Lord	ג יי
is a man of war;	אִישׁ מִלְחָמָה .
ETERNAL is his name.	יי שְׁמוֹ :
4. The chariots of Pharaoh	ד מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה
and his army	וְחֵילוֹ
hath he cast	יָרָה
into the sea;	בַיָּם .
And the choice	וּמִבְחַר
[5]of his warriors	שָׁלִשָׁיו
were sunk	טֻבְּעוּ
in the Red Sea.	בְיַם סוּף :
5. The [6]deeps	ה תְּהֹמֹת
covered them;	יְכַסְיֻמוּ .
They went down	יָרְדוּ
into the depths	בִמְצוֹלֹת
like a stone.	כְּמוֹ אָבֶן :

---

[1] Heb., hand. [2] Heb., done. [3] Or, said. [4] יה is probably an abbreviation of יהוה. [5] Or, captains. [6] Or, floods.

the heavens,	אֶת הַשָּׁמַיִם .
the heavens heavens	שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם
and all their host,	וְכָל צְבָאָם .
the earth	הָאָרֶץ
and all that is thereon,	וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ.
the seas	הַיַּמִּים
and all that is in them,	וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם .
and thou [1]keepest alive	וְאַתָּה מְחַיֶּה
them all;	אֶת כֻּלָּם.
and the host of heaven	וּצְבָא הַשָּׁמַיִם
[2]bow down to thee.	לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים :
7. Thou art the Lord,	ז אַתָּה הוּא יְיָ
the God	הָאֱלֹהִים
who didst choose Abram,	אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם
and thou broughtest him forth	וְהוֹצֵאתוֹ
out of Ur of the Chaldees,	מֵאוּר כַּשְׂדִּים .
and thou gavest *him* his name Abraham,	וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם :
8. And thou foundest	ח וּמָצָאתָ
his heart	אֶת לְבָבוֹ
faithful before thee,	נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ
—	—
and madest with him	וְכָרוֹת עִמּוֹ
the covenant	הַבְּרִית
to give	לָתֵת
the land of the Canaanite,	אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
the Hittite, the Amorite	הַחִתִּי הָאֱמֹרִי
and the Perizzite, and the Jebusite,	וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי
and the Girgashite,	וְהַגִּרְגָּשִׁי

to give *it* to his seed,	לָתֵת לְזַרְעוֹ .
and thou hast fulfilled	וַתָּקֶם
thy words;	אֶת דְּבָרֶיךָ
for thou art righteous.	כִּי צַדִּיק אָתָּה :
9. And thou sawest	ט וַתֵּרֶא
the affliction of our fathers	אֶת עֳנִי אֲבֹתֵינוּ
in Egypt,	בְּמִצְרָיִם .
and [3]their cry	וְאֶת זַעֲקָתָם
thou heardest	שָׁמַעְתָּ
by the Red Sea;	עַל יַם סוּף :
10. And thou [4]showedst	י וַתִּתֵּן
signs and wonders	אֹתֹת וּמֹפְתִים
on Pharaoh,	בְּפַרְעֹה
and on all his servants,	וּבְכָל עֲבָדָיו
and on all the people	וּבְכָל עַם
of his land;	אַרְצוֹ .
for thou knewest	כִּי יָדַעְתָּ
that they dealt [5]arrogantly	כִּי הֵזִידוּ
against them;	עֲלֵיהֶם .
and thou didst make thee	וַתַּעַשׂ לְךָ
a name,	שֵׁם
as it is this day.	כְּהַיּוֹם הַזֶּה :
11. And the sea	יא וְהַיָּם
thou didst divide before them,	בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם
and they passed through	וַיַּעַבְרוּ
in the midst of the sea	בְתוֹךְ הַיָּם
on the dry land;	בַּיַּבָּשָׁה .
and their pursuers	וְאֶת רֹדְפֵיהֶם
thou didst cast	הִשְׁלַכְתָּ
into the depths,	בִמְצוֹלֹת

---

[1] Or, preservest; or, gavest life. [2] Or, worship. [3] Or, thou heardest their cry. [4] Heb., gavest. [5] Or, proudly; presumptuously; tyrannically.

אֵימָתָה וָפַחַד	terror and dread;
בִּגְדֹל	By the greatness
זְרוֹעֲךָ	of thy arm
יִדְּמוּ	they were silent
כָּאָבֶן .	as a stone;
עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ	Until *there* passed over thy people,
יְיָ	O Lord,
עַד יַעֲבֹר	Until *there* passed over
עַם זוּ	this people
קָנִיתָ :	*which* thou hast purchased.
יז תְּבִאֵמוֹ	17. Thou wilt bring them in,
וְתִטָּעֵמוֹ	and thou wilt plant them
בְּהַר נַחֲלָתְךָ	in the mountain of thy inheritance,
מָכוֹן	*The* place
לְשִׁבְתְּךָ	of thy dwelling,
פָּעַלְתָּ יְיָ .	*which* thou hast made, O Lord,
מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי	*The* sanctuary, O Lord,
כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ :	*which* thy hands have established.
יח יְיָ יִמְלֹךְ	18. The Lord will reign
לְעֹלָם וָעֶד :	for ever and ever.
[1](יְיָ יִמְלֹךְ	The Lord will reign
לְעָלָם וָעֶד :	for ever and ever.
[2]יְיָ	O Lord,
מַלְכוּתֵהּ קָאֵם	his kingdom endureth
לְעָלַם	for ever
וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא :)	and to all eternity.
יט כִּי בָא	19. [7]When there came

סוּס פַּרְעֹה	the horses of Pharaoh
בְּרִכְבּוֹ	with his chariots
וּבְפָרָשָׁיו	and with his horsemen
בַּיָּם	into the sea,
וַיָּשֶׁב יְיָ	and the Lord brought back
עֲלֵהֶם	upon them
אֶת מֵי הַיָּם .	the waters of the sea;
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל	[8]and the children of Israel
הָלְכוּ	walked
בַיַּבָּשָׁה	on dry ground
בְּתוֹךְ הַיָּם :	in the midst of the sea.
[3]כִּי לַיְיָ	For the Lord's
הַמְּלוּכָה .	is the kingdom,
וּמוֹשֵׁל	And *he is* ruler
בַּגּוֹיִם :	over the nations.
[4]וְעָלוּ מוֹשִׁעִים	And deliverers shall come up
בְּהַר צִיּוֹן	on mount Zion
לִשְׁפֹּט	to judge
אֶת הַר עֵשָׂו .	the mount of Esau;
וְהָיְתָה לַיְיָ	and the Lord's shall be
הַמְּלוּכָה :	the kingdom.
[5]וְהָיָה יְיָ	And the Lord shall be
לְמֶלֶךְ	King
עַל כָּל הָאָרֶץ.	over all the earth;
בַּיּוֹם הַהוּא	in that day
יִהְיֶה יְיָ אֶחָד	shall the Lord be one,
וּשְׁמוֹ אֶחָד :[6]	and his name one.

---

1) המרדכי בפרק לולב הגזול סמן אלף רפ"ח מזכיר הכפלת הפסוק „ה' ימלוך לעולם ועד". וכתב אבודרהם שהוא להראות כי הוא סוף השירה; אולם לפי נוסחתנו נראה כי גם „כי בא סוס פרעה" הוא מן השירה, וכן נראה גם מן המכילתא על הפסוק ה' ימלוך, וכן גם דעת הרב"ע והאברבנאל, וגם הסופרים כותבים אותו ברמות שירה (מס' סופרים פ' י"ב ה' י"א). ולפי זה איננו נכון להכפיל הפסוק ה' ימלוך, וכן כתב הכל בו ס' ד' בשם קונטרס אחד כי הכפלת ה' ימלוך טעות הוא. 2) זה הוא תרגום הפסוק ה' ימלוך. 3) תהלים כ"ב כ"ט. 4) סוף עובדיה. 5) זכריה י"ד מ'. 6) יש מוסיפים פה: ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. והיא הוספה מאוחרת, שנעתקה בטעות ממלכיות של תפלת ראש השנה, וכל הקדמונים כמו רב עמרם גאון, הרוקח, כל בו, מהר"ם מינץ ועוד מסיימים ושמו אחד.

---

7) Or, for. 8) Or, but.

6. Thy right hand, O Lord,	ו יְמִינְךָ יְיָ
is glorified in power;	נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ .
Thy right hand, O Lord,	יְמִינְךָ יְיָ
dashed in pieces the enemy.	תִּרְעַץ אוֹיֵב :
7. And in the greatness of thy excellency	ז וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ
thou overthrewest	תַּהֲרֹס
those rising up against thee;	קָמֶיךָ .
Thou sentest forth thy wrath,	תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ
it consumed them	יֹאכְלֵמוֹ
as stubble.	כַּקַּשׁ :
8. And with the breath of thy nostrils	ח וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ
were heaped up waters;	נֶעֶרְמוּ מַיִם
There stood upright	נִצְּבוּ
like a wall	כְמוֹ נֵד
running *waters*;	נֹזְלִים .
Congealed were	קָפְאוּ
the deeps	תְהֹמֹת
in the heart of the sea.	בְּלֶב יָם :
9. The enemy said:	ט אָמַר אוֹיֵב
I will pursue,	אֶרְדֹּף
I will overtake,	אַשִּׂיג
I will divide *the* spoil,	אֲחַלֵּק שָׁלָל .
My soul shall be filled with them;[1]	תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי
I will draw	אָרִיק
my sword,	חַרְבִּי
my hand shall destroy them.	תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי :
10. Thou didst blow	י נָשַׁפְתָּ
with thy wind,	בְרוּחֲךָ
the sea covered them;	כִּסָּמוֹ יָם .
They sank as lead	צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת
in the mighty waters.	בְּמַיִם אַדִּירִים :
11. Who is like thee	יא מִי כָמֹכָה
among the gods,	בָּאֵלִם
O Lord?	יְיָ ,
Who is like thee	מִי כָּמֹכָה
glorified in holiness,	נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ .
fearful *in* praises,	נוֹרָא תְהִלֹּת
doing wonders?	עֹשֵׂה פֶלֶא :
12. Thou hast stretched out	יב נָטִיתָ
thy right hand,	יְמִינְךָ
The earth swallowed them.	תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ :
13. Thou hast led	יג נָחִיתָ
in thy mercy	בְחַסְדְּךָ
the people	עַם זוּ
which thou hast redeemed;	גָּאָלְתָּ .
Thou hast guided *them*	נֵהַלְתָּ
in thy strength	בְעָזְּךָ
unto the habitation	אֶל נְוֵה
of thy holiness.	קָדְשֶׁךָ :
14. Peoples have heard,	יד שָׁמְעוּ עַמִּים
they trembled;	יִרְגָּזוּן .
[2]Trembling seized	חִיל אָחַז
the inhabitants of Philistia.	יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת :
15. Then were [3]terrified	טו אָז נִבְהֲלוּ
the dukes of Edom;	אַלּוּפֵי אֱדוֹם .
The [4]mighty men of Moab,	אֵילֵי מוֹאָב
shaking seized them;	יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד .
Melted were	נָמֹגוּ
all the inhabitants of Canaan.	כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן :
16. Upon them fell	טז תִּפֹּל עֲלֵיהֶם

---

1) I. e., my lust shall be satisfied upon them. 2) Or, Pangs. 3) Or, amazed, confounded. 4) Heb., rams.

Blessed *art* thou, O Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵֽינוּ
King of the universe,	מֶֽלֶךְ הָעוֹלָם.
who formeth light	[1] יוֹצֵר אוֹר
and createth darkness,	וּבוֹרֵא חֹֽשֶׁךְ.
maketh peace	עֹשֶׂה שָׁלוֹם
and createth all *things*.	וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל:
——	——
[8]He giveth light to the earth	הַמֵּאִיר לָאָֽרֶץ
and to those that dwell thereon	וְלַדָּרִים עָלֶֽיהָ
in mercy,	בְּרַחֲמִים.
and in his goodness	[2] וּבְטוּבוֹ
he reneweth	מְחַדֵּשׁ
every day continually	בְּכָל יוֹם תָּמִיד
the work of [9]creation.	מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:
How [10]great are	[3] מָה רַבּוּ
thy works,	מַעֲשֶֽׂיךָ
O Lord!	יְיָ.
All of them	כֻּלָּם
thou hast made in wisdom;	בְּחָכְמָה עָשִֽׂיתָ
full is the earth	מָלְאָה הָאָֽרֶץ
of thy possession.	קִנְיָנֶֽךָ:
O King,	הַמֶּֽלֶךְ
who is exalted alone	הַמְּרוֹמָם לְבַדּוֹ
from [11]of old,	מֵאָז.
who is praised,	הַמְשֻׁבָּח
and glorified,	וְהַמְפֹאָר
and extolled	וְהַמִּתְנַשֵּׂא
from the days of eternity.	מִימוֹת עוֹלָם:
O [12]Lord of the universe,	אֱלֹהֵי עוֹלָם.
in thy abundant mercies,	בְּרַחֲמֶֽיךָ הָרַבִּים
have mercy upon us,	רַחֵם עָלֵֽינוּ.
Lord of our strength,	אֲדוֹן עֻזֵּֽנוּ
Rock of our stronghold,	צוּר מִשְׂגַּבֵּֽנוּ.
Shield of our salvation,	מָגֵן יִשְׁעֵֽנוּ
Stronghold [13]for us!	מִשְׂגָּב בַּעֲדֵֽנוּ:
The blessed God,	[4]אֵל בָּרוּךְ
who is great in knowledge,	גְּדוֹל דֵּעָה.
prepared	הֵכִין
and formed	וּפָעַל
the rays of the sun;	זָהֳרֵי חַמָּה.
the Good One	טוֹב
created glory	יָצַר כָּבוֹד
to his name.	לִשְׁמוֹ.
Luminaries hath he set	מְאוֹרוֹת נָתַן
round about his strength.	סְבִיבוֹת עֻזּוֹ.
The [14]chiefs of his hosts,	פִּנּוֹת צְבָאָיו
the holy *beings*,	קְדוֹשִׁים

for him that rideth	לָרֹכֵב
[15]upon the heavens;	בָּעֲרָבוֹת
his name is JAH,	בְּיָהּ שְׁמוֹ
and exult ye before him;	וְעִלְזוּ לְפָנָיו.
and his name is exalted	[5]וּשְׁמוֹ [6]מְרוֹמַם
above all blessing and praise.	עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

Blessed be the name	בָּרוּךְ שֵׁם
of his glorious kingdom	כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:
Let be the name of the Lord	[7]יְהִי שֵׁם יְיָ
praised	מְבֹרָךְ
from this time forth and for evermore.	מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

---

1) ע״פ ישעיה מ״ה ז׳. 2) חגיגה י״ב ע״ב. 3) תהלים ק״ד כ״ד. 4) מכאן עד שרי תמיד הולך על סדר א״ב. 5) ע״פ נחמיה ט׳ ה׳. 6) בס׳ מדויקים המ״ם בקמץ. 7) תהלים קי״ג ב׳.
8) Or, who. 9) Heb., beginning. 10) Or, manifold. 11) Or, aforetime. 12) Or, everlasting God. 13) Or, of ours. 14) Heb., corners. 15) Or, through the deserts.

On Sabbaths and Holidays say here נשמת.

Praised be thy name	יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ
for ever,	לָעַד
O our king,	מַלְכֵּנוּ .
the God,	הָאֵל
the great and holy King,	הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ
in heaven and on earth;	בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
for to thee is becoming,	כִּי לְךָ נָאֶה .
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
song and praise,	שִׁיר וּשְׁבָחָה
hymn and chant,	הַלֵּל וְזִמְרָה
strength and dominion,	עֹז וּמֶמְשָׁלָה
victory,	נֶצַח
greatness and might,	גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה
renown and glory,	תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת
holiness and sovereignty,	קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת
blessings and thanksgivings	בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת
from this time	מֵעַתָּה
and for evermore.	וְעַד עוֹלָם :
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
God *and* King,	אֵל מֶלֶךְ .
great in praise-songs,	גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת.
God of thanksgivings,	אֵל הַהוֹדָאוֹת .
Lord of wonders	אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת .
who chooseth	הַבּוֹחֵר
song-chanting,	בְּשִׁירֵי זִמְרָה .
O King *and* God,	מֶלֶךְ אֵל .
the life of the worlds.	חֵי הָעוֹלָמִים :

הברכות יוצר אור ואהבה רבה נקראות במשנה (ברכות י״א ע״א) ברכות שלפניה ועזרא הסופר ובית דינו תקנו אותן (רמב״ם הלכות ק״ש פ״א ה״ז); אולם לפי דעת החכם ר׳ יוט״ל צונץ לא יצאה ברכת יוצר אור מאנשי כנה״ג כמו שהיא עתה לפנינו, כי אם באו אליה הוספות בזמנים שונים בימי הגאונים, ובעקרה היתה רק של ארבעים וחמש מלים אלה: ברוך אתה ה׳ אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חשך, עושה שלום ובורא את הכל. המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. תתברך ה׳ אלהינו על שבח מעשה ידיך ועל מאורי אור שעשית יפארוך סלה. ברוך אתה ה׳ יוצר המאורות. וכן דעת הגאון שי״ר תולדות הקליר צד קמ״ו

The Reader says here Half-Kaddish, and then ברכו; and while the Reader says ברכו the Congregation say in an undertone יתברך וישתבח, which see below.

The Reader:

Bless ye the Lord	[1]בָּרְכוּ אֶת יְיָ
who is ever-blessed.	הַמְבֹרָךְ :

The Reader and Congregation:

Blessed be the Lord	בָּרוּךְ יְיָ
who is blessed	הַמְבֹרָךְ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד

While the Reader says ברכו the Congregation say in an undertone יתברך וישתבח.

Let be blessed, and praised,	יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
and glorified, and extolled,	וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם
and exalted	וְיִתְנַשֵּׂא
the name of the King,	שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ
the [4]*supreme* King of kings,	מַלְכֵי הַמְּלָכִים
the Holy One, blessed be he;	הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.
[5]for he is the first,	[2]שֶׁהוּא רִאשׁוֹן
and [5]he is the last,	וְהוּא אַחֲרוֹן
and besides him	וּמִבַּלְעָדָיו
there is no God.	אֵין אֱלֹהִים:
[6]Cast up a highway	[3]סֹלּוּ

---

1) יסוד הברכה הזאת עין בברכות מ״ט ע״ב ובספרי פ׳ האזינו פסוק כי שם ה׳. והנקוד הנכון של מלת ברכו הוא הרי״ש בחטף פתח. שכל לשון ברכה שהנגינה על הכ״ף הרי״ש בחטף פתח על פי המסורה. 2) ע״פ ישעיה מ״ד ו׳. 3) תהלים ס״ח ה׳.

4) Heb., kings of kings. 5) Or, who is. 6) Or, extol ye him who rideth, etc.

from his place.	מִמְּקוֹמוֹ׃

To the blessed God	לְאֵל בָּרוּךְ
[12]they give pleasant melodies;	נְעִימוֹת יִתֵּנוּ.
to the King,	לְמֶלֶךְ
the God	אֵל
who is living	חַי
and ever-existing,	וְקַיָּם
they say hymns,	זְמִרוֹת יֹאמֵרוּ
and praise-songs	וְתִשְׁבָּחוֹת
they make heard;	יַשְׁמִיעוּ.
for he alone	כִּי הוּא לְבַדּוֹ
worketh mighty deeds,	פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת.
maketh new *things*;	עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת.
he is the Lord of battles,	בַּעַל מִלְחָמוֹת.
who soweth righteousness,	זוֹרֵעַ צְדָקוֹת.
causeth salvation to spring forth,	מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת.
createth remedies,	בּוֹרֵא רְפוּאוֹת.
and is terrible in praises;	נוֹרָא תְהִלּוֹת.
he is the Lord of wonders,	אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת.
who reneweth in his goodness	הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ
every day continually	בְּכָל יוֹם תָּמִיד
the work of creation;	מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.
as it is said:	כָּאָמוּר
Give thanks to him that [13]maketh	[4] לְעֹשֵׂה
great lights,	אוֹרִים גְּדֹלִים.
for his lovingkindness *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
A new light	[5] אוֹר חָדָשׁ

one to another,	זֶה לָזֶה.
to sanctify their [6]Creator	לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם
with [7]quietness of spirit;	בְּנַחַת רוּחַ.
with pure speech	בְּשָׂפָה בְרוּרָה
[8]and with harmony	[1] וּבִנְעִימָה.
[8]*the* holiness *of God*	קְדֻשָּׁה
all of them as one	כֻּלָּם כְּאֶחָד
[9]proclaim;	עוֹנִים
and they say	וְאוֹמְרִים
with awe:	בְּיִרְאָה׃

Holy,	[2]קָדוֹשׁ
holy	קָדוֹשׁ
holy	קָדוֹשׁ
is the Lord of hosts;	יְיָ צְבָאוֹת.
full is the whole earth	מְלֹא כָל הָאָרֶץ
of his glory.	כְּבוֹדוֹ׃

And the [10]Ophanim	וְהָאוֹפַנִּים
and the holy [10]Chayoth	וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ
with great rushing noise	בְּרַעַשׁ גָּדוֹל
upraise themselves	מִתְנַשְּׂאִים
towards *the* [10]Seraphim,	לְעֻמַּת שְׂרָפִים.
and over against [11]them	לְעֻמָּתָם
they praise	מְשַׁבְּחִים
and say;	וְאוֹמְרִים׃
Blessed be	[3] בָּרוּךְ
the glory of the Lord	כְּבוֹד יְיָ

---

6) Or, Creator; with, etc. 7) Or, pleasure. 8) According to the reading קְדוֹשָׁה it should be translated: and with sacred harmony. 9) Heb., respond. 10) The name of angels. 11) I. e., the Seraphim. 12) Or, they (i. e., the angels) offer. 13) I. e., now and always; hence the deduction, that God reneweth every day continually the work of creation.

1) האבודרהם גורס ובנעימה קדושה בחולם הדל"ת, וזה נכון כמו שהוכיח ר' יצחק סטנאב בספרו ויעתר יצחק ס' קס"ח. 2) ישעיה ו' ג'. קדושה זו נקראת קדושה רבה, לפי שמתור לאומרה מיושב. 3) יחזקאל ג' י"ב. 4) תהלים קל"ו ז'. 5) ר' סעדיה גאון הזהיר שלא לומר אור חדש, ור' שרירא גאון צוה לאומרה. עיין שבלי הלקט ס' ה' והגהות מיימוניות ס' תפלה ס' ד' וברוקח ס' שי"ט ובטור או"ח ס' נ"ט. ובסדורי הספרדים ישנן נוסחאות אחרות.

that exalt the Almighty,	רוֹמְמֵי שַׁדַּי .
continually declare	תָּמִיד מְסַפְּרִים
the glory of God	כְּבוֹד אֵל
and his holiness.	וּקְדֻשָּׁתוֹ :
Be thou blessed,	תִּתְבָּרַךְ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
for the [1]praise	עַל שֶׁבַח
[1]of the work of thy hands;	מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ .
and for the luminaries of light	וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר
which thou hast made	שֶׁעָשִׂיתָ
they shall glorify thee. SELAH.	יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה :

מראשי התבות אהובים, ברורים, גבורים, נראה שגם הפיוט הזה נתחבר בסדר א״ב רק שלא הגיע אלינו בשלמותו, או שהקהלות קצרו או שהמחבר בעצמו לא השלים אותו, כמו שאמרו במדרש שה״ש רבה דף ג׳: הרין פייטנא כד עביד אלפא ביתא זמנין מחסל לה וזמנין דלית מחסל לה. ובסדור מנהג קאפפא נוסף על הנוסחא שלנו „כלם ותיקים, זכים, חפצים, טהורים, ישרים, כפירים, לובשים עז ותפארה, וכלם עושים״.

Be thou blessed, O our Rock,	תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ
our King and our Redeemer,	מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ
Creator of holy *beings*,	בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים .
praised be thy name	יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ
for ever,	לָעַד
O our King;	מַלְכֵּנוּ .
Creator of ministering *spirits*,	יוֹצֵר מְשָׁרְתִים .
and whose ministering *spirits*	וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו
all of them stand	כֻּלָּם עוֹמְדִים
in the heights of *the* universe,	בְּרוּם עוֹלָם .
and proclaim	וּמַשְׁמִיעִים
with awe	בְּיִרְאָה
together in a voice	יַחַד בְּקוֹל
the words	דִּבְרֵי

of the living God	אֱלֹהִים חַיִּים
and *the* [2]King of the universe.	וּמֶלֶךְ עוֹלָם :
All of them are beloved,	כֻּלָּם אֲהוּבִים .
all of them are pure,	כֻּלָּם בְּרוּרִים .
all of them are mighty;	כֻּלָּם גִּבּוֹרִים .
and all of them do	וְכֻלָּם עֹשִׂים
in dread and in awe	בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה
the will of their Possessor.	רְצוֹן קוֹנָם :
And all of them open	וְכֻלָּם פּוֹתְחִים
their mouth	אֶת פִּיהֶם
in holiness	בִּקְדֻשָּׁה
and in purity,	וּבְטָהֳרָה .
with song and with chanting;	בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה.
and *they* bless,	וּמְבָרְכִים
and praise,	וּמְשַׁבְּחִים .
and glorify,	וּמְפָאֲרִים
and reverence,	וּמַעֲרִיצִים .
and sanctify,	וּמַקְדִּישִׁים
and [3]proclaim King	וּמַמְלִיכִים

the name of the God,	אֶת שֵׁם הָאֵל
the great King,	הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
the mighty and the terrible One,	הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא
holy is he.	קָדוֹשׁ הוּא :
And all of them take	וְכֻלָּם מְקַבְּלִים
upon themselves	עֲלֵיהֶם
the yoke	עֹל
of the kingdom of heaven	מַלְכוּת שָׁמַיִם
one from the other,	זֶה מִזֶּה .
and they give permission	וְנוֹתְנִים רְשׁוּת

---

1) Or, praiseworthy work of thy hands. 2) Or, everlasting King. 3) Or, ascribe sovereignty to.

וּבָנוּ בָחַרְתָּ	and us thou hast chosen
מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן.	from all peoples and tongues,
וְקֵרַבְתָּנוּ	and thou hast brought us near
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל	to thy great name
סֶלָה בֶּאֱמֶת .	[1]for ever in truth,
לְהוֹדוֹת לְךָ	to give thanks to thee,
וּלְיַחֶדְךָ	and to proclaim thy unity
בְּאַהֲבָה :	in love.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
הַבּוֹחֵר	who chooseth
בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	his people Israel
בְּאַהֲבָה :	in love.

קריאת שמע.

עוד בימים מקדם עת ישב ישראל על אדמתו באו הכהנים ללשכת הגזית לקרוא את שמע, ואז אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת, והם ברכו, קראו עשרת הדברות, שמע, והיה אם שמוע, ויאמר, וברכו את (עם) העם ג׳ ברכות, אמת ויציב ועבודה וברכת כהנים וכו׳ משנה תמיד ל״ב ע״ב וברכות י״א ע״ב. ואמרו במשנה ברכות י״ג ע״א „מפני מה קדמה פרשת שמע לוהיה אם שמוע? כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואח״כ מקבל עליו עול מצות, והיה אם שמוע לויאמר, שוהיה אם שמוע נוהג בין ביום ובין בלילה, ויאמר אינו נוהג אלא ביום בלבד״. ועוד אמרו בברכות י״ב ע״ב: „פרשת ציצית מפני מה קבעוה? א״ר יהודה בר חביבא מפני שיש בה חמשה דברים, מצות ציצית, יציאת מצרים, עול מצות וכו׳. ובירושלמי ברכות פ״א איתא: מפני מה קורין פרשיות הללו בכל יום? מפני שעשרת הדברות כלולין בהן״ וחשיב ואזיל את כלן עיי״ש. והטעם שלא נקרא עתה עשרת הדברות בק״ש איתא בירושלמי ברכות פ״א: „בדין הוה שיהא קורין עשרת הדברות בכל יום, ומפני מה אין קורין אותם? מפני טעות המינים שלא יהי אומרין, אלו לבדן נתנו למשה מסיני״.

אל מלך נאמן הוא נוטריקון של אמן כדאיתא בשבת קי״ט ע״ב. והרש״ל כתב שלא לאומרה. שו״ת ס׳ ס״ד.

שמע ישראל. כתב אבודרהם: „ונהגו לאומרה בקול רם וכו׳ דרך עדות כאלו כל אחד אומר לחברו: שמע שאני מאמין כי ה׳ אלהינו הוא ה׳ אחד, ולכן תמצא עי״ן של שמע גדולה ודל״ת של אחד גדולה שהוא סמן עד רמז לעדות״ ועוד כתב: „שמע נוטריקון שאו מרום עיניכם. מתי? שחרית, מנחה, ערבית. למי? שדי מלך עליון, ואם תעשה כן, תקבל עליך עול מלכות שמים״.

ברוך שם כבוד וכו׳ הוא עש״ה ברוך שם כבודו לעולם בהוספת המלים מלכות ועד, וכבר בימי בית שני כשהתודה הכהן הגדול ביוה״כ ואמר: אנא בשם וכו׳ ענו אחריו כל ישראל: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד (יומא ל״ה ע״ב. ל״ט ע״א) וכן בכל הברכות שבמקדש לא היו עונין אמן כי אם ברוך שם כמל״ו (תענית ט״ז ע״ב). והטעם שאנו אומרים אותו וגם הטעם שאומרים אותו ביום הכפורים בקול רם ובכל ימות השנה בלחש הוא, מפני שאמרה יעקב בברכו את בניו לפני מותו ולא אמרה משה, עיין בפסחים נ״ו ע״א וב״ר פ׳ צ״ח ותנחומא פ׳ ויחי וספרי פ׳ ואתחנן ובתרגום ירושלמי בראשית מ״ט פ׳. אולם בדברים רבה דף רצ״א ע״א איתא שמשה אמרה, ושם ע״ב איתא שמשה שמעה מפי המלאכים והוריד אותה לישראל ושם יש טעם אחר לאמירתה בקול רם ביוהכ״פ ובלחש בכל ימות השנה.

אל מלך נאמן is said only when praying alone.

אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן :	God, faithful King!

דברים ו׳ ד׳ — Deut. vi. 4.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.	Hear, O Israel,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	[2]Jehovah is our God,
יְיָ אֶחָד :	[2]Jehovah is One.
בָּרוּךְ	Blessed *be*
שֵׁם	the name
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ	of his glorious kingdom
לְעוֹלָם וָעֶד :	for ever and ever.

דברים ו׳ ה—ט — Deut. vi. 5—9.

ה וְאָהַבְתָּ	5. And thou shalt love
אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ .	the Lord thy God
בְּכָל לְבָבְךָ	with all thy heart,
וּבְכָל נַפְשְׁךָ	and with all thy soul,
וּבְכָל מְאֹדֶךָ :	and with all thy might.
ו וְהָיוּ	6. And *there* shall be
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה	these words,
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ	which I command thee
הַיּוֹם	to-day
עַל לְבָבֶךָ :	upon thy heart.
ז וְשִׁנַּנְתָּם	7. And thou shalt teach them diligently
לְבָנֶיךָ	to thy children,
וְדִבַּרְתָּ בָּם .	and thou shalt speak of them

---

1) Or, in truth. SELAH. 2) Or, the Lord is our God, the Lord is alone; or, the Lord our God is one Lord; or, the Lord our God, the Lord is one.

cause to shine upon Zion,	עַל צִיּוֹן תָּאִיר ,
and may we all be worthy *to enjoy*	וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ
speedily	מְהֵרָה
of its light.	לְאוֹרוֹ :
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
Creator of the luminaries.	יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת :

With great love	אַהֲבָה רַבָּה
hast thou loved us,	אֲהַבְתָּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ ,
with great and exceeding pity	חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה
hast thou pitied us.	חָמַלְתָּ עָלֵינוּ :
O our father, our King,	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ ,
for the sake of our fathers,	בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ
who trusted in thee,	שֶׁבָּטְחוּ בְךָ
and thou didst teach them	וַתְּלַמְּדֵם
statutes of life,	חֻקֵּי חַיִּים ,
thus favor us *also*,	[1] כֵּן תְּחָנֵּנוּ
and teach us.	וּתְלַמְּדֵנוּ :
O our father,	אָבִינוּ
merciful Father,	הָאָב הָרַחֲמָן ,
[2]O most merciful!	הַמְרַחֵם.
have mercy upon us;	רַחֵם עָלֵינוּ ,
and put *it* into our heart	וְתֵן בְּלִבֵּנוּ
to understand	לְהָבִין
and to discern,	וּלְהַשְׂכִּיל.
to hearken,	לִשְׁמֹעַ
to learn and to teach,	לִלְמֹד וּלְלַמֵּד ,
to [3]observe, and to do,	לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת ,
and to fulfil	וּלְקַיֵּם
all the words	אֶת כָּל דִּבְרֵי
of the [4]instruction of thy law	תַּלְמוּד תּוֹרָתֶךָ
with love.	בְּאַהֲבָה :
And enlighten our eyes	וְהָאֵר עֵינֵינוּ
in thy law,	בְּתוֹרָתֶךָ ,
and attach our heart	וְדַבֵּק לִבֵּנוּ
to thy commandments,	בְּמִצְוֹתֶיךָ ,
and unite our heart	וְיַחֵד לְבָבֵנוּ
to love and to fear	לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה
thy name,	אֶת שְׁמֶךָ ,
that we may not be ashamed	וְלֹא נֵבוֹשׁ
for ever and ever.[5]	לְעוֹלָם וָעֶד :
Because in thy holy, great and terrible name	כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
we have trusted,	בָּטָחְנוּ ,
we shall rejoice	נָגִילָה
and we shall be glad	וְנִשְׂמְחָה
in thy salvation.	בִּישׁוּעָתֶךָ :
And bring us in peace	וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם
from the four corners	מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
of the earth,	הָאָרֶץ.
and make us go	וְתוֹלִיכֵנוּ
upright	קוֹמְמִיּוּת
to our land;	לְאַרְצֵנוּ.
for a God	כִּי אֵל
that worketh salvation	פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת
art thou,	אָתָּה ,

---

[1] מלת כן קשה, ובסדור כתיבת יד חסרה מלת כן וגם מלת ותלמדנו, וכנראה היתה כן גם גרסת בעל עטרת זקנים באו״ח סמן ס׳ והאבודרהם גרס כן תחננו אבינו ופה הפסיק והתחיל האב הרחמן. ובשם החכם ר׳ יעקב רייפמאן שמעתי שצריך להיות חן תחננו ולפי ההשערה הזאת המליצה עולה יפה, וראוים הדברים למי שאמרם.

[2] Or, ever compassionate. [3] Or, keep; heed. [4] Or, study; doctrine. [5] I. e., that we may *never* be ashamed.

as the days of the heaven	כִּימֵי הַשָּׁמַיִם
above the earth.	עַל הָאָרֶץ׃
Numb. xv. 37—41.	במדבר ט״ו ל״ז—מ״א.
37. And the Lord said	לז וַיֹּאמֶר יְיָ
unto Moses,	אֶל מֹשֶׁה
saying:	לֵּאמֹר׃
38. Speak	לח דַּבֵּר
unto the children of Israel,	אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
and say unto them,	וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
that they shall make for themsevles	וְעָשׂוּ לָהֶם
[3]a fringe	צִיצִת
upon the corners	עַל כַּנְפֵי
of their garments	בִגְדֵיהֶם
throughout their generations,	לְדֹרֹתָם.
and they shall put	וְנָתְנוּ
upon the [3]fringe of *every* corner	עַל צִיצִת הַכָּנָף
a [4]thread of blue.	פְּתִיל תְּכֵלֶת׃
39. And it shall be to you	לט וְהָיָה לָכֶם
for [3]a fringe,	לְצִיצִת
that you may look *upon* it;	וּרְאִיתֶם אֹתוֹ
and remember	וּזְכַרְתֶּם
al the commandments of the Lord,	אֶת כָּל מִצְוֹת יְיָ
and do them;	וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם.
and you shall not [5]follow	וְלֹא תָתוּרוּ
after your heart	אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
and after your eyes,	וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם
after which you [6]go astray	אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃
40. In order that you may remember,	מ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
and do	וַעֲשִׂיתֶם

giveth to you.	נֹתֵן לָכֶם׃
18. Therefore you shall [1]put	יח וְשַׂמְתֶּם
these my words	אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה
[2]upon your heart	עַל לְבַבְכֶם
and upon your soul;	וְעַל נַפְשְׁכֶם.
and you shall bind them	וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם
for a sign	לְאוֹת
upon your hand,	עַל יֶדְכֶם
and they shall be	וְהָיוּ
for frontlets	לְטוֹטָפֹת
between your eyes.	בֵּין עֵינֵיכֶם׃
19. And you shall teach them	יט וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם
to your children,	אֶת בְּנֵיכֶם
to speak of them,	לְדַבֵּר בָּם.
when thou sittest in thy house,	בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ
and when thou walkest by the way,	וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
and when thou liest down,	וּבְשָׁכְבְּךָ
and when thou risest up.	וּבְקוּמֶךָ׃
20. And thou shalt write them	כ וּכְתַבְתָּם
upon the door-posts	עַל מְזוּזוֹת
of thy house,	בֵּיתֶךָ
and on thy gates.	וּבִשְׁעָרֶיךָ׃
21. In order that *there* may be multiplied	כא לְמַעַן יִרְבּוּ
your days	יְמֵיכֶם
and the days of your children	וִימֵי בְנֵיכֶם
upon the land	עַל הָאֲדָמָה
of which the Lord hath sworn	אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ
to your fathers	לַאֲבֹתֵיכֶם
to give *it* to them,	לָתֵת לָהֶם.

---

1) Or, lay up. 2) Or, in. 3) Or, tassels. 4) Or, lace; cord. 5) Or, seek after [the inclination] of your heart. 6) Or, play the harlot; or, commit whoredom.

when thou sittest in thy house,	בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ
and when thou walkest by the way,	וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
and when thou liest down,	וּבְשָׁכְבְּךָ
and when thou risest up.	וּבְקוּמֶךָ׃
8. And thou shalt bind them	ח וּקְשַׁרְתָּם
for a sign	לְאוֹת
upon thy hand,	עַל יָדֶךָ ·
and they shall be	וְהָיוּ
for frontlets	לְטֹטָפֹת
between thy eyes.	בֵּין עֵינֶיךָ׃
And thou shalt write them	ט וּכְתַבְתָּם
upon the door-posts	עַל מְזֻזוֹת
of thy house,	בֵּיתֶךָ
and on thy gates.	וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

Deut. xi. 13—21.	דברים י״א י״ג—כ״א
13. And it shall come to pass,	יג וְהָיָה
if you shall hearken diligently	אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ
unto my commandments	אֶל מִצְוֹתַי
which	אֲשֶׁר
I command you to day,	אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם.
to love	לְאַהֲבָה
the Lord your God,	אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
and to serve him	וּלְעָבְדוֹ
with all your heart	בְּכָל לְבַבְכֶם
and with all your soul.	וּבְכָל נַפְשְׁכֶם׃
14. Then I will give	יד וְנָתַתִּי
the rain of your land	מְטַר אַרְצְכֶם
in its season,	בְּעִתּוֹ
the [1]former rain and *the* latter rain,	יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ ·
that thou mayest gather in	וְאָסַפְתָּ
thy grain,	דְגָנֶךָ
and thy new wine,	וְתִירשְׁךָ
and thy oil.	וְיִצְהָרֶךָ׃
15. And I will give grass	טו וְנָתַתִּי עֵשֶׂב
in thy field	בְּשָׂדְךָ
for thy cattle,	לִבְהֶמְתֶּךָ ·
and thou shalt eat	וְאָכַלְתָּ
and be [2]full.	וְשָׂבָעְתָּ׃
16. Take heed to yourselves,	טז הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
lest your heart be deceived,	פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם ·
and you turn aside,	וְסַרְתֶּם
and serve	וַעֲבַדְתֶּם
other gods,	אֱלֹהִים אֲחֵרִים
and [3]prostrate yourselves	וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
to them.	לָהֶם׃
17. For then will glow	יז וְחָרָה
the anger of the Lord	אַף יְיָ
against you,	בָּכֶם
and he will shut up	וְעָצַר
the heaven.	אֶת הַשָּׁמַיִם
that *there* be no rain,	וְלֹא יִהְיֶה מָטָר
and the land	וְהָאֲדָמָה
will not yield	לֹא תִתֵּן
its produce;	אֶת יְבוּלָהּ ·
and you will perish quickly	וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה
from off	מֵעַל
the good land	הָאָרֶץ הַטֹּבָה
which the Lord	אֲשֶׁר יְיָ

---

[1] Or, first. [2] Or, satisfied. [3] Or, worship them.

it is [2]truth	אֱמֶת
and faithfulness,	וֶאֱמוּנָה
a statute	חֹק
that shall not pass away.	וְלֹא יַעֲבוֹר׃
It is true	אֱמֶת
that thou art	שָׁאַתָּה הוּא
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and the God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
our King,	מַלְכֵּנוּ
the King of our fathers,	מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ.
our Redeemer,	גֹּאֲלֵנוּ
the Redeemer of our fathers,	גֹּאֵל אֲבוֹתֵינוּ.
our Creator,	יוֹצְרֵנוּ
the Rock of our salvation,	צוּר יְשׁוּעָתֵנוּ.
our Deliverer	פּוֹדֵנוּ
and our Rescuer,	וּמַצִּילֵנוּ
[3]from everlasting is thy name;	מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ.
there is no God	אֵין אֱלֹהִים
besides thee.	זוּלָתֶךָ׃

The help of our fathers	עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ
art thou	אַתָּה הוּא
from everlasting,	מֵעוֹלָם.
a shield and a Saviour	מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ
to their children	לִבְנֵיהֶם
after them	אַחֲרֵיהֶם
in every generation.	בְּכָל דּוֹר וָדוֹר׃
In the height of the universe	בְּרוּם עוֹלָם
is thy habitation,	מוֹשָׁבֶךָ.
and thy judgments	וּמִשְׁפָּטֶיךָ
and thy righteousness	וְצִדְקָתְךָ
are unto the ends of *the* earth.	עַד אַפְסֵי אָרֶץ׃
Happy *is the* man	אַשְׁרֵי אִישׁ
who hearkeneth	שֶׁיִּשְׁמַע
to thy commandments,	לְמִצְוֹתֶיךָ.
and thy law and thy word	וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ
he layeth up in his heart.	יָשִׂים עַל לִבּוֹ׃
Truly,	אֱמֶת
thou art *the* Lord	אַתָּה הוּא אָדוֹן
of thy people,	לְעַמֶּךָ.
and a mighty King	וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר
to plead their cause.	לָרִיב רִיבָם׃
Truly,	אֱמֶת
thou art the first	אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן
and thou art	וְאַתָּה הוּא
the last,	אַחֲרוֹן.
and besides thee	וּמִבַּלְעָדֶיךָ
we have no King,	אֵין לָנוּ מֶלֶךְ
Redeemer and Saviour.	גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ׃
From Egypt thou didst redeem us,	מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and from the house of [4]bondmen	וּמִבֵּית עֲבָדִים
thou didst deliver us.	פְּדִיתָנוּ.
All their first-born	כָּל בְּכוֹרֵיהֶם
thou didst slay,	הָרָגְתָּ.
but thy first born	[1]וּבְכוֹרְךָ
thou didst redeem,	גָּאָלְתָּ.
and the Red Sea	וְיַם סוּף
thou didst divide,	בָּקַעְתָּ
and *the* proud	וְזֵדִים

---

[1] ע״ש״ה בני בכורי ישראל, שמות ד׳ כ״ב.

[2] Or, true and trustworthy.

[3] Or, is thy name from of old.

[4] Or, bondage.

all my commandments;	אֶת כָּל מִצְוֹתָי .
and you shall be holy	וִהְיִיתֶם קְדשִׁים
to your God.	לֵאלֹהֵיכֶם :
41. I am the Lord	מא אֲנִי יְיָ
your God,	אֱלֹהֵיכֶם
who brought you out	אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
from the land of Egypt,	מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
to be to you	לִהְיוֹת לָכֶם
for a God;	לֵאלֹהִים .
I am the Lord your God.	אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

אמת ויציב היא הברכה שלאחר ק״ש הנזכרת בברכות י״ב ע״א וי״ג ע״א ובמשנה תמיד ל״ב ע״ב ואמרו בירושלמי ברכות סוף פ״א וכשמות רבה פ׳ כ״ב צריך להזכיר באמת ויציב יציאת מצרים, ומלכות, וקריעתים סוף ומכת בכורות וצור ישראל וגואלו, וכזאת נמצא גם בתוספתא דברכות פ׳ ב׳. וכל התארים מן אמת ויציב עד וטוב ויפה מוסבים על התכות הדבר הזה, כדאיתא בתוספות ברכות י״ב ע״א בד״ה אמת.

True	אֱמֶת
and firm,	וְיַצִּיב .
and [1]established, and enduring,	וְנָכוֹן וְקַיָּם .
and right, and faithful,	וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן .
and beloved, and precious,	וְאָהוּב וְחָבִיב .
and desirable, and pleasant,	וְנֶחְמָד וְנָעִים .
and [2]terrible, and mighty,	וְנוֹרָא וְאַדִּיר .
and well-ordered, and acceptable,	וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל .
and good, and beautiful	וְטוֹב וְיָפֶה
is this thing	הַדָּבָר הַזֶּה
unto us	עָלֵינוּ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד :
Truly,	אֱמֶת .
the [3]God of *the* universe	אֱלֹהֵי עוֹלָם
is our King,	מַלְכֵּנוּ .
the Rock of [4]Jacob	צוּר יַעֲקֹב
is the Shield of our salvation;	מָגֵן יִשְׁעֵנוּ .
for generation and generation	לְדֹר וָדֹר
he endureth,	הוּא קַיָּם
and his name endureth,	וּשְׁמוֹ קַיָּם .
and his throne is established;	וְכִסְאוֹ נָכוֹן .
and his kingdom,	וּמַלְכוּתוֹ
and his faithfulness	וֶאֱמוּנָתוֹ
[5]endure for ever.	לָעַד קַיֶּמֶת :

And his words	וּדְבָרָיו
are living and enduring,	חָיִים וְקַיָּמִים .
faithful	נֶאֱמָנִים
and desirable	וְנֶחֱמָדִים
for ever	לָעַד
and to all eternity,	וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.
for our fathers	עַל אֲבוֹתֵינוּ
and for us,	וְעָלֵינוּ .
for our children	עַל בָּנֵינוּ
and for our generations,	וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ .
and for all generations	וְעַל כָּל דּוֹרוֹת
of the seed of Israel	זֶרַע יִשְׂרָאֵל
thy servants.	עֲבָדֶיךָ :

For the first	עַל הָרִאשׁוֹנִים
and for the last *ages*	וְעַל הָאַחֲרוֹנִים
the word[6] is good	דָּבָר טוֹב
and enduring	וְקַיָּם
for ever and ever;	לְעוֹלָם וָעֶד .

---

[1] Or, stable and established, or, permanent. [2] Or, revered, tremendous. [3] Or, everlasting God.
[4] Or, Jacob, the Shield, etc. [5] Heb., endureth. [6] Which was said in שְׁמַע

בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל.	in the aid of Israel,
וּפְדֵה	and deliver
כִנְאֻמֶךָ	according to thy promise
יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל:	Judah and Israel.
[1] גֹּאֲלֵנוּ	Our redeemer,
יְיָ צְבָאוֹת	the Lord of hosts
שְׁמוֹ.	is his name,
קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:	the Holy One of Israel.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, O Lord,
[2] גָּאַל יִשְׂרָאֵל:	*who* redeemed Israel.

„שמונה עשרה“.

איתא בגמרא (מגלה י״ז ע״ב): „שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרה ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה. אמר ר׳ יוחנן ואמרי לה במתניתא תנא: מאה ועשרים זקנים ובהם כמה נביאים תקנו שמונה עשרה ברכות על הסדר“ ומקשה בגמרא: „וכי מאחר דמאה ועשרים זקנים ומהם כמה נביאים תקנו תפלה על הסדר, שמעון הפקולי, מאי הסדיר? ומתרץ: שכחום וחזר ויסדום“. ובתניא כתוב בשם אגדה כי י״ח ברכות של תפלה מעולם היו מתוקנות זו אחר זו (כלומר בעתים ובזמנים שונים כמו שמפרש והולך) וכיון שבאו אנשי כנסת הגדולה כללום ותקנום כסדרם. כיצד? כשנצל אברהם אבינו מאור כשדים פתחו מלאכי השרת ואמרו ברוך א״י מגן אברהם וכ״ו, ומפרש התניא כל ברכה וברכה מתי נתקנה, ועל איזה מהם נמצא גם בפרקי דר״א פ׳ כ״ז, ל״א, ל״ה, מ׳, מ״ג.

מכל האמור וממה שאמרו בב״ר פ׳ ס״ח ותנחומא פ׳ חיי שרה ופ׳ מקץ ובברכות כ״ו ע״ב שאברהם תקן תפלת שחרית, יצחק תקן תפלת מנחה, יעקב תקן תפלת מעריב. נראה כי מקדם קדמתה כבר התפללו בני ישראל אל ה׳ ג׳ פעמים בכל יום, אולם כל איש ואיש התפלל לפי רוחו, מעמדו וצרכיו, וכן היתה עד שעמדו אנשי כנסת הגדולה, שהם „מאה ועשרים זקנים ובהם כמה נביאים ותקנו שמונה עשרה ברכות על הסדר“ (מגלה י״ז ע״ב) אולם, כנראה, לא התפשט עוד בכל העם המנהג להתפלל אך ורק בנוסחא הסדורה מאנשי כה״ג ואולי בימי ממשלת החשמונאים, שלא היתה עוד ממשלה העומדת תחת חסות מושלים זרים, חדלו מהתפלל מכל וכל איזה ברכות המדברות ע״ד הסרת עול הגלות, כמו ראה בענינו, השיבה שופטינו ועוד, ובמשך הזמן נשתכחו כלם. עד שעמד שמעון הפקולי והסדיר שמונה עשרה ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה“ (מגלה י״ז ע״ב). ואף כי שמואל הקטן הוסיף אז ברכת ולמלשינים (ברכות כ״ט ע״א) ומספר הברכות עתה תשע עשרה, בכל זאת לא שנו את השם שמונה עשרה שקראוה אנשי כה״ג.

ומה שתקנו י״ח ברכות דוקא ישנם טעמים שונים

בשני התלמודים ובמדרשים. עיין מגלה י״ז ע״ב; ברכות כ״ח ע״ב. ל״ב ע״ב; ירושלמי ברכות פ״ד ה״ג; ב״ר פ׳ ס״ט; ויקרא רבה פ״א.

חלוקת ה„שמונה עשרה“.

תפלת שמונה עשרה הנקראת בתלמוד בשם תפלה סתם ובסדורי הספרדים ובזוהר פ׳ בראשית בשם עמידה, תחלק לשלשה חלקים: שלש ראשונות (ברכות שבח), שלש אחרונות (ברכות הודאה) ושלש עשרה ברכות אמצעיות, ועליהן נוספו עוד תפלות ובקשות כמו „עננו“ ותפלה על הפרנסה. ואמרו בירושלמי (ברכות פ׳ ב׳,): „ג׳ ראשונות וג׳ ברכות אחרונות שבחו של מקום, והאמצעיות צרכן של בריות“ וכן נמצא בבבלי ברכות ל״ד ע״א: „אמר ר׳ יהודה לעולם אל ישאל אדם צרכיו לא בשלש ראשונות ולא בשלש אחרונות, אלא באמצעיות, דאמר ר׳ חנינא ראשונות דומה לעבד שמסדר שבח לפני רבו, אמצעיות דומה לעבד שמבקש פרס מרבו, אחרונות דומה לעבד שקבל פרס מרבו ונפטר והולך לו“. ולכן אנו אומרים ג׳ ראשונות וג׳ אחרונות גם בשבת ויו״ט, יען כי השבח וההודאה לשמו ראוי ונכון הוא בכל יום. אבל שלש עשרה האמצעיות לא נאמר בשבת ויו״ט מפני שאין אדם שואל צרכיו בשבת ויו״ט פן יתעצב בה. ואסור לאדם שיהיה עצב בה“ (כל בו). ותחתן תקנו לומר בשבת ויו״ט ברכות אחרות המדברות מענינא דיומא והנקראות בתלמוד בשם „קדושת היום“ (ביצה י״ז ע״א). ומאשר בשבת ויו״ט מספר הברכות אך שבע (מלבד במוסף לר״ה שהן תשע), לכן נקראות בתלמוד בשם „ברכות שבע“.

ברכות „שמונה עשרה“ והוספותיהן.

אדוני שפתי וכ״ו (תהלים נ״א י״ז) מובא בתלמוד (ברכות ד׳ ע״ב ודף ט׳ ע״ב) לומר קדם התפלה, ולא הוי הפסק בין גאולה לתפלה דכיון דתקנוה רבנן למימר כתפלה אריכתא דמי, אבל כי שם ה׳ אקרא הוי הפסק, ולכן אין לאמרה בשחרית וערבית, אבל במוסף ומנחה אם ירצה לומר פסוקים אלו יאמר (טור).

ברכה א. **ברוך אתה ה׳ אלהינו וכו׳** הברכה הזאת נקראת בתלמוד בשם „אבות“ (ר״ה ל״ב ע״א) והיא הברכה האחת המתחלת בברוך, אולם שאר הברכות אינן מתחילות בברוך מפני שהן סמוכות לחברתן, וכמו שגם ברכות **אהבה רבה** ואהבת עולם אינן פותחות בברוך מפני שהן סמוכות לחברתן. **אלהי אברהם, אלהי יצחק וכו׳** הוא ע״ש הכתוב שמות ג׳ ט״ו כדאיתא במכילתא פ׳ בא פ׳ ט״ז. **האל הגדול הגבור והנורא** אמרינהו משה באורייתא ואתו אנשי כנה״ג (נחמיה ט׳ ל׳) ותקנינהו בתפלה“ (ברכות ל״ג ב׳, יומא ס״ט ב׳).

זכרנו לחיים, מי כמוך, וכתוב, בספר חיים לא נזכרו בתלמוד (עיין מס׳ סופרים פ׳ י״ט ת״ח) והגאונים תקנו לומר אותן בכל עשרת ימי התשובה (הרא״ש בראש פ״א דברכות והטור א״ח ס׳ תקפ״א); וכתב הרמב״ם בהלכות תפלה פ׳ ב׳ ובסדר תפלות בנוסח ברכות אמצעיות, שההוספות האלה תלויות במנהג המקומות.

ברכה ב. **אתה גבור וכ״ו** מתחילין ברכה זו בל׳ גבורה שכל אלה שמזכירים בה הם בגבורתו (ב״ר פ׳ י״ג), ובתלמוד נקראת בשם „גבורות“ (ר״ה ל״ב ע״א).

---

[1] ישעיה מ״ז ד׳. [2] פסחים קי״ז ע״ב.

thou didst drown,	טִבַּעְתָּ
and *the* beloved	[1] וִידִידִים
thou didst cause to pass through,	הֶעֱבַרְתָּ.
[5]and *the* waters covered	[2] וַיְכַסּוּ מַיִם
their adversaries,	צָרֵיהֶם
one of them	אֶחָד מֵהֶם
was not left.	לֹא נוֹתָר:
Wherefore	עַל זֹאת
the beloved praised,	שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים
and extolled God,	וְרוֹמְמוּ אֵל.
and *the* beloved [6]offered	וְנָתְנוּ יְדִידִים
hymns,	זְמִרוֹת
songs	שִׁירוֹת
and praises,	וְתִשְׁבָּחוֹת.
blessings and thanksgivings	בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת
to *the* king,	לְמֶלֶךְ
the God	אֵל
who is living	חַי
and ever-existing.	וְקַיָּם:
He is high and exalted,	רָם וְנִשָּׂא
great and terrible;	גָּדוֹל וְנוֹרָא.
he bringeth down *the* proud,	מַשְׁפִּיל גֵּאִים
and raiseth up the lowly;	וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים.
he bringeth forth *the* bound,	מוֹצִיא אֲסִירִים
and delivereth *the* meek,	וּפוֹדֶה עֲנָוִים.
and helpeth *the* poor,	וְעוֹזֵר דַּלִּים
and answereth (*to*) his people	וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ
in the time of their crying	בְּעֵת שַׁוְּעָם
unto him.	אֵלָיו:
Praises	תְּהִלּוֹת

to the Most High God!	לְאֵל עֶלְיוֹן
blessed be he,	בָּרוּךְ הוּא
and *ever*-blessed.	וּמְבֹרָךְ.
Moses	מֹשֶׁה
and the children of Israel	וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
sang a song to thee	לְךָ עָנוּ שִׁירָה
with great joy,	בְּשִׂמְחָה רַבָּה
and all of them said:	וְאָמְרוּ כֻלָּם:
—	—
Who is like thee	[3] מִי כָמֹכָה
among the gods,	בָּאֵלִם
O Lord?	יְיָ.
Who is like thee	מִי כָּמֹכָה
glorified in holiness,	נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ.
fearful *in* praises,	נוֹרָא תְהִלֹּת
doing wonders?	עֹשֵׂה פֶלֶא:
—	—
With a new song	שִׁירָה חֲדָשָׁה
the redeemed offered praise	שִׁבְּחוּ גְאוּלִים
to thy name	לְשִׁמְךָ
upon the sea shore;	עַל שְׂפַת הַיָּם.
all of them together	יַחַד כֻּלָּם
gave thanks,	הוֹדוּ
and proclaimed *thee* King,	וְהִמְלִיכוּ
and they said:	וְאָמְרוּ:
The Lord will reign	[4] יְיָ יִמְלֹךְ
for ever and ever.	לְעֹלָם וָעֶד:
—	—
O Rock of Israel!	צוּר יִשְׂרָאֵל.
arise	קוּמָה

---

1) עש״ה תהלים ס׳ ז׳. ירמיה י״ב ז׳. 2) תהלים ק״ו י״א. 3) שמות ט״ו י״א. 4) שמות ט״ו י״ח.

5) Or, while.

6) Heb., gave.

יעב'ץ בסדורו, ורק תחת המלים וכל אויבי עמך בא שם וכל אויביך. ובמה שנוגע למלת ולמשומדים נעיר רק כי פרושה והוראתה: ישראל היודע ומכיר את בוראו ומתכוין למרוד בכל מצותיו או באחת ממנה, והעדים לזה נמצא בדברי חז'ל: משומד לחלל שבתות (ערובין ס'ט, חולין ה'); משומד לאכול נבלות לתאבון (סנהדרין כ'ז); משומד לאכול דם (הוריות י'א); וכן נמצא במכילתא פ' בא פ' ט'ו ובסנהדרין ס' ובגטין מ'ה ישראל משומד. אולם בכל המקומות האלה החליפו המדפיסים האחרונים תבת משומד בתבת כומר מחמת הצענזור. אולם בכל הספרים הישנים נמצא מלת משומד.

ברכה י'ג. על הצדיקים וכ'ו. טעם סמיכת ברכה זו לברכת המינים איתא במגלה י'ז ב' שכיון שכלו המינים מתרוממת קרן צדיקים, דכתיב וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק (תהלים ע'ה י'א). עיין בסדור הגיון לב מאת אליעזר לאנדסהוט שפרש התבות: צדיקים, חסידים, זקני עמך, סופרים וגרים ע'פ שיטתו שהשמונה עשרה ברכות, רבן ככלן, נתחברו בימי החשמונאים.

ברכה י'ד. ולירושלים עירך וכ'ו. תקנו לאמר ברכה זו אחר על הצדיקים לפי שעיקר התרוממות קרן הצדיקים הוא בירושלים, שנאמר: (תהלים קכ'ב ו') שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך (מגלה י'ז ע'ב). ובירושלמי ברכות פ' ד' ור'ה פ' ד' הברכה הזאת מחוברת היא אל הברכה שלאחריה וחתימתה היא אלהי דוד ובונה ירושלים. עיין למטה בברכת את צמח. ואף שהיו בארצם והמקדש היה על מכונו בכל זאת תקנו אנשי כנסת הגדולה את התפלה הזאת לפי שלא חשבו את הגאולה הזאת לגאולה שלמה ותשועת עולמים כמו שצירו אותן הנביאים.

נחם וכ'ו. איתא בירושלמי ברכות פ'ד (ומובא בריף והגהת הראש סוף מס' תענית) ר' אחא אמר יחיד בט' באב צריך להזכיר מעין המאורע ומאי ניהו נחם ה' אלהינו עלינו ועל וכ'ו. ובסדור של ר' עמרם גאון ובסדור של הרמב'ם ישנן נוסחאות אחרות המשונות מנוסחתנו.

ברכה ט'ו. את צמח וכ'ו. טעם סמיכת הברכה הזאת אל בונה ירושלים אמרו במגלה י'ח: שכיון שנבנה ירושלים בא דוד, שנאמר: אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם (הושע ג' ה'). לפי הירושלמי והתוספתא דברכות סוף פ' ד' שתי הברכות ולירושלים ואת צמח ברכה אחת הנה וחתימתה היא באי' אלהי דוד ובונה ירושלים. וזה הוא מפני שדקדקו שתהיינה י'ח ברכות דוקא ולכן אחרי אשר חוברה ברכת ולמלשינים חברו את שתי הברכות הנ'ל לאחת לבל תעלינה על מספר י'ח. ובשטה זו אחז גם הפיטן ר' אליעזר הקליר שלא חרז חרוז על את צמח בקרובות שלו לפורים ול'ט באב ולעשרה בטבת, וכן בפיוטו אהללך בקול המחובר על ברכות שמונה עשרה לא נמצא מצמיח קרן ישועה.

ברכה ט'ז. שמע קולנו וכ'ו. הברכה הזאת נקראת במגלה י'ח בשם תפלה ודרשו (שם) טעם סמיכתה לברכת את צמח דוד, שכיון שבא דוד בא תפלה, שנאמר והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי (ישעיה נ'ו ז').

עננו. אנא ה' חטאתי (ודוי) ותפלה על הפרנסה מוסיפין לפני כי אתה שומע תפלה, על פי חז'ל בע'ז דף ח' שאמרו: שואל אדם צרכיו בשומע תפלה.

ברכה י'ז. רצה וכ'ו נקראת בשם „עבודה" (ברכות כ'ט ב'; שבת כ'ד; סוטה ל'ח ב' ומגלה י'ח) וטעם סמיכתה לתפלה (שמע קולנו) אמרו במגלה דף י'ח: וכיון שבאת תפלה באה עבודה שנאמר: עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי (ישעיה נ'ו ז'). ברכת רצה היא אחת מן השלש ברכות שהכהנים ברכו ביחד עם העם בכל יום בבקר אחרי הקרבת עולת הבקר (תמיד ל'ב ע'ב; ברכות י'א ע'ב) והכהן גדול קראה ביום הכפורים לאחר קריאתו בתורה (יומא ס'ח ע'ב); אולם אז, בזמן שבית המקדש היה קים, לא היתה בנוסחתם והשב את העבודה לדביר ביתך ולא ותחזינה עינינו והנוסחא הישנה היתה כמו שמביא רש'י בברכות י'א ע'ב: רצה ה' אלהינו עבודת עמך ישראל, ותפלתם תקבל ברצון. ברוך המקבל עבודת עמו ישראל ברצון. או ברוך אתה ה' שאותך לבדך ביראה נעבוד. (ילקוט שמואל רמז פ'), או כמו שמביא רש'י ביומא דף ס'ח ע'ב שהנוסחא הישנה היתה: רצה בעמך ישראל, ותרצה העבודה בדביר ביתך וכ'ו באי' שאותך לבדך ביראה נעבוד.

או'א יעלה ויבא נזכרת בתוספתא ברכות פ' ד' ובגמרא שבת כ'ד ובברכות כ'ט ב' אף כי לא בשמה, ובשמה יעלה ויבא נזכרת בפעם הראשונה במס' סופרים פ' י'ט ה'ז וגם ה' י'א.

ותחזינה וכ'ו נוסח החתימה הזאת שהיא חתימת תפלת רצה נזכרת בכוזרי מאמר ב' ס' כ'ד ומאמר ג' ס' י'ט ומאמר ה' ס' כ'ג.

ברכה י'ח. מודים אנחנו לך וכ'ו נקראת ברכת הודאה (מגלה י'ח; ברכות כ'ט ול'ד; שבת כ'ד; סוטה ס'ח; ספרי פ' וזאת הברכה) וטעם סמיכתה לעבודה (רצה) אמרו במגלה י'ח: וכיון שבאת עבודה באה הודאה, שנאמר: זובח תודה יכבדנני (תהלים נ' כ'ג). ומודים דרבנן שאומרים כשאומר הש'ץ מודים נקרא כן בעבור שמורכב מכמה מודים שאמרו רבנן. וחתימתה ברוך אל ההודאות לקוחה היא מירושלמי ברכות פ'א ה'ז.

על הנסים לחנוכה ופורים נזכר, לא בשמו, בשבת כ'א ע'ב ותוספתא ברכות פ'ג ובמס' סופרים פ' כ' מביאו בשמו אך בנוסחא משונה מנוסחתנו.

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו וכ'ו. נקראת ברכת כהנים ואנו אומרים אותה תחת שהכהנים בזמן שביהמ'ק היה קים היו עולים לדוכן בכל יום (כל בו). אולם ברכת כהנים איננה בכלל ברכות י'ח (רמב'ם פט'ו מהלכות תפלה).

ברכה י'ט. שים שלום וכ'ו. ואמרו במגלה י'ח: מה ראו לומר שים שלום אחר ברכת כהנים? דכתיב: ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם (במדבר ו' כ'ז) וברכה דהקב"ה שלום, שנאמר: ה' יברך את עמו בשלום (תהלים כ'ט י'א). והנה החתימה הקדמונית היתה באי' עושה השלום, כמו שאנו חותמים עתה בעשרת ימי התשובה, כמו שנראה ממדרש ויקרא רבה פ'ט ומס' דרך ארץ זוטא סוף פרק השלום ומדרש ויכולו וילקוט שמואל רמז פ' וכן היתה גם נוסחת הכוזרי מאמר ג' ס' י'ט; אולם אח'ז תקנו לומר, מאיזה טעם, את הנוסחא הזאת רק בעשי'ת ובכל ימות השנה חותמין המברך את עמו ישראל בשלום.

שלום רב וכ'ו. אומרים בתפלת ערבית ומנחה שאינן ראויות לנשיאת כפים (סוטה ל'ט ע'ב.)

משיב הרוח וכ׳ו ראש תענית וברכות ל׳ג ע׳א וב׳מ פ׳ה ע׳ב, ואומרים אותה ממוסף של שמיני עצרת עד מוסף של יום א״ דפסח ועד בכלל.

ברכה ג׳. אתה קדוש וכ׳ו נקראת בתלמוד (ר׳ה ל׳ב ע׳א) בשם „קדושת השם״. וכן היא נוסחת הרמב׳ם, אולם בספרי פ׳ וזאת הברכה מזכיר הברכה הזאת בנוסח קדוש אתה ונורא שמך; והספרדים מוסיפים אחרי יהללוך סלה את המלים כי אל מלך גדול וקדוש אתה והנוסחא הזאת לקחוה מנוסח ר׳ עמרם גאון.

נקדש וכ׳ו. בנוסח הקדושה (ברכות כ׳א ע׳ב) יש שנויי נוסחאות בין האשכנזים והספרדים. הקדושה הזאת נקראת לפעמים „קרושה דעמידה״ לפי שעלינו לאמרה מעומד. קדוש קדוש וכו׳ וברוך כבוד וכו׳ נזכרו בתוספתא דברכות פ׳א והם עקרי הקדושה.

לדור ודור וכו׳ אומר הש׳ץ אחר הקדושה במקום אתה קדוש ומביאו הרמב׳ם. אולם לפי מנהג הספרדים אין אומר הש׳ץ לדור ודור כי אם אתה קדוש.

ברכה ד׳. אתה חונן וכו׳ נקראת בתלמוד ברכת „בינה״ (מגלה י׳ז ע׳ב) וגם ברכת „חכמה״ (ברכות ל׳ג ע׳א) כי גם מלת חכמה היתה בנוסחתם, וכך היתה גם נוסחת ר׳ סעדיה גאון והרמב׳ם: „דעה וחכמה ובינה והשכל״. והיא התפלה הראשונה בצרכם של ישראל, אחרי אשר סדרו שבחו של הקב׳ה בג׳ ראשונות. ופתחו בבקשת דעת, בינה והשכל, מפני שהם ראשית צרכי האדם באשר הוא אדם. ובמגלה י׳ז ע׳ב דריש טעמי סדר כל הברכות.

אתה חוננתנו וכו׳ נקראת בתלמוד (ברכות ל׳ג ע׳א, פסחים ק׳ד ע׳א) „הבדלה״, ואמרו שם בברכות: „הבדלה בחונן הדעת מאי טעמה? א׳ר יוסף מתוך שהיא חכמה קבעות בברכת חול״.

ברכה ה׳. השיבנו וכו׳ נקראת ברכת „תשובה״ (מגלה י׳ז ע׳ב).

ברכה ו׳. סלח לנו וכו׳ נקראת ברכת „סליחה״ (שם).

ברכה ז׳. ראה בענינו וכו׳ נקראת ברכת „גאולה״ (שם); ואף כי היו אז על אדמתם בכל זאת התפללו: ראה בענינו וכו׳ וגאלנו מהרה, תקע בשופר גדול לחרותנו ושא נס לקבץ גלויותינו, השיבה שופטינו כבראשונה, לפי שהיו תחת ממשלת מושלים זרים אשר העיקו תחתיהם ורצצום משפט וגם לא היה קבוץ גליות שלם, כי רבים מהם נשארו בגויים אשר הגלו שמה בימי שלמנאסר ובימי נבוכדנצר ובנו (מלכים ב׳ י׳ז ו׳, י׳ח א׳).

עננו וכו׳ נקראת „תפלת תענית״ (תענית י׳א ע׳ב, י׳ג ע׳ב). בא׳י העונה בעת צרה הוא בתענית ראש פ״ב. ובאו׳ח ס׳ תקס׳ו חותם: העונה לעמו ישראל בעת צרה.

ברכה ח. רפאנו וכו׳ נקראת ,,ברכת החולים״ (ע׳ז ח׳) ובמגלה י׳ז ע׳ב אמרו: מה ראו לומר „רפואה״ בשמינית? אמר ר׳ אחא מתוך שנתנה מלה בשמיני שצריכה רפואה, לפיכך קבעוה בשמינית״.

ברכה ט. ברך עלינו וכו׳ נקראת ,,ברכת השנים״. ותחת ותן ברכה אומרים האשכנזים ותן טל ומטר לברכה, בחוץ לארץ מתפלת ערבית של היום שלאחר תקופת תשרי, ובארץ ישראל מתפלת ערבית של ז׳ בחשון עד מוסף א׳ דפסח (עיין ברכות כ׳ט ול׳ג ע׳א).

אולם לספרדים נוסחא אחת לקיץ ונוסחא אחרת לימות החורף.

ברכה י. תקע וכו׳ נקראת ,,קבוץ גליות״. (מגלה י׳ז עב) וקבוץ גליות הוא על ידי תקיעת שופר (ישעיה כ׳ז י׳ג).

ברכה י׳א. השיבה שופטינו וכו׳ נקראת בתלמוד ,,ברכת הדין״ (מגלה י׳ז ע׳ב). ואמרו (שם) ,,כיון שנתקבצו גליות נעשה דין ברשעים, שנאמר: ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור סיגיך, וכתיב: ואשיבה שופטיך כבראשונה (ישעיה א׳ כ׳ו). וע״ש הפסוק הזה נתיסדה תחלת הברכה הזאת.

ברכה י׳ב ולמלשינים וכ׳ו הברכה הזאת נקראת ,,ברכת הצדוקים״ (ברכות כ׳ט ע׳א) ומספר הברכות עתה י׳ט תחת י׳ח שהית בימי אנשי כנה׳ג; ושמואל הקטן תקנה, כדאיתא שם בברכות ובמגלה י׳ז: שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרת ברכות לפני ר׳ גמליאל ביבנה. אמר להן ר׳ גמליאל לחכמים: כלום יש אדם שיודע לתקן „ברכת הצדוקים״? עמד שמואל הקטן ותקנה. לשנה אחרת שכחה, והשקיף בה שתים ושלש שעות וכו׳ עכ׳ל. והנה ממה ששכחה שמואל לסוף שנה נראה, כי גם הוא בעצמו לא התפלל את התפלה הזאת כי לא היתה לפי רוחו, יען כי אהבתו לכל אדם, אף לשונאיו, היתה גדולה מאד, והפסוק במשלי כ׳ד ט׳ז: בנפול אויבך אל תשמח ובכשלו אל יגל לבך, היה שגור תמיד בפי שמואל הקטן (אבות פ׳ד), אולם לכבודו של ר׳ גמליאל הנשיא ומיראתו אותו חבר ברכת ולמלשינים. אולם על חפצו של ר׳ גמליאל לחבר תפלה כזאת אין להתפלא מאומה, יען כי הצדוקים הרעו והשחיתו לישראל מאד לא רק באמונתם הנשחתת ובמעשיהם המקולקלים, כי אם גם הלשינו את הפרושים אצל הרומים והביאו רעה רבה על אחיהם הדבקים באמונתם ובמסורת אבותיהם, עד כי ר׳ גמליאל, אשר, בתור עומד בראש העם, רשעתם נגעה אל לבבו מאד, אמר לקללם קללה נמרצת ולהתפלל שיאבדו. והנה אף כי כל הדברים האמורים „בברכת הצדוקים״ המה אך ורק נגד רשעי עמנו וצוררינו מבית, בכל זאת היתה הברכה הזאת לצוררינו מחוץ, כאייזענמענגער וחבריו, לכלי חפץ לעורר על ידה שנאת עולם לעם עולם. (ראה ספר נצחון סמן שמ׳ט ושבט יהודה ס׳ ט׳) ולכן שנוה חכמי ישראל במקומות ובארצות שונות עד שאי אפשר לדעת הנוסחא הראשונה והעקרית, ותחת ולמרשינים יש בסדורים שונים ולמרשינות, ותחת וכל עושי הרשעה יש בסדורנו וכל הרשעה, והחליפו החוטאים בחטאים, כמו שאמרה ברוריה אשת ר׳ מאיר (ברכות י׳ ע׳א) מי כתיב יתמו חוטאים, חטאים כתיב, וכן אנו מתפללים גם בתפלות ר׳ה ויו״כ; ועולתה תקפץ פיה, וכל הרשעה כלה כעשן תכלה, כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ. ובשני סדורים כתיבת יד ובמחזור דפוס סאלוניקי הנוסחא: למשומדים אל תהי תקוה וכל המינים כרגע יאבדו, וכל אויבי עמך מהרה יכרתו, ומלכות זדון מהרה תעקר ותשבר ותמגר, ותכניע כל אויבינו במהרה בימינו. ברוך אתה ה׳ שובר אויבים ומכניע זדים״. וכנראה הנוסחא הזאת היא הנוסחא העקרית והקדמונית, כי כן מביא אותה בעל ס׳ נצחון ובעל צדה לדרך בפרק ל׳ו מאמר א׳ כלל א׳. והנוסחא הזאת היתה גם לפני הטור באו׳ח ס׳ קי׳ח והאריז׳ל בספר הכונות והרוקח, רק שהם השמיטו את התבות כל אויבינו וכן הדפיס גם

thou art mighty to save.	רַב לְהוֹשִׁיעַ׃

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

He causeth the wind to blow,	מַשִּׁיב הָרוּחַ
and the rain to fall,	וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם׃
He sustaineth the living	מְכַלְכֵּל חַיִּים
with lovingkindness.	בְּחֶסֶד.
reviveth *the* dead	מְחַיֵּה מֵתִים
with great mercy,	בְּרַחֲמִים רַבִּים.
supporteth the falling,	סוֹמֵךְ נוֹפְלִים
and healeth the sick,	וְרוֹפֵא חוֹלִים
and releaseth the bound,	וּמַתִּיר אֲסוּרִים.
and fulfilleth his faithfulness	וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ
to those that sleep *in the* dust.	לִישֵׁנֵי עָפָר׃
Who is like thee,	מִי כָמוֹךָ
O Lord of mighty deeds,	בַּעַל גְּבוּרוֹת
and who is comparable to thee,	וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ.
O King,	מֶלֶךְ
who killeth and reviveth,	מֵמִית וּמְחַיֶּה
and causeth to spring forth salvation.	וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here מי כמוך which will be found here below the rule.

And thou art faithful	וְנֶאֱמָן אַתָּה
to revive *the* dead.	לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who reviveth the dead.	מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

When the Reader repeats (חזרת הש״ץ) שמונה עשרה, say here (נקדש) קדושה which will be found here below the rule.

Thou art holy	אַתָּה קָדוֹשׁ

מי כמוך is to be said from ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence).

Who is like thee,	מִי כָמוֹךָ
Father of mercy,	אַב הָרַחֲמִים
who remembereth his creatures	זוֹכֵר יְצוּרָיו
for life	לְחַיִּים
in mercy.	בְּרַחֲמִים׃

When the Reader repeats the שמונה עשרה, the following קדושה is said after מחיה המתים.

See translation in Sabbath Morning Service p...

Cong. & Reader נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם.
כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם.
כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. [1]וְקָרָא זֶה אֶל
זֶה וְאָמַר׃ Cong. & Reader [1]קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ
יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃
Reader. לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃ Cong. & Reader [2]בָּרוּךְ
כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃ Reader. וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ
כָּתוּב לֵאמֹר׃ Cong. & Reader [3]יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

The Reader then continues לדור ודור instead of אתה קדוש.

To generation and generation	לְדוֹר וָדוֹר
we will declare	נַגִּיד
thy greatness,	גָּדְלֶךָ
and to all eternity	וּלְנֵצַח נְצָחִים
we will sanctify thy holiness,	קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ
and thy praise, O our God,	וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ
from our mouth	מִפִּינוּ
shall not depart	לֹא יָמוּשׁ
for ever and ever,	לְעוֹלָם וָעֶד.
for a God *and* a King,	כִּי אֵל מֶלֶךְ
great and holy,	גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ

---

1) ישעיה ו׳ ג׳. 2) יחזקאל ג׳ י״ב. 3) תהלים קמ״ו י׳.

אלהי נצור וכ׳ו עד עשה למען שמך היא תפלת מר בריה דרבינא כי הוה מסיים צלותה (ברכות י׳ז ע׳א). ומן עשה למען שמך עד יהיו לרצון היא הוספה מאוחרת ע׳פ אגדה שהביא אבן ירחי בס׳ ס׳ב. ע׳ד יהיו לרצון אמרו בברכות ט׳ ע׳ב הואיל ולא אמרו דוד אלא לאחר י׳ח פרשיות (אשרי האיש ולמה רגשו חשבו לפרשה אחת) לפיכך תקינו רבנן לאחר י׳ח ברכות.

◆

The following prayers till וכשנים קדמוניות, which are called שמונה עשרה (eighteen benedictions), are to be said standing, the feet being put together and pains are to be taken to understand the meaning of every word uttered.

The prayers from גאל ישראל till after שמונה עשרה shall not be interrupted by any talking, not even by answering אמן, with the exception of אמן after גאל ישראל which must be said. When one hears קדיש, קדושה or ברכו while reciting שמונה עשרה, he shall remain silent and meditate on what the Reader recites, and then continue his prayers.

When praying in a congregation of not less than ten men, the Reader repeats the שמונה עשרה aloud (חזרת הש׳ץ) omitting אדוני שפתי and beginning ברוך אתה ה׳.

◆

[1]אֲדֹנָי .	O Lord,
שְׂפָתַי תִּפְתָּח	my lips open thou,
וּפִי יַגִּיד	and my mouth shall declare
תְּהִלָּתֶךָ :	thy praise.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.	and God of our fathers,
[2]אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.	God of Abraham,
אֱלֹהֵי יִצְחָק.	God of Isaac
וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב .	and God of Jacob,
[3]הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא	the great, mighty and terrible God,
אֵל עֶלְיוֹן .	the most high God,
גּוֹמֵל	*who* bestoweth
חֲסָדִים טוֹבִים.	goodly favors,
וְקוֹנֵה הַכֹּל .	and [4]possesseth all things,
וְזוֹכֵר	and remembereth
חַסְדֵי אָבוֹת .	the pious deeds of the [5]fathers,
וּמֵבִיא גוֹאֵל	and bringeth a redeemer
לִבְנֵי בְנֵיהֶם	to their children's children
לְמַעַן שְׁמוֹ	for the sake of his name
בְּאַהֲבָה :	in love.

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here זכרנו לחיים, which will be found here below the rule.

מֶלֶךְ	O King,
עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ	Helper, and Saviour,
וּמָגֵן :	and Shield.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
מָגֵן אַבְרָהָם :	the Shield of Abraham.

אַתָּה גִבּוֹר	Thou art mighty
לְעוֹלָם	for ever,
אֲדֹנָי .	O Lord,
מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה .	thou revivest *the* dead,

זכרנו לחיים is to be said from ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence).

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים	Remember us for life,
מֶלֶךְ	O King
חָפֵץ בַּחַיִּים.	*who* delighteth in life,
וְכָתְבֵנוּ	and inscribe us
בְּסֵפֶר הַחַיִּים.	*in* the book of life,
לְמַעַנְךָ	for thy sake,
אֱלֹהִים חַיִּים :	O living God.

---

1) תהלים נ׳א י׳ז. 2) ע׳פ הכתוב שמות ג׳ ט׳ו כדאיתא במכילתא פ׳ בא פ׳ ט׳ז. 3) אמרה משה באוריתא דברים י׳ יז ואתו אנשי כנסת הגדולה ותקבינהו בתפלה (ברכות ל׳ג ע׳ב, יומא ס׳ט ע׳ב).

4) Or, Possessor of, etc. 5) Or, patriarchs.

When the Reader repeats the שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה on Fast Days, he says here עֲנֵנוּ, which will be found before כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ below the rule on p....

Heal us, O Lord,	[1] רְפָאֵנוּ יְיָ
and we shall be healed;	וְנֵרָפֵא .
save us,	הוֹשִׁיעֵנוּ
and we shall be saved,	וְנִוָּשֵׁעָה .
for our praise	כִּי תְהִלָּתֵנוּ
art thou;	אָתָּה .
and [2]grant	וְהַעֲלֵה
a perfect healing	רְפוּאָה שְׁלֵמָה
to all our wounds,	לְכָל מַכּוֹתֵינוּ .

A prayer for a sick person, which will be found here below the rule, may be said here.

for a God *and* a King,	כִּי אֵל מֶלֶךְ
a faithful Physician	רוֹפֵא נֶאֱמָן
and All-merciful	וְרַחֲמָן
art thou.	אָתָּה ׃
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who healeth the sick	רוֹפֵא חוֹלֵי
of his people Israel.	עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ׃

Bless for us,	בָּרֵךְ עָלֵינוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
this year	אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת
and all species	וְאֶת כָּל מִינֵי
of its produce	תְבוּאָתָהּ
for *our* good;	לְטוֹבָה .
and give blessing	וְתֵן בְּרָכָה

From the 4th of December (22nd of November according to the Old Calendar) till the first day of Passover, וְתֵן טַל וּמָטָר is to be said instead of וְתֵן בְּרָכָה.

(and give dew and rain	(וְתֵן טַל וּמָטָר
for a blessing)	לִבְרָכָה)
upon the face of the earth,	עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
and satisfy us of thy goodness,	וְשַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ.
and bless our year	וּבָרֵךְ שְׁנָתֵנוּ
like the good years.	כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת׃
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who blesseth the years.	מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים ׃

Sound	תְּקַע
the great [3]trumpet	בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל
for our freedom,	לְחֵרוּתֵנוּ .
and lift up an [4]ensign	וְשָׂא נֵס
to gather	לְקַבֵּץ

The following prayer for a sick person may be said before כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן.

May it be thy will,	יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהַי
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי
to send	שֶׁתַּעֲלֶה
speedily	מְהֵרָה
a perfect healing	רְפוּאָה שְׁלֵמָה .
from the heaven,	מִן הַשָּׁמַיִם
a healing of the soul	רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ
and a healing of the body	וּרְפוּאַת הַגּוּף
to the sick (the name of the sick person is inserted here).	לַחוֹלֶה (פב״פ)
among the other sick of Israel.	בְּתוֹךְ שְׁאָר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל׃

---

[1] ע׳פ ירמיה י״ז י״ד. [2] Heb., bring up. [3] Or, cornet: horn [4] Or, banner, standard.

and thy name is holy,	וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ
and holy beings	וּקְדוֹשִׁים
every day	בְּכָל יוֹם
praise thee. SELAH.	יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃
Praised art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the holy God.	הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

From New Year till after the Day of Atonement, say הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ instead of הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

the holy King.	הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ׃

Thou [1]graciously givest	אַתָּה חוֹנֵן
to the man	לְאָדָם
knowledge,	דַּעַת
and teachest	וּמְלַמֵּד
to [2]mortals	לֶאֱנוֹשׁ
understanding.	בִּינָה׃
O graciously give us from thee	חָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ
knowledge,	דֵּעָה
understanding and discernment.	בִּינָה וְהַשְׂכֵּל׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who graciously giveth the knowledge.	חוֹנֵן הַדָּעַת׃

Cause us to return,	הֲשִׁיבֵנוּ
O our Father,	אָבִינוּ
to thy Law,	לְתוֹרָתֶךָ
and bring us near,	וְקָרְבֵנוּ
O our King,	מַלְכֵּנוּ
to thy service,	לַעֲבוֹדָתֶךָ
and bring us back	וְהַחֲזִירֵנוּ
in perfect repentance	בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה
to thy presence.	לְפָנֶיךָ׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who delighteth in repentance.	הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה

Forgive us, O our Father,	סְלַח לָנוּ אָבִינוּ
for we have sinned,	כִּי חָטָאנוּ.
pardon us, O our King,	מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ
for we have transgressed,	כִּי פָשָׁעְנוּ.
for a pardoner and a forgiver	כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ
art thou.	אָתָּה׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
All-gracious	חַנּוּן.
who forgiveth abundantly.	הַמַּרְבֶּה לִסְלֹחַ׃

Look, we pray thee,	רְאֵה נָא
upon our affliction,	בְעָנְיֵנוּ
and plead our cause,	וְרִיבָה רִיבֵנוּ
and redeem us speedily	וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה
for the sake of thy name,	לְמַעַן שְׁמֶךָ.
for a mighty Redeemer	כִּי גוֹאֵל חָזָק
art thou.	אָתָּה׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the Redeemer of Israel.	גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל׃

art thou.	אָתָּה׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the holy God.	הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

From New Year till after the Day of Atonement say המלך הקדוש instead of האל הקדוש.

the holy King.	הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ׃

The Reader continues אתה חונן, which will be found above the rule.

---

[1] Or, favorest. [2] Heb., man.

in thy name	בְּשִׁמְךָ
faithfully,	בֶּאֱמֶת .
and [1]set our portion	וְשִׂים חֶלְקֵנוּ
with them	עִמָּהֶם
for ever,	לְעוֹלָם
that we may not be put to shame;	וְלֹא נֵבוֹשׁ
for in thee	כִּי בְךָ
we have trusted.	בָּטָחְנוּ :
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the Support and Hope	מִשְׁעָן וּמִבְטָח
for the righteous.	לַצַּדִּיקִים :

And to Jerusalem, thy city,	וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ
in mercy	בְּרַחֲמִים
thou shalt return,	תָּשׁוּב .
and dwell therein	וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ
as thou hast spoken,	כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ .
and rebuild it	וּבְנֵה אוֹתָהּ
soon in our days	בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ
as an everlasting building,	בִּנְיַן עוֹלָם .
and the throne of David	וְכִסֵּא דָוִד
speedily	מְהֵרָה
thou shalt set up therein.	לְתוֹכָהּ תָּכִין :

At the Afternoon Service of the 9th of Ab, add here נחם, which will be found in the Afternoon Service.

Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the builder of Jerusalem.	בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם :

The offspring	אֶת צֶמַח
of David, thy servant,	דָּוִד עַבְדְּךָ
speedily cause to spring forth,	מְהֵרָה תַצְמִיחַ .
and let his horn be exalted	וְקַרְנוֹ תָּרוּם
by thy salvation;	בִּישׁוּעָתֶךָ .
because for thy salvation	כִּי לִישׁוּעָתְךָ
we hope all the day.	קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם :
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who causeth to spring forth	מַצְמִיחַ
the horn of salvation.	קֶרֶן יְשׁוּעָה :

Hear our voice,	שְׁמַע קוֹלֵנוּ
O Lord our God;	יְיָ אֱלֹהֵינוּ .
pity	חוּס
and have mercy upon us,	וְרַחֵם עָלֵינוּ .
and accept	וְקַבֵּל
with mercy	בְּרַחֲמִים
and with favor	וּבְרָצוֹן
our prayer;	אֶת תְּפִלָּתֵנוּ .
for a God	כִּי אֵל
who hearkeneth to prayers	שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת
and supplications,	וְתַחֲנוּנִים
art thou,	אָתָּה .
and from before thee, O our King,	וּמִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵּנוּ
empty	רֵיקָם
do not [2]send us away.	אַל תְּשִׁיבֵנוּ :

On Fast Days the congregation say here עֲנֵנוּ which will be found here below the rule.

On Fast Days the congregation say עֲנֵנוּ before כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ.

Answer us, O Lord,	עֲנֵנוּ יְיָ
answer us	עֲנֵנוּ
in the day	בְּיוֹם

---

[1] Or, place; appoint. [2] Or, turn us away, dismiss us.

as in a moment	כְּרֶגַע
shall perish,	תֹּאבֵד .
and all thy enemies	וְכָל אֹיְבֶיךָ
shall be speedily cut off,	מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ .
and the [1]arrogant	וְהַזֵּדִים
thou shalt speedily uproot,	מְהֵרָה תְעַקֵּר
and break,	וּתְשַׁבֵּר
and cast down,	וּתְמַגֵּר
and humble	וְתַכְנִיעַ
speedily in our days.	בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who breaketh enemies	שֹׁבֵר אֹיְבִים
and humbleth	וּמַכְנִיעַ
[1]arrogant.	זֵדִים:

Upon the righteous,	עַל הַצַּדִּיקִים
and upon the pious,	וְעַל הַחֲסִידִים
and upon the elders	וְעַל זִקְנֵי
of thy people,	עַמְּךָ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל
and upon the remnant	וְעַל פְּלֵיטַת
of their scribes,	סוֹפְרֵיהֶם
and upon the righteous [2]proselytes,	וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק
and upon us	וְעָלֵינוּ
let be [3]stirred, we pray thee,	יֶהֱמוּ נָא
thy mercies,	רַחֲמֶיךָ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ .
and grant a good reward	וְתֵן שָׂכָר טוֹב
to all who trust	לְכָל הַבּוֹטְחִים

our exiles,	גָּלֻיּוֹתֵינוּ
and gather us together	וְקַבְּצֵנוּ יַחַד
from the four corners	מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
of the earth.	הָאָרֶץ:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who gathereth	מְקַבֵּץ
the banished ones	נִדְחֵי
of his people Israel.	עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

Restore our judges	הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ
as at the first,	כְּבָרִאשׁוֹנָה
and our counsellors	וְיוֹעֲצֵינוּ
as at the beginning,	כְּבַתְּחִלָּה .
and remove from us	וְהָסֵר מִמֶּנּוּ
sorrow and sighing,	יָגוֹן וַאֲנָחָה .
and reign over us	וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ
thou, O Lord, thou alone,	אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ
in lovingkindness	בְּחֶסֶד
and in mercy,	וּבְרַחֲמִים
and justify us	וְצַדְּקֵנוּ
in judgment.	בַּמִּשְׁפָּט:
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
King *who* loveth	מֶלֶךְ אוֹהֵב
righteousness and judgment.	צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

From New Year till after the Day of Atonement say המלך המשפט instead of מלך אוהב צדקה ומשפט

(the King of judgment.)	(הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט:)

And for the slanderers	וְלַמַּלְשִׁינִים
let there be no hope,	אַל תְּהִי תִקְוָה
and all wickedness	וְכָל הָרִשְׁעָה

---

[1] Or, proud; presumptuous. [2] Or, strangers, foreigners. [3] Or, moved; bestowed.

and with their prayer,	וּבִתְפִלָּתָם .
and restore	וְהָשֵׁב
the service	אֶת הָעֲבוֹדָה
to the oracle of thy house,	לִדְבִיר בֵּיתֶךָ
and the fire-offerings of Israel	וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל .
and their prayer	וּתְפִלָּתָם
in love	בְּאַהֲבָה

accept with favor;	תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן .
and let there be	וּתְהִי
acceptable	לְרָצוֹן
continually	תָּמִיד
the service	עֲבוֹדַת
of Israel, thy people.	יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ :

On New Moon and Festivals say here יעלה ויבוא, which see below the rule.

On New Moon and Festivals say the following before ותחזינה עינינו.

Our God	אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers!	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
Let ascend	יַעֲלֶה
and come, and approach,	וְיָבֹא וְיַגִּיעַ .
and appear,	וְיֵרָאֶה
and be accepted, and heard,	וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע .
and borne in mind, and remembered	וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר
our memorial,	זִכְרוֹנֵנוּ
and our remembranc,	וּפִקְדוֹנֵנוּ.
and the memorial	וְזִכְרוֹן
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ .
and the memorial of the [1]anointed,	וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ
the son of David thy servant,	בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ .
and the memorial of Jerusalem,	וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
thy holy city,	עִיר קָדְשֶׁךָ .
and the memorial	וְזִכְרוֹן
of all thy people,	כָּל עַמְּךָ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל
before thee,	לְפָנֶיךָ .
for deliverance, for good,	לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה.
for favor and for lovingkindness,	לְחֵן וּלְחֶסֶד
and for mercy.	וּלְרַחֲמִים .

for life and for peace	לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם
on the day	בְּיוֹם
of this New Moon,	רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
On Passover say:—	
of this Feast of the Unleavened Bread,	חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה:
On Tabernacles say:—	
of this Feast of Tabernacles.	חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה:
Remember us,	זָכְרֵנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
theron for [2]good,	בּוֹ לְטוֹבָה .
and be [3]mindful of us thereon	וּפָקְדֵנוּ בוֹ
for blessing,	לִבְרָכָה .
and save us thereon	וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ
for life;	לְחַיִּים .
and by the word	וּבִדְבַר
of salvation and mercy	יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.
have pity and be gracious unto us,	חוּס וְחָנֵּנוּ .
and have mercy upon us,	וְרַחֵם עָלֵינוּ
and save us;	וְהוֹשִׁיעֵנוּ .
for towards thee are our eyes *directed*,	כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ.
for a God *and* a King,	כִּי אֵל מֶלֶךְ
gracious and merciful,	חַנּוּן וְרַחוּם
art thou.	אָתָּה :

---

1) Or, Messiah. 2) Or, well-being, blessing. 3) Or, recollect us.

בברכת שמע קולנו קודם שמסים כי אתה שומע יתודה בהכנעה ובשברון לב ויאמר:

אָנָּא יְיָ . חָטָאתִי עָוִיתִי וּפָשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ. מִיּוֹם הֱיוֹתִי עַל הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה (ובפרט בחטא פלוני): אָנָּא יְיָ . עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל. וּתְכַפֶּר לִי עַל עֲוֹנַי וַחֲטָאַי וּפְשָׁעַי שֶׁחָטָאתִי וְשֶׁעָוִיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ . מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וּתְמַלֵּא כָּל הַשֵּׁמוֹת שֶׁפָּגַמְתִּי בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

תפלת שיתפלל על מזונו קודם כי אתה שומע:

אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים . הַזָּן וּמְפַרְנֵס וּמְכַלְכֵּל מִקַּרְנֵי רְאֵמִים עַד בֵּיצֵי כִנִּים . הַטְרִיפֵנִי לֶחֶם חֻקִּי . וְהַמְצֵא לִי וּלְכָל בְּנֵי בֵיתִי מְזוֹנוֹתַי קֹדֶם שֶׁאֶצְטָרֵךְ לָהֶם . בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר . בְּהֶתֵּר וְלֹא בְאִסּוּר . בְּכָבוֹד וְלֹא בְבִזָּיוֹן. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. מִשֶּׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה. מִשֶּׁפַע בְּרָכָה עֶלְיוֹנָה . כְּדֵי שֶׁאוּכַל לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וְלַעֲסוֹק בְּתוֹרָתֶךָ וּלְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ . וְאַל תַּצְרִיכֵנִי לִידֵי מַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם. וִיקֻיַּם בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב. [1]פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ . וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן:

For thou hearkenest	כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ
to the prayer	תְּפִלַּת
of Israel thy people	עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
in mercy.	בְּרַחֲמִים :
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who hearkeneth *unto* prayer.	שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה :

[3]Be pleased,	רְצֵה
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
with thy people Israel	בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

of the fast of our humiliation,	צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ.
for in great trouble	כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה
are we.	אֲנָחְנוּ .
Turn not	אַל תֵּפֶן
to our wickedness,	אֶל רִשְׁעֵנוּ .
and do not conceal thy face	וְאַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ
from us,	מִמֶּנּוּ .
and do not hide thyself	וְאַל תִּתְעַלַּם
from our supplication;	מִתְּחִנָּתֵנוּ .
be near, we pray thee,	הֱיֵה נָא קָרוֹב
to our cry;	לְשַׁוְעָתֵנוּ .
let thy lovingkindness be, we pray thee,	יְהִי נָא חַסְדְּךָ
[4]to comfort us;	לְנַחֲמֵנוּ .
before we call unto thee	טֶרֶם נִקְרָא אֵלֶיךָ
answer us,	עֲנֵנוּ .
as the word which was said:	כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר .

And it shall come to pass,	[2]וְהָיָה
before they call,	טֶרֶם יִקְרָאוּ
and I will answer;	וַאֲנִי אֶעֱנֶה .
while they are yet speaking,	עוֹד הֵם מְדַבְּרִים
and I will hear;	וַאֲנִי אֶשְׁמָע .
for it is thou, O Lord,	כִּי אַתָּה יְיָ
who answereth	הָעוֹנֶה
in time of trouble,	בְּעֵת צָרָה .
who redeemeth and delivereth	פּוֹדֶה וּמַצִּיל
in all times	בְּכָל עֵת
of trouble and distress.	צָרָה וְצוּקָה :

The Congregation here say כי אתה שומע, but the Reader in repeating שמונה עשרה concludes .ברוך אתה ה'

Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who answereth	הָעוֹנֶה
in time of trouble.	בְּעֵת צָרָה :

The Reader here continues .רְפָאֵנוּ

---

1) תהלים קמ״ה ט״ז. 2) ישעיה ס״ה כ״ד. 3) Or, accept. 4) Or, a comfort to us.

evening and morning,	עֶרֶב וָבֹקֶר
and noon.	וְצָהֳרָיִם.
Thou art good,	הַטּוֹב.
for thy mercies do not fail,	כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ.
and *thou art* merciful,	וְהַמְרַחֵם.
for thy lovingkindnesses never cease,	כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ.
for ever	מֵעוֹלָם
we have hoped in thee.	קִוִּינוּ לָךְ:

On Chanukah and Purim say here על הנסים, which see below the rule.

On Chanukah and Purim the following is said after מעולם קוינו לך.

We thank thee for the miracles,	עַל הַנִּסִּים
and for the redemption,	וְעַל הַפֻּרְקָן
and for the mighty deeds,	וְעַל הַגְּבוּרוֹת
and for the deliverances,	וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
and for the wars,	וְעַל הַמִּלְחָמוֹת
which thou didst perform	שֶׁעָשִׂיתָ
for our fathers	לַאֲבוֹתֵינוּ
in those days,	בַּיָּמִים הָהֵם
at this season.	בַּזְּמַן הַזֶּה:

On Chanukah say here בימי מתתיהו, and on Purim say בימי מרדכי, which see on p. 84.

In the days of Mattathias	בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ
son of Jochanan,	בֶּן יוֹחָנָן
the High Priest,	כֹּהֵן גָּדוֹל
the Hasmonean,	חַשְׁמוֹנָאִי
and his sons,	וּבָנָיו
when *there* rose up	כְּשֶׁעָמְדָה
the wicked kingdom of Greece	מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה
against thy people Israel	עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
to make them forget	לְהַשְׁכִּיחָם
thy Law	תּוֹרָתֶךָ
and to make them transgress	וּלְהַעֲבִירָם
the statutes of thy will;	מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ
but thou	וְאַתָּה
in thy abundant mercy	בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
didst stand for them	עָמַדְתָּ לָהֶם
in the time of their trouble;	בְּעֵת צָרָתָם
thou didst contend	רַבְתָּ
their cause,	אֶת רִיבָם
thou didst judge	דַּנְתָּ
their suit,	אֶת דִּינָם
thou didst avenge	נָקַמְתָּ
their [1]vengeance;	אֶת נִקְמָתָם
thou didst deliver *the* strong	מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים
into the hand of *the* weak,	בְּיַד חַלָּשִׁים
and *the* many	וְרַבִּים
into the hand of *the* few,	בְּיַד מְעַטִּים
and *the* impure	וּטְמֵאִים
into the hand of *the* pure,	בְּיַד טְהוֹרִים
and *the* wicked	וּרְשָׁעִים
into the hand of *the* righteous,	בְּיַד צַדִּיקִים
and *the* presumptuous	וְזֵדִים
into the hand	בְּיַד
of those that [2]study thy Law;	עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ
and for thyself thou didst make	וּלְךָ עָשִׂיתָ

---

[1] Or, wrong. [2] Or, occupy themselves *with*, etc.

And let our eyes behold	וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ
[1]when thou returnest	בְּשׁוּבְךָ
to Zion	לְצִיּוֹן
with mercy.	בְּרַחֲמִים׃
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who restoreth	הַמַּחֲזִיר
his *divine* presence	שְׁכִינָתוֹ
to Zion.	לְצִיּוֹן׃

When the Reader says מודים, the Congregation say מודים דרבנן which see below the rule.

[2]We give thanks to thee,	מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ.
for thou art	שָׁאַתָּה הוּא
the Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and the God of our fathers	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
for ever and ever;	לְעוֹלָם וָעֶד.
the Rock of our life,	צוּר חַיֵּינוּ
the Shield of our Salvation	מָגֵן יִשְׁעֵנוּ
art thou	אַתָּה הוּא
for generation and generation.	לְדוֹר וָדוֹר.
We will give thanks to thee,	נוֹדֶה לְּךָ
and we will declare thy praise	וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ.
for our lives	עַל חַיֵּינוּ
which are delivered into thy hand,	הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ.
and for our souls	וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ
which are entrusted	הַפְּקוּדוֹת
to thee,	לָךְ.
and for thy miracles	וְעַל נִסֶּיךָ
which are every day	שֶׁבְּכָל יוֹם
with us,	עִמָּנוּ.
and for thy wonders	וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ
and [3]bounties	וְטוֹבוֹתֶיךָ
which are at all times,	שֶׁבְּכָל עֵת.

When the Reader says מודים אנחנו לך the Congregation say the following.

[2]We give thanks unto thee,	מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ.
for thou art	שָׁאַתָּה הוּא
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and the God of our fathers	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
the God of all flesh,	אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר.
our Creator,	יוֹצְרֵנוּ
the Creator of all things in the beginning.	יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.
Blessings and thanksgivings	בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת
to thy great and holy name,	לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ.
because thou hast preserved us alive,	עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ
and thou hast sustained us,	וְקִיַּמְתָּנוּ.
so thou mayest continue to preserve us alive,	כֵּן תְּחַיֵּנוּ
and to sustain us,	וּתְקַיְּמֵנוּ.
and gather	וְתֶאֱסוֹף
our exiles	גָּלֻיּוֹתֵינוּ
to thy holy courts,	לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ.
to observe thy statutes	לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ.
and to perform thy will,	וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ.
and to serve thee	וּלְעָבְדְךָ
with a perfect heart;	בְּלֵבָב שָׁלֵם.
for this we give thanks to thee.	עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ.
Blessed be	בָּרוּךְ
the God of thanksgivings.	אֵל הַהוֹדָאוֹת׃

---

[1] Or, thy return. [2] Or, We acknowledge to thee, that thou, etc. [3] Or, benefits.

for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here וכתוב, which see below.

And all the living	וְכֹל הַחַיִּים
shall thank thee, Selah,	יוֹדוּךָ סֶּלָה.
and shall praise	וִיהַלְלוּ
thy name	אֶת שִׁמְךָ
in truth,	בֶּאֱמֶת.
O God,	הָאֵל
our salvation	יְשׁוּעָתֵנוּ
and our help. Selah.	וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
All-good is thy name,	הַטּוֹב שִׁמְךָ
and unto thee it is proper	וּלְךָ נָאֶה
to give thanks.	לְהוֹדוֹת׃

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says here אלהינו which see below.

[1]Bestow peace,	שִׂים שָׁלוֹם.
[2]good and blessing,	טוֹבָה וּבְרָכָה.
favor, and lovingkindness,	חֵן וָחֶסֶד
and mercy	וְרַחֲמִים.
upon us	עָלֵינוּ
and upon all Israel,	וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
thy people.	עַמֶּךָ.
Bless us, O our Father,	בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ
all of us as one,	כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say וכתוב before וכל החיים.

And inscribe	וּכְתוֹב
for a good life	לְחַיִּים טוֹבִים
all the children of thy covenant.	כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ׃

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says the following before שים שלום.

Our God	אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers!	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
Bless us	בָּרְכֵנוּ
with the three-fold blessing	בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת
of the Law	בַּתּוֹרָה
that was written	הַכְּתוּבָה
by the hand of Moses	עַל יְדֵי מֹשֶׁה
thy servant,	עַבְדֶּךָ.
which was pronounced	הָאֲמוּרָה
from the mouth of Aaron	מִפִּי אַהֲרֹן
and his sons,	וּבָנָיו
the priests,	כֹּהֲנִים
thy holy people;	עַם קְדוֹשֶׁךָ
as it is said:	כָּאָמוּר׃
The Lord bless thee	[3]יְבָרֶכְךָ יְיָ
and keep thee;	וְיִשְׁמְרֶךָ׃
The Lord make shine	[4]יָאֵר יְיָ
his face	פָּנָיו
upon thee,	אֵלֶיךָ
and be gracious unto thee;	וִיחֻנֶּךָּ׃
The Lord turn	[5]יִשָּׂא יְיָ
his face	פָּנָיו
unto thee,	אֵלֶיךָ.
and grant thee	וְיָשֵׂם לְךָ
peace.	שָׁלוֹם׃

---

1) Or, grant. 2) Or, welfare, happiness. 3) במדבר ו׳ כ״ד. 4) שם כ״ה. 5) שם כ״ו.

And for all these	וְעַל כֻּלָּם
shall be blessed	יִתְבָּרַךְ
and exalted	וְיִתְרוֹמַם
thy name,	שִׁמְךָ
O our King,	מַלְכֵּנוּ
continually	תָּמִיד

a great and holy name	שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
in thy world,	בְּעוֹלָמֶךָ
and for thy people Israel	וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
thou didst work	עָשִׂיתָ
a great deliverance	תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה
and a redemption	וּפֻרְקָן
as at this day.	כְּהַיּוֹם הַזֶּה.
And after that	וְאַחַר כֵּן
thy children came	בָּאוּ בָנֶיךָ
into the oracle of thy house,	לִדְבִיר בֵּיתֶךָ
and they put in order	וּפִנּוּ
thy temple,	אֶת הֵיכָלֶךָ
and they purified	וְטִהֲרוּ
thy sanctuary,	אֶת מִקְדָּשֶׁךָ
and they kindled lights	וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת
in thy holy courts,	בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ
and they appointed	וְקָבְעוּ
these eight days of Chanukah	שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ
to give thanks	לְהוֹדוֹת
and to give praises	וּלְהַלֵּל
to thy great name.	לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל׃

On Purim say the following:

In the days	בִּימֵי
of Mordecai and Esther,	מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר
in Shushan the capital,	בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה
when *there* rose up against them	כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם
the wicked Haman,	הָמָן הָרָשָׁע
[1]*he* sought	בִּקֵּשׁ
to destroy,	לְהַשְׁמִיד
to slay	לַהֲרוֹג
and to cause to perish	וּלְאַבֵּד
all the Jews,	אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
[2]both young and old,	מִנַּעַר וְעַד זָקֵן
little children and women,	טַף וְנָשִׁים
in one day	בְּיוֹם אֶחָד
on the thirteenth *day*	בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר
of the twelfth month,	לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר
which is the month Adar,	הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר
and to [3]plunder their property;	וּשְׁלָלָם לָבוֹז
[4]but thou	וְאַתָּה
in thy abundant mercy	בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
didst destroy	הֵפַרְתָּ
his counsel,	אֶת עֲצָתוֹ
and thou didst spoil	וְקִלְקַלְתָּ
his design,	אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ
and thou didst return to him	וַהֲשֵׁבוֹתָ לּוֹ
his recompense upon his *own* head;	גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ
and they hanged him	וְתָלוּ אוֹתוֹ
and his sons	וְאֶת בָּנָיו
upon the [5]gallows.	עַל הָעֵץ׃

---

1) Or, who. 2) Heb., from young even unto old. 3) Or, take their spoil as a prey. 4) Or, then. 5) Heb., tree.

and destroy	וְקַלְקֵל
their device.	מַחֲשַׁבְתָּם :
Do *it*	עֲשֵׂה
for the sake of thy name,	לְמַעַן שְׁמֶךָ •
do *it*	עֲשֵׂה
for the sake of thy right hand,	לְמַעַן יְמִינֶךָ •
do *it*	עֲשֵׂה
for the sake of thy holiness,	לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ •
do *it*	עֲשֵׂה
for the sake of thy Law.	לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ :
In order that *there* may be delivered	[1] לְמַעַן יֵחָלְצוּן
thy beloved ones,	יְדִידֶיךָ •
O save *with* thy right hand,	הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ
and answer me.	וַעֲנֵנִי :
Let be acceptable	[2] יִהְיוּ לְרָצוֹן
the words of my mouth	אִמְרֵי פִי
and the meditation of my heart	וְהֶגְיוֹן לִבִּי
before thee,	לְפָנֶיךָ •
O Lord,	יְיָ
my Rock and my Redeemer.	צוּרִי וְגֹאֲלִי :
He *who* maketh peace	עֹשֶׂה שָׁלוֹם
in his high heavens,	בִּמְרוֹמָיו
may he make peace	הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם
for us	עָלֵינוּ •
and for all Israel,	וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
and say ye, Amen.	וְאִמְרוּ אָמֵן :
——	——
May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
to rebuild	שֶׁיִּבָּנֶה
the holy house	בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
speedily in our days;	בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ
and grant our portion	וְתֵן חֶלְקֵנוּ
in thy Law.	בְּתוֹרָתֶךָ :
And there we will serve thee	וְשָׁם נַעֲבָדְךָ
in reverence	בְּיִרְאָה
as in the days of old,	כִּימֵי עוֹלָם
and as in ancient years.	וּכְשָׁנִים
	קַדְמוֹנִיּוֹת :
Then shall be pleasant	וְעָרְבָה
to the Lord	לַיְיָ
the offering of Judah	מִנְחַת יְהוּדָה
and Jerusalem,	וִירוּשָׁלָיִם •
as in the days of old	כִּימֵי עוֹלָם
and as in ancient years.	וּכְשָׁנִים
	קַדְמוֹנִיּוֹת :

---

1) תהלים ק׳ח ז׳. 2) תהלים י׳ט ט׳ו.

CONTINUATION OF THE MORNING SERVICE.

On week-days, except Mondays and Thursdays, continue ויאמר דוד p. 89.

On Mondays and Thursdays say והוא רחום p. 9

On Fast-days and during the Ten Days of Penitence say אבינו מלכנו, p. 90.

On New Moon, Chanukah and Intermediate Days of Passover and Tabernacles (חול המועד) say הלל, volume II, p. 193

◆

with the light of thy countenance;	בְּאוֹר פָּנֶיךָ .
for	כִּי
by the light of thy countenance	בְאוֹר פָּנֶיךָ
thou hast given to us,	נָתַתָּ לָּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the Law of life,	תּוֹרַת חַיִּים
and the love of kindness,	וְאַהֲבַת חֶסֶד
and righteousness,	וּצְדָקָה .
and blessing,	וּבְרָכָה
and mercy,	וְרַחֲמִים
and life, and peace;	וְחַיִּים וְשָׁלוֹם .
and *may it be* good	וְטוֹב
in thy eyes	בְּעֵינֶיךָ
to bless	לְבָרֵךְ
thy people Israel	אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
at all times	בְּכָל עֵת
and in all hours	וּבְכָל שָׁעָה
with thy peace.	בִּשְׁלוֹמֶךָ :

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here בספר חיים, which see below.

Praised *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who blesseth	הַמְבָרֵךְ
his people Israel	אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
with peace.	בַּשָּׁלוֹם :

The Reader, in repeating the שמונה עשרה, reads only up to בשלום.

O my God!	אֱלֹהַי .
guard my tongue	נְצוֹר לְשׁוֹנִי [2]
from evil,	מֵרָע
and my lips	וּשְׂפָתַי
from speaking deceit,	מִדַּבֵּר מִרְמָה .
and to those that curse me	וְלִמְקַלְלַי
let my soul be silent,	נַפְשִׁי תִדּוֹם
and my soul	וְנַפְשִׁי
as the dust	כֶּעָפָר
let it be to all.	לַכֹּל תִּהְיֶה .
Open my heart	פְּתַח לִבִּי
in thy law,	בְּתוֹרָתֶךָ
and thy commandments	וּבְמִצְוֹתֶיךָ
let my soul pursue,	תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי .
and all that devise	וְכֹל הַחוֹשְׁבִים
against me	עָלַי
evil,	רָעָה .
speedily	מְהֵרָה
frustrate their counsel,	הָפֵר עֲצָתָם

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say בספר חיים before בשלומך.

In the book of life	בְּסֵפֶר חַיִּים
blessing, and peace,	בְּרָכָה וְשָׁלוֹם
and good sustenance	וּפַרְנָסָה טוֹבָה .
may we be remembered,	נִזָּכֵר
and inscribed	וְנִכָּתֵב
before thee,	לְפָנֶיךָ .
we	אֲנַחְנוּ
and all thy people,	וְכָל עַמְּךָ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל .
for a good life	לְחַיִּים טוֹבִים
and for peace.	וּלְשָׁלוֹם :
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the Maker of the peace.	עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם :

---

1) Or, bring to nought. 2) עש״ת תהלים ל״ד י״ד.

On Mondays and Thursdays והוא רחום on p.95 is said immediately after שמונה עשרה instead of the following ויאמר דוד.

Between ראש השנה and יום כפור and on every Fast-day אבינו מלכנו on p. 90 is said before ויאמר דוד or והוא רחום.

Neither והוא רחום nor ויאמר דוד is said on New Moon, Chanukah, the 15th of Shebat, the two days of Purim (the 14th and 15th of Adar), and, in a leap year, also on the 14th and 15th of Adar Rishon (Purim Katon), the whole month of Nisan, the 33rd day of Counting the Omer, from the first day of Sivan until the second day after Pentecost, the 9th and 15th of Ab. ויאמר דוד is also omitted in the Afternoon Service of the day before any of the above mentioned days.

Both ויאמר דוד and והוא רחום are also not said on the day before New Year, and from the day before the Day of Atonement until the second day after Tabernacles.

Both of these prayers are also omitted when there is present, at the time that the prayers are offered, a man in the first week after his marriage, or one whose son is to be circumcised on that day, or the one performing the act of circumcision (Mohel), or the Sandek of the Berith Milah. It is also not said in the house of a mourner during the first week of mourning (on returning home והוא רחום is to be said), but when the mourner prays in the synagogue, he only omits the said prayers, but not the congregation.

See translation on p. 103.

[1] וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל גָּד . צַר לִי מְאֹד . נִפְּלָה נָּא בְיַד יְיָ . כִּי רַבִּים רַחֲמָיו . וּבְיַד אָדָם אַל אֶפֹּלָה :

רַחוּם וְחַנּוּן . חָטָאתִי לְפָנֶיךָ . יְיָ מָלֵא רַחֲמִים . רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנָי :

תהלים ו.

ב יְיָ אַל בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנִי . וְאַל בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי : ג חָנֵּנִי יְיָ כִּי אֻמְלַל אָנִי . רְפָאֵנִי יְיָ . כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי : ד וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד . וְאַתָּה יְיָ עַד מָתָי : ה שׁוּבָה יְיָ חַלְּצָה נַפְשִׁי . הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ : ו כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ . בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה לָּךְ : ז יָגַעְתִּי בְאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל לַיְלָה מִטָּתִי . בְּדִמְעָתִי עַרְשִׂי אַמְסֶה : ח עָשְׁשָׁה מִכַּעַס עֵינִי . עָתְקָה בְּכָל צוֹרְרָי : ט סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן . כִּי שָׁמַע יְיָ קוֹל בִּכְיִי : י שָׁמַע יְיָ תְּחִנָּתִי . יְיָ תְּפִלָּתִי יִקָּח : יא יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל אֹיְבָי . יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ רָגַע :

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל . שְׁמוֹר שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל . וְאַל יֹאבַד יִשְׂרָאֵל . הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל :

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד . שְׁמוֹר שְׁאֵרִית עַם אֶחָד . וְאַל יֹאבַד גּוֹי אֶחָד . הַמְיַחֲדִים שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד :

שׁוֹמֵר גּוֹי קָדוֹשׁ . שְׁמוֹר שְׁאֵרִית עַם קָדוֹשׁ . וְאַל יֹאבַד גּוֹי קָדוֹשׁ . הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשָׁלֹשׁ קְדֻשּׁוֹת לְקָדוֹשׁ :

מִתְרַצֶּה בְּרַחֲמִים . וּמִתְפַּיֵּס בְּתַחֲנוּנִים . הִתְרַצֶּה וְהִתְפַּיֵּס לְדוֹר עָנִי . כִּי אֵין עוֹזֵר : אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ . חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ . כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים . עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ :

[2] וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע מַה נַּעֲשֶׂה . כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ : [3] זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ . כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה : [4] יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ . כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ : [5] אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשֹׁנִים . מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ . כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד : [6] חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ . כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בוּז : [7] בְּרֹגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר . [8] כִּי הוּא יָדַע יִצְרֵנוּ . זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ : [9] עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ . וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ :

The Reader says Half-Kaddish (חצי קדיש), p. 104.

After ויאמר דוד continue אשרי, p. 110, but on fast-days, if prayer is offered with a congregation, continue ויהי בנסוע הארון, p. 104, and ויחל (Ex. 32, 11) is read in the Scroll of the Law (ספר תורה).

---

1) ש״ב, כ״ד, י״ד. 2) דה״ב כ׳, י״ב. 3) תהלים כ״ה, ו׳. 4) שם ל״ג, כ״ב. 5) שם ע״ט, ח׳. 6) שם קכ״ג, ג׳ 7) חבקוק ג׳, ב׳. 8) תהלים, ק״ג, י״ד. 9) שם ע״ט, ט׳.

יחיד בקבלת תענית נדבה אומר רבון זה לפני
יהיו לרצון

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים. הֲרֵי אֲנִי לְפָנֶיךָ בְּתַעֲנִית נְדָבָה לְמָחָר. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי. שֶׁתְּקַבְּלֵנִי בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן. וְתָבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתִי. וְתַעֲנֶה עֲתִירָתִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה: יהיו לרצון וכו׳

במנחה אחר התענית אומר רבון זה לפני יהיו לרצון.

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים. גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ. בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם. אָדָם חוֹטֵא וּמַקְרִיב קָרְבָּן. וְאֵין מַקְרִיבִין מִמֶּנּוּ אֶלָּא חֶלְבּוֹ וְדָמוֹ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים מְכַפֵּר. וְעַכְשָׁו יָשַׁבְתִּי בְּתַעֲנִית וְנִתְמַעֵט חֶלְבִּי וְדָמִי. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁיְּהֵא מִעוּט חֶלְבִּי וְדָמִי. שֶׁנִּתְמַעֵט הַיּוֹם. כְּאִלּוּ הִקְרַבְתִּיו לְפָנֶיךָ עַל גַּב הַמִּזְבֵּחַ. וְתִרְצֵנִי: יהיו לרצון וכו׳

תפלה לעצירת הגשמים בשומע תפלה

וַעֲנֵנוּ בּוֹרֵא עוֹלָם בְּמִדַּת הָרַחֲמִים. בּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְהוֹדִיעַ גָּדְלוֹ וְהַדְרַת כְּבוֹדוֹ. שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה. תֵּן טַל וּמָטָר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. וְתַשְׂבִּיעַ אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ מִטּוּבֶךָ. וּמַלֵּא יָדֵינוּ מִבִּרְכוֹתֶיךָ. וּמֵעֹשֶׁר מַתְּנַת יָדֶךָ. שְׁמוֹר וְהַצֵּל שָׁנָה זוּ מִכָּל דָּבָר רָע. וּמִכָּל מִינֵי מַשְׁחִית. וּמִכָּל מִינֵי פֻּרְעָנִיּוֹת. וַעֲשֵׂה לָהּ תִּקְוָה וְאַחֲרִית שָׁלוֹם. חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל תְּבוּאָתֵנוּ וּפֵרוֹתֵינוּ. וּבָרְכֵנוּ בְּגִשְׁמֵי בְרָכָה. וְנִזְכֶּה לְחַיִּים וְשׂוֹבַע וְשָׁלוֹם. כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת. וְהָסֵר מִמֶּנּוּ דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב. וְחַיָּה רָעָה וּשְׁבִי וּבִזָּה. וְיֵצֶר הָרָע וָחֳלָיִים רָעִים וְקָשִׁים. וּמְאוֹרָעוֹת רָעוֹת וְקָשׁוֹת. וּגְזוֹר עָלֵינוּ גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת מִלְּפָנֶיךָ. וְיִגֹּלּוּ רַחֲמֶיךָ עַל מִדּוֹתֶיךָ. וְתִתְנַהֵג עִם בָּנֶיךָ בְּמִדַּת הָרַחֲמִים. וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ: כי אתה שומע וכו׳

תפלה לרבוי הגשמים בשומע תפלה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעַסְךָ. וְיִגֹּלּוּ רַחֲמֶיךָ עַל מִדּוֹתֶיךָ. וְתִתְנַהֵג עִם בָּנֶיךָ בְּמִדַּת הָרַחֲמִים. וְתִכָּנֵס לָהֶם לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין. וּבְטוּבְךָ הַגָּדוֹל רַחֵם עֲלֵיהֶם. שֶׁאֵין פֻּרְעָנוּת בָּא לָעוֹלָם אֶלָּא בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל. וְהֵם עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם. וְאֵינָם יְכוֹלִים לְקַבֵּל, לֹא רוֹב רָעָה וְלֹא רוֹב טוֹבָה. הִשְׁפַּעְתָּ עֲלֵיהֶם רוֹב טוֹבָה. אֵינָם יְכוֹלִים לְקַבֵּל. כָּעַסְתָּ עֲלֵיהֶם. אֵינָם יְכוֹלִים לְקַבֵּל. וִיהִי רָצוֹן שֶׁיְּהֵא רֶוַח בָּעוֹלָם. וּזְכוֹר רַחֲמֶיךָ: כי אתה שומע וכו׳

and *the* sword and famine,	וְחֶרֶב וְרָעָב
and captivity,	וּשְׁבִי
and ¹destruction,	וּמַשְׁחִית
and iniquity, and *the* plague,	וְעָוֹן (וּמַגֵּפָה)
from the children of thy covenant.	מִבְּנֵי בְרִיתֶךָ׃

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
withhold *the* plague	מְנַע מַגֵּפָה
from thine inheritance.	מִנַּחֲלָתֶךָ׃

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
forgive and pardon	סְלַח וּמְחַל
all our iniquities.	לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ׃

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
blot out	מְחֵה
and remove	וְהַעֲבֵר
our transgressions	פְּשָׁעֵינוּ
and our sins	וְחַטֹּאתֵינוּ
from before thine eyes.	מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ׃

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
erase,	מְחוֹק
in thine abundant mercies,	בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
all the ²notes	כָּל שִׁטְרֵי
of our debts.	חוֹבוֹתֵינוּ׃

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
bring us back	הַחֲזִירֵנוּ
in perfect repentance	בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה
before thee.	לְפָנֶיךָ׃

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
send	שְׁלַח
a perfect healing	רְפוּאָה שְׁלֵמָה
to the sick of thy people.	לְחוֹלֵי עַמֶּךָ׃

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
rend	קְרַע
the evil decree	רֹעַ גְּזַר
of our judgment.	דִּינֵנוּ׃

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
remember us	זָכְרֵנוּ
with a good remembrance	בְּזִכָּרוֹן טוֹב
before thee.	לְפָנֶיךָ׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence), say the five verses given below the rule, instead of those five that follow here.

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence), say the following five verses after זכרנו בזכרון טוב לפניך, instead of those five that are given above the rule. In the Neilah Service on the Day of Atonement חָתְמֵנוּ is said instead of כָּתְבֵנוּ in the following five verses.

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
inscribe us	כָּתְבֵנוּ (חָתְמֵנוּ)
in the book	בְּסֵפֶר
of good life	חַיִּים טוֹבִים׃

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ

---

1) Or, *the* destroyer. 2) Or, records of our offences.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ·

עקר תפלת אבינו מלכנו נמצא בגמרא תענית כ״ה ע״ב „מעשה ברבי אליעזר שירד לפני התבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה. ירד רבי עקיבא אחריו ואמר: „אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה, אבינו מלכנו למענך רחם עלינו וירדו גשמים״, ובגרסת בעל עין יעקב נמצא גם כן „אבינו מלכנו אבינו אתה, אבינו מלכנו חטאנו לפניך, אבינו מלכנו עשה עמנו למען שמך״, וברבות הימים נתרחבה ע״י הוספות. אולם נוסחאות החרוזים וסדרם שונים המה בסדורים שונים, ומספר כל החרוזים הנמצאים בסדורים שונים הוא נ״ג ומהם בחרו להם האשכנזים כל״ח חרוזים, והספרדים בכ״ט, ובני פולין במ״ד חרוזים.

From ראש השנה till after יום כפור (the Ten Days of Penitence), as well as on any fast-day אבינו מלכנו is said in the Morning and Afternoon Services after שמונה עשרה, with the exception of Sabbath, the day before יום כפור and the Friday Afternoon Service, when אבינו מלכנו is not said.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ :	we have sinned before thee.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ	we have no king
אֶלָּא אָתָּה :	but thee.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
עֲשֵׂה עִמָּנוּ	[1]deal with us
לְמַעַן שְׁמֶךָ :	for the sake of thy name.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
בָּרֵךְ (בעשי״ת חַדֵּשׁ)	bless (*renew*)
עָלֵינוּ	unto us
שָׁנָה טוֹבָה :	a good year.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
בַּטֵּל מֵעָלֵינוּ	nullify from against us
כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת:	all severe decrees.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!

בַּטֵּל	nullify
מַחְשְׁבוֹת	the designs
שׂוֹנְאֵינוּ :	of those that hate us.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
הָפֵר	[2]frustrate
עֲצַת אוֹיְבֵינוּ :	the counsel of our enemies.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
כַּלֵּה	exterminate
כָּל צַר וּמַשְׂטִין	every oppressor and adversary
מֵעָלֵינוּ :	from against us.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
סְתוֹם	close
פִּיּוֹת	the mouths
מַשְׂטִינֵינוּ	of our adversaries
וּמְקַטְרִיגֵינוּ :	and our accusers.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
כַּלֵּה דֶּבֶר	exterminate pestilence,

---

1) Heb., do. 2) Or, bring to nought. 3) Or. *the* destroyer.

fill	מַלֵּא
our storehouses	אֲסָמֵינוּ
with plenty.	שָׂבָע׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
hear our voice,	שְׁמַע קוֹלֵנוּ
pity,	חוּס
and have mercy upon us.	וְרַחֵם עָלֵינוּ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
accept	קַבֵּל
with mercy	בְּרַחֲמִים
and with favor	וּבְרָצוֹן
our prayer.	אֶת תְּפִלָּתֵנוּ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
open	פְּתַח
the gates of heaven	שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם
to our prayer.	לִתְפִלָּתֵנוּ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
remember	זָכוּר
that we are *but* dust.	כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
we pray thee, turn us not back	נָא אַל תְּשִׁיבֵנוּ
empty	רֵיקָם
from before thee.	מִלְּפָנֶיךָ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ

let this hour be	תְּהֵא הַשָּׁעָה הַזֹּאת
an hour of mercy	שְׁעַת רַחֲמִים
and a time of favor	וְעֵת רָצוֹן
from before thee.	מִלְּפָנֶיךָ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
have pity upon us,	חֲמוֹל עָלֵינוּ
and upon our [1]infants,	וְעַל עוֹלָלֵינוּ
and our little ones.	וְטַפֵּנוּ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
do *it*	עֲשֵׂה
for the sake of those that were slain	לְמַעַן הֲרוּגִים
for thy holy name.	עַל שֵׁם קָדְשֶׁךָ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
do *it*	עֲשֵׂה
for the sake of those that were slaughtered	לְמַעַן טְבוּחִים
for thy Unity.	עַל יִחוּדֶךָ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
do *it*	עֲשֵׂה
for the sake of those who [2]went	לְמַעַן בָּאֵי
through fire and water	בָאֵשׁ וּבַמַּיִם
for the sanctification of thy name.	עַל קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
avenge	נְקוֹם
the blood of thy servants	נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ

---

[1] Or, children. [2] Or, go.

Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
remember us	זָכְרֵנוּ
for a [1]good life.	לְחַיִּים טוֹבִים׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
remember us	זָכְרֵנוּ
for redemption and salvation.	לִגְאֻלָּה וִישׁוּעָה׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
remember us	זָכְרֵנוּ
for maintenance	לְפַרְנָסָה
and sustenance	וְכַלְכָּלָה׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
remember us	זָכְרֵנוּ
for merits.	לִזְכֻיּוֹת׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
remember us	זָכְרֵנוּ
for forgiveness	לִסְלִיחָה
and pardon.	וּמְחִילָה׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
cause to spring forth for us	הַצְמַח לָנוּ
salvation	יְשׁוּעָה
speedily.	בְּקָרוֹב׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
exalt the horn	הָרֵם קֶרֶן
of Israel thy people.	יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
exalt	הָרֵם
the horn of thine anointed.	קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
fill our hands	מַלֵּא יָדֵינוּ
with thy blessings.	מִבִּרְכוֹתֶיךָ׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ

inscribe us	כָּתְבֵנוּ [2](חָתְמֵנוּ)
in the book	בְּסֵפֶר
of redemption and salvation.	גְּאֻלָּה וִישׁוּעָה׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
inscribe us	כָּתְבֵנוּ [2](חָתְמֵנוּ)
in the book	בְּסֵפֶר
of maintenance and sustenance.	פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
inscribe us	כָּתְבֵנוּ [2](חָתְמֵנוּ)
in the book of merits.	בְּסֵפֶר זְכֻיּוֹת׃
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
inscribe us	כָּתְבֵנוּ [2](חָתְמֵנוּ)
in the book	בְּסֵפֶר
of forgiveness and pardon.	סְלִיחָה וּמְחִילָה׃

Then continue אבינו מלכנו הצמח לנו

---

[1] Or, happy. [2] Seal us.

כמוךָ, ושמואל יסד כל השאר עד ה׳ אחד, ואח״כ הושיעם האל וגאלן והמית את הצר הצורר במיתה משונה וקשה, ושלחו והודיעו כל המאורע בכל מקומות ישראל וגם התפלה כתבו והודיעו להם, וקבלו עליהם לאמרה בשני וחמישי, וכן נהגו בכל ישראל עכ״ל.

מפי האגדות האלה נוכל להציל רק דבר אמת אחד, והוא, כי תפלת והוא רחום לא מאיש אחד חוברה, וזה נראה גם כן מהמאמרים אשר נשנו שתים שלש פעמים.

On Mondays and Thursdays והוא רחום is to be said standing after שמונה עשרה.

[1] וְהוּא רַחוּם.	And he, being merciful,
יְכַפֵּר עָוֹן	forgiveth sin
וְלֹא יַשְׁחִית.	and destroyeth not;
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ .	many a time he turneth away his anger,
וְלֹא יָעִיר	and stirreth not up
כָּל חֲמָתוֹ:	all his wrath,
[2] אַתָּה יְיָ	Thou, O Lord,
לֹא תִכְלָא	withhold not
רַחֲמֶיךָ	thy mercies
מִמֶּנּוּ .	from us;
חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ	thy lovingkindness and thy truth
תָּמִיד יִצְּרוּנוּ:	shall continually guard us.
[3] הוֹשִׁיעֵנוּ	Save us,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God,
וְקַבְּצֵנוּ	and gather us
מִן הַגּוֹיִם.	from among the nations
לְהוֹדוֹת	to give thanks
לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ .	to thy holy name,
לְהִשְׁתַּבֵּחַ	to glory
בִּתְהִלָּתֶךָ:	in thy praise.
[4] אִם עֲוֹנוֹת	If iniquities,
תִּשְׁמָר יָהּ.	shouldst thou [11]mark, O Lord,
אֲדֹנָי. מִי יַעֲמֹד:	who could stand *it*.

About Mondays and Thursdays when והוא רחום is not to be said, see p. 89 before ויאמר דוד.

[5] כִּי עִמְּךָ	But with thee
הַסְּלִיחָה .	is forgiveness,
לְמַעַן תִּוָּרֵא:	in order that thou mayest be [12]revered.
[6] לֹא כַחֲטָאֵינוּ	Not according to our sins
תַּעֲשֶׂה לָנוּ.	wilt thou deal with us,
וְלֹא כַעֲוֹנוֹתֵינוּ	nor according to our iniquities
תִּגְמוֹל עָלֵינוּ:	wilt thou requite us.
[7] אִם עֲוֹנֵינוּ	If our iniquities
עָנוּ בָנוּ.	testified against us,
יְיָ. עֲשֵׂה	O Lord, work thou
לְמַעַן שְׁמֶךָ:	for the sake of thy name.
[8] זְכוֹר רַחֲמֶיךָ	Remember thy mercies,
יְיָ.	O Lord,
וַחֲסָדֶיךָ .	and thy lovingkindnesses;
כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:	for they are from [13]of old.
[9] יַעֲנֵנוּ יְיָ	May the Lord answer us
בְּיוֹם צָרָה.	in the day of distress,
יְשַׂגְּבֵנוּ	may our fence be
שֵׁם	the name
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:	of the God of Jacob.
[10] יְיָ הוֹשִׁיעָה .	O Lord, save;
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ	the King may answer us
בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:	in the day when we call.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!

---

1) תהלים ע״ח ל״ח. 2) שם מ׳ י״ב בחלוף יחיד לרבים. 3) שם ק״ו מ״ז. 4) תהלים ק״ל ג׳. 5) שם ק״ל ד׳. 6) שם ק״ג י׳ בשנוי עבר לעתיד. 7) ירמיה י״ד ז׳. 8) תהלים כ״ה ו׳. 9) שם כ׳ ב׳ בחלוף נוכח למדברים. 10) שם כ׳ י׳.

11) Or, heed, observe. 12) Or feared. 13) Or, everlasting, eternity.

הַשָּׁפוּךְ׃	that [1]has been shed.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
עֲשֵׂה	do *it*
לְמַעַנְךָ	for thy sake,
אִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ׃	if not for our sake.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ	do *it* for thy sake,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃	and save us.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
עֲשֵׂה	do *it*
לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃	for the sake of thy abundant mercies.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמָךְ	do *it* for the sake of thy name,
הַגָּדוֹל	the great,
הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא	the mighty and the revered,
שֶׁנִּקְרָא	which is called
עָלֵינוּ׃	upon us.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	Our Father, our King!
חָנֵּנוּ	be gracious unto us
וַעֲנֵנוּ	and answer us,
כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים.	for we have no *good* deeds,
עֲשֵׂה עִמָּנוּ	[2]do with us
צְדָקָה וָחֶסֶד	charity and kindness,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃	and save us.

וְהוּא רַחוּם הַגָּדוֹל.

אודות תפלת **והוא רחום** ומחברה או מחבריה ישנן אגדות שונות. האבן ירחי בס׳ ס״ט כותב: „שמעתי שיסדוהו שלשה זקנים על ספינות גלות ירושלים שהגיעה אל ממשלת הגמון אחד, ואמר לנסותם בכבשן האש אם הם מזרע ישראל כחנניה ומישאל ועזריה. ושאלו ממנו זמן, ונתן להם זמן שלשים יום, ולסוף הזמן חלם אחד מהם מקרא שכתוב בו תרין „כי" ותלתא „לא" ולא ידע מה הוא. אמרו לו, זה הפסוק הוא „כי תעבור כמים אתך אני ובנהרות לא ישטפוך כי תלך במו אש לא תכוה ולהבה לא תבער בך" (ישעיה מ״ג ב׳), ונכנס באש ונחלקה האש לשלשה חלקים ויצאו בשלום, ונכנסו אליו הזקנים ויסדו **והוא רחום** על הנס הגדול, וכל אחד מהם התחיל ברחום וסיים ברחום, האחד והוא רחום והשני אנא אל מלך רחום וחנון, והשלישי אין כמוך חנון ורחום. ובכל בו ס׳ י״ח מביא האגדה הנ״ל בלשון ארמית ובשנויים קטנים.

אולם תכן תפלת **והוא רחום** אינו מתאים כלל להאגדת הזאת. יען כי בתפלת והוא רחום לא נמצא אף רמז קל מדבר כבשן האש, ויותר קרובה אל האמת היא האגדה המסופרת בסדור כתב יד שנכתב בשנת קס״ז מאת ר׳ יהודה בר׳ אליעזר צבי, תלמידו של ר׳ מנחם שהיה ש״ץ בטרוויש, וז״ל: **והוא רחום** וכו׳ שאנו אומרים בשני וחמישי מיוסד יסדוהו אנשי השם שהגלו מירושלים בחורבן בית שני שהגלה אותם אספסיינוס שחיק עצמות, וצוה לעשות מהם ג׳ אניות והושיבם בהם בלא רב חובל והגרישם בים, ועמד עליהם הרוח והשליכם בכל פלך ופלך, ספינה אחת נתישבה ללפנד״א (Lepanto) ואחת במדינת ארל״א (Arles בצרפת) ואחת במדינת בורדיי״ל (Portugal או Bordeaux) ואותם שנתישבו בבורדיי״ל קבלם השר בסבר פנים יפות ונתן להם שדות וכרמים והיו שם ימים רבים עד שמת אותו השר וקם עליהם מלך חדש, ומה שתקן להם הראשון סתר להם השני וחדש עליהם גזרות, והיו שם ב׳ אחים יוסף ובנימין, ועמהם שמואל בן דודם, והם היו מאנשי ירושלים, ויצעקו אל ה׳ בצר להם וישבו בצומות ובתעניות ולבשו שקים על בשרם ויסדו **והוא רחום** בין שלשתם, יוסף יסד והוא רחום עד מלך חנון ורחום אתה, ובנימין יסד מאנא עד אין

---

1) Or, is being shed. 2) Or. deal with us in charity.

Save us	הוֹשִׁיעֵנוּ
for the sake of thy name,	לְמַעַן שְׁמֶךָ.
our Rock,	צוּרֵנוּ
our King	מַלְכֵּנוּ
and our Redeemer!	וְגוֹאֲלֵנוּ:
Have pity, O Lord,	[2] חוּסָה יְיָ
upon thy people,	עַל עַמֶּךָ.
and give not over	וְאַל תִּתֵּן
thy inheritance	נַחֲלָתְךָ
to reproach,	לְחֶרְפָּה
that [6]nations should [7]rule over them.	לִמְשָׁל בָּם גּוֹיִם.
Wherefore should they say	לָמָּה יֹאמְרוּ
among the nations,	בָעַמִּים
Where is their God?	אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם:
We know	יָדַעְנוּ
that we have sinned,	כִּי חָטָאנוּ.
and there is none to stand up	וְאֵין מִי יַעֲמֹד
in our behalf,	בַּעֲדֵנוּ.
thy great name	שִׁמְךָ הַגָּדוֹל
shall stand up for us	יַעֲמָד לָנוּ
in time of distress.	בְּעֵת צָרָה:
We know	[3] יָדַעְנוּ
that we have no *good* deeds,	כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים
[8]charity	צְדָקָה
[8]do with us	עֲשֵׂה עִמָּנוּ
for the sake of thy name.	לְמַעַן שְׁמֶךָ:
As a father hath mercy	[4] כְּרַחֵם אָב
upon *his* children,	עַל בָּנִים.

before thee,	לְפָנֶיךָ.
but because of thy abundant mercies.	כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים:
O Lord, hear;	אֲדֹנָי שְׁמָעָה.
O Lord, forgive;	אֲדֹנָי סְלָחָה.
O Lord, hearken	אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה.
and do;	וַעֲשֵׂה
delay not.	אַל תְּאַחַר.
for thy own sake, O my God,	לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי.
because thy name is called	כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא
upon thy city	עַל עִירְךָ
and upon thy people.	וְעַל עַמֶּךָ:
O our father,	אָבִינוּ
merciful father,	הָאָב הָרַחֲמָן.
show us a sign	הַרְאֵנוּ אוֹת
for the good,	לְטוֹבָה.
and gather	וְקַבֵּץ
our dispersed ones	נְפוּצוֹתֵינוּ
from the four corners	מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
of the earth.	הָאָרֶץ:
Let perceive and know	יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ
all the nations,	כָּל הַגּוֹיִם.
that thou art	כִּי אַתָּה
the Lord our God.	יְיָ אֱלֹהֵינוּ:
And now, O Lord,	[1] וְעַתָּה יְיָ
thou art our father;	אָבִינוּ אָתָּה.
we are the clay,	אֲנַחְנוּ הַחֹמֶר
and thou art our [5]Former,	וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ.
and the work of thy hand	וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ
are we all.	כֻּלָּנוּ:

---

1) ישעיה ס״ד ז׳. 2) יואל ב׳ י״ז 3) איננו בסדורי הספרדים. 4) ע״פ תהלים ק״ג ״.

5) Or, potter. 6) Or, heathens. 7) Or, make a by-word of them. 8) Or, deal with us in charity.

be gracious unto us	חָנֵּנוּ
and answer us,	וַעֲנֵנוּ.
for we have no *good* deeds,	[1] כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים.
[5]charity	[2] צְדָקָה
[6]do with us	עֲשֵׂה עִמָּנוּ
for the sake of thy name.	לְמַעַן שְׁמֶךָ׃
Our Lord, our God,	אֲדוֹנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ.[3]
hear	שְׁמַע
the voice of our supplications,	קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ.
and remember to us	וּזְכָר לָנוּ
the covenant	אֶת בְּרִית
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ.
and save us	וְהוֹשִׁיעֵנוּ
for the sake of thy name.	לְמַעַן שְׁמֶךָ׃
And now,	[4] וְעַתָּה
O Lord our God,	אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ.
who brought forth	אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ
thy people,	אֶת עַמְּךָ
out of the land of Egypt	מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
with a mighty hand,	בְּיָד חֲזָקָה;
and thou hast made thee	וַתַּעַשׂ לְךָ
a name	שֵׁם
as at this day;	כַּיּוֹם הַזֶּה.
we have sinned,	חָטָאנוּ
we have acted wickedly.	רָשָׁעְנוּ׃
O Lord,	אֲדֹנָי.
according to all thy righteous acts,	כְּכָל צִדְקֹתֶיךָ
let be turned away, we pray thee,	יָשָׁב נָא
thy anger and thy wrath	אַפְּךָ וַחֲמָתְךָ

from thy city Jerusalem,	מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלַיִם
thy holy mountain.	הַר קָדְשֶׁךָ׃
Because through our sins	כִּי בַחֲטָאֵינוּ
and through the iniquities	וּבַעֲוֹנוֹת
of our fathers	אֲבוֹתֵינוּ
Jerusalem and thy people	יְרוּשָׁלַיִם וְעַמְּךָ
are become a reproach	לְחֶרְפָּה
to all who surround us.	לְכָל סְבִיבוֹתֵינוּ׃
And now,	וְעַתָּה
hearken, our God,	שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ
unto the prayer of thy servant	אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ
and unto his supplications,	וְאֶל תַּחֲנוּנָיו
and cause thy face to shine	וְהָאֵר פָּנֶיךָ
upon thy sanctuary	עַל מִקְדָּשְׁךָ
that is desolate,	הַשָּׁמֵם
for the sake *of thy name* Lord.	לְמַעַן אֲדֹנָי׃

Incline, O my God,	הַטֵּה אֱלֹהַי
thy ear,	אָזְנְךָ
and hear;	וּשְׁמָע.
open thy eyes,	פְּקַח עֵינֶיךָ
and behold	וּרְאֵה
our desolations,	שֹׁמְמֹתֵינוּ.
and the city	וְהָעִיר
upon which thy name is called;	אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ.
for not on account of our righteous acts	כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ
do we [6]lay	אֲנַחְנוּ מַפִּילִים
our supplications	תַּחֲנוּנֵינוּ

---

1) לשון מדרש תהלים, מזמור כ״ב. 2) בס״א „עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו למען שמך״ כמו באבינו מלכנו שו״ת. 3) הפסוק הזה לא נמצא בסדורי הספרדים. 4) מכאן עד אבינו האב הרחמן לקוח מדניאל ט׳ מן פסוק ט״ו עד כ׳.

5) Or, deal with us in charity. 6) Heb., cause to fall.

כִּי שִׁמְךָ הַגָּדוֹל	for thy great name
נִקְרָא עָלֵינוּ.	is called upon us;
עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת	Performer of wonders
בְּכָל עֵת.	at all times,
עֲשֵׂה עִמָּנוּ	deal with us
כְּחַסְדֶּךָ.	according to thy lovingkindness;
חַנּוּן וְרַחוּם.	gracious and merciful,
הַבִּיטָה וַעֲנֵנוּ	look and answer us
בְּעֵת צָרָה.	in time of distress,
כִּי לְךָ יְיָ	for thine, O Lord,
הַיְשׁוּעָה:	is the salvation.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ.	Our Father, our King,
מַחְסֵנוּ.	our Refuge,
אַל תַּעַשׂ עִמָּנוּ	deal not with us
כְּרוֹעַ מַעֲלָלֵינוּ.	according to the evil of our deeds;
זְכוֹר רַחֲמֶיךָ	remember thy mercies,
יְיָ	O Lord,
וַחֲסָדֶיךָ.	and thy lovingkindness,
וּכְרוֹב טוּבְךָ הוֹשִׁיעֵנוּ.	and according to the abundance of thy goodness save us,
וַחֲמָל נָא עָלֵינוּ.	and have pity upon us, we beseech thee,
כִּי אֵין לָנוּ	for we have not
אֱלוֹהַּ אַחֵר	another God
מִבַּלְעָדֶיךָ	besides thee,
צוּרֵנוּ:	our Rock.
[1] אַל תַּעַזְבֵנוּ	Forsake us not,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God,
אַל תִּרְחַק מִמֶּנּוּ.	be not far from us,
כִּי נַפְשֵׁנוּ קָצְרָה.	for our [1]life is shortened
מֵחֶרֶב וּמִשֶּׁבִי.	[2]from *the* sword, and [2]from captivity,
וּמִדֶּבֶר וּמִמַּגֵּפָה.	and [2]from pestilence, and [2]from plague;
וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן	and from all distress and sorrow
הַצִּילֵנוּ.	save us;
כִּי לְךָ קִוִּינוּ.	for to thee we hope,
וְאַל תַּכְלִימֵנוּ	and put us not to shame,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God,
וְהָאֵר פָּנֶיךָ	and cause thy countenance to shine
בָּנוּ:	upon us.
וּזְכָר לָנוּ	And remember to us
אֶת בְּרִית	the covenant
אֲבוֹתֵינוּ.	of our fathers,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ	and save us
לְמַעַן שְׁמֶךָ:	for the sake of thy name.
רְאֵה בְצָרוֹתֵינוּ.	Look upon our troubles,
וּשְׁמַע	and hear
קוֹל תְּפִלָּתֵנוּ.	the voice of our prayer,
כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ	for thou hearest
תְּפִלַּת כָּל פֶּה:	the prayer of every mouth.

אֵל רַחוּם וְחַנּוּן.	Merciful and gracious God!
רַחֵם עָלֵינוּ	have mercy upon us
וְעַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ.	and upon all thy works,
כִּי אֵין כָּמוֹךָ	for there is none like unto thee,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God;
אָנָּא	we beseech thee,
שָׂא נָא פְשָׁעֵינוּ:	forgive our transgressions.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ.	Our Father, our King,
צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ.	our Rock and our Redeemer,
אֵל חַי וְקַיָּם.	living and *ever*-existing God,

---

1) ע״פ תהלי׳ ל״ח כ״ב. 2) Or, soul is shrunken. 3) Or, through

so have mercy,	[1] כֵּן תְּרַחֵם
O Lord,	יְיָ
upon us,	עָלֵינוּ
and save us	וְהוֹשִׁיעֵנוּ
for the sake of thy name.	לְמַעַן שְׁמֶךָ׃
Have pity	חֲמוֹל
upon thy people;	עַל עַמֶּךָ.
have mercy	רַחֵם
upon thy inheritance;	עַל נַחֲלָתֶךָ.
spare, we pray thee,	חוּסָה נָּא
according to the abundance of thy mercies;	כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ.
be gracious unto us	חָנֵּנוּ
and answer us,	יַעֲנֵנוּ.
for thine, O Lord,	כִּי לְךָ יְיָ
is the [4]charity,	הַצְּדָקָה.
[5]performer of wonders	עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת
at all times.	בְּכָל עֵת׃

Look, we pray thee,	[2] הַבֶּט נָא.
have mercy, we beseech thee,	רַחֶם נָא.
upon thy people	עַל עַמְּךָ
speedily	מְהֵרָה.
for the sake of thy name;	לְמַעַן שְׁמֶךָ.
in thy abundant mercies,	בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
have pity and mercy,	חוּס וְרַחֵם
and save	וְהוֹשִׁיעָה
the sheep of thy pasture,	צֹאן מַרְעִיתֶךָ.
and let not anger rule over us,	וְאַל יִמְשָׁל בָּנוּ קֶצֶף.

for to thee	כִּי לְךָ
our eyes are directed;	עֵינֵינוּ תְלוּיוֹת.
save us	הוֹשִׁיעֵנוּ
for the sake of thy name.	לְמַעַן שְׁמֶךָ׃
Have mercy upon us	רַחֵם עָלֵינוּ
for the sake of thy covenant;	לְמַעַן בְּרִיתֶךָ.
look and answer us	הַבִּיטָה וַעֲנֵנוּ
in time of distress,	בְּעֵת צָרָה.
for to thee, O Lord,	כִּי לְךָ יְיָ
is the salvation,	הַיְשׁוּעָה.
in thee is our hope,	בְּךָ תוֹחַלְתֵּנוּ.
O God of forgiveness;	אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת.
we beseech thee,	אָנָּא.
forgive,	סְלַח נָא.
O Good and forgiving God,	אֵל טוֹב וְסַלָּח.
for a God *and* King,	כִּי אֵל מֶלֶךְ
gracious and merciful,	חַנּוּן וְרַחוּם
art thou.	אָתָּה׃

We beseech thee,	אָנָּא
gracious and merciful King,	מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם
remember and look	זְכוֹר וְהַבֵּט
to the covenant	לִבְרִית
between the pieces *with Abraham*,[6]	בֵּין הַבְּתָרִים.
and let appear before thee	וְתֵרָאֶה לְפָנֶיךָ
the binding *upon the altar*	עֲקֵדַת
of *his* only son,	יָחִיד
for the sake of Israel,	לְמַעַן יִשְׂרָאֵל׃
Our Father, our King,	[3] אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ.
be gracious unto us and answer us,	חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ.

---

1) מלת כן והמלות והושיענו למען שמך אינן בסדורי הספרדים. 2) בסדורי הספרדים הנוסחה מקוצרת ומשונה הרבה מנוסחתנו 3) מכאן עד ושמך עלינו נקרא אל תניחנו חסר בסדורי הספרדים.

4) Or, righteousness.

5) Or, thou doest wonders. 6) Genesis 15. 9—21.

the [8]stroke of death,	מַכַּת הַמָּוֶת
for thou art merciful,	כִּי רַחוּם אָתָּה.
for such is thy way—	כִּי כֵן דַּרְכֶּךָ.
[9]showing undeserved lovingkindness	עֹשֶׂה חֶסֶד חִנָּם
in every generation and generation.	בְּכָל דּוֹר וָדוֹר:
Have pity, O Lord,	[1] חוּסָה יְיָ
upon thy people,	עַל עַמֶּךָ
and deliver us	וְהַצִּילֵנוּ
from thy wrath,	מִזַּעְמֶךָ.
and remove from us	וְהָסֵר מִמֶּנּוּ
the stroke of the plague	מַכַּת הַמַּגֵּפָה
and harsh decree,	וּגְזֵרָה קָשָׁה.
for thou art	כִּי אַתָּה
the Guardian of Israel.	שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל:
Thine, O Lord,	[2] לְךָ יְיָ
is the righteousness,	הַצְּדָקָה
but ours	וְלָנוּ
is the shame of the face.	בֹּשֶׁת הַפָּנִים:
How may we complain?	[3] מַה נִּתְאוֹנֵן
What can we say,	מַה נֹּאמַר.
what can we speak,	מַה נְּדַבֵּר
and how can we justify ourselves?	וּמַה נִּצְטַדָּק:
We will search	[4] נַחְפְּשָׂה
our ways,	דְרָכֵינוּ
and examine *them*,	וְנַחְקוֹרָה
and turn again unto thee,	וְנָשׁוּבָה אֵלֶיךָ.
for thy right hand	[5] כִּי יְמִינְךָ
is stretched out	פְּשׁוּטָה
to receive *the* penitent.	לְקַבֵּל שָׁבִים:
We beseech thee, O Lord,	[6] אָנָּא יְיָ

save,	הוֹשִׁיעָה נָּא.
we beseech thee, O Lord,	אָנָּא יְיָ
prosper *us*.	הַצְלִיחָה נָּא:
We beseech thee, O Lord, answer us	אָנָּא יְיָ עֲנֵנוּ
in the day when we call.	בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:
For thee, O Lord, we wait;	לְךָ יְיָ חִכִּינוּ.
for thee, O Lord, we hope;	לְךָ יְיָ קִוִּינוּ.
in thee, O Lord,	לְךָ יְיָ
we trust;	נְיַחֵל.
be not silent,	אַל תֶּחֱשֶׁה
[10]nor oppress us;	וּתְעַנֵּנוּ.
for *the* nations say:	כִּי נָאֲמוּ גוֹיִם
Lost is their hope;	אָבְדָה תִקְוָתָם.
every knee	כָּל בֶּרֶךְ
and every [11]high stature	וְכָל קוֹמָה
to thee alone	לְךָ לְבַד
shall bow down.	תִּשְׁתַּחֲוֶה:

O thou who openest *thy* hand	הַפּוֹתֵחַ יָד
to repentance,	בִּתְשׁוּבָה
to receive	לְקַבֵּל
transgressors and sinners,	פּוֹשְׁעִים וְחַטָּאִים.
our soul is disturbed	נִבְהֲלָה נַפְשֵׁנוּ
from our great grief;	מֵרוֹב עִצְּבוֹנֵנוּ.
forget us not	אַל תִּשְׁכָּחֵנוּ
for ever;	נֶצַח.
arise,	קוּמָה
and save us,	וְהוֹשִׁיעֵנוּ
for we trust in thee.	[7] כִּי חָסִינוּ בָךְ:
Our father, our King,	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ.

---

1) מכאן עד לקבל שבים. חסר בסדורי הספרדים. 2) דניאל ט׳ ז׳. 3) ע״פ איכה ג׳ ל״ט ובראשית מ״ד ט״ו. 4) איכה ג׳ מ׳. 5) לקוח מתפלת נעילה. 6) תהלים קי״ח. כ״ה. 7) מכאן עד בארץ שבינו נשמט בסדורי הספרדים.

[8] Or, plague. [9] Heb., doing. [10] Some read וְתַעֲנֵנוּ and translate: but answer us. [11] Or, lofty one

the mighty in power,	הֶחָסִין בְּכֹחַ.
[5]kind and good	חָסִיד וְטוֹב
unto all thy works.	עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ:
For thou art	כִּי אַתָּה הוּא
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
a God, slow to anger	אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם
and full of mercies;	וּמָלֵא רַחֲמִים.
deal with us	עֲשֵׂה עִמָּנוּ
according to the abundance of thy mercies,	כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ
and save us	וְהוֹשִׁיעֵנוּ
for the sake of thy name.	לְמַעַן שְׁמֶךָ:
Hear, O our King,	שְׁמַע מַלְכֵּנוּ
our prayer,	תְּפִלָּתֵנוּ.
and from the hand	וּמִיַּד
of our enemies	אוֹיְבֵינוּ
deliver us.	הַצִּילֵנוּ:
Hear, O our King,	שְׁמַע מַלְכֵּנוּ
our prayer,	תְּפִלָּתֵנוּ.
and from all distress and sorrow	וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן
save us.	הַצִּילֵנוּ:
Our Father, our King	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
art thou,	אָתָּה.
and thy name	[1] וְשִׁמְךָ
is called upon us;	עָלֵינוּ נִקְרָא.
desert us not;	אַל תַּנִּיחֵנוּ.
forsake us not,	[2] אַל תַּעַזְבֵנוּ
our Father,	אָבִינוּ.
and cast us not off,	וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ
our Creator,	בּוֹרְאֵנוּ.
and forget us not,	וְאַל תִּשְׁכָּחֵנוּ

our Former,	יוֹצְרֵנוּ.
for a God *and* a King,	כִּי אֵל מֶלֶךְ
gracious and merciful,	חַנּוּן וְרַחוּם
art thou.	אָתָּה:
——	——
There is none like unto thee,	אֵין כָּמוֹךָ
gracious and merciful,	חַנּוּן וְרַחוּם
O Lord our God;	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
there is none like unto thee,	אֵין כָּמוֹךָ
a God, slow to anger	אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם
and great *in* loving-kindness	וְרַב חֶסֶד
and truth;	וֶאֱמֶת.
save us	הוֹשִׁיעֵנוּ
in thine abundant mercies;	בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים.
from storm and from rage	מֵרַעַשׁ וּמֵרֹגֶז
deliver us.	הַצִּילֵנוּ:
Remember *thy promise*	[3] זְכוֹר
to thy servants,	לַעֲבָדֶיךָ
to Abraham,	לְאַבְרָהָם
to Isaac and to Jacob;	לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב.
[6]turn not	אַל תֵּפֶן
unto our stubbornness,	אֶל קְשִׁינוּ
and unto our wickedness,	וְאֶל רִשְׁעֵנוּ
and unto our sin.	וְאֶל חַטָּאתֵנוּ:
Turn	[4] שׁוּב
from the fierceness of thy anger,	מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ
and repent	וְהִנָּחֵם
concerning the evil	עַל הָרָעָה
against thy people.	לְעַמֶּךָ:
And remove from us	וְהָסֵר מִמֶּנּוּ

---

[5] Or, loving. [6] Or, look.

[1] ירמיה י״ד ט׳. [2] ע״פ מ״א ח׳ נ״ז. [3] דברים ט׳ כ״ז. [4] שמות ל״ב י״ב.

התפלה רחום וחנון וכ׳ו נקראת תחנון, מלשון: אנחנו מפילים תחנונינו לפניך (דניאל ט׳ י׳ח), או התחנה, מלשון: ומפיל תחנתי לפני ה׳ (שם ט׳ כ׳). ונקרא גם כן נפילת אפים מפני שנוהגין לפול על אפים. ונוטין על הצד השמאלי שהוא דוגמת קרבן התמיד אשר היו מרביצין אותו כששוחטין אותו על שמאלו (כל בו). אולם אם יש תפלין על היד השמאלית נופלין על היד הימנית משום כבוד תפלין ובמהרש ובס׳ המנהיג ס׳ ע״א מצאו טעם לנפילה על הימין בפסוק: שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

נפילת אפים הוא מנהג קדמון מאד ונזכרת פעמים אחרית בגמרא: רב איקלע לבבל בתענית צבור וכ׳ו נפול כולי עלמא אאנפייהו (מגלה כ״ב ע״ב) ובב״מ נ׳ט ע׳ב איתא: „אימא שלום דביתהו דר׳א אחתיה דר׳ג הואי מההוא מעשה ואילך לא הוה שבקיה ליה לר׳א למיפל על אפיה״ מזה נראה שנפילת אפים כבר היה מנהג קבוע בימי חכמי המשנה. ולפי דעת הכל בו למדו זאת ממשה ויהושע שנאמר: ואתנפל לפני ה׳ (דברים ט׳ י׳ח וכ׳ה), ויפל על פניו ארצה לפני ארון ה׳ עד הערב הוא וזקני ישראל. (יהושע ז׳ ו׳).

אולם נוסח התפלה בעת נפילת אפים לא היה קבוע עוד גם בזמן הטור וכל אחד ואחד שאל כבקשתו (טור א״ח ס׳ קל׳א) ורק אחרי כן קבעו לאמר רחום וחנון ואח״ז, המזמור ו׳ ה׳ אל באפך וכ׳ו והספרדים אומרים המזמור כ׳ה לדוד אליך ה׳ נפשי אשא (וכן הוא בזוהר סוף פרשה במדבר) ובטור או׳ח ס׳ קל׳א מביא תחנת רב עמרם גאון ובסדר התפלה להרמב׳ם נמצא תפלה אחרת. והאבודרהם כתב: יש יחידים שמתחננים מזמורים אחרים כל אחד ואחד כפי רצונו ודעתו.

הפסוק ויאמר דוד לא נמצא בשום סדור ישן ורק בקצור של״ה מביא שנוהגין לאומרו קדם נפילת אפים. ואולי הוא מפני שכתוב בו נפלה נא.

LAWS REGARDING וַיֹּאמֶר דָּוִד (תַּחֲנוּן).

In the Morning Service one should incline his head on the right hand during the recital of ויאמר דוד (תחנון) till ישובו יבושו רגע. if the Tephillin be on his left hand; but if there be no Tephillin on his left hand, or in the Afternoon Service, the head should be inclined on the left hand.

Where there is no Scroll of the Law (ספר תורה) ויאמר דוד is said without inclining the head.

The laws regarding the days and occasions when ויאמר דוד is not said, see p. 89 before ויאמר דוד.

And David said	[1] וַיֹּאמֶר דָּוִד
unto *the prophet* Gad:	אֶל גָּד.
I am troubled exceedingly;	צַר לִי מְאֹד.
let us fall, I pray thee,	נִפְּלָה נָא
into the hand of the Lord,	בְיַד יְיָ.
for many are	כִּי רַבִּים
his mercies;	רַחֲמָיו.
but into the hand of man	וּבְיַד אָדָם
let me not fall.	אַל אֶפֹּלָה:

Merciful and gracious!	רַחוּם וְחַנּוּן.
I have sinned before thee;	חָטָאתִי לְפָנֶיךָ.
O Lord,	יְיָ
full of mercy,	מָלֵא רַחֲמִים.
have mercy upon me,	רַחֵם עָלַי
and accept my supplications.	וְקַבֵּל תַּחֲנוּנָי:

Psalm. vi. תהלים ו.

2. O Lord,	ב יְיָ
not in thine anger	אַל בְּאַפְּךָ
shalt thou rebuke me,	תוֹכִיחֵנִי.
Nor in thine wrath	וְאַל בַּחֲמָתְךָ
shalt thou chastise me.	תְיַסְּרֵנִי:
3. Be gracious unto me, O Lord,	ג חָנֵּנִי יְיָ
for I am withered away;	כִּי אֻמְלַל אָנִי.
Heal me, O Lord,	רְפָאֵנִי יְיָ.
for my bones [2]tremble.	כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי:
4. And my soul	ד וְנַפְשִׁי
trembleth exceedingly;	נִבְהֲלָה מְאֹד.
And thou—O Lord,	וְאַתָּה יְיָ
how long?	עַד מָתָי:
5. Return, O Lord,	ה שׁוּבָה יְיָ
deliver my soul;	חַלְּצָה נַפְשִׁי.

---

1) ש׳ב, כ׳ה׳י׳ד. 2) Or, are shaken: are vexed

if there be not in us	אִם אֵין בָּנוּ
righteousness	צְדָקָה
and good deeds,	וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.
remember to us	זְכָר לָנוּ
the covenant	אֶת בְּרִית
of our fathers	אֲבוֹתֵינוּ
and our testimonies	וְעֵדוּתֵינוּ
every day:	בְּכָל יוֹם
The Lord is ONE.	יְיָ אֶחָד.
Look upon our affliction,	הַבִּיטָה בְעָנְיֵנוּ.
for [1]many are	כִּי רַבּוּ
our pains	מַכְאוֹבֵינוּ
and the sorrows of our heart.	וְצָרוֹת לְבָבֵנוּ.
Have pity, O Lord, upon us	חוּסָה יְיָ עָלֵינוּ
in the land of our captivity,	בְּאֶרֶץ שִׁבְיֵנוּ.
and pour not out	וְאַל תִּשְׁפּוֹךְ
thy wrath	חֲרוֹנְךָ
upon us,	עָלֵינוּ.
for we are thy people,	כִּי אֲנַחְנוּ עַמְּךָ
the children of thy covenant.	בְּנֵי בְרִיתֶךָ:
O God,	אֵל.
look	הַבִּיטָה
upon [2]our sunken glory	דַּל כְּבוֹדֵנוּ
among the nations,	בַּגּוֹיִם.
[3]and they abhorred us	וְשִׁקְּצוּנוּ
as the defilement	כְּטֻמְאַת
of the unclean woman.	הַנִּדָּה.
How long *shall remain*	עַד מָתַי
thy strength in captivity,	עֻזְּךָ בַּשְּׁבִי.
and thy glory	וְתִפְאַרְתְּךָ

In the hand of *the* adversary?	בְּיַד צָר:
Arouse	עוֹרְרָה
thy might and thy zeal	גְבוּרָתְךָ וְקִנְאָתְךָ
against thine enemies;	עַל אוֹיְבֶיךָ.
let them be ashamed	הֵם יֵבוֹשׁוּ
and dismayed	וְיֵחַתּוּ
from their might,	מִגְּבוּרָתָם.
and let not seem little	וְאַל יִמְעֲטוּ
before thee	לְפָנֶיךָ
our troubles.	תְּלָאוֹתֵינוּ:
Speedily	מַהֵר
shall come to meet us	יְקַדְּמוּנוּ
thy mercies	רַחֲמֶיךָ
in the day of our sorrow;	בְּיוֹם צָרָתֵנוּ.
and if not for our sake,	וְאִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ
do it for thine own sake,	לְמַעַנְךָ פְּעַל.
and destroy not	וְאַל תַּשְׁחִית
the remembrance	זֵכֶר
of our remnant.	שְׁאֵרִיתֵנוּ:
And be gracious *unto the* people,	וְחוֹן אוּם
who proclaim the unity	הַמְיַחֲדִים
of thy name	שִׁמְךָ
twice every day	פַּעֲמַיִם בְּכָל יוֹם
constantly	תָּמִיד
in love,	בְּאַהֲבָה.
and say:	וְאוֹמְרִים.
Hear, O Israel,	שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
Jehovah is our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
Jehovah is ONE	יְיָ אֶחָד:

---

1) Or, great. 2) Or, the poverty of our glory. 3) Or, that.

to be slain and destroyed,	לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד
and for smiting and for reproach.	וּלְמַכָּה וּלְחֶרְפָּה:
Yet, despite all this,	וּבְכָל זֹאת
thy name	שִׁמְךָ
we have not forgotten,	לֹא שָׁכָחְנוּ.
we beseech thee,	נָא.
forget us not.	אַל תִּשְׁכָּחֵנוּ:

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ. וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

Strangers say:	זָרִים אוֹמְרִים
"There is no expectation	אֵין תּוֹחֶלֶת
nor hope".	וְתִקְוָה.
Be gracious *to* a nation	חוֹן אוֹם
that trust in thy name,	לְשִׁמְךָ מְקַוֶּה.
O pure *God*,	טָהוֹר.
our salvation	יְשׁוּעָתֵנוּ
bring near;	קָרְבָה.
we are weary,	[1] יָגַעְנוּ
and no rest is granted us;	וְלֹא הוּנַח לָנוּ.
let thy mercies suppress	רַחֲמֶיךָ יִכְבְּשׁוּ
thy anger	אֶת כַּעַסְךָ
(*from*) against us.	מֵעָלֵינוּ:
We beseech thee,	אָנָּא.
turn from thy wrath,	שׁוּב מֵחֲרוֹנְךָ.
and have mercy	וְרַחֵם
upon the [6]peculiar *nation*	סְגֻלָּה
whom thou hast chosen.	אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ:

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ. וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

Have pity, O Lord,	[2] חוּסָה יְיָ
upon us	עָלֵינוּ
in thy mercies,	בְּרַחֲמֶיךָ.
and give us not	וְאַל תִּתְּנֵנוּ
into the hands of the cruel;	בִּידֵי אַכְזָרִים.
wherefore should say	[3] לָמָּה יֹאמְרוּ
the nations:	הַגּוֹיִם
"Where now is	אַיֵּה נָא
their God?"	אֱלֹהֵיהֶם.
For thy sake	[4] לְמַעַנְךָ
[7]do with us kindness,	עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד
and delay not.	וְאַל תְּאַחַר:
We beseech thee,	אָנָּא.
turn from thy wrath,	שׁוּב מֵחֲרוֹנְךָ.
and have mercy	וְרַחֵם
upon the [6]peculiar *nation*	סְגֻלָּה
whom thou hast chosen.	אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ:

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ. וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

Our voice hear,	קוֹלֵנוּ תִשְׁמַע
and be gracious,	וְתָחוֹן.
and leave us not	וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ
in the hand of our enemies	בְּיַד אֹיְבֵינוּ
to blot out	לִמְחוֹת
our name;	אֶת שְׁמֵנוּ.
remember	זְכוֹר
what thou hast sworn	אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
to our fathers:	לַאֲבוֹתֵינוּ.
"As the stars of the heavens	[5] כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
I will multiply	אַרְבֶּה
your seed",	אֶת זַרְעֲכֶם.

---

1) איכה ה׳ ה׳. 2) בסדור כתב יד נמצא עוד חרוז אחד קדם חוסה. כזה: נתן בעפר פינו ונכבש באפר כוחנו. כי מאד שבענו מרורים, רוינו לענה ורוש ולא שב ממנו חרון אף ובעתה. ובכל זאת שמך לא שכחנו נא אל תשכחנו. ה׳ אלהי ישראל וכו׳. 3) תהלים קט״ו ב׳. 4) ע״פ דניאל ט׳ י״ט. 5) שמות ל״ב י״ג.

6) Or, treasured. 7) Or, deal kindly with us.

הוֹשִׁיעֵנִי	Save me
לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃	for the sake of thy lovingkindness.
ו כִּי אֵין בַּמָּוֶת	6. For not in death
זִכְרֶךָ ׃	*is* a remembrance of thee;
בִּשְׁאוֹל	In the grave
מִי יוֹדֶה לָּךְ׃	who shall give thee thanks?
ז יָגַעְתִּי	I am wearied
בְּאַנְחָתִי	with my groaning;
אַשְׂחֶה	I make to swim
בְכָל לַיְלָה	every night
מִטָּתִי ׃	my bed;
בְּדִמְעָתִי	With my tears
עַרְשִׂי אַמְסֶה׃	I [4]melt away my coach.
ח עָשְׁשָׁה	8. Wasted
מִכַּעַס	because of grief
עֵינִי ׃	is mine eye;
עָתְקָה	It waxeth old
בְּכָל צוֹרְרָי׃	because of all mine adversaries.
ט סוּרוּ מִמֶּנִּי	9. Depart from me,
כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן ׃	all ye doers of iniquity;
כִּי שָׁמַע יְיָ	for the Lord hath heard
קוֹל בִּכְיִי׃	the voice of my weeping.
י שָׁמַע יְיָ	10. The Lord hath heard
תְּחִנָּתִי ׃	my supplication;
יְיָ	The Lord
תְּפִלָּתִי יִקָּח׃	will accept my prayer.
יא יֵבֹשׁוּ	11. Let be ashamed
וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד	and exceedingly shaken
כָּל אֹיְבָי ׃	all my enemies;
יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ	They shall [5]turn back *and* be ashamed
רָגַע׃	*in* a moment.

כתבו בשם ר׳ יהודה החסיד כי חזקיה מלך יהודה חבר את התחנה ה׳ אלהי ישראל ומצאו שם חזקיה בראשי החרוזים: חוסה, זרים, קולנו, יי אלהי, הבט. ואולם לפי זה החרוזים מסורסים ואינם כסדר שמו (וההשערה שמפני ענותנותו עשה זאת שלא יכירו כי הוא חברו רחוקה היא) ועוד שהחרוז ד״י אלהי ישראל איננו מגוף התחנה, כי בסדורי הספרדים ובסדורים כ״י נמצאות הרבה תחנות שונות ובראש כלן נמצא החרוז ה׳ אלהי ישראל. וגם אם נאמר שאיש בשם חזקיה חברו, מי יגיד לנו אם הוא חזקיה מלך יהודה או איש אחר. ויותר קרוב לאמת היא התשערה שהוברה בסוף אלף החמשי בימי הגזרות כי זה נראה מתכן התחנה.

ה׳ אלהי ישראל till שומר ישראל is to be said only on Mondays and Thursdays, when והוא רחום is said.

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.	O Lord, God of Israel,
[1] שׁוּב	turn
מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ.	from the fierceness of thy anger,
וְהִנָּחֵם	and repent
עַל הָרָעָה	concerning the evil
לְעַמֶּךָ׃	against thy people.

---

[2] הַבֵּט מִשָּׁמַיִם	Look from heaven
וּרְאֵה ׃	and see
כִּי הָיִינוּ	that we have become
לַעַג וָקֶלֶס	a scorn and a derision
בַּגּוֹיִם ׃	among the nations;
[3] נֶחְשַׁבְנוּ כְּצֹאן	we are accounted as sheep
לַטֶּבַח יוּבָל ׃	led to the slaughter,

---

4) Or, water. 5) Or, repeatedly be ashamed.

1) שמות ל״ב י״ב. 2) ע״פ ישעיה ס״ג ט״ו. 3) ע״פ תהלים מ״ד כ״ג וישעיה נ״ג ז.

and be reconciled	וְהִתְפַּיֵּס
to the afflicted generation,	לְדוֹר עָנִי.
for there is [9]none that helpeth.	כִּי אֵין עוֹזֵר:
Our Father, our King!	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ,
be gracious unto us and answer us,	חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ.
for we have no *good* deeds,	כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים.
[10]do with us	עֲשֵׂה עִמָּנוּ
charity and kindness,	צְדָקָה וָחֶסֶד
and save us.	וְהוֹשִׁיעֵנוּ:
—	—
And we do not know	[1] וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע
what to do,	מַה נַּעֲשֶׂה.
but upon thee	כִּי עָלֶיךָ
are our eyes.	עֵינֵינוּ:
Remember thy mercies,	[2] זְכֹר רַחֲמֶיךָ
O Lord,	יְיָ
and thy lovingkindnesses;	וַחֲסָדֶיךָ.
for they are from of [11]old.	כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
Let thy lovingkindness be, O Lord,	[3] יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ
upon us,	עָלֵינוּ.
according as we have hoped for thee.	כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:
Remember not against us	[4] אַל תִּזְכָּר לָנוּ
[12]former iniquities;	עֲוֹנוֹת רִאשֹׁנִים.
speedily	מַהֵר
may meet us	יְקַדְּמוּנוּ
thy mercies,	רַחֲמֶיךָ.
for we are [13]brought very low.	כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד:
Be gracious unto us, O Lord, be gracious to us,	[5] חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ.
for we are sated to the full	כִּי רַב שָׂבַעְנוּ
with contempt.	בוּז:
In the wrath	[6] בְּרֹגֶז
remember to be merciful.	רַחֵם תִּזְכּוֹר.
For he knoweth	[7] כִּי הוּא יָדַע
our [14]formation;	יִצְרֵנוּ.
he remembereth	זָכוּר
that we are dust.	כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ:
Help us,	[8] עָזְרֵנוּ
O God of our salvation,	אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ
because of thy glorious name;	עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ.
and deliver us,	וְהַצִּילֵנוּ
and pardon	וְכַפֵּר
our sins	עַל חַטֹּאתֵינוּ
for the sake of thy name.	לְמַעַן שְׁמֶךָ:

The Reader says Half-Kaddish (חצי קדיש), which will be found here below the rule.

The Reader says the following Half-Kaddish (חצי קדיש) after למען שמך.

חזן יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא
דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ.
בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:
קהל וחזן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם
לְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

חזן יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם.
וְיִתְנַשֵּׂא, וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל.
שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא
(בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא.
תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא.
וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

1) דה״ב כ׳, י״ב. 2) תהלים כ״ה, ו׳. 3) שם ל״ג, כ״ב 4) שם ע״ט, ח׳. 5) שם קכ״ג, ג. 6) חבקוק ג׳, ב׳.
7) תהלים. ק״ג, י״ד. 8) שם ע״ט, ט׳.

9) Or, no *other* helper. 10) Or, deal with us in charity. 11) Or, everlasting, eternity. 12) Or, the iniquities of *our* ancestors. 13) Or, very poor. 14) Or, frame; or.

וְעַתָּה [1] נִשְׁאַרְנוּ	and now we are left
מְעַט מֵהַרְבֵּה:	a few out of many.
וּבְכָל זֹאת	Yet, despite all this,
שִׁמְךָ	thy name
לֹא שָׁכָחְנוּ.	we have not forgotten,
נָא.	we beseech thee,
אַל תִּשְׁכָּחֵנוּ:	forget us not.

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל . שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ . וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

[2] עָזְרֵנוּ	Help us,
אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ	O God of our salvation,
עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ.	because of thy glorious name;
וְהַצִּילֵנוּ	and deliver us,
וְכַפֵּר	and pardon
עַל חַטֹּאתֵינוּ	our sins
לְמַעַן שְׁמֶךָ:	for the sake of thy name.

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל . שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ . וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

הנוסחאות משונות בפיוט שומר ישראל. בסדורי הספרדים חסר החרוז מתרצה ברחמים ובמקומו יבוא החרוז: „שומר גוי רבא, שמור שארית גוי רבא, ואל יאבד גוי רבא, האומרים בכל יום אמן יהא שמה רבא" וגם במנהג טריפולי ובמחזור רומא נמצא החרוז הזה, ובמנהג טריפולי נוסף אחר שומר גוי קדוש החרוז: „שומר גוי ברוך, שמור שארית גוי ברוך, ואל יאבד גוי ברוך שיאמר קדוש וברוך" ותחת החרוז הזה יבוא במחזור רומא: שומר ברית אבותינו, שמור שאריתנו, ואל תאבד פלטתנו, האומרת בכל יום שמע ישראל ה׳ אלהינו.

From שומר ישראל till למען שמך is to be said in the Morning and Afternoon Services of those days when (תחנון) ויאמר דוד is said.

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל,	Guardian of Israel,
שְׁמוֹר	guard
שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל.	the remnant of Israel,
וְאַל יֹאבַד יִשְׂרָאֵל.	and let not perish Israel,
הָאוֹמְרִים	who say:
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:	"Hear, O Israel".

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד.	Guardian of [3]an only nation,
שְׁמוֹר שְׁאֵרִית	guard the remnant
עַם אֶחָד.	of [3]an only nation,
וְאַל יֹאבַד	and let not perish
גּוֹי אֶחָד.	an only nation,
הַמְיַחֲדִים שִׁמְךָ	who declare the unity of thy name,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	*saying*: "Jehovah is our God,
יְיָ אֶחָד:	Jehovah is one".

שׁוֹמֵר גּוֹי קָדוֹשׁ.	Guardian of a holy nation,
שְׁמוֹר שְׁאֵרִית	guard the remnant
עַם קָדוֹשׁ.	of a holy nation,
וְאַל יֹאבַד	and let not perish
גּוֹי קָדוֹשׁ.	a holy nation,
הַמְשַׁלְּשִׁים	who thrice *daily* repeat
בְּשָׁלֹשׁ קְדֻשּׁוֹת	[4]three times "Kadosh"
לְקָדוֹשׁ:	to the Holy One.

מִתְרַצֶּה	*O thou who* art appeased
בְּרַחֲמִים.	by [5]mercy
וּמִתְפַּיֵּס	and reconciled
בְּתַחֲנוּנִים.	by supplications,
הִתְרַצֶּה	be appeased

---

1) ע׳פ ירמית מ׳ב ב׳. 2) תהלים ע׳ט ט׳.

3) Or, one. 4) Or, the three-fold sanctification. 5) I. e., by asking for your mercy: or, prayers.

בְּטִיבוּתָא . וְלֶהֱוֵי אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא . לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיַת כָּל דִּי לִי . וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל : אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא . אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא . אַנְתְּ הוּא דְשַׁלִּיט עַל מַלְכַיָּא . וּמַלְכוּתָא דִילָךְ הִיא : אֲנָא עַבְדָּא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא . דְּסָגִידְנָא קַמֵּהּ וּמִקַּמָּא דִיקַר אוֹרַיְתֵהּ בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן : לָא עַל אֱנָשׁ רָחִיצְנָא וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סָמִיכְנָא . אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא . דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט . וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט . וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט . וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט : בֵּהּ אֲנָא רָחִיץ . וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תֻּשְׁבְּחָן : יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי בְּאוֹרַיְתָא . וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבָּאִי וְלִבָּא דְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל . לְטַב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם :

The Reader takes the Scroll of the Law (ספר תורה) and says:—

[1] גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי . וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו :

And the Congregation respond:—

[2] לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ . לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ . [3] רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ . וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא : [4] רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ . וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ . כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ :

While the Scroll of the Law is carried by the Reader to the Reading Desk, the following is said:—

אַב הָרַחֲמִים . הוּא יְרַחֵם עַם [5] עֲמוּסִים . וְיִזְכּוֹר בְּרִית [6] אֵיתָנִים ; וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת , וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע מִן [5] הַנְּשׂוּאִים . וְיָחוֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים . וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים :

ותגלה ותראה נמצא במס׳ סופרים פ׳ י״ד ה׳ י״ב. ושם הגירסא תגלה בלי ו. וכן הוא בלבוש לאו״ח ס׳ קל״ד ובסדורים כתבי יד. הכל הבו גדל וכ״ו במס׳ סופרים פ׳ י״ד ה׳ י״א בשנויים. ברוך שנתן וכ״ו נזכר בכל פו.

The Scroll of the Law is placed upon the desk. The Reader unrolls it, and says the following:—

וְתִגָּלֶה וְתֵרָאֶה מַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ בִּזְמַן קָרוֹב . וְיָחוֹן פְּלֵיטָתֵנוּ וּפְלֵיטַת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן . הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה כֹּהֵן קְרָב . יַעֲמוֹד

Here the Reader mentions the Hebrew name and the father's name of the persons who is to be called to the Reading of the Law.

פלוני בן פלוני הַכֹּהֵן : בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ :

The Congregation and Reader:—

[7] וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם . חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם :

---

1) תהלים ל״ד ד׳ ומקור אמירתו במ״ס סופרים פ׳ י״ד ה׳ י״א 2) דה״א כ״ט י״א. 3) תהלים צ״ט ה׳. 4) שם צ״ט ט׳.
5) הם ישראל, מלשון הפסוק: העמוסים מני בטן הנשואים מני רחם. 6) הם האבות, כמו שדרשו בר״ה דף י״א ע״א.
7) דברים ד׳ ד׳.

אל ארך אפים איננו מובא בסדור של הרמב״ם. ובכל בו ס׳ י״ט כותב: ,,אחר התחנה פותח ואומר אל ארך אפים, ואומר תחלה והושיענו והשני והצילנו. וכן כתב גם אבודרהם ומוסיף עוד שתמצא בה נ׳ תבות כנגד עשרת הדברות ומ׳ יום שעמד משה בהר. מכל זה נראה ששתי התפלות תחשבנה לאחת ומנהג הספרדים ובני פולין לומר שתיהן נכונה היא. אולם האשכנזים האומרים רק את החלק הראשון שיש בו כ״ד תבות אומרים שהוא כנגד כ״ד ספרי מקרא וכ״ד לשון כארה (עין מטה משה בס׳ רכ״א). ומצאתי בסדור רשב״ן: **אל ארך אפים** תקנו חכמי איטאליען שיאמרו אלו שאחרו לבוא לבה״כ ואם יאמרו והוא רחום הגדול לא ישמעו קריאת התורה.

On Mondays and Thursdays אל ארך אפים is added, but it is omitted on the following days: New Moon, Chanukah, the two days of Purim (i. e., the 14th and 15th of Adar), and, in a leap year, also on the 14th and 15th day of Adar Rishon (Purim Katon), the day before Passover and before the Day of Atonement and the 9th day of Ab. It is also not said when prayer is offered in the house of a mourner during the first week of mourning.

אֵל [1] אֶֽרֶךְ אַפַּֽיִם	O God, slow of anger
וְרַב חֶֽסֶד	and great *in* loving-kindness
וֶאֱמֶת.	and truth,
[2] אַל בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵֽנוּ:	rebuke us not in thine anger.
[3] חֽוּסָה יְיָ	Have pity, O Lord,
עַל עַמֶּֽךָ.	upon thy people,
וְהוֹשִׁיעֵֽנוּ	and save us
מִכָּל רָע:	from all evil.
חָטָֽאנוּ לְךָ אָדוֹן.	We have sinned against thee, O Lord;
סְלַח נָא	forgive us, we pray thee,
כְּרוֹב רַחֲמֶֽיךָ.	according to the abundance of thy mercies,
אֵל	O God.

סדר קריאת התורה

Order of Reading the Law.

ויהי בנסוע נזכר רק בכל בו ס׳ ל״ז אבל לא בטור וראשונים, ויש שנויים גדולים בין נוסחאות הספרדים והאשכנזים להוצאת והכנסת הס״ת.

The following to חדש ימינו כקדם, p. 112, is to be said when prayer is offered with a Congregation of at least ten male persons on Mondays and Thursdays, and, with the exception of יהי רצון, p. 110, it is also said on New Moon, Intermediate Days of Passover and Tabernacles, in the Morning and Afternoon services of Fast Days and in the Afternoon service for Sabbath.

The Ark is opened and the Reader and Congregation say:—

From here to אשרי see translation volume II, p. 134.

[5] וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה. קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: [6] כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם: בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

בריך שמה העתיקו האחרונים ע״פ האריז״ל (נגיד ומצוה דף ר׳ וכ״ו) מזוהר פ׳ ויקהל שכתוב שם: ,,אמר רשב״י כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרי ביה מתפתחין תרעי שמיא דרחמי ומעוררין את האהבה לעילא ואיבעי ליה לבר נש למימר הכי״.

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא. בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ. יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם. וּפֻרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ. וּלְאַמְטוּיֵי לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין: יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִיךְ לָן חַיִּין

In some Congregations the following is added:

אֵל [1] אֶֽרֶךְ אַפַּֽיִם וְרַב חֶֽסֶד וֶאֱמֶת. [4] אַל תַּסְתֵּר פָּנֶֽיךָ מִמֶּֽנּוּ: חֽוּסָה יְיָ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּֽךָ וְהַצִּילֵֽנוּ מִכָּל רָע: חָטָֽאנוּ לְךָ אָדוֹן סְלַח נָא כְּרוֹב רַחֲמֶֽיךָ אֵל:

---

1) שמות ל״ד ו׳. 2) ע״פ תהלים ו׳ ב׳. 3) יואל ב׳ י״ז. 4) ע״פ תהלים כ״ז ט׳. 5) במדבר י׳ ל״ה. 6) ישעיה ב׳ ג׳.

who is in heaven	שֶׁבַּשָּׁמַיִם .
to establish	לְכוֹנֵן
the house of our life,[1]	אֶת בֵּית חַיֵּינוּ.
and to restore	וּלְהָשִׁיב
his divine presence	אֶת שְׁכִינָתוֹ
in our midst	בְּתוֹכֵנוּ
speedily	בִּמְהֵרָה
in our days;	בְיָמֵינוּ.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן :

May it be the will	יְהִי רָצוֹן
of our Father	מִלִּפְנֵי אָבִינוּ
who is in heaven	שֶׁבַּשָּׁמַיִם .
to have mercy upon us	לְרַחֵם עָלֵינוּ
and upon our remnant,	וְעַל פְּלֵיטָתֵנוּ .
and to withold	וְלִמְנוֹעַ
destruction	מַשְׁחִית
and plague	וּמַגֵּפָה
from us	מֵעָלֵינוּ .
and from all his people,	וּמֵעַל כָּל עַמּוֹ
the house of Israel;	בֵּית יִשְׂרָאֵל .
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן :

May it be the will	יְהִי רָצוֹן
of our Father	מִלִּפְנֵי אָבִינוּ
who is in heaven	שֶׁבַּשָּׁמַיִם
to preserve among us	לְקַיֵּם בָּנוּ
the wise men of Israel;	חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל .
them,	הֵם
and their wives,	וּנְשֵׁיהֶם
and their sons,	וּבְנֵיהֶם
and their daughters,	וּבְנוֹתֵיהֶם .
and their disciples,	וְתַלְמִידֵיהֶם
and the disciples,	וְתַלְמִידֵי
of their disciples	תַלְמִידֵיהֶם .
in all the places of their habitation;	בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם .
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן :

May it be the will	יְהִי רָצוֹן
of our Father	מִלִּפְנֵי אָבִינוּ
who is in heaven	שֶׁבַּשָּׁמַיִם .
that we may hear	שֶׁנִּשְׁמַע
and be informed	וְנִתְבַּשֵּׂר
of good tidings,	בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת
salvations	יְשׁוּעוֹת
and consolations,	וְנֶחָמוֹת .
and that he may gather	וִיקַבֵּץ
our [2]banished ones	נִדָּחֵינוּ
from the four corners	מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
of the earth;	הָאָרֶץ .
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן :

As for our brethren,	אַחֵינוּ
the whole house of Israel,	כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל.
who are given over	הַנְּתוּנִים
to distress	בַּצָּרָה
and to captivity,	וּבַשִּׁבְיָה .
whether they [3]abide	הָעוֹמְדִים
on the sea	בֵּין בַּיָּם

---

[1] I. e. the temple. [2] Or, dispersed. [3] Heb., stand.

מקור ברכת התורה נמצא בנחמיה ח׳ ו׳: ויברך עזרא את ה׳ האלהים הגדול, ויענו כל העם אמן וכו׳ וברכה א׳ בנוסחא שלנו רב המנונא תקנה כדאיתא בברכות י״א ע״א. ומובאה גם במס׳ סופרים פ׳ י״ג ה״ח בשנויים, ושם מובאה גם הברכה השניה בנוסחא שלנו. ובמדרש ראש פ׳ וזאת הברכה איתא: „איזו היא הברכה שברך משה בתורה תחלה ברוך אתה ה׳ אמ״ה אשר בחר בתורה הזאת וקדשה ורצה בעושיה״.

Those who are called to the Reading of the Law say the following Blessing:—

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ׃

The Congregation and he that is called to the Reading of the Law say:—

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד

He that is called to the Reading of the Law continues:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים. וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

After the Reading of a section of the Law, he that is called to the Reading of the Law, says:—

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת. וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

ברכת הגומל נמצא בברכות נ״ד ע״ב ושם הנוסחא ברוך גומל חסדים טובים. ונוסחתנו היא כמו שהיתה בגמרא שהיה לפני הרי״ף והרא״ש והרמב״ם. מי שגמלך איננה בגמרא. אבל נמצא במכילתא פ׳ בא בנוסחא זאת: מי שגמלך כל טוב הוא יגמלך חן וחסד סלה.

Persons who have been in peril of their lives, during journeys by sea or land, in captivity or sickness, upon their deliverance or recovery say the following, after the conclusion of the last Blessing:—

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַגּוֹמֵל לְחַיָּבִים טוֹבוֹת. שֶׁגְּמָלַנִי כָּל טוֹב׃

The Congregation respond:—

מִי שֶׁגְּמָלְךָ כָּל טוֹב. הוּא יִגְמָלְךָ כָּל טוֹב סֶלָה׃

וזאת התורה נזכרת במס׳ סופרים פ׳ יד׳ ה׳ י״ד.

After the Reading of the Law, the Scroll of the Law (ספר תורה) is held up, and the Congregation say the following:—

[1] וְזֹאת הַתּוֹרָה. אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. [2] עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃

[3] עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ. וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ [4] דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם. וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ [5] אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ. בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ [6] יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ. יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

יהי רצון מובא בשנויים בסדורו של רב עמרם גאון בתפלה לחול וגם בתפלה לראש חדש. והכל בו מביא אמירת יהי רצון בשבת שלפני ראש חדש וכן היא מנהג הספרדים, ואצלם חסר תחרוז אחינו כל בית ישראל.

On those Mondays and Thursdays when תחנון is said (see p. 89), the Reader adds the following:—

יְהִי רָצוֹן	May it be the will
מִלִּפְנֵי אָבִינוּ	of our Father

---

1) דברים ד׳ מ״ד. 2) במדבר ד׳ ל״ז. 3) משלי ג׳ י״ח. 4) שם י״ז. 5) שם ט״ז. 6) ישעיה מ״ב כ״א.

טעם אמירת אשרי ג׳ פעמים בכל יום ראה בצד 48.
See translation p. 48.

תהלים פ״ד ה׳ אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ. עוֹד יְהַלְלוּךָ
סֶּלָה: קמ״ד ט״ו אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ. אַשְׁרֵי
הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

תהלים קמה.

א תְּהִלָּה לְדָוִד. אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי
הַמֶּלֶךְ. וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
ב בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ. וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: ג גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד.
וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: ד דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח
מַעֲשֶׂיךָ. וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: ה הֲדַר כְּבוֹד
הוֹדֶךָ. וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: ו וֶעֱזוּז
נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ. וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה:
ז זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ. וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ:
ח חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ. אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד:
ט טוֹב יְיָ לַכֹּל. וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו:
י יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ. וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
יא כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ. וּגְבוּרָתְךָ
יְדַבֵּרוּ. יב לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו.
וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: יג מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת
כָּל עֹלָמִים. וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר:
יד סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים. וְזוֹקֵף לְכָל
הַכְּפוּפִים: טו עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ.
וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ:
טז פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ. וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי
רָצוֹן: יז צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו. וְחָסִיד
בְּכָל מַעֲשָׂיו: יח קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו.
לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: יט רְצוֹן
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה. וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע
וְיוֹשִׁיעֵם: כ שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו.
וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: כא תְּהִלַּת יְיָ
יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד: קט״ו י״ח וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ:

למנצח מובא בסדור של רב עמרם גאון ובטור או״ח ס׳ קל״א. ובאבודרהם נמצאו טעמים לזה.

למנצח is omitted on the following days: New Moon, Chanukah, the two days of Purim (i. e., the 14th and 15th of Adar), and, in a leap year, also on the 14th and 15th day of Adar Rishon (Purim Katon), the day before Passover and before the Day of Atonement and the 9th day of Ab. It is also not said when prayer is offered in the house of a mourner during the first week of mourning.

Psalm xx.	תהלים כ׳.
1. For the Chief Musician.	א לַמְנַצֵּחַ
A Psalm of David.	מִזְמוֹר לְדָוִד:
2. The Lord answer thee	ב יַעַנְךָ יְיָ
in the day of [1]distress,	בְּיוֹם צָרָה.
Thy defence be	יְשַׂגֶּבְךָ
the name of the God of Jacob.	שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:
3. May he send thy help	ג יִשְׁלַח עֶזְרְךָ
from the sanctuary,	מִקֹּדֶשׁ.
And out of Zion may he uphold thee.	וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָּ:
4. May he remember	ד יִזְכֹּר
all thy meal-offerings,	כָּל מִנְחֹתֶיךָ.
And thy burnt-offering	וְעוֹלָתְךָ
may he [2]accept SELAH.	יְדַשְּׁנֶה סֶלָה:
5. May he grant thee	ה יִתֶּן לְךָ
according to *the desire of* thy heart,	כִלְבָבֶךָ.
And all thy purpose	וְכָל עֲצָתְךָ
may he fulfil.	יְמַלֵּא:
6. We will [3]exult	ו נְרַנְּנָה

---

1) Or, trouble, sorrow. 2) Heb. burn to ashes. 3) Or, rejoice.

וּבֵין בַּיַּבָּשָׁה	or on the dry land,
הַמָּקוֹם יְרַחֵם עֲלֵיהֶם.	may the All-present *God* have mercy upon them,
וְיוֹצִיאֵם	and bring them forth
מִצָּרָה	from distress
לִרְוָחָה.	to enlargement,
וּמֵאֲפֵלָה	and from darkness
לְאוֹרָה.	to light,
וּמִשִּׁעְבּוּד	and from [11]subjection
לִגְאֻלָּה.	to redemption,
הַשְׁתָּא	now,
בַּעֲגָלָא	speedily
וּבִזְמַן קָרִיב.	and at a near time;
וְנֹאמַר אָמֵן:	and let us say, Amen !

אמירת יהללו וכן ובנחה מובא בסדור של רב עמרם גאון ובכל בו. ומה שאומרים לדוד מזמור מפני שכתוב בו שאו שערים ראשיכם, שאמר שלמה המלך כשהכנים את הארון לבית קדשי הקדשים (מ״ק ט׳ ע״א שבת ל׳ ע״א).

On returning the ספר to the Ark, the Reader says:—

[1]יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ. כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ.

And the Congregation respond:—

והקהל עונים [1]הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: [2]וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ. תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו. לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ. הַלְלוּיָהּ:

א לְדָוִד מִזְמוֹר. לַייָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ. תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ ב כִּי הוּא עַל יַמִּים. יְסָדָהּ. וְעַל נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ: ג מִי יַעֲלֶה בְהַר יְיָ. וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ: ד נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי. וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה: ה יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ. וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: ו זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו. מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה: ז שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם. וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם. וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: ח מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר. יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה: ט שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם. וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: י מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד. יְיָ צְבָאוֹת. הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

Upon placing the Scroll of the Law (ספר תורה) into the Ark, the following, to כקדם, is said:—

[3]וּבְנֻחֹה יֹאמַר. שׁוּבָה יְיָ רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: [4]קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ. אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ: [5]כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק. וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ: [6]בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ. אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: [7]כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם. תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ: [8]עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ. וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: [9]דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם. וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: [10]הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה. חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:

---

1) תהלים קמ״ח י״ג. 2) שם י״ד. 3) במדבר י׳ ל״ו. 4) תהלים קל״ב ח׳. 5) שם ט׳. 6) שם י׳. 7) משלי ד׳ ב׳.
8) שם ג׳ י״ח. 9) שם י״ז. 10) סוף איכה.

(1) Or, Slavery.

And thou art holy,	[1] וְאַתָּה קָדוֹשׁ.
thou who dwellest	יוֹשֵׁב
among the praises of Israel.	תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל:
And one called unto the other,	[2] וְקָרָא זֶה אֶל זֶה
and said :	וְאָמַר
Holy,	קָדוֹשׁ
holy,	קָדוֹשׁ
holy	קָדוֹשׁ
is the Lord of hosts;	יְיָ צְבָאוֹת.
full is the whole earth	מְלֹא כָל הָאָרֶץ
of his glory.	כְּבוֹדוֹ:
And they receive *the words*	[3] וּמְקַבְּלִין
the one from the other,	דֵּין מִן דֵּין.
and they say:	וְאָמְרִין
Holy *is he*	קַדִּישׁ
in the heavens,	בִּשְׁמֵי
the highest heavens	מְרוֹמָא עִלָּאָה
the house of his *divine* [10]presence;	בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ.
holy *is he* upon the earth,	קַדִּישׁ עַל אַרְעָא
the work of his might;	עוֹבַד גְּבוּרְתֵּהּ,
holy *is he* for ever	קַדִּישׁ לְעָלַם
and to all eternity.	וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:
The Lord of hosts,	יְיָ צְבָאוֹת
full is the whole earth	מַלְיָא כָל אַרְעָא
of the splendor of his glory.	זִיו יְקָרֵהּ:
Then a wind lifted me up,	[4] וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ.
and I heard behind me	וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי
a voice	קוֹל
of great rushing, *saying:*	רַעַשׁ גָּדוֹל.
Blessed be	בָּרוּךְ
the glory of the Lord	כְּבוֹד יְיָ
from his place.	מִמְּקוֹמוֹ:

[11] וּנְטָלַתְנִי רוּחָא וְשִׁמְעֵת בַּתְרַי קָל זִיעַ סַגִּיא דִּמְשַׁבְּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ יְקָרָא דַייָ מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ:

The Lord will reign	[5] יְיָ יִמְלֹךְ
for ever and ever.	לְעֹלָם וָעֶד:
The Lord,	[6] יְיָ
his kingdom endureth	מַלְכוּתֵהּ קָאֵם
for ever	לְעָלַם
and to all eternity.	וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:
O Lord,	[7] יְיָ
the God of Abraham, Isaac and Israel,	אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל
our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ.
keep this	שָׁמְרָה זֹּאת
for ever	לְעוֹלָם
[12]in the imagination	לְיֵצֶר
of the thoughts	מַחְשְׁבוֹת
of the heart of thy people,	לְבַב עַמֶּךָ.
and direct their heart	וְהָכֵן לְבָבָם
unto thee.	אֵלֶיךָ:
And he, being merciful,	[8] וְהוּא רַחוּם.
forgiveth sin,	יְכַפֵּר עָוֹן
and destroyeth not;	וְלֹא יַשְׁחִית.
many a time he turneth away his anger,	וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ.
and stirreth not up	וְלֹא יָעִיר
all his wrath.	כָּל חֲמָתוֹ:
For thou, O Lord,	[9] כִּי אַתָּה אֲדֹנָי

---

[1] תהלים כ״ב ו׳. [2] ישעיה ו׳ ג׳. [3] תרגום יונתן בן עוזיאל על הפסוק וקרא זה אל זה. [4] יחזקאל ג׳ י״ב.
[5] שמות ט״ו י״ח. [6] תרגום הפסוק ה׳ ימלוך. [7] דה״א כ״ט י״ח. [8] תהלים ע״ח ל״ח. [9] שם פ״ו ה׳.

[10] Or, abode

[11] As there is nothing added in the following Chaldee paraphrase to the Hebrew original, its translation has therefore been thought superfluous.

[12] Or, to form the thoughts, etc.

בִּישׁוּעָתֶךָ	in thy salvation,
וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ	And in the name of our God
נִדְגֹּל.	we will set up our banners.
יְמַלֵּא יְיָ	The Lord fulfil
כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ:	all thy petitions.
ז עַתָּה יָדַעְתִּי.	7. Now I know
כִּי הוֹשִׁיעַ יְיָ	that the Lord saveth
מְשִׁיחוֹ.	his anointed.
יַעֲנֵהוּ	He answereth him
מִשְּׁמֵי קָדְשׁוֹ.	from his holy heaven,
בִּגְבוּרוֹת יֵשַׁע	With the might of the salvation
יְמִינוֹ:	of his right hand.
ח אֵלֶּה בָרֶכֶב.	8. [3]These *trust* in the chariots,
וְאֵלֶּה בַסּוּסִים.	and these in the horses;
וַאֲנַחְנוּ	but we
בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵינוּ	of the name of the Lord our God
נַזְכִּיר:	we will make mention.
ט הֵמָּה כָּרְעוּ	9. They sink down,
וְנָפָלוּ.	and are fallen;
וַאֲנַחְנוּ קַמְנוּ	but we arise,
וַנִּתְעוֹדָד:	and stand upright.
י יְיָ הוֹשִׁיעָה.	10. O Lord, save;
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ	The King may answer us
בְיוֹם קָרְאֵנוּ:	in the day when we call.

On the 9th day of Ab or in the house of a mourner ואתה קדוש till ואני זאת בריתי is not to be said.

[1] וּבָא לְצִיּוֹן	And there shall come [4]to Zion
גּוֹאֵל	a redeemer,
וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע	and to those that turn from transgression
בְּיַעֲקֹב.	in Jacob,
נְאֻם יְיָ:	saith the Lord.
[2] וַאֲנִי	And as for me,
זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם	this is my covenant with them,
אָמַר יְיָ.	saith the Lord:
רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ.	my spirit which is upon thee,
וּדְבָרַי	and my words
אֲשֶׁר שַׂמְתִּי	which I have put
בְּפִיךָ.	in thy mouth
לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ	shall not depart out of thy mouth,
וּמִפִּי זַרְעֲךָ	nor out of the mouth of thy seed,
וּמִפִּי	nor out of the mouth
זֶרַע זַרְעֲךָ.	of thy seed's seed,
אָמַר יְיָ	saith the Lord,
מֵעַתָּה	from henceforth
וְעַד עוֹלָם:	and forever.

קדוש, קדוש, קדוש, וכו׳ של ובא לציון נקראת קדושה דסדרא. וכתב הרוקח שתקנוה בשעת השמד ואבודרהם כתב: „מה שתקנו סדר קדושה בסוף התפלה הוא בעבור עמי הארץ המאחרים לבוא לתפלה שלא יפסידו שמיעת הקדושה, דאמרינן בשלהי סוטה (מ״ט ע״א) אמאי קאי עלמא? אסדרא דקדושה ואיהא שמיה רבא דאגדתא (עיין רש״י), ולכך תקנו לתרגם סדר קדושה זה כדי שיבינו עמי הארץ, שאין מכירים לדבר בו באותו הזמן, ותקנו להם כאן כמו תפלה קטנה, בתחלה אשרי ואח״כ קדושה וזכרון ציון ותלמוד תורה, כמו שתקנו בלילי שבת ברכה מעין שבע בעבור המאחרים לבוא, והטעם שאין אומרים אותו בשבתות וי״ט בשחרית מפני שכולם באים בבית הכנסת בתפלה ראשונה, ונהגו לאמרו בשבתות וי״ט במנחה, לפי שהיו דורשים בימים אלו, קודם תפלת מנחה ורגילות הוא לדבר בסוף הדרשה בפסוקי גאולה וקדושה וגם עמי הארץ באים לשמוע הדרשה״ עכ״ל. והכל בו כתב שטעם אמירתו למנחה בשבת וי״ט הוא בעבור שלא אמרו אותו בשחרית מפני טורח הצבור שלא יכבד על הזקנים והעוברות והמניקות אם יאחרו כל כך בביה״כ ויצומו עד אחרי אמרם כל הסדר. וכן כתב הרוקח בס׳ שס״ב ואבן ירחי כתב טעם אחר לזה.

---

[1] ישעיה נ״ט כ׳. [2] שם נ״ט כ״א. [3] Or, some. [4] Or, for.

of the world to come,	הָעוֹלָם הַבָּא׃
In order that [6]people may sing to thee	[1]לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ
[6]*with* glory,	כָבוֹד
and not be silent;	וְלֹא יִדֹּם.
O Lord my God,	יְיָ אֱלֹהַי
for ever I will give thee thanks.	לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ׃
Blessed is the man	[2]בָּרוּךְ הַגֶּבֶר
who trusteth	אֲשֶׁר יִבְטַח
in the Lord	בַּייָ.
and whose trust the Lord is.	וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ׃
Trust ye in the Lord	[3]בִּטְחוּ בַייָ
for ever;	עֲדֵי עַד.
for in Jah the Lord	כִּי בְּיָהּ יְיָ
is an everlasting rock.	צוּר עוֹלָמִים׃
Hnd there will trust in thee	[4]וְיִבְטְחוּ בְךָ
those who know thy name;	יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ.
for thou hast not forsaken	כִּי לֹא עָזַבְתָּ
those who seek thee,	דֹּרְשֶׁיךָ
O Lord.	יְיָ׃
The Lord was pleased,	[5]יְיָ חָפֵץ
for the sake of his righteousness	לְמַעַן צִדְקוֹ.
to magnify the Law	יַגְדִּיל תּוֹרָה
and to [7]glorify it.	וְיַאְדִּיר׃

תפלת יתגדל נקראת בשמה הנהוג קדיש רק במסכתא סופרים פ׳ ט״ז הלכה י״ב, ופ׳ י״ט ה״א וי״ב. ופ׳ כ״א ה״ו, אולם בשאר המסכתות נזכרת בשם יהא שמה רבא (סוטה מ״ט, ברכות ג׳ וכ״א ונ״ז, שבת קי״ט, סוכה ל״ט, ספרי פ׳ האזינו, ומדרש משלי י׳ ג׳ וי״ד כ״ח.) ולמען יבינו אותה גם עמי הארץ, שדברו ארמית בזמן חכמי התלמוד, שאז תקנו את התפלה הזאת, לכן חוברה בלשון ארמית (תוספות ברכות ג׳ ועין ירושלמי תענית פ״ד ה״א), ורק את הדברים המובנים גם לעמי הארץ כתבו בלשון הקודש, כמו: ואמרו אמן, וחיים עלינו ועל כל ישראל. ובתנא דבי אליהו ח״ב פ׳ י״ז ובמנורת המאור כ״לל א׳ נר א׳ ח״ב יש אגדה המספרת, שפעם אחת היה מהלך רבי עקיבא בדרך ופגע בו אחר שכבר מת ובכה לפניו שילמד את בנו קדיש וברכו ובזה ינצל מעונשו של גיהנום, ואז תקן ר׳ עקיבא ובית דינו שהיתומים יאמרו קדיש, תחת שעד העת ההיא היה רק הש״ץ אומר קדיש אחר התפלה ואחר הדרשה.

והנה הקדיש נקרא בשמות שונות: 1) קדיש שלם (ברמב״ם נקרא קדיש בתרא) נקרא כל הקדיש עם תתקבל הנאמר רק מהש״ץ. 2) קדיש יתום נקרא כל הקדיש בלי תתקבל, יען כי היתומים אומרים אותו ביוחת זה. 3) חצי קדיש (ובס״י נקרא קדיש עד לעילא, קדיש זוטא, קדיש קצר או קדיש חסר) נקרא הקדיש עד תתקבל הנאמר רק מהש״ץ. 4) קדיש דרבנן נקרא הקדיש עם על ישראל ועל רבנן במקום תתקבל, ואותו יאמרו אחרי הלמוד בתלמוד ומדרש. 5) יש עוד קדיש, שהיתומים אומרים אותו אחר „צדוק הדין" בבית מועד לכל חי.

The Reader continues the following Full-Kaddish; but on New Moon and the Intermediate Days of Passover and Tabernacles, the Reader says Kaddish only till תתקבל (Half-Kaddish).

On New Moon the Tephillin are here removed.

קדיש שלם.

Let be magnified	חזן Reader יִתְגַּדַּל
and sanctified	וְיִתְקַדַּשׁ
his great name	שְׁמֵהּ רַבָּא.
in the world	בְּעָלְמָא
which he created	דִּי בְרָא
according to his will;	כִרְעוּתֵהּ
and may he establish his kingdom	וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ.
in your life,	בְּחַיֵּיכוֹן
and in your days,	וּבְיוֹמֵיכוֹן
and in the life	וּבְחַיֵּי
of all the house of Israel,	דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל.
speedily	בַּעֲגָלָא
and at a near time,	וּבִזְמַן קָרִיב
and say ye, Amen.	וְאִמְרוּ אָמֵן׃

---

1) תהלים ל׳ י״ג. 2) ירמיה י״ז ז׳. 3) ישעיה כ״ו ד׳. 4) תהלים ט׳ יא. 5) ישעיה מ״ב כ״א.

6) Or, *my* glory may sing to thee. 7) Or, make it honorable

art good and forgiving,	טוֹב וְסַלָּח.
and abundant *in* lovingkindness	וְרַב חֶסֶד
to all who call upon thee.	לְכָל קֹרְאֶיךָ:
Thy righteousness	[1] צִדְקָתְךָ
is everlasting righteousness,	צֶדֶק לְעוֹלָם.
and thy Law is truth.	וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת:
Thou wilt [8]grant truth	[2] תִּתֵּן אֱמֶת
to Jacob,	לְיַעֲקֹב
lovingkindness to Abraham,	חֶסֶד לְאַבְרָהָם.
as thou hast sworn	אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
to our fathers	לַאֲבֹתֵינוּ
from the days of old.	מִימֵי קֶדֶם:
Blessed be the Lord;	[3] בָּרוּךְ אֲדֹנָי.
day by day	יוֹם יוֹם
he beareth for us the burden;	יַעֲמָס לָנוּ.
O God,	הָאֵל
our Salvation. SELAH.	יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה:
The Lord of hosts	[4] יְיָ צְבָאוֹת
is with us;	עִמָּנוּ.
a stronghold for us	מִשְׂגָּב לָנוּ
is the God of Jacob. SELAH.	אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה:
O Lord of hosts!	[5] יְיָ צְבָאוֹת.
happy is the man	אַשְׁרֵי אָדָם
who trusteth in thee.	בֹּטֵחַ בָּךְ:
O Lord, save,	[6] יְיָ הוֹשִׁיעָה.
the King may answer us	הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
in the day when we call.	בְיוֹם קָרְאֵנוּ:
Blessed is	בָּרוּךְ הוּא
our God,	אֱלֹהֵינוּ
who hath created us	שֶׁבְּרָאָנוּ

for his glory,	לִכְבוֹדוֹ.
and hath separated us	וְהִבְדִּילָנוּ
from those that [9]err,	מִן הַתּוֹעִים.
and hath given us	וְנָתַן לָנוּ
the Law of truth,	תּוֹרַת אֱמֶת.
and everlasting life	וְחַיֵּי עוֹלָם
he hath planted in our midst;	נָטַע בְּתוֹכֵנוּ.
may he open our heart	הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ
unto his Law,	בְּתוֹרָתוֹ.
and place in our heart	וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ
his love and [10]his fear,	אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ.
in order to do his will,	וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ
and to serve him	וּלְעָבְדוֹ
with a perfect heart,	בְּלֵבָב שָׁלֵם.
that we may not labor	[7] לְמַעַן לֹא נִיגַע
in vain,	לָרִיק.
nor bring forth	וְלֹא נֵלֵד
for confusion.	לַבֶּהָלָה:
May it be thy will,	יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
that we may keep thy statutes	שֶׁנִּשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ
in this world,	בָּעוֹלָם הַזֶּה.
and that we may be worthy	וְנִזְכֶּה
and live to see	וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה.
and inherit	וְנִירַשׁ
happiness and blessing	טוֹבָה וּבְרָכָה.
in the years	לִשְׁנֵי
of the days of the Messiah	יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ
and in the life	וּלְחַיֵּי

---

1) שם קי״ט קמ״ב. 2) מיכה ז׳ כ׳. 3) תהלים ס״ח כ׳. 4) שם מ״ו ח׳. 5) שם פ״ד י״ג. 6) שם כ׳ י׳. 7) ע״ד הפ׳ ישעיה ס״ה כ״ג.

8) Or, show. 9) Or, go astray. 10) Or the fear for him.

אל תירא וכ׳ו הפסוקים האלה נוספו ע׳פ הספר זכרון ציון וע״פ מדרש אסתר דף קכ׳ז: „פגע מרדכי בג׳ תינוקות יוצאים מבית רבן אמר להם אמרו לי פסוקיכם, פתח הראשון ואמר אל תירא וכו׳ ושמח מרדכי כי בשורות טובות בשרוהו.

Upon us *is the duty* to offer praise	עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ
to the Lord of all things,	לַאֲדוֹן הַכֹּל.
to [6]ascribe greatness	לָתֵת גְּדֻלָּה
to the [7]creator *of all things*	לְיוֹצֵר
in the beginning,	בְּרֵאשִׁית
who hath not made us	שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ
like the *other* nations of the lands,	כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת
and hath not placed us	וְלֹא שָׂמָנוּ
like *other* families of the earth,	כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה.
who hath not placed	שֶׁלֹּא שָׂם
our portion	חֶלְקֵנוּ
like theirs,	כָּהֶם.
and our lot	[1] וְגוֹרָלֵנוּ
like all their multitude.	כְּכָל הֲמוֹנָם:
And we bend the knee,	וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים
and bow down,	וּמִשְׁתַּחֲוִים
and give thanks	וּמוֹדִים
before the King,	לִפְנֵי מֶלֶךְ
the *supreme* King of kings,	מַלְכֵי הַמְּלָכִים.
the Holy One,	הַקָּדוֹשׁ.
blessed be he;	בָּרוּךְ הוּא.
for he stretched out	שֶׁהוּא [2] נוֹטֶה
the heaven,	שָׁמַיִם
and founded *the* earth,	וְיוֹסֵד אָרֶץ.
and the seat of his glory	[3] וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ
is in the heaven above,	בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל.

and the [8]presence of his might	וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ
is in the highest heavens;	בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים.
he is our God;	הוּא אֱלֹהֵינוּ
there is none else.	אֵין עוֹד:
[9]Truly *he is* our King;	אֱמֶת מַלְכֵּנוּ.
there is none besides him;	אֶפֶס זוּלָתוֹ.
as it is written in his Law:	כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ.
And thou shalt know this day,	[4] וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם
and [10]lay *it*	וַהֲשֵׁבֹתָ
to thy heart,	אֶל לְבָבֶךָ.
that Jehovah	כִּי יְיָ
he is the God	הוּא הָאֱלֹהִים
in the heaven above	בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל
and upon the earth	וְעַל הָאָרֶץ
beneath;	מִתָּחַת.
there is none else.	אֵין עוֹד:

Therefore do we hope in thee,	[5] עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
to see speedily	לִרְאוֹת מְהֵרָה
the glory of thy might,	בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ.
when thou wilt remove	לְהַעֲבִיר
abominations	גִּלּוּלִים
from the earth,	מִן הָאָרֶץ.
and the idols	וְהָאֱלִילִים
will be utterly cut off,	כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן.
in order to [11]perfect *the* world	לְתַקֵּן עוֹלָם
under the kingdom of the Almighty,	בְּמַלְכוּת שַׁדַּי.
and all the children of flesh	וְכָל בְּנֵי בָשָׂר
will call upon thy name,	יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ.

---

1) פרושו ולא גורלנו וכן גרס בפרוש הבחיי בפרושו לפ׳ וזאת הברכה. 2) ע״פ ישעיה נ״א י״ג. 3) כן הוא ברוקח וס׳ היכלות וכגב הטור שיש אומרים וכסא כבודו בשמים ואין לומר כן. 4) דברים ד׳ ל״ט. 5) ע״פ ירמיה י״ד כ״ב.

6) Heb., give. 7) Or, Former of the creation. 8) Or, abode. 9) Or, True is our King. 10)Or, reflect it in the heart. 11) Or, improve

Congregation.	קהל
Amen!	אָמֵן.
Congregation and Reader.	קהל וחזן
Let his great name be	יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא
blessed	מְבָרַךְ
for ever	לְעָלַם
and in all eternity.	וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:
Let be blessed,	חזן Reader יִתְבָּרַךְ.
and praised,	וְיִשְׁתַּבַּח.
and glorified,	וְיִתְפָּאַר.
and extolled,	וְיִתְרוֹמַם.
and exalted,	וְיִתְנַשֵּׂא.
and honored,	וְיִתְהַדַּר
and elevated,	וְיִתְעַלֶּה
and lauded	וְיִתְהַלָּל.
the name of the Holy One.	שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא:
Blessed be he	בְּרִיךְ הוּא
above	לְעֵלָּא
and above	(כעשי״ת וּלְעֵלָּא)
all the blessings	מִן כָּל בִּרְכָתָא
and hymns,	וְשִׁירָתָא.
praises	תֻּשְׁבְּחָתָא
and consolations,	וְנֶחֱמָתָא.
which are said in the world;	דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא.
and say ye, Amen!	וְאִמְרוּ אָמֵן:
Congregation.	קהל
Amen! Accept	אָמֵן. קַבֵּל
in mercy and in favor	בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן
our prayer.	אֶת תְּפִלָּתֵנוּ:
May be accepted	חזן Reader תִּתְקַבֵּל
the prayers	צְלוֹתְהוֹן
and the supplications	וּבָעוּתְהוֹן
of all Israel	דְּכָל יִשְׂרָאֵל.
before their Father	קֳדָם אֲבוּהוֹן
who is in heaven;	דִּי בִשְׁמַיָּא.
and say ye, Amen!	וְאִמְרוּ אָמֵן:
Congregation.	קהל
Amen! Let the name of the Lord be blessed	אָמֵן. יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ
from this time forth and for evermore.	מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
May there be	חזן יְהֵא
abundant peace	שְׁלָמָא רַבָּא
from heaven	מִן שְׁמַיָּא
and life	וְחַיִּים.
for us	עָלֵינוּ
and for all Israel;	וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
and say ye, Amen!	וְאִמְרוּ אָמֵן:
Congregation.	קהל
Amen! My help is from the Lord,	אָמֵן. עֶזְרִי מֵעִם יְיָ
who made heaven and earth.	עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
Reader.	חזן
He who maketh peace	עֹשֶׂה שָׁלוֹם
in his high heavens,	בִּמְרוֹמָיו.
may he make peace	הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם.
for us	עָלֵינוּ
and for all Israel;	וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
and say ye, Amen!	וְאִמְרוּ אָמֵן:

עלינו לשבח וכו׳ כתב הכל בו בס׳ ט״ז שהושע בן נון חבר את התפלה הזאת בעת שכבש יריחו. ומצא בה שם הושע בראשי המאמרים: הוא אלהינו, ואנחנו כורעים שלא שם חלקנו, עלינו לשבח; אולם מלשונה נראה ברור שחוברה בזמן חכמי התלמוד וכן לפי גרסת אבודרהם אבל אנחנו שהיא העקר חסר ו׳ משם הושע.

כתב הכל בו בס׳ י״א וט״ז: „אחר כל התפלות אומר עלינו לשבח מעומד״ וכן כתב הטור באו״ח ס׳ קל״ג. אולם עקר מקום התפלה הזאת הוא במוסף לר״ה ואמירתה לסוף כל התפלות איננה מוזכרת לא מרב עמרם גאון ולא מהרב״ת ולא מאבן ירחי ואבודרהם. והספרדים אומרים זק עד מתחת אין עוד.

from the Lord,	מֵאֵת יְיָ.
And righteousness	וּצְדָקָה
from the God of his salvation.	מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ:
6. This is the generation of those who seek him,	ו זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו.
those who enquire for thy face,	מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ
O God of Jacob. Selah.	יַעֲקֹב סֶלָה:
7. Lift up, ye gates,	ז שְׂאוּ שְׁעָרִים
your heads,	רָאשֵׁיכֶם.
And be lifted up,	וְהִנָּשְׂאוּ
ye ancient gates,	פִּתְחֵי עוֹלָם.
And let come in	וְיָבוֹא
the King of glory?	מֶלֶךְ הַכָּבוֹד:
8. Who is	ח מִי זֶה
the King of glory?	מֶלֶךְ הַכָּבוֹד
The Lord,	יְיָ
strong and mighty,	עִזּוּז וְגִבּוֹר.
The Lord, mighty in war.	יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה:
9. Lift up, ye gates,	ט שְׂאוּ שְׁעָרִים
your heads,	רָאשֵׁיכֶם
And lift *them* up,	וּשְׂאוּ
ye ancient doors,	פִּתְחֵי עוֹלָם.
And let come in	וְיָבֹא
the King of glory.	מֶלֶךְ הַכָּבוֹד:
10. Who is, [5]then,	י מִי הוּא זֶה
the King of glory?	מֶלֶךְ הַכָּבוֹד.
The Lord of hosts,	יְיָ צְבָאוֹת
He is the King of glory. SELAH.	הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

קדיש יתום.

מנהג הוא לומר בכל יום השיר שהיו הלוים אומרים בבית המקדש (תמיד פ״ז משנה ד׳. ובר״ה ל״א ע״א ובאבות דר׳ נתן פ״א משנה ח׳ מפרש טעם אמירת כל המזמורים). והמנהג הזה מובא גם בסדר התפלות להרמב״ם. והמנהג לומר מזמורים ביו״ט כמו: ארוממך ה׳ (תהלים ל׳) בחנוכה, שגיון לדוד (שם ז׳) בפורים, הללו את שם ה׳ (שם קל״ה) ביום א׳ של פסח ועוד. מקורו במס׳ סופרים פ׳ י״ח ה״ב וה״ג.

On Sunday say:

This Day	הַיּוֹם
is the First Day in the Week,	יוֹם רִאשׁוֹן בְּשַׁבָּת.
on which	שֶׁבּוֹ
the Levites used to say	הָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים
in the Holy Temple:—	בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:

תהלים כ״ד.

1. Of David, a Psalm.	א לְדָוִד מִזְמוֹר.
To the Lord belongeth the earth,	לַיְיָ הָאָרֶץ
and the fulness thereof;	וּמְלוֹאָהּ.
The world,	תֵּבֵל
and they that dwell therein.	וְיֹשְׁבֵי בָהּ:
2. For he	ב כִּי הוּא
hath founded it upon *the* seas,	עַל יַמִּים יְסָדָהּ.
And upon *the* [1]rivers	וְעַל נְהָרוֹת
he hath established it.	יְכוֹנְנֶהָ:
3. Who may ascend	ג מִי יַעֲלֶה
into the mountain of the Lord,	בְהַר יְיָ.
And who may stand	וּמִי יָקוּם
in his holy place?	בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ:
4. He that is clean of hands	ד נְקִי כַפַּיִם
and pure of heart;	וּבַר לֵבָב
Who hath not [2]lifted up	אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא
to falsehood	לַשָּׁוְא
[3]his soul,	נַפְשִׁי.
And hath not sworn	וְלֹא נִשְׁבַּע
[4]to deceit.	לְמִרְמָה:
5. He shall receive a blessing	ה יִשָּׂא בְרָכָה

---

[1] Or, floods. [2] Or, set his desire upon vanity. [3] According to the K'ri נפשו it should be translated MY. [4] Or, deceitfully. [5] Or, this.

when thou wilt turn unto thee	לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ
all the wicked of the earth.	כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ:
Let there recognize and know	יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ
all the inhabitants of the world	כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל.
that to thee must bow	[1] כִּי לְךָ תִּכְרַע
every knee,	כָּל בֶּרֶךְ.
must swear every tongue.	תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן:
Before thee, O Lord our God,	לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
they shall bow and fall;	יִכְרְעוּ וְיִפּוֹלוּ.
and to thy glorious name	וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ
they shall give honor;	יְקָר יִתֵּנוּ.
and they shall all accept	וִיקַבְּלוּ כֻלָּם
the yoke of thy kingdom,	אֶת עוֹל מַלְכוּתֶךָ.
and thou shalt reign over them	וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם
speedily	מְהֵרָה
for ever and ever;	לְעוֹלָם וָעֶד.
for the kingdom	כִּי הַמַּלְכוּת
is thine,	שֶׁלְּךָ הִיא.
and to all eternity	וּלְעוֹלְמֵי עַד
thou wilt reign in honor.	תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד:
As it is written in thy Law:	כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ.

The Lord will reign	[2] יְיָ יִמְלֹךְ
for ever and ever.	לְעֹלָם וָעֶד:
And it is said:	וְנֶאֱמַר.
And the Lord shall be King	[3] וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ
over all the earth;	עַל כָּל הָאָרֶץ.
in that day	בַּיּוֹם הַהוּא
shall the Lord be One,	יִהְיֶה יְיָ אֶחָד
and his name One.	וּשְׁמוֹ אֶחָד:

Be not afraid	[4] אַל תִּירָא
of sudden fear,	מִפַּחַד פִּתְאֹם.
neither of the desolation of the wicked,	וּמִשֹּׁאַת רְשָׁעִים
when it cometh.	כִּי תָבֹא:
Take counsel together,	[5] עֻצוּ עֵצָה
and it shall be brought to nought;	וְתֻפָר.
speak the word,	דַּבְּרוּ דָבָר
and it shall not stand;	וְלֹא יָקוּם
for with us is God.	כִּי עִמָּנוּ אֵל:
And even to old age I am he,	[6] וְעַד זִקְנָה אֲנִי הוּא
and even to hoar hairs	וְעַד שֵׂיבָה
I will carry *you;*	אֲנִי אֶסְבֹּל.
I have made,	אֲנִי עָשִׂיתִי
and I will bear;	וַאֲנִי אֶשָּׂא.
yea, I will carry, and deliver.	וַאֲנִי אֶסְבֹּל וַאֲמַלֵּט:

The following Kaddish is said by a mourner during the first eleven months after the death of his parents, or on the Anniversary of their death.

קַדִּישׁ יָתוֹם.

See translation p. 117.

Mourner יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא
דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ.
בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:
Cong. & Mourner יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ
לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:
יתום יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם.
וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ
דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא)
מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא
וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים.
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:
עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא יַעֲשֶׂה
שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

1) ישעיה מ״ה כ״ג. 2) שמות ט״ו י״ח. 3) זכריה י״ד ט׳. 4) משלי ג׳ כ״ה. 5) ישעיה ח׳ י׳. 6) שם מ״ו ד׳.

In darkness	בַּחֲשֵׁכָה
they walk about;	יִתְהַלָּכוּ.
Shaken are	יִמּוֹטוּ
all the foundations of the earth.	כָּל מוֹסְדֵי אָרֶץ:
6. I said:	ו אֲנִי אָמַרְתִּי
Gods are ye,	אֱלֹהִים אַתֶּם .
And the sons of the Most High	וּבְנֵי עֶלְיוֹן
are all of you.	כֻּלְּכֶם :
7. Nevertheless	ז אָכֵן
like men you shall die,	כְּאָדָם תְּמוּתוּן .
And like one of the princes	וּכְאַחַד הַשָּׂרִים
ye shall fall.	תִּפֹּלוּ :
8. Arise, O God,	ח קוּמָה אֱלֹהִים
judge the earth;	שָׁפְטָה הָאָרֶץ .
For thou shalt possess	כִּי אַתָּה תִנְחַל
all the nations.	בְּכָל הַגּוֹיִם :

On Wednesday say:

This Day	הַיּוֹם
is the Fourth Day in the Week,	יוֹם רְבִיעִי בְּשַׁבָּת.
on which	שֶׁבּוֹ
the Levites used to say	הָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים
in the Temple: —	בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:

תהלים צ״ד.

1. O God of vengeance, O Lord!	אֵל נְקָמוֹת יְיָ .
O God of vengeance,	אֵל נְקָמוֹת
shine forth!	הוֹפִיעַ :
2. [6]Lift up thyself,	ב הִנָּשֵׂא
thou judge of the earth;	שֹׁפֵט הָאָרֶץ .
Render a reward	הָשֵׁב גְּמוּל
unto *the* proud.	עַל גֵּאִים :
3. How long	ג עַד מָתַי
shall the wicked, O Lord,	רְשָׁעִים יְיָ .

to a later generation,	לְדוֹר אַחֲרוֹן:
15. [1]That this God	טו כִּי זֶה אֱלֹהִים
is our God	אֱלֹהֵינוּ
for ever and ever,	עוֹלָם וָעֶד.
He will lead us	הוּא יְנַהֲגֵנוּ
unto death.	עַל מוּת:

On Tuesday say:

This Day	הַיּוֹם
is the Third Day in the Week,	יוֹם שְׁלִישִׁי בְּשַׁבָּת.
on which	שֶׁבּוֹ
the Levites used to say	הָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים
in the Holy Temple: —	בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:

תהלים פ״ב.

1. A Psalm of Asaph.	מִזְמוֹר לְאָסָף .
God standeth	אֱלֹהִים נִצָּב
in the [2]congregation of God;	בַּעֲדַת אֵל .
In the midst of [3]judges	בְּקֶרֶב אֱלֹהִים
he judgeth.	יִשְׁפֹּט :
2. How long	ב עַד מָתַי
will ye judge unjustly,	תִּשְׁפְּטוּ עָוֶל .
And the persons of the wicked	וּפְנֵי רְשָׁעִים
will ye [4]respect? SELAH.	תִּשְׂאוּ סֶלָה:
3. [5]Judge	ג שִׁפְטוּ
[5]*the* poor and *the* orphan;	דָל וְיָתוֹם .
The afflicted and *the* destitute	עָנִי וָרָשׁ
justify.	הַצְדִּיקוּ :
4. Rescue	ד פַּלְּטוּ
the poor and *the* needy;	דַל וְאֶבְיוֹן .
Out of the hand of the wicked	מִיַּד רְשָׁעִים
deliver *them*.	הַצִּילוּ :
5. They know not,	ה לֹא יָדְעוּ
neither do they understand;	וְלֹא יָבִינוּ

---

[1] Or, For. [2] Or, great congregation. [3] Or, gods. [4] Heb., lift up. [5] Or, Defend the lowly and the fatherless. [6] Or, Arise.

On Monday say:

This Day	הַיּוֹם
is the Second Day in the Week,	יוֹם שֵׁנִי בְּשַׁבָּת.
on which	שֶׁבּוֹ
the Levites used to say	הָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים
in the Holy Temple: —	בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:

Psalm xlviii. תהלים מ״ח.

1. A Song; a Psalm	א שִׁיר מִזְמוֹר
of the Sons of Korah.	לִבְנֵי קֹרַח:
2. Great is the Lord,	ב גָּדוֹל יְיָ
and [1]*he is* greatly praised,	וּמְהֻלָּל מְאֹד.
In the city of our God,	בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
in his holy mountain.	הַר קָדְשׁוֹ:
3. [2]Of fair situation,	ג יְפֵה נוֹף
the joy	מְשׂוֹשׂ
of the whole earth	כָּל הָאָרֶץ
Is mount Zion,	הַר צִיּוֹן.
on the sides of the north,	יַרְכְּתֵי צָפוֹן
The City	קִרְיַת
of the great King.	מֶלֶךְ רָב:
4. God	ד אֱלֹהִים
in her palaces	בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ
Hath made himself known as a stronghold.	נוֹדַע לְמִשְׂגָּב:
5. For, lo,	ה כִּי הִנֵּה
the kings assembled themselves,	הַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ.
They passed [3]by together.	עָבְרוּ יַחְדָּו:
6. They beheld,	ו הֵמָּה רָאוּ
then were they amazed.	כֵּן תָּמָהוּ.
They were confounded,	נִבְהֲלוּ
they hasted away.	נֶחְפָּזוּ:
7. Trembling	ז רְעָדָה
took hold of them there;	אֲחָזָתַם שָׁם.
Anguish like a woman that bringeth forth.	חִיל כַּיּוֹלֵדָה:
8. With an east wind	ח בְּרוּחַ קָדִים.
Thou breakest	תְּשַׁבֵּר
the ships of Tarshish.	אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ:
9. As we have heard,	ט כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ
so have we seen	כֵּן רָאִינוּ
In the city	בְּעִיר
of the Lord of hosts,	יְיָ צְבָאוֹת
in the city of our God;	בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ.
May God establish it	אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ
for ever. SELAH.	עַד עוֹלָם סֶלָה:
10. We wait in silence, O God,	י דִּמִּינוּ אֱלֹהִים
for thy lovingkindness,	חַסְדֶּךָ.
In the midst of thy temple.	בְּקֶרֶב הֵיכָלֶךָ:
11. As is thy name, O God.	יא כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים
So is thy praise	כֵּן תְּהִלָּתְךָ
unto the ends of the earth;	עַל קַצְוֵי אֶרֶץ.
Of righteousness	צֶדֶק
is full thy right hand.	מָלְאָה יְמִינֶךָ:
12. Let mount Zion be glad,	יב יִשְׂמַח הַר צִיּוֹן
Let rejoice	תָּגֵלְנָה
the daughters of Judah,	בְּנוֹת יְהוּדָה.
Because of thy judgments.	לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ:
13. Compass ye Zion,	יג סֹבּוּ צִיּוֹן
and go round about her;	וְהַקִּיפוּהָ.
Count the towers thereof.	סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ:
14. [4]Set ye your heart	יד שִׁיתוּ לִבְּכֶם
to *her* bulwark,	לְחֵילָה
[5]Traverse her palaces,	פַּסְּגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ.
That ye may tell *it*	לְמַעַן תְּסַפְּרוּ

---

1) Or, highly to be praised. 2) Or, of beautiful elevation. 3) Or, away. 4) Or, **Mark ye well her rampart.** 5) Or, count; consider: investigate.

Thy lovingkindness, O Lord,	חַסְדְּךָ יְיָ
held me up.	יִסְעָדֵנִי:
Whensoever my [1]cares multiply	יט בְּרֹב שַׂרְעַפַּי
within me,	בְּקִרְבִּי.
Thy comforts	תַּנְחוּמֶיךָ
delight	יְשַׁעַשְׁעוּ
my soul.	נַפְשִׁי:
20. Shall have fellowship with thee	כ הַיְחָבְרְךָ
the seat of wickedness,	כִּסֵּא הַוּוֹת.
Which frameth mischief	יֹצֵר עָמָל
by statute?	עֲלֵי חֹק:
21. They band together	כא יָגוֹדּוּ
against the soul of the righteous,	עַל נֶפֶשׁ צַדִּיק.
And innocent blood	וְדָם נָקִי
they condemn.	יַרְשִׁיעוּ:
22. But the Lord hath been	כב וַיְהִי יְיָ
to me	לִי
as a [2]stronghold;	לְמִשְׂגָּב.
And my God	וֵאלֹהַי
as a rock of my [3]shelter.	לְצוּר מַחְסִי:
23. And he hath brought back	כג וַיָּשֶׁב
upon them	עֲלֵיהֶם
their own iniquity,	אֶת אוֹנָם.
And by their own evil	וּבְרָעָתָם
he shall [4]cut them off;	יַצְמִיתֵם.
He shall [4]cut them off,	יַצְמִיתֵם
the Lord our God.	יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

See translation p. . . .

תהלים צ'ה.

א לְכוּ נְרַנְּנָה לַייָ, נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: ב נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה. בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ לוֹ: ג כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ. וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

On Thursday say:

This Day	הַיּוֹם
is the Fifth Day in the Week,	יוֹם חֲמִישִׁי בְּשַׁבָּת.
on which	שֶׁבּוֹ
the Levites used to say	הָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים
in the Temple:—	בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:

Psalm lxxxi. תהלים פ'א.

1. For the Chief Musician:	א לַמְנַצֵּחַ
upon the Gittith.	עַל הַגִּתִּית
Of Asaph.	לְאָסָף:
2. Sing for joy to God	ב הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים
our strength,	עוּזֵּנוּ.
Shout	הָרִיעוּ
to the God of Jacob.	לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:
3. Take up the psalm,	ג שְׂאוּ זִמְרָה
and [5]bring hither a timbrel,	וּתְנוּ תֹף.
A pleasant harp	כִּנּוֹר נָעִים
with a [6]psaltery.	עִם נָבֶל:
3. Blow ye on the new moon	ד תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ
the [7]trumpet,	שׁוֹפָר.
At the time appointed	בַּכֶּסֶה
for our feast day.	לְיוֹם חַגֵּנוּ:
5. For it is a statute for Israel,	ה כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא.
An ordinance	מִשְׁפָּט
of the God of Jacob.	לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:
6. A testimony in [8]Joseph	ו עֵדוּת בִּיהוֹסֵף
he made it,	שָׂמוֹ
When he went forth	בְּצֵאתוֹ
[9]against the land of Egypt,	עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם.

---

1) Or, thoughts; doubts. 2) Or, high tower; defence. 3) Or, refuge. 4) Or, destroy them. 5) Or, strike the timbrel. 6) Or, lute. 7) Or, horn, cornet. 8) I. e., Israel. 9) Or, over.

How long	עַד מָתַי
shall the wicked exult?	רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ׃
4. They prate,	ד יַבִּיעוּ
they speak arrogantly;	יְדַבְּרוּ עָתָק.
They [1]speak of themselves,	יִתְאַמְּרוּ
all workers of iniquity.	כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃
5. Thy people, O Lord,	ה עַמְּךָ יְיָ
they crush,	יְדַכְּאוּ.
And thine heritage they afflict.	וְנַחֲלָתְךָ יְעַנּוּ׃
6. *The* widow and *the* stranger	ו אַלְמָנָה וְגֵר
they slay,	יַהֲרֹגוּ.
And the fatherless they murder.	וִיתוֹמִים יְרַצֵּחוּ׃
7. And they say:	ז וַיֹּאמְרוּ
The Lord will not see,	לֹא יִרְאֶה יָּהּ.
Neither will [2]give heed	וְלֹא יָבִין
the God of Jacob.	אֱלֹהֵי יַעֲקֹב׃
8. Consider,	ח בִּינוּ
ye brutish among the people,	בֹּעֲרִים בָּעָם.
And ye fools,	וּכְסִילִים
when will ye be wise?	מָתַי תַּשְׂכִּילוּ׃
9. He that planteth	ט הֲנֹטַע
the ear,	אֹזֶן
shall he not hear?	הֲלֹא יִשְׁמָע.
He that formeth *the* eye,	הֲיֹצֵר עַיִן
shall he not see?	הֲלֹא יַבִּיט׃
10. He that [3]chasteneth nations,	י הֲיֹסֵר גּוֹיִם
shall he not reprove?	הֲלֹא יוֹכִיחַ.
Even he that teacheth man	הַמְלַמֵּד אָדָם
knowledge.	דָּעַת׃
11. The Lord knoweth	יא יְיָ יֹדֵעַ
the thoughts of men,	מַחְשְׁבוֹת אָדָם.
That they are vanity.	כִּי הֵמָּה הָבֶל׃
12. Happy is the man	יב אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר
whom thou chastenest, O Lord,	אֲשֶׁר תְּיַסְּרֶנּוּ יָּהּ.
And out of thy Law	וּמִתּוֹרָתְךָ
thou teachest him.	תְלַמְּדֶנּוּ׃
13. To give him rest	יג לְהַשְׁקִיט לוֹ
from the days of evil,	מִימֵי רָע.
Until there be digged	עַד יִכָּרֶה
for the wicked	לָרָשָׁע
a pit.	שָׁחַת׃
14. For	יד כִּי
the Lord will not cast off	לֹא יִטֹּשׁ יְיָ
his people,	עַמּוֹ.
And his inheritance	וְנַחֲלָתוֹ
he will not forsake.	לֹא יַעֲזֹב׃
15. For unto righteousness	טו כִּי עַד צֶדֶק
shall judgment return;	יָשׁוּב מִשְׁפָּט.
And all the upright in heart shall follow it.	וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׁרֵי לֵב׃
16. Who will rise up for me	טז מִי יָקוּם לִי
against evil-doers?	עִם מְרֵעִים.
Who will stand up for me	מִי יִתְיַצֵּב לִי
against workers of iniquity?	עִם פֹּעֲלֵי אָוֶן׃
17. Unless the Lord	יז לוּלֵי יְיָ
had been my help,	עֶזְרָתָה לִּי.
[4]Well nigh had dwelt	כִּמְעַט שָׁכְנָה
[4]in silence my soul.	דוּמָה נַפְשִׁי׃
18. Whensoever I said:	יח אִם אָמַרְתִּי
"My foot slippeth",	מָטָה רַגְלִי.

---

[1] Or, boast. [2] Or, consider. understand. [3] Or, instructeth. [4] Or, My soul had soon dwelt in the land of silence

ה עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ. יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים׃

From the beginning of the month of Elul until the ninth day of Tabarnacles, the following Psalm is said in the Morning and Evening Services.

Psalm xxvii. תהלים כ״ז.

לְדָוִד.	1. *A Psalm* of David.
יְיָ אוֹרִי	The Lord is my light
וְיִשְׁעִי	and my salvation;
מִמִּי אִירָא.	whom shall I fear?
יְיָ	The Lord is
מָעוֹז חַיַּי	the stronghold of my life;
מִמִּי אֶפְחָד׃	of whom shall I be afraid?
ב בִּקְרֹב	2. When *there* came near
עָלַי	against me
מְרֵעִים	evil-doers
לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי	to eat up my flesh,
צָרַי	*Even* my oppressors
וְאֹיְבַי לִי.	and my enemies,
הֵמָּה כָשְׁלוּ	they stumbled
וְנָפָלוּ׃	and fell.
ג אִם תַּחֲנֶה עָלַי	3. Though *there* arise against me
מַחֲנֶה	an host,
לֹא יִירָא לִבִּי.	My heart would not fear;
אִם תָּקוּם עָלַי	Though *there* arise against me
מִלְחָמָה.	war,
בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ׃	[1]Even then would I be confident.
ד אַחַת שָׁאַלְתִּי	4. One *thing* have I asked
מֵאֵת יְיָ	of the Lord,
אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ.	that will I [2]pray for;
שִׁבְתִּי	That I may dwell
בְּבֵית יְיָ	in the house of the Lord

all the days of my life,	כָּל יְמֵי חַיַּי.
To behold	לַחֲזוֹת
the [3]pleasantness of the Lord,	בְּנֹעַם יְיָ
and to [4]inquire in his temple.	וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ׃
5. For he will hide me	ה כִּי יִצְפְּנֵנִי
in his pavilion	בְּסֻכֹּה
in the day of evil;	בְּיוֹם רָעָה
He will conceal me	יַסְתִּרֵנִי
in the [5]hiding place of his [6]tent;	בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ.
Upon a rock	בְּצוּר
he will lift me up.	יְרוֹמְמֵנִי׃
6. And now	ו וְעַתָּה
shall my head be lifted up	יָרוּם רֹאשִׁי
above my enemies	עַל אֹיְבַי
round about me;	סְבִיבוֹתַי
And I will sacrifice	וְאֶזְבְּחָה
in his [6]tent	בְאָהֳלוֹ
sacrifices of [7]joy;	זִבְחֵי תְרוּעָה.
I will sing,	אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה
and I will sing psalms to the Lord.	לַיְיָ׃
7. Hear, O Lord, my voice,	ז שְׁמַע יְיָ קוֹלִי
when I call;	אֶקְרָא.
And be gracious unto me,	וְחָנֵּנִי
and answer me.	וַעֲנֵנִי׃
8. In thy *name* my heart said to me:	ח לְךָ אָמַר לִבִּי
"Seek thou my [8]presence";	בַּקְּשׁוּ פָנָי.
Thy [8]presence, Lord,	אֶת פָּנֶיךָ יְיָ
will I seek.	אֲבַקֵּשׁ׃
9. Hide not	ט אַל תַּסְתֵּר
thy face	פָּנֶיךָ

---

1) Or, in this. 2) Or, seek after. 3) Or, beauty. 4) Or, greet him early in, etc.; or, consider his temple. 5) Or, covert; shelter. 6) Or, tabernacle. 7) Or, shouting; or, trumpet sound. 8) Or, face.

Where I heard a language *which* I knew not:	שְׂפַת לֹא יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע׃
7. "I removed from *the* burden	ז הֲסִירוֹתִי מִסֵּבֶל
his shoulder,	שִׁכְמוֹ.
His hands	כַּפָּיו
were freed from the basket."	מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה׃
8. "In distress thou didst call,	ח בַּצָּרָה קָרָאתָ
and I delivered thee,	וָאֲחַלְּצֶךָּ
I answered thee	אֶעֶנְךָ
in the secret place of thunder;	בְּסֵתֶר רַעַם.
I proved thee	אֶבְחָנְךָ
at the waters of Meribah. SELAH.	עַל מֵי מְרִיבָה סֶלָה׃
9. Hear, O my people,	ט שְׁמַע עַמִּי
and I will [1]warn thee;	וְאָעִידָה בָּךְ.
O Israel,	יִשְׂרָאֵל
if thou wouldest hearken to me!	אִם תִּשְׁמַע לִי׃
10. Let there not be with thee	י לֹא יִהְיֶה בְךָ
a strange god,	אֵל זָר.
Neither shalt thou [2]bow down	וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
to a foreign god.	לְאֵל נֵכָר׃
11. I am the Lord thy God,	יא אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ
Who brought thee up	הַמַּעַלְךָ
out of the land of Egypt;	מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם.
Open wide thy mouth,	הַרְחֶב פִּיךָ
and I will fill it.	וַאֲמַלְאֵהוּ׃
12. But my people hearkened not	יב וְלֹא שָׁמַע עַמִּי
to my voice,	לְקוֹלִי.
And Israel	וְיִשְׂרָאֵל
did not desire me.	לֹא אָבָה לִי׃
13. *so* I let [3]them go	יג וָאֲשַׁלְּחֵהוּ
in the stubbornness	בִּשְׁרִירוּת
of their heart,	לִבָּם.
that they might walk	יֵלְכוּ
in their own counsels.	בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם׃
14. O that my people	יד לוּ עַמִּי
would hearken to me,	שֹׁמֵעַ לִי.
That Israel	יִשְׂרָאֵל
would walk in my ways.	בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ׃
15. I would soon subdue their enemies,	טו כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ.
And against their adversaries	וְעַל צָרֵיהֶם
I would turn my hand.	אָשִׁיב יָדִי׃
16. The haters of the Lord	טז מְשַׂנְאֵי יְיָ
should [4]submit themselves to him;	יְכַחֲשׁוּ לוֹ.
But their time *of punishment* should endure for ever.	וִיהִי עִתָּם לְעוֹלָם׃
17. He would feed him	יז וַיַּאֲכִילֵהוּ
with the [5]fat of wheat;	מֵחֵלֶב חִטָּה.
And with honey out of the rock	וּמִצּוּר דְּבַשׁ
would I satisfy thee."	אַשְׂבִּיעֶךָ׃

On Friday say :

הַיּוֹם יוֹם שִׁשִּׁי בְּשַׁבָּת . שֶׁבּוֹ הָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ׃

See translation on p. . . . .

תהלים צ״ג. יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ . לָבֵשׁ יְיָ . עֹז הִתְאַזָּר . אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט׃ ב נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז . מֵעוֹלָם אָתָּה׃ ג נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ . נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם . יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם׃ ד מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם . אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ׃

---

1) Or, testify against thee. 2) Or, worship. 3) Heb., him. 4) Or, yield feigned obedience: Heb., lie.
5) Or, finest wheat.

8. A man can by no means redeem his brother,	ח אָח לֹא פָדֹה יִפְדֶּה אִישׁ.
Neither can he give	לֹא יִתֵּן
to God	לֵאלֹהִים
a ransom for [11]him.	כָּפְרוֹ:
9. For too costly were	ט וְיֵקַר
the redemption of their soul,	פִּדְיוֹן נַפְשָׁם.
And he must leave *it* alone	וְחָדַל
for ever.	לְעוֹלָם:
10. Yet, shall he live	י וִיחִי עוֹד
for ever?	לָנֶצַח.
Shall he never see	לֹא יִרְאֶה
the grave?	הַשָּׁחַת:
11. Verily, he seeth	יא כִּי יִרְאֶה
that wise men die,	חֲכָמִים יָמוּתוּ
Together	יַחַד
the fool and *the* brutish	כְּסִיל וָבַעַר
perish,	יֹאבֵדוּ.
And they leave to othres	וְעָזְבוּ לַאֲחֵרִים
their wealth.	חֵילָם:
12. [1]Their graves are	יב קִרְבָּם
their houses	בָּתֵּימוֹ
for ever,	לְעוֹלָם
Their dwellings	מִשְׁכְּנֹתָם
for generation and generation,	לְדוֹר וָדֹר.
They *who* have called	קָרְאוּ
(*by*) their own names	בִשְׁמוֹתָם
upon lands.	עֲלֵי אֲדָמוֹת:
13. Verily, man [2]in splendor	יג וְאָדָם בִּיקָר
[2]lieth not down;	בַּל יָלִין.
He is like the beasts	נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת
that perish.	נִדְמוּ:
14. This their way	יד זֶה דַרְכָּם
is their folly,	כֵּסֶל לָמוֹ.
And they that come after them	וְאַחֲרֵיהֶם
will approve *it* with their mouth. SELAH	בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֶלָה:
15. Like sheep	טו כַּצֹּאן
they are [3]laid in the grave,	לִשְׁאוֹל שַׁתּוּ
Death shall be their shepherd;	מָוֶת יִרְעֵם.
And *there* shall have dominion over them	וַיִּרְדּוּ בָם
the upright	יְשָׁרִים
[4]in the morning;	לַבֹּקֶר
And their [5]form	וְצוּרָם
shall be consumed *in the* grave,	לְבַלּוֹת שְׁאוֹל
[6]from the dwelling [7]to *the grave.*	מִזְּבֻל לוֹ:
16. But God	טז אַךְ אֱלֹהִים
will redeem my soul	יִפְדֶּה נַפְשִׁי
from the [8]grasp of the grave;	מִיַּד שְׁאוֹל.
For he shall receive me. SELAH.	כִּי יִקָּחֵנִי סֶלָה:
17. [9]Fret not thyself	יז אַל תִּירָא
when a man becometh rich,	כִּי יַעֲשִׁר אִישׁ.
When *there* increaseth	כִּי יִרְבֶּה
the [10]glory of his house.	כְּבוֹד בֵּיתוֹ:
18. For not when he dieth	יח כִּי לֹא בְמוֹתוֹ
he taketh anything away;	יִקַּח הַכֹּל.
There will not go down after him	לֹא יֵרֵד אַחֲרָיו
his honor.	כְּבוֹדוֹ:

---

1) As if the reading were קברם; or, Their inward *thought is that* their houses *shall continue* for ever . . they call lands after their own names. 2) Or, abideth not in glory; or, being in honor abideth not. 3) Or, appointed to the nether-world. 4) Or, when the morning cometh. 5) Or, strength. 6) Or, there be no habitation for it. 7) Heb., to it. 8) Heb., hand. 9) Or, Be not thou afraid. 10) Or, wealth. 11) Or, himself

from me;	מִמֶּֽנִּי
[1]Turn not away in anger	אַל תַּט בְּאַף
thy servant;	עַבְדֶּֽךָ
Thou hast been my help;	עֶזְרָתִי הָיִֽיתָ.
Cast me not off,	אַל תִּטְּשֵֽׁנִי
neither forsake me,	וְאַל תַּֽעַזְבֵֽנִי
O God of my salvation.	אֱלֹהֵי יִשְׁעִי:
10. For my father and my mother	י כִּי אָבִי וְאִמִּי
have forsaken me,	עֲזָבֽוּנִי.
But the Lord	וַיְיָ
will take me up.	יַאַסְפֵֽנִי:
11. Teach me, O Lord,	יא הוֹרֵֽנִי יְיָ
thy way,	דַּרְכֶּֽךָ
And lead me	וּנְחֵֽנִי
in an even path,	בְּאֹֽרַח מִישׁוֹר.
Because of [2]my enemies.	לְמַֽעַן שׁוֹרְרָי:
12. Give me not up	יב אַל תִּתְּנֵֽנִי
to the will of my oppressors;	בְּנֶֽפֶשׁ צָרָי.
For *there* have arisen against me	כִּי קָֽמוּ בִי
false witnesses,	עֵֽדֵי שֶֽׁקֶר
and such as breathe out violence.	וִיפֵֽחַ חָמָס:
13. *I Should despair* unless I believed to see	יג לוּלֵא הֶאֱמַֽנְתִּי לִרְאוֹת
the goodness of the Lord	בְּטוּב יְיָ
In the land of *the* living.	בְּאֶֽרֶץ חַיִּים:
14. Hope in the Lord;	יד קַוֵּה אֶל יְיָ
Be strong,	חֲזַק
and he shall strengthen thy heart,	וְיַאֲמֵץ לִבֶּֽךָ.
And hope in the Lord.	וְקַוֵּה אֶל יְיָ:

The following Psalm is said in the house of a Mourner in the Morning Service and at the end of the Afternoon Service.

Psalm xlix. תהלים מ״ט.

1. For the Chief Musician:	לַמְנַצֵּֽחַ
of the Sons of Korah	לִבְנֵי קֹֽרַח
a Psalm.	מִזְמוֹר:
2. Hear this,	ב שִׁמְעוּ זֹאת
all ye peoples;	כָּל הָעַמִּים.
Give ear,	הַאֲזִֽינוּ
all ye inhabitants of the world.	כָּל יֹֽשְׁבֵי חָֽלֶד:
3. Both men of low degree,	ג גַּם בְּנֵי אָדָם
and men of high degree,	גַּם בְּנֵי אִישׁ.
Together	יַֽחַד
the rich and *the* poor.	עָשִׁיר וְאֶבְיוֹן:
4. My mouth shall speak	ד פִּי יְדַבֵּר
wisdom,	חָכְמוֹת.
And the meditation of my heart	וְהָגוּת לִבִּי
shall be understanding.	תְבוּנוֹת:
5. I will incline	ה אַטֶּה
to a proverb	לְמָשָׁל
my ear;	אָזְנִי.
I will open on a harp	אֶפְתַּח בְּכִנּוֹר
my [3]riddle.	חִידָתִי:
6. Why shall I fear	ו לָֽמָּה אִירָא
in the days of evil	בִּֽימֵי רָע.
[4]*That* the iniquity of my heels	עֲוֹן עֲקֵבַי
[4]will surround me?	יְסֻבֵּֽנִי:
[4]*Let fear* those who trust	ז הַבֹּֽטְחִים
in their wealth,	עַל חֵילָם.
And in the multitude of their riches	וּבְרֹב עָשְׁרָם
they boast themselves.	יִתְהַלָּֽלוּ:

---

1) Or, Put; Thrust, 2) Or, them that lie in wait for me. 3) Or, problem; dark saying. 4) Or, When the iniquity of them that would supplant me compassed me about, even of them that trust, etc

that the Creator,	שֶׁהַבּוֹרֵא
blessed be his name,	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
to him alone	לוֹ לְבַדּוֹ
it is right to pray,	רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל
but to none besides him	וְאֵין לְזוּלָתוֹ
is right to pray.	רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל׃
VI. I believe	ו אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith,	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that all the words of the prophets	שֶׁכָּל דִּבְרֵי נְבִיאִים
are true.	אֱמֶת׃
VII. I believe	ז אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that the prophecy	שֶׁנְּבוּאַת
of Moses our teacher,	מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
peace *be* unto him.	עָלָיו הַשָּׁלוֹם
was true,	הָיְתָה אֲמִתִּית
and that he was	וְשֶׁהוּא הָיָה
the [1]father of the prophets,	אָב לַנְּבִיאִים
both of those that preceded him	לַקּוֹדְמִים לְפָנָיו
and of those that followed him.	וְלַבָּאִים אַחֲרָיו׃
VIII. I believe	ח אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith,	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that the whole Law,	שֶׁכָּל הַתּוֹרָה
which is now [2]found	הַמְּצוּיָה עַתָּה
[2]in our hands,	בְּיָדֵינוּ
is *the same* that was given	הִיא הַנְּתוּנָה
to Moses our teacher,	לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ
peace *be* unto him.	עָלָיו הַשָּׁלוֹם׃
IX. I believe	ט אֲנִי מַאֲמִין

with perfect faith	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that this Law	שֶׁזֹּאת הַתּוֹרָה
will not be changed,	לֹא תְהֵא מֻחְלֶפֶת
and *there* will not be	וְלֹא תְהֵא
another law	תּוֹרָה אַחֶרֶת
from the Creator,	מֵאֵת הַבּוֹרֵא
blessed be his name.	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ׃
X. I believe	י אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that the Creator,	שֶׁהַבּוֹרֵא
blessed be his name,	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
knows	יוֹדֵעַ
every deed	כָּל מַעֲשֵׂה
of the children of men,	בְּנֵי אָדָם
and all their thoughts,	וְכָל מַחְשְׁבוֹתָם
as it is said,	שֶׁנֶּאֱמַר
He forms	הַיֹּצֵר
[3]all their hearts,	יַחַד לִבָּם
he gives heed	הַמֵּבִין
to all their deeds.	אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם׃
XI. I believe	יא אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that the Creator,	שֶׁהַבּוֹרֵא
blessed be his name,	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
[4]rewards	גּוֹמֵל טוֹב
those that keep his commandments,	לְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו
and punishes	וּמַעֲנִישׁ
those that transgress his commandments.	לְעוֹבְרֵי מִצְוֹתָיו׃
XII. I believe	יב אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,

---

1) I. e., chief. 2) I. e., in our possession. 3) Heb., together. 4) Heb., recompenses good.

19. Though while he lived he blessed his soul,	יט כִּי נַפְשׁוֹ בְּחַיָּיו יְבָרֵךְ.
And men praise thee,	וְיוֹדֻךָ
when thou doest well to thyself.	כִּי תֵיטִיב לָךְ:
20. [5]He shall go	כ תָּבוֹא
to the generation of his fathers,	עַד דּוֹר אֲבוֹתָיו.
Who shall never see the light.	עַד נֵצַח לֹא יִרְאוּ אוֹר:
21. Man *that is* in splendor,	כא אָדָם בִּיקָר
and understandeth not,	וְלֹא יָבִין.
Is like the beasts	נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת
that perish.	נִדְמוּ:

אני מאמין וכן השיר יגדל מיוסדים על י״ג עקרי דת ישראל. שמנה אותם הרמב״ם בפרושו למשניות בסנהדרין ראש פרק חלק, ושנתקבל בכל תפוצות ישראל.

שלשה עשר עקרים.

THIRTEEN PRINCIPLES OF THE FAIEH.

I. I believe	א אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that the Creator,	שֶׁהַבּוֹרֵא
blessed be his name,	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
he *is* the Creator	הוּא בּוֹרֵא
and Guide	וּמַנְהִיג
of all created things,	לְכָל הַבְּרוּאִים
and he alone has made,	וְהוּא לְבַדּוֹ עָשָׂה
and does make,	וְעוֹשֶׂה
and will make	וְיַעֲשֶׂה
all [3]things.	לְכָל הַמַּעֲשִׂים:
II. I believe	ב אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that the Creator,	שֶׁהַבּוֹרֵא
blessed be his name,	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
he *is* a Unity,	הוּא יָחִיד
and *there is* no unity	וְאֵין יְחִידוּת
like unto him	כָּמוֹהוּ
in any manner,	בְּשׁוּם פָּנִים
and he alone	וְהוּא לְבַדּוֹ
is our God,	אֱלֹהֵינוּ
who was,	הָיָה
is,	הֹוֶה
and will be.	וְיִהְיֶה:
III. I believe	ג אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith,	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that the Creator,	שֶׁהַבּוֹרֵא
blessed be his name,	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
is not a body,	אֵינוֹ גוּף
and [4]to him can not happen	וְלֹא יַשִּׂיגוּהוּ
[4]the accidents of the body,	מַשִּׂיגֵי הַגּוּף
and he has not any form whatsoever.	וְאֵין לוֹ שׁוּם דִּמְיוֹן כְּלָל:
IV. I believe	ד אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith,	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
that the Creator,	שֶׁהַבּוֹרֵא
blessed be his name,	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
he *is* the first	הוּא רִאשׁוֹן
and he *is* the last.	וְהוּא אַחֲרוֹן:
V. I believe	ה אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,

---

3) Or, Works. 4) Heb., and him can not reach those *accidents* that reach the body. 5) Or, thou shalt go.

תְּפִלַּת מִנְחָה לְחוֹל.

AFTERNOON SERVICE FOR WEEKDAYS.

See translation, p. 48.

תהלים פ״ד ה׳ אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ. עוֹד יְהַלְלוּךָ
סֶּלָה: קמ״ד ט״ו אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ. אַשְׁרֵי
הָעָם שֱׁיְיָ אֱלֹהָיו:

תהלים קמה. תְּהִלָּה לְדָוִד. אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי
הַמֶּלֶךְ. וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
ב בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ. וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: ג גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד.
וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: ד דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח
מַעֲשֶׂיךָ. וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: ה הֲדַר כְּבוֹד
הוֹדֶךָ. וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: ו וֶעֱזוּז
נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ. וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה:
ז זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ. וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ:
ח חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ. אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד:
ט טוֹב יְיָ לַכֹּל. וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו:
י יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ. וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
יא כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ. וּגְבוּרָתְךָ
יְדַבֵּרוּ. יב לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו.
וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: יג מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת
כָּל עֹלָמִים. וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר:
יד סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים. וְזוֹקֵף לְכָל
הַכְּפוּפִים: טו עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ.
וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ.
טז פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ. וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי
רָצוֹן: יז צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו. וְחָסִיד
בְּכָל מַעֲשָׂיו: יח קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו.
לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: יט רְצוֹן
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה. וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע
וְיוֹשִׁיעֵם: כ שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו.
וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: כא תְּהִלַּת יְיָ
יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד: קט״ו י״ח וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ:

The Reader says Half-Kaddish (חצי קדיש). which see here below the rule. but on a fast-day ויהי בנסוע הארון, p. 108 is continued, and ויחל (Ex 32, 11) read in the Scroll of the Law.

The Reader says the following Half-Kaddish (חצי קדיש) before שמונה עשרה.

See translation, p. 117.

Reader יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא
דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ.
בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Reader יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ
לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

Reader יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם.
וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ
דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא)
מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא
וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

in the coming of the Messiah,	בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ.
and although he tarry,	וְאַף עַל פִּי שֶׁיִּתְמַהְמֵהַּ.
[1]still	עִם כָּל זֶה
I will wait for him	אֲחַכֶּה לּוֹ
every day	בְּכָל יוֹם
that he will come.	שֶׁיָּבֹא:
XIII. I believe	יג אֲנִי מַאֲמִין
with perfect faith	בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה.
that *there* will be	שֶׁתִּהְיֶה
a resurrection of the dead	תְּחִיַּת הַמֵּתִים.
at the time	בְּעֵת
when it shall [2]arise the will	שֶׁיַּעֲלֶה רָצוֹן
from the Creator,	מֵאֵת הַבּוֹרֵא
blessed be his name,	יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
and exalted be [3]his memorial	וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ
for ever	לָעַד
and to all eternity.	וּלְנֵצַח נְצָחִים:

For thy salvation	לִישׁוּעָתְךָ
I hope, *O* Lord!	קִוִּיתִי יְיָ.
I hope, *O* Lord,	קִוִּיתִי יְיָ
for thy salvation!	לִישׁוּעָתְךָ.
O Lord,	יְיָ
for thy salvation I hope!	לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי:

For thy redemption	לְפֻרְקָנָךְ
I hope, *O* Lord!	סַבְּרִית יְיָ.
I hope, *O* Lord,	סַבְּרִית יְיָ
for thy redemption!	לְפֻרְקָנָךְ.
O Lord,	יְיָ
for thy redemption I hope!	לְפֻרְקָנָךְ סַבְּרִית:

---

1) Heb., with all this. 2) I. e., please. 3) Or, the remembrance of him.

The Ten Commandments, see page 190.

וְהַשְׂכֵּל: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת:

הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה:

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ. כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלֹחַ:

רְאֵה נָא בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ. כִּי גוֹאֵל חָזָק אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

When the Reader repeats the שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה on Fast Days, he says here עֲנֵנוּ, which will be found before כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ below the rule.

רְפָאֵנוּ יְיָ וְנֵרָפֵא. הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה. כִּי תְהִלָּתֵנוּ אָתָּה. וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ.

A prayer for a sick person, which will be found here below the rule, may be said here.

כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה. וְתֵן בְּרָכָה in winter say [1](וְתֵן טַל וּמָטָר לִבְרָכָה) עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ. וּבָרֵךְ שְׁנָתֵנוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים:

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ. וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ. וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה. וְהָסֵר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה. וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

(הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט:)

From New Year till after the Day of Atonement say המלך המשפט instead of מלך אוהב צדקה ומשפט

וְלַמַּלְשִׁינִים אַל תְּהִי תִקְוָה וְכָל הָרִשְׁעָה כְּרֶגַע תֹּאבֵד. וְכָל אֹיְבֶיךָ מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ. וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר וְתַכְנִיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹבֵר אֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:

עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל זִקְנֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל פְּלֵיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ יֶהֱמוּ נָא רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָּטָחְנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

The following prayer for a sick person may be said before כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּעֲלֶה מְהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם. רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף לַחוֹלֶה the name of the sick is inserted here. בְּתוֹךְ שְׁאָר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל:

---

1) From the 5th of December (22nd of November according to the Old Calendar) till the first day of Passover ותן טל ומטר is to be said instead of ותן ברכה.

See translation on page 74.

[1] כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא. הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

אֲדֹנָי. שְׂפָתַי תִּפְתָּח. וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק. וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים. וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת. וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here זכרנו לחיים, which will be found here below the rule.

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי. מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה. רַב לְהוֹשִׁיעַ:

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ. מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here מי כמוך which will be found here below the rule.

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

When the Reader repeats (חזרת הש״ץ) שמונה עשרה say here (נקדש) קדושה which will be found here below the rule.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: (הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

From New Year till after the Day of Atonement say הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ instead of הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה: חָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה בִּינָה

זכרנו לחיים is to be said from ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) before מלך עוזר.

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים. וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מי כמוך is to be said from ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) before ונאמן אתה.

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

When the Reader repeats the שמונה עשרה. the following קדושה is said after מחיה המתים.

Cong. & Reader נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם. כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: Cong. & Reader קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: Reader לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: Cong. & Reader בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: Reader. וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר: Cong.& Reader יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

The Reader then continues לדור ודור instead of אתה קדוש.

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ. וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: (בעשי״ת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

The Reader continues אתה חונן, which will be found above the rule.

---

1) דברים ל״ב ג׳.

תְּפִלָּתֵנוּ · כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים אָתָּה. וּמִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵּנוּ רֵיקָם אַל תְּשִׁיבֵנוּ:

On Fast Days the Congregation say here עֲנֵנוּ which will be found here below the rule.

בברכת שמע קולנו קודם שמסים כי אתה שומע יתודה בהכנעה ובשברון לב ויאמר:

אָנָּא יְיָ. חָטָאתִי עָוִיתִי וּפָשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ. מִיּוֹם הֱיוֹתִי עַל הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה (ובפרט בחטא פלוני): אָנָּא יְיָ. עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל. וּתְכַפֶּר לִי עַל עֲוֹנַי וַחֲטָאַי וּפְשָׁעַי שֶׁחָטָאתִי וְשֶׁעָוִיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ. מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וּתְמַלֵּא כָּל הַשֵּׁמוֹת שֶׁפָּגַמְתִּי בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

תפלה שיתפלל על מזונו קודם כי אתה שומע:

אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים. הַזָּן וּמְפַרְנֵס וּמְכַלְכֵּל מִקַּרְנֵי רְאֵמִים עַד בֵּיצֵי כִנִּים. הַטְרִיפֵנִי לֶחֶם חֻקִּי. וְהַמְצֵא לִי וּלְכָל בְּנֵי בֵיתִי מְזוֹנוֹתַי קֹדֶם שֶׁאֶצְטָרֵךְ לָהֶם. בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר. בְּהֶתֵּר וְלֹא בְאִסּוּר. בְּכָבוֹד וְלֹא בְבִזָּיוֹן. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. מִשֶּׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה. מִשֶּׁפַע בְּרָכָה עֶלְיוֹנָה. כְּדֵי שֶׁאוּכַל לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וְלַעֲסוֹק בְּתוֹרָתֶךָ וּלְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ. וְאַל תַּצְרִיכֵנִי לִידֵי מַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם. וִיקֻיַּם בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב. פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ. וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן:

כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל. וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן. וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

On New Moon and Festivals say here יעלה ויבוא, which see below the rule.

אַתָּה עָתִיד לִבְנוֹתָהּ.	thou wilt in future rebuild her;
כָּאָמוּר.	as it is said:
[1] וַאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ	And I will be to her,
נְאֻם יְיָ	saith the Lord,
חוֹמַת אֵשׁ	a wall of fire
סָבִיב.	round about,
וּלְכָבוֹד	and for glory
אֶהְיֶה בְתוֹכָהּ:	I will be in the midst of her.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
מְנַחֵם צִיּוֹן	*who* comforteth Zion
וּבוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:	and rebuildeth Jerusalem.

On Fast Days the Congregation say עֲנֵנוּ before כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ.

עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ בְּיוֹם צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ. כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנָחְנוּ. אַל תֵּפֶן אֶל רִשְׁעֵנוּ. וְאַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ. וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ. הֱיֵה נָא קָרוֹב לְשַׁוְעָתֵנוּ. יְהִי נָא חַסְדְּךָ לְנַחֲמֵנוּ. טֶרֶם נִקְרָא אֵלֶיךָ עֲנֵנוּ. כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר. וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה. עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע. כִּי אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה. פּוֹדֶה וּמַצִּיל בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה:

The Congregation here say כי אתה שומע, but the Reader in repeating שמונה עשרה concludes ברוך אתה ה׳.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה:

The Reader here continues רְפָאֵנוּ.

On New Moon and Festivals say the following before ותחזינה עינינו.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ. וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע. וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ. וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן

---

[1] זכריה ב׳ ט׳.

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב. וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ. וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם. וְכִסֵּא דָוִד מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תָּכִין: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:

At the Afternoon Service of the 9th of Ab, add here נחם, which will be found here below the rule.

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה תַצְמִיחַ. וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ. כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ. וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת

In the Afternoon Service of the 9th day of Ab, say נחם after בונה ירושלים.

נַחֵם	Comfort,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
אֶת אֲבֵלֵי צִיּוֹן	the mourners of Zion,
וְאֶת אֲבֵלֵי יְרוּשָׁלָיִם.	and the mourners of Jerusalem,
וְאֶת הָעִיר	and the city
הָאֲבֵלָה	that is mourning,
וְהַחֲרֵבָה.	and laid waste,
וְהַבְּזוּיָה	and despised,
וְהַשּׁוֹמֵמָה.	and desolate;
הָאֲבֵלָה	that is mourning
מִבְּלִי בָנֶיהָ.	without her children,
וְהַחֲרֵבָה	and laid waste
מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ.	of her dwellings,
וְהַבְּזוּיָה	and despised
מִכְּבוֹדָהּ.	without her glory,
וְהַשּׁוֹמֵמָה	and desolate
מֵאֵין יוֹשֵׁב.	without inhabitants;
וְהִיא יוֹשֶׁבֶת	and she sitteth
וְרֹאשָׁהּ חָפוּי	with her head covered
כְּאִשָּׁה עֲקָרָה	like a barren woman
שֶׁלֹּא יָלָדָה.	who hath not borne;
וַיְבַלְּעוּהָ לִגְיוֹנוֹת.	and legions [1]swallowed her up,
וַיִּירָשׁוּהָ עוֹבְדֵי כוֹכָבִים.	and worshippers of strange gods possessed her,
וַיָּטִילוּ	and they have put
אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל	thy people Israel
לֶחָרֶב.	to the sword,
וַיַּהַרְגוּ	and they have slain
בְּזָדוֹן	wilfully
חֲסִידֵי	the pious ones
עֶלְיוֹן.	of the Most High.
עַל כֵּן	Therefore
צִיּוֹן בְּמַר תִּבְכֶּה.	Zion doth weep bitterly,
וִירוּשָׁלַיִם	and Jerusalem
תִּתֵּן קוֹלָהּ.	giveth forth her voice:
לִבִּי לִבִּי	My heart, my heart
עַל חַלְלֵיהֶם.	for their slain!
מֵעַי מֵעַי	My bowels, my bowels
עַל חַלְלֵיהֶם.	for their slain!
כִּי אַתָּה יְיָ	For thou, O Lord,
בָּאֵשׁ	with fire
הִצַּתָּהּ	thou didst consume her,
וּבָאֵשׁ	and with fire

---

[1] Or, devoured

מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד :

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here וכתוב, which see below.

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

When the Reader repeats שמונה עשרה (חזרת הש״ץ) on a Fast Day he says here אלהינו, which will be found below the rule.

On a Fast-Day say שים שלום, which see below the rule, instead of שלום רב.

שָׁלוֹם רָב	Abundant peace
עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ	upon Israel thy people
תָּשִׂים לְעוֹלָם.	thou shalt bestow for ever
כִּי אַתָּה הוּא	for thou art
מֶלֶךְ אָדוֹן	King *and* Lord
לְכָל הַשָּׁלוֹם.	of all peace ;
וְטוֹב	and *may it be* good
בְּעֵינֶיךָ	in thy eyes
לְבָרֵךְ	to bless
אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל	thy people Israel
בְּכָל עֵת	at all times
וּבְכָל שָׁעָה	and in all hours

לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל :

On Purim say the following :

בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה. כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הָמָן הָרָשָׁע. בִּקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים. מִנַּעַר וְעַד זָקֵן. טַף וְנָשִׁים. בְּיוֹם אֶחָד. בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר. הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר. וּשְׁלָלָם לָבוֹז : וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הֵפַרְתָּ אֶת עֲצָתוֹ. וְקִלְקַלְתָּ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ. וַהֲשֵׁבוֹתָ לוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ. וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ :

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say וכתוב before וכל החיים.

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ :

When the Reader repeats שמונה עשרה (חזרת הש״ץ) on a Fast-Day he says אלהינו after ולך נאה להודות. and then

שים שלום instead of שלום רב.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ. הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ. וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

On a Fast-Day say שים שלום instead of שלום רב.

שִׂים שָׁלוֹם. טוֹבָה וּבְרָכָה. חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ. בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ. כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה. וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

When the Reader says מודים, the Congregation say מודים דרבנן which see below the rule.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ. וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת. עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב. כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהַמְרַחֵם. כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

On Chanukah and Purim say here על הנסים, which see below the rule.

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ

יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה. לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם On New Moon say: רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה:
On Passover say:— חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה:
On Tabernacles say:— חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה: זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

When the Reader says מודים אנחנו לך the Congregation say the following.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ. עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ. וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

On Chanukah and Purim the following is said after מעולם קוינו לך.

עַל הַנִּסִּים. וְעַל הַפֻּרְקָן. וְעַל הַגְּבוּרוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת. וְעַל הַמִּלְחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ. בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

On Chanukah say here בימי מתתיהו, and on Purim say בימי מרדכי, which see on p. 139

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל. חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו. כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ. וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם. דַּנְתָּ אֶת דִּינָם. נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים. וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים. וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ. וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ. וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ. וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל

רַחוּם וְחַנּוּן . חָטָֽאתִי לְפָנֶֽיךָ . יְיָ מָלֵא רַחֲמִים . רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנָי :

Psalm vi. תהלים ו.

ב יְיָ אַל בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵֽנִי . וְאַל בַּחֲמָתְךָ
תְיַסְּרֵֽנִי : ג חָנֵּֽנִי יְיָ כִּי אֻמְלַל אָֽנִי . רְפָאֵֽנִי
יְיָ . כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי : ד וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה
מְאֹד . וְאַתָּה יְיָ עַד מָתָי : ה שׁוּבָה יְיָ
חַלְּצָה נַפְשִׁי . הוֹשִׁיעֵֽנִי לְמַֽעַן חַסְדֶּֽךָ :
ו כִּי אֵין בַּמָּֽוֶת זִכְרֶֽךָ . בִּשְׁאוֹל מִי יֽוֹדֶה
לָּךְ : ז יָגַֽעְתִּי בְאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל לַֽיְלָה
מִטָּתִי . בְּדִמְעָתִי עַרְשִׂי אַמְסֶה : ח עָשְׁשָׁה
מִכַּֽעַס עֵינִי . עָֽתְקָה בְּכָל צוֹרְרָי : ט סֽוּרוּ
מִמֶּֽנִּי כָּל פֹּֽעֲלֵי אָֽוֶן . כִּי שָׁמַע יְיָ קוֹל
בִּכְיִי : י שָׁמַע יְיָ תְּחִנָּתִי . יְיָ תְּפִלָּתִי
יִקָּח : יא יֵבֹֽשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל אֹיְבָי .
יָשֻֽׁבוּ יֵבֹֽשׁוּ רָֽגַע :

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל . שְׁמוֹר שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל . וְאַל יֹאבַד יִשְׂרָאֵל . הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל :

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד . שְׁמוֹר שְׁאֵרִית עַם אֶחָד . וְאַל יֹאבַד גּוֹי אֶחָד . הַמְּיַחֲדִים שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ יְיָ אֶחָד :

שׁוֹמֵר גּוֹי קָדוֹשׁ . שְׁמוֹר שְׁאֵרִית עַם קָדוֹשׁ . וְאַל יֹאבַד גּוֹי קָדוֹשׁ . הַמְּשַׁלְּשִׁים בְּשָׁלֹשׁ קְדֻשּׁוֹת לְקָדוֹשׁ :

מִתְרַצֶּה בְּרַחֲמִים . וּמִתְפַּיֵּס בְּתַחֲנוּנִים . הִתְרַצֶּה וְהִתְפַּיֵּס לְדוֹר עָנִי . כִּי אֵין עוֹזֵר : אָבִֽינוּ מַלְכֵּֽנוּ . חָנֵּֽנוּ וַעֲנֵֽנוּ . כִּי אֵין בָּֽנוּ מַעֲשִׂים . עֲשֵׂה עִמָּֽנוּ צְדָקָה וָחֶֽסֶד וְהוֹשִׁיעֵֽנוּ :

[1]וַאֲנַֽחְנוּ לֹא נֵדַע מַה נַּעֲשֶׂה . כִּי עָלֶֽיךָ עֵינֵֽינוּ : [2]זְכֹר רַחֲמֶֽיךָ יְיָ וַחֲסָדֶֽיךָ . כִּי מֵעוֹלָם הֵֽמָּה : [3]יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵֽינוּ . כַּאֲשֶׁר יִחַֽלְנוּ לָךְ : [4]אַל תִּזְכָּר לָֽנוּ עֲוֹנוֹת רִאשֹׁנִים . מַהֵר יְקַדְּמֽוּנוּ רַחֲמֶֽיךָ . כִּי דַלּֽוֹנוּ מְאֹד : [5]חָנֵּֽנוּ יְיָ חָנֵּֽנוּ . כִּי רַב שָׂבַֽעְנוּ בוּז : [6]בְּרֹֽגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר . [7]כִּי הוּא יָדַע יִצְרֵֽנוּ . זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָֽחְנוּ : [8]עָזְרֵֽנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵֽנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶֽךָ . וְהַצִּילֵֽנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵֽינוּ לְמַֽעַן שְׁמֶֽךָ :

The Reader here says Full-Kaddish, which see below the rule.

This Full-Kaddish the Reader says after למען שמך, but when ויאמר דוד is not said this Kaddish is said immediately after repeating the שמונה עשרה.

חזן יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא . בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ . בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל . בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן :

קהל וחזן יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא :

חזן יִתְבָּרַךְ . וְיִשְׁתַּבַּח . וְיִתְפָּאַר . וְיִתְרוֹמַם . וְיִתְנַשֵּׂא . וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל . שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא : בְּרִיךְ הוּא לְעֵֽלָּא (בעשי״ת וּלְעֵֽלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא . תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא . דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא . וְאִמְרוּ אָמֵן :

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל . קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא . וְאִמְרוּ אָמֵן :

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים . עָלֵֽינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל . וְאִמְרוּ אָמֵן :

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו . הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם . עָלֵֽינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל . וְאִמְרוּ אָמֵן :

---

1) דה״ב כ׳. י״ב. 2) תהלים כ״ה, ו׳. 3) שם ל״ג, כ״ב 4) שם ע״ט, ח׳. 5) שם קכ״ג, ד׳. 6) חבקוק ג׳, ב׳. 7) תהלים, ק״ג, י״ד. 8) שם ע״ט. ט׳.

בִּשְׁלוֹמֶךָ׃	with thy peace.

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here בספר חיים, which see below.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Praised *art* thou, O Lord,
הַמְבָרֵךְ	who blesseth
אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	his people Israel
בַּשָּׁלוֹם׃	with peace.

The Reader, in repeating the שמונה עשרה reads only up to בשלום, and ויאמר דוד, p. 140 is then continued.

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ׃ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי׃

Make 3 steps backwards and say:—

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃ וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם. כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

When praying with a congregation of not less then ten men, the Reader repeats the שמונה עשרה aloud (חזרת הש״ץ), beginning with ברוך אתה ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו, p. 134 to המברך את עמו ישראל בשלום, p. 140 but ה׳ שפתי the Reader says in an undertone.

RULES REGARDING וַיֹּאמֶר דָּוִד.

Between ראש השנה and יום כפור and on every fast-day אבינו מלכנו on p. 90 is said here.

On following days ויאמר דוד is not said: on New Moon, Chanukah, the 15th of Shebat, the two days of Purim (the 14th and 15th of Adar), and, in a leap year, also on the 14th and 15th of Adar Rishon (Purim Katon), the whole month of Nisan, the 33rd day of Counting the Omer, from the first day of Sivan until the second day after Pentecost, the 9th and 15th of Ab. ויאמר דוד is also omitted in the Afternoon Service of the day before any of the above mentioned days.

ויאמר דוד is also not said on the day before New Year, and from the day before the Day of Atonement until the second day after Tabernacles.

ויאמר דוד is also omitted when there is present, at the time that the prayers are offered, a man in the first week after his marriage, or one whose son is to be circumcised on that day, or the one performing the act of circumcision (Mohel), or the Sandek of the Berith Milah. (if the circumcision has not yet taken place). It is also not said in the house of a mourner during the first week of mourning; but when the mourner prays in the synagogue, he only omits the said prayer, but not the congregation.

When ויאמר דוד is not said, the Reader says Full-Kaddish, p. 117 immediately after repeating the שמונה עשרה.

See translation on p. 103.

[1] וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל גָּד. צַר לִי מְאֹד נִפְּלָה נָּא בְיַד יְיָ. כִּי רַבִּים רַחֲמָיו. וּבְיַד אָדָם אַל אֶפֹּלָה׃

עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say בספר חיים before בשלומך.

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה. נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם׃

---

1) ש״ב, כ ד, י״ד.

תְּפִלַּת עַרְבִית
לְחוֹל וּלְמוֹצָאֵי שַׁבָּת.

EVENING SERVICE FOR WEEK-DAYS AND FOR THE TERMINATION OF THE SABBATH.

Blessed *art* thou, O Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
who by his word	אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ
[3]bringeth on evenings,	מַעֲרִיב עֲרָבִים.
with wisdom	בְּחָכְמָה
he openeth *the* gates *of heaven*,	פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים.
and with understanding	וּבִתְבוּנָה
he changeth	מְשַׁנֶּה
[4]times,	עִתִּים.
and altereth	וּמַחֲלִיף
the [5]seasons,	אֶת הַזְּמַנִּים.
and arrangeth	וּמְסַדֵּר
the stars	אֶת הַכּוֹכָבִים
in their [6]watches	בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם
in the [7]sky,	בָּרָקִיעַ.
according to his will.	כִּרְצוֹנוֹ:
He createth	בּוֹרֵא
day and night;	יוֹם וָלָיְלָה.
he [8]rolleth away light	גּוֹלֵל אוֹר

And he, being merciful,	[1] וְהוּא רַחוּם.
forgiveth sin	יְכַפֵּר עָוֹן
and destroyeth not;	וְלֹא יַשְׁחִית.
Many a time he turneth away his anger,	וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ.
and stirreth not up	וְלֹא יָעִיר
all his wrath.	כָּל חֲמָתוֹ:
O Lord, save;	[2] יְיָ הוֹשִׁיעָה.
The King may answer us	הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
in the day when we call.	בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

While the Reader says ברכו the Congregation say in an undertone יתברך וישתבח, which see below.

The Reader:

Bless ye the Lord	בָּרְכוּ אֶת יְיָ
who is ever-blessed.	הַמְבֹרָךְ:

The Reader and Congregation·

Blessed be the Lord	בָּרוּךְ יְיָ
who is blessed	הַמְבֹרָךְ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד

While the Reader says ברכו the Congregation say in an undertone יתברך וישתבח.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא
שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.
שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים:

סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ
מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם:

---

1) תהלים ע״ח ל״ח. והוא תחלת תפלת ערבית (רמב״ם הלכות תפלה פ״ט ה״ט). והטעם שאומרים אותו בחול ואין אומרים אותו בשבת, עין בתפלת ערבית לשבת. וכן תמצא שם שאר ההערות השייכות לתפלת ערבית. 2) תהלים כ׳ י׳.

3) Or, causeth evenings to advance. 4) Or, seasons. 5) Or, times. 6) Or, orbits; or, due courses. 7) Fr., expanse. 9) Or, removeth light.

See translation p. 119.

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל . לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה. שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם . וְגֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם: וַאֲנַחְנוּ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים . הַקָּדוֹשׁ . בָּרוּךְ הוּא . שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ . וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל. וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד : אֱמֶת מַלְכֵּנוּ . אֶפֶס זוּלָתוֹ. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ . וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ. כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת. אֵין עוֹד :

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ . לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ . לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ . וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן . לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי . וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ. לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ: יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל . כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ. תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן : לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ. וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת עוֹל מַלְכוּתֶךָ. וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא . וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד : כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ . יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר . וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

אַל תִּירָא מִפַּחַד פִּתְאֹם . וּמִשֹּׁאַת רְשָׁעִים כִּי תָבֹא : עֻצוּ עֵצָה וְתֻפָר . דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עִמָּנוּ אֵל : וְעַד זִקְנָה אֲנִי הוּא וְעַד שֵׂיבָה אֲנִי אֶסְבֹּל . אֲנִי עָשִׂיתִי וַאֲנִי אֶשָּׂא. וַאֲנִי אֶסְבֹּל וַאֲמַלֵּט : קדיש יתום.

קַדִּישׁ יָתוֹם.

The following Kaddish is said by a mourner during the first eleven months after the death of his parents, or on the Anniversary of their death.

See translation p. 117.

Mourner יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ . בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Mourner יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא :

Mourner יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם. וְיִתְנַשֵּׂא . וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל . שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא . תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא, דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל . וְאִמְרוּ אָמֵן :

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו . הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: ח וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ. וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: ט וּכְתַבְתָּם עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

Deut. xi. 13—21. דברים י״א י״ג—כ״א.

יג וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם. לְאַהֲבָה אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם: יד וְנָתַתִּי מְטַר אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ. וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: טו וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ. וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: טז הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם. וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: יז וְחָרָה אַף יְיָ בָּכֶם וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ. וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְיָ נֹתֵן לָכֶם: יח וְשַׂמְתֶּם אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם. וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: יט וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: כ וּכְתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

כא לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם. כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ:

Deut. xv. 37—41. במדבר ט״ו ל״ז—מ״א.

לז וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: לח דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם. וְנָתְנוּ עַל צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: לט וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְיָ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם. וְלֹא תָתֻרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: מ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתָי. וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: מא אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים. אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

[2]Truth	[1]אֱמֶת
[2]and faithfulness	וֶאֱמוּנָה
is all this,	כָּל זֹאת .
and it is established with us	וְקַיָּם עָלֵינוּ .
that he is	כִּי הוּא
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and *there* is none besides him,	וְאֵין זוּלָתוֹ .
[3]and we are	וַאֲנַחְנוּ
[3]Israel his people.	יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ .
[4]He delivereth us	הַפּוֹדֵנוּ
from the hand of kings:	מִיַּד מְלָכִים .
[5]*he* is our king,	מַלְכֵּנוּ
who redeemeth us	הַגּוֹאֲלֵנוּ
from the [6]grasp	מִכַּף
of tyrants.	כָּל הֶעָרִיצִים .
[7]*He* is the God,	הָאֵל
who exacts punishment	הַנִּפְרָע
for us	לָנוּ
from our adversaries,	מִצָּרֵינוּ .

---

1) אמת ואמונה היא הברכה הראשונה משתי הברכות שלאחר ק״ש (ברכות י״א וי״ב) וחתימתה הוא גאל ישראל.

2) Or, True and trustworthy. 3) Or, and we, Israel, are his people. 4) Or, It is he who delivereth us; or, whom he delivereth. 5) Or, it. 6) Heb., palm. 7) Or, it is God.

from before darkness,	מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ
and darkness	וְחֹשֶׁךְ
from before light;	מִפְּנֵי אוֹר.
and *he* causeth *the* day to pass away,	וּמַעֲבִיר יוֹם
and bringeth on night,	וּמֵבִיא לָיְלָה.
and *he* divideth	וּמַבְדִּיל
between day	בֵּין יוֹם
and (*between*) night,	וּבֵין לָיְלָה.
"The Lord of Hosts"	יְיָ צְבָאוֹת
is his name.	שְׁמוֹ:
The living and ever-existing God	אֵל חַי וְקַיָּם.
continually	תָּמִיד
shall reign over us	יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who bringeth on evenings.	הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

With everlasting love	אַהֲבַת עוֹלָם
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל
thy people,	עַמְּךָ
thou hast loved.	אָהָבְתָּ.
A Law and commandments,	תּוֹרָה וּמִצְוֹת
statutes	חֻקִּים
and ordinances	וּמִשְׁפָּטִים
hast thou taught us.	אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ:
Therefore,	עַל כֵּן
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
when we lie down,	בְּשָׁכְבֵנוּ
and when we rise up,	וּבְקוּמֵנוּ
we will 1talk	נָשִׂיחַ
of thy statutes,	בְּחֻקֶּיךָ.
and we will rejoice	וְנִשְׂמַח
in the words of thy Law	בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ
and in thy commandments	וּבְמִצְוֹתֶיךָ
for ever and ever;	לְעוֹלָם וָעֶד:
for they are our life	כִּי הֵם חַיֵּינוּ
and the 2length	וְאֹרֶךְ
of our days,	יָמֵינוּ.
and on them we will meditate	וּבָהֶם נֶהְגֶּה
day and night.	יוֹמָם וָלָיְלָה.
And thy love	וְאַהֲבָתְךָ
thou mayest not take away from us	אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ
for ever.	לְעוֹלָמִים:
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who loveth	אוֹהֵב
his people Israel.	עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

See translation on p. 65.

אל מלך נאמן is said only when praying alone.

אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן:

Deut. vi. 4. דברים ו׳ ד׳

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל . יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

Deut. vi. 5—9. דברים ו׳ ה—ט

ה וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ . בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ: ו וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ: ז וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם . בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ

---

1) Or, discourse; meditate on. 2) Or, prolongation.

for ever and ever."	לְעֹלָם וָעֶד׃
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
For the Lord hath delivered	[1] כִּי פָדָה יְיָ
Jacob,	אֶת יַעֲקֹב.
and he hath redeemed him	וּגְאָלוֹ
from the hand of him that was stronger than he.	מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who hath redeemed Israel.	גָּאַל יִשְׂרָאֵל׃

Cause us to lie down,	[2] הַשְׁכִּיבֵנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in peace,	לְשָׁלוֹם.
and raise us up,	וְהַעֲמִידֵנוּ
O our King,	מַלְכֵּנוּ
to life;	לְחַיִּים.
and spread over us	וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ
the tabernacle of thy peace.	סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.
and direct us	וְתַקְּנֵנוּ
through good counsel	בְּעֵצָה טוֹבָה
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ.
and save us	וְהוֹשִׁיעֵנוּ
for the sake of thy name;	לְמַעַן שְׁמֶךָ.
and shield us,	וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ.
and remove from us	וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ
the enemy,	אוֹיֵב.
pestilence, and sword,	דֶּבֶר וְחֶרֶב.
and famine, and sorrow,	וְרָעָב וְיָגוֹן.
and remove *the* adversary	וְהָסֵר שָׂטָן
from before us	מִלְּפָנֵינוּ
and from behind us,	וּמֵאַחֲרֵינוּ.
and in the shadow	וּבְצֵל
of thy wings	כְּנָפֶיךָ
conceal us;	תַּסְתִּירֵנוּ.
for God,	כִּי אֵל
our Guardian and our deliverer	שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ
art thou;	אָתָּה.
for a God *and* a King,	[3] כִּי אֵל מֶלֶךְ
gracious and merciful,	חַנּוּן וְרַחוּם
art thou;	אָתָּה.
and guard	[4] וּשְׁמוֹר
our going out and our coming in	צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ.
to life and to peace	לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם.
from this time	מֵעַתָּה
and for evermore.	וְעַד עוֹלָם׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
who guardeth	שׁוֹמֵר
his people Israel	עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
for ever.	לָעַד׃

אמירת הפסוקים המלוקטים בברוך ה׳ לעולם וכן יראו עינינו וקדיש נתקנו בימי הגאונים. ועל אדות ההפסק שבין גאולה לתפלה כתב הרא״ש לברכות ד׳ וז״ל: ותימא על מנהגנו שאנו מפסיקים, בערבית בפסוקים (ר״ל ברוך ה׳ לעולם) ויראו עינינו וקדיש? וכ״ו ומנהג זה נהגו אותו ההמון לפי שבימיהם הראשונים היו בתי כנסיות שלהם בשדות והיו יראים להתעכב שם עד אחר תפלת ערבית, ותקנו לומר פסוקים אלו שיש בהן י״ח אזכרות (שמות הוי״ת) כנגד י״ח ברכות של שמונה עשרה ותקנו אחרי כן ברכת יראו עינינו וקדיש. והשתא נמי שמתפללין ערבית בבית הכנסת לא נתבטל המנהג הראשון עכ״ל. ור׳ יונה כתב (מובא בפירוש תלמידיו להרי״ף ברכות ג׳ ע״ב) שבתחלה היתה תפלת ערבית (ר״ל שמונה עשרה של ערבית) רשות היו אומרים אלה הפסוקים שיש בהם י״ח אזכרות כנגד י״ח ברכות וחותמין עליהן ואומרין קדיש ויוצאין, ואח״כ אע״פ שקבעוה חובה, נשאר הדבר כמו המנהג הראשון ולא הוי הפסקה בין גאולה לתפלה, דכיון דמתחלת אדעתא דהכי קבעוה לא מקרי הפסקה. וכעין זה כתב נטרונאי גאון והתניא בס׳ ט׳ בשם רש״י, ואבודרהם בשם בעל המנהגים כתב וז״ל: נהגו לומר ברוך ה׳ לעולם משום שגזרו שמד על ישראל שלא יתפללו תפלת ערבית

---

1) ירמיה ל״א י״א. 2) השכיבנו היא הברכה השניה משתי הברכות שלאחר ק״ש (ברכות י״א ע״א ודף ד׳ ע״ב ודף ט׳) ותחתמה שומר עמו ישראל לעד ובשבת ויו״ט נוהגים לחתום ופרוס עלינו ע״פ הירושלמי בפ״ג דברכות 3) בתמיד ש ל״א בחסרון מלת מלך. 4) ע״פ תהלים קכ״א ח׳.

וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל	and rendereth requital
לְכָל אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ.	to all the enemies of our soul;
[1] הָעֹשֶׂה גְדוֹלוֹת	who doeth great things
עַד אֵין חֵקֶר.	beyond research,
וְנִפְלָאוֹת	and wonders
עַד אֵין מִסְפָּר.	without number;
הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ	who [7]holdeth our soul
בַּחַיִּים.	in life,
וְלֹא נָתַן לַמּוֹט	and hath not suffered to slip
רַגְלֵנוּ.	our foot;
הַמַּדְרִיכֵנוּ	who hath made us to tread
עַל בָּמוֹת	upon the high places
אֹיְבֵינוּ.	of our enemies,
וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ	and hath exalted our horn
עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ.	above all those that hated us;
הָעֹשֶׂה לָּנוּ	who hath performed for us
[2] נִסִּים	miracles
וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה.	and vengeance upon Pharaoh,
[3] אוֹתוֹת	signs
וּמוֹפְתִים	and wonders
בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם.	in the land of the children of Ham;
הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ	who smote in his wrath
כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם.	all the first-born of Egypt,
וַיּוֹצֵא	and brought forth
אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	his people Israel
מִתּוֹכָם	from among them
לְחֵרוּת עוֹלָם:	to everlasting freedom;
הַמַּעֲבִיר בָּנָיו	who made his children pass
בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף.	between the divisions of the Red Sea,

אֶת רוֹדְפֵיהֶם	*but* their pursuers
וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם	and their enemies
בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע.	he sank in the depths,
וְרָאוּ בָנָיו	and his children saw
גְּבוּרָתוֹ	his might,
שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ	*and* they praised, and gave thanks
לִשְׁמוֹ:	to his name.
וּמַלְכוּתוֹ	And his kingdom
בְּרָצוֹן	[8]with pleasure
קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם.	they accepted upon themselves;
מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל	Moses and the children of Israel
לְךָ עָנוּ שִׁירָה	sang to thee a song
בְּשִׂמְחָה רַבָּה.	with great joy,
וְאָמְרוּ כֻלָּם:	and they said, all of them,

[4] מִי כָמֹכָה	"Who is like thee
בָּאֵלִם	among the gods,
יְיָ.	O Lord?
מִי כָּמֹכָה	Who is like thee
נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ.	glorified in holiness,
נוֹרָא תְהִלֹּת.	fearful *in* praises,
עֹשֵׂה פֶלֶא:	doing wonders?"
[5] מַלְכוּתְךָ	Thy kingdom
רָאוּ בָנֶיךָ.	thy children beheld,
בּוֹקֵעַ יָם	as *thou* didst divide *the* sea
לִפְנֵי מֹשֶׁה.	before Moses;
זֶה אֵלִי עָנוּ.	"This is my God!" they exclaimed,
וְאָמְרוּ:	and they said:
[6] יְיָ יִמְלֹךְ	"The Lord shall reign

---

1) איוב ט׳ י׳. 2) בסדור של רב עמרם גאון חסרה מלת נסים. וזה נכון יותר. 3) ע״פ תהלים ק״ה כ״ז. 4) שמות ט״ו י״א. 5) בפסוק זה יש נוסחאות רבות ושונות. 6) שמות ט״ו י״ח.

7) Or, placed, or, appointed. 8) Or, willingly.

and bow down before thee,	וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ
O Lord,	אֲדֹנָי.
and shall give honor to thy name.	וִיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ:
For thou art great	[1] כִּי גָדוֹל אַתָּה
and doest wonders;	וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת.
thou art God,	אַתָּה אֱלֹהִים
thou alone.	לְבַדֶּךָ:
But we are thy people	[2] וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ
and the sheep of thy pasture;	וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ.
we give thanks to thee for ever;	נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם.
to generation and generation	לְדוֹר וָדוֹר
we will recount thy praise.	נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ:
Blessed be the Lord by day;	בָּרוּךְ יְיָ בַּיּוֹם.
blessed be the Lord by night;	בָּרוּךְ יְיָ בַּלָּיְלָה.
blessed be the Lord	בָּרוּךְ יְיָ
when we lie down;	בְּשָׁכְבֵנוּ.
blessed be the Lord	בָּרוּךְ יְיָ
when we rise up.	בְּקוּמֵנוּ:
For in thy hand are	כִּי בְיָדְךָ
the souls of the living	נַפְשׁוֹת הַחַיִּים
and of the dead,	וְהַמֵּתִים.
in whose hand is	[3] אֲשֶׁר בְּיָדוֹ
the soul of every living thing,	נֶפֶשׁ כָּל חָי
and the spirit	וְרוּחַ
of all human flesh.	כָּל בְּשַׂר אִישׁ:
Into thy hand	[4] בְּיָדְךָ
I commit my spirit,	אַפְקִיד רוּחִי.
thou hast delivered me,	פָּדִיתָה אוֹתִי.
O Lord, God of truth.	יְיָ אֵל אֱמֶת:
Our God	אֱלֹהֵינוּ

who is in heaven,	שֶׁבַּשָּׁמַיִם.
proclaim the unity of thy name,	יַחֵד שִׁמְךָ.
and establish thy kingdom	וְקַיֵּם מַלְכוּתְךָ
continually,	תָּמִיד.
and reign over us	וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:

May our eyes see,	[5] יִרְאוּ עֵינֵינוּ.
and our heart rejoice,	וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ.
and our soul be glad	וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ.
in thy true salvation,	בִּישׁוּעָתְךָ בֶּאֱמֶת
when it shall be said to Zion:	בֶּאֱמֹר לְצִיּוֹן
"Thy God reigneth."	מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ:
The Lord is King,	יְיָ מֶלֶךְ.
the Lord was King,	יְיָ מָלָךְ.
the Lord will be King	יְיָ יִמְלוֹךְ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:
For the kingdom	כִּי הַמַּלְכוּת
is thine,	שֶׁלְּךָ הִיא.
and to everlasting	וּלְעוֹלְמֵי עַד
wilt thou reign in glory;	תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד.
for we have no king	כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ
but thee.	אֶלָּא אָתָּה:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the King in his glory	[6] הַמֶּלֶךְ בִּכְבוֹדוֹ
will constantly reign	[7] תָּמִיד יִמְלוֹךְ
over us	עָלֵינוּ
for ever and ever,	לְעוֹלָם וָעֶד
and over all his works.	וְעַל כָּל מַעֲשָׂיו:

The Reader says Half-Kaddish (חצי קדיש). which see on p. 107 below the rule.

---

1) תהלים פ״ו י׳. 2) שם ע״ט י״ג. 3) איוב י״ב י׳. 4) תהלים ל״א ו׳. 5) תחת יראו עינינו נמצא במחזור רומא ובתניא ס׳ ט׳:„ תהלה נביע לרוכב בערבות׳ לאל המפואר במקהלות קדושים. בא״י מלך אל חי לעד וקים לנצח״. 6) גרסת הרמב״ם המורך וכן הוא בסדור ר׳ עמרם גאון ובס׳ המנהיג ואבודרהם ובטור ובתשובת הרשב״א ובסדורי הספרדים ועיין מג״א לא״ח ס׳ רל״ו. 7) לפי דעת מג״א לא״ח ס׳ רל״ו ויעבץ מלת תמיד מחוברת למעלה. ולפי בעל יוסיף אמץ בס׳ כ״ם מחוברת היא למטה.

ועל כן תקנו לומר י״ח אזכרות כנגד י״ח ברכות, ואע״פ שבטל תשמד לא בטלה התקנה. תדע כי בליל שבת אין אומרין אותו מפני שאין מתפללין שמונה עשרה (ר״ל כי אם שבע ברכות). ועוד הקדיש שלפני הש״ע יוכיח כי לסיום תפלה דמי עכ״ל וכן כתב הרשב״א בתשובה י״ד.

[1] בָּרוּךְ יְיָ	Blessed be the Lord
לְעוֹלָם.	for ever.
אָמֵן וְאָמֵן:	Amen, and Amen.
[2] בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן	Blessed be the Lord out of Zion,
שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם	who dwelleth *in* Jerusalem.
הַלְלוּיָהּ:	Praise ye the Lord!
[3] בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים	Blessed be the Lord God,
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.	the God of Israel,
עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת	who doeth wonders
לְבַדּוֹ:	*even* he alone.
[4] וּבָרוּךְ	And blessed be
שֵׁם כְּבוֹדוֹ	his glorious name
לְעוֹלָם.	for ever;
וְיִמָּלֵא	and let be filled
כְבוֹדוֹ	*whith* his glory
אֶת כָּל הָאָרֶץ.	the whole earth.
אָמֵן וְאָמֵן:	Amen, and Amen.
[5] יְהִי כְבוֹד יְיָ	Let the glory of the Lord be
לְעוֹלָם.	for ever;
יִשְׂמַח יְיָ	let the Lord rejoice
בְּמַעֲשָׂיו:	in his works.
[6] יְהִי שֵׁם יְיָ	Let the name of the Lord be
מְבֹרָךְ.	blessed
מֵעַתָּה	from this time forth
וְעַד עוֹלָם:	and for evermore.
[7] כִּי	For
לֹא יִטֹּשׁ יְיָ	the Lord will not abandon
אֶת עַמּוֹ	his people
בַּעֲבוּר	for the sake
שְׁמוֹ הַגָּדוֹל.	of his great name,
כִּי הוֹאִיל יְיָ	because it hath pleased the Lord
לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם	to make you
לוֹ לְעָם:	a people unto himself.
[8] וַיַּרְא כָּל הָעָם	And when all the people saw *it*,
וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם.	they fell on their faces,
וַיֹּאמְרוּ	and they said:
יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים.	[13]"Jehovah is the God,
יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:	[13]Jehovah is the God."
[9] וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ	And the Lord shall be King
עַל כָּל הָאָרֶץ.	over all the earth;
בַּיּוֹם הַהוּא	in that day
יִהְיֶה יְיָ אֶחָד	shall the Lord be ONE,
וּשְׁמוֹ אֶחָד:	and his name ONE.
[10] יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ	Let thy lovingkindness, O Lord, be
עָלֵינוּ.	upon us,
כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:	according as we have hoped for thee.
[11] הוֹשִׁיעֵנוּ	Save us,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God,
וְקַבְּצֵנוּ	and gather us
מִן הַגּוֹיִם.	from among the nations,
לְהוֹדוֹת	to give thanks
לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ.	to thy holy name,
לְהִשְׁתַּבֵּחַ	to glory
בִּתְהִלָּתֶךָ:	in thy praise.
[12] כָּל גּוֹיִם	All nations
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ	whom thou hast made
יָבוֹאוּ	shall come

---

1) תהלים פ״ט, נ״ג. 2) שם קל״ה כ״א. 3) שם ע״ב י״ח. 4) שם ע״ב י״ט. 5) שם ק״ד ל״א. 6) שם קי״ג ב׳. 7) ש״א י״ב כ״ב. 8) מ״א י״ח ל״ט. 9) זכריה י״ד ט. 10) תהלים ל״ג כ״ב. 11) שם ק״ו מ״ז. 12) שם פ״ו ט׳.

13) Or, the Eternal, or, the Lord.

הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ. וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה:

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ. כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלֹחַ:

רְאֵה נָא בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ. כִּי גוֹאֵל חָזָק אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

רְפָאֵנוּ יְיָ וְנֵרָפֵא. הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה. כִּי תְהִלָּתֵנוּ אָתָּה. וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ.

A prayer for a sick person, which will be found below the rule, may be said here.

כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה. וְתֵן בְּרָכָה in winter say [1](וְתֵן טַל וּמָטָר לִבְרָכָה) עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ. וּבָרֵךְ שְׁנָתֵנוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים:

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ. וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ. וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה. וְהָסֵר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה. וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

(הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט:)

From New Year till after the Day of Atonement say המלך המשפט instead of מלך אוהב צדקה ומשפט

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ	O our Father, our King,
הָחֵל עָלֵינוּ	commence for us
הַיָּמִים	the days
הַבָּאִים	that [2]are coming
לִקְרָאתֵנוּ	to meet us
לְשָׁלוֹם.	in peace,
חֲשׂוּכִים	withheld
מִכָּל חֵטְא.	from all sin,
וּמְנֻקִּים	and cleansed
מִכָּל עָוֹן.	from all iniquity,
וּמְדֻבָּקִים	and attached
בְּיִרְאָתֶךָ:	to the fear of thee.

וְחָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת:

Then continue הֲשִׁיבֵנוּ.

The following prayer for a sick person may be said before כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי. שֶׁתַּעֲלֶה מְהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם. רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף לַחוֹלֶה the name of the sick is inserted here. בְּתוֹךְ שְׁאָר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל:

---

*) From the 5th of December (22nd of November according to the Old Calendar) till the first day of Passover, ותן טל ומטר is to be said instead of ותן ברכה. 2) Or, approach us.

See translation on page 74.

אֲדֹנָי. שְׂפָתַי תִּפְתָּח. וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק. וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים. וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת. וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here זכרנו לחיים, which will be found here below the rule.

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי. מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה. רַב לְהוֹשִׁיעַ:

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ. מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here מי כמוך, which will be found here below the rule.

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: (הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

From New Year till after the Day of Atonement say הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ instead of הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה:

At the conclusion of Sabbath (מוצאי שבת), or of a Festival (מוצאי יום טוב), as well as at the conclusion of the first two days of Passover and of Tabernacles, say here אתה חוננתנו, which see here below the rule.

חָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת:

זכרנו לחיים is to be said from ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) before מלך עוזר.

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים. וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מי כמוך is to be said from ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) before ונאמן אתה.

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

אתה חוננתנו is to be said at the conclusion of Sabbath (מוצאי שבת) or of a Festival (מוצאי יום טוב), as well as at the conclusion of the first two days of Passover and of Tabernacles.

אַתָּה חוֹנַנְתָּנוּ	**Thou hast favored us**
לְמַדַּע תּוֹרָתֶךָ.	**with the knowledge of thy Law,**
וַתְּלַמְּדֵנוּ	**and thou hast thought us**
לַעֲשׂוֹת	**to perform**
חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ.	**the statutes of thy will;**
וַתַּבְדֵּל	**and thou hast made a distinction,**
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	**O Lord our God,**
בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל.	**between holy and [1]profane,**
בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ.	**between light and darkness,**
בֵּין יִשְׂרָאֵל	**between Israel**
לָעַמִּים.	**and the peoples,**
בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי	**between the seventh day**
לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה.	**and the six [2]days of labor.**

---

1) Or, unholy, non-holy. 2) Or, working days.

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ. וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת. עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב. כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהַמְרַחֵם. כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

On Chanukah and Purim say here עַל הנסים, which see below the rule.

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ

לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

On New Moon say: רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה:

On Passover say:— חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה:

On Tabernacles say:— חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה:

זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

On Chanukah and Purim the following is said after מעולם קוינו לך.

עַל הַנִּסִּים. וְעַל הַפֻּרְקָן. וְעַל הַגְּבוּרוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת. וְעַל הַמִּלְחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ. בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

On Chanukah say here בימי מתתיהו, and on Purim say בימי מרדכי, which see on p. 154.

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל. חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו. כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ. וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם. דַּנְתָּ אֶת דִּינָם. נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים. וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים. וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. זֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ. וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ. וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ. וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

וְלַמַּלְשִׁינִים אַל תְּהִי תִקְוָה וְכָל הָרִשְׁעָה כְּרֶגַע תֹּאבֵד. וְכָל אֹיְבֶיךָ מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ. וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר וְתַכְנִיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שֹׁבֵר אֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:

עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל זִקְנֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל פְּלֵיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ יֶהֱמוּ נָא רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָּטָחְנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב. וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ. וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם. וְכִסֵּא דָוִד מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תָּכִין: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה תַצְמִיחַ. וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ. כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ. וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים אָתָּה. וּמִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵּנוּ רֵיקָם אַל תְּשִׁיבֵנוּ:

*כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל. וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן. וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

On New Moon and Festivals say here יעלה ויבא, which see below the rule.

בברכת שמע קולנו קודם שמסים כי אתה שומע יתודה בהכנעה ובשברון לב ויאמר:

* אָנָּא יְיָ. חָטָאתִי עָוִיתִי וּפָשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ. מִיּוֹם הֱיוֹתִי עַל הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה (ובפרט בחטא פלוני): אָנָּא יְיָ. עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל. וּתְכַפֶּר לִי עַל עֲוֹנַי וַחֲטָאַי וּפְשָׁעַי שֶׁחָטָאתִי וְשֶׁעָוִיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ. מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וּתְמַלֵּא כָּל הַשֵּׁמוֹת שֶׁפָּגַמְתִּי בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

תפלה שיתפלל על מזונו קודם כי אתה שומע:

* אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים. הַזָּן וּמְפַרְנֵס וּמְכַלְכֵּל מִקַּרְנֵי רְאֵמִים עַד בֵּיצֵי כִנִּים. הַטְרִיפֵנִי לֶחֶם חֻקִּי. וְהַמְצֵא לִי וּלְכָל בְּנֵי בֵיתִי מְזוֹנוֹתַי קֹדֶם שֶׁאֶצְטָרֵךְ לָהֶם. בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר. בְּהֶתֵּר וְלֹא בְאִסּוּר. בְּכָבוֹד וְלֹא בְבִזָּיוֹן. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. מִשֶּׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה. מִשֶּׁפַע בְּרָכָה עֶלְיוֹנָה. כְּדֵי שֶׁאוּכַל לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וְלַעֲסוֹק בְּתוֹרָתֶךָ וּלְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ. וְאַל תַּצְרִיכֵנִי לִידֵי מַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם. וִיקֻיַּם בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב. פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ. וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן:

On New Moon and Festivals say the following before ותחזינה עינינו.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ. וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע. וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ. וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה.

See translation, p. 119.

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל . לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה. שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם . וְגֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם: וַאֲנַחְנוּ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים . הַקָּדוֹשׁ . בָּרוּךְ הוּא . שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ . וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל . וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד : אֱמֶת מַלְכֵּנוּ . אֶפֶס זוּלָתוֹ . כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ . וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ . כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת . אֵין עוֹד :

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ . לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ . לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ . וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן . לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי . וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ . לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ : יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל . כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ . תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן : לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפּוֹלוּ . וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ . וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת עוֹל מַלְכוּתֶךָ . וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד . כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא . וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד : כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ . יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר . וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

אַל תִּירָא מִפַּחַד פִּתְאֹם . וּמִשֹּׁאַת רְשָׁעִים כִּי תָבֹא : עֻצוּ עֵצָה וְתֻפָר . דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עִמָּנוּ אֵל : וְעַד זִקְנָה אֲנִי הוּא וְעַד שֵׂיבָה אֲנִי אֶסְבֹּל . אֲנִי עָשִׂיתִי וַאֲנִי אֶשָּׂא . וַאֲנִי אֶסְבֹּל וַאֲמַלֵּט :

A Mourner here says Kaddish, page 120.

LAWS REGARDING SATURDAY EVENING.

On saturday evening. ויהי נועם. ואתה קדוש and ויתן לך are said before עָלֵינוּ, but should a festival occur on any day of the following week, ויהי נועם and ואתה קדוש are not said, and if תשעה באב commences at the termination of Sabbath, ויהי נועם is omitted, but ואתה קדוש is said.

See translation volume II, p. 79.

וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ . וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ :

יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן . בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן : אֹמַר לַייָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי . אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ : כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ . מִדֶּבֶר הַוּוֹת : בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ . וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה . צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ : לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה . מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם : מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ . מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם : יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף . וּרְבָבָה מִימִינֶךָ . אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ : רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט . וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה : כִּי אַתָּה יְיָ מַחְסִי . עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ : לֹא תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה . וְנֶגַע לֹא יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ : כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָּךְ : לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ : עַל כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ . פֶּן תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ : עַל שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ. תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין : כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ . אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי : יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ . עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה . אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ. וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי : אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ. וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי :

מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here וכתוב, which see below.

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ. וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם. כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here בספר חיים, which see below.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ׃ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי׃

Make 3 steps backwards and say:—

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃ וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם. כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

The Reader here says Full-Kaddish (Kaddish with תתקבל), which see p .117

On Purim say the following:

בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה. כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הָמָן הָרָשָׁע. בִּקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים. מִנַּעַר וְעַד זָקֵן. טַף וְנָשִׁים. בְּיוֹם אֶחָד. בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר. הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר. וּשְׁלָלָם לָבוֹז׃ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הֵפַרְתָּ אֶת עֲצָתוֹ. וְקִלְקַלְתָּ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ. וַהֲשֵׁבוֹתָ לּוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ. וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say וכתוב before וכל החיים.

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say בספר חיים before בשלומך.

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה. נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם׃

On Chanukah the lights are kindled before ויתן לך (see p. . . .), and on the days of Counting the Omer, the Omer is here counted. (see p. . . .).

And may God give thee	[1] וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים
of the dew of the heaven,	מִטַּל הַשָּׁמַיִם
and of the fatness	וּמִשְׁמַנֵּי
of the earth,	הָאָרֶץ.
and plenty of corn and [5]wine,	וְרֹב דָּגָן וְתִירשׁ׃
Let peoples serve thee,	יַעַבְדוּךָ עַמִּים
and nations bow down to thee;	וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ לְאֻמִּים
be lord	הֱוֵה גְבִיר
over thy brethren,	לְאַחֶיךָ
and let bow down to thee	וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ
the sons of thy mother;	בְּנֵי אִמֶּךָ.
those that curse thee	אֹרְרֶיךָ
shall be cursed,	אָרוּר
and those that bless thee	וּמְבָרְכֶיךָ
shall be blessed.	בָּרוּךְ׃
And God Almighty	[2] וְאֵל שַׁדַּי
bless thee,	יְבָרֵךְ אֹתְךָ
and make thee fruitful,	וְיַפְרְךָ
and multiply thee,	וְיַרְבֶּךָ.
that thou mayest become	וְהָיִיתָ
a [6]company of peoples.	לִקְהַל עַמִּים׃
And may he give thee	וְיִתֶּן לְךָ
the blessing of Abraham,	אֶת בִּרְכַּת אַבְרָהָם
to thee	לְךָ
and to thy seed with thee,	וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ.

that thou mayest inherit	לְרִשְׁתְּךָ
the land of thy sojournings,	אֶת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ
which God gave	אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים
to Abraham.	לְאַבְרָהָם׃
Even by the God of thy father,	[3] מֵאֵל אָבִיךָ
who shall help thee,	וְיַעְזְרֶךָּ
and by the Almighty,	וְאֵת שַׁדַּי
who shall bless thee	וִיבָרְכֶךָּ
with the blessings of heaven	בִּרְכֹת שָׁמַיִם
above,	מֵעָל
blessings of the abyss	בִּרְכֹת תְּהוֹם
couching beneath,	רֹבֶצֶת תָּחַת.
blessings of the breasts	בִּרְכֹת שָׁדַיִם
and of the womb.	וָרָחַם׃
The blessings of thy father	בִּרְכֹת אָבִיךָ
prevailed	גָּבְרוּ
above the blessings of my progenitors	עַל בִּרְכֹת הוֹרַי
unto the utmost bound	עַד תַּאֲוַת
of the everlasting hills;	גִּבְעֹת עוֹלָם.
they shall be	תִּהְיֶיןָ
on the head of Joseph,	לְרֹאשׁ יוֹסֵף
and on the crown of the head	וּלְקָדְקֹד
of him that was separate	נְזִיר
from his brothers.	אֶחָיו׃
And he will love thee,	[4] וַאֲהֵבְךָ
and he will bless thee,	וּבֵרַכְךָ
and he will multiply thee;	וְהִרְבֶּךָ.
and he will bless	וּבֵרַךְ
the fruit of thy womb,	פְּרִי בִטְנְךָ
and the fruit of thy ground,	וּפְרִי אַדְמָתֶךָ

---

1) בראשית כ״ז כ״ח וכ״ט. 2) שם כ״ח ג׳ וד׳. 3) שם מ״ט כ״ה כ״ו. 4) דברים ז׳ י״ג, י״ד וט״ו.

5) or, must

6) or, multitude

[1] וְאַתָּה קָדוֹשׁ. יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: [2] וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת. מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: [3] וּמְקַבְּלִין דֵּין מִן דֵּין. וְאָמְרִין קַדִּישׁ בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עִלָּאָה בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ. קַדִּישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתֵּהּ. קַדִּישׁ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְיָ צְבָאוֹת מַלְיָא כָל אַרְעָא זִיו יְקָרֵהּ: [4] וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ. וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל. בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: [5] וּנְטָלַתְנִי רוּחָא וְשִׁמְעֵית בַּתְרַי קָל זִיעַ סַגִּיא דִּמְשַׁבְּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ יְקָרָא דַיְיָ מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ: [6] יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: [7] יְיָ מַלְכוּתֵהּ קָאֵם לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: [8] יְיָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ. שָׁמְרָה זֹּאת לְעוֹלָם לְיֵצֶר מַחְשְׁבוֹת לְבַב עַמֶּךָ. וְהָכֵן לְבָבָם אֵלֶיךָ: [9] וְהוּא רַחוּם. יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית. וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ. וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: [10] כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח. וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ: [11] צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם. וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: [12] תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם. אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: [13] בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמָס לָנוּ. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה: [14] יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ. מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: [15] יְיָ צְבָאוֹת. אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: [16] יְיָ הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: בָּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ. וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים. וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת. וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ. הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ בְּתוֹרָתוֹ. וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּלֵבָב שָׁלֵם. [17] לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק. וְלֹא נֵלֵד לַבֶּהָלָה: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁנִּשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה. וְנִירַשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה. לִשְׁנֵי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: [18] לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם. יְיָ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ: [19] בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּייָ. וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ: [20] בִּטְחוּ בַייָ עֲדֵי עַד. כִּי בְּיָהּ יְיָ צוּר עוֹלָמִים: [21] וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ. כִּי לֹא עָזַבְתָּ דֹּרְשֶׁיךָ יְיָ: [22] יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ. יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

וַיִּתֶּן לְךָ.

ויתן לך הוא לקוטי פסוקים מתנ״ך ובפולין מוסיפים גם אמר ר׳ יוחנן שהוא אגדה במגלה דף ל״א ע״א. וזה סדר הפסוקים המלוקטים: פסוקי ברכה, פסוקי גאולת, פסוקי ישועה ודעת ויראת ה׳, פסוקים של פדיום והפיכת יגון ואנחה לששון ושמחה, וקללה לברכה, ופסוקי שלום. וטעם אמירת **ויתן לך** איתא בטור ס׳ רצ״ד לפי שהם פסוקים של ברכה כדי שיתברכו במעשי ידיהם.

ואבן ירחי בהלכות שבת ס׳ ע״ה כותב: „מנהג כל ישראל לומר במוצאי שבת **ויתן לך** וכל הפסוקים של ברכה, שיתברכו ישראל בשבת הבאה ומעתה ועד עולם, ובפרובנצא אומרים אחרית אין כאלהינו ופטום הקטרת", והתניא בס׳ כ״א כתב: „ומנהג לומר פסוקים של ברכות ונחמות לסמן טוב לפי שהוא תחלת השבוע וחותמין ברוך אתה ה׳ מלך מהלל בתשבחות, ובשם ר׳ אביגדור מצאתי שאין ראוי לחתום בה בברוך מאחר שלא פתח בה בברוך הלכך הוא רה ברכה לבטלה. ויש אומרים פיוטים וזמירות כדי ללות את השבת כדרך שמלוין את המלך בכניסתו לעיר וביציאתו" עכ״ל. ובמחזור רומא נוסח של **ויתן לך** משונה הרבה מנוסחתנו ובסדורי הספרדים חסר לגמרי.

---

1) תהלים כ״ב ד׳. 2) ישעיה ו׳ ג׳. 3) תרגום יונתן בן עוזיאל על הפסוק וקרא זה אל זה. 4) יחזקאל ג׳ י״ב. 5) תרגום הפסוק „ותשאני". 6) שמות ט״ו י״ח. 7) תרגום הפסוק ה׳ ימלוך. 8) דה״א כ״ט י״ח. 9) תהלים ע״ח ל״ח. 10) שם פ״ו ה׳. 11) שם קי״ט קמ״ב. 12) מיכה ז׳ כ׳. 13) תהלים ס״ח כ׳. 14) שם מ״ו ח׳. 15) שם פ״ד י״ג. 16) שם כ׳ י׳. 17) ע״ד הכ׳ ישעיה ס״ה כ״ג. 18) תהלים ל׳ י״ג. 19) ירמיה י״ז ז׳. 20) ישעיה כ״ו ד׳. 21) תהלים ט׳ י״א. 22) ישעיה מ״ב כ״א.

Blessed shall be	[1] בָּרוּךְ
the fruit of thy body,	פְּרִי בִטְנְךָ
and the fruit of thy ground,	וּפְרִי אַדְמָתְךָ
and the fruit of thy cattle,	וּפְרִי בְהֶמְתֶּךָ .
the increase of thy [8]kine,	שְׁגַר אֲלָפֶיךָ
and the young	וְעַשְׁתְּרוֹת
of thy flock.	צֹאנֶךָ :
The Lord will command upon thee	[2] יְצַו יְיָ אִתְּךָ
the blessing	אֶת הַבְּרָכָה
in thy barns,	בַּאֲסָמֶיךָ
and in all that thou puttest thy hand unto;	וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ .
and he will bless thee in the land	וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ
which the Lord thy God	אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ
giveth thee.	נֹתֵן לָךְ :
The Lord will open to thee	[3] יִפְתַּח יְיָ לְךָ
his good [9]treasure,	אֶת אוֹצָרוֹ הַטּוֹב
the heaven,	אֶת הַשָּׁמַיִם
to give the rain of thy land	לָתֵת מְטַר אַרְצְךָ
in its season,	בְּעִתּוֹ
and to bless	וּלְבָרֵךְ
all the work	אֵת כָּל מַעֲשֵׂה
of thy hand;	יָדֶךָ .
and thou shalt lend	וְהִלְוִיתָ
to many nations,	גּוֹיִם רַבִּים
but thou shalt not borrow.	וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה:
For the Lord thy God	[4] כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ
[10]will bless thee,	בֵּרַכְךָ
as he hath spoken to thee;	כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָךְ .
and thou shalt lend	וְהַעֲבַטְתָּ

to many nations,	גּוֹיִם רַבִּים
but thou	וְאַתָּה
shalt not borrow;	לֹא תַעֲבֹט
and thou shalt rule	וּמָשַׁלְתָּ
over many nations,	בְּגוֹיִם רַבִּים
but over thee they shall not rule.	וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ :
Happy art thou, O Israel,	[5] אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל
who is like unto thee,	מִי כָמוֹךָ
a people saved by the Lord,	עַם נוֹשַׁע בַּיְיָ
the shield of thy help,	מָגֵן עֶזְרֶךָ
and who is the sword	וַאֲשֶׁר חֶרֶב
of thy excellency!	גַּאֲוָתֶךָ .
and thy enemies shall submit themselves to thee;	וְיִכָּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ לָךְ
and thou	וְאַתָּה
shalt tread upon their high places.	עַל בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ :

I have blotted out,	[6] מָחִיתִי
as a cloud,	כָעָב
thy transgressions,	פְּשָׁעֶיךָ
and as a mist, thy sins;	וְכֶעָנָן חַטֹּאותֶיךָ .
return unto me,	שׁוּבָה אֵלַי
for I have redeemed thee.	כִּי גְאַלְתִּיךָ :
Sing, *O ye* heavens,	[7] רָנּוּ שָׁמַיִם
for the Lord hath done *it;*	כִּי עָשָׂה יְיָ
shout,	הָרִיעוּ
ye lower parts of the earth;	תַּחְתִּיּוֹת אָרֶץ
break forth, *ye* mountains,	פִּצְחוּ הָרִים
into singing,	רִנָּה

---

1) דברים כ״ח ד׳. 2) שם ח. 3) שם י״ב. 4) שם ט״ו ו׳. 5) שם ל״ג כ״ט. 6) ישעיה מ״ד כ״ב. 7) שם מ״ד כ״ג.

[8] Or, cattle. [9] Or, treasury. [10] Heb., blessed thee

דְּגָנְךָ	thy grain
וְתִירשְׁךָ	and thy [6]new wine,
וְיִצְהָרֶךָ .	and thy oil,
שְׁגַר אֲלָפֶיךָ	the increase of thy cattle
וְעַשְׁתְּרֹת	and the young
צֹאנֶךָ .	of thy flock,
עַל הָאֲדָמָה	upon the land
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע	which he hath sworn
לַאֲבֹתֶיךָ	to thy fathers
לָתֶת לָךְ :	to give thee
בָּרוּךְ תִּהְיֶה	Thou shalt be blessed
מִכָּל הָעַמִּים .	above all the nations;
לֹא יִהְיֶה בְךָ	*there* shall not be among you
עָקָר	male barren
וַעֲקָרָה	or female barren,
וּבִבְהֶמְתֶּךָ :	nor among thy cattle.
וְהֵסִיר יְיָ	And the Lord will take away
מִמְּךָ	from thee
כָּל חֹלִי .	all sickness;
וְכָל מַדְוֵי מִצְרַיִם הָרָעִים	and any of the evil diseases of Egypt,
אֲשֶׁר יָדַעְתָּ	which thou knowest,
לֹא יְשִׂימָם בָּךְ	he will not put upon thee,
וּנְתָנָם	but will lay them
בְּכָל שֹׂנְאֶיךָ :	upon all those that hate thee.

[1] הַמַּלְאָךְ	The angel
הַגֹּאֵל אֹתִי	who redeemed me
מִכָּל רָע .	from all evil,
יְבָרֵךְ	may he bless
אֶת הַנְּעָרִים	the lads;
וְיִקָּרֵא בָהֶם	and let be called on them
שְׁמִי	my name
וְשֵׁם אֲבֹתַי	and the name of my fathers,
אַבְרָהָם וְיִצְחָק .	Abraham and Isaac,
וְיִדְגּוּ לָרֹב	and let them increase to a multitude
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ :	in the midst of the earth.
[2] יְיָ אֱלֹהֵיכֶם	The Lord your God
הִרְבָּה אֶתְכֶם .	hath multiplied you,
וְהִנְּכֶם הַיּוֹם	and, behold, you are to-day
כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם	as the stars of heaven
לָרֹב :	for multitude.
יְיָ	The Lord,
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם	the God of your fathers,
יֹסֵף עֲלֵיכֶם	may add unto you
כָּכֶם	as you are
אֶלֶף פְּעָמִים .	a thousand times *as many*,
וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם	and he may bless you
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם :	as he hath spoken to you!

[3] בָּרוּךְ אַתָּה	Blessed shalt thou be
בָּעִיר .	in the city,
וּבָרוּךְ אַתָּה	and blessed shalt thou be
בַּשָּׂדֶה :	in the field.
[4] בָּרוּךְ אַתָּה	Blessed shalt thou be
בְּבֹאֶךָ .	when thou comest in,
וּבָרוּךְ אַתָּה	and blessed shalt thou be
בְּצֵאתֶךָ :	when thou goest out.
[5] בָּרוּךְ טַנְאֲךָ	Blessed shall be thy basket
וּמִשְׁאַרְתֶּךָ :	and thy kneading-trough

---

1) בראשית מ״ח ט״ז. 2) דברים א׳ י׳ י״א. 3) דברים כ״ח ג׳. 4) שם ו׳. 5) שם ה׳. 6) Or must.

for he hath done excellent things;	כִּי גֵאוּת עָשָׂה.
this is made known	מוּדַעַת זֹאת
in all the earth.	בְּכָל הָאָרֶץ:
Shout and sing,	צַהֲלִי וָרֹנִּי
thou [8]inhabitant of Zion,	יוֹשֶׁבֶת צִיּוֹן.
for great in the midst of thee	כִּי גָדוֹל בְּקִרְבֵּךְ
is the Holy One of Israel.	קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:
And it shall be said	[1] וְאָמַר
in that day:	בַּיּוֹם הַהוּא
Lo, this is our God;	הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה
we have waited for him,	קִוִּינוּ לוֹ
and he will save us;	וְיוֹשִׁיעֵנוּ.
this is the Lord;	זֶה יְיָ
we have waited for him,	קִוִּינוּ לוֹ
we will be glad	נָגִילָה
and we will rejoice	וְנִשְׂמְחָה
in his salvation.	בִּישׁוּעָתוֹ:

O house of Jacob,	[2] בֵּית יַעֲקֹב.
come ye, and let us walk	לְכוּ וְנֵלְכָה
in the light of the Lord.	בְּאוֹר יְיָ:
And there shall be	[3] וְהָיָה
the stability of thy times	אֱמוּנַת עִתֶּיךָ
the might of salvation,	חֹסֶן יְשׁוּעֹת
wisdom and knowledge;	חָכְמַת וָדָעַת.
the fear of the Lord	יִרְאַת יְיָ
is his treasure.	הִיא אוֹצָרוֹ:
And David was	[4] וַיְהִי דָוִד
in all his ways	לְכָל דְּרָכָיו
[9]prosperous;	מַשְׂכִּיל.
and the Lord was with him.	וַיְיָ עִמּוֹ:
He hath rescued in peace	[5] פָּדָה בְשָׁלוֹם
my soul	נַפְשִׁי
[10]from the battle *that was* against me;	מִקְּרָב לִי.
for in great numbers	כִּי בְרַבִּים
were they against me;	הָיוּ עִמָּדִי:
And the people said	[6] וַיֹּאמֶר הָעָם
unto Saul:	אֶל שָׁאוּל
Shall Jonathan die,	הֲיוֹנָתָן יָמוּת
who hath wrought	אֲשֶׁר עָשָׂה
this great salvation	הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת
in Israel?	בְּיִשְׂרָאֵל
Far from it;	חָלִילָה.
as the Lord liveth,	חַי יְיָ
there shall not fall	אִם יִפֹּל
a hair of his head	מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ
to the groud;	אַרְצָה
for with God	כִּי עִם אֱלֹהִים
he hath wrought	עָשָׂה
this day;	הַיּוֹם הַזֶּה.
so the people rescued Jonathan,	וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת יוֹנָתָן
that he died not.	וְלֹא מֵת:
And the rescued of the Lord	[7] וּפְדוּיֵי יְיָ
shall return,	יְשֻׁבוּן
and come *unto* Zion	וּבָאוּ צִיּוֹן
with singing;	בְּרִנָּה
and everlasting joy	וְשִׂמְחַת עוֹלָם
shall be upon their head;	עַל רֹאשָׁם.

---

1) ישעיה כ״ה ט׳. 2) שם ב׳ ה׳. 3) שם ל״ג ו׳. 4) ש״א י״ח י״ד. 5) תהלים נ״ה י״ט. 6) ש״א י״ד מ״ה. 7) ישעיה ל״ה י׳.

8) Heb. inhabitress. 9) Or, wise. 10) Or, so that none came nigh me.

O forest,	יַעַר
and every tree therein;	וְכָל עֵץ בּוֹ .
for the Lord hath redeemed Jacob,	כִּי גָאַל יְיָ יַעֲקֹב
and in Israel	וּבְיִשְׂרָאֵל
he will glorify himself.	יִתְפָּאָר :
Our Redeemer,	[1] גֹּאֲלֵנוּ
the Lord of hosts	יְיָ צְבָאוֹת
is his name,	שְׁמוֹ .
the Holy One of Israel.	קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל :

Israel shall be saved	[2] יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע
by the Lord	בַּיְיָ
with an everlasting salvation;	תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים.
you shall not be put to shame	לֹא תֵבֹשׁוּ
nor confounded	וְלֹא תִכָּלְמוּ
[6]for ever and ever.	עַד עוֹלְמֵי עַד :
And ye shall [7]eat,	[3] וַאֲכַלְתֶּם
[7]eat and be satisfied,	אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ
and shall praise	וְהִלַּלְתֶּם
the name	אֶת שֵׁם
of the Lord your God,	יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
who hath dealt	אֲשֶׁר עָשָׂה
with you	עִמָּכֶם
wonderously;	לְהַפְלִיא .
and my people shall never be put to shame.	וְלֹא יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם :
And you shall know	וִידַעְתֶּם
that in the midst of Israel	כִּי בְקֶרֶב יִשְׂרָאֵל
am I,	אָנִי
and I am the Lord your God,	וַאֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
and there is none else;	וְאֵין עוֹד .
and my people shall never be put to shame.	וְלֹא יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם :
For with joy	[4] כִּי בְשִׂמְחָה
you shall go out,	תֵצֵאוּ
and with peace	וּבְשָׁלוֹם
you shall be led forth;	תּוּבָלוּן.
the mountains	הֶהָרִים
and the hills	וְהַגְּבָעוֹת
shall break forth before you	יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם
into singing,	רִנָּה
and all the trees of the field	וְכָל עֲצֵי הַשָּׂדֶה
shall clap *their* hands.	יִמְחֲאוּ כָף :
Behold, God is my salvation;	[5] הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי
I will trust and will not be afraid;	אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד
for my strength and song	כִּי עָזִּי וְזִמְרָת
is *Jah* the Lord;	יָהּ יְיָ
and he is become my salvation.	וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה :
And you shall draw water	וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם
with joy	בְּשָׂשׂוֹן .
out of the fountains of salvation.	מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה:
And you shall say	וַאֲמַרְתֶּם
in that day:	בַּיּוֹם הַהוּא
Give thanks to the Lord,	הוֹדוּ לַיְיָ
call upon his name,	קִרְאוּ בִשְׁמוֹ
declare among the peoples	הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
his deeds,	עֲלִילֹתָיו .
make mention	הַזְכִּירוּ
that his name be exalted.	כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ :
Sing unto the Lord,	זַמְּרוּ יְיָ

---

1) ישעיה מ״ז ד׳. 2) שם מ״ה י״ז. 3) יואל ב׳ כ״ו וכ״ז. 4) ישעיה נ״ה י״ב. 5) שם י״ב ב׳ ג׳ ד׳ ה׳.

6) Or, world without an end. 7) Or, eat in plenty and be satisfied.

his people	אֶת עַמּוֹ
with peace,	בַשָּׁלוֹם:
——	——
Rabbi Jochanan said:	[1] אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן
In every place	בְּכָל מָקוֹם
where thou findest	שֶׁאַתָּה מוֹצֵא
the greatness	גְדֻלָּתוֹ
of the Holy One,	שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
blessed be he,	בָּרוּךְ הוּא
there thou findest	שָׁם אַתָּה מוֹצֵא
his humility.	עַנְוְתָנוּתוֹ.
This thing	דָּבָר זֶה
is written in the Law,	כָּתוּב בַּתּוֹרָה,
and repeated	וְשָׁנוּי
in the Prophets,	בַּנְּבִיאִים
and a third time stated	וּמְשֻׁלָּשׁ
in the [6]Writings.	בַּכְּתוּבִים:
——	——
It is written in the Law:	כָּתוּב בַּתּוֹרָה.
For the Lord your God,	[2] כִּי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
he is God of the gods,	הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים
and Lord of the Lords,	וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים.
the great God,	הָאֵל הַגָּדֹל
the mighty and the terrible,	הַגִּבֹּר וְהַנּוֹרָא
who regardeth not persons,	אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָנִים
nor taketh a bribe.	וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד:
and it is written afterwards:	וּכְתִיב בַּתְרֵהּ.
He doth execute the judgment	[3] עֹשֶׂה מִשְׁפַּט

of the fatherless	יָתוֹם
and the widow,	וְאַלְמָנָה.
and loveth the sojourner,	וְאֹהֵב גֵּר
in giving him	לָתֶת לוֹ
food and raiment.	לֶחֶם וְשִׂמְלָה:
It is repeated	שָׁנוּי
in the Prophets,	בַּנְּבִיאִים
as it is written:	דִּכְתִיב.
For thus saith	כִּי [4] כֹה אָמַר
the high and lofty One	רָם וְנִשָּׂא
that inhabiteth eternity	שֹׁכֵן עַד.
and whose name is Holy:	וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ.
A high and holy place	מָרוֹם וְקָדוֹשׁ
do I inhabit,	אֶשְׁכּוֹן
with him also that is of a contrite and humble spirit,	וְאֶת דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ.
to revive	לְהַחֲיוֹת
the spirit	רוּחַ
of the humble,	שְׁפָלִים
and to revive	וּלְהַחֲיוֹת
the heart of the contrite.	לֵב נִדְכָּאִים:
It is a third time stated	מְשֻׁלָּשׁ
in the [6]Writings,	בַּכְּתוּבִים
as it is written:	דִּכְתִיב
Sing to God,	[5] שִׁירוּ לֵאלֹהִים.
sing praises *to* his name;	זַמְּרוּ שְׁמוֹ.
cast up a highway	סֹלּוּ
[7]for him that rideth	לָרֹכֵב
[8]upon the heavens	בָּעֲרָבוֹת
by his name Jah;	בְּיָהּ שְׁמוֹ.

---

1) מגלה דף ל״א. ע״א בשנויים קטנים. 2) דברים י׳ י״ז. 3) שם י״ח. 4) ישעיה נ״ז ט״ו. 5) תהלים ס״ח ה׳.

6) Or Hagiographa, comprising that part of the Holy scriptures from the Book of Psalms to the end of the Bible. 7) Or extol ye him who rideth, etc. 8) Or, through the deserts.

gladness and joy	שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה
they shall obtain,	יַשִּׂיגוּ
and there shall flee away	וְנָסוּ
sorrow and sighing.	יָגוֹן וַאֲנָחָה׃
Thou hast turned	[1] הָפַכְתָּ
my mourning	מִסְפְּדִי
into dancing, for me;	לְמָחוֹל לִי.
thou hast loosed my sackcloth,	פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי
and hast girded me	וַתְּאַזְּרֵנִי
with gladness.	שִׂמְחָה׃
And the Lord thy God would not hearken	[2] וְלֹא אָבָה יְיָ אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ
unto Balaam;	אֶל בִּלְעָם
but the Lord thy God turned to thee	וַיַּהֲפֹךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְּךָ
the curse	אֶת הַקְּלָלָה
into a blessing,	לִבְרָכָה.
because the Lord thy God loved thee.	כִּי אֲהֵבְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ׃
Then shall rejoice	[3] אָז תִּשְׂמַח
the virgin	בְּתוּלָה
in the dance,	בְּמָחוֹל
and the young men and the old	וּבַחֻרִים וּזְקֵנִים
together;	יַחְדָּו.
for I will turn	וְהָפַכְתִּי
their mourning	אֶבְלָם
into joy,	לְשָׂשׂוֹן
and I will comfort them	וְנִחַמְתִּים
and make them rejoice	וְשִׂמַּחְתִּים
from their sorrow.	מִיגוֹנָם׃

I God create	[4] בּוֹרֵא
the fruit of the lips:	נִיב שְׂפָתָיִם
Peace, peace,	שָׁלוֹם. שָׁלוֹם
to him that is far off	לָרָחוֹק
and to him that is near,	וְלַקָּרוֹב
saith the Lord,	אָמַר יְיָ
and I will heal him.	וּרְפָאתִיו׃
Then the spirit [8]came upon Amasai,	[5] וְרוּחַ לָבְשָׁה אֶת עֲמָשַׂי
who was chief	רֹאשׁ
of the captains,	הַשָּׁלִישִׁים.
and he said: Thine are we, David,	לְךָ דָוִיד
and with thee, *thou* son of Jesse;	וְעִמְּךָ בֶן יִשַׁי
peace,	שָׁלוֹם.
peace be to thee,	שָׁלוֹם לְךָ
and peace be to him that helpeth thee;	וְשָׁלוֹם לְעֹזְרֶךָ
for thy God helpeth thee;	כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ.
then David received them,	וַיְקַבְּלֵם דָּוִיד
and made them	וַיִּתְּנֵם
heads of the band.	בְּרָאשֵׁי הַגְּדוּד׃
And ye shall say:	[6] וַאֲמַרְתֶּם
[9]This be *it all* through life,	כֹּה לֶחָי.
and peace be unto thee,	וְאַתָּה שָׁלוֹם
and peace be to thy house,	וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם
and peace be unto all that thou hast.	וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ שָׁלוֹם׃
The Lord will give strength to his people;	[7] יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן.
the Lord will bless	יְיָ יְבָרֵךְ

---

1) תהלים ל׳ י״ב. 2) דברים כ״ג ו׳ 3) ירמיה ל״א י״ג. 4) ישעיה נ״ז י״ט 5) דה״א י״ב י״ט. 6) ש״א כ״ה ו׳. 7) תהלים כ״ט י״א.

8) Heb., clothed. 9) or, All hail; or, to him that liveth (in prosperity).

and he is become my salvation.	וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה:
And you shall draw water	וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם
with joy	בְּשָׂשׂוֹן
out of the fountains of salvation.	מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה:
To the Lord belongs the salvation.	[1] לַיְיָ הַיְשׁוּעָה
upon thy people	עַל עַמְּךָ
be thy blessing.	בִרְכָתֶךָ
SELAH.	סֶלָה:
The Lord of hosts	[2] יְיָ צְבָאוֹת
is with us;	עִמָּנוּ
a refuge for us	מִשְׂגָּב לָנוּ
is the God of Jacob.	אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
SELAH.	סֶלָה:
[5]For the Jews	[3] לַיְּהוּדִים
[5]was light,	הָיְתָה אוֹרָה
and joy,	וְשִׂמְחָה
and gladness,	וְשָׂשׂוֹן
and honor.	וִיקָר:
So be it with us.	כֵּן תִּהְיֶה לָּנוּ.
The cup of salvation	כּוֹס יְשׁוּעוֹת
I will lift,	אֶשָּׂא
and upon the name of the Lord	וּבְשֵׁם יְיָ
I will call.	אֶקְרָא:

On wine say:—

[6]Hearken,	סַבְרִי
gentlemen	מָרָנָן
and my [7]instructors.	וְרַבּוֹתַי:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
who createth	בּוֹרֵא
the fruit of the vine.	פְּרִי הַגָּפֶן:

On the spices:—

Blessed art thou, O Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who createth	בּוֹרֵא
different kinds of spices,	מִינֵי בְשָׂמִים:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
who createth	[4] בּוֹרֵא
the light of the fire.	מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of tne universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
who maketh a distinction	הַמַּבְדִּיל
between holy	בֵּין קֹדֶשׁ
and [8]profane,	לְחוֹל
between light	בֵּין אוֹר
and darkness,	לְחֹשֶׁךְ
between Israel	בֵּין יִשְׂרָאֵל
and the peoples,	לָעַמִּים
between the seventh day	בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי
and the six days of labor.	לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה:
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who maketh a distinction	הַמַּבְדִּיל
between holy	בֵּין קֹדֶשׁ
[8]and profane.	לְחוֹל:

---

1) תהלים ג׳ ט׳. 2) שם מ״ו י״ב. 3) אסתר ח׳ ט״ז. 4) ברכות נ״א ע״ב; פסחים נ״ד ע״א; ב״ר פ׳ י״א וי״ב; פרקי דר״א פ׳ כ׳.

5) Or, the Jews had light. 6) Or, be attentive. 7) Or, masters. 8) Or, unholy.

וְעִלְזוּ לְפָנָיו:	and exult ye before him.
וּכְתִיב בַּתְרֵהּ.	And it is written afterwards:
[1] אֲבִי יְתוֹמִים	A father of the fatherless,
וְדַיַּן אַלְמָנוֹת	and a judge of the widows
אֱלֹהִים	is God
בִּמְעוֹן קָדְשׁוֹ:	in his holy habitation.
[2] יְהִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ	The Lord our God be with us,
כַּאֲשֶׁר הָיָה	as he was
עִם אֲבֹתֵינוּ.	with our fathers;
אַל יַעַזְבֵנוּ	let him not leave us,
וְאַל יִטְּשֵׁנוּ:	nor forsake us.
[3] וְאַתֶּם	And you
הַדְּבֵקִים	that cleave
בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם.	unto the Lord your God
חַיִּים כֻּלְּכֶם	are alive, all of you,
הַיּוֹם:	this day.
[4] כִּי נִחַם יְיָ צִיּוֹן	For the Lord hath comforted Zion;
נִחַם	he hath comforted
כָּל חָרְבֹתֶיהָ	all her waste places,
וַיָּשֶׂם	and he hath made
מִדְבָּרָהּ	her wilderness
כְּעֵדֶן	like Eden,
וְעַרְבָתָהּ	and her desert
כְּגַן יְיָ.	like the garden of the Lord,
שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה	joy and gladness
יִמָּצֵא בָהּ	shall be found therein,
תּוֹדָה	thanksgiving
וְקוֹל זִמְרָה:	and the voice of melody.
[5] יְיָ חָפֵץ	The Lord was pleased,
לְמַעַן צִדְקוֹ.	for the sake of his righteousness,
יַגְדִּיל תּוֹרָה	to magnify the Law
וְיַאְדִּיר:	and to [7]glorify it.

See translation, p. . . .

תהלים קכ״ח. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אַשְׁרֵי כָּל יְרֵא יְיָ. הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו: יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל. אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ: אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים. סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ: הִנֵּה כִי כֵן יְבֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא יְיָ: יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָיִם. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וּרְאֵה בָנִים לְבָנֶיךָ. שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

Then continue עלינו, p. 155.

הבדלה למוצאי שבת

HABDALAH FOR SATURDAY NIGHT.

סדר הברכות להבדלה: יין, בשמים, נר, הבדלה ,וסמן לזה יבנ״ה (ברכות נ״ט ע״א). הפסוקים הנה אל ישועתי וכ״ו לפני הברכות הם רק לסמן טוב ואינם מוזכרים בפרושי הקדמונים ובסדורי הספרדים (עין רמ״ה לאו״ח ס׳ רצ״ו ובלבוש ומהרי״ל בסוף הלכות שבת) ובמחזור רומא כ״י יש נוסחא אחרת לגמרי.

On Saturday night, upon coming home from the Synagogue, a cupful of beverage is taken and the following is said; but in the Synagogue the Reader omits הנה אל ישועתי, and begins ברוך אתה.

[6] הִנֵּה	Behold,
אֵל יְשׁוּעָתִי	God is my salvation;
אֶבְטַח	I will trust,
וְלֹא אֶפְחָד	and I will not be afraid;
כִּי עָזִּי וְזִמְרָת	for my strength and song
יָהּ יְיָ	is Jah the Lord,

---

1) תהלים ס״ח ו׳. 2) מ״א ח׳ נ״ז. 3) דברים ד׳ ד׳. 4) ישעיה נ״א ד׳. 5) שם מ״ב כ״א. 6) ישעיה י״ב ב׳ וג׳.

7) Or, make it honorable.

סֵדֶר בִּרְכַּת הַמָּזוֹן

GRACE AFTER MEALS.

איתא במשנה ברכות מ'ה ע'א: שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן; ושם במשנה מ'ט ע'ב איתא: כיצד מזמנין? בשלשה, אומר: נבירך; בשלשה והוא, אומר: ברכו (עי״ש בגמרא); בעשרה, אומר: נברך אלהינו וכ'ו. והלשון הב לן ונברך! או בתרגומו: רבותי, לא'מיר בענשען! היא כעין קריאה למסובין שיכינו לברכה ולקוח הוא מפסחים ק'ג ע'ב.

ברוך הוא וברוך שמו מביאו הטור בס' קצ'ג וסמ'ג עשין כ'ז והרוקח בס' רפ'ג והוא סוף ברכת הזמון במקום אמן, ולכן לא יאמרנו היחיד (שלי'ה ד'ף ס'ב ב'; יוסיף אומץ ס' תשע'ח) והאבודרהם גורס: „ברוך הוא וברוך זכרו לעולמי עד“.

When three or more male persons, above the age of thirteen, have eaten at table together such food that requires the Washing of the Hands before partaking thereof, the following Introduction is customary:—

He who says Grace commences thus:—

הַב לָן וְנִבְרֵךְ!

or LET US SAY GRACE!

The others and after them he who says Grace say:—

[1] יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

He who says Grace proceeds:—

בִּרְשׁוּת רַבּוֹתַי *נְבָרֵךְ ([3]אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ:

The others and after them he who says Grace say:—

בָּרוּךְ ([3] אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ:

Persons present who have not partaken of the Meal, say the following:—

[2] בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ שְׁמוֹ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ:

*)In the house of a Mourner the following form is used:—

נְבָרֵךְ מְנַחֵם אֲבֵלִים שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ:

The others and after them he who says Grace say:—

בָּרוּךְ מְנַחֵם אֲבֵלִים שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ:

Persons present who have not partaken of the Meal say the following;—

בָּרוּךְ וּמְבוֹרָךְ שְׁמוֹ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

---

[1] תהלים קי'ג ב'. [2] ברכות מ'ה ע'ב.

[3] אלהינו is said when there are present ten or more male persons above the age of thirteen.

On those week-days when (תחנון) ויאמר דוד is said, the following Psalm (cxxxvii) is said before Grace after Meals.

1. By the rivers of Babylon	א עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל
there we sat,	שָׁם יָשַׁבְנוּ
and we wept,	גַּם בָּכִינוּ .
When we remembered Zion.	בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן:
2. Upon willows	ב עַל עֲרָבִים
in the midst thereof	בְּתוֹכָהּ .
We hung up	תָּלִינוּ
our harps.	כִּנֹּרוֹתֵינוּ :
3. For there required of us	ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ
our captors	שׁוֹבֵינוּ
words of song,	דִּבְרֵי שִׁיר
And our [1]devastators	וְתוֹלָלֵינוּ
required of us mirth,	שִׂמְחָה .
Sing us	שִׁירוּ לָנוּ
a song of Zion.	מִשִּׁיר צִיּוֹן :
4. How shall we sing	ד אֵיךְ נָשִׁיר
the Lord's song	אֶת שִׁיר יְיָ .
Upon the land of *the* stranger?	עַל אַדְמַת נֵכָר:
5. If I forget thee, O Jerusalem,	ה אִם אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלָיִם
may my right hand forget *her skill.*	תִּשְׁכַּח יְמִינִי :
6. My tongue shall cleave	ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי
to my palate	לְחִכִּי
if I do not remember thee;	אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי
If I set not Jerusalem	אִם לֹא אַעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם.
above my chief joy.	עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי:
7. Remember, O Lord,	ז זְכֹר יְיָ
against the children of Edom	לִבְנֵי אֱדוֹם
The day of Jerusalem;	אֵת יוֹם יְרוּשָׁלָיִם
Who said,	הָאֹמְרִים
"Destroy, Destroy,	עָרוּ עָרוּ .
Even to the foundation thereof."	עַד הַיְסוֹד בָּהּ:
8. O daughter of Babylon,	ח בַּת בָּבֶל
who art to be destroyed,	הַשְּׁדוּדָה
Happy shall be he,	אַשְׁרֵי
who will pay thee	שֶׁיְשַׁלֶּם לָךְ .
thy reward	אֶת גְּמוּלֵךְ
As thou hast done to us.	שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ :
9. Happy shall be he,	ט אַשְׁרֵי
who will take	שֶׁיֹּאחֵז
and dash	וְנִפֵּץ
Thy babes	אֶת עֹלָלַיִךְ
against the rock.	אֶל הַסָּלַע :

* * *

On Sabbaths and Holydays, and those week-days when (תחנון) ויאמר דוד is not said, the following Psalm (cxxvi) is said before Grace after Meals.

See translation on page . . .

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יְיָ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן . הָיִינוּ כְּחֹלְמִים . אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם . הִגְדִּיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה : הִגְדִּיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ . הָיִינוּ שְׂמֵחִים : שׁוּבָה יְיָ אֶת שְׁבִיתֵנוּ . כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב : הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ : הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ הַזָּרַע בֹּא יָבֹא בְרִנָּה . נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו :

---

1) Or, tormentors.

which thou hast made known unto us,	שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ.
and for *the* life,	וְעַל חַיִּים
grace and lovingkindness	חֵן וָחֶסֶד
wherewith thou hast favored us,	שֶׁחוֹנַנְתָּנוּ.
and for the [2]meal of food	וְעַל אֲכִילַת מָזוֹן
wherewith thou dost feed	שָׁאַתָּה זָן
and sustain us	וּמְפַרְנֵס אוֹתָנוּ
constantly,	תָּמִיד
every day,	בְּכָל יוֹם
and at every time,	וּבְכָל עֵת
and at every hour.	וּבְכָל שָׁעָה:

On Chanukah & Purim say עַל הנסים, (see below).

And for all this,	וְעַל הַכֹּל
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
we give thanks to thee,	אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ.
and bless thee,	וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ.
blessed be thy name	יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ
by the mouth of all living	בְּפִי כָּל חַי
continually	תָּמִיד
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:
As it is written,	כַּכָּתוּב.
And thou shalt eat	[1] וְאָכַלְתָּ
and be satisfied,	וְשָׂבָעְתָּ.
and thou shalt bless	וּבֵרַכְתָּ

On Chanukah and Purim the following is said after ובכל שעה.

עַל הַנִּסִּים. וְעַל הַפֻּרְקָן. וְעַל הַגְּבוּרוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת. וְעַל הַמִּלְחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ. בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

On Chanukah say here בימי מתתיהו, and on Purim say בימי מרדכי, which see below.

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל. חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו. כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ. וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ: וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם. דַּנְתָּ אֶת דִּינָם. נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים. וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים. וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ. וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ. לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ. וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

On Purim say the following:

בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הָמָן הָרָשָׁע. בִּקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים. מִנַּעַר וְעַד זָקֵן. טַף וְנָשִׁים. בְּיוֹם אֶחָד. בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר. הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לָבוֹז: וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הֵפַרְתָּ אֶת עֲצָתוֹ. וְקִלְקַלְתָּ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ. וַהֲשֵׁבוֹתָ לוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ. וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ:

---

[1] דברים ח׳ י׳.

[2] Heb.. eating.

איתא בגמרא (ברכות מ״ח ע״ב) מנין לברכת המזון מן התורה? שנאמר (דברים ח׳ י׳) ואכלת ושבעת וברכת, זו ברכת הזן, את ה׳ אלהיך, זו ברכת הזמון. ויש נוסחאות רבות ושונות מאד זו מזו, אולם כלן שוות בחתימת הברכות וזה האות על קדמותן, ובגמרא איתא (ברכות מ״ח ע״ב:) אמר רב נחמן, משה תקן לישראל ברכת הזן בשעה שירד להם מן; יהושע תקן להם ברכת הארץ כיון שנכנסו לארץ; דוד ושלמה תקנו בונה ירושלים; דוד תקן על ישראל עמך ועל ירושלים עירך, שלמה תקן על הבית הגדול והקדוש; הטוב והמטיב ביבנה תקנוה כנגד הרוגי ביתר וכ״ו הטוב שלא הסריחו והמטיב שניתנו לקבורה. וכעין זה איתא גם בתנחומא, וברבות פ׳ מסעי. (עיין גם תענית ל״א וב״ב קכ״א ע״א). ובירושלמי תענית פרק ד׳ גם באיכה רבה דף ע״א מבואר יותר וז״ל כרם גדול היה לו לאדריאנוס י״ח מיל כמן טבריא לציפורה, והקיפו גדר מהרוגי ביתר ולא גזר עליהם שיקברו עד שעמד מלך אחר וגזר עליהם וקברום, רבי הונא אמר בעת שניתנו הרוגי ביתר לקבורה נקבעה הטוב המטיב, הטוב שלא הסריחו, והמטיב שניתנו לקבורה עכ״ל.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם ׃	King of the universe,
הַזָּן	who [1]feedeth
אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ	the whole world
בְּטוּבוֹ	with his goodness,
בְּחֵן בְּחֶסֶד	with[2]favor, with lovingkindness
וּבְרַחֲמִים	and with mercy;
הוּא נוֹתֵן לֶחֶם	he giveth food
לְכָל בָּשָׂר	to all flesh,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.	because for ever is his lovingkindness.
וּבְטוּבוֹ	And through his goodness,
הַגָּדוֹל תָּמִיד ׃	which is always great,
לֹא חָסַר לָנוּ	hath not failed us,
וְאַל יֶחְסַר לָנוּ	and it will not fail us
מָזוֹן	food
לְעוֹלָם וָעֶד ׃	for ever and ever,
בַּעֲבוּר	for the sake
שְׁמוֹ הַגָּדוֹל	of his great name,
כִּי הוּא אֵל	for he *is* God
זָן	*who* feedeth
וּמְפַרְנֵס לַכֹּל	and sustaineth all,
וּמֵטִיב לַכֹּל ׃	and doeth good to all,
וּמֵכִין מָזוֹן	and provideth food
לְכָל בְּרִיּוֹתָיו	for all his creatures
אֲשֶׁר בָּרָא ׃	that he hath created.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord,
הַזָּן אֶת הַכֹּל ׃	who feedeth all.

נוֹדֶה לְךָ	We give thanks to thee,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ	because thou didst give as an heritage
לַאֲבוֹתֵינוּ ׃	to our fathers
אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה.	a desirable, good and extensive land,
וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ	and because thou didst bring us forth,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.	from the land of Egypt,
וּפְדִיתָנוּ	and didst deliver us
מִבֵּית עֲבָדִים ׃	from the house of bondage;
וְעַל בְּרִיתְךָ	and because of thy covenant
שֶׁחָתַמְתָּ	which thou hast sealed
בִּבְשָׂרֵנוּ ׃	in our flesh,
וְעַל תּוֹרָתְךָ	and for thy Law
שֶׁלִּמַּדְתָּנוּ ׃	which thou hast taught us,
וְעַל חֻקֶּיךָ	and for thy statutes

---

1) Or, nourisheth. 2) Or, grace

וּבְנֵה [1] יְרוּשָׁלַיִם	And [3]build Jerusalem,
עִיר הַקֹּדֶשׁ	the holy city,
בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:	speedily in our days.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord,
בּוֹנֶה	*who* buildeth
בְרַחֲמָיו	in his mercy
יְרוּשָׁלָיִם.	Jerusalem.
[2] אָמֵן:	Amen.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
הָאֵל	O God,
אָבִינוּ.	our Father,

הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה	this great and holy Sabbath,
כִּי יוֹם זֶה	for this day
גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ הוּא	is great and holy
לְפָנֶיךָ.	before thee
לִשְׁבָּת בּוֹ	to rest thereon
וְלָנוּחַ בּוֹ	and to repose thereon
בְּאַהֲבָה.	with love
כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ:	according to the command of thy will.
וּבִרְצוֹנְךָ	And in thy favor,
הָנִיחַ לָנוּ	grant us rest,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
שֶׁלֹּא תְהֵא צָרָה	that there be no trouble
וְיָגוֹן וַאֲנָחָה	nor sorrow nor sighing,
בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ:	on the day of our rest;
וְהַרְאֵנוּ	and let us see,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
בְּנֶחָמַת צִיּוֹן	the consolation of Zion
עִירֶךָ.	thy city,
וּבְבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם	and the rebuilding of Jerusalem
עִיר קָדְשֶׁךָ.	thy holy city,
כִּי אַתָּה הוּא	for thou art
בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת	the Lord of salvation
וּבַעַל הַנֶּחָמוֹת:	and the Lord of consolations.

On New Moon and Festivals say the following before וּבנה ירושלים.
See translation, p. 81.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא
וְיַגִּיעַ. וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע. וְיִפָּקֵד
וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ. וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ.
וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן
יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה.
לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם
בְּיוֹם On New Moon say: רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה:
On Passover say:— חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה:
On Pentecost say:— חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה:
On Tabernacles say:— חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה:
On שמיני עצרת and שמחת תורה הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה:
On New Year say:— הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה: זָכְרֵנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ
לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם
עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי
אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

---

1) ישעיה נ״ב א׳; נחמיה י״א א׳. 2) מה שהמברך בעצמו עונה אמן מבואר בברכות מ״ה ע״ב כדי להבדיל בין ג׳ ברכות ראשונות שהן מן התורה לברכה הרביעית שהיא מדרבנן.

) Or, rebuild

the Lord thy God	אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ
for the good land	עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה
which he hath given to thee.	אֲשֶׁר נָתַן לָךְ׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
for the land	עַל הָאָרֶץ
and for the food.	וְעַל הַמָּזוֹן׃

Have mercy,	רַחֵם
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
upon Israel	[1] עַל יִשְׂרָאֵל
thy people,	עַמֶּךָ.
and upon Jerusalem	וְעַל יְרוּשָׁלַיִם
thy city,	עִירֶךָ.
and upon Zion	וְעַל צִיּוֹן
the dwelling place of thy glory,	מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ.
and upon the kingdom	וְעַל מַלְכוּת
of the house of David	בֵּית דָּוִד
thy anointed,	מְשִׁיחֶךָ.
and upon the great and holy house	וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ
that thy name [4] is called	שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ
upon it.	עָלָיו׃
O our God,	אֱלֹהֵינוּ.
our father,	אָבִינוּ.
feed us,	[2] רְעֵנוּ.
nourish us,	זוּנֵנוּ.
sustain us,	פַּרְנְסֵנוּ.
and support us,	וְכַלְכְּלֵנוּ.
and relieve us,	וְהַרְוִיחֵנוּ,
and grant us relief,	וְהַרְוַח לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
speedily	מְהֵרָה
from all our troubles.	מִכָּל צָרוֹתֵינוּ׃
And we pray thee,	וְנָא.
let us not be in need,	אַל תַּצְרִיכֵנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
neither of the gift	לֹא לִידֵי מַתְּנַת
of flesh and blood	בָּשָׂר וָדָם.
nor of their loan,	וְלֹא לִידֵי הַלְוָאָתָם.
but only of thy hand	כִּי אִם לְיָדְךָ
which is full,	הַמְּלֵאָה
open,	הַפְּתוּחָה.
holy	[3] הַקְּדוֹשָׁה
and wide,	וְהָרְחָבָה.
that we may not be ashamed	שֶׁלֹּא נֵבוֹשׁ
nor confounded	וְלֹא נִכָּלֵם
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד׃

On Sabbath say here רצה, (see below the rule,) and on New Moon or Festivals say יעלה ויבוא. (see next page below the rule).

רצה is said on Sabbath after לעולם ועד.

Be pleased	רְצֵה
and deliver us,	וְהַחֲלִיצֵנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
by thy commandments,	בְּמִצְוֹתֶיךָ
and by the commandment	וּבְמִצְוַת
of the seventh day,	יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

---

1) כן היא גרסת הגמרא בברכות מ״ט ע״א ורש״י והרמב״ם ואבן ירחי והטור. והספרדים גורסים עלינו ועל ישראל וב
כמו התניא ואבודרהם. 2) נוסח הספרדים רוענו. 3) נוסח אחר הגדושה. וזה נכון יותר, כי מלת קדושה בין המלו
הפתוחה והרחבה לא תתכן; ובסדורי הספרדים הנוסח המלאה והרחבה, העשירה והפתוחה.

[4] Or, was.

the lord,	אֶת הָרַב
the master of this house,	בַּעַל הַבַּיִת הַזֶּה,
and his wife,	וְאֶת אִשְׁתּוֹ
the mistress	בַּעֲלַת
of this house.	הַבַּיִת הַזֶּה :

Those having their meal at the table of their parents, say—

The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may bless	הוּא יְבָרֵךְ
my [1]father, my instructor,	אֶת אָבִי מוֹרִי
the master of this house,	בַּעַל הַבַּיִת הַזֶּה,
and my [2]mother, my instructress,	וְאֶת אִמִּי מוֹרָתִי
the mistress	בַּעֲלַת
of this house,	הַבַּיִת הַזֶּה :

Those having their meal at their own table, say:—

The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may bless	הוּא יְבָרֵךְ
me,	אוֹתִי
(and my father, and my mother,)	(וְאָבִי וְאִמִּי)
and my wife,	וְאִשְׁתִּי
and my [3]seed,	וְזַרְעִי
and all that belong to me.	וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי.

---

them,	אוֹתָם
and their household,	וְאֶת בֵּיתָם
and their [1]seed,	וְאֶת זַרְעָם
and all	וְאֶת כָּל
that belong to them,	אֲשֶׁר לָהֶם .
us	אוֹתָנוּ
and all	וְאֶת כָּל
that belong to us.	אֲשֶׁר לָנוּ .

and be honored	וְיִתְהַדַּר
amongst us	בָּנוּ
for ever	לָעַד
and to all eternity.	וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים:
The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may sustain us	הוּא יְפַרְנְסֵנוּ
with honor.	בְּכָבוֹד :
The All-merciful!	הָרַחֲמָן.
he may break	הוּא יִשְׁבֹּר
our yoke	עֻלֵּנוּ
from off our neck,	מֵעַל צַוָּארֵנוּ .
and he may lead us	וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ
upright	קוֹמְמִיּוּת
to our land.	לְאַרְצֵנוּ :
The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may send us	הוּא יִשְׁלַח לָנוּ
plentiful blessing	בְּרָכָה מְרֻבָּה
on this house,	בַּבַּיִת הַזֶּה .
and upon this table	וְעַל שֻׁלְחָן זֶה
at which we have eaten.	שֶׁאָכַלְנוּ עָלָיו :
The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may send us	הוּא יִשְׁלַח לָנוּ
Elijah the prophet,	אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא
remembered be he for good,	זָכוּר לַטּוֹב.
and he shall bring us	וִיבַשֶּׂר לָנוּ
good tidings,	בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת
salvations and consolations.	יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת:

Those having their meal at the table of a stranger, say:

The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may bless	הוּא יְבָרֵךְ

---

1) Or, honored father. 2) Or, honored mother. 3) Or, seed; offspring.

our King,	מַלְכֵּנוּ.
our Mighty One,	אַדִּירֵנוּ.
our Creator,	בּוֹרְאֵנוּ.
our Redeemer,	גּוֹאֲלֵנוּ.
our Maker,	יוֹצְרֵנוּ.
our Holy One,	קְדוֹשֵׁנוּ.
the Holy One of Jacob,	קְדוֹשׁ יַעֲקֹב.
our Shepherd,	רוֹעֵנוּ.
the Shepherd of Israel,	רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל:
the King who is good	הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב.
and doeth good	וְהַמֵּטִיב
to all,	לַכֹּל.
who on every day	שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם
he hath done good,	הוּא הֵטִיב.
he doeth good,	הוּא מֵטִיב.
and he will do good to us.	הוּא יֵיטִיב לָנוּ:
He hath rewarded us,	הוּא גְמָלָנוּ.
he doeth reward us,	הוּא גּוֹמְלֵנוּ.
he will reward us	הוּא יִגְמְלֵנוּ
for ever	לָעַד
with grace, and with lovingkindness,	לְחֵן וּלְחֶסֶד
and with mercy,	וּלְרַחֲמִים
and with relief.	וּלְרֶוַח.
deliverance and prosperity,	הַצָּלָה וְהַצְלָחָה.
blessing and salvation,	בְּרָכָה וִישׁוּעָה.
consolation,	נֶחָמָה.
sustenance and support,	פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה.
and mercy,	וְרַחֲמִים.
and life, and peace,	וְחַיִּים וְשָׁלוֹם.
and all good;	וְכָל טוֹב.

and of any good	וּמִכָּל טוֹב
he will never let us be in want.	לְעוֹלָם אַל יְחַסְּרֵנוּ:

ומכל טוב לעולם אל יחסרנו זה הוא סוף ברכת הטוב והמטיב, ועד כאן הוא עקר ברכת המזון, ופסוקי הרחמן הם הוספות מאוחרות ומספרם ונוסחאותיהם משונות מאד בסדורים ומנהגים שונים. הרמב׳ם בסדר התפלה מזכיר רק ג׳ ובסדורי הספרדים מספרם י׳ז ולאשכנזים ט׳ הרחמן. וכנראה הוסיף כל אחד ואחד בבקשות של הרחמן כאות נפשו כמו שכתב הכל בו: ,,ואומר הרחמן ומאריך כרצונו׳׳ וכן כתב גם אבודרהם וז׳ל: ,,ואומר הרחמן כל אחד ואחד כרצונו וכרצון שאלתו׳׳ וכו׳ וכן כתב גם הטור באו׳׳ח ס׳ קפ׳ט: ,,ונהגו להאריך בברכת הטוב ומטיב הרחמן בכמה גונים, ולא ידעתי מאין בא זה להרבות בבקשה׳׳ וכ׳ו. אולם מדברי הכל בו בס׳ צ׳ט נראה שכבר בימי הגאונים הוסיפו איזה בקשות של הרחמן כי מביא שם בשם תשובת הגאונים שעונים אמן אחרי הרחמן, וכנראה הרחמן הוא יברך את בעל הבית הזה, המיוסדת על ברכת האורח לבעל הבית הנזכרת בברכות מ׳ו ע׳א, היתה ההוספה הראשונה של בקשות הרחמן ואח׳׳כ הוסיפו עוד.

The All-merciful!	הָרַחֲמָן.
he shall reign	הוּא יִמְלוֹךְ
over us	עָלֵינוּ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:
The All-merciful!	הָרַחֲמָן.
he shall be blessed	הוּא יִתְבָּרַךְ
in heaven and on earth.	בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:
The All-merciful!	הָרַחֲמָן.
he shall be praised	הוּא יִשְׁתַּבַּח
through all generations	לְדוֹר דּוֹרִים.
and be glorified	וְיִתְפָּאַר
amongst us	בָּנוּ
to all eternity,	לָעַד
and for everlasting.	וּלְנֵצַח נְצָחִים.

[1] מַגְדִּיל	He increaseth

On Sabbaths, Festivals and New Moons say מִגְדּוֹל.

[1] (מִגְדּוֹל)	(He is a tower of)
יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ	the salvation of his king,
וְעֹשֶׂה חֶסֶד	and showeth lovingkindness
לִמְשִׁיחוֹ	to his anointed,
לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ	to David and to his seed
עַד עוֹלָם:	for ever.
עֹשֶׂה שָׁלוֹם	*He who* maketh peace
בִּמְרוֹמָיו	in his high heavens,
הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם	he may make peace
עָלֵינוּ.	for us
וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.	and for all Israel,
וְאִמְרוּ אָמֵן:	and say ye, Amen.

[2] יִרְאוּ אֶת יְיָ	Fear the Lord,
קְדֹשָׁיו.	O ye his holy ones,
כִּי אֵין מַחְסוֹר	for there is no want
לִירֵאָיו:	to them that fear him.
כְּפִירִים	Young lions
רָשׁוּ וְרָעֵבוּ.	may lack and suffer hunger,
וְדֹרְשֵׁי יְיָ	but they that seek the Lord
לֹא יַחְסְרוּ	shall not want
כָל טוֹב:	any good.

[3] הוֹדוּ לַייָ	Give thanks to the Lord,
כִּי טוֹב.	for he is good;
כִּי לְעוֹלָם	because for ever *endureth*
חַסְדּוֹ:	his lovingkindness.
[4] פּוֹתֵחַ	Thou openest
אֶת יָדֶךָ.	thy hand,
וּמַשְׂבִּיעַ	and satisfiest
לְכָל חַי	every living thing
רָצוֹן:	*with* favor.
[5] בָּרוּךְ הַגֶּבֶר	Blessed is the man
אֲשֶׁר יִבְטַח בַּייָ.	who trusteth in the Lord,
וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ:	and whose trust the Lord is.
[6] נַעַר הָיִיתִי	I have been young,
גַּם זָקַנְתִּי	now I am old,
וְלֹא רָאִיתִי	and I have not seen
צַדִּיק נֶעֱזָב.	the righteous forsaken,
וְזַרְעוֹ	and his seed
מְבַקֶּשׁ לָחֶם:	begging bread.
[7] יְיָ	The Lord
עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן.	will give strength to his people;
יְיָ יְבָרֵךְ	the Lord will bless
אֶת עַמּוֹ	his people
בַשָּׁלוֹם:	with peace.

---

1) מַגְדִּיל כמו שאנו אומרים בחול הוא בתהלים י״ח נ״א; מִגְדּוֹל כמו שאומרים בשבת ויום טוב הוא בשמואל ב׳ כ״ב נ״א וטעם שנוי הלשון בין שבת ויו״ט לחול הוא מפני שמסדרי ברכת המזון מצאו שני פסוקים המשונים מעט בנוסחאותיהם ולא רצו לתת היתרון לאחד על השני, ולכן בחרו בלשון מגדיל לימי החול מפני שבא בנוסח זה בתהלים, שרגילים לומר מזמורי תהלים על השלחן בחול וגם מפני שהלשון מגדיל מסכים יותר לחוקי הלשון ולכן קבעוה לתדיר, ובלשון מגדול הנמצאת בנביאים, שרגילין לקרוא בשבת ויו״ט, בחרו לשבת ויו״ט, וגם מפני שאינה מסכמת כל כך לחוקי הלשון, לכן קבעוה לשאינו תדיר.

2) תהלים ל״ד י׳ וי״א. 3) שם קי״ח א׳. 4) שם קמ״ה ט״ז. 5) ירמיה י״ז ז׳. 6) תהלים ל״ז כ״ה. 7) שם כ״ט י״א

as were blessed	כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ
our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ
Abraham, Isaac and Jacob,	אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב .
each with his own comprehensive blessing;[2]	[1] בַּכֹּל. מִכֹּל. כֹּל.
thus may he bless us,	כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ
all of us together,	כֻּלָּנוּ יַחַד .
with a perfect blessing,	בִּבְרָכָה שְׁלֵמָה.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן :

In heaven	בַּמָּרוֹם
they may assign unto him	יְלַמְּדוּ עָלָיו
and unto us	וְעָלֵינוּ
such merit	זְכוּת
that may lead	שֶׁתְּהֵא
to enduring peace;	לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם
and may we receive a blessing	וְנִשָּׂא בְרָכָה
from the Lord,	מֵאֵת יְיָ
and righteousness	וּצְדָקָה
from the God of our salvation;	מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ
and may we find grace	וְנִמְצָא חֵן
and good understanding	וְשֵׂכֶל טוֹב
in the eyes of God and man.	בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם :
On Sabbath:	לשבת.
The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may let us inherit	הוּא יַנְחִילֵנוּ
the day	יוֹם
which shall be wholly a Sabbath	שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת
and a rest	וּמְנוּחָה
in the everlasting life.	לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים :
On New Moon:	לראש חדש.
The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may renew unto us	הוּא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ
this month	אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
for good and for blessing.	לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:
On Festivals:	ליום טוב.
The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may let us inherit	הוּא יַנְחִילֵנוּ
the day	יוֹם
which is wholly good.	שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב :
On New Year:	לראש השנה.
The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may renew unto us	הוּא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ
this year	אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת
for good and for blessing.	לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:
On Tabernacles:	לסוכות.
The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may raise up for us	הוּא יָקִים לָנוּ
the tabernacle of David	אֶת סֻכַּת דָּוִד
which is fallen.	הַנּוֹפֶלֶת :

The All-merciful!	הָרַחֲמָן .
he may make us worthy	הוּא יְזַכֵּנוּ
of the days of the Messiah,	לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ
and of the life	וּלְחַיֵּי
of the world to come.	הָעוֹלָם הַבָּא :

---

1) בכל מכל כל פרושו, בכל מיני טובות שבעולם; ומקור הלשון הזה הוא בגמרא בבא בתרא י״ז ע״א וז״ל הגמרא: ששה לא שלט בהן מלאך המות ואלו הן, אברהם יצחק ויעקב, משה אהרן ומרים. אברהם יצחק ויעקב דכתיב בהו בכל מכל כל״ זכ״ו ופרוש רש״י כמו שמבוארים הדברים האלה במדרש רבה בראשית פ׳ מ״ג וז״ל באברהם כתיב, וה׳ ברך את אברהם בכל (בראשית כ״ד א׳). ביצחק כתיב. ואכל מכל (שם כ״ז ל״ג). ביעקב כתיב כי חנני אלהים וכי יש לי כל (שם ל״ג י״א) עכ״ל.

2) See note 1.

speedily	בִּמְהֵרָה
in our days,	בְיָמֵינוּ .
and lead us up thither,	וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ .
and make us rejoice	וְשַׂמְּחֵנוּ
in its rebuilding	בְּבִנְיָנָהּ .
and may we eat;	וְנֹאכַל
of its fruits	מִפִּרְיָהּ
and be satisfied	וְנִשְׂבַּע
with its goodness,	מִטּוּבָהּ .
and bless thee	וּנְבָרֶכְךָ
for it	עָלֶיהָ
in holiness	בִּקְדֻשָּׁה
and in purity.	וּבְטָהֳרָה :
On Sabbath:	לשבת :
And be pleased	וּרְצֵה
and deliver us	וְהַחֲלִיצֵנוּ
on this Sabbath day.	בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה
On New Moon:	לראש חדש :
And remember us	וְזָכְרֵנוּ
on the day	בְּיוֹם
of this New Moon.	רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה :

On Festivals ;	ליום טוב ;
And make us rejoice	וְשַׂמְּחֵנוּ
on the day	בְּיוֹם
On Passover:	לפסח :
on this Feast of Unleavened Bread.	חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה :
On Pentecost:	לשבועות :
of this Feast of Weeks.	חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה :
On Tabernacles:	לסוכות :
of this Feast of Tabernacles.	חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה:
On Sh'emini Azereth and Simchath Torah.	לשמיני עצרת ושמחת תורה:
of this Eighth-day Feast of Solemn Assembly.	הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה:
On New Year:	לראש השנה :
And remember us for good	וְזָכְרֵנוּ לְטוֹבָה
on this Day of Memorial.	בְּיוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה :
For thou, O Lord, art good,	כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב
and doest good unto all,	וּמֵטִיב לַכֹּל
and we will give thee thanks	וְנוֹדֶה לְּךָ
for the land,	עַל הָאָרֶץ

After Wine :

וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן :

After Fruit :

וְעַל הַפֵּרוֹת : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל הַפֵּרוֹת :

After cooked flour food :

וְעַל הַמִּחְיָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמִּחְיָה וְעַל הַכַּלְכָּלָה :

After above & Wine

וְעַל הַמִּחְיָה וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמִּחְיָה וְעַל הַכַּלְכָּלָה וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן :

סדר ברכה אחרונה.

נוסח הברכה הזאת מובא בברכות מ״ד ע״א בקצת שנוי לשון. ויש חלופי נוסחאות בכדור של רב עמרם גאון, הרמב״ם, הרא״ש, הטור, הרוקח, הכל בו, האבודרהם, של״ה וסדור יעב״ץ. בגמרא ברכות מ״ד ע״א קראוה מעין שלש מפני שנכללו בה ג׳ ברכות של ברכת המזון, על המחיה ועל הכלכלה הוא מעין ברכת הזן. ועל ארץ חמדה הוא טעין ברכת הארץ רחם ד׳ אלהינו הוא מעין ברכת בונה ירושלים. ואף כי יש בה גם כן כי אתה ד׳ טוב ומטיב כנגד ברכת הטוב והמטיב, בכל זאת לא קראוה מעין ארבע מפני שהברכה הרביעית רק מדרבנן היא ויש נותנים טעם אחר לזה.

After food, other than bread, say the following:

Blessed art thou, O Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
for	עַל

After Wine :

the vine	הַגֶּפֶן
and for the fruit	וְעַל פְּרִי
of the vine;	הַגֶּפֶן

After partaking of Grapes, Figs, Pomegranates, Olives or Dates : —

the tree	הָעֵץ
and for the fruit	וְעַל פְּרִי
of the tree;	הָעֵץ

After food prepared from wheat, barley, rye, oats and spelt : —

the sustenance	הַמִּחְיָה
and for the nourishment;	וְעַל הַכַּלְכָּלָה

After food prepared from wheat, barley, rye, oats spelt and Wine : —

the sustenance	הַמִּחְיָה
and for the nourishment,	וְעַל הַכַּלְכָּלָה
and for the vine,	וְעַל הַגֶּפֶן
and for the fruit	וְעַל פְּרִי
of the vine;	הַגֶּפֶן

and for the produce	וְעַל תְּנוּבַת
of the field,	הַשָּׂדֶה
and for the desirable, good and extensive land	וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה
which thou wast pleased	שֶׁרָצִיתָ
to give as an inheritance	וְהִנְחַלְתָּ
to our fathers,	לַאֲבוֹתֵינוּ
that they might eat	לֶאֱכוֹל
of its fruits	מִפִּרְיָהּ
and be satisfied	וְלִשְׂבּוֹעַ
with its goodness.	מִטּוּבָהּ .
Have mercy,	רַחֵם
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
upon Israel	עַל יִשְׂרָאֵל
thy people,	עַמֶּךָ
and upon Jerusalem	וְעַל יְרוּשָׁלַיִם
thy city,	עִירֶךָ
and upon Zion	וְעַל צִיּוֹן
the dwelling place of thy glory,	מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ
and upon thy altar,	וְעַל מִזְבְּחֶךָ
and upon thy temple.	וְעַל הֵיכָלֶךָ .
And rebuild Jerusalem,	וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם
the holy city,	עִיר הַקֹּדֶשׁ

יָעוּף יוֹמָם: מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ. מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם: יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף. וּרְבָבָה מִימִינֶךָ. אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט. וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה יְיָ מַחְסִי. עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ: לֹא תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה. וְנֶגַע לֹא יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ: כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָּךְ: לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ. עַל כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ. פֶּן תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ: עַל שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ. תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ. אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ. עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה. אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ. וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ. וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי:

תהלים ג. ב [1] יְיָ	2. Lord.
מָה רַבּוּ צָרָי.	how many are mine adversaries!
רַבִּים	Many are they
קָמִים עָלָי:	that rise up against me.
ג רַבִּים אֹמְרִים	3. Many say
לְנַפְשִׁי	of my soul:
אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ	"There is no salvation for him
בֵאלֹהִים סֶלָה:	in God!" SELAH.
ד וְאַתָּה יְיָ	4. But thou, O Lord,
מָגֵן בַּעֲדִי.	art a shield for me,
כְּבוֹדִי	My glory
וּמֵרִים רֹאשִׁי:	and the lifter of my head.
ה קוֹלִי	5. *With* my voice
אֶל יְיָ אֶקְרָא.	I call unto the Lord,
וַיַּעֲנֵנִי	And he answereth me
מֵהַר קָדְשׁוֹ	from his holy mount.
סֶלָה:	SELAH.
ו אֲנִי שָׁכַבְתִּי	6. I laid me down
וָאִישָׁנָה	and slept;
הֱקִיצוֹתִי.	I awaked,
כִּי יְיָ יִסְמְכֵנִי:	for the Lord sustaineth me.
ז לֹא אִירָא	7. I am not afraid
מֵרִבְבוֹת עָם.	of myriads of people,
אֲשֶׁר סָבִיב	that round about
שָׁתוּ עָלָי:	have set themselves against me.
ח קוּמָה יְיָ	8. Arise, O Lord,
הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהַי	save me, O my God;
כִּי הִכִּיתָ	For thou hast smitten,
אֶת כָּל אֹיְבַי	all my enemies
לֶחִי.	*upon the* cheek;
שִׁנֵּי רְשָׁעִים	The teeth of the wicked
שִׁבַּרְתָּ:	thou hast broken.
ט לַייָ הַיְשׁוּעָה.	To the Lord belongeth the salvation;
עַל עַמְּךָ	Upon thy people
בִרְכָתֶךָ סֶלָה:	be thy blessing. SELAH.

See translation on page 147.

[2] הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם. וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ. וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ. וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ. וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב. דֶּבֶר. וְחֶרֶב. וְרָעָב וְיָגוֹן. וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ. וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ. כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה. וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ

---

1) יושב בסתר וכן ה׳ מה רבו צרי נקראים שיר של פגעים בשבועות ט״ו ע״ב ובירושלמי פ״ו ה״ב. הפסוק ויהי נועם לא הביא באבודרהם והמזמור יושב בסתר הובא רק עד כי אתה ה׳ מחסי כמו שהוא בגמרא. ובכל בו כתוב שיש מתחילין ויהי נועם ויש פי׳ יושב בסתר.

סדר קריאת שמע על המטה.

PRAYERS BEFORE RETIRING TO REST AT NIGHT.

[1] בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
[2] הַמַּפִּיל	who causeth to fall
חֶבְלֵי שֵׁנָה	the bands of sleep
עַל עֵינָי.	upon my eyes,
וּתְנוּמָה	and slumber
עַל עַפְעַפָּי:	upon my eyelids.
וִיהִי רָצוֹן	And may it be the will
מִלְּפָנֶיךָ	from before thee,
יְיָ אֱלֹהַי	*O* Lord my God
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי	and God of my fathers,
שֶׁתַּשְׁכִּיבֵנִי	that thou cause me to lie down
לְשָׁלוֹם.	in peace,
וְתַעֲמִידֵנִי	and to rise up
לְשָׁלוֹם.	in peace,
וְאַל יְבַהֲלוּנִי רַעְיוֹנַי	and let not my thoughts [6]trouble me,
וַחֲלוֹמוֹת רָעִים.	nor evil dreams,
וְהַרְהוּרִים רָעִים.	nor evil [7]fancies,
וּתְהֵא מִטָּתִי	and let my bed be
שְׁלֵמָה	[8]perfect
לְפָנֶיךָ.	before thee,
[3] וְהָאֵר עֵינַי	and lighten mine eyes,
פֶּן אִישַׁן	lest I sleep
הַמָּוֶת:	*the sleep* of death.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
הַמֵּאִיר	who giveth light
לָעוֹלָם כֻּלּוֹ	to the whole world
בִּכְבוֹדוֹ:	in his glory.

See translation p. 65.

אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן:

[4] שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
דברים ו—ה וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ. בְּכָל
לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ: ו וְהָיוּ
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
עַל לְבָבֶךָ: ז וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ
בָּם. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: ח וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל יָדֶךָ. וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ:
ט וּכְתַבְתָּם עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

See translation volume II, p. 79.

תהלים צ׳ י״ז [1] וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה
יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

תהלים צ״א [1] יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן. בְּצֵל שַׁדַּי
יִתְלוֹנָן: אֹמַר לַייָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי.
אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ: כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח
יָקוּשׁ. מִדֶּבֶר הַוּוֹת: בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ
לָךְ. וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה. צִנָּה וְסֹחֵרָה
אֲמִתּוֹ: לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה. מֵחֵץ

---

1) מקור המנהג של ק״ש על המטה הוא בברכות דף ד׳ וה׳. 2) נוסחתנו דומה לנוסחת הראש (ברכות פ׳ ט׳
כ״ג (והטור א״ח ס׳ רל״ט. ובברכות ס׳ ע״ב הנוסחא ארוכה מנוסחתנו. 3) תהלים י״ג ד׳. 4) דברים ו׳ ד׳.
5) יושב בסתר וכן ה׳ מה רבו צרי׳ נקראים שיר של פגעים בשבועות ט״ו ע״ב ובירושלמי פ״ו ה״ב. הפסוק ויהי נועם
יא הובא באבודרהם והמזמור יושב בסתר הובא רק עד כי אתה ה׳ מחסי כמו שהוא בגמרא. ובכל בו כתוב שיש
מתחילין ויהי נועם ויש ביושב בסתר.

6) Or, terrify. 7) Or, imaginations. 8) Or, innocent.

O adversary;	הַשָּׂטָן
and thee will rebuke the Lord	יִגְעַר יְיָ בְּךָ
that hath chosen Jerusalem;	הַבֹּחֵר בִּירוּשָׁלָיִם .
is not this a brand	הֲלוֹא זֶה אוּד
plucked out of the fire?	מֻצָּל מֵאֵשׁ :
Behold	[1] הִנֵּה
the bed of solomon;	מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה
sixty mighty men	שִׁשִּׁים גִּבֹּרִים
are about it,	סָבִיב לָהּ .
of the mighty men of Israel	מִגִּבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל :
All of them	[2] כֻּלָּם
handle the sword,	אֲחֻזֵי חֶרֶב
expert in war;	מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה,
every man	אִישׁ
hath his sword upon his thigh,	חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ
because of the fear of the night.	מִפַּחַד בַּלֵּילוֹת :

Say three times:

The Lord bless thee,	[3] יְבָרֶכְךָ יְיָ
and [7]keep thee.	וְיִשְׁמְרֶךָ :
The Lord let shine	יָאֵר יְיָ
his face	פָּנָיו
unto thee,	אֵלֶיךָ
and he [8]show thee favor.	וִיחֻנֶּךָּ :
The Lord [9]lift up	יִשָּׂא יְיָ
his [10]face	פָּנָיו
unto thee,	אֵלֶיךָ
and give thee	וְיָשֵׂם לְךָ
peace.	שָׁלוֹם :

Say three times:

Behold, there will neither slumber	[4] הִנֵּה לֹא יָנוּם
nor sleep	וְלֹא יִישָׁן.
the guardian of Israel.	שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל :

Say three times:

For thy salvation	[5] לִישׁוּעָתְךָ
I hope, O Lord!	קִוִּיתִי יְיָ .
I hope, O Lord,	קִוִּיתִי יְיָ
for thy salvation!	לִישׁוּעָתְךָ .
O Lord,	יְיָ
for thy salvation I hope!	לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי:

Say three times:

In the name of the Lord,	[6] בְּשֵׁם יְיָ
the God of Israel,	אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
may Michael be at my right,	מִימִינִי מִיכָאֵל
and Gabriel at my left,	וּמִשְּׂמֹאלִי גַּבְרִיאֵל
and before me, Uriel,	וּמִלְּפָנַי אוּרִיאֵל
and behind me, Raphael,	וּמֵאֲחוֹרַי רְפָאֵל
and above my head	וְעַל רֹאשִׁי
the divine presence of God.	שְׁכִינַת אֵל:

See translation p. . . .

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אַשְׁרֵי כָּל יְרֵא יְיָ .
הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו : יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל .
אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ : אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה
בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים. סָבִיב
לְשֻׁלְחָנֶךָ : הִנֵּה כִי כֵן יְבֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא
יְיָ: יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָיִם.
כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ : וּרְאֵה בָנִים לְבָנֶיךָ .
שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל :

---

1) שה״ש ג׳ ז׳. 2) שם ח׳. 3) במדבר ו׳ כ״ד, וסמיכת הפסוקים הנה מטתו וכ׳ יברכך וכ״ו הוא ע״פ תנחומא פ׳ נשא. 4) תהלים קכ״א ד׳. 5) בראשית מט י״ח. ע״פ של״ה דף קכ״ג ב׳ ומטה מנשה ס׳ שצט וסדור יעבץ צריך לומר את הפסוק לישועתך בששה פנים. 6) מוזכר בכל פוס׳ כ״ט והוא ע״פ במדבר רבה פ׳ ב׳ דף רי״א.

7) Or, preserve. 8) or, be gracious unto thee. 9) Or, turn. 10) Or, countenance.

לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

See translation p. 149.

בָּרוּךְ יְיָ בַּיּוֹם. בָּרוּךְ יְיָ בַּלָּיְלָה. בָּרוּךְ יְיָ בְּשָׁכְבֵנוּ. בָּרוּךְ יְיָ בְּקוּמֵנוּ. כִּי בְיָדְךָ נַפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים. אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל חָי וְרוּחַ כָּל בְּשַׂר אִישׁ: בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי פָּדִיתָה אוֹתִי. יְיָ אֵל אֱמֶת: אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם יַחֵד שִׁמְךָ וְקַיֵּם מַלְכוּתְךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

יִרְאוּ עֵינֵינוּ.	May our eyes see,
וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ.	and our heart rejoice,
וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ.	and our soul be glad
בִּישׁוּעָתְךָ בֶּאֱמֶת	in thy true salvation,
בֶּאֱמוֹר לְצִיּוֹן	when it shall be said to Zion:
מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ:	"Thy God reigneth.
יְיָ מֶלֶךְ.	The Lord is King,
יְיָ מָלָךְ.	the Lord was King,
יְיָ יִמְלוֹךְ	the Lord will be King
לְעוֹלָם וָעֶד:	for ever and ever."
כִּי הַמַּלְכוּת	For the kingdom
שֶׁלְּךָ הִיא.	is thine,
וּלְעוֹלְמֵי עַד	and to everlasting
תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד.	wilt thou reign in glory;
כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ	for we have no king
אֶלָּא אָתָּה:	but thee.

[1] הַמַּלְאָךְ	The angel
הַגֹּאֵל אֹתִי	who redeemed me
מִכָּל רָע.	from all evil,
יְבָרֵךְ	may bless
אֶת הַנְּעָרִים	the lads;
וְיִקָּרֵא בָהֶם	and let be called on them
שְׁמִי	my name
וְשֵׁם אֲבֹתַי	and the name of my fathers,
אַבְרָהָם וְיִצְחָק.	Abraham and Isaac,
וְיִדְגּוּ לָרֹב	and let them increase to a multitude
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:	in the midst of the earth,

[2] וַיֹּאמֶר	And he said:
אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע	If thou wilt diligently hearken
לְקוֹל	to the voice
יְיָ אֱלֹהֶיךָ	of the Lord thy God,
וְהַיָּשָׁר	and what is right
בְּעֵינָיו	in his eyes
תַּעֲשֶׂה	wilt thou do,
וְהַאֲזַנְתָּ	and thou wilt give ear
לְמִצְוֹתָיו	to his commandments.
וְשָׁמַרְתָּ	and thou wilt keep
כָּל חֻקָּיו.	all his statutes,
כָּל הַמַּחֲלָה	all the diseases,
אֲשֶׁר שַׂמְתִּי	which I have put
בְמִצְרַיִם	upon the Egyptians,
לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ	I will not put upon thee;
כִּי אֲנִי יְיָ	for I am the Lord
רֹפְאֶךָ:	thy healer.
[3] וַיֹּאמֶר יְיָ	And the Lord said
אֶל הַשָּׂטָן	unto [4]the adversary:
יִגְעַר יְיָ בְּךָ	The Lord rebuke thee,

---

1) בראשית מ״ח ט״ז. 2) שמות ט״ו כ״ו 3) זכריה ג׳ ב׳.

4) Or, Satan ; angel of evil.

תפלת שחרית לילדים.

MORNING PRAYER FOR CHILDREN.

א	1.
בהקיצם בבקר משנתם ובעודם על משכבם יאמרו זאת:	*When they awake in the morning, and while they are yet in bed, they shall say:—*
מוֹדֶה אֲנִי	I give thanks
לְפָנֶיךָ	before thee,
מֶלֶךְ	King,
חַי	living
וְקַיָּם	and ever existing,
שֶׁהֶחֱזַרְתָּ	that thou hast restored
בִּי	in me
נִשְׁמָתִי	my soul
בְּחֶמְלָה ·	with pity.
רַבָּה אֱמוּנָתֶךָ׃	Great *is* thy faithfulness.

ב	2.
אחרי לבשם את הטלית קטן ואחרי רחצם ידיהם ופניהם יאמרו זאת׃	*After putting on their* טַלִּית קָטָן *and washing their hands and face, they shall say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ	who has sanctified us
בְּמִצְוֹתָיו	by his commandments,
וְצִוָּנוּ	and has commanded us
עַל נְטִילַת יָדָיִם׃	concerning the washing of the hands.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה	who removes sleep
מֵעֵינַי	from my eyes,
וּתְנוּמָה	and slumber
מֵעַפְעַפָּי׃	from my eyelids.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ	who has given us
תּוֹרַת אֱמֶת	the Law of truth,
וְחַיֵּי עוֹלָם	and everlasting life
נָטַע בְּתוֹכֵנוּ׃	he has planted in our midst.
תּוֹרָה	*The* Law
צִוָּה־לָנוּ מֹשֶׁה	*which* Moses commanded us
מוֹרָשָׁה	*is the* inheritance
קְהִלַּת יַעֲקֹב׃	of the children of Jacob.

ג	3.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ	who has sanctified us
בְּמִצְוֹתָיו	by his commandments,
וְצִוָּנוּ	and has commanded us
עַל מִצְוַת צִיצִת׃	concerning the commandment of *the* fringes.
אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן׃	God, faithful King!
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל	Hear, *O* Israel,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	Jehovah *is* our God,

---

1) Or, the Lord is our God, the Lord is alone; or, the Lord our God is one Lord; Or, the Lord our God the Lord is one.

Say three times:

[1] רִגְזוּ	Stand in awe,
וְאַל תֶּחֱטָאוּ	and sin not;
אִמְרוּ בִלְבַבְכֶם	commune with your own heart
עַל מִשְׁכַּבְכֶם	upon your bed,
וְדֹמּוּ סֶלָה:	and be still. SELAH.

◆

השיר **אדון עולם** חובר על משקל יתד וב׳ תנועות, יתד וב׳ תנועות בדלת ובסוגר. אף כי אחרים מיחסים אותו לרב שרירא גאון. ולרב האי גאון או לר׳ שלמה בן גבירול, בכל זאת מה שלא נמצא בסדור הכתוב על קלף בשנת ס״ז עד הוא שאינו קדמון כל כך. מתכן השיר נכר שחוב לאמרו קדם שכיבה על המטה.

See translation on page 8.

אֲדוֹן עוֹלָם. אֲשֶׁר מָלַךְ בְּטֶרֶם כָּל
יְצִיר נִבְרָא: לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל. אֲזַי
מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא: וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל.
לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ. נוֹרָא: וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה.
וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה: וְהוּא אֶחָד וְאֵין
שֵׁנִי. לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה: בְּלִי רֵאשִׁית
בְּלִי תַכְלִית. וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה: וְהוּא
אֵלִי וְחַי גֹּאֲלִי. וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה:
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי. מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם
אֶקְרָא: [2] בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי. בְּעֵת אִישַׁן
וְאָעִירָה: וְעִם רוּחִי גְּוִיָּתִי. [3] יְיָ לִי וְלֹא
אִירָא:

---

1) תהלים ד׳ ה׳. 2) תהלים ל״א ו׳. 3) מלשון תהלים קי״ח ו׳.

with [1]favor, with [2]kindness,	בְּחֵן בְּחֶסֶד
and with mercy,	וּבְרַחֲמִים
he gives food	הוּא נוֹתֵן לֶחֶם
to all flesh,	לְכָל בָּשָׂר
because for ever is his [2]kindness.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
And through his goodness,	וּבְטוּבוֹ
which is always great,	הַגָּדוֹל תָּמִיד
has not failed us,	לֹא חָסַר לָנוּ
and it will not fail us	וְאַל יֶחְסַר־לָנוּ
food	מָזוֹן
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד׃
For the sake	בַּעֲבוּר
of his great name,	שְׁמוֹ הַגָּדוֹל
for he (*is* God)	כִּי הוּא (אֵל)
who feeds	זָן
and sustains all,	וּמְפַרְנֵס לַכֹּל
and does good to all,	וּמֵטִיב לַכֹּל
and provides food	וּמֵכִין מָזוֹן
for all his creatures	לְכָל־בְּרִיּוֹתָיו
that he has created.	אֲשֶׁר בָּרָא׃
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who feeds all.	הַזָּן אֶת־הַכֹּל׃
6.	**ו**
Have mercy,	רַחֵם
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
upon Israel thy people,	עַל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ
and upon Jerusalem	וְעַל יְרוּשָׁלַיִם
thy city,	עִירֶךָ
and upon Zion	וְעַל צִיּוֹן
the dwelling of [3]thy glory,	מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ
and upon the kingdom	וְעַל מַלְכוּת
of the house of David	בֵּית דָּוִד
thy anointed,	מְשִׁיחֶךָ
and upon the great and holy house	וְעַל־הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ
that thy name [4]is called	שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ
upon it.	עָלָיו׃
7.	**ז**
And [5]build Jerusalem,	וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם
the holy city,	עִיר הַקֹּדֶשׁ
speedily in our days.	בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who builds	בּוֹנֵה
in his mercy	בְּרַחֲמָיו
Jerusalem.	יְרוּשָׁלָיִם·
Amen.	אָמֵן׃
8.	**ח**
The All-merciful!	הָרַחֲמָן
He may break	הוּא יִשְׁבּוֹר
our yoke	עֻלֵּנוּ
from off our neck,	מֵעַל צַוָּארֵנוּ
and he may lead us	וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ
upright	קוֹמְמִיּוּת
to our land.	לְאַרְצֵנוּ׃
The All-merciful!	הָרַחֲמָן
He may bless	הוּא יְבָרֵךְ
my [6]father, my instructor,	אֶת אָבִי מוֹרִי
the master of this house,	בַּעַל הַבַּיִת הַזֶּה
and my [7]mother, my instructress,	וְאֶת אִמִּי מוֹרָתִי
the mistress	בַּעֲלַת

---

[1] Or, grace. [2] Or, lovingkindness. [3] Or, abiding place; residence. [4] Or, was. [5] Or, rebuild. [6] Or, honored father. [7] Or, honored mother.

Jehovah *is* one.	יְיָ אֶחָד׃
Blessed be	בָּרוּךְ
the name	שֵׁם
of his glorious kingdom	כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד׃
And thou shalt love	וְאָהַבְתָּ
the Lord thy God	אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ
with all thy heart,	בְּכָל־לְבָבְךָ
and with all thy soul,	וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
and with all thy might.	וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃
And *there* shall be	וְהָיוּ
these words,	הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
which I command thee	אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ
to-day	הַיּוֹם
upon thy heart.	עַל־לְבָבֶךָ׃
And thou shalt teach them diligently	וְשִׁנַּנְתָּם
to thy children,	לְבָנֶיךָ
and thou shalt speak of them	וְדִבַּרְתָּ בָּם
when thou sittest in thy house,	בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ
and when thou walkest by the way,	וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
and when thou liest down,	וּבְשָׁכְבְּךָ
and when thou risest up.	וּבְקוּמֶךָ׃
And thou shalt bind them	וּקְשַׁרְתָּם
for a sign	לְאוֹת
upon thy hand,	עַל־יָדֶךָ
and they shall be	וְהָיוּ
for frontlets	לְטֹטָפֹת
between thy eyes.	בֵּין עֵינֶיךָ׃
And thou shalt write them	וּכְתַבְתָּם
upon the door-posts	עַל־מְזֻזוֹת
of thy house,	בֵּיתֶךָ
and on thy gates.	וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

4. ד

O my God!	אֱלֹהַי
guard my tongue	נְצוֹר לְשׁוֹנִי
from evil,	מֵרָע
and my lips	וּשְׂפָתַי
from speaking [1]deceit.	מִדַּבֵּר מִרְמָה׃
Open my heart	פְּתַח לִבִּי
in thy Law,	בְּתוֹרָתֶךָ
and (*in*) thy commandments	וּבְמִצְוֹתֶיךָ
let my soul pursue.	תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי׃
Let be acceptable	יִהְיוּ לְרָצוֹן
the words of my mouth	אִמְרֵי פִי
and the meditation of my heart	וְהֶגְיוֹן לִבִּי
before thee,	לְפָנֶיךָ
O Lord,	יְיָ
my Rock and my Redeemer.	צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃
For thy salvation	לִישׁוּעָתְךָ
I [2]have waited, *O* Lord.	קִוִּיתִי יְיָ׃

5. ה

בִּרְכַּת הַמָּזוֹן לִילָדִים.

GRACE AFTER MEALS FOR CHILDREN.

Blessed art thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
king of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who [3]feeds	הַזָּן
the whole world	אֶת־הָעוֹלָם כֻּלּוֹ
with his goodness,	בְּטוּבוֹ

---

[1] Or, guile. [2] Or, hope. [3] Or, nourishes.

וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ	and when thou walkest by the way,
וּבְשָׁכְבְּךָ	and when thou liest down,
וּבְקוּמֶךָ׃	and when thou risest up.
וּקְשַׁרְתָּם	And thou shalt bind them
לְאוֹת	for a sign
עַל־יָדֶךָ	upon thy hand,
וְהָיוּ	and they shall be
לְטֹטָפֹת	for frontlets
בֵּין עֵינֶיךָ׃	between thy eyes.
וּכְתַבְתָּם	And thou shalt write them
עַל־מְזֻזוֹת	upon the door-posts
בֵּיתֶךָ	of thy house,
וּבִשְׁעָרֶיךָ׃	and on thy gates.

יב 12.

בָּרוּךְ יְיָ	Blessed [1]*is* the Lord
בַּיּוֹם	by day;
בָּרוּךְ יְיָ	blessed [1]*is* the Lord
בַּלָּיְלָה	by night;
בָּרוּךְ יְיָ	blessed [1]*is* the Lord
בְּשָׁכְבֵנוּ	when we lie down;
בָּרוּךְ יְיָ	blessed [1]*is* the Lord
בְּקוּמֵנוּ׃	when we rise up.
הִנֵּה לֹא־יָנוּם	Behold, *there* will neither slumber
וְלֹא יִישָׁן	nor sleep
שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃	the guardian of Israel.
בְּיָדְךָ	Into thy hand
אַפְקִיד	I commit
רוּחִי	my soul:
פָּדִיתָה אוֹתִי	thou hast redeemed me,
יְיָ	*O* Lord
אֵל אֱמֶת׃	God of truth.
לִישׁוּעָתְךָ	For thy salvation
קִוִּיתִי יְיָ׃	I [2]have waited, *O* Lord.

סדר ברכות

BLESSINGS

יג 13.

לפני אכילת לחם הנעשה מחמשת מיני דגן: חטה, שעורה, שבולת שועל, שפון וכוסמת, יטול ידיו ויברך:

Before eating food prepared from any of the five species of grain: wheat, barley, oats, rye, and spelt, wash your hands and say:—

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ	who has sanctified us
בְּמִצְוֹתָיו	by his commandments,
וְצִוָּנוּ	and has commanded us
עַל נְטִילַת יָדָיִם׃	concerning the washing of the hands.

על הלחם מברך:

On the bread say:—

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe
הַמּוֹצִיא	who brings forth
לֶחֶם	bread
מִן הָאָרֶץ׃	from the earth.

על היין מברך:

Before drinking wine say:—

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
בּוֹרֵא	[3]*who* creates
פְּרִי הַגָּפֶן׃	the fruit of the vine.

---

1) Or, be. 2) Or, hope. 3) Or, the Creator of the, etc.

of this house,	הַבַּיִת הַזֶּה
them, and their household,	אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם
and their [1]seed,	וְאֶת זַרְעָם
and all	וְאֶת כָּל
that belong to them.	אֲשֶׁר לָהֶם :
The All-merciful!	הָרַחֲמָן
He may make us worthy	הוּא יְזַכֵּנוּ
of the days of the Messiah,	לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ
and of the life	וּלְחַיֵּי
of the world to come.	הָעוֹלָם הַבָּא :
9.	ט
He who makes peace	עֹשֶׂה שָׁלוֹם
in his high [2]heavens.	בִּמְרוֹמָיו
he may make peace	הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם
for us	עָלֵינוּ
and for all Israel,	וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
and say ye, Amen.	וְאִמְרוּ אָמֵן :

קריאת שמע לילדים

NIGHT PRAYER FOR CHILDREN.

10.	י
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
king of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who causes to fall	הַמַּפִּיל
the bands of sleep	חֶבְלֵי שֵׁנָה
upon my eyes,	עַל עֵינַי
and slumber	וּתְנוּמָה
upon my eyelids.	עַל עַפְעַפָּי :
And may it be the will	וִיהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord my God	יְיָ אֱלֹהַי
and God of my fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי
that thou cause me to lie down	שֶׁתַּשְׁכִּיבֵנִי
in peace,	לְשָׁלוֹם
and to rise up	וְתַעֲמִידֵנִי
in peace.	לְשָׁלוֹם :
11.	יא
God, faithful King!	אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן :
Hear, *O* Israel,	שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
[3]Jehovah *is* our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
[3]Jehovah *is* one.	יְיָ אֶחָד :
Blessed *be*	בָּרוּךְ
the name	שֵׁם
of his glorious kingdom	כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד :
And thou shalt love	וְאָהַבְתָּ
the Lord thy God	אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ
with all thy heart,	בְּכָל־לְבָבְךָ
and with all thy soul,	וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
and with all thy might.	וּבְכָל־מְאֹדֶךָ :
And *there* shall be	וְהָיוּ
these words,	הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
which I command thee	אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ
to-day	הַיּוֹם
upon thy heart.	עַל־לְבָבֶךָ :
And thou shalt teach them diligently	וְשִׁנַּנְתָּם
to thy children,	לְבָנֶיךָ
and thou shalt speak of them	וְדִבַּרְתָּ בָּם
when thou sittest in thy house,	בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ

---

1) Or, seed; offspring. 2) Or, places. 3) Or, the Lord is our God, the Lord is alone; or, the Lord our God is one Lord· or the Lord our God. the Lord is one.

our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
whose power	שֶׁכֹּחוֹ
and whose might	וּגְבוּרָתוֹ
fill the universe.	מָלֵא עוֹלָם׃
On seeing the rainbow say:—	הרואה הקשת בענן מברך:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who remembers the covenant,	זוֹכֵר הַבְּרִית
and *is* faithful to his covenant,	וְנֶאֱמָן בִּבְרִיתוֹ
and *is* firm in his word.[1]	וְקַיָּם בְּמַאֲמָרוֹ׃
On hearing tidings good for himself and others say:—	השומע שמועות טובות לו ולאחרים מברך:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who *is* good,	הַטּוֹב
and who does good.	וְהַמֵּטִיב׃
On hearing evil tidings say:—	השומע שמועות רעות מברך:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
the true judge.	דַּיַּן הָאֱמֶת׃
On seeing a king and his court say:—	הרואה מלך ושריו מברך:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has [2]imparted	שֶׁחָלַק

of his glory	מִכְּבוֹדוֹ
to flesh and blood.	לְבָשָׂר וָדָם׃
On seeing a sage distinguished for his knowledge of the Law say:—	הרואה חכם מופלג בחכמת התורה מברך:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has [2]imparted	שֶׁחָלַק
of his wisdom	מֵחָכְמָתוֹ
to those that fear him.	לִירֵאָיו׃
On seeing a wise man distinguished for his secular knowledge say:—	הרואה חכם מופלג בחכמת העולם מברך:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has given	שֶׁנָּתַן
of his wisdom	מֵחָכְמָתוֹ
to flesh and blood.	לְבָשָׂר וָדָם׃
On fixing a מְזוּזָה *say:—*	הקובע מזוזה מברך:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and has commanded us	וְצִוָּנוּ
to affix a Mezuzah.	לִקְבּוֹעַ מְזוּזָה׃
On the first seven days of סֻכּוֹת *(except Sabbath) take the* אֶתְרוֹג *in your left hand and the* לוּלָב *in your right, and say:—*	בשבעת ימים הראשונים של סכות (חוץ משבת) לוקחין את האתרוג בשמאל ואת הלולב בימין ומברכין ברכה זו:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

---

[1] I. e., and keeps his promise. [2] Or, alloted; or, given.

על כל פרי העץ מברך:	*Before eating any fruit which grows on trees say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
בּוֹרֵא	*who* creates
פְּרִי הָעֵץ:	the fruit of the tree.
על פרי האדמה מברך:	*Before eating fruit which grows on the ground say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
בּוֹרֵא	*who* creates
פְּרִי הָאֲדָמָה:	the fruit of the ground.
על בשר ודגים, חלב, ביצה וגבינה, כמהין ופטריות וכדומה. גם על המשקים, חוץ מיין, מברך:	*Before eating flesh, fish, milk, eggs, cheese, etc., or drinking any liquor except wine, say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
שֶׁהַכֹּל נִהְיָה	that all exists
בִּדְבָרוֹ:	by his word.
על תבשיל שנעשה מחמשת מיני דגן שהם: חטה, שעורה, שבולת שועל, שפון, וכוסמת, מברך:	*Before eating food (other than bread) prepared from any of the five species of grain: wheat, barley, oats, rye, and spelt, say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
בּוֹרֵא	*who* creates
מִינֵי מְזוֹנוֹת:	*different* kinds of food.
על ריח בשמים מברך:	*On smelling fragrant spices say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,

מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe
בּוֹרֵא	*who* creates
מִינֵי בְשָׂמִים:	*different* kinds of spices.
הלובש מלבוש חדש מברך:	*On putting on a new garment say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:	*who* clothes the naked.
האוכל פרי חדש בפעם הראשונה בשנה, והבונה או הקונה בית או כלים חדשים או מלבוש חדש, והשומע שמועות טובות לו לבדו מברך:	*Before tasting new fruit for the first time in the season; on building or purchasing a house, or new vessels, or new raiment; or on hearing tidings good for himself only, say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
שֶׁהֶחֱיָנוּ	who has preserved us alive,
וְקִיְּמָנוּ	and has sustained us,
וְהִגִּיעָנוּ	and enabled us to reach
לַזְּמַן הַזֶּה:	(*to*) this season.
הרואה ברקים וכוכבים מעופפים והרים גבוהים ומדבריות מברך:	*On witnessing lightning, or on seeing falling stars, lofty mountains, or great deserts, say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
עֹשֶׂה	[1]*who* made
מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:	the work of [2]creation.
השומע רעם, סער ורעש מברך:	*On hearing a thunder, storm, or earthquake, say:—*
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord

---

[1] Or, the maker of, etc. [2] Heb., the beginning.

or that *is* in the water	וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם
(*from*) under the earth.	מִתַּחַת לָאָרֶץ :
Thou shalt not [1]prostrate thyself	לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
to them,	לָהֶם
nor serve them;	וְלֹא תָעָבְדֵם
for I,	כִּי אָנֹכִי
the Lord thy God,	יְיָ אֱלֹהֶיךָ
am a jealous God,	אֵל קַנָּא
visiting	פֹּקֵד
the iniquity of fathers	עֲוֹן אָבֹת
upon children,	עַל בָּנִים
upon the third generation	עַל שִׁלֵּשִׁים
and upon the fourth generation	וְעַל רִבֵּעִים
of them that hate me.	לְשֹׂנְאָי :
And [2]showing kindness	וְעֹשֶׂה חֶסֶד
to [3]thousands	לַאֲלָפִים
of them that love me,	לְאֹהֲבַי
and of them that keep	וּלְשֹׁמְרֵי
my commandments.	מִצְוֹתָי :
III. Thou shalt not [4]take	ג) לֹא תִשָּׂא
the name	אֶת שֵׁם
of the Lord thy God	יְיָ אֱלֹהֶיךָ
[5]in vain;	לַשָּׁוְא
for	כִּי
the Lord will not [6]hold guiltless	לֹא יְנַקֶּה יְיָ
him that takes	אֵת אֲשֶׁר יִשָּׂא
his name	אֶת שְׁמוֹ
[5]in vain.	לַשָּׁוְא :
IV. Remember	זָכוֹר
the sabbath day	אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
to [7]sanctify it.	לְקַדְּשׁוֹ :
Six days	שֵׁשֶׁת יָמִים
[8]shalt thou labor,	תַּעֲבֹד
and thou shalt do	וְעָשִׂיתָ
all thy work.	כָּל מְלַאכְתֶּךָ :
But the seventh day	וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי
is a sabbath	שַׁבָּת
to the Lord thy God;	לַייָ אֱלֹהֶיךָ
in it thou shalt not do	לֹא תַעֲשֶׂה
any work,	כָל מְלָאכָה
thou,	אַתָּה
nor thy son,	וּבִנְךָ
nor thy daughter,	וּבִתֶּךָ
thy man-servant	עַבְדְּךָ
nor thy maid-servant,	וַאֲמָתְךָ
nor thy cattle,	וּבְהֶמְתֶּךָ
nor thy sojourner	וְגֵרְךָ
that *is* within thy gates.	אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ :
For	כִּי
in six days	שֵׁשֶׁת יָמִים
the Lord made	עָשָׂה יְיָ
the heaven	אֶת הַשָּׁמַיִם
and the earth,	וְאֶת הָאָרֶץ
the sea,	אֶת הַיָּם
and all that *is* in them,	וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם
and he rested	וַיָּנַח
on the seventh day:	בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
therefore	עַל כֵּן
the Lord blessed	בֵּרַךְ יְיָ

---

[1] Or, bow down. [2] Heb., doing. [3] Or, a thousand generations; or, the thousandth generation. [4] Or, utter. [5] Or, for vanity, falsehood. [6] Or, leave unpunished. [7] Or, keep it holy. [8] Or, mayest

our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and has commanded us	וְצִוָּנוּ
concerning the taking of the [1]Lulab.	עַל נְטִילַת לוּלָב׃
On the first day add שֶׁהֶחֱיָנוּ. *Should the first day of* סֻכּוֹת *fall on Sabbath, when the* לוּלָב *must not be used,* שֶׁהֶחֱיָנוּ *is said on the second day.*	ביום ראשון מברכין אחר זה שהחינו. ואם יום ראשון של סכות חל בשבת, שבו אין לוקחין את הלולב, מברכין שהחינו ביום ב׳.
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has preserved us alive,	שֶׁהֶחֱיָנוּ
and has sustained us,	וְקִיְּמָנוּ
and enabled us to reach	וְהִגִּיעָנוּ
(*to*) this season.	לַזְּמַן הַזֶּה׃

14. יד

ברכה אחרונה.

After eating fruit of trees, except of the seven species, and after eating fruit of the ground or anything which does not come from the ground, say:—	על פירות האילן, חוץ משבעת המינים (חטה, שעורה, גפן, תאנה, רמון זית שמן ודבש). ועל כל פירות האדמה וירקות וכל דבר שאין גדולו מן הארץ מברכין אחר אכילתן ברכה זו:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who creates	בּוֹרֵא
many [2]living beings	נְפָשׁוֹת רַבּוֹת
[3]with their want,	וְחֶסְרוֹנָן
for all that he has created	עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָא
to keep alive with them	לְהַחֲיוֹת בָּהֶם
the [4]life of every living creature.	נֶפֶשׁ כָּל חָי
Blessed *be he*	בָּרוּךְ
who [5]*is* the life of *all* worlds.	חֵי הָעוֹלָמִים׃

15. טו

עשרת הדברות.

THE TEN COMMANDMENTS.

(Exodus XX. שמות כ)

And God spoke	וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים
all these words,	אֵת כָּל־ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
saying:	לֵאמֹר׃
I. I *am*	א) אָנֹכִי
the Lord thy God,	יְיָ אֱלֹהֶיךָ
who brought thee out	אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ
from the land of Egypt,	מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
out of the house of [6]slavery.	מִבֵּית עֲבָדִים׃
II. Thou shalt not have	ב) לֹא יִהְיֶה לְךָ
other gods	אֱלֹהִים אֲחֵרִים
[7]before me.	עַל־פָּנָי׃
Thou shalt not make for thyself	לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ
a graven image,	פֶסֶל |
nor [8]any form	וְכָל־תְּמוּנָה
that *is* in the heaven	אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם
(*from*) above,	מִמַּעַל
or that *is* in the earth	וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ
(*from*) beneath	מִתָּחַת

---

1) I. e., palm-branch. 2) Heb., souls. 3) Or, and. 4) Or, soul. 5) Or, lives eternally. 6) Or, bondage; Heb., slaves, bondmen. 7) Or, besides me. 8) Or, *the likeness* of any form.

סֵדֶר כָּל תְּפִלּוֹת הַשָּׁנָה

MAGIL'S COMPLETE

LINEAR PRAYER BOOK

SECOND PART

Services for Sabbath and Festivals

HEBREW PUBLISHING CO., NEW YORK

Copyright, April 1905, by Josef Magil

the Sabbath day,	אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
and he [1]sanctified it.	וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃
V. Honor	ה) כַּבֵּד
thy father	אֶת אָבִיךָ
and thy mother;	וְאֶת אִמֶּךָ
in order that thy days may be long	לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ
upon the land	עַל הָאֲדָמָה
which the Lord thy God	אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ
giveth thee.	נֹתֵן לָךְ׃
VI. Thou shalt [2]not kill.	ו) לֹא תִּרְצָח.
VII. Thou shalt not commit adultery.	ז) לֹא תִּנְאָף.
VIII Thou shalt not steal.	ח) לֹא תִּגְנֹב.

IX. Thou shalt not witness	ט) לֹא תַעֲנֶה
against thy neighbor	בְרֵעֲךָ
as a false witness.	עֵד שָׁקֶר׃
X. Thou shalt not covet	י) לֹא תַחְמֹד
thy neighbor's house,	בֵּית רֵעֶךָ
thou shalt not covet	לֹא תַחְמֹד
thy neighbor's wife,	אֵשֶׁת רֵעֶךָ
nor his man-servant,	וְעַבְדּוֹ
nor his maid-servant,	וַאֲמָתוֹ
nor his ox,	וְשׁוֹרוֹ
nor his ass,	וַחֲמֹרוֹ
nor anything	וְכֹל
that is thy neighbor's.	אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃

---

1) Or, kept it holy. 2) Or, do no murder.

קַבָּלַת שַׁבָּת

RECEPTION OR INAUGURATION OF THE SABBATH.

LAWS REGARDING FRIDAY AFTERNOON SERVICES.

The Afternoon Service on Friday is the same as on other week-days (see vol. I., p. 133), with the exception that neither תחנון nor אבינו מלכנו is said.

It is customary to read שיר השירים (see p. . . .) before לכו נרננה.

לכו נרננה is said on Friday immediately after sunset. In some Synagogues, it is chanted in alternate verses by the Reader and Congregation.

Should a Festival or חול המועד occur on Friday night, say neither לכו נרננה nor לכה דודי, but begin מזמור שיר ליום השבת, p. 12, till לארך ימים.

On Festivals that occur on a week-day, begin the Evening Service with ברכו, p. 19.

אמירת ששת המזמורים מן לכו נרננה וכו׳ הנהיג ר׳ משה קורדוביירו רבו וגיסו של ר׳ שלמה בן משה הלוי אלקבץ, מחבר השיר לכה דודי, שחי בצפת בתחלת המאה הרביעית לאלף הששי. לפי דעת הגאון יעב״ץ הוא כנגד ששת ימי המעשה, ובסדור רשב״ן כתוב שהוא כנגד שש תקיעות שתקנו חכמי התלמוד בבבל, ששמש הקהילה עמד במקום גבוה ותקע תקיעה אחת, לעורר את העם אשר בשדה להפסיק ממלאכה, תקיעה ב׳, שיסגרו החנויות, תקיעה ג׳, שלא יכשלו בקדרה וידליקו את הנרות, ואח״כ עוד ג׳ תקיעות שידעו שהוא שבת (סוכה נ״ג, שבת ל״ה ע״ב וטור אר״ח ס׳ רנ״ו). והספרדים המזרחיים אומרים רק המזמור הבו לה׳ בני אלים.

תהלים צ״ה

לְכוּ	1. Come,
נְרַנְּנָה לַיְיָ.	let us sing to the Lord;
נָרִיעָה	Let us shout for joy
לְצוּר	to the Rock
יִשְׁעֵנוּ:	of our salvation.
ב נְקַדְּמָה	2. Let us [1]receive
פָנָיו	his presence
בְּתוֹדָה.	with thanksgiving;
בִּזְמִרוֹת	With psalms
נָרִיעַ לוֹ:	let us shout for joy to him.

ג כִּי אֵל גָּדוֹל	3. For a great God
יְיָ.	is the Lord,
וּמֶלֶךְ גָּדוֹל	And a great King
עַל כָּל אֱלֹהִים:	above all gods.
ד אֲשֶׁר בְּיָדוֹ	4. In whose hands are
מֶחְקְרֵי־אָרֶץ	the depths of the earth,
וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ:	And the [2]heights of the mountains are his.
ה אֲשֶׁר לוֹ	5. To whom belongeth

---

[1] Or, come before. [2] Or, strength.

INDEX OF THE SECOND PART.

קַבָּלַת שַׁבָּת Inauguration of the Sabbath 3
לְכָה דוֹדִי 10
מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת 12
קַדִּישׁ יָתוֹם 13
בַּמֶּה מַדְלִיקִין 14
קַדִּישׁ דְּרַבָּנָן Rabbanan Kaddish. 18
עַרְבִית לְשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב.
Evening Service for Sabbath and Festivals. 19
תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לְעַרְבִית שֶׁל שַׁבָּת .. 25
עָלֵינוּ (Translated.) 30
קִדּוּשׁ לְלֵיל שַׁבָּת Kiddush for Sabbath Eve. 32
סֵדֶר הַשְׁכָּמַת הַבֹּקֶר (מוֹדֶה אֲנִי וכ׳ו) .. 33
תְּפִלַּת שַׁחֲרִית לְשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב
Morning Service For Sabbath & Festivals. 162-36
מַה טֹּבוּ 36
מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת 67
פְּסוּקֵי דְזִמְרָה(מִבָּרוּךְ שֶׁאָמַר עַד יִשְׁתַּבַּח)69=105
לַמְנַצֵּחַ 74
יְהִי כְבוֹד 88
נִשְׁמַת 101
יִשְׁתַּבַּח 105
קְרִיאַת שְׁמַע Reading of Shema. 115
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לְשַׁחֲרִית שֶׁל שַׁבָּת 122
קַדִּישׁ שָׁלֵם Full-Kaddish 132
סֵדֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה לְשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב ... 133
רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם וי״ג מִדּוֹת לְיוֹם טוֹב ... 135
מִי שֶׁבֵּרַךְ לְעוֹלֶה לַתּוֹרָה 142
מִי שֶׁבֵּרַךְ לְיוֹלֶדֶת זָכָר וּלְיוֹלֶדֶת נְקֵבָה .. 143
מִי שֶׁבֵּרַךְ לְחוֹלֶה 144
מִי שֶׁבֵּרַךְ לְחוֹלָנִית 145
בִּרְכַּת הַגּוֹמֵל 146
בִּרְכַּת הָאָב לְבַר מִצְוָה 146
בִּרְכוֹת הַהַפְטָרָה 147
יְקוּם פֻּרְקָן 150
תְּפִלָּה בְּעַד שְׁלוֹם הַמַּלְכוּת Prayer for the Government. 153
בִּרְכַּת הַחֹדֶשׁ Blessing of the Month. 154
הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת לְזָכָר (אֵל מָלֵא רַחֲמִים) 156
הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת לִנְקֵבָה (אֵל מָלֵא רַחֲמִים) 157
אַב הָרַחֲמִים 157
מִי שֶׁבֵּרַךְ לְשֵׁנִי וַחֲמִישִׁי וְשֵׁנִי (בה״ב) ... 159
אַשְׁרֵי, יְהַלְלוּ, מִזְמוֹר לְדָוִד וכ׳ו... 159=160
מוּסַף לְשַׁבָּת וְשַׁבָּת רֹאשׁ חֹדֶשׁ 162
אֵין כֵּאלֹהֵינוּ 171
קַדִּישׁ דְּרַבָּנָן (Translated.) 174
עָלֵינוּ, שִׁיר הַכָּבוֹד (אַנְעִים זְמִירוֹת), מִזְמוֹר
שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, אֲדוֹן עוֹלָם 176=180
מִנְחָה לְשַׁבָּת Afternoon Service for Sabbath. 181=190
סֵדֶר נְטִילַת לוּלָב Taking of the Lulab. 191
סֵדֶר הַלֵּל 193
תְּפִלַּת מוּסַף לְרֹאשׁ חֹדֶשׁ 201
קִדּוּשׁ לְשָׁלֹשׁ רְגָלִים Kiddush for Festivals. 205
תְּפִלָּה לְשָׁלֹשׁ רְגָלִים 207
תְּפִלַּת מוּסַף לְשָׁלֹשׁ רְגָלִים 213
סֵדֶר בִּרְכַּת כֹּהֲנִים The Priestly Blessing. 221
קִדּוּשׁ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה Kiddush for New Year. 228
תְּפִלַּת רֹאשׁ הַשָּׁנָה Service for New Year. 229
סֵדֶר תְּקִיעַת שׁוֹפָר Blowing of theS hofar. 236
תְּפִלַּת מוּסַף לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה 237
תְּפִלּוֹת לְיוֹם כִּפּוּר Service for Yom Kippui 253
הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת Memorial of the Dead. 270=272
שִׁיר הַשִּׁירִים .... (APPENDIX) ... 139
בִּרְכַּת הוֹרִים, שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם, אֵשֶׁת חַיִל .. 145
בָּרְכִי נַפְשִׁי 146
פִּרְקֵי אָבוֹת 151
קִדּוּשׁ הַלְּבָנָה 169
עֵרוּב תַּבְשִׁילִין 171
סְפִירַת הָעֹמֶר 172
כַּפָּרוֹת 174
סֵדֶר חֲנֻכָּה 175
סֵדֶר פּוּרִים 176

Psalm xcvi.	תהלים צ״ו
1. Sing to the Lord	א שִׁירוּ לַיְיָ
a new song;	שִׁיר חָדָשׁ.
Sing to the Lord,	שִׁירוּ לַיְיָ
all the earth.	כָּל הָאָרֶץ:
2. Sing to the Lord,	ב שִׁירוּ לַיְיָ
bless his name;	בָּרְכוּ שְׁמוֹ.
Proclaim	בַּשְּׂרוּ
from day to day	מִיּוֹם לְיוֹם
his salvation.	יְשׁוּעָתוֹ:
3. Relate among the nations	ג סַפְּרוּ בַגּוֹיִם
his glory,	כְּבוֹדוֹ.
Among all the peoples	בְּכָל הָעַמִּים
his wonders.	נִפְלְאוֹתָיו:
4. For great is the Lord,	ד כִּי גָדוֹל יְיָ
and *he is* greatly[1]praised;	וּמְהֻלָּל מְאֹד.
Terrible is he	נוֹרָא הוּא
above all gods.	עַל כָּל אֱלֹהִים:
5. For all the gods	ה כִּי כָּל אֱלֹהֵי
of the peoples	הָעַמִּים
are [2]idols;	אֱלִילִים.
But the Lord	וַיְיָ
made the heavens.	שָׁמַיִם עָשָׂה:
6. Grandeur and majesty	ו הוֹד וְהָדָר
are [3]before him;	לְפָנָיו.
Strength and glory	עֹז וְתִפְאֶרֶת
in his sanctuary.	בְּמִקְדָּשׁוֹ:
7. [4]Ascribe to the Lord,	ז הָבוּ לַיְיָ
ye families of the peoples,	מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים.

[4]Ascribe to the Lord	הָבוּ לַיְיָ
glory and strength.	כָּבוֹד וָעֹז:
8. [4]Ascribe to the Lord	ח הָבוּ לַיְיָ
the glory [5]of his name;	כְּבוֹד שְׁמוֹ.
[6]Take an offering,	שְׂאוּ מִנְחָה
and come	וּבֹאוּ
into his courts.	לְחַצְרוֹתָיו:
9 [7]Bow down to the Lord	ט הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ
in holy [8]majesty;	בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ.
Tremble before him,	חִילוּ מִפָּנָיו
all the earth.	כָּל הָאָרֶץ:
10. Say among the nations,	י אִמְרוּ בַגּוֹיִם
"The Lord reigneth,	יְיָ מָלָךְ
the world also [9]is firmly established,	אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
it cannot be moved;	בַּל תִּמּוֹט.
He will judge peoples	יָדִין עַמִּים
in uprightness."	בְּמֵישָׁרִים:
11. Let the heavens be glad,	יא יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם
and let the earth rejoice,	וְתָגֵל הָאָרֶץ.
Let the sea roar,	יִרְעַם הַיָּם
and the fulness thereof.	וּמְלֹאוֹ:
12. Let *the* field exult,	יב יַעֲלֹז שָׂדַי
and all that is therein,	וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ.
Then shall sing	אָז יְרַנְּנוּ
all the trees of the [10]forest,	כָּל עֲצֵי יָעַר:
13 Before the Lord,	יג לִפְנֵי יְיָ
[11]for he cometh;	כִּי בָא
[11]For he cometh	כִּי בָא

---

1) Or, to be praised, and he is to be feared, etc. 2) Or, things of nought. 3) Or, in his presence 4) Or, give, bring. 5) Or, due to his name. 6) Or, bring; Heb. carry. 7) Or, prostrate yourselves; or, worship. 8) Or, array. 9) Or, standeth firm. 10) According to the accent it should be ; forest: Because of the Lord, for he, etc. 11) Or, when.

the sea,	הַיָּם
and he made it;	וְהוּא עָשָׂהוּ
And the dry land	וְיַבֶּשֶׁת
his hands have formed.	יָדָיו יָצָרוּ׃
6. Come,	ו בֹּאוּ
let us [1]prostrate ourselves,	נִשְׁתַּחֲוֶה
and bow down;	וְנִכְרָעָה.
Let us kneel	נִבְרְכָה
before the Lord	לִפְנֵי יְיָ
our Maker.	עֹשֵׂנוּ׃
7. For he is	ז כִּי הוּא
our God,	אֱלֹהֵינוּ
And we are	וַאֲנַחְנוּ
the people of his pasture,	עַם מַרְעִיתוֹ
and the sheep of his *guiding* hand,	וְצֹאן יָדוֹ.
To-day,	הַיּוֹם
oh that you would hearken to his voice.	אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ.
8. Harden not	ח אַל תַּקְשׁוּ
your heart	לְבַבְכֶם
as *at* Meribah:[2]	כִּמְרִיבָה.
As *in* the day of [3]Massah[2]	כְּיוֹם מַסָּה
in the wilderness.	בַּמִּדְבָּר׃
9. Where *there* tried me	ט אֲשֶׁר נִסּוּנִי
your fathers;	אֲבוֹתֵיכֶם.
They proved me,	בְּחָנוּנִי
although they have seen	גַּם רָאוּ
my work.	פָעֳלִי׃
10. Forty	י אַרְבָּעִים
years	שָׁנָה
was I [4]wroth	אָקוּט
with *that* generation,	בְּדוֹר
And I said:	וָאֹמַר
"A people	עַם
of erring hearts	תֹּעֵי לֵבָב
are they,	הֵם.
And they	וְהֵם
have not known	לֹא יָדְעוּ
my ways."	דְרָכָי׃
11. Wherefore	יא אֲשֶׁר
I swore	נִשְׁבַּעְתִּי
in my anger:	בְאַפִּי.
"They shall not come	אִם יְבֹאוּן
unto the place of my rest."[5]	אֶל מְנוּחָתִי׃

---

[1] Or, worship. [2] See Exodus 17. 7. [3] Or, temptation. [4] Or, wearied. [5] I. e., Palestine.

for the righteous,	לַצַּדִּיק .
And for the upright in heart	וּלְיִשְׁרֵי לֵב
gladness.	שִׂמְחָה ׃
12. Be glad,	יב שִׂמְחוּ
ye righteous,	צַדִּיקִים
in the Lord;	בַּייָ .
And give thanks	וְהוֹדוּ
to his holy [1]name.	לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ ׃
Psalm xcviii.	תהלים צ"ח
A Psalm.	א מִזְמוֹר .
1. Sing ye to the Lord	שִׁירוּ לַייָ
a new song;	שִׁיר חָדָשׁ
For	כִּי
he hath done [2]wonders;	נִפְלָאוֹת עָשָׂה.
For him hath wrought salvation	הוֹשִׁיעָה לּוֹ
his right hand,	יְמִינוֹ
and his holy arm.	וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ׃
2. The Lord hath made known	ב הוֹדִיעַ יְיָ
his salvation;	יְשׁוּעָתוֹ .
In the sight of the nations	לְעֵינֵי הַגּוֹיִם
hath he revealed	גִּלָּה
his righteousness.	צִדְקָתוֹ ׃
3. He hath remembered his lovingkindness	ג זָכַר חַסְדּוֹ
and his faithfulness	וֶאֱמוּנָתוֹ
toward the house of Israel;	לְבֵית יִשְׂרָאֵל
All the ends of the earth have seen	רָאוּ כָל אַפְסֵי אָרֶץ.
the salvation	אֵת יְשׁוּעַת
of our God.	אֱלֹהֵינוּ ׃
4. Shout for joy to the Lord,	ד הָרִיעוּ לַייָ
all the earth;	כָּל הָאָרֶץ .
Break forth and sing,	פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ
and chant.	וְזַמֵּרוּ ׃
5. Chant to the Lord	ה זַמְּרוּ לַייָ
with a [3]harp;	בְּכִנּוֹר .
With a [3]harp	בְּכִנּוֹר
and the voice of song.	וְקוֹל זִמְרָה ׃
6. With trumpets	ו בַּחֲצֹצְרוֹת
and the [4]sound of the horn	וְקוֹל שׁוֹפָר .
Shout for joy	הָרִיעוּ
before the King, the Lord.	לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְיָ׃
7. Let the sea roar,	ז יִרְעַם הַיָּם
and the fulness thereof;	וּמְלֹאוֹ .
The world,	תֵּבֵל
and they that dwell therein.	וְיֹשְׁבֵי בָהּ ׃
8. Streams	ח נְהָרוֹת
shall clap their hands;	יִמְחֲאוּ כָף .
Together	יַחַד
shall mountains sing.	הָרִים יְרַנֵּנוּ ׃
9. Before the Lord,	ט לִפְנֵי יְיָ
for he cometh	כִּי בָא
to judge the earth;	לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ
He will judge the world	יִשְׁפֹּט תֵּבֵל
with righteousness,	בְּצֶדֶק .
And peoples	וְעַמִּים
with uprightness.	בְּמֵישָׁרִים ׃
Psalm xcix.	תהלים צ"ט
1. The Lord reigneth;	א יְיָ מָלָךְ
let the peoples tremble;	יִרְגְּזוּ עַמִּים .
He sitteth *upon* the cherubim;	יֹשֵׁב כְּרוּבִים

---

[1] Heb., memorial. [2] Or, marvellous things. [3] Or, lyre. [4] Heb., voice.

his righteousness,	צִדְקוֹ .
And all the peoples have seen	וְרָאוּ כָל הָעַמִּים
his glory.	כְּבוֹדוֹ :
7. Ashamed shall be	ז יֵבֹשׁוּ
all they that serve graven images,	כָּל עֹבְדֵי פֶסֶל
That boast themselves	הַמִּתְהַלְלִים
of idols;	בָּאֱלִילִים .
[2]Bow down to him,	הִשְׁתַּחֲווּ לוֹ
all ye gods.	כָּל אֱלֹהִים :
8. Zion heard and was glad,	ח שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן
And *there* rejoiced	וַתָּגֵלְנָה
the daughters of Judah;	בְּנוֹת יְהוּדָה .
Because of thy judgments,	לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ
O Lord.	יְיָ :
9. For thou, Lord,	ט כִּי אַתָּה יְיָ
art the Most High	עֶלְיוֹן
above all the earth;	עַל כָּל הָאָרֶץ .
Thou art greatly exalted	מְאֹד נַעֲלֵיתָ
above all the gods.	עַל כָּל אֱלֹהִים :
10. Ye that love the Lord	י אֹהֲבֵי יְיָ
hate evil;	שִׂנְאוּ רָע
He preserveth	שֹׁמֵר
the souls	נַפְשׁוֹת
of his [3]pious;	חֲסִידָיו .
Out of the hand of the wicked	מִיַּד רְשָׁעִים
he delivereth them.	יַצִּילֵם :
11. Light is sown	יא אוֹר זָרֻעַ

to judge the earth;	לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ
He will judge the world	יִשְׁפֹּט תֵּבֵל
with righteousness,	בְּצֶדֶק .
And peoples	וְעַמִּים
in his faithfulness.	בֶּאֱמוּנָתוֹ :
Psalm xcvii.	תהלים צ״ז
1. The Lord reigneth;	א יְיָ מָלָךְ
let the earth rejoice;	תָּגֵל הָאָרֶץ .
Let *there* be glad	יִשְׂמְחוּ
the multitude of [1]isles.	אִיִּים רַבִּים :
2. Cloud and darkness	ב עָנָן וַעֲרָפֶל
are round about him;	סְבִיבָיו .
Righteousness and judgment	צֶדֶק וּמִשְׁפָּט
are the foundation	מְכוֹן
of his throne.	כִּסְאוֹ :
3. A fire	ג אֵשׁ
goeth before him,	לְפָנָיו תֵּלֵךְ .
And burneth up round about him	וּתְלַהֵט סָבִיב
his adversaries.	צָרָיו :
4. His lightnings illumine	ד הֵאִירוּ בְרָקָיו
the world;	תֵּבֵל .
The earth saw, and trembled.	רָאֲתָה וַתָּחֵל הָאָרֶץ :
5. Mountains	ה הָרִים
like wax	כַּדּוֹנַג
melted	נָמַסּוּ
before the Lord,	מִלִּפְנֵי יְיָ .
Before the Lord	מִלִּפְנֵי אֲדוֹן
of the whole earth.	כָּל הָאָרֶץ :
6. The heavens declared	ו הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם

---

[1] Or, sea coasts. [2] Or. prostrate yourselves: or, worship. [3] or. saints; or, loving ones.

4. The voice of the Lord	ד קוֹל יְיָ
resoundeth with power;	בַּכֹּחַ.
The voice of the Lord	קוֹל יְיָ
resoundeth with majesty.	בֶּהָדָר:
5. The voice of the Lord	ה קוֹל יְיָ
breaketh cedars,	שֹׁבֵר אֲרָזִים.
And the Lord breaketh in pieces	וַיְשַׁבֵּר יְיָ
the cedars of Lebanon.	אֶת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן:
6. And he maketh them to leap	ו וַיַּרְקִידֵם
like a calf;	כְּמוֹ עֵגֶל.
Lebanon and Sirion	לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן
like a young wild-ox.	כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים:
7. The voice of the Lord	ז קוֹל יְיָ
[1]cleaveth	חֹצֵב
the flames of fire.	לַהֲבוֹת אֵשׁ:
8. The voice of the Lord	ח קוֹל יְיָ
shaketh *the* wilderness;	יָחִיל מִדְבָּר.
The Lord shaketh	יָחִיל יְיָ
the wilderness of Kadesh.	מִדְבַּר קָדֵשׁ:
9. The voice of the Lord	ט קוֹל יְיָ
maketh the hinds to calve,	יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת
And strippeth bare	וַיֶּחֱשֹׂף
forests;	יְעָרוֹת.
And in his temple	וּבְהֵיכָלוֹ.
everything saith,	כֻּלּוֹ אֹמֵר
"Glory"!	כָּבוֹד:
10. The Lord	י יְיָ,
Sat *as King* at the flood;	לַמַּבּוּל יָשָׁב.
And the Lord sitteth	וַיֵּשֶׁב יְיָ
as King for ever.	מֶלֶךְ לְעוֹלָם:
11. The Lord	יא יְיָ
will give strength to his people;	עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן.
The Lord will bless	יְיָ יְבָרֵךְ
his people	אֶת עַמּוֹ
with peace.	בַשָּׁלוֹם:

We beseech thee,	אָנָּא.
with the power	בְּכֹחַ
of the greatness	גְּדֻלַּת
of thy right hand	יְמִינְךָ
loosen those that are bound.[2]	תַּתִּיר צְרוּרָה:
Accept	קַבֵּל
the[3]prayer of thy people;	רִנַּת עַמְּךָ
strengthen us, purify us,	שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ.
O fearful *God*.	נוֹרָא:
We pray thee, Almighty!	נָא גִבּוֹר.
those that seek thy unity	דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ
as the apple of the eye preserve them.	כְּבָבַת שָׁמְרֵם:
Bless them, purify them,	בָּרְכֵם טַהֲרֵם
have mercy upon them,	רַחֲמֵם.
with thy righteousness	צִדְקָתְךָ
continually reward them.	תָּמִיד גָּמְלֵם:
O mighty, holy *God*,	חֲסִין קָדוֹשׁ.
with thy abundant goodness	בְּרוֹב טוּבְךָ
guide thy congregation.	נַהֵל עֲדָתֶךָ:
O One, exalted *God*!	יָחִיד גֵּאֶה.
turn to thy people	לְעַמְּךָ פְּנֵה.
who [4]mention thy holiness.	זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ:

---

[1] Or, heweth out flames of fire. [2] In captivity. [3] Heb., singing. [4] Or, remember.

let the earth be moved.	תָּנוּט הָאָרֶץ :
2. The Lord [1]in zion is great;	ב יְיָ בְּצִיּוֹן גָּדוֹל.
And high is he	וְרָם הוּא
above all the peoples.	עַל כָּל הָעַמִּים:
3. Let them praise thy [2]name;	ג יוֹדוּ שִׁמְךָ
Great and terrible	גָּדוֹל וְנוֹרָא
and holy is he.	קָדוֹשׁ הוּא:
4. And the strength of a king	ד וְעֹז מֶלֶךְ
that loveth judgment	מִשְׁפָּט אָהֵב
Thou didst establish	אַתָּה כּוֹנַנְתָּ
in uprightness,	מֵישָׁרִים .
Judgment and righteousness	מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
in jacob	בְּיַעֲקֹב
thou hast executed.	אַתָּה עָשִׂיתָ :
5. Extol ye	ה רוֹמְמוּ
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
And bow down	וְהִשְׁתַּחֲווּ
to his footstool;	לַהֲדֹם רַגְלָיו
Holy is he.	קָדוֹשׁ הוּא :
6. Moses and Aaron	ו מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
among his priests,	בְּכֹהֲנָיו
And Samuel	וּשְׁמוּאֵל
among them that call upon his name,	בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ .
called upon the Lord,	קֹרְאִים אֶל יְיָ
and he answered them.	וְהוּא יַעֲנֵם :
7. In a pillar of cloud	ז בְּעַמּוּד עָנָן
he spoke unto them,	יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם.
They kept	שָׁמְרוּ
his testimonies,	עֵדֹתָיו
and *the* statute	וְחֹק
that he gave them.	נָתַן לָמוֹ :
8. O Lord our God,	ח יְיָ אֱלֹהֵינוּ
thou didst answer them;	אַתָּה עֲנִיתָם
A forgiving God	אֵל נֹשֵׂא
thou wast to them,	הָיִיתָ לָהֶם .
Though thou tookest vengeance	וְנֹקֵם
of their misdeed.	עַל עֲלִילוֹתָם:
9. Extol ye	ט רוֹמְמוּ
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
And bow down	וְהִשְׁתַּחֲווּ
to his holy mount;	לְהַר קָדְשׁוֹ.
For holy is	כִּי קָדוֹשׁ
the Lord our God.	יְיָ אֱלֹהֵינוּ :

Psalm xxix.	תהלים כ״ט
A Psalm of David.	א מִזְמוֹר לְדָוִד
1. [3]Ascribe to the Lord,	הָבוּ לַייָ
O ye [4]children of the mighty,	בְּנֵי אֵלִים .
[3]Ascribe to the Lord	הָבוּ לַייָ
glory and strength.	כָּבוֹד וָעֹז :
2. Ascrible to the Lord	ב הָבוּ לַייָ
the glory [5]of his name;	כְּבוֹד שְׁמוֹ .
Bow down to the Lord	הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ
in the beauty of holiness.	בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ:
3. The voice of the Lord	ג קוֹל יְיָ
is upon the waters;	עַל הַמָּיִם .
The God of glory	אֵל הַכָּבוֹד
thundereth,	הִרְעִים .
It is the Lord	יְיָ
upon the [6]great waters.	עַל מַיִם רַבִּים:

---

1) Or, is great in Zion. 2) Or, great and terrible name; Holy is he. 3) Or, give, bring. 4) Or, sons of God, i. e., angels. 5) Or, *due to* his name. 6) Or, many.

arise!	קוּמִי .
[1]Put on	לִבְשִׁי
the garments	בִּגְדֵי
of thy glory,	תִּפְאַרְתֵּךְ
O my people!	עַמִּי .
[2]Through the son of Jesse,	עַל יַד בֶּן יִשַׁי
the Bethlehemite,	בֵּית הַלַּחְמִי .
Draw near	קָרְבָה
unto my soul,	אֶל נַפְשִׁי
redeem it.	גְאָלָהּ ׃

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה׃

Arouse thyself!	הִתְעוֹרְרִי
arouse thyself!	הִתְעוֹרְרִי .
For thy light hath come	כִּי בָא אוֹרֵךְ
arise,	קוּמִי
shine forth!	אוֹרִי .
Awake, awake;	עוּרִי עוּרִי
[3]give forth a song;	שִׁיר דַּבֵּרִי .
The glory of the Lord	כְּבוֹד יְיָ
was revealed upon thee.	עָלַיִךְ נִגְלָה׃

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה׃

Be not ashamed,	לֹא תֵבֹשִׁי
neither be confounded;	וְלֹא תִכָּלְמִי .
Why art thou bowed down,	מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי
and why art thou [4]weeping?	וּמַה תֶּהֱמִי .
In thee shall [5]find refuge	בָּךְ יֶחֱסוּ
the poor of my people,	עֲנִיֵּי עַמִּי .
And the city shall be built	וְנִבְנְתָה עִיר
upon her mound.	עַל תִּלָּהּ ׃

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה׃

And as a spoil shall be	וְהָיוּ לִמְשִׁסָּה
they that spoil thee;	שֹׁאסָיִךְ .
And far away shall be	וְרָחֲקוּ
all they that would swallow thee;	כָּל מְבַלְּעָיִךְ .
Over thee shall rejoice	יָשִׂישׂ עָלַיִךְ
thy God,	אֱלֹהָיִךְ .
As a bridegroom rejoiceth	כִּמְשׂוֹשׂ חָתָן
over *his* bride.	עַל כַּלָּה ׃

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה׃

On the right and *on the* left	יָמִין וּשְׂמֹאל
thou shalt spread,	תִּפְרוֹצִי .
And the Lord	וְאֶת יְיָ
thou shalt [6]revere	תַּעֲרִיצִי .
Through a man,	עַל יַד אִישׁ
the son of Perez;	בֶּן פַּרְצִי .
And we shall be glad,	וְנִשְׂמְחָה
and rejoice.	וְנָגִילָה ׃

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה׃

Come in peace,	בּוֹאִי בְשָׁלוֹם
O crown of her husband,	עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ.
With joy	גַּם בְּשִׂמְחָה
and with cheerfulness;	וּבְצָהֳלָה .
In the midst of the faithful	תּוֹךְ אֱמוּנֵי
of the [7]beloved people;	עַם סְגֻלָּה.
Come, O bride;	בּוֹאִי כַלָּה
come, O bride!	בּוֹאִי כַלָּה׃(א

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה׃

א) בסדורי הספרדים המזרחיים נשנה החרוז האחרון כזה: תוך אמוני עם סגלה בואי כלה שבת מלכתא.

[1] Heb., Clothe. [2] Heb., by the hand. [3] Heb., utter a song. [4] Or, disquieted. [5] Or, trust. [6] Or, severe. Through... we also shall be glad, etc. [7] Or, chosen; or. people of peculiar treasure; or, *God's* personal possession.

שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל	Our [8]prayer accept,
וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ.	and hear our cry,
יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת:	O thou who knoweth *all* secrets.

את השיר לכה דודי חבר ר׳ שלמה בן משה הלוי אלקבץ מצפת, מחבר ספר מנות הלוי בשנת רפ״ט וספר שרש ישי בשנת שי״ג, שהם פרושים על אסתר ורות, והוא היה גיסו ותלמידו של רבי משה קורדובירו שתקן לאמר ששת המזמורים מן לכו נרננה וכו׳ (ראה למעלה קדם לכו נרננה) ושמו רשום בראשי החרוזים שלמה הלוי.

בשיר לכה דודי יבקש החתן (ישראל) את דודו ללכת עמו לקבל פני הכלה (שבת), לפי שבימים הקדמונים היה בית הכנסת בשדה, ועל זה יסכו החרוזים לכה דודי לקראת כלה, לקראת שבת לכו ונלכה. וגם עתה עוד המנהג בארץ ישראל לצאת לחצר ביהכ״נ באמירת לכה דודי.

השיר הזה מיוסד על הא דאיתא בשבת קי״ט ע״א ובבבא קמא ל״ב: ר׳ חנינא מעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא ואמר בואו ונצא לקראת שבת המלכה; ר׳ ינאי לבש מאניה מעלי שבת ואמר: בואי כלה, בואי כלה. ובסדור סדר היום לרבי משה בן מכיר יש פזמון אחר המיוסד גם כן על לכה דודי. ובסדור אמרי בינה יש נוסח אחר המיוסד על מזמור שיר ליום השבת.

לְכָה דוֹדִי	Come, my [1]beloved,
לִקְרַאת	to meet
כַּלָּה.	*the* bride;[2]
פְּנֵי שַׁבָּת	The presence of Sabbath
נְקַבְּלָה:	let us [3]welcome.

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה:

שָׁמוֹר וְזָכוֹר	"Observe" and "Remember"[4]
בְּדִבּוּר אֶחָד.	in one utterance
הִשְׁמִיעָנוּ	Caused us to hear
אֵל הַמְיֻחָד.	the only God;
יְיָ אֶחָד	The Lord is one,
וּשְׁמוֹ אֶחָד.	and his name is one,
לְשֵׁם	For [5]fame,
וּלְתִפְאֶרֶת	and for glory,
וְלִתְהִלָּה:	and for praise.

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה:

לִקְרַאת שַׁבָּת	To meet *the* Sabbath
לְכוּ וְנֵלְכָה.	come, and let us go,
כִּי הִיא	For it is
מְקוֹר הַבְּרָכָה.	the [6]fountain of blessing;
מֵרֹאשׁ	From the beginning,
מִקֶּדֶם	from of old
נְסוּכָה.	it was ordained;
סוֹף מַעֲשֶׂה	Last in production,
בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה:	first in thought.

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה:

מִקְדַּשׁ מֶלֶךְ	O sanctuary of *the* King,
עִיר מְלוּכָה.	O royal city,
קוּמִי צְאִי	Arise, go forth
מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה	from the midst of the overthrow;
רַב לָךְ שֶׁבֶת	[7]It is enough for thee *to* dwell
בְּעֵמֶק הַבָּכָא.	in the valley of weeping,
וְהוּא יַחֲמוֹל	And he will have pity
עָלַיִךְ	upon thee
חֶמְלָה:	*with* compassion.

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה:

הִתְנַעֲרִי	Shake thyself
מֵעָפָר	from *the* dust

---

1) Or, friend. 2) The Sabbath is personified in this poem as a bride. 3) Or, receive. 4) "Observe the Sabbath", Deut. 5.12. and "Remember the Sabbath", Exodus, 20. 8. 5) Heb., name. 6) Or, well-spring 7) Or, Long enough hast thou dwelt. 8) Heb., cry.

Like a cedar	כְּאֶרֶז
in Lebanon	כַּלְּבָנוֹן
he shall grow tall.	יִשְׂגֶּה :
14. *They shall be* planted	יד שְׁתוּלִים
in the house of the Lord;	בְּבֵית יְיָ .
In the courts of our God	בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ
they shall thrive.	יַפְרִיחוּ :
15. They shall still bring forth [1]fruit	טו עוֹד יְנוּבוּן
in old age;	בְּשֵׂיבָה .
Full of sap and green	דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים
they shall be.	יִהְיוּ :
16. To declare	טז לְהַגִּיד
that upright is the Lord;	כִּי יָשָׁר יְיָ .
He is my rock,	צוּרִי
and there is no unrighteousness in him.	וְלֹא עוֹלָתָה בּוֹ:

Psalm xciii. תהלים צ׳ג

1. Thd Lord reigneth;	א יְיָ מָלָךְ
with majesty	גֵּאוּת
is he clothed;	לָבֵשׁ .
The Lord is clothed,	לָבֵשׁ יְיָ .
with strength	עֹז
he hath girded himself;	הִתְאַזָּר .
The world also standeth firm,	אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
it cannot be moved.	בַּל תִּמּוֹט :
2. Eestablished is thy throne	ב נָכוֹן כִּסְאֲךָ
of old,	מֵאָז .
From everlasting art thou.	מֵעוֹלָם אָתָּה :
3. *The* streams have lifted up,	ג נָשְׂאוּ נְהָרוֹת
O Lord,	יְיָ .
The streams have lifted up	נָשְׂאוּ נְהָרוֹת
their voice;	קוֹלָם .
The streams lift up	יִשְׂאוּ נְהָרוֹת
their [2]roaring.	דָּכְיָם :
4. Above the voices	ד מִקֹּלוֹת
of the [3]many mighty waters,	מַיִם רַבִּים אַדִּירִים
The breakers of the sea,	מִשְׁבְּרֵי יָם .
Mightiest on high is the Lord.	אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ:
5. Thy testimonies	ה עֵדֹתֶיךָ
are very faithful,	נֶאֶמְנוּ מְאֹד.
Thine house	לְבֵיתְךָ
becometh holiness,	נַאֲוָה קֹדֶשׁ.
O Lord,	יְיָ .
for evermore.	לְאֹרֶךְ יָמִים :

A Mourner says the following Kaddish.
See translation on page 174

Mourner יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא
דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ .
בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:
Cong. & Mourner יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ
לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא :
Mourner יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם
וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ
דְּקֻדְשָׁא : בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא)
מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא . תֻּשְׁבְּחָתָא
וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים.
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל . וְאִמְרוּ אָמֵן :
עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו . הוּא יַעֲשֶׂה
שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

1) Or, blossoms 2) Or, waves. 3) Or, many waters, The mighty breakers of the sea.

אמירת מזמור שיר ליום השבת כתוב בפאר הדור ס׳ קט״ז שהיא מנהג קדמון. ויש נוהגים לאמר אחריו ויכולו.

Psalm xcii.	תהלים צ״ב
A Psalm,	א מִזְמוֹר
a Song	שִׁיר
for the Sabbath Day.	לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃
2. It is good to give thanks	ב טוֹב לְהוֹדוֹת
to the Lord,	לַיְיָ .
And to chant to thy name,	וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ
O Most High.	עֶלְיוֹן׃
3. To declare in the morning	ג לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר
thy lovingkindness,	חַסְדֶּךָ .
And thy faithfulness	וֶאֱמוּנָתְךָ
[1]in the nights.	בַּלֵּילוֹת׃
4. Upon [2]an instrument of ten strings	ד עֲלֵי עָשׂוֹר
and upon *the* [3]psaltery,	וַעֲלֵי נָבֶל .
With [4]thoughtful music	עֲלֵי הִגָּיוֹן
upon the harp.	בְּכִנּוֹר׃
5. For thou hast made me glad,	ה כִּי שִׂמַּחְתַּנִי
O Lord,	יְיָ
with thy deed:	בְּפָעֳלֶךָ .
Through the works of thy hands	בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ
I will sing aloud.	אֲרַנֵּן׃
6. How great are	ו מַה גָּדְלוּ
thy works,	מַעֲשֶׂיךָ
O Lord!	יְיָ .
Very deep are	מְאֹד עָמְקוּ
thy thoughts.	מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃
7. An [5]ignorant man	ז אִישׁ בַּעַר
knoweth *it* not;	לֹא יֵדָע .
And a fool	וּכְסִיל
doth not understand this.	לֹא יָבִין אֶת זֹאת׃
8. When wicked men thrive	ח בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים
like grass,	כְּמוֹ עֵשֶׂב
And *there* flourish	וַיָּצִיצוּ
all the workers of iniquity;	כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן .
It is that they may be destroyed	לְהִשָּׁמְדָם
for ever.	עֲדֵי עַד׃
9. But thou art exalted	ט וְאַתָּה מָרוֹם
for evermore,	לְעֹלָם
O Lord.	יְיָ׃
10. For, lo, thine enemies,	י כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ
O Lord,	יְיָ
For, lo,	כִּי הִנֵּה
thine enemies shall perish;	אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ .
Scattered shall be	יִתְפָּרְדוּ
all workers of iniquity.	כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃
11. But thou hast exalted	יא וַתָּרֶם
like the horn of the wild-ox	כִּרְאֵים
my horn;	קַרְנִי .
I am anointed	בַּלֹּתִי
with fresh oil.	בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃
12. And my eye hath looked	יב וַתַּבֵּט עֵינִי
upon them that lie in wait for me;	בְּשׁוּרָי .
Of the evil-doers that rise up against me	בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים .
have mine ears heard.	תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃
13. The righteous	יג צַדִּיק
shall thrive like the palm tree,	כַּתָּמָר יִפְרָח .

---

1) Or, every night. 2) Or, the decachord. 3) Or, lute. 4) Or, solemn sound; or, the murmuring of the harp. 5) Or, brutish

One must not light	אֵין מַדְלִיקִין
with tar	בְּעִטְרָן
out of respect	מִפְּנֵי כְּבוֹד
of the Sabbath;	הַשַּׁבָּת.
but *the other* sages	וַחֲכָמִים
allow *to light*	מַתִּירִין
with all kinds of oil;	בְּכָל הַשְּׁמָנִים.
with oil of [1]poppy,	בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין.
with oil of nuts,	בְּשֶׁמֶן אֱגוֹזִים,
with oil of raddish seeds,	בְּשֶׁמֶן צְנוֹנוֹת.
with oil of fish,	בְּשֶׁמֶן דָּגִים.
with oil of [2]gourd seeds,	בְּשֶׁמֶן פַּקֻּעוֹת.
with tar	בְּעִטְרָן
and naptha.	וּבְנֵפְט.
Rabbi Tarphon says,	רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר
One must not light	אֵין מַדְלִיקִין
but with olive oil only.	אֶלָּא בְּשֶׁמֶן זַיִת בִּלְבָד:
3. Anything that comes	ג כָּל הַיּוֹצֵא
from the tree	מִן הָעֵץ.
one must not light therewith,	אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ
with the exception of flax;[3]	אֶלָּא פִשְׁתָּן.
and anything that comes	וְכָל הַיּוֹצֵא
from the tree	מִן הָעֵץ.
cannot be polluted	אֵינוֹ מִטַּמֵּא
by the pollution of tents,[4]	טֻמְאַת אֹהָלִים.
with the exception of flax.	אֶלָּא פִשְׁתָּן.
A slip of cloth	פְּתִילַת הַבֶּגֶד
which one folded,	שֶׁקִּפְּלָהּ

but did not singe it,	וְלֹא הִבְהֲבָהּ
Rabbi Eleazar says,	רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר.
It may become unclean,	טְמֵאָה הִיא
and one must not light therewith;	וְאֵין מַדְלִיקִין בָּהּ.
Rabbi Akiba says,	רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר.
It remains clean,	טְהוֹרָה הִיא
and one must not light therewith.	וּמַדְלִיקִין בָּהּ:
6. One must not perforate	ד לֹא יִקּוֹב אָדָם
an egg-shell,	שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה.
and fill it with oil,	וִימַלְּאֶנָּה שֶׁמֶן
and place it	וְיִתְּנֶנָּה
above the opening of the lamp,	עַל פִּי הַנֵּר.
in order that it may drop *therein*,	בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא מְנַטֶּפֶת.
even if it be *a vessel* of earthenware;	וַאֲפִילוּ הִיא שֶׁל חֶרֶס.
but Rabbi Jehudah	וְרַבִּי יְהוּדָה
permits *it*.	מַתִּיר.
But if the potter joined it	אֲבָל אִם חִבְּרָהּ הַיּוֹצֵר
[5]originally,	מִתְּחִלָּה.
it is allowed,	מֻתָּר.
because it is	מִפְּנֵי שֶׁהוּא
one vessel.	כְּלִי אֶחָד:
One must not fill	לֹא יְמַלֵּא אָדָם
a bowl *with* oil,	קְעָרָה שֶׁמֶן.

---

1),Or, sesamum. 2) Or, colocynth seeds. 3) Flax is spoken of in Joshua 2, 6, as "the flax of a tree." 4) I. e., if a tent was made there ofand a dead person was therein. See Numbers 19. 14. etc. 5) Heb., at the beginning.

בסדורו של רב עמרם גאון מובא לאמר הפרק במה מדליקין ואחריו אמר ר׳ אלעזר וכ״ו אחר שמקדשין בבית הכנסת, אולם הספרדים אומרים אותם קודם תפלת ערבית וכן הוא גם מנהג רוב האשכנזים, ולכן הצגנו את הפרק במה מדליקין פה. ואבודרהם כתב: ושמעתי שיש מקומות שאומרים פרק זה בין מנחה לערבית וישר בעיני, כי קריאתו אחר ערבית מה תועיל, אז אין עת לתקן פתילותיו ונרותיו ולעשות מלאכה, מה שהיה היה, אבל כשקורא אותו בין מנחה לערבית אם שכח מלתקן ילך ויתקן עכ״ל וכן השל״ה בסדורו ויעב״ץ כתבו שנכון לאמרו קודם קבלת שבת. וטעם האומרים אותו אחר תפלת ערבית עין מה שכתב הב״ח בטור או״ח ס׳ ר״ע.

סדר קבלת שבת לספרדים המזרחיים משונה מאד מסדרינו, וזה הוא: מזמור לדוד הבו לה׳ וכ״ו, במה מדליקין, לכה דודי, אמר ר׳ אלעזר, קדיש דרבנן, מזמור שיר ליום השבת, ה׳ מלך גאות לבש, חצי קדיש ואח״ז מתפללין תפלת ערבית.

במה מדליקין and אמר ר׳ אלעזר are not said in the most of congregations, when a Festival occurs on Friday or Saturday, and on the Intermediate Sabbath of a Festival; but on the Day of Atonement (יום כפור) occuriug on Saturday they are not said in any congregation.

שבת פרק ב׳ משניות א—ז.

א בַּמֶּה	1. With what *materials*
מַדְלִיקִין	may one light *the Sabbath lamps,*
וּבַמָּה	and with what
אֵין מַדְלִיקִין.	may one not light?
אֵין מַדְלִיקִין	One must not light
לֹא בְּלֶכֶשׁ	neither with [1]cedar-moss,
וְלֹא בְּחֹסֶן	nor with uncombed flax,
וְלֹא בְּכַלָּךְ.	nor with [2]floss-silk,
וְלֹא בִּפְתִילַת הָאִידָן.	nor with willow-fibre,
וְלֹא בִּפְתִילַת הַמִּדְבָּר.	nor with [3]nettle-fibre,
וְלֹא בִּירוֹקָה	nor with the [4]weeds
שֶׁעַל פְּנֵי הַמָּיִם.	which are upon the waters.[5]
וְלֹא בְזֶפֶת.	*One must* also not light with pitch,
וְלֹא בְשַׁעֲוָה.	nor with *liquid* wax,
וְלֹא בְשֶׁמֶן קִיק.	nor with [6]castor oil,
וְלֹא בְשֶׁמֶן שְׂרֵפָה.	nor with oil *condemned* to be burned,[7]
וְלֹא בְאַלְיָה.	nor with the fat from the tails of sheep
וְלֹא בְחֵלֶב.	nor with tallow.
נָחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר	Nahum, the Mede, says,
מַדְלִיקִין	One may light
בְּחֵלֶב מְבֻשָּׁל.	with boiled tallow;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים.	but *the other* sages say,
אֶחָד מְבֻשָּׁל	Whether boiled
וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְבֻשָּׁל.	or not boiled,
אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ:	one must not light therewith.
ב אֵין מַדְלִיקִין	2. One must not light *the Sabbath lamps*
בְּשֶׁמֶן שְׂרֵפָה	with oil *condemned* to be burned,[7]
בְּיוֹם טוֹב.	on a festival.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר.	Rabbi Ishmael says,

---

1) Or, cedar-bast; cedar-wool. 2) I.e., the outward coating of the cocoon or ball of the silk-worm. 3) I. e., a kind of grass growing in the wilderness. 4) Or, ship-moss, which adheres to ships that have been long at sea. 5) Because all above mentioned materials form imperfect wicks. 6) Or, oil extracted from the seed of the cotton plant. 7) I. e., oil that has been set apart as a heave-offering and, having become defiled, was to be burned. 8) Or, dregs of pitch,

nor light	וְאֵין מַדְלִיקִין
the lamps;	אֶת הַנֵּרוֹת.
but	אֲבָל
one may tithe	מְעַשְּׂרִין
that which is doubtfully untithed,	אֶת הַדְּמַאי.
and make the Erub,	וּמְעָרְבִין.
and cover	וְטוֹמְנִין
the hot victuals.[4]	אֶת הַחַמִּין:

בריתא בשבת י׳ב ע׳א בהשמטת המלים „שמא ישכח ויצא״.

It was learned,	תַּנְיָא
Rabbi Chanina said,	אָמַר רַבִּי חֲנִינָא.
It is the duty of a person	חַיָּב אָדָם
to search	לְמַשְׁמֵשׁ
his garments	בְּגָדָיו
on Sabbath eve,	בְּעֶרֶב שַׁבָּת
towards dusk,	עִם חֲשֵׁכָה.
lest he forget,	שֶׁמָּא יִשְׁכַּח
and come out.[5]	וְיֵצֵא:
Rabbi Joseph said,	אָמַר רַב יוֹסֵף.
This is a great law	הִלְכְתָא רַבְּתָא
for the Sabbath.	לְשַׁבַּתָּא:

אמר ר׳ אלעזר הוא בסוף מס׳ ברכות והוסיפו אגדה זו למען יוכלו לאמר קדיש שאין אומרין קדיש על הלכה.

Rabbi Eleazar said	אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
that Rabbi Chanina said,	אָמַר רַבִּי חֲנִינָא.
The disciples of the sages	תַּלְמִידֵי חֲכָמִים
increase	מַרְבִּים
peace	שָׁלוֹם
in the world.	בָּעוֹלָם.
for it is said,	שֶׁנֶּאֱמַר:
And all thy children	[1] וְכָל בָּנַיִךְ
shall be taught of the Lord;	לִמּוּדֵי יְיָ.
and great shall be	וְרַב
the peace	שְׁלוֹם
of thy children.	בָּנָיִךְ:
Read not	אַל תִּקְרֵי
BANAYICH, thy children,	בָּנָיִךְ
but	אֶלָּא
BONAYICH, thy builders.	בּוֹנָיִךְ:
Great peace	[2] שָׁלוֹם רָב
to those that love	לְאֹהֲבֵי
thy Law;	תוֹרָתֶךָ.
and there is no stumbling for them.	וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל:
Let there be	[3] יְהִי
peace	שָׁלוֹם
within thy [6]wall,	בְּחֵילֵךְ.
prosperity	שַׁלְוָה
within thy palaces.	בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ:
For the sake of my brethren	לְמַעַן אַחַי
and my companions,	וְרֵעָי.
I will now [7]speak	אֲדַבְּרָה נָּא
[7]peace	שָׁלוֹם
concerning thee.	בָּךְ:
For the sake	לְמַעַן
of the house of the Lord	בֵּית יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ.
I will seek	אֲבַקְשָׁה
good	טוֹב

---

[4] In order that they retain their heat.

1) ישעיה נ׳ד י׳ג. 2) תהלים ק׳ט, קס׳ה. 3) שם קכ׳ב, ז׳, ח׳, ט׳.

[5] And will, consequently, bring out the things contained in his garments out of his house or other limit where it is not permitted to bring out things on Sabbath.

[6] Or, rampart.

[7] Or, say, Peace be within thee

and place it	וְיִתְּנֶנָּה
by the side of the lamp,	בְּצַד הַנֵּר.
and put	וְיִתֵּן
the end of the wick	רֹאשׁ הַפְּתִילָה
into it,	בְּתוֹכָהּ.
so that it may draw *the oil;*	בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא שׁוֹאֶבֶת.
but Rabbi Jehudah	וְרַבִּי יְהוּדָה
permits *it.*	מַתִּיר:
He who extinguishes	ה הַמְכַבֶּה
the lamp,	אֶת הַנֵּר
because he is afraid	מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיָרֵא
of heathens,[1]	מִפְּנֵי עוֹבְדֵי כוֹכָבִים.
of robbers,	מִפְּנֵי לִסְטִים.
of an evil spirit,[2]	מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה.
or	אוֹ
because of the sick	בִּשְׁבִיל הַחוֹלֶה
that he may sleep,	שֶׁיִּישַׁן.
is not guilty;	פָּטוּר.
but if his intention be to save the lamp,	כְּחָס עַל הַנֵּר.
to save the oil,	כְּחָס עַל הַשֶּׁמֶן.
to save the wick,[3]	כְּחָס עַל הַפְּתִילָה.
he is guilty.	חַיָּב.
Rabbi Jose thought him not guilty	רַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר
in all those cases,	בְּכֻלָּן.
except *if his intention be to save* the wick,[3]	חוּץ מִן הַפְּתִילָה.
because he thereby forms	מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשָׂה
a coal.	פֶּחָם:
6. For three transgressions	ו עַל שָׁלשׁ עֲבֵרוֹת
women die	נָשִׁים מֵתוֹת
at the time of their childbirth;	בִּשְׁעַת לֵדָתָן.
because they are negligent	עַל שֶׁאֵינָן זְהִירוֹת
in regard to their periods of separation,[4]	בְּנִדָּה
in consecrating the first cake of the dough,	בְּחַלָּה
and in lighting of the Sabbath lamp.	וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר:
7. Three things	ז שְׁלשָׁה דְבָרִים
a man must say	צָרִיךְ אָדָם לוֹמַר
in his house	בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ
on Sabbath eve	עֶרֶב שַׁבָּת
towards dusk;	עִם חֲשֵׁכָה.
Have you separated the tithe?	עִשַּׂרְתֶּם.
Have you made the Erub?	עֵרַבְתֶּם.
Kindle	הַדְלִיקוּ
the lamp.	אֶת הַנֵּר.
If it be doubtful whether it is dark or not,	סָפֵק חֲשֵׁכָה סָפֵק אֵינָהּ חֲשֵׁכָה.
one must not tithe	אֵין מְעַשְּׂרִין
that which is certainly untithed,	אֶת הַוַּדַּאי.
nor immerse	וְאֵין מַטְבִּילִין
the vessels,[5]	אֶת הַכֵּלִים.

---

1) Who, on some of their festivals, suffer no light outside of their temples. 2) A species of melancholy which causes the sufferer to be more at ease in darkness. 3) I. e., in order to use the singed wick as an object that can be kindled easily. 4) See Leviticus 12, 2, and 25, 19, etc. 5) In order to purify them from their defilement

תְּפִלַּת עַרְבִית

לְשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב.

EVENING SERVICE FOR SABBATH and FESTIVALS.

בחול מתחילין **והוא רחום** אבל אין אומרים אותו בשבת ויו״ט. והטעם שאומרים **והוא רחום** בחול ולא בשבת ויו״ט, מפני שקודם תפלת ערבית נהגו ללקות החוטאים (וכנגד מספר של ל״ט מלקות נהגו לאמר ג׳ פעמים **והוא רחום** הכולל י״ג תיבות) ומיד אחרי שלקו מבקשים רחמים וסליחה. ולכן בערב שבת ויום טוב שאין מלקין אין לומר והוא רחום.

והרוקח בס׳ מ״ט כתב שאין אומרים וחוא רחום, לפי שהוא תחנה ואין שואל צרכיו בשבת פן יתעצב בה, יאסור לאדם שיהיה עצב בשבת, ולכך אין אומרים בתפלה אמצעיות (ר״ל לכך אין אומרים בשמונה עשרה את הברכות האמצעיות, המדברות בצרכיו של אדם) שמא צריך לאחד מהם ויתעצב. עכ״ל ובזוהר פ׳ תרומה ובמדרש הנעלם לרות דף ס״ב נמצאים טעמים אחרים.

אולם הספרדים אומרים **והוא רחום** גם בשבת וכן הוא בסדורו של רב עמרם גאון, וטעמם הוא כמו שכתב הרוקח בס׳ שי״ם: „לפי שבשחרית ובמנחה יש קרבנות תמידין שהן מכפרין, אבל ערבית שאין קרבן לכפר תקנו לומר והוא רחום יכפר״.

While the Reader says ברכו the Congregation say in an undertone יתברך וישתבח, which see below.

The Reader:

בָּרְכוּ אֶת יְיָ	Bless ye the Lord
הַמְבֹרָךְ:	who is ever-blessed.

The Reader and Congregation:

בָּרוּךְ יְיָ	Blessed be the Lord
הַמְבֹרָךְ	who is blessed
לְעוֹלָם וָעֶד	for ever and ever.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, O Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ	who by his word
מַעֲרִיב עֲרָבִים.	[3]bringeth on evenings,
בְּחָכְמָה	with wisdom
פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים.	*he* openeth *the* gates *of heaven,*
וּבִתְבוּנָה	and with understanding
מְשַׁנֶּה	*he* changeth
עִתִּים.	[4]times,
וּמַחֲלִיף	and altereth
אֶת הַזְּמַנִּים.	the [5]seasons,
וּמְסַדֵּר	and arrangeth
אֶת הַכּוֹכָבִים	the stars
בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם	in their [6]watches
בָּרָקִיעַ.	in the [7]sky,
כִּרְצוֹנוֹ:	according to his will.
בּוֹרֵא	*He* createth
יוֹם וָלָיְלָה.	day and night;
גּוֹלֵל אוֹר	*he* [8]rolleth away light

While the Reader says ברכו the Congregation say in an undertone יתברך וישתבח.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא
שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.
שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים:

סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ
מְרוֹמַם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם:

---

1) תהלים ע״ח ל״ח. והוא תחלת תפלת ערבית (רמב״ם הלכות תפלה פ״ט ה״ט). והטעם שאומרים אותו בחול ואין אומרים אותו בשבת, עין בתפלת ערבית לשבת. וכן תמצא שם שאר ההערות השייכות לתפלת ערבית. 2) תהלים כ׳ י׳.

3) Or, causeth evenings to advance. 4) Or, seasons. 5) Or, times. 6) Or, orbits; or, due courses. 7) Or. expanse. 9) Or, removeth light.

לְךָ׃ for thee.
יְיָ[1] The Lord
עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן will give strength to his people;
יְיָ יְבָרֵךְ the Lord will bless
אֶת עַמּוֹ his people
בַשָּׁלוֹם׃ with peace.

* * *

A Mourner here says the following Kaddish Derabanan.

See translation, p. 174.

Mourner יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן׃

Cong. & Mourner יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

Mourner יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא׃ בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל מָן דִּי עָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא דִּי בְאַתְרָא הָדֵין וְדִי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר. יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמִין וְחַיִּין אֲרִיכִין וּמְזוֹנָא רְוִיחָא וּפֻרְקָנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

נ״ש. אבל עומד בחצר בית הכנסת, החשוב שבקהל יוצא לקראתו ומכניסו לבית הכנסת קודם שמתחילין ברכו (בקצת קהלות קודם בואי בשלום) ואומרים לו: המקום ינחמך (ינחמכם) עם שאר אבלי ציון וירושלים.

* * *

---

[1] תהלים כ״ט י׳

וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ ח וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל יָדֶךָ. וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃
ט וּכְתַבְתָּם עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

Deut. xi. 13—21. דברים י״א י״ג—כ״א.

יג וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל
מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם.
לְאַהֲבָה אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל
לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם׃ יד וְנָתַתִּי מְטַר
אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ. וְאָסַפְתָּ
דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ טו וְנָתַתִּי עֵשֶׂב
בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ. וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃
טז הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם. וְסַרְתֶּם
וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם׃ יז וְחָרָה אַף יְיָ בָּכֶם וְעָצַר אֶת
הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא
תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ. וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְיָ נֹתֵן לָכֶם׃
יח וְשַׂמְתֶּם אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה עַל לְבַבְכֶם
וְעַל נַפְשְׁכֶם. וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל
יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃
יט וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר
בָּם. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ כ וּכְתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת
בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

כא לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם
עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ לַאֲבֹתֵיכֶם
לָתֵת לָהֶם. כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ׃

Deut. xv. 37—41. במדבר ט״ו ל״ז—מ״א.

לז וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ לח דַּבֵּר
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ
לָהֶם צִיצִת עַל כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם.
וְנָתְנוּ עַל צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃
לט וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ
וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְיָ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם.
וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם
אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ מ לְמַעַן
תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתָי. וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ מא אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים. אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם׃

[1]**אֱמֶת**	[2]Truth
וֶאֱמוּנָה	[2]and faithfulness
כָּל זֹאת.	is all this,
וְקַיָּם עָלֵינוּ.	and it is established with us
כִּי הוּא	that he is
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	the Lord our God,
וְאֵין זוּלָתוֹ.	and *there is* none besides him,
וַאֲנַחְנוּ	[3]and we are
יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ.	[3]Israel his people.
הַפּוֹדֵנוּ	[4]He delivereth us
מִיַּד מְלָכִים.	from the hand of kings:
מַלְכֵּנוּ	[5]*he is* our king,
הַגּוֹאֲלֵנוּ	who redeemeth us
מִכַּף	from the [6]grasp
כָּל הֶעָרִיצִים.	of tyrants.
הָאֵל	[7]*He is* the God,
הַנִּפְרָע	who exacts punishment
לָנוּ	for us
מִצָּרֵינוּ.	from our adversaries,

---

1) אמת ואמונה היא הברכה הראשונה משתי הברכות שלאחר ק״ש (ברכות י״א וי״ב) וחתימתה הוא גאל ישראל.

2) Or, True and trustworthy. 3) Or, and we, Israel, are his people. 4) Or, It is he who delivereth us: or, whom he delivereth. 5) Or, it. 6) Heb., palm. 7) Or, it is God.

מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ	from before darkness,
וְחֹשֶׁךְ	and darkness
מִפְּנֵי אוֹר.	from before light;
וּמַעֲבִיר יוֹם	and *he* causeth *the* day to pass away,
וּמֵבִיא לָיְלָה.	and bringeth on night,
וּמַבְדִּיל	and *he* divideth
בֵּין יוֹם	between day
וּבֵין לָיְלָה.	and (*between*) night,
יְיָ צְבָאוֹת	"The Lord of Hosts"
שְׁמוֹ:	is his name.
אֵל חַי וְקַיָּם.	*The* living and ever-existing God
תָּמִיד	continually
יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ	shall reign over us
לְעוֹלָם וָעֶד:	for ever and ever.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, O Lord,
הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:	who bringeth on evenings.

אַהֲבַת עוֹלָם	*With* everlasting love
בֵּית יִשְׂרָאֵל	the house of Israel,
עַמְּךָ	thy people,
אָהָבְתָּ.	thou hast loved.
תּוֹרָה וּמִצְוֹת	A Law and commandments,
חֻקִּים	statutes
וּמִשְׁפָּטִים	and ordinances
אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ:	hast thou taught us.
עַל כֵּן	Therefore,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God,
בְּשָׁכְבֵנוּ	when we lie down,
וּבְקוּמֵנוּ	and when we rise up,
נָשִׂיחַ	we will [1]talk
בְּחֻקֶּיךָ.	of thy statutes,
וְנִשְׂמַח	and we will rejoice
בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ	in the words of thy Law
וּבְמִצְוֹתֶיךָ	and in thy commandments
לְעוֹלָם וָעֶד:	for ever and ever;
כִּי הֵם חַיֵּינוּ	for they are our life
וְאֹרֶךְ	and the [2]length
יָמֵינוּ.	of our days,
וּבָהֶם נֶהְגֶּה	and on them we will meditate
יוֹמָם וָלָיְלָה.	day and night.
וְאַהֲבָתְךָ	And thy love
אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ	thou mayest not take away from us
לְעוֹלָמִים:	for ever.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, O Lord,
אוֹהֵב	who loveth
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:	his people Israel.

See translation on p. 65.

אל מלך נאמן is said only when praying alone.

אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן:

Deut. vi. 4. דברים ו׳ ד׳

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

Deut. vi. 5—9. דברים ו׳ ה—ט

ה וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ. בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ: ו וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ: ז וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ

---

1) Or, discourse; meditate on. 2) Or, prolongation.

לְעֹלָם וָעֶד׃	for ever and ever."
וְנֶאֱמַר.	And it is said,
[1] כִּי פָדָה יְיָ	For the Lord hath delivered
אֶת יַעֲקֹב.	Jacob,
וּגְאָלוֹ	and he hath redeemed him
מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃	from the hand of him that was stronger than he.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
גָּאַל יִשְׂרָאֵל׃	*who* hath redeemed Israel.

---

[2] הַשְׁכִּיבֵנוּ	Cause us to lie down
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
לְשָׁלוֹם.	in peace,
וְהַעֲמִידֵנוּ	and raise us up
מַלְכֵּנוּ	O our King,
לְחַיִּים.	to life;
וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ	and spread over us
סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.	the tabernacle of thy peace,
וְתַקְּנֵנוּ	and direct us
בְּעֵצָה טוֹבָה	through good counsel
מִלְּפָנֶיךָ.	from before thee,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ	and save us
לְמַעַן שְׁמֶךָ.	for the sake of thy name;
וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ.	and shield us,
וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ	and remove from us
אוֹיֵב.	*the* enemy,
דֶּבֶר וְחֶרֶב.	pestilence, and sword,
וְרָעָב וְיָגוֹן.	and famine, and sorrow,
וְהָסֵר שָׂטָן	and remove *the* adversary
מִלְּפָנֵינוּ	from before us
וּמֵאַחֲרֵינוּ.	and from behind us,
וּבְצֵל	and in the shadow
כְּנָפֶיךָ	of thy wings
תַּסְתִּירֵנוּ.	conceal us;
כִּי אֵל	for God,
שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ	our Guardian and our deliverer
אָתָּה.	art thou;
[3] כִּי אֵל מֶלֶךְ	for a God *and* a King,
חַנּוּן וְרַחוּם	gracious and merciful,
אָתָּה.	art thou;
[4] וּשְׁמוֹר	and guard
צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ.	our going out and our coming in
לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם.	to life and to peace
מֵעַתָּה	from this time
וְעַד עוֹלָם׃	and for evermore.
וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ	And spread over us
סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ׃	the tabernacle of thy peace.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.	Blessed art thou, O Lord,
הַפּוֹרֵשׂ	who spreadeth
סֻכַּת שָׁלוֹם.	the tabernacle of peace
עָלֵינוּ	over us,
וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	and over all his people,
וְעַל יְרוּשָׁלָיִם׃	and over Jerusalem.

על דבר הפסוקים ברוך ה׳ לעולם וכ׳ו מביא רק עמרם גאון בשם רב נטרונאי גאון שאין לאומרם בשבת ומוסיף בזה״ל: „וכן מנהג בישיבה שלנו ובבית רבינו שבבבל. והכי אמר שר שלום נמי בליל שבתות ובלילי ימים טובים במעריב למימר שומר עמו ישראל לעד, ובבית רבינו אין מנהג, אלא תחת שומר עמו ישראל חותמין פורס סוכת שלום עלינו ועל כל עדת עמו ישראל ועל ירושלים, ואין אומר אחריה כל עיקר אלא קדישא לאלתר, ובשאר כנכיות ובשאר מקומות אומר שומר עמו ישראל לעד, ואומר ושמרו בני ישראל וחותמין, אבל ברוך ה׳ לעולם אין אומרין לא בישיבה אחרת ולא כבבל כלה.

---

1) ירמיה ל׳א י׳א. 2) השכיבנו היא הברכה השניה משתי הברכות שלאחר ק״ש (ברכות י׳א ע׳א ודף ד׳ ע׳ב ודף ט׳) וחתימתה שומר עמו ישראל לעד ובשבת ויו׳ט נוהגים לחתום ופרוס עלינו ע׳פ הירושלמי בפ׳ג דברכות. 3) נחמיה ט׳ י׳א בחסרון מלת מלך. 4) ע׳פ תהלים קכ׳א ח׳.

and rendereth requital	וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל
to all the enemies of our soul;	לְכָל אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ.
who doeth great things	[1] הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת
beyond research,	עַד אֵין חֵקֶר .
and wonders	וְנִפְלָאוֹת
without number;	עַד אֵין מִסְפָּר.
who [7]holdeth our soul	הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ
in life,	בַּחַיִּים .
and hath not suffered to slip	וְלֹא נָתַן לַמּוֹט
our foot;	רַגְלֵנוּ .
who hath made us to tread	הַמַּדְרִיכֵנוּ
upon the high places	עַל בָּמוֹת
of our enemies,	אֹיְבֵינוּ .
and hath exalted our horn	וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ
above all those that hated us;	עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ.
who hath performed for us	הָעֹשֶׂה לָּנוּ
miracles	[2] נִסִּים
and vengeance upon Pharaoh,	וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה ,
signs	[3] אוֹתוֹת
and wonders	וּמוֹפְתִים
in the land of the children of Ham;	בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם.
who smote in his wrath	הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ
all the first-born of Egypt,	כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם ,
and brought forth	וַיּוֹצֵא
his people Israel	אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
from among them	מִתּוֹכָם
to everlasting freedom;	לְחֵרוּת עוֹלָם :
who made his children pass	הַמַּעֲבִיר בָּנָיו
between the divisions of the Red Sea,	בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף.

but their pursuers	אֶת רוֹדְפֵיהֶם
and their enemies	וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם
he sank in the depths,	בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע.
and his children saw	וְרָאוּ בָנָיו
his might;	גְּבוּרָתוֹ
and they praised, and gave thanks	שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ
to his name.	לִשְׁמוֹ :
And his kingdom	וּמַלְכוּתוֹ
[8]with pleasure	בְּרָצוֹן
they accepted upon themselves;	קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם .
Moses and the children of Israel	מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
sang to thee a song	לְךָ עָנוּ שִׁירָה
with great joy,	בְּשִׂמְחָה רַבָּה .
and they said, all of them,	וְאָמְרוּ כֻלָּם :

"Who is like thee	[4] מִי כָמֹכָה
among the gods,	בָּאֵלִים
O Lord?	יְיָ .
Who is like thee	מִי כָּמֹכָה
glorified in holiness,	נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ .
fearful *in* praises.	נוֹרָא תְהִלֹּת .
doing wonders?"	עֹשֵׂה פֶלֶא :
Thy kingdom	[5] מַלְכוּתְךָ
thy children beheld,	רָאוּ בָנֶיךָ .
as thou didst divide *the* sea	בּוֹקֵעַ יָם
before Moses;	לִפְנֵי מֹשֶׁה .
"This is my God!" they exclaimed,	זֶה אֵלִי עָנוּ .
and they said:	וְאָמְרוּ :
"The Lord shall reign	[6] יְיָ יִמְלֹךְ

---

1) איוב ט׳ י׳. 2) בסדור של רב עמרם גאון חסרה מלת נסים, וזה נכון יותר. 3) ע״פ תהלים ק״ה כ״ז. 4) שמות ט״ו י״א. 5) בפסוק זה יש נוסחאות רבות ושונות. 6) שמות ט״ו י״ח.

7) Or, placed, or, appointed. 8) Or, willingly.

התפלות לשבת ויום טוב נקראות ברכות שבע מפני שמספר ברכותיהן אך שבע (מלבד במוסף לראש השנה שהן תשע). ואלו הן ליום השבת: ג׳ הראשונות וג׳ האחרונות של חול וברכת רצה במנוחתנו החותמת מקדש השבת והנקראת „קדושת היום״ (שבת כ״ד, ביצה י״ז ע״א).

אתה קדשת. הסמ״ג מביאה בשם ר׳ משה גאון ור׳ נטרונאי גאון, אשר בימיהם כבר היתה נהוגה התפלה הזאת. ובסדורו של רב עמרם גאון אשר לפני לא נמצא לא „אתה קדשת״ ולא „ויכלו״ כי אם הנוסחא הזאת: „ומאהבתך ה׳ אלהינו שאהבת את ישראל עמך ומחמלתך שחמלת על בני בריתך, נתת לנו ה׳ אלהינו את יום השביעי הגדול והקדוש הזה באהבה, לגדולה ולגבורה לקדושה למנוחה לעבודה ולהודאה לאות ולברית ולתפארת ולתת לנו ברכה ושלום מאתך. אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו וכ״ו. והנוסחא הזאת מובאה גם במחזור רומא וגם התניא מביאה בזה״ל: „מנהגנו לומר בתפלת לחש ומאהבתך, כדאיתא בתוספתא דברכות (פרק ג׳) אמר ר׳ אלעזר בר׳ צדוק אבא היה מתפלל תפלה קצרה בשבת והיא ומאהבתך ה׳ אלהינו וכ״ו עכ״ל. גם אבן ירחי מביאה בהלכות שבת ס׳ ה׳ וכתב שיתכן יותר כמנהג צרפת ופרובנצא לומר אתה קדשת וכ״ו כנוסחתנו.

ויכלו. איתא בגמרא (שבת קי״ט ע״ב) אפילו יחיד המתפלל בערב שבת צריך לאמר ויכלו דאמר רב המנונא כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו, מעלה עליו הכתוב כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית וכ״ו ואמר רב חסדא אמר מר עוקבא כל המתפלל בע״ש ואומר ויכלו שני מלאכי השרת המלוין לו לאדם מניחין ידיהן על ראשו ואומרים לו וסר עונך וחטאתך תכופר. עכ״ל. אולם בסדר התפלה להרמב״ם לא הובאו שני הפסוקים הראשונים של ויכלו, וכן כתב הרא״ש בשבת קי״ט:„ וראיתי בסדר תפלות הקדמונים שאין אומרים ויכלו בואתה קדשת, אלא כך סגנון הברכה: וברכתו מכל הימים, וקדשתו מכל הזמנים, ככתוב בתורתך, ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו וג״ו ומה שאומר אותו על הכוס כדי להוציא את בני הבית עכ״ל ובתוספות פסחים ק׳ וד״ה זוכרהו כתב: „ומה שרגילין לומר ויכלו אחר התפלה בקול רם, היינו משום יו״ט שחל להיות בשבת שמתפללין אתה בחרתנו ואין אומרים ויכלו בתפלה, תקנו נמי לומר בכל שבתות, שלא לחלוק בין שבת לשבת.

ובהגהות מיימוני פ״ט ה׳ תפלה נזכר טעם אמירת ג׳ פעמים ויכלו בשם המדרש שוחר טוב. והספרדים המזרחיים מוסיפים ישמחו במלכותך לפני אלהינו וא״א רצה במנוחתנו.

יתר מקורי התפלה עיין בתפלת שחרית לחול. צד 71.

On Sabbath continue the following שמונה עשרה till וכשנים קדמוניות, p. 29, in an undertone and standing. On Passover, Pentecost and Tabernacles, continue יי שפתי, p. 207; On New Year, p. 229; on the Day of Atonement p. 253.

See translation, p. 122.

[1] אֲדֹנָי · שְׂפָתַי תִּפְתָּח · וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · [2]אֱלֹהֵי אַבְרָהָם · אֱלֹהֵי יִצְחָק · וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב · [3]הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן · גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים · וְקוֹנֵה הַכֹּל · וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת · וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here זכרנו לחיים, which will be found here below the rule.

[4]מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד · מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים · סוֹמֵךְ נוֹפְלִים · וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים · וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ · בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ · מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here מי כמוך, which will be found here below the rule.

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

זכרנו לחיים is to be said from ראש השנה till after יום כפור before מלך עוזר.

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים · וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים · לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים׃

מי כמוך is to be said from ראש השנה till after יום כפור before ונאמן אתה.

מִי כָמוֹךָ · אַב הָרַחֲמִים · זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים׃

---

1) תהלים נ״א י״ז. 2) ע״פ הכתוב שמות ג׳ ט״ו כדאיתא במכילתא פ׳ בא פ׳ ט״ז. 3) אמרה משה באוריתא, דברים י״ז. ואתו אנשי כנסת הגדולה ותקניהו בתפלה (ברכות ל״ג ע״ב, יומא ס״ט ע״ב). 4) בסדורו של רב עמרם גאון מובא תוסיף בכל תפלות לשבת כזה: „ורצה והנחיל לבניהם שבתות למנוחה למען שמו באהבה. מלך עוזר וכו׳״.

On Friday evening and Holidays, which occur on Friday evening, say the following:—

And the children of Israel shall keep	[1] וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
the Sabbath,	אֶת הַשַּׁבָּת .
to [5]observe	לַעֲשׂוֹת
the Sabbath	אֶת הַשַּׁבָּת
for their generations,	לְדֹרֹתָם .
as a perpetual covenant.	בְּרִית עוֹלָם :
Between me and (*between*) the children of Israel	בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
it is a sign	אוֹת הִיא
for ever;	לְעֹלָם .
[6]for *in* six days	כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים
the Lord made	עָשָׂה יְיָ
the heaven	אֶת הַשָּׁמַיִם
and the earth,	וְאֶת הָאָרֶץ .
and on the seventh day	וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
he rested,	שָׁבַת
and was refreshed.	וַיִּנָּפַשׁ :

On Sabbath the Reader here continues Half-Kaddish, which see below the rule; but on Holidays one of the passages, which are given here below, is said before Half-Kaddish.

On Passover, Pentecost and Tabernacles, say:—

And Moses [7]declared	[2] וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
the set feasts of the Lord	אֶת מֹעֲדֵי יְיָ .
unto the children of Israel.	אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

Then continue שמונה עשרה on p 207.

On New Year say:—

Blow ye on the new moon	[3] תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ
the trumpet,	שׁוֹפָר .
at the [8]time appointed,	בַּכֶּסֶה
for our feast day.	לְיוֹם חַגֵּנוּ :
For it is a satute for Israel,	כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא .
an ordinance	מִשְׁפָּט
of the God of Jacob.	לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב :

Then continue שמונה עשרה on p 229.

On the Day of Atonement say:—

For on this day	[4] כִּי בַיּוֹם הַזֶּה
he shall make atonement for you,	יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם
to cleanse you;	לְטַהֵר אֶתְכֶם .
from all your sins	מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם
before the Lord	לִפְנֵי יְיָ
shall you be clean.	תִּטְהָרוּ :

Then continue שמונה עשרה on p. 253.

The Reader continues the following Half-Kaddish before שמונה עשרה.

See translation, p. 174.

Reader. יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא
דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ .
בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:
Cong. & Reader. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ
לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא :

Reader. יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם
וְיִתְנַשֵּׂא . וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל . שְׁמֵהּ
דְּקֻדְשָׁא : בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא)
מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא . תֻּשְׁבְּחָתָא
וְנֶחֱמָתָא . דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא . וְאִמְרוּ
אָמֵן :

---

1) שמות ל״א ט״ז וי״ז. 2) ויקרא כ״ג מ״ד. 3) תהלים פ״א ד׳ וה׳. 4) ויקרא ט״ז, ל.
5) Heb., make. 6) Or, that. 7) Heb., spoke. 8) Or, beginning of the month.

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ. וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת. עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב. כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהַמְרַחֵם. כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

On Chanukah say here על הנסים, which see below the rule.

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

From ראש השנה till after יום כפור say here וכתוב, which see below.

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ. וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם. כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

From ראש השנה till after יום כפור say here בספר חיים, which see below.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה. לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם On New Moon say: רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה:

On Passover say:— חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה:

On Tabernacles say:— חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה:

זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

On Chanukah the following is said after קוינו לך.

עַל הַנִּסִּים. וְעַל הַפֻּרְקָן. וְעַל הַגְּבוּרוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת. וְעַל הַמִּלְחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ. בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל. חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו. כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ. וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם. דַּנְתָּ אֶת דִּינָם. נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים. וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים. וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ. וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ. וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ. וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say וכתוב before וכל החיים.

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say בספר חיים after בשלומך.

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה. נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃ (הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ׃)

From New Year till after the Day of Atonement say הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ instead of הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

אַתָּה	Thou
קִדַּשְׁתָּ	hast sanctified
אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי	the seventh day
לִשְׁמֶךָ·	to thy name,
תַּכְלִית	*as* the end
מַעֲשֵׂה	of the work
שָׁמַיִם	of heaven
וָאָרֶץ·	and earth,
וּבֵרַכְתּוֹ	and thou didst bless it
מִכָּל הַיָּמִים·	above all days,
וְקִדַּשְׁתּוֹ	and didst sanctify it
מִכָּל הַזְּמַנִּים·	above all seasons;
וְכֵן כָּתוּב	for thus it is written
בְּתוֹרָתֶךָ׃	in thy Law:

See translation, p. 32.

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם׃ וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ. כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת׃

See translation p 126.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ. קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ. וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת: וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ. וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל. וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן. וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃

On New Moon and Festivals say here יעלה ויבוא, which see below the rule.

On New Moon and Festivals say the following before ותחזינה עינינו.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ. וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע. וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ. וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ

שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ.	like unto whom there is none,
הַמֵּנִיחַ	who granteth rest
לְעַמּוֹ	to his people
בְּיוֹם	on the day
שַׁבַּת קָדְשׁוֹ.	of his holy Sabbath,
כִּי בָם רָצָה	for he delighted in them
לְהָנִיחַ לָהֶם:	to give them rest.
לְפָנָיו נַעֲבוֹד	[1]Him will we serve
בְּיִרְאָה וָפַחַד.	with fear and awe,
וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ	and give thanks to his name
בְּכָל יוֹם	every day
תָּמִיד.	constantly,
מֵעֵין הַבְּרָכוֹת	in the form of the appointed blessings.[2]
אֵל הַהוֹדָאוֹת.	*He is* God of thanksgivings,
אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם.	Lord of peace,
מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת	*who* sanctifieth the Sabbath,
וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי	and blesseth the seventh day,
וּמֵנִיחַ	and granteth rest
בִּקְדֻשָּׁה.	in holiness
לְעַם	to a people
מְדֻשְּׁנֵי עֹנֶג.	satisfied with delight,
זֵכֶר	*as* a memorial
לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:	of the work of the creation.

See translation, p. 126.

Reader אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ. קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ. וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת: וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ. וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

The Reader continues the following Full-Kaddish.

Reader יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Reader יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

Reader יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם. וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל. קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

The Reader takes a cupful of wine, and says the Kiddush, p. 32.

---

1) Heb., before him, 2) מגן אבות contains something of every one of the seven benedictions of the Amidah as explained in the Hebrew notes before מגן אבות.

אֱלֹהַי . נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע . וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה . וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה . פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ . וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי . וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה، מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם : עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ : לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ . הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ . יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי :

Make 3 steps backwards and say:—

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל . וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ : וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם. כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

The Reader and Congregation say ויכלו loudly and standing also on Holidays that fall on Saturday.

See translation p. 32.

[1]וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם : וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ. כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

מגן אבות and ברוך אתה are to be said every Friday Evening, even if a Holiday occur on it, with the exception of the first night of Passover, when they are not said. They are also not said, when prayers are offered in the house of a mourner, or of a man in the first week after his marriage, and wherever prayers are not offered steadily.

The Reader says: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק . וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב . הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן. קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

מגן אבות. איתא בגמרא (שבת כ״ד ע״ב) ש״ץ היורד בערבית לפני התיבה צריך להזכיר של שבת. ופרש״י שהכונה על מגן אבות הנקרא גם כן מעין שבע, ר״ל ממין שבע הברכות שבתפלת ערבית לשבת. כיצד היא מעין שבע הברכות? מגן אבות כנגד מגן אברהם, מחיה מתים כנגד מחיה המתים, האל הקדוש כנגד האל הקדוש, המניח לעמו כנגד רצה במנוחתנו, לפניו נעבוד כנגד רצה שהיא עבודה, ונודה לשמו כנגד מודים, אדון השלום כנגד שלום רב. ובירושלמי פסחים פרק י׳ ה״ב איתא שבכבר חתמו בה מקדש ישראל ויום השבת.

והטעם שתקנו לומר מגן אבות הוא למען יסיימו המאחרין לבוא לביה״כ את תפלתם בעת שהש״ץ מאריך בברכה זו, יען כי בתי כנסיות שבהם היו בשדה שהוא מקום סכנה. כמו שמבואר ברש״י לשבת כ״ד ע״ב וברמב״ם הלכות תפלה פ״ט ה״י. אולם בחול התפללו כל אחד בביתו.

מָגֵן	*He was* a shield
אָבוֹת	*to our* ancestors
בִּדְבָרוֹ .	[2]with his word;
מְחַיֵּה מֵתִים	he quickeneth *the* dead
בְּמַאֲמָרוֹ .	with his command.
הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.	*He is* the holy God,

On the Sabbath after New Year say המלך הקדוש instead of האל הקדוש.

(הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ)	*He is* the holy King.

---

1) בראשית ב, א׳ ב׳ וג׳.

2) Or, according to his word.

לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ	when thou wilt turn unto thee
כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ:	all the wicked of the earth.
יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ	Let there recognize and know
כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל.	all the inhabitants of the world
[1] כִּי לְךָ תִּכְרַע	that to thee must bow
כָּל בֶּרֶךְ.	every knee,
תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן:	must swear every tongue.
לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ	Before thee, O Lord our God,
יִכְרְעוּ וְיִפּוֹלוּ.	they shall bow and fall;
וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ	and to thy glorious name
יְקָר יִתֵּנוּ.	they shall give honor;
וִיקַבְּלוּ כֻלָּם	and they shall all accept
אֶת עוֹל מַלְכוּתֶךָ.	the yoke of thy kingdom,
וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם	and thou shalt reign over them
מְהֵרָה	speedily
לְעוֹלָם וָעֶד.	for ever and ever;
כִּי הַמַּלְכוּת	for the kingdom
שֶׁלְּךָ הִיא.	is thine,
וּלְעוֹלְמֵי עַד	and to all eternity
תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד:	thou wilt reign in honor.
כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ.	As it is written in thy Law:

[2] יְיָ יִמְלֹךְ	The Lord will reign
לְעֹלָם וָעֶד:	for ever and ever.
וְנֶאֱמַר.	And it is said:
[3] וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ	And the Lord shall be King
עַל כָּל הָאָרֶץ.	over all the earth;
בַּיּוֹם הַהוּא	in that day
יִהְיֶה יְיָ אֶחָד	shall the Lord be One,
וּשְׁמוֹ אֶחָד:	and his name One.

---

[4] אַל תִּירָא	Be not afraid
מִפַּחַד פִּתְאֹם.	of sudden fear.
וּמִשֹּׁאַת רְשָׁעִים	neither of the desolation of the wicked,
כִּי תָבֹא:	when it cometh.
[5] עֻצוּ עֵצָה	Take counsel together,
וְתֻפָר.	and it shall be brought to nought;
דַּבְּרוּ דָבָר	speak the word,
וְלֹא יָקוּם	and it shall not stand;
כִּי עִמָּנוּ אֵל:	for with us is God.
[6] וְעַד זִקְנָה אֲנִי הוּא	And even to old age I am he,
וְעַד שֵׂיבָה	and even to hoar hairs
אֲנִי אֶסְבֹּל.	I will carry *you;*
אֲנִי עָשִׂיתִי	I have made,
וַאֲנִי אֶשָּׂא.	and I will bear;
וַאֲנִי אֶסְבֹּל וַאֲמַלֵּט:	yea, I will carry, and deliver.

The following Kaddish is said by a mourner during the first eleven months after the death of his parents, or on the Anniversary of their death.

קַדִּישׁ יָתוֹם.

See translation p. 117.

Mourner יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא
דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ.
בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:
Cong. & Mourner יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ
לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:
יתום יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם.
וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ
דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא)
מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא
וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים.
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:
עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא יַעֲשֶׂה
שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

1) ע״פ ישעיה מ״ה כ״ג. 2) שמות ט״ו י״ח. 3) זכריה י״ד ט׳. 4) משלי ג׳ כ״ה. 5) ישעיה ח׳ י׳. 6) שם מ״ו ד׳.

עקר מקום התפלה הזאת והוא במוסף לר״ה ואמירתה בסוף כל התפלות איננה מוזכרת לא מרב עמרם גאון ולא מהרמב״ם ולא מאבן ירחי ואבודרהם, והספרדים אומרים רק עד מתחת אין עוד. ועיין עוד בתפלות לחול צד 118—119.

Upon us *is the duty* to offer praise	עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ
to the Lord of all things,	לַאֲדוֹן הַכֹּל.
to [6]ascribe greatness	לָתֵת גְּדֻלָּה
to the [7]creator *of all things*	לְיוֹצֵר
in the beginning,	בְּרֵאשִׁית
who hath not made us	שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ
like the *other* nations of the lands,	כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת
and hath not placed us	וְלֹא שָׂמָנוּ
like *other* families of the earth,	כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה.
who hath not placed	שֶׁלֹּא שָׂם
our portion	חֶלְקֵנוּ
like theirs,	כָּהֶם.
and our lot	[1] וְגוֹרָלֵנוּ
like all their multitude.	כְּכָל הֲמוֹנָם:
And we bend the knee,	וַאֲנַחְנוּ כֹּרְעִים
and bow down,	וּמִשְׁתַּחֲוִים
and give thanks	וּמוֹדִים
before the King,	לִפְנֵי מֶלֶךְ
the *supreme* King of kings,	מַלְכֵי הַמְּלָכִים.
the Holy One,	הַקָּדוֹשׁ.
blessed be he;	בָּרוּךְ הוּא.
for he stretched out	שֶׁהוּא [2] נוֹטֶה
the heaven,	שָׁמַיִם
and founded *the* earth,	וְיוֹסֵד אָרֶץ.
and the seat of his glory	[3] וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ
is in the heaven above,	בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל.
and the [8]presence of his might	וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ
is in the highest heavens;	בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים.
he is our God;	הוּא אֱלֹהֵינוּ
there is none else.	אֵין עוֹד:
[9]Truly *he is* our King;	אֱמֶת מַלְכֵּנוּ.
there is none besides him;	אֶפֶס זוּלָתוֹ.
as it is written in his Law:	כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ.
And thou shalt know this day,	[4] וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם
and [10]lay *it*	וַהֲשֵׁבֹתָ
to thy heart,	אֶל לְבָבֶךָ.
that Jehovah	כִּי יְיָ
he is the God	הוּא הָאֱלֹהִים
in the heaven above	בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל
and upon the earth	וְעַל הָאָרֶץ
beneath;	מִתָּחַת.
there is none else.	אֵין עוֹד:

Therefore do we hope in thee,	[5] עַל כֵּן נְקַוֶּה לְּךָ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
to see speedily	לִרְאוֹת מְהֵרָה
the glory of thy might,	בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ.
when thou wilt remove	לְהַעֲבִיר
abominations	גִּלּוּלִים
from the earth,	מִן הָאָרֶץ.
and the idols	וְהָאֱלִילִים
will be utterly cut off,	כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן.
in order to [11]perfect *the* world	לְתַקֵּן עוֹלָם
under the kingdom of the Almighty,	בְּמַלְכוּת שַׁדַּי.
and all the children of flesh	וְכָל בְּנֵי בָשָׂר
will call upon thy name,	יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ.

---

1) פרושו ולא גורלנו וכן גרס בפרוש הבחיי בפרושו לפ׳ וזאת הברכה. 2) ע״פ ישעיה נ״א י״ג. 3) כן הוא ברוקח וס׳ היכלות וכתב הטור שיש אומרים וכסא כבודו בשמים ואין לומר כן. 4) דברים ד׳ ל״ט. 5) ע״פ ירמיה י״ד כ״ב.

6) Heb., give. 7) Or, Former of the creation. 8) Or, abode. 9) Or, True is our King. 10) Or, reflect it in thy heart. 11) Or, improve.

סדר השכמת הבקר.

ORDER OF RISING IN THE MORNING·

When a man awakes in the morning from his sleep, and while yet in his bed, he shall say:—	בוהקיץ האדם בבקר משנתו ובעודנו על משכבו יאמר זאת:
I give thanks	מוֹדֶה אֲנִי
before thee,	לְפָנֶיךָ
King,	מֶלֶךְ
living	חַי
and ever-existing,	וְקַיָּם
that thou hast restored	שֶׁהֶחֱזַרְתָּ
in me	בִּי
my soul	נִשְׁמָתִי
with pity.	בְּחֶמְלָה.
Great is	רַבָּה
thy faithfulness.	אֱמוּנָתֶךָ:
After washing his hands, he shall examine the fringes of the טלית קטן, and say:—	אחרי רחצו את ידיו יבדוק הציצת של הטלית קטן ויאמר:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and has commanded us	וְצִוָּנוּ
concerning the commandment of *the* fringes.	עַל מִצְוַת צִיצִת:
May it be thy will,	יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
O Lord my God	יְיָ אֱלֹהַי
and God of my fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי
that it be counted	שֶׁתְּהֵא חֲשׁוּבָה
the commandment of *the* fringes	מִצְוַת צִיצִת
before thee,	לְפָנֶיךָ
as if I had fulfilled it	כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ
with all its details,	בְּכָל פְּרָטֶיהָ
and its particulars,	וְדִקְדּוּקֶיהָ
and its meanings,	וְכַוָּנוֹתֶיהָ
and the 613 commandments	וְתַרְיַ״ג מִצְוֹת
that depend on it.	הַתְּלוּיִם בָּהּ.
Amen! Selah!	אָמֵן סֶלָה:

ORDER OF PUTTING ON THE טַלִּית גָּדוֹל.

Before putting on the טַלִּית גָּדוֹל, examine the צִיצִת, and say the following:—

Psalm civ.	תהלים ק״ד.
1. **Bless, O my soul,**	א בָּרְכִי נַפְשִׁי
the Lord.	אֶת יְיָ.
O Lord my God,	יְיָ אֱלֹהַי
thou art very great,	גָּדַלְתָּ מְּאֹד.
with splendor and majesty	הוֹד וְהָדָר
thou hast clothed thee.	לָבָשְׁתָּ:
2. Thou coverest thyself	ב עֹטֶה
with light	אוֹר
as *with* a garment,	כַּשַּׂלְמָה.
Thou spreadest out *the* heavens	נוֹטֶה שָׁמַיִם
like a curtain.	כַּיְרִיעָה:

I am here enwrapping	הֲרֵינִי מִתְעַטֵּף
my body	גּוּפִי

And it was evening,	[1]וַיְהִי עֶרֶב
and it was morning,	וַיְהִי בֹקֶר
the sixth day.	יוֹם הַשִּׁשִּׁי׃
And *thus* were finished	וַיְכֻלּוּ
the heaven and the earth	הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
and all their host.	וְכָל צְבָאָם׃
And God finished	וַיְכַל אֱלֹהִים
on the seventh day	בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
his work	מְלַאכְתּוֹ
which he had made;	אֲשֶׁר עָשָׂה.
and he rested	וַיִּשְׁבֹּת
on the seventh day	בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
from all his work	מִכָּל מְלַאכְתּוֹ
which he had made.	אֲשֶׁר עָשָׂה׃
And God blessed	וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
the seventh day,	אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי
and he sanctified it;	וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ.
because in it he rested	כִּי בוֹ שָׁבַת
from all his work	מִכָּל מְלַאכְתּוֹ
which God had created	אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים
[2]and made.	לַעֲשׂוֹת׃
On wine say:	על היין.
[3]Hearken,	סַבְרִי
gentlemen and my masters.	מָרָנָן וְרַבּוֹתַי׃
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who createth	בּוֹרֵא
the fruit of the vine.	פְּרִי הַגָּפֶן׃
On bread say:	על הפת
With the permission	בִּרְשׁוּת

of the gentlemen and my masters.	מָרָנָן וְרַבּוֹתַי׃
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who bringeth forth	הַמּוֹצִיא
bread	לֶחֶם
from the earth.	מִן הָאָרֶץ׃
Blessed art *thou*, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
who hath sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and hath taken pleasure in us,	וְרָצָה בָנוּ
and his holy Sabbath	וְשַׁבַּת קָדְשׁוֹ
in love and in favor	בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן
he hath caused us to inherit,	הִנְחִילָנוּ
as a memorial of the work of creation;	זִכָּרוֹן לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.
for it is	כִּי הוּא
the first day	יוֹם תְּחִלָּה
of the holy convocations,	לְמִקְרָאֵי קֹדֶשׁ
in remembrance	זֵכֶר
of the departure from Egypt;	לִיצִיאַת מִצְרָיִם.
for us thou hast chosen	כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ
and us thou hast sanctified	וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ
above all the peoples,	מִכָּל הָעַמִּים.
and thy holy Sabbath	וְשַׁבַּת קָדְשְׁךָ
in love and in favor	בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן
thou hast given us as an inheritance.	הִנְחַלְתָּנוּ׃
Blessed are *thou*, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who sanctifieth the Sebbath.	מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

---

2) Heb., to make. 3) Or, be attentive.

1) חצי הפסוק האחרון של בראשית א׳ עד סוף פסוק ג׳ מהפרק ב׳.

וְנַחַל	And *of* the river
עֲדָנֶיךָ	of thy pleasures
תַשְׁקֵם :	thou shalt make them drink.
כִּי עִמְּךָ	For with thee is
מְקוֹר חַיִּים	the fountain of life;
בְּאוֹרְךָ	In thy light
נִרְאֶה אוֹר :	shall we see light.
מְשֹׁךְ	Continue
חַסְדְּךָ	thy lovingkindness
לְיֹדְעֶיךָ ·	to them that know thee,
וְצִדְקָתְךָ	And thy righteousness
לְיִשְׁרֵי לֵב :	to the upright in heart.

מְקוֹרֵי הַתְּפִלָּה.

(השמטות)

הברכה להתעטף בציצית מקורה בתלמוד מנחות מ״ג ע״א, אולם הברכה על מצות ציצית לא נמצא בתלמוד.

מה טובו וכ״ו הוא לקוטי פסוקים (במדבר כ״ד ה׳; תהלים ה׳ ח׳; כ״ו ח׳; צ״ה ו׳; ס״ט י״ד) ומובא בסדורו של רב עמרם גאון לאמרו כשיכנס לביהכ״נ. והרש״ל בתשובותיו כ׳ ס״ד כתב שנהג שלא לאמר פסוק מה טובו, שנאמר מפי בלעם והקללה נתכוון, כדחז״ל. וגם לא הפסוק ואני תפלתי שנתקן לומר רק במנחה לשבת.

אדון עולם וכו׳ עיין מה שכתבנו בתפלות לחול צד 182

יגדל וכו׳. שיר על משקל ב׳ תנועות ויתד, ב׳ תנועות ויתד, וב׳ תנועות.בדלת וכן בסוגר, וההברה האחרונה בכל סוגר היא תו. מי מחברו לא נודע בבירור. יש שמצאו את השם יחיאל ברב ברוך בחרוז יחיה אל ברב חסדו ברוך. והחכם ר׳ שמואל דוד לוצאטו, במבוא שלו במחזור בני רומא דף י״ח, מצא ששם מחברו הוא ר׳ דניאל בר יהודה דיין.

השיר יגדל מיוסד על י״ג עיקרי הדת להרמב״ם שמביא בפירושו למשנה, סנהדרין ראש פרק חלק, ושנתקבלו בכל תפוצות ישראל. אולם הרמב״ם לא כתבו, כאשר הוכיח בעל הגיון לב והחכם פירשטענטהאל בבאורו למורה נבוכים ח״א פ׳ ט״ז הערה ט׳.

לא יחליף האל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו. כתוב בסדור עבודת ישראל: „לזולתו לדת אחרת. והנה כפי משפט הלשון ראוי לאמר לזולתה, שב על מלת דתו שהיא לשון נקבה, ומפני שווי החרוזים לחתמם כלם על ו׳ אמר לזולתו.״ עכ״ל. וע״פ זה תרגמתי בסדורי, בתפלות לחול, הוצאה ראשונה: „און ער וועט קיינמאל פערבייטען זיין געזעטץ אויף איין אנדער (געזעטץ).״

והנה למר ראובן הורוויץ מסט. לואיז, אשר ממכתבו אלי נכר שמלומד הוא, לא ישרה העתקתי זאת, ולפי דעתו מלת לזולתו מוסבה על על יד נביאו נאמן ביתו ופירושו: תורת אמת נתן לעמו אל על יד נביאו נאמן ביתו, אבל לא יחליף האל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו פ״י ע״י אחר זולת משה.

והנה אף כי פרושו טוב, כמו שנכון גם פרושו של עבודת ישראל, אם אין לנו פירוש אחר טוב ממנו, בכל זאת אחשוב כי הערתו של מר הורוויץ הביאתני על דרך האמת והפירוש הפשוט, והפרוש, לפי דעתי, הוא: לא יחליף האל ולא ימיר דתו לעולמים לזולהו ר״ל לדת של זולתו, ומלת דת מושכת עצמה ואחרת עמה, כידוע ליודעי לשון המליצה. ועל פי זה תקנתי את תרגומי בהוצאה השניה מסדורי ותרגמתי: „ער וועט קיין מאל פערבייטען זיין געזעטץ אויף איין אנדערן׳ס (געזעטץ)״.

in the fringed *robe*,	בַּצִּיצִת
so shall be enwrapped	כֵּן תִּתְעַטֵּף
my soul	נִשְׁמָתִי
and the 248 members of my body	וּרְמַ״ח אֵבָרַי
and the 365 of my [2]veins	וּשְׁסָ״ה גִידַי
with the light of the fringes	בְּאוֹר הַצִּיצִת
which amount to 613. [3]	הָעוֹלֶה תַרְיַ״ג .
And even as I cover myself	וּכְשֵׁם שֶׁאֲנִי מִתְכַּסֶּה
with a Tallith	בְּטַלִּית
in this world,	בָּעוֹלָם הַזֶּה
so may I [4]be worthy	כַּךְ אֶזְכֶּה
of a robe of the learned	לַחֲלוּקָא דְרַבָּנָן
and of a beauteous Tallith	וּלְטַלִּית נָאָה
in the world to come,	לָעוֹלָם הַבָּא
in the garden of Eden.	בְּגַן עֵדֶן .
And through the commandment of *the* fringes	וְעַל יְדֵי מִצְוַת צִיצִת
shall be delivered	תִּנָּצֵל
my soul, and my spirit,	נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי
and my prayer	וּתְפִלָּתִי
from outside *evils*;	מִן הַחִיצוֹנִים .
and the Tallith	וְהַטַּלִּית
may spread	יִפְרוֹשׂ
its wings	כְּנָפָיו
over them,	עֲלֵיהֶם
and deliver them	וְיַצִּילֵם
as an eagle	כְּנֶשֶׁר
that stirreth up her nest,	יָעִיר קִנּוֹ
that fluttereth over her young.	עַל גּוֹזָלָיו יְרַחֵף .
And may be counted	וּתְהֵא חֲשׁוּבָה
the commandment of *the* fringes	מִצְוַת צִיצִת
before the most Holy, blessed be He,	לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
as if I had fulfilled it	כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ
with all its details,	בְּכָל פְּרָטֶיהָ
and its particulars,	וְדִקְדּוּקֶיהָ
and its meanings,	וְכַוָּנוֹתֶיהָ
and the 613 commandments	וְתַרְיַ״ג מִצְוֹת
that depend on it.	הַתְּלוּיִם בָּהּ
Amen! Selah!	אָמֵן סֶלָה :

Enwrap thyself in the Tallith, and say:—

Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם .
who hath sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and hath commanded us	וְצִוָּנוּ
to enwrap ourselves	[1] לְהִתְעַטֵּף
in the [5]fringed *garment*.	בַּצִּיצִת :

Psalm xxxvi.	תהלים ל״ו
8. How precious is thy lovingkindness,	ח מַה יָּקָר חַסְדְּךָ
O God!	אֱלֹהִים
And the children of men	וּבְנֵי אָדָם .
under the shadow of thy wings	בְּצֵל כְּנָפֶיךָ
they take shelter.	יֶחֱסָיוּן :
9. They shall be satisfied	ט יִרְוְיֻן
with the fatness of thy house,	מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ .

---

1) גמרא מנחות מ״ג ע״א. 2) Or, sinews, nerves. 3) The word ציצית, when written fully with two Jods, amouts to 600, and the five knots and eight threads, of which the ציצית are made up, amount to 18; total amount 613. 4) Or, deserve. 5) Heb., fringes.

And he *is* my God,	וְהוּא אֵלִי
and my living Redeemer,	וְחַי גֹּאֲלִי.
and [1]a rock in *my* travail	וְצוּר חֶבְלִי
in time of distress.	בְּעֵת צָרָה:
And he *is* my banner	וְהוּא נִסִּי
and a refuge to me,	וּמָנוֹס לִי
the portion of my cup	מְנָת כּוֹסִי
in the day when I call.	בְּיוֹם אֶקְרָא:
Into his hand	בְּיָדוֹ
I commit my spirit,	אַפְקִיד רוּחִי
when I sleep	בְּעֵת אִישַׁן
and when I awake.	וְאָעִירָה:
And with my spirit	וְעִם רוּחִי
I commit my body *also;*	גְּוִיָּתִי
the Lord *is* with me,	יְיָ לִי
and I will not fear.	וְלֹא אִירָא:

יגדל

Let be magnified	יִגְדַּל
the living God,	אֱלֹהִים חַי
and let him be praised;	וְיִשְׁתַּבַּח
he exists,	נִמְצָא
and *there is* no period	וְאֵין עֵת
unto his existence.	אֶל מְצִיאוּתוֹ:
He is One,	אֶחָד
and *there is* no unity	וְאֵין יָחִיד
like unto his unity;	כְּיִחוּדוֹ
he is [2]invisible,	נֶעְלָם
and *there is* no end	וְגַם אֵין סוֹף
to his unity.	לְאַחְדוּתוֹ:
He has no bodily form,	אֵין לוֹ דְמוּת הַגּוּף
and he is not a body;	וְאֵינוֹ גוּף
we can compare nought unto him	לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו
in his holiness.	קְדֻשָּׁתוֹ:
He was prior	קַדְמוֹן
to anything	לְכָל דָּבָר
that has been created;	אֲשֶׁר נִבְרָא
he was the first,	רִאשׁוֹן
and *there was* no beginning.	וְאֵין רֵאשִׁית
to his beginning.	לְרֵאשִׁיתוֹ:
Behold, he *is*	הִנּוֹ
Lord of *the* universe;	אֲדוֹן עוֹלָם
to every creature	לְכָל נוֹצָר
he teaches his greatness	יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ
and his sovereignty.	וּמַלְכוּתוֹ:
The [3]inspiration of his prophecy	שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ
he gave	נְתָנוֹ
unto the men of his choice	אֶל אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ
and his glory.	וְתִפְאַרְתּוֹ:
There has not arisen	לֹא קָם
in Israel	בְּיִשְׂרָאֵל
another like unto Moses,	כְּמשֶׁה עוֹד.
a prophet	נָבִיא
and one who beheld	וּמַבִּיט
his similitude.	אֶת תְּמוּנָתוֹ:
The Law of truth	תּוֹרַת אֱמֶת
God gave to his people	נָתַן לְעַמּוֹ אֵל
by the hand of his prophet,	עַל יַד נְבִיאוֹ

---

[1] Or, the Rock is my portion. [2] Or, inconceivable; Heb., concealed. [3] Or, influence.

תפלת שחרית

MORNING SERVICE.

How goodly are thy tents,	מַה טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ
O Jacob !	יַעֲקֹב .
thy dwellings,	מִשְׁכְּנֹתֶיךָ
O Israel!	יִשְׂרָאֵל :
And I,	וַאֲנִי
[1]in thy great loving-kindness,	בְּרֹב חַסְדְּךָ
[2]I enter thy house;	אָבֹא בֵיתֶךָ .
[2]I [3]worship	אֶשְׁתַּחֲוֶה
toward thy holy temple	אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ
in fear of thee.	בְּיִרְאָתֶךָ :
O Lord !	יְיָ
I love	אָהַבְתִּי
the habitation of thy house,	מְעוֹן בֵּיתֶךָ .
and the dwelling place	וּמְקוֹם מִשְׁכַּן
of thy glory.	כְּבוֹדֶךָ :
And [1]I [3]worship,	וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה
and bow down;	וְאֶכְרָעָה .
[1]I bend the knee	אֶבְרְכָה
before the Lord, my Maker.	לִפְנֵי יְיָ עֹשִׂי :
And I *offer* my prayer	וַאֲנִי תְפִלָּתִי
unto thee, O Lord,	לְךָ יְיָ
in [4]an acceptable time;	עֵת רָצוֹן
O God !	אֱלֹהִים
in thy great loving-kindness,	בְּרָב חַסְדֶּךָ .
answer me	עֲנֵנִי
[5]with thy true salvation.	בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ :

He is Lord of the universe,	אֲדוֹן עוֹלָם.
who reigned	אֲשֶׁר מָלַךְ
before any creature	בְּטֶרֶם כָּל יְצִיר
was created.	נִבְרָא :
At the time	לְעֵת
when it was made	נַעֲשָׂה
by his desire	בְחֶפְצוֹ
all,	כֹּל .
then	אֲזַי
KING	מֶלֶךְ
was his name proclaimed.	שְׁמוֹ נִקְרָא :
And afterwards,	וְאַחֲרֵי
when all shall have had an end,	כִּכְלוֹת הַכֹּל .
alone shall reign	לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ .
the dreaded one.	נוֹרָא :
And he was,	וְהוּא הָיָה
and he is,	וְהוּא הֹוֶה .
and he will be	וְהוּא יִהְיֶה
in glory.	בְּתִפְאָרָה :
And he *is* One,	וְהוּא אֶחָד
and *there is* no second	וְאֵין שֵׁנִי .
to compare to him,	לְהַמְשִׁיל לוֹ
to consort *with him.*	לְהַחְבִּירָה :
He is without beginning,	בְּלִי רֵאשִׁית
without end;	בְּלִי תַכְלִית .
and to him belong the strength	וְלוֹ הָעֹז
and the dominion.	וְהַמִּשְׂרָה :

---

1) Or, with the greatness of thy mercy. 2) Or, I will, etc. 3) Or, prostrate myself. 4) Or, a time of favor. 5) Or, in the truth of thy salvation.

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and has commanded us	וְצִוָּנוּ
to occupy ourselves	לַעֲסוֹק
with the words of *the* Law.	בְּדִבְרֵי תוֹרָה׃

And make pleasant, we pray thee,	וְהַעֲרֶב נָא
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the words	אֶת דִּבְרֵי
of thy Law	תוֹרָתְךָ
in our mouth,	בְּפִינוּ
and in the mouth of thy people,	וּבְפִי עַמְּךָ
the house of Israel	בֵּית יִשְׂרָאֵל
so that we may be,	וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ
and our offspring,	וְצֶאֱצָאֵינוּ
and the offspring of thy people,	וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל
all of us	כֻּלָּנוּ
knowers of thy name	יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ
and learners of thy Law	וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ
for its sake.	לִשְׁמָהּ׃
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who teaches *the* Law	הַמְלַמֵּד תּוֹרָה
to his people Israel.	לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has chosen us	אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
from all the nations,	מִכָּל הָעַמִּים
and has given us	וְנָתַן לָנוּ
his Law.	אֶת תּוֹרָתוֹ׃
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the giver of the Law.	נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

The Lord bless thee,	יְבָרֶכְךָ יְיָ
and [1]keep thee.	וְיִשְׁמְרֶךָ׃
The Lord let shine	יָאֵר יְיָ
his face	פָּנָיו
unto thee,	אֵלֶיךָ
and he [2]show thee favor.	וִיחֻנֶּךָּ׃
The Lord [3]lift up	יִשָּׂא יְיָ
his [4]face	פָּנָיו
unto thee,	אֵלֶיךָ
and give thee	וְיָשֵׂם לְךָ
peace.	שָׁלוֹם׃

These are the things	אֵלּוּ דְבָרִים
which have no *fixed* measure:	שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר
the corner *of the field*,[5]	הַפֵּאָה
and the first fruits,[6]	וְהַבִּכּוּרִים
and the appearance *offering*,[7]	וְהָרֵאָיוֹן
and the practice of charity,	וּגְמִילוּת חֲסָדִים
and the study of *the* Law.	וְתַלְמוּד תּוֹרָה׃
These are the things	אֵלּוּ דְבָרִים
of which a man eats	שֶׁאָדָם אוֹכֵל

---

1) or, preserve. 2) Or, be gracious unto thee. 3) Or, turn. 4) Or, countenance. 5) See Lev. 19. 9, 10. 6) See Ex. 23. 19. 7) See Deut. 16. 16.

who has sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and has commanded us	וְצִוָּנוּ
concerning the washing of the hands.	עַל נְטִילַת יָדָיִם:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has formed	אֲשֶׁר יָצַר
(*the*) man	אֶת הָאָדָם
in his wisdom,	בְּחָכְמָה,
and created in him	וּבָרָא בוֹ
[6]orifices, [5]orifices[6]	נְקָבִים נְקָבִים,
[7]vessels, [7]vessels [8]	חֲלוּלִים חֲלוּלִים.
It is revealed and known	גָּלוּי וְיָדוּעַ
before the throne	לִפְנֵי כִסֵּא
of thy glory,	כְבוֹדֶךָ
that if it be opened	שֶׁאִם יִפָּתֵחַ
one of them,	אֶחָד מֵהֶם
or it be closed	אוֹ יִסָּתֵם
one of them,	אֶחָד מֵהֶם,
it would be impossible	אִי אֶפְשַׁר
to exist,	לְהִתְקַיֵּם
and to stand before thee.	וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ:
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who heals	רוֹפֵא
all flesh,	כָל בָּשָׂר
and [9]does wonderously.	וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת:

the faithful of his house.	נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
God will not alter,	לֹא יַחֲלִיף הָאֵל
and he will never change his Law	וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים,
for any other.	לְזוּלָתוֹ:
He [1]observes and knows	צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ
our secrets;	סְתָרֵינוּ.
he beholds	מַבִּיט
the end of a thing	לְסוֹף דָּבָר
[2]at its beginning.	בְּקַדְמָתוֹ:
He [3]bestows upon a man lovingkindness	גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד
according to his work;	כְּמִפְעָלוֹ.
he gives to the wicked	נוֹתֵן לְרָשָׁע
evil	רַע
according to his wickedness.	כְּרִשְׁעָתוֹ:
He will send	יִשְׁלַח
at the end of the days	לְקֵץ הַיָּמִין
our anointed,	מְשִׁיחֵנוּ.
to redeem	לִפְדּוֹת
those that wait	מְחַכֵּי
for the [4]time of his salvation.	קֵץ יְשׁוּעָתוֹ:
The dead	מֵתִים
will God revive	יְחַיֶּה אֵל
in abundance of his lovingkindness.	בְּרֹב חַסְדּוֹ.
Blessed *be* for ever	בָּרוּךְ עֲדֵי עַד
his glorious name.	שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:
Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם

---

1) Or, perceives; watches. 2) Or, before it exists. 3) Or, he rewards a man. 4) Heb., end. 5) Or, tubes 6) I. e., many orifices. 7) Heb., cavities. 8) I. e. many vessels. 9) Or, works.

בִּינָה	understanding
לְהַבְחִין	to distinguish
בֵּין יוֹם	between day
וּבֵין לָיְלָה׃	and (*between*) night.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
שֶׁלֹּא עָשַׂנִי	who has not made me
גּוֹי׃	a heathen.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
שֶׁלֹּא עָשַׂנִי	who has not made me
עָבֶד׃	a slave.

אנשים אומרים:	Men say :—
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
שֶׁלֹּא עָשַׂנִי	who has not made me
אִשָּׁה׃	a woman.

נשים אומרות:	Women say :—
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
שֶׁעָשַׂנִי	who has made me
כִּרְצוֹנוֹ:	according to his will.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
פּוֹקֵחַ עִוְרִים׃	who opens *the eyes of* the blind.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים׃	who clothes the naked.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
מַתִּיר אֲסוּרִים׃	who [1]releases the bound.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
זוֹקֵף כְּפוּפִים׃	who raises those that are bent down.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
רוֹקַע הָאָרֶץ	who stretches out the earth
עַל הַמָּיִם׃	over the waters.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
הָעוֹשֶׂה[2] לִי	who provides for me
כָּל צָרְכִּי׃	my every want.

---

[1] Or, loosens. [2] ג״א: שעשה

into me,	בִּי .
and thou preservest it	וְאַתָּה מְשַׁמְּרָהּ
within me;	בְּקִרְבִּי .
and thou art hereafter	וְאַתָּה עָתִיד
to take it from me,	לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי
and to restore it in me	וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי
at a future time to come.	לֶעָתִיד לָבֹא .
All the time	כָּל זְמַן
that the soul is within me,	שֶׁהַנְּשָׁמָה בְקִרְבִּי
[5]I give thanks	מוֹדֶה אֲנִי
before thee,	לְפָנֶיךָ
O Lord my God	יְיָ אֱלֹהַי
and God of my fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי .
Sovereign	רִבּוֹן
of all works,	כָּל הַמַּעֲשִׂים .
Lord of all souls.	אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת :
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who restores	הַמַּחֲזִיר
souls	נְשָׁמוֹת
to dead [7]bodies.	לִפְגָרִים מֵתִים :

The following sixteen Blessings are called "Blessings of the Dawn", and were composed in the times of the Talmud (ברכות ס' ע"ב;מנחות מ"ג ע"ב) with the exception of שעשני כרצונו, which was written at a later period.

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who has given	אֲשֶׁר נָתַן
to the cock	לַשֶּׂכְוִי

their fruits[1]	פֵּרוֹתֵיהֶם
in this world,	בָּעוֹלָם הַזֶּה
and the principal remains	וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת
for the world to come;	לָעוֹלָם הַבָּא .
and these are they:	וְאֵלּוּ הֵן .
honoring father and mother,	כִּבּוּד אָב וָאֵם .
and bestowing kindnesses,	וּגְמִילוּת חֲסָדִים .
and attending early	וְהַשְׁכָּמַת
in the house of learning,[2]	בֵּית הַמִּדְרָשׁ
morning	שַׁחֲרִית
and evening,	וְעַרְבִית.
and [3]entertaining strangers,	וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים.
and visiting the sick,	וּבִקּוּר חוֹלִים .
and [3]dowering the bride,	וְהַכְנָסַת כַּלָּה.
and [3]conveying the dead,	וּלְוָיַת הַמֵּת.
and devotion in prayer,	וְעִיּוּן תְּפִלָּה.
and [3]making peace	וַהֲבָאַת שָׁלוֹם
between man	בֵּין אָדָם
and his fellow-man;	לַחֲבֵרוֹ .
but the study of the Law	וְתַלְמוּד תּוֹרָה
is equal to them all.	כְּנֶגֶד כֻּלָּם :

My God!	אֱלֹהַי .
the soul	נְשָׁמָה
which thou hast given	שֶׁנָּתַתָּ
in me	בִּי
is pure;	טְהוֹרָה הִיא .
thou hast created it,	אַתָּה בְרָאתָהּ .
thou hast formed it,	אַתָּה יְצַרְתָּהּ .
thou hast breathed it	אַתָּה נְפַחְתָּהּ

---

1) Or, the fruits of which a man enjoys. 2) I. e., the synagogue where the Talmud is studied. 3) Heb., bringing. 4) Heb. following the dead (to the grave). 5) Or, I acknowledge, etc., that thou art Sovereign of, etc. 6) Or, carcasses.

from a hard [4]law-suit,	מִדִּין קָשֶׁה
and from a hard [5]litigant,	וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה
whether he be	בֵּין שֶׁהוּא
a son of the covenant,[6]	בֶן בְּרִית
or (*whether*) he be not	וּבֵין שֶׁאֵינוֹ
a son of the covenant.[6]	בֶן בְּרִית׃

Our God	אֱלֹהֵינוּ[1]
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
remember us	זָכְרֵנוּ
with a good remembrance	בְּזִכָּרוֹן טוֹב
before thee,	לְפָנֶיךָ
and visit us	וּפָקְדֵנוּ
with a visitation	בִּפְקֻדַּת
of salvation and mercy	יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים
from the heavens,	מִשְּׁמֵי
the heavens of old;	שְׁמֵי קֶדֶם.
and remember to us,	וּזְכָר לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the love	אַהֲבַת
of the ancient *fathers*,	הַקַּדְמוֹנִים
Abraham, Isaac, and Israel,	אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל
thy servants,	עֲבָדֶיךָ.
the covenant,	אֶת הַבְּרִית
and the kindness,	וְאֶת הַחֶסֶד
and the oath	וְאֶת הַשְּׁבוּעָה
which thou hast sworn	שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ
to Abraham our father	לְאַבְרָהָם אָבִינוּ
and grant us this day	וּתְנֵנוּ הַיּוֹם
and every day	וּבְכָל יוֹם
grace,	לְחֵן
and favor,	וּלְחֶסֶד
and mercy	וּלְרַחֲמִים
in thy eyes,	בְּעֵינֶיךָ
and in the eyes	וּבְעֵינֵי
of all who behold us;	כָל רוֹאֵינוּ.
and bestow upon us	וְתִגְמְלֵנוּ
lovingkindnesses.	חֲסָדִים טוֹבִים;
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
who bestows	גּוֹמֵל
lovingkindnesses	חֲסָדִים טוֹבִים
upon his people Israel.	לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃

This prayer was composed by Rabbi Judah Hanasi, who recited it at the end of all prayers. ברכות ט״ז ע״ב; שבת ל׳ ע״ב.

May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord my God	יְיָ אֱלֹהַי
and God of my fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי.
to deliver me	שֶׁתַּצִּילֵנִי
this day and every day	הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם
from [2]arrogant men	מֵעַזֵּי פָנִים
and from [3]arrogance,	וּמֵעַזּוּת פָּנִים.
from a bad man,	מֵאָדָם רָע
and from a bad companion,	וּמֵחָבֵר רָע
and from a bad neighbor,	וּמִשָּׁכֵן רָע
and from a mishap,	וּמִפֶּגַע רָע
and from the adversary	וּמִשָּׂטָן
that destroys,	הַמַּשְׁחִית.

---

[1] This prayer, with some changes, can be found in Musaf service for New Year.

[2] Heb., bold faces.

[3] Heb., boldness of face.

[4] Or, judgment.

[5] Or, opponent.

[6] I. e., a Hebrew.

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who [2]directs	הַמֵּכִין
the steps of man.	מִצְעֲדֵי גָבֶר׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who girds Israel	אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל
with might.	בִּגְבוּרָה׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who crowns Israel	עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל
with glory.	בְּתִפְאָרָה׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who give	הַנּוֹתֵן
to the veary	לַיָּעֵף
strength.	כֹּחַ׃

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם
who removes	הַמַּעֲבִיר
sleep	שֵׁנָה
from my eyes,	מֵעֵינָי
and slumber	וּתְנוּמָה
from my eyelids.	מֵעַפְעַפָּי׃

[3]And may it be *the* will	וִיהִי רָצוֹן
[3]from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
to [4]make us familiar	שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ
with thy Law,	בְּתוֹרָתֶךָ
and to attach us	וְדַבְּקֵנוּ
to thy commandments,	בְּמִצְוֹתֶיךָ.
and bring us not	וְאַל תְּבִיאֵנוּ
neither into the power of sin,	לֹא לִידֵי חֵטְא.
nor into the power of transgression	וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה
or iniquity,	וְעָוֹן.
nor into the power of temptation,	וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן.
nor into the power of contempt;	וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן.
and let not have rule	וְאַל תַּשְׁלֶט
over us	בָּנוּ
the evil [5]desire;	יֵצֶר הָרַע.
and keep us far	וְהַרְחִיקֵנוּ
from a bad man	מֵאָדָם רַע
and from a bad companion;	וּמֵחָבֵר רַע.
and attach us	וְדַבְּקֵנוּ
to a good [5]desire	בְּיֵצֶר הַטּוֹב
and to good works;	וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים.
and subdue our [5]desire	וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ
[6]to be obedient to thee;	לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ.

---

1) נ א: אשר הכין. 2) Or, establishes; makes firm. 3) Or, And may it be thy will. 4) Or, accustom us to thy, etc.; or, to make us walk in, etc. 5) Or, inclination. 6) Or, to serve thee; or, to submit itself to thee

and he put *it*	וַיָּשֶׂם
upon Isaac his son;	עַל יִצְחָק בְּנוֹ
and he took in his hand	וַיִּקַּח בְּיָדוֹ
the fire	אֶת הָאֵשׁ
and the knife;	וְאֶת הַמַּאֲכֶלֶת.
and they [1]went both of them	וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם
together.	יַחְדָּו׃
7. And Isaac said	ז וַיֹּאמֶר יִצְחָק
unto Adraham his father,	אֶל אַבְרָהָם אָבִיו
and he said:	וַיֹּאמֶר
My father:	אָבִי
and he said:	וַיֹּאמֶר
Here am I, my son.	הִנֶּנִּי בְנִי.
And he said:	וַיֹּאמֶר
Behold, *here is* the fire	הִנֵּה הָאֵשׁ
and the wood;	וְהָעֵצִים
but where *is* the lamb	וְאַיֵּה הַשֶּׂה
for a burnt-offering?	לְעֹלָה׃
8. And Abraham said:	ח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
God	אֱלֹהִים
will [2]provide himself the lamb	יִרְאֶה לּוֹ הַשֶּׂה
for a burnt-offering	לְעֹלָה
my son;	בְּנִי.
so they went both of them	וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם
together.	יַחְדָּו׃
9. And they came	ט וַיָּבֹאוּ
unto the place	אֶל הַמָּקוֹם
of which God had told him;	אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים
and Abraham built there	וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם
the altar,	אֶת הַמִּזְבֵּחַ
and he arranged	וַיַּעֲרֹךְ
the wood,	אֶת הָעֵצִים.
and he bound	וַיַּעֲקֹד
Isaac his son,	אֶת יִצְחָק בְּנוֹ
and he laid him	וַיָּשֶׂם אֹתוֹ
upon the altar	עַל הַמִּזְבֵּחַ
[3]above the wood.	מִמַּעַל לָעֵצִים׃
10. And Abraham stretched forth	וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם
his hand,	אֶת יָדוֹ
and he took	וַיִּקַּח
the knife	אֶת הַמַּאֲכֶלֶת.
to slay his son.	לִשְׁחֹט אֶת בְּנוֹ׃
11. But *now* called unto him	יא וַיִּקְרָא אֵלָיו
an angel of the Lord	מַלְאַךְ יְיָ
out of the heaven,	מִן הַשָּׁמַיִם
and he said:	וַיֹּאמֶר
Abraham, Abraham;	אַבְרָהָם אַבְרָהָם.
and he said:	וַיֹּאמֶר
Here am I.	הִנֵּנִי׃
12. And he said:	יב וַיֹּאמֶר
Do not stretch out	אַל תִּשְׁלַח
thy hand	יָדְךָ
unto the lad,	אֶל הַנַּעַר
and do not do to him	וְאַל תַּעַשׂ לוֹ
any thing;	מְאוּמָה.
for now I know	כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי
that thou fearest God;	כִּי יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה

---

[1] Or, two went. [2] Heb., see for himself. [3] Heb., from above to the wood.

on the mount Moriah,	בְּהַר הַמּוֹרִיָּה,
and the binding	וְאֶת הָעֲקֵדָה
with which he bound	שֶׁעָקַד
Isaac his son	אֶת יִצְחָק בְּנוֹ
upon the [2]altar,	עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ
as it is written	כַּכָּתוּב
in thy Law.	בְּתוֹרָתֶךָ׃
1. And it came to pass	א וַיְהִי[1]
after these things,	אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
that God	וְהָאֱלֹהִים
did [3]tempt Abraham,	נִסָּה אֶת אַבְרָהָם.
and he said unto him:	וַיֹּאמֶר אֵלָיו
Abraham;	אַבְרָהָם
and he said:	וַיֹּאמֶר
Here am I.	הִנֵּנִי׃
2. And he said:	ב וַיֹּאמֶר
Take, now,	קַח נָא
thy son,	אֶת בִּנְךָ
thy only son	אֶת יְחִידְךָ
whom thou lovest,	אֲשֶׁר אָהַבְתָּ
even Isaac,	אֶת יִצְחָק
and [4]get thee	וְלֶךְ לְךָ
into the land of Moriah;	אֶל אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה.
and offer him there	וְהַעֲלֵהוּ שָׁם
for a burnt-offering	לְעֹלָה
upon one of the mountains	עַל אַחַד הֶהָרִים
of which I will tell thee.	אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃
3. And Abraham rose up early	ג וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם
in the morning,	בַּבֹּקֶר
and he saddled	וַיַּחֲבֹשׁ
his ass,	אֶת חֲמֹרוֹ
and he took	וַיִּקַּח
[5]his two young men	אֶת שְׁנֵי נְעָרָיו
with him,	אִתּוֹ
and Isaac his son;	וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ.
and he cleft	וַיְבַקַּע
the wood for *the* burnt-offering,	עֲצֵי עֹלָה
and he rose up,	וַיָּקָם
and went	וַיֵּלֶךְ
unto the place	אֶל הַמָּקוֹם
of which God told him.	אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים׃
4. On the third day	ד בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
Abraham lifted up	וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם
his eyes,	אֶת עֵינָיו
and saw the place	וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם
from a distance.	מֵרָחֹק׃
5. And Abraham said	ה וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
unto his young men:	אֶל נְעָרָיו
Abide you here[6]	שְׁבוּ לָכֶם פֹּה
with the ass,	עִם הַחֲמוֹר
and I and the lad	וַאֲנִי וְהַנַּעַר
will go yonder;	נֵלְכָה עַד כֹּה.
and we will worship,	וְנִשְׁתַּחֲוֶה
and we will return unto you.	וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם׃
6. And Abraham took	ו וַיִּקַּח אַבְרָהָם
the wood for the burnt-offering,	אֶת עֲצֵי הָעֹלָה

---

[1] בראשית כ״ב א–י״ט. [2] Or, top of the altar [3] Or, test, prove. [4] Heb., go to thee. [5] Or, two of his young men. [6] Heb., Stay for yourselves here

Sovereign of the universe!	[1]רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם.
may it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ ,
to remember to us	שֶׁתִּזְכָּר לָנוּ
the covenant of our fathers,	בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ
as Abraham our father suppressed	כְּמוֹ שֶׁכָּבַשׁ אַבְרָהָם אָבִינוּ
his compassion	אֶת רַחֲמָיו
to his only son,	מִבֶּן יְחִידוֹ
and he wanted	וְרָצָה
to slaughter him,	לִשְׁחוֹט אוֹתוֹ
in order to perform	כְּדֵי לַעֲשׂוֹת
thy will,	רְצוֹנֶךָ .
so may thy compassion suppress	כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ
thy anger	אֶת כַּעַסְךָ
(*from*) against us;	מֵעָלֵינוּ
and let thy compassion be [2]added	וְיִגֹּלוּ רַחֲמֶיךָ
unto thy *other* [3]measures,	עַל מִדּוֹתֶיךָ .
and deal with us	וְתִכָּנֵס אִתָּנוּ
better than the order of thy law requires;	לִפְנִים מִשּׁוּרַת דִּינֶךָ .
and [4]let thy conduct with us be,	וְתִתְנַהֵג עִמָּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
with the measure	בְּמִדַּת
of lovingkindness	הַחֶסֶד
and with the measure	וּבְמִדַּת
of compassion;	הָרַחֲמִים .

and in thy great goodness	וּבְטוּבְךָ הַגָּדוֹל
may turn aside	יָשׁוּב
the fierceness of thy wrath	חֲרוֹן אַפְּךָ
from thy people,	מֵעַמְּךָ
and from thy city,	וּמֵעִירְךָ
and from thy land,	וּמֵאַרְצְךָ
and from thy inheritance;	וּמִנַּחֲלָתֶךָ .
and fulfil to us,	וְקַיֵּם לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the word	אֶת הַדָּבָר
which thou hast promised us	שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ
through the hands of Moses	עַל יְדֵי מֹשֶׁה
thy servant;	עַבְדֶּךָ .
as it is said:	כָּאָמוּר .
And I will remember	[5]וְזָכַרְתִּי
my covenant	אֶת בְּרִיתִי
with Jacob,	יַעֲקוֹב .
and also my covenant	וְאַף אֶת בְּרִיתִי
with Isaac,	יִצְחָק
and also my covenant	וְאַף אֶת בְּרִיתִי
with Abraham	אַבְרָהָם
I will remember;	אֶזְכֹּר
and the land	וְהָאָרֶץ
I will remember.	אֶזְכֹּר :

The last three prayers, viz., אלהינו ואלהי אבותינו, ויהי אחר, רבונו של עולם are omitted in almost all prayer books published outside of Russia.

לְעוֹלָם יהא אדם was included in the prayers by an error on the part of an ignorant copist or printer, who did not know that לעולם יהא אדם is an inscription containing the law regarding the recital of רבון כל העולמים every morning; or, for any reason, the printer or publisher wanted to supply that inscription with vowel-points (נקודות, תנועות), and have it punctuated just as the pray-

---

1) This prayer, with some changes, can be found in Musaf service for New Year. 2) Heb., rolled. 3) I. e., principles or qualifications of God. 4) Or, treat us. 5) ויקרא כ״ו, מ״ב.

and thou hast not withheld	וְלֹא חָשַׂכְתָּ
thy son,	אֶת בִּנְךָ
thy only son,	אֶת יְחִידְךָ
from me.	מִמֶּנִּי׃
13. And Abraham lifted up	יג וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם
his eyes,	אֶת עֵינָיו
and he saw	וַיַּרְא
and, behold, a ram behind *him*	וְהִנֵּה אַיִל אַחַר
was entangled	נֶאֱחַז
in a thicket	בַּסְּבַךְ
by his horns;	בְּקַרְנָיו .
and Abraham went,	וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם
and took the ram,	וַיִּקַּח אֶת הָאַיִל
and he offered him up	וַיַּעֲלֵהוּ
for a burnt-offering	לְעֹלָה
instead of his son.	תַּחַת בְּנוֹ׃
14. And Abraham called	יד וַיִּקְרָא אַבְרָהָם
the name	שֵׁם
of that place	הַמָּקוֹם הַהוּא
[1]Adonai Jireh;	יְיָ יִרְאֶה .[5]
as it is said *to* this day:	אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם
In the mount of the Lord	בְּהַר יְיָ
[2]it shall be provided.	יֵרָאֶה׃[5]
15. Then called	טו וַיִּקְרָא
the angel of the Lord	מַלְאַךְ יְיָ
unto Abraham	אֶל אַבְרָהָם .
a second time	שֵׁנִית
out of the heaven,	מִן הַשָּׁמָיִם׃
16. And he said:	טז וַיֹּאמֶר
By myself I have sworn,	בִּי נִשְׁבַּעְתִּי
[3]says the Lord,	נְאֻם יְיָ .
that	כִּי
because thou hast done	יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
this thing,	אֶת הַדָּבָר הַזֶּה
and thou hast not withheld	וְלֹא חָשַׂכְתָּ
thy son,	אֶת בִּנְךָ
thy only son,	אֶת יְחִידֶךָ׃
17. That	יז כִּי
I will greatly bless thee,	בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ
and I will exceedingly multiply	וְהַרְבָּה אַרְבֶּה
thy seed	אֶת זַרְעֲךָ
like the stars of the heaven,	כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
and like the sand	וְכַחוֹל
which *is*	אֲשֶׁר
upon the shore of the sea;	עַל שְׂפַת הַיָּם .
and thy seed shall possess	וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ
the gate of his enemies.	אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃
18. And *there* will bless themselves	יח וְהִתְבָּרֲכוּ
with thy seed	בְזַרְעֲךָ
all the nations of the earth;	כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ
because	עֵקֶב
thou hast hearkened	אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ
[4]to my voice.	בְּקֹלִי׃
19. And Abraham returned	יט וַיָּשָׁב אַבְרָהָם
unto his young men,	אֶל נְעָרָיו
and they rose up,	וַיָּקֻמוּ
and went together	וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו
unto Beer Sheba;	אֶל בְּאֵר שָׁבַע
and Abraham dwelt	וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
in Beer Sheba.	בִּבְאֵר שָׁבַע׃

---

1) I. e., the Lord will see, or, provide. 2) Or, he shall be seen. 3) Heb., a saying of the Lord. 4) heb., in
5) See J. Steinberg's commentary to the Pentateuch and his lexicon under the roots of מוריה, ירושלם.

the children of Abraham,	בְּנֵי אַבְרָהָם
thy [5]lover,	אֹהַבְךָ
to whom thou didst swear	שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לּוֹ
on the mount of Moriah;	בְּהַר הַמּוֹרִיָּה.
the seed of Isaac,	זֶרַע יִצְחָק
his only son,	יְחִידוֹ
who was bound	שֶׁנֶּעֱקַד
upon the [6]altar;	עַל גַּב הַמִּזְבֵּחַ.
the congregation of Jacob,	עֲדַת יַעֲקֹב
thy first-born son,	בִּנְךָ בְּכוֹרֶךָ.
whom, [7]from thy love	שֶׁמֵּאַהֲבָתְךָ
wherewith thou didst love him,	שֶׁאָהַבְתָּ אוֹתוֹ.
and [7]from thy joy	וּמִשִּׂמְחָתְךָ
wherewith thou didst rejoice	שֶׁשָּׂמַחְתָּ
in him,	בּוֹ.
thou didst call his name	קָרָאתָ אֶת שְׁמוֹ
Israel and Jeshurun.[8]	יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן:

Therefore	לְפִיכָךְ
we are obliged	אֲנַחְנוּ חַיָּבִים
to give thanks to thee,	לְהוֹדוֹת לְךָ.
and to praise thee,	וּלְשַׁבֵּחֲךָ
and to glorify thee,	וּלְפָאֶרְךָ.
and to bless,	וּלְבָרֵךְ
and to sanctify,	וּלְקַדֵּשׁ
and to [9]offer	וְלָתֵת
praise and thanksgiving	שֶׁבַח וְהוֹדָיָה
to thy name.	לִשְׁמֶךָ:
Happy are we	אַשְׁרֵינוּ.
how goodly is our portion,	מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ.

and how pleasant is	וּמַה נָּעִים
our lot,	גּוֹרָלֵנוּ.
and how beautiful is	וּמַה יָּפָה
our inheritance!	יְרֻשָּׁתֵנוּ:
Happy are we,	אַשְׁרֵינוּ.
that we	שֶׁאֲנַחְנוּ
[10]come early	מַשְׁכִּימִים[1]
and [11]late,	וּמַעֲרִיבִים
evening and morning,	עֶרֶב וָבֹקֶר.
and say	וְאוֹמְרִים
twice	פַּעֲמַיִם
every day:	בְּכָל יוֹם:

Hear, O Israel,	שְׁמַע[2] יִשְׂרָאֵל.
Jehovah *is* our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
Jehovah *is* ONE.	יְיָ אֶחָד:

Blessed be	בָּרוּךְ[3]
the name	שֵׁם
of his glorious kingdom	כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:

Thou wast *the same*	אַתָּה[4] הוּא
before the world was created;	עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם.
thou art *the same*	אַתָּה הוּא
since the world was created;	מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.
thou art *the same*	אַתָּה הוּא
in this world,	בָּעוֹלָם הַזֶּה.

---

[1] בב״ר פ׳ צ״ח הגרסא: „משכימים ומעריבים בכל יום ואומרים שמע״ והיא נכונה מאד. [2] דברים ו׳ ד׳. [3] זו הוספת ר׳ יהודה החסיד מובא בטור. והרש״ל נהג להוסיף כל הפרשה הראשונה של ק״ש. [4] ירושלמי ברכות פ״ט מובא בילקוט ואתחנן רמז תתל״ו.

[5] Or, beloved; friend. [6] Heb., top of the altar. [7] Or, by reason of thy, etc.

[8] I. e., prevailer over angels and upright one. [9] Heb., give. [10] Or, rise. [11] Or, attend late.

What is our [7]kindness?	מָה חַסְדֵּנוּ
What is our righteous acts?	מַה צִּדְקוֹתֵינוּ
What is our help?	מַה יְּשׁוּעָתֵנוּ
What is our power?	מַה כֹּחֵנוּ
What is our might?	מַה גְּבוּרָתֵנוּ .
What can we say	מַה נֹּאמַר
before thee,	לְפָנֶיךָ .
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers?	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
Are not all the mighty men	הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים
as nought	כְּאַיִן
before thee,	לְפָנֶיךָ .
and men of [8]renown	וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם
as if they had never been,	כְּלֹא הָיוּ .
and *the* wise	וַחֲכָמִים
as without knowledge,	כִּבְלִי מַדָּע .
and *the* intelligent	וּנְבוֹנִים
as without understanding?	כִּבְלִי הַשְׂכֵּל .
For most of their actions	כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם
are [9]void,	תֹּהוּ .
and the days of their lives	וִימֵי חַיֵּיהֶם
are vanity before thee,	הֶבֶל לְפָנֶיךָ .
and the superiority of man	[3]וּמוֹתַר הָאָדָם
over the beast	מִן הַבְּהֵמָה
is nought,	אָיִן .
for all is vanity.	כִּי הַכֹּל הָבֶל :

[10]Nevertheless	[4]אֲבָל
we are thy people,	אֲנַחְנוּ עַמְּךָ
the children of thy covenant,	בְּנֵי בְרִיתֶךָ .

ers themselves are, and other publishers have imitated that mistake.

That this assertion is true is obvious from the תנא דבי אליהו ח״א פ׳ כ״א, where the following is said: A man should fear God with a perfect fear, and confess the truth, and speak truth in his heart. Every day he should rise early, and say: רבון כל העולמים. Thus, it is obvious, that the prayer itself begins with רבון כל העולמים. See תולדות הקליר מאת הגאון שי״ר צד קי״ז.

The writer of these lines, however, preferred not to take upon himself the responsibility of making any changes in the prayers, and therefore לעולם יהא אדם is given here with vowel-points.

Ever	לְעוֹלָם
should a man be	יְהֵא אָדָם
fearing [5]Heaven	יְרֵא שָׁמַיִם
in [6]private and in public,	בְּסֵתֶר [1]וּבְגָלוּי .
and acknowledge	וּמוֹדֶה
the truth,	עַל הָאֱמֶת .
and speak truth	וְדוֹבֵר אֱמֶת
in his heart;	בִּלְבָבוֹ .
and he should rise early,	וְיַשְׁכֵּם
and say:—	וְיֹאמַר :

Rabbi Jochanan said רבון, Rabbi Samuel said מה אנו. This Prayer was originally designated to be said in the Neilah service on the Day of Atonement. (יומא פ״ז ע״ב.)

Sovereign	רִבּוֹן
of all worlds!	כָּל הָעוֹלָמִים .
Not on account of our righteous acts	[2]לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ
do we lay	אֲנַחְנוּ מַפִּילִים
our supplications	תַּחֲנוּנֵינוּ
before thee,	לְפָנֶיךָ .
but on account of thy abundant mercies.	כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים :
What are we?	מָה אָנוּ
What is our life?	מֶה חַיֵּינוּ .

---

[1] The word ובגלוי is omitted in the most prayer books. [2] דניאל ט׳ י״ח. [3] קהלת ג׳ י״ט. [4] מכילתא פ׳ בשלח בפסוק תבאמו ותטעמו ומובא בילקוט רמז רנ״ג בשנוי מעט. [5] Or. God. [6] Heb., secret. [7] Or. piety. [8] Heb., name. [9] Or, emptiness. [10] Heb., But.

and at *that* time	וּבָעֵת
I will gather you;	קַבְּצִי אֶתְכֶם
for I will make you	כִּי אֶתֵּן אֶתְכֶם
(*for*) a name and (*for*) a praise	לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה
among all the peoples of the earth,	בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ
when I bring back	בְּשׁוּבִי
your captivity	אֶת שְׁבוּתֵיכֶם
before your eyes,	לְעֵינֵיכֶם
says the Lord.	אָמַר יְיָ׃

על דבר אמירת פרשת הכיור, המובאה פה, ופרשת תרומת הדשן, ויקרא ו׳ ג—ד, הנוספת בשאר סדורים לפני פרשת התמיד, ופרשת מזבח מקטר קטרת ופרשת סממני תקטרת ועשיתן, הבאות פה אחר פרשת התמיד, עיין עטרת זקנים לאו״ח ס׳ מ״ח.

17. And the Lord spoke	יז וַיְדַבֵּר[1] יְיָ
unto Moses,	אֶל מֹשֶׁה
saying:	לֵּאמֹר׃
18. Thou shalt also make	יח וְעָשִׂיתָ
a laver of copper,	כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת
and its base of copper	וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת
for washing;	לְרָחְצָה .
and thou shalt put it	וְנָתַתָּ אֹתוֹ
between the tent of meeting	בֵּין אֹהֶל מוֹעֵד
and (*between*) the altar,	וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ
and thou shalt put therein	וְנָתַתָּ שָׁמָּה
water.	מָיִם׃
19. And Aaron and his sons shall wash	יט וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו
out of it	מִמֶּנּוּ
their hands	אֶת יְדֵיהֶם
and their feet.	וְאֶת רַגְלֵיהֶם׃
20. When they go	כ בְּבֹאָם
into the tent of meeting,	אֶל אֹהֶל מוֹעֵד
they shall wash *with* water,	יִרְחֲצוּ מַיִם
that they die not;	וְלֹא יָמֻתוּ.
or when they come near	אוֹ בְגִשְׁתָּם
unto the altar	אֶל הַמִּזְבֵּחַ
to minister,	לְשָׁרֵת
to burn a fire-offering	לְהַקְטִיר אִשֶּׁה
to the Lord.	לַיְיָ׃
21. And they shall wash	כא וְרָחֲצוּ
their hands and their feet,	יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם
that they die not;	וְלֹא יָמֻתוּ .
and it shall be to them	וְהָיְתָה לָהֶם
a perpetual statute,	חָק עוֹלָם
to him and to his seed	לוֹ וּלְזַרְעוֹ
for their generations.	לְדֹרֹתָם׃

May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
to have mercy	שֶׁתְּרַחֵם
upon us,	עָלֵינוּ
and to pardon us	וְתִמְחָל לָנוּ
for all our sins,	עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ
and to grant us remission	וּתְכַפֵּר לָנוּ
for all our iniquities,	אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.
and to forgive	וְתִסְלַח
for all our transgressions,	לְכָל פְּשָׁעֵינוּ .
and to build	וְתִבְנֶה
the holy house	בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

---

[1] שמות ל׳ י״ז—כ״א.

and thou wilt be *the same*	וְאַתָּה הוּא
in the world to come.	לָעוֹלָם הַבָּא .
Sanctify thy name	קַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ
by those who sanctify	עַל מַקְדִּישֵׁי
thy name,	שְׁמֶךָ .
and sanctify thy name	וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ
in thy world;	בְּעוֹלָמֶךָ .
and by thy salvation	וּבִישׁוּעָתְךָ
let be exalted and raised[6]	תָּרוּם [1]וְתַגְבִּיהַּ
our horn.	קַרְנֵנוּ:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who sanctifiest	מְקַדֵּשׁ
thy name	אֶת שִׁמְךָ
[7]among the multitudes.	בָּרַבִּים :
Thou art	[2]אַתָּה הוּא
the Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in the heaven and on the earth,	בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
and in the [8]highest heaven of heavens.	וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים .
Truly,	אֱמֶת
thou art	[3]אַתָּה הוּא
the first	רִאשׁוֹן
and thou art	וְאַתָּה הוּא
the last,	אַחֲרוֹן .
and besides thee	וּמִבַּלְעָדֶיךָ
there is no God.	אֵין אֱלֹהִים .
Gather those who hope in thee	קַבֵּץ קוֶֹיךָ
from the four corners	מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
of the earth.	הָאָרֶץ .

Let *there* recognize and know	יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ
all [9]the inhabitants of the world,	כָּל בָּאֵי עוֹלָם .
that thou art	כִּי [4]אַתָּה הוּא
(*the*) God,	הָאֱלֹהִים
thou alone,	לְבַדְּךָ
over all the kingdoms	לְכֹל מַמְלְכוֹת
of the earth.	הָאָרֶץ .
Thou hast made	אַתָּה עָשִׂיתָ
the heaven	אֶת הַשָּׁמַיִם
and the earth,	וְאֶת הָאָרֶץ .
the sea	אֶת הַיָּם
and all	וְאֶת כָּל
that is in them;	אֲשֶׁר בָּם .
and which	וּמִי
among all the works	בְּכָל מַעֲשֵׂה
of thy hands,	יָדֶיךָ .
among those above	בָּעֶלְיוֹנִים
or among those beneath,	אוֹ בַתַּחְתּוֹנִים .
[10]can say unto thee:	שֶׁיֹּאמַר לְךָ
What doest thou?	מַה תַּעֲשֶׂה .
Our father who art in heaven,	אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.
do unto us kindness	עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד.
for the sake	בַּעֲבוּר
of thy great name	שִׁמְךָ הַגָּדוֹל
which is called upon us;	שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ .
and fulfil to us,	וְקַיֶּם לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
that which is written:	מַה שֶּׁכָּתוּב .
At that time	[5]בָּעֵת הַהִיא
I will bring you in,	אָבִיא אֶתְכֶם

---

[1] הגאון יעב״ץ דחקו להוראת פעל עומר, אולם נוסח הטור: וְתִגְבַּהּ, וכן הוא במחזור דפוס פראג משנת שע״ג, וזה נכון.
[2] תנא ד״א פ׳ כ״א. [3] מ״ב י״ט ט״ו. [4] צפניה ג׳ כ׳. [5] ע״פ ישע׳ מ״ד ו׳
[6] This translation is according to the reading of תָּרוּם וְתִגְבַּהּ. [7] Or, in public. [8] Or, heavens of the high heavens. [9] Heb., that come into the world. [10] Heb., that can, etc.

[2]*as* it was prepared	הָעֲשֻׂיָה
at the mount Sinai,	בְּהַר סִינַי
for a sweet savor,	לְרֵיחַ נִיחֹחַ
a fire-offering to the Lord.	אִשֶּׁה לַיְיָ׃
7. And its drink-offering *shall be*	ז וְנִסְכּוֹ
the fourth *part* of a hin	רְבִיעִת הַהִין
for the one lamb;	לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד.
in the sanctuary pour thou out	בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ
a drink-offering	נֶסֶךְ
of strong-drink	שֵׁכָר
to the Lord.	לַיְיָ׃
8. And the other lamb	ח וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי
thou shalt prepare	תַּעֲשֶׂה
toward evening;	בֵּין הָעַרְבָּיִם.
as the meal-offering	כְּמִנְחַת
of the morning,	הַבֹּקֶר
and as its drink-offering	וּכְנִסְכּוֹ
thou shalt prepare *it;*	תַּעֲשֶׂה
it is a fire-offering	אִשֵּׁה
of a sweet savor	רֵיחַ נִיחֹחַ
to the Lord.	לַיְיָ׃

תקנו לאמר פסוק זה ע״פ האמור בויקרא רבה פ׳ ב׳ מעידני עלי את השמים ואת הארץ בין גוי בין ישראל, בין איש בין אשה, בין עבד בין אמה, קורין את המקרא הזה צפונה לפני ה׳ זוכר הקב״ה עקידת יצחק.

11. And he shall slaughter it	יא [1]וְשָׁחַט אֹתוֹ
upon the side	עַל יֶרֶךְ
of the altar	הַמִּזְבֵּחַ
northward	צָפֹנָה
before the Lord;	לִפְנֵי יְיָ.
and *there* shall sprinkle	וְזָרְקוּ
Aaron's sons,	בְּנֵי אַהֲרֹן
the priests,	הַכֹּהֲנִים
its blood	אֶת דָּמוֹ
upon the altar	עַל הַמִּזְבֵּחַ
round about.	סָבִיב׃

[3]May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
[3]from before the,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
that this [4]reading should be	שֶׁתְּהֵא אֲמִירָה זוּ
counted	חֲשׁוּבָה
and accepted	וּמְקֻבֶּלֶת
and pleasing	וּמְרֻצָּה
before the	לְפָנֶיךָ
as if we had offered	כְּאִלּוּ הִקְרַבְנוּ
the continual offering	קָרְבַּן הַתָּמִיד
in its appointed time,	בְּמוֹעֲדוֹ
and in its place,	וּבִמְקוֹמוֹ
and according to its law.	וּכְהִלְכָתוֹ׃

Thou art	אַתָּה הוּא
the Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
before whom our fathers burned	שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ
the incense	אֶת קְטֹרֶת
of spices	הַסַּמִּים.
at the time	בִּזְמַן
when the holy [5]house existed,	שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם.

---

[1] ויקרא א׳ י״א. [2] Or, which was ordained. [3] Or, may it be thy will. [4] Heb., saying. [5] Or, temple.

בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ.	speedily in our days,
וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ	and we will offer before thee
קָרְבַּן הַתָּמִיד	the continual burnt-offering
שֶׁיְּכַפֵּר בַּעֲדֵנוּ.	to make atonement for us,
כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ	as thou hast written
עָלֵינוּ	for us
בְּתוֹרָתֶךָ	in thy Law
עַל יְדֵי משֶׁה	through the hands of Moses
עַבְדֶּךָ	thy servant,
מִפִּי כְבוֹדֶךָ	from the mouth of thy glory,
כָּאָמוּר:	as it is said:

סדר הקרבנות

אמירת סדר הקרבנות היא תקנת הגאונים שמצאו סמך לזה בכמה מקומות בתלמוד, לפי שתפלות בזה״ז תקנו במקום הקרבנות ונשלמה פרים שפתינו (ברכות כ״ו ע״ב) ובמנחות ק״י ע״א איתא „זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם. כל העוסק בתורת חטאת כאלו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאלו הקריב אשם״. ועוד אמרו (תענית כ״ז ע״ב; מגלה ל״א ע״ב) אמר אברהם רבונו של עולם שמא ישראל חוטאים לפניך אתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה? אמר לו לאו וכו׳. אמר לפניו רבש״ע תינח בזמן שבית המקדש קים, בזמן שאין בהמ״ק קים מה תהא עליהם? אמר לו כבר תקנתי להם סדר קרבנות, בזמן שקורין בהן לפני מעלה אני עליהם כאלו הקריבום לפני ואני מוחל להם על כל עונותיהם.

כתוב בסדור של רב עמרם גאון ז״ל: וסדר שכתבנו לקרוא בצו, ולשנות באיזהו מקומן, ולדרוש כר׳ ישמעאל. כך מצוי בשרית וכך מנהג כל ישראל באספמיא. וראיה מנין דאמר (קדושין ל׳) רב ספרא משום ר׳ יהושע בן חנניא מאי דכתיב ושננתם, אל תקרי ושננתם אלא ושלשתם, לעולם ישלש אדם שנותיו שליש במקרא, שליש במשנה, שליש בתלמוד. ומקשינן מי ידע כמה חיי? ומשנינן לא צריכי ליומי.

א וַיְדַבֵּר[1] יְיָ	1. And the Lord spoke
אֶל משֶׁה	unto Moses,
לֵּאמֹר:	saying:
ב צַו	2. Command
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל	the children of Israel,
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם.	and say unto them:
אֶת קָרְבָּנִי	My oblation,
לַחְמִי	my [2]bread
לְאִשַּׁי	for my fire-offerings,
רֵיחַ נִיחֹחִי	*for* a sweet savor to me,
תִּשְׁמְרוּ	shall you observe
לְהַקְרִיב לִי	to offer to me
בְּמוֹעֲדוֹ:	in its due season.
ג וְאָמַרְתָּ לָהֶם	3. And thou shalt say unto them:
זֶה הָאִשֶּׁה	This is the fire-offering
אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ	which you shall offer
לַייָ.	to the Lord:
כְּבָשִׂים	he-lambs
בְּנֵי שָׁנָה	a year old
תְמִימִם	without blemish,
שְׁנַיִם לַיּוֹם	two on *every* day,
עֹלָה תָמִיד:	*for* a continual burnt-offering.
ד אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד	4. The one lamb
תַּעֲשֶׂה	thou shalt [3]prepare
בַבֹּקֶר.	in the morning
וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי	and the [4]other lamb
תַּעֲשֶׂה	thou shalt [3]prepare
בֵּין הָעַרְבָּיִם:	[5]toward evening.
ה וַעֲשִׂירִית	5. And the tenth *part*
הָאֵיפָה	of an ephah
סֹלֶת	of fine flour
לְמִנְחָה.	for a meal-offering,
בְּלוּלָה	mingled
בְּשֶׁמֶן כָּתִית	with beaten oil,
רְבִיעִת הַהִין:	the fourth *part* of a hin.
ו עֹלַת תָּמִיד.	6. *It is* a continual burnt-offering,

---

[1] במדבר כ״ח א׳–ח׳. [2] Or, food. [3] Or, offer; Heb., make. [4] Heb., second. [5] Heb., between the two evenings.

פְּרַס בְּשַׁחֲרִית	half in the morning
וּפְרַס	and half
בֵּין הָעַרְבָּיִם .	[2]toward evening:
וּשְׁלֹשָׁה מָנִים יְתֵרִים .	and three more manehs
שֶׁמֵּהֶם	of which
מַכְנִיס כֹּהֵן גָּדוֹל	the high priest used to bring in
מְלֹא חָפְנָיו	his handfuls
בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים .	on the Day of Atonement,[9]
וּמַחֲזִירָם	and he used to put them again
לְמַכְתֶּשֶׁת	into a mortar
בְּעֶרֶב יוֹם הַכִּפֻּרִים .	on the eve of the Day of Atonement,
וְשׁוֹחֲקָן	and pound them
יָפֶה יָפֶה .	very much,
כְּדֵי שֶׁתְּהֵא	in order that it might be
דַקָּה מִן הַדַּקָּה .	very fine;
וְאַחַד עָשָׂר סַמָּנִין	and eleven *kinds* of spices
הָיוּ בָהּ .	were therein,
וְאֵלּוּ הֵן .	and these are they:
הַצֳּרִי .	balm,
וְהַצִּפֹּרֶן .	and onycha,
הַחֶלְבְּנָה .	galbanum
וְהַלְּבוֹנָה .	and frankincense,
מִשְׁקַל	*in* weight
שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה :	of seventy manehs each.
מוֹר . וּקְצִיעָה .	Myrrh and cassia,

שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ .	spikenard
וְכַרְכֹּם .	and saffron
מִשְׁקַל	in weight
שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה :	of sixteen manehs each.
הַקֹּשְׁטְ	Of costus
שְׁנֵים עָשָׂר .	twelve *manehs*,
וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה .	and of aromatic bark three *manehs*,
וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה .	and of cinnamon nine *manehs*,
בֹּרִית כַּרְשִׁינָה	of [3]soap of Carshinah
תִּשְׁעָה קַבִּין .	nine [4]kabs,
יֵין קַפְרִיסִין	of Cyprus wine
סְאִין תְּלָתָא	three seahs
וְקַבִּין תְּלָתָא .	and three [4]kabs;
וְאִם אֵין לוֹ	and if [5]he had not
יֵין קַפְרִיסִין	Cyprus wine
מֵבִיא	he [6]took
חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק	white old wine;
מֶלַח סְדוֹמִית	of salt of Sodom
רֹבַע הַקָּב .	the fourth part of a [4]kab,
מַעֲלֶה עָשָׁן	smoke-herb[7]
כָּל שֶׁהוּא .	a small quantity.
[1]רַבִּי נָתָן אוֹמֵר .	Rabbi Nathan says,
אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן	also of the amber of Jordan
כָּל שֶׁהוּא .	a small quantity *was added;*
וְאִם נָתַן בָּהּ	but if he put in it
דְּבַשׁ	honey
פְּסָלָהּ .	he [8]rendered it unfit *for sacred use,*
וְאִם חִסַּר	and if he omitted
אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ	one of its spices

---

1) נ״א: רבי נתן הבבלי. 2) Heb., between the two evenings. 3) Or, lye obtained from a species of leek. 4) A Kab is one sixth part of a Seah. 5) I. e., the man that formed the incense. 6) Heb., brings. 7) A certain herb which caused the smoke to ascend in a straight line. 8) Or, profaned it. 9) Into the most holy place of the sanctuary.

as thou hast commanded them	כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָ אוֹתָם
through the hand of Moses	עַל יַד מֹשֶׁה
thy prophet,	נְבִיאֶךָ .
as it is written	כַּכָּתוּב
in thy Law:	בְּתוֹרָתֶךָ ׃
34. And the Lord said	לד [1]וַיֹּאמֶר יְיָ
unto Moses:	אֶל מֹשֶׁה
Take to thee spices,	קַח לְךָ סַמִּים
[4]balm, and onycha,	נָטָף וּשְׁחֵלֶת
and galbanum,	וְחֶלְבְּנָה
spices	סַמִּים
with pure frankincense;	וּלְבֹנָה זַכָּה .
of each shall there be an equal weight.	בַּד בְּבַד יִהְיֶה ׃
35. And thou shalt make *of* it	לה וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ
incense,	קְטֹרֶת
a mixture	רֹקַח
after the art of an apothecary,	מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ .
[5]well mingled,	מְמֻלָּח
pure *and* holy.	טָהוֹר קֹדֶשׁ ׃
36. And thou shalt [6]pound *some* of it	לו וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה
[7]fine,	הָדֵק
and thou shalt put *some* of it	וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה
before the testimony	לִפְנֵי הָעֵדֻת
in the tent of meeting,	בְּאֹהֶל מוֹעֵד
where I will meet with thee;	אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה .
holy of holies	קֹדֶשׁ קָדָשִׁים

shall it be to you.	תִּהְיֶה לָכֶם ׃
And it is also said:	וְנֶאֱמַר .
7. And Aaron shall burn upon it	ז [2]וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן
incense of spices;	קְטֹרֶת סַמִּים .
every morning,	בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר
when he dresses	בְּהֵיטִיבוֹ
the lamps,	אֶת הַנֵּרֹת
he shall burn it.	יַקְטִירֶנָּה ׃
8. And when Aaron sets up	ח וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן
the lamps	אֶת הַנֵּרֹת
toward evening,	בֵּין הָעַרְבַּיִם
he shall burn it,	יַקְטִירֶנָּה .
a perpetual incense	קְטֹרֶת תָּמִיד
before the Lord	לִפְנֵי יְיָ
for your generations.	לְדֹרֹתֵיכֶם ׃
The Rabbis [8]learned:	[3]תָּנוּ רַבָּנָן
The [9]preparation	פִּטּוּם
of the incense	הַקְּטֹרֶת
how *was it done*?	כֵּיצַד .
Three hundred	שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
and sixty eight [10]manehs	וְשִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה מָנִים
were therein;	הָיוּ בָהּ .
three hundred	שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
and sixty five *manehs*	וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה
according to the number	כְּמִנְיַן
of the solar year,	יְמוֹת הַחַמָּה .
a maneh for every day,	מָנֶה לְכָל יוֹם .

---

1) שמות ל׳ ל״ד—ל״ו. 2) שמות ל׳ ז׳—ח׳. 3) כריתות ו׳ ע״א; ושמה הגרסא: ת״ר פטום הקטורת הצרי והצפורן וכו׳ והיותר, כנראה, הוא בירושלמי יומא ה׳ הלכה ח׳.

4) Or, stacte; storax; opobalsamum. 5) Or, seasoned with salt. 6) Or, grind; beat. 7) Or, very small. 8) Or, said; explained. 9) Or, forming; mixture. 10) The name of a gold coin and of a weight.

Happy is the man	אַשְׁרֵי אָדָם
that trusteth in thee.	בֹּטֵחַ בָּךְ׃

Say three times:	ג׳ פעמים.
O Lord, save;	[4] יְיָ הוֹשִׁיעָה
the King may answer us	הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
in the day when we call.	בְיוֹם קָרְאֵנוּ׃

Thou art a [9]hiding place to me;	[5] אַתָּה סֵתֶר לִי
from [10]distress thou wilt [11]preserve me;	מִצַּר תִּצְּרֵנִי
With songs of deliverance	רָנֵּי פַלֵּט
thou wilt surround me. SELAH.	תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃
Then shall be pleasant	[6] וְעָרְבָה
to the Lord	לַייָ
the offering of Judah	מִנְחַת יְהוּדָה
and Jerusalem.	וִירוּשָׁלָיִם.
as *in* the days of old	כִּימֵי עוֹלָם
and as *in* ancient years.	וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

Abaje [12]explained	[7] אַבַּיֵי הֲוָה מְסַדֵּר
the *daily* order of the *wood* arrangement,	סֵדֶר הַמַּעֲרָכָה
as it was learned *by the Talmud students,*	מִשְּׁמָא דִגְמָרָא.
and according to the opinion	וְאַלִּבָּא
of Abba Saul:	דְאַבָּא שָׁאוּל.
The large arrangement *of wood*[13]	מַעֲרָכָה גְּדוֹלָה
was prior	קוֹדֶמֶת
to the second *wood* arrangement	לְמַעֲרָכָה שְׁנִיָּה
about one half.[8]	לַחֲצָאִין
And furthermore has Bar Kappara learned,	וְעוֹד תָּנֵי בַר קַפָּרָא.
if he had put therein	אִלּוּ הָיָה נוֹתֵן בָּהּ
a small quantity	קוֹרְטוֹב
of honey,	שֶׁל דְּבַשׁ.
no man could stand	אֵין אָדָם יָכוֹל לַעֲמוֹד
because of its odor;	מִפְּנֵי רֵיחָהּ.
and why	וְלָמָּה
was not mixed therein	אֵין מְעָרְבִין בָּהּ
honey?	דְּבַשׁ.
because	מִפְּנֵי
the Law says:	שֶׁהַתּוֹרָה אָמְרָה.
For any leaven,	[1] כִּי כָל שְׂאֹר
nor any honey,	וְכָל דְּבַשׁ
you shall not burn	לֹא תַקְטִירוּ
of it	מִמֶּנּוּ
as a fire-offering to the Lord.	אִשֶּׁה לַייָ׃

Say three times:	ג׳ פעמים.
The Lord of hosts	[2] יְיָ צְבָאוֹת
is with us;	עִמָּנוּ
A stronghold for us	מִשְׂגָּב לָנוּ
is the God of Jacob. SELAH.	אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה׃

Say three times:	ג׳ פעמים.
O Lord of hosts!	[3] יְיָ צְבָאוֹת

---

4) תהלים כ׳ י׳. 5) תהלים ל״ב ז׳. 6) מלאכי ג׳ ד׳. 7) יומא ל״ג ע״א.

[8] See note 14 to preceding page.

[9] Or, shelter. [10] Or, trouble, sorrow. [11] Or, save.

[12] Heb., ordered. [13] Upon which parts of the offerings were burned.

some each year; thus once in sixty or seventy years about one half of the required amount of incense was accumulated, and only one half more was necessary to prepare.

1) ויקרא ב׳ י״א. 2) תהלים מ״ו ח׳ וי״ב. 3) שם פ״ד, י״ג.

he was liable to the penalty of death.[8]	חַיָּב מִיתָה:

Rabbi Simeon,	רַבָּן שִׁמְעוֹן
the son of Gamliel,	בֶּן גַּמְלִיאֵל
says:	אוֹמֵר.
The balm	הַצֳּרִי
is nothing but a [4]sap	אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף
that [5]drops	הַנּוֹטֵף
from the balsam trees.	מֵעֲצֵי הַקְּטָף.
The [6]soap of Carshinah,	בֹּרִית כַּרְשִׁינָה
[7]what did that come in for?	[1]לָמָּה הִיא בָאָה.
[8]to beautify therewith	כְּדֵי לְיַפּוֹת בָּהּ
the onycha,	אֶת הַצִּפֹּרֶן
in order that it should be pleasant.	כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה.
The wine of Cyprus,	יֵין קַפְרִיסִין
[7]what did that come in for?	[1]לָמָּה הוּא בָא.
[8]to soak therein	כְּדֵי לִשְׁרוֹת בּוֹ
the onycha,	אֶת הַצִּפֹּרֶן
in order that it should be [9]strong.	כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה.
And although	וַהֲלֹא
the water of Raglaim	מֵי [2]רַגְלַיִם
was fit for it;	יָפִין לָהּ.
yet	אֶלָּא
they did not bring in	שֶׁאֵין מַכְנִיסִין
the water of Raglaim	מֵי [2]רַגְלַיִם
into the sanctuary	בַּמִּקְדָּשׁ
because of respect.[10]	מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

It was learned,	תַּנְיָא.
Rabbi Nathan says:	רַבִּי נָתָן אוֹמֵר.
When he pounds *it*	כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק
he says:	אוֹמֵר.
"Pound *it* thin, well,	הָדֵק הֵיטֵב.
well, thin pound *it*",	הֵיטֵב הָדֵק.
because the voice	מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל
is good for the spices.[11]	יָפֶה לַבְּשָׂמִים.
If he prepared	פִּטְּמָהּ
one half *thereof*	לַחֲצָאִין
it is also [12]right;	כְּשֵׁרָה.
but if he prepared one third part	לִשְׁלִישׁ
or one fourth part *thereof*,	וְלִרְבִיעַ
we have not heard *it to be* [12]*right*.	לֹא שָׁמָעְנוּ:
Rabbi Judah said:	אָמַר רַבִּי יְהוּדָה.
This is the rule,	זֶה הַכְּלָל.
if according to its measure[13]	אִם כְּמִדָּתָהּ
it is [12]right *even* one half *thereof*;	כְּשֵׁרָה לַחֲצָאִין.
but if he omitted	וְאִם חִסַּר
one of its spices	אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ
he was liable to the penalty of death.[8]	חַיָּב מִיתָה:

It was learned,	תַּנְיָא.
Bar Kappara says:	בַּר קַפָּרָא אוֹמֵר.
Once in sixty	אַחַת לְשִׁשִּׁים
or in seventy years	אוֹ לְשִׁבְעִים שָׁנָה
it was prepared	הָיְתָה בָאָה
from the remainders[14]	שֶׁל שִׁירַיִם

---

1)כן הוא ברופא דמנכרא בתנ״ך ברגש המ״ם והנגינה מלעיל, והלכתי אחר הרוב. 2)עין רגל, מל״א א׳ ט׳. והגאון יעבץ בסדורו אומר כי „מי רגלים" פשוטו כמשמעו ע״ש.

8) I. e., if he brings such incense into the most holy place of the sanctuary. 4) Or, resin. 5) Or, issues; exudes. 6) Or, a lye obtained from a species of leek. 7) Or, what was that used for? 8) Heb., in order to, etc. 9) Or, pungent; hard. 10) I. e., because "urine" is also called "Me Raglaim". 11) I. e., the work of pounding the spices is sure to be done better, when the one doing it is constantly reminding himself of his duty to pound it well and thin. 12) Or, correct; acceptable. 13) I. e., if of every thing was taken just one half. 14) I. e., from the 3 manehs, that were over in the incense and of which the high priest used to take his handfuls on the Day of Atonemet, remained

the[2]prayer of thy people;	רִנַּת עַמְּךָ
strengthen us, purify us,	שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ.
O fearful *God*.	נוֹרָא׃
We pray thee, Almighty!	נָא גִבּוֹר.
those that seek thy unity	דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ
as the apple of the eye preserve them.	כְּבָבַת שָׁמְרֵם׃
Bless them, purify them,	בָּרְכֵם טַהֲרֵם
have mercy upon them,	רַחֲמֵם.
with thy righteousness	צִדְקָתְךָ
continually reward them.	תָּמִיד גָּמְלֵם׃
O mighty, holy *God*,	חֲסִין קָדוֹשׁ.
with thy abundant goodness	בְּרוֹב טוּבְךָ
guide thy congregation.	נַהֵל עֲדָתֶךָ׃
O One, exalted *God*!	יָחִיד גֵּאֶה.
turn to thy people	לְעַמְּךָ פְּנֵה.
who mention thy holiness.	זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ׃
Our [3]prayer accept,	שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל
and hear our cry,	וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ.
O thou who knoweth *all* secrets.	יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת׃

Blessed be the name	בָּרוּךְ שֵׁם
of his glorious kingdom	כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד׃

Sovereign of the worlds!	רִבּוֹן הָעוֹלָמִים.
thou hast commanded us	אַתָּה צִוִּיתָנוּ
to offer	לְהַקְרִיב
the continual offering	קָרְבַּן הַתָּמִיד
in its appointed time,	בְּמוֹעֲדוֹ.
and that the priests shall be	וְלִהְיוֹת כֹּהֲנִים
at their service,	בַּעֲבוֹדָתָם.
and the Levites at their temple-chanting,	וּלְוִיִּם בְּדוּכָנָם.
and the Israelites	וְיִשְׂרָאֵל
at their position.[4]	בְּמַעֲמָדָם.
But now,	וְעַתָּה
through our sins,	בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ
was ruined	חָרַב
the holy [5]temple,	בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
and the continual offering ceased,	וּבָטֵל הַתָּמִיד.
and we have neither a priest	וְאֵין לָנוּ לֹא כֹהֵן
at his service,	בַּעֲבוֹדָתוֹ.
nor a Levite at his temple-chanting,	וְלֹא לֵוִי בְּדוּכָנוֹ.
nor an Israelite	וְלֹא יִשְׂרָאֵל
at his position.[4]	בְּמַעֲמָדוֹ.
and thou hast said	וְאַתָּה אָמַרְתָּ.
that we shall render *as* bullocks	[1] וּנְשַׁלְּמָה פָרִים
the offering of our lips.	שְׂפָתֵינוּ׃
Therefore, may it be *the* will	לָכֵן יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
that the [6]prayer of our lips shall be	שֶׁיְּהֵא שִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ.
[7]appreciated and accepted	חָשׁוּב וּמְקֻבָּל
and favored before thee,	וּמְרֻצֶּה לְפָנֶיךָ
as if we had offered	כְּאִלּוּ הִקְרַבְנוּ
the continual offering	קָרְבַּן הַתָּמִיד
in its appointed time,	בְּמוֹעֲדוֹ
and stood	וְעָמַדְנוּ
at [8]our position.	עַל מַעֲמָדוֹ׃

---

1) הושע י״ד ג׳. 2) Heb., singing. 3) Heb., cry. 4) All the Israelites were divided in twenty four divisions, each of them being required, in its turn, to witness one week the sacrificing of the continual burnt-offering. 5) Heb., house. 6) Heb., word. 7) Or, counted. 8) Heb., its.

שֶׁל קְטֹרֶת.	of the incense;[3]
וּמַעֲרָכָה שְׁנִיָּה	and the second *wood* arrangement
שֶׁל קְטֹרֶת	of the incense
קוֹדֶמֶת	was prior
לְסִדּוּר	to the [4]laying
שְׁנֵי גִזְרֵי עֵצִים.	of two pieces of wood;[5]
וְסִדּוּר	and the [4]laying
שְׁנֵי גִזְרֵי עֵצִים	of two pieces of wood
קוֹדֶם	was prior
לְדִשּׁוּן	to the removing of the ashes
מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי.	of the inner altar;
וְדִשּׁוּן	and the removing of the ashes
מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי	of the inner altar
קוֹדֶם	was prior
[1] לְהַטָּבַת	to the dressing
חָמֵשׁ נֵרוֹת.	of five of the lamps;
[1] וְהַטָּבַת	and the dressing
חָמֵשׁ נֵרוֹת	of five of the lamps
קוֹדֶמֶת	was prior
לְדַם	to *the sprinkling of* the blood
הַתָּמִיד.	of the continual *burnt-offering;*
וְדַם	and *the sprinkling of* the blood
הַתָּמִיד	of the continual *burnt-offering*
קוֹדֶם	was prior
[1] לְהַטָּבַת	to the dressing
שְׁתֵּי נֵרוֹת	of *the other* two lamps;
[1] וְהַטָּבַת	and the dressing
שְׁתֵּי נֵרוֹת	of *the other* two lamps
קוֹדֶמֶת לִקְטֹרֶת.	was prior to *the burning* of the incense;
וּקְטֹרֶת	and *the burning of the* incense

קוֹדֶמֶת לְאֵבָרִים.	was prior to *the burning of the* parts[6]
וְאֵבָרִים	and *the burning of the* parts—
לְמִנְחָה.	to the meal-offering;
וּמִנְחָה	and the meal-offering—
לַחֲבִתִּין.	to the offerings of the baking-pan;
וַחֲבִתִּין	and the offerings of the baking-pan—
לִנְסָכִין.	to the drink-offerings;
וּנְסָכִין	and the drink-offerings—
לְמוּסָפִין.	to the additional-offerings;[7]
וּמוּסָפִין	and the additional-offerings—
לְבָזִיכִין.	to the spoons of frankincense;[8]
וּבָזִיכִין	and the spoons of frankincense;
קוֹדְמִין	were prior
לְתָמִיד	to the continual-offering
שֶׁל בֵּין הָעַרְבָּיִם.	of the evening;
שֶׁנֶּאֱמַר.	for it is said:
[2] וְעָרַךְ עָלֶיהָ	And he shall arrange upon it
הָעֹלָה	the burnt-offering,
וְהִקְטִיר עָלֶיהָ	and he shall burn upon it
חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים.	the fat of the peace-offerings;
עָלֶיהָ הַשְׁלֵם	therewith close
כָּל הַקָּרְבָּנוֹת	all the offerings,
כֻּלָּם:	all of them.

תפלת רבי נחוניא בן הקנה.

אָנָּא.	We beseech thee,
בְּכֹחַ	with the power
גְּדֻלַּת	of the greatness
יְמִינְךָ	of thy right hand
תַּתִּיר צְרוּרָה:	loosen those that are bound.[9]
קַבֵּל	Accept

---

1) יותר נכון לנקד לְהֵטָבַת, וַהֲטָבַת. 2) ויקרא ו׳ ה׳.

3) I. e., of which live coal was taken in a firepan for the altar of the incense. 4) Heb., ordering. 5) Two pieces of wood were to be added to the fire, as deduced by the Rabbis from Lev. 1, 7. 6) I. e., of the burnt-offering of the morning. 7) I. e., of Sabbaths and Holydays. 8) Two spoons full of frankincense were placed near the show-bread every Sabbath. 9) In captivit

for a sin-offering to the Lord;	לְחַטָּאת לַייָ.
besides the continual burnt-offering	עַל עֹלַת הַתָּמִיד
it shall be prepared,	יֵעָשֶׂה
with its drink-offering.	וְנִסְכּוֹ:

משניות זבחים פרק ה׳

משנה א׳ זבחים מ״ז ע״א.

Which is the place	אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן
of the sacrifices?[1]	שֶׁל זְבָחִים.
The most holy	קָדְשֵׁי קָדָשִׁים
[2]were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side *of the altar;*	בַּצָּפוֹן.
the bull and the he-goat	פַּר וְשָׂעִיר
of the Day of Atonement	שֶׁל יוֹם הַכִּפֻּרִים
[2]were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and he receiving of their blood	וְקִבּוּל דָּמָן
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
sprinkling	הַזָּיָה
between the staves *of the ark,*	עַל בֵּין הַבַּדִּים
and towards the veil	וְעַל הַפָּרֹכֶת
and upon the golden altar.	וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב.
The omission of the [3]sprinkling	מַתָּנָה
of one of them[4]	אַחַת מֵהֶן
impeded *the service.*	מְעַכָּבֶת:
The remainder of the blood	שְׁיָרֵי הַדָּם
[5]he used to pour out	הָיָה שׁוֹפֵךְ
at the western base	עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי
of the outer altar;	שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן
but if he did not [6]do *so,*	אִם לֹא נָתַן
It did not impede *the service.*	לֹא עִכֵּב:
The bulls	פָּרִים
which were *to be wholly* burnt,	הַנִּשְׂרָפִים
and the he-goats	וּשְׂעִירִים
which were *to be wholly* burnt,	הַנִּשְׂרָפִים.
[2]were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side,	בַּצָּפוֹן
and the receiving of their blood	וְקִבּוּל דָּמָן
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
sprinkling	הַזָּיָה
towards the veil	עַל הַפָּרֹכֶת
and upon the golden altar.	וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב.
The omission of the [3]sprinkling	מַתָּנָה
of one of them[4]	אַחַת מֵהֶן
impeded *the service.*	מְעַכָּבֶת.
The remainder of the blood	שְׁיָרֵי הַדָּם
[5]he used to pour out	הָיָה שׁוֹפֵךְ
at the western base	עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי
of the outer altar;	שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן
but if he did not [6]do *so,*	אִם לֹא נָתַן
It did not impede *the service.*	לֹא עִכֵּב.
These and those *preceding offerings*	אֵלּוּ וָאֵלּוּ
were burnt	נִשְׂרָפִין
in the repository of ashes.	בְּבֵית הַדֶּשֶׁן:

משנה ב׳. זבחים נ״ב ע״ב.

THE SIN-OFFERINGS OF THE CONGREGATION AND OF THE INDIVIDUAL.—	חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד.
These are	אֵלּוּ הֵן

---

1) I. e., where the sacrifices were slaughtered. 2) Heb., their slaughtering. 3) Heb., giving. 4) I. e., of the required sprinklings. 5) I. e., the priest. 6) Heb., give.

On Sabbath the following is added :—

9. And on the sabbath day	ט ¹וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת
two he-lambs	שְׁנֵי כְבָשִׂים
a year old	בְּנֵי שָׁנָה
without blemish,	תְּמִימִם.
and two tenth *parts of an ephah*	וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	מִנְחָה
mingled with oil,	בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
and its drink-offering.	וְנִסְכּוֹ:
10. *This is* the burnt-offering	י עֹלַת
of sabbath	שַׁבַּת
on ³*every* sabbath;	בְּשַׁבַּתּוֹ.
besides the continual burnt-offering,	עַל עֹלַת הַתָּמִיד
and its drink-offering.	וְנִסְכָּהּ:

On New Moon the following is added :—

11. And in the beginnings	יא ²וּבְרָאשֵׁי
of your months	חָדְשֵׁיכֶם
you shall offer	תַּקְרִיבוּ
a burnt-offering	עֹלָה
to the Lord:	לַייָ.
young bullocks	פָּרִים בְּנֵי בָקָר
two,	שְׁנַיִם
and one ram,	וְאַיִל אֶחָד
he-lambs	כְּבָשִׂים
a year old	בְּנֵי שָׁנָה
seven,	שִׁבְעָה
without blemish.	תְּמִימִם:
12. And three tenth *parts of an ephah*	יב וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	מִנְחָה
mingled with oil,	בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
for *each* one bullock;	לַפָּר הָאֶחָד.
and two tenth *parts of an ephah*	וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	מִנְחָה
mingled with oil,	בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
for the one ram.	לָאַיִל הָאֶחָד:
13. And a tenth *part of an ephah*	יג וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	מִנְחָה
mingled with oil,	בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
for *every* one lamb;	לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד.
it is a burnt-offering	עֹלָה
for a sweet savor,	רֵיחַ נִיחֹחַ
a fire-offering to the Lord.	אִשֶּׁה לַייָ:
14 And their drink-offerings	יד וְנִסְכֵּיהֶם
half a ⁴hin	חֲצִי הַהִין
shall be for *each* bullock,	יִהְיֶה לַפָּר
and the third *part* of a ⁴hin	וּשְׁלִישִׁת הַהִין
for the ram,	לָאַיִל
and the fourth *part* of a ⁴hin	וּרְבִיעִת הַהִין
for *every* lamb,	לַכֶּבֶשׂ
of wine;	יָיִן.
this is the burnt-offering of *the* month	זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ
in ³*every* month	בְּחָדְשׁוֹ
of the months of the year.	לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה:
15. And one he-goat	טו וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד

---

1) במדבר כ״ח ט—י. 2) במדבר כ״ח י״א—ט״ו. 3) Heb., its. 4) A liquid measure containing twelve לֹג (six eggs).

for *carnally knowing* a betrothed handmaid;	שִׁפְחָה חֲרוּפָה.
the trespass-offering	אֲשַׁם
of a [1]Nazirite;[2]	נָזִיר.
the trespass-offering	אֲשַׁם
of a leper;[3]	מְצוֹרָע.
the trespass-offering for a doubtful sin;	אָשָׁם תָּלוּי.
they were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side,	בַּצָּפוֹן
and the receiving of their blood	וְקִבּוּל דָּמָן
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
two sprinklings	שְׁתֵּי מַתָּנוֹת
which *were made like* four;	שֶׁהֵן אַרְבַּע.
and they were eaten	וְנֶאֱכָלִין
within the hangings	לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים
by the males of the priesthood,	לְזִכְרֵי כְהֻנָּה
dressed in any manner of food,	בְּכָל מַאֲכָל
the *same* day and evening	לְיוֹם וָלַיְלָה
until midnight.	עַד חֲצוֹת:

משנת ח'. זבחים נ'ח ע'א.

The thanksgiving offering[4]	הַתּוֹדָה
and the ram of the Nazirite	וְאֵיל נָזִיר
were holy in a minor degree.	קָדָשִׁים קַלִּים.
They might be slaughtered	שְׁחִיטָתָן
in any place	בְּכָל מָקוֹם
in the court;	בָּעֲזָרָה.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
two sprinklings	שְׁתֵּי מַתָּנוֹת
which *were made like* four;	שֶׁהֵן אַרְבַּע.
and they might be eaten	וְנֶאֱכָלִין
in any part of the city	בְּכָל הָעִיר
by any person,	לְכָל אָדָם
dressed in any manner of food,	בְּכָל מַאֲכָל
the *same* day and evening	לְיוֹם וָלַיְלָה
until midnight.	עַד חֲצוֹת:
The portion of the priests that was [5]separated from them	הַמּוּרָם מֵהֶם
was like them,[6]	כַּיּוֹצֵא בָהֶם.
except that the [5]separated portion was eaten	אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל
only by the priests,	לַכֹּהֲנִים
by their wives,	לִנְשֵׁיהֶם
and by their children,	וְלִבְנֵיהֶם
and by their servants.	וּלְעַבְדֵיהֶם:

משנת ר. זבחים נ'ח ע'א.

The peace-offerings	שְׁלָמִים
were holy in a minor degree.	קָדָשִׁים קַלִּים.
They might be slaughtered	שְׁחִיטָתָן
in any place	בְּכָל מָקוֹם
in the court,	בָּעֲזָרָה.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
two sprinklings	שְׁתֵּי מַתָּנוֹת
which *were made like* four;	שֶׁהֵן אַרְבַּע.
and they might be eaten	וְנֶאֱכָלִין
in any part of the city	בְּכָל הָעִיר
by any person,	לְכָל אָדָם
dressed in any manner of food,	בְּכָל מַאֲכָל
during two days	לִשְׁנֵי יָמִים

---

1) One who consecrates himself to God. 2) Who has become defiled by a dead body. 3) At his cleansing. 4) Of individuals. 5) Or, lifted up. 6) I. e., the same rule applied also to the portion of the priests.

the sin-offering of the congregation:	חַטֹּאת הַצִּבּוּר׃
the he-goats	שְׂעִירֵי
of the beginnings of *the* months[1]	רָאשֵׁי חֳדָשִׁים
and of *the* festivals	וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת.
were slaughtered	שְׁחִיטָתָן
on the north side,	בַּצָּפוֹן
and the receiving of their blood	וְקִבּוּל דָּמָן
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
four sprinklings	אַרְבַּע מַתָּנוֹת
upon *the* four corners *of the outer altar.*	עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת.
How *was this done?*	כֵּיצַד.
[2]He went up	עָלָה
the ascent,	בַכֶּבֶשׁ
and turned	וּפָנָה
towards the [3]circuit *of the altar,*	לַסּוֹבֵב.
and he came	וּבָא לוֹ
to the south-east corner,	לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית.
north-east,	מִזְרָחִית צְפוֹנִית.
north-west,	צְפוֹנִית מַעֲרָבִית.
and south-west *corners.*	מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית
The remainder of the blood	שְׁיָרֵי הַדָּם
[2]he used to pour out	הָיָה שׁוֹפֵךְ
at the western base;	עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי.
and they were eaten	וְנֶאֱכָלִין
within the hangings	לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים
by the males of the priesthood,	לְזִכְרֵי כְהֻנָּה

dressed in any manner of food,	בְּכָל מַאֲכָל
the *same* day and evening	לְיוֹם וָלַיְלָה
until midnight.	עַד חֲצוֹת׃

משנה ג׳. זבחים נ״ג ע״ב.

The burnt-offering	הָעוֹלָה
is most holy;	קֹדֶשׁ קָדָשִׁים.
it was slaughtered	שְׁחִיטָתָהּ
on the north side,	בַּצָּפוֹן
and the receiving of its blood	וְקִבּוּל דָּמָהּ
was in a vessel of service	בִּכְלִי שָׁרֵת
on the north side,	בַּצָּפוֹן.
and its blood required	וְדָמָהּ טָעוּן
two sprinklings	שְׁתֵּי מַתָּנוֹת
which *were made like* four;[4]	שֶׁהֵן אַרְבַּע.
it also required	וּטְעוּנָה
flaying,	הֶפְשֵׁט
and dismembering,	וְנִתּוּחַ.
and total *consuming*	וְכָלִיל
by fire.	לָאִשִּׁים׃

משנה ד׳. זבחים נ״ד ע״ב.

THE SACRIFICES	זִבְחֵי
OF THE PEACE-OFFERINGS	שַׁלְמֵי
OF THE CONGREGATION	צִבּוּר
AND THE TRESPASS-OFFERINGS.	וַאֲשָׁמוֹת.
These are the trespass-offerings:	אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת.
the trespass-offering	אֲשַׁם
for robbery,	גְּזֵלוֹת.
the trespass-offering	אֲשַׁם
for profane appropriation of [5]sacred things,	מְעִילוֹת.
the trespass-offering	אֲשַׁם

---

1) I. e., which were offered on the first of each month. 2) I. e., the priest. 3) I. e., the middle terrace which surrounded the altar. 4) The sprinklings were made in the north-east and south-west corners of the altar so, that a portion of the blood reached each of the four sides of the altar. 5) Or, consecrated.

מִכָּתוּב אֶחָד.	*derived* from one verse,
וּמִבִּנְיַן אָב	or from a principal law
מִשְּׁנֵי כְתוּבִים:	*derived* from two verses.
ד מִכְּלָל	4. By a general description
וּפְרָט:	*followed by the enumeration of* particulars.
ה וּמִפְּרָט	5. And by *an enumeration of* particulars
וּכְלָל:	*followed by* a general description.
ו כְּלָל	6. *When* a general description,
וּפְרָט	*followed* by a particular one,
וּכְלָל.	*is again followed* by a general one,
אִי אַתָּה דָן	thou must not determine
אֶלָּא	except
כְּעֵין הַפְּרָט:	according to the tenor of the particular one.
ז מִכְּלָל	7. By a general description
שֶׁהוּא צָרִיךְ	that requires
לִפְרָט.	a particular one,
וּמִפְּרָט	and by a particular description
שֶׁהוּא צָרִיךְ	that requires
לִכְלָל:	a general one.
ח כָּל דָּבָר	8. Any thing

שֶׁהָיָה בִּכְלָל	that was included in a general description,
וְיָצָא	and it was singled out
מִן הַכְּלָל	from the general description
לְלַמֵּד.	in order to teach *something special,*
לֹא לְלַמֵּד	not to teach
עַל עַצְמוֹ	for its own sake *only*
יָצָא.	it was singled out,
אֶלָּא לְלַמֵּד	but to teach *something*
עַל הַכְּלָל כֻּלּוֹ	for the whole general term
יָצָא:	it was singled out.
ט כָּל דָּבָר	9. Any thing
שֶׁהָיָה בִּכְלָל.	that was included in a general description,
וְיָצָא	and it was singled out
לִטְעוֹן	to prove
טוֹעַן אֶחָד	an argument
שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ.	which is like its subject,
יָצָא לְהָקֵל	it was singled out to alleviate,
וְלֹא לְהַחֲמִיר:	but not to aggravate.
י כָּל דָּבָר	10. Any thing
שֶׁהָיָה בִּכְלָל.	that was included in a general description,

פרוש הגאון

ד) מכלל ופרט. כיצד? נאמר אדם כי יקריב וגו׳ מן הבהמה. כלל חיה שהיא בכלל בהמה. מן הבקר. ומן הצאן. פרט, נתמעטה חיה. ואין בכלל אלא מה שבפרט:

ה) מפרט וכלל. כיצד? נאמר בהשבת אבדה וכן תעשה לחמורו וכן לשמלתו. פרט. משמע אלה בלבד חייב להשיב. כתב אחריו כן תעשה לכל אבידת אחיך. חזר וכלל. נעשה כלל מוסף על הפרט. ומרבה כל דבר:

ו) אלא כעין הפרט. כיצד? הרי שנאמר על כל דבר פשע. כלל הכל. על שור על חמור וגו׳. פרט לך אלו בלבד. על כל אבידה. חזר וכלל. אי אתה דן אלא כעין הפרט, מה הפרט מפורש דבר המטלטל וגופו ממון. אף כל כיוצא בו. יצאו קרקעות, ועבדים שהוקשו להם. ויצאו שטרות. שאינן אלא לראיה:

ז) מכלל שהוא צריך לפרט. כיצד? נאמר קדש לי כל בכור. יכול אף הנקבות בכלל. הייתי אומר כל פטר רחם במשמע. תלמוד לאמר זכר. זהו כלל שצריך לפרט. ואם נאמר זכר. יכול אפילו יצאה נקבה לפניו. ת״ל פטר רחם. אי פטר רחם. יכול אפי׳ נולד אחר יוצא דופן, ת״ל בכור. זהו פרט שצריך לכלל. והם מדה אחת:

ח) ויצא מן הכלל ללמד. כיצד? והנפש אשר תאכל

יעב״ץ ז״ל.

מבשר זבח השלמים וגו׳. הלא שלמים בכלל כל הקדשים הן. כשיצאו מן הכלל. לא ללמד על עצמן בלבד יצאו. אלא על הכלל כולו יצאו. מה שלמים קדושת מזבח. אף כל שקדושתו קדושת מזבח חייבין עליו. יצאו קדשי בדק הבית:

ט) ויצא לטעון טען אחד שהוא כענינו. כיצד? נאמר ואשר יבוא את רעהו ביער וגו׳. מכה בשוגג בכלל רוצח היה. שנאמר ומכה אדם יומת. בין שוגג בין מזיד. ויצא מכה בשוגג לטעון טוען אחד שהוא כענינו של מזיד. שזה המית וזה המית. יצא מן הכלל להקל על עצמו. שניצול בערי מקלט. זהו ולא להחמיר:

י) ויצא לטעון טוען אחר שלא כענינו. כיצד? נאמר. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד. והוציא העברית מן הכלל. שנאמר וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים. הלא אמה עבריה בכלל עבד עברי היתה. שנאמר כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה. למה יצאה מן הכלל? לטעון טוען אחר שלא כענינו. שעבד אינו יוצא בסימני גדלות ולא במיתת האדון. והאמה יוצאת בסימנים ובמיתת האדון אפי׳ תוך שש. יצא להקל עליה שיוצאה תוך שש. ולהחמיר שאדוניה מקדשה בעל כרחה:

and one night.	וְלַיְלָה אֶחָד׃
the portion of the priests that was separated	הַמּוּרָם
from them	מֵהֶם
was like them,	כַּיּוֹצֵא בָהֶם.
except that the separated portion	אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם
was eaten	נֶאֱכָל
only by the priests,	לַכֹּהֲנִים
by their wives,	לִנְשֵׁיהֶם
and by their children,	וְלִבְנֵיהֶם
and by their servants.	וּלְעַבְדֵיהֶם׃

משנה ז׳. זבחים נ״ו ע״ב.

The first-born,	הַבְּכוֹר
and the tithe *of cattle*,	וְהַמַּעֲשֵׂר
and the paschal lamb	וְהַפֶּסַח
were holy in a minor degree.	קָדָשִׁים קַלִּים.
They might be slaughtered	שְׁחִיטָתָן
in any place	בְּכָל מָקוֹם
in the court,	בָּעֲזָרָה.
and their blood required	וְדָמָן טָעוּן
one sprinkling;	מַתָּנָה אֶחָת.
but this was to be done	וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן
towards the base *of the altar*;	כְּנֶגֶד הַיְסוֹד.
they differed, *however*,	שִׁנָּה
in respect to eating them:	בַּאֲכִילָתָן.
the first-born	הַבְּכוֹר
was eaten	נֶאֱכָל
only by the priest,	לַכֹּהֲנִים.
while the tithe *might be eaten*	וְהַמַּעֲשֵׂר
by any person;	לְכָל אָדָם.
both might be eaten	וְנֶאֱכָלִין
in any part of the city,	בְּכָל הָעִיר
dressed after any manner of food,	בְּכָל מַאֲכָל
during two days	לִשְׁנֵי יָמִים
and one night.	וְלַיְלָה אֶחָד׃
The paschal lamb	הַפֶּסַח
was not eaten	אֵינוֹ נֶאֱכָל
except at night,	אֶלָּא בַלַּיְלָה.
and it was not eaten	וְאֵינוֹ נֶאֱכָל
except until midnight,	אֶלָּא עַד חֲצוֹת,
and it was not eaten	וְאֵינוֹ נֶאֱכָל
except by its *previously* appointed number,	אֶלָּא לִמְנוּיָו.
and it was not eaten	וְאֵינוֹ נֶאֱכָל
except roasted.	אֶלָּא צָלִי׃

ברייתא דר׳ ישמעאל.

ספרא ריש ויקרא.

Rabbi Ishmael says	רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר.
By means of thirteen rules	בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
the Law is expounded:—	הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת׃
1. *By an inference* from minor to major.	א מִקַּל וָחֹמֶר׃
2. *By a deduction* from a similarity of phrases.	ב וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה׃
3. By a [2]principal law	ג מִבִּנְיַן אָב

באור הגאון יעב״ץ ז״ל.

א) מקל וחומר. כיצד? ויאמר ה׳ אל משה ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם ז׳ ימים. קל וחומר לשכינה שתסגר לפחות ז׳ ימים. הרי למד חמור מקל להחמיר. והוא הדין איפכא קל מחמור להקל:

ב) מגזרה שוה. כיצד? ערות הבת לא למדנו אלא מגזרה שוה. אתיא הנה הנה זמה זמה:

ג) מבנין אב מכתוב אחד. כיצד? הרי נאמר בחג המצות. אך אשר יאכל לכל נפש וכו׳ התיר אוכל נפש. בשאר המועדים מניין. אלא אמרו רז״ל. זה בנין אב לכל המועדים: משני כתובים. כיצד? נאמר במומי אדם. או גבן או דק וגו׳. וכתוב במומי בהמה: או חרוץ או יבלת. באדם לא נאמר חרוץ יבלת. בבהמה לא נאמר דק תבלול. מניין ליתן האמור של זה בזה. ולמדו אדם מבהמה ובהמה מאדם. זהו משני כתובים. והן נחשבים למדה אחת:

---

1) The correct meaning and ample explanation of the thirteen exegetical principles is laid down in the Hebrew commentary of Rabbi Yabetz (יעב״ץ) given below. 2) Or, general rule.

המזמור הזה מתהלים הובא בסדר התפלות על פי כתביו של ר׳ יצחק לוריא(האריז׳ל). ובשו״ת פנים מאירות ח׳א כתב שלא לאומרו כדי שלא להטריח את הצבור.

תהלים ל׳

1. A Psalm.	א מִזְמוֹר
A Song,	שִׁיר
for the Dedication of the [1]House,	חֲנֻכַּת הַבַּיִת
of David.	לְדָוִד׃
2. I will extol thee, O Lord,	ב אֲרוֹמִמְךָ יְיָ
for thou hast [2]raised me up,	כִּי דִלִּיתָנִי.
And hast not gladdened	וְלֹא שִׂמַּחְתָּ
my enemies	אֹיְבַי
by me.	לִי׃
3. O Lord my God,	ג יְיָ אֱלֹהָי.
I have cried unto thee,	שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ
And thou hast healed me.	וַתִּרְפָּאֵנִי׃
4. O Lord,	ד יְיָ
thou hast brought up	הֶעֱלִיתָ
from the [3]nether-world	מִן שְׁאוֹל
my soul;	נַפְשִׁי.
Thou hast kept me alive,	חִיִּיתַנִי
[4]that I go not down	מִיָּרְדִי
to the pit.	בוֹר׃
5. Sing to the Lord,	ה זַמְּרוּ לַיְיָ
O ye his [5]pious,	חֲסִידָיו.
And give thanks	וְהוֹדוּ
to his holy [6]remembrance.	לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃
6. For a moment	ו כִּי רֶגַע
is he in his anger;	בְּאַפּוֹ
[7]Life	חַיִּים
is in his favor:	בִּרְצוֹנוֹ.

In the evening may lodge weeping,	בָּעֶרֶב יָלִין בֶּכִי
But in the morning *cometh* [8]song.	וְלַבֹּקֶר רִנָּה׃
7. And I said	ז וַאֲנִי אָמַרְתִּי
in my prosperity,	בְשַׁלְוִי.
I shall [9]not be moved	בַּל אֶמּוֹט
[9]for ever.	לְעוֹלָם׃
8. O Lord,	ח יְיָ
in thy favor	בִּרְצוֹנְךָ
thou hadst [10]made to stand	הֶעֱמַדְתָּה
[10]my mountain strong:	לְהַרְרִי עֹז.
But when thou didst hide	הִסְתַּרְתָּ
thy face,	פָנֶיךָ
I was terrified.	הָיִיתִי נִבְהָל׃
9. Unto thee ,O Lord,	ט אֵלֶיךָ יְיָ
I will call;	אֶקְרָא.
And unto the Lord I will supplicate:	וְאֶל יְיָ אֶתְחַנָּן׃
10. "What profit *is there*	י מַה בֶּצַע
in my blood,	בְּדָמִי
if I go down	בְּרִדְתִּי
to the grave?	אֶל שָׁחַת.
Shall *the* dust thank thee?	הֲיוֹדְךָ עָפָר.
shall it declare	הֲיַגִּיד
thy truth ."[11]	אֲמִתֶּךָ׃
11. Hear, O Lord,	יא שְׁמַע יְיָ
and have mercy upon me;	וְחָנֵּנִי.
O Lord,	יְיָ
be thou a helper to me".	הֱיֵה עֹזֵר לִי׃
12. Thou hast turned	יב הָפַכְתָּ
my mourning	מִסְפְּדִי
into dancing, for me;	לְמָחוֹל לִי.

---

[1] Or, Temple. [2] Or, drawn. [3] Or, grave, Hades. [4] According to the c'thib: from among them that go down to the pit. [5] Or, saints. [6] Or, memorial *name*. [7] Or, For a life-time is his favor. [8] Or, joy. [9] Or, never be moved. [10] Or, set up for me a mountain of strength. [11] Or, faithfulness.

and it was singled out,	וְיָצָא
to prove	לִטְעוֹן
another argument	טוֹעַן אַחֵר
which is not like its subject,	שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ.
it was singled out	יָצָא
both to alleviate and to aggravate.	לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר:
11. Any thing	יא כָּל דָּבָר
that was included in a general description,	שֶׁהָיָה בִּכְלָל
and it was singled out	וְיָצָא
to determine	לָדוּן
a new subject,	בַּדָּבָר הֶחָדָשׁ.
thou art not able	אִי אַתָּה יָכוֹל
to restore it	לְהַחֲזִירוֹ
to its general term	לִכְלָלוֹ
unless the [1]Scripture restores it	עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב
to its general term	לִכְלָלוֹ
expressly.	בְּפֵרוּשׁ:
12. A thing	יב דָּבָר
that is learned	הַלָּמֵד
from its context,	מֵעִנְיָנוֹ.
and a thing	וְדָבָר
that is learned	הַלָּמֵד
from its end.[2]	מִסּוֹפוֹ:

13. And thus is[3]	יג וְכֵן
with two texts	שְׁנֵי כְתוּבִים
that contradict	הַמַּכְחִישִׁים
each other,	זֶה אֶת זֶה.
until there comes	עַד שֶׁיָּבֹא
a third text,	הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי
and harmonizes	וְיַכְרִיעַ
(*between*) them.	בֵּינֵיהֶם:

May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
to rebuild	שֶׁיִּבָּנֶה
the holy house	בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
speedily in our days;	בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ
and grant our portion	וְתֵן חֶלְקֵנוּ
in thy Law.	בְּתוֹרָתֶךָ:
And there we will serve thee	וְשָׁם נַעֲבָדְךָ
in reverence,	בְּיִרְאָה
as in the days of old,	כִּימֵי עוֹלָם
and as in former years.	וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

קדיש דרבנן.

פרוש הגאון יעב״ץ ז״ל.

יא) ויצא לדון בדבר החרש. כיצד? נאמר וכהן כי יקנה נפש וגו׳ ויליד ביתו. בתו בכלל היתה בין פנויה בין נשואה. ויצאה לידון בדבר חדש שאחר שנשאת אינה אוכ׳ בתרומה. שנאמר ובת כהן כי תהיה לאיש זר וגומר. והואיל והוציאה הכתוב מהכלל. אי אתה יכול להחזירה לכללה אפי׳ אלמנה וגרושה אם לא החזירה הכתוב בפירוש. שנא בת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה וגו׳ מלחם אביה תאכל:

יב) דבר הלמד מענינו. כיצד? נאמר שבו איש תחתיו. יכול ישבו תחתיהם כל היום. בא הכתוב ולמד אל יצא איש ממקומו. שהוא אלפים אמה (מדת תחום שבת) שהוא דבר הלמד מענינו: ודבר הלמד מסופו. כיצד? נאמר איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו. אסר כל שאר שבעריות. ובסוף הענין פירש האסורות לנו. ומהם נלמוד המותרות. ואלו מדה אחת הם:

יג) ושני כתובים המכחישים. כמו שנאמר בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. וכתוב אחר אומר. ביום עשות ה׳ אלהים ארץ ושמים. בא הכתוב השלישי והכריע. שנאמר אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קורא אני אליהם יעמדו יחד. מלמד ששניהם כאחד נבראו ואין כאן הכחשה:

---

1) Or, text; passage. 2) I. e., from a subsequent passage. 3) See עיון תפלה by J. Z. Meklenburg.

פְּסוּקֵי דְזִמְרָה.

הֲרֵינִי מְזַמֵּן	I prepare
אֶת פִּי	my mouth
לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל	to give thanks, and to praise,
וּלְשַׁבֵּחַ	and to laud
אֶת בּוֹרְאִי:	my Creator.
בָּרוּךְ	Blessed *be he*
שֶׁאָמַר	who said,
וְהָיָה הָעוֹלָם.	and the world [2]existed;
בָּרוּךְ הוּא.	blessed *be* he.
בָּרוּךְ[1]	Blessed *be he*
עֹשֶׂה בְרֵאשִׁית.	*who was* the maker *of the world* in the beginning.
בָּרוּךְ	Blessed *be he*
אוֹמֵר וְעֹשֶׂה.	*who* says and does.
בָּרוּךְ	Blessed *be he*
גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם.	*who* decrees and performs.
בָּרוּךְ	Blessed *be he*
מְרַחֵם	*who* has mercy
עַל הָאָרֶץ.	upon the earth.
בָּרוּךְ	Blessed *be he*
מְרַחֵם	*who* has mercy
עַל הַבְּרִיּוֹת.	upon the creatures.
בָּרוּךְ	Blessed *be he*
מְשַׁלֵּם	*who* [3]pays
שָׂכָר טוֹב	a good reward
לִירֵאָיו.	to those that fear him.
בָּרוּךְ	Blessed *be he*
חַי לָעַד	who lives for ever,
וְקַיָּם לָנֶצַח.	and exists everlastingly.
בָּרוּךְ	Blessed *be he*

פּוֹדֶה וּמַצִּיל.	*who* redeems and delivers;
בָּרוּךְ שְׁמוֹ:	blessed *be* his name.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
הָאֵל.	the God,
הָאָב הָרַחֲמָן.	the merciful father
הַמְהֻלָּל	who is praised
בְּפִי עַמּוֹ.	by the mouth of his people,
מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר	lauded and glorified
בִּלְשׁוֹן	by the tongue
חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו.	of his pious and his servants;
וּבְשִׁירֵי דָוִד	and with the songs of David
עַבְדֶּךָ	thy servant
נְהַלֶּלְךָ	we will praise thee,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God;
בִּשְׁבָחוֹת	with praises
וּבִזְמִרוֹת	and with hymns
נְגַדֶּלְךָ	we will magnify thee,
וּנְשַׁבֵּחֲךָ	and we will laud thee,
וּנְפָאֶרְךָ.	and we will glorify thee,
וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ	and we will [4]remember thy name,
וְנַמְלִיכְךָ	and we will proclaim thee King,
מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ:	O our King, our God!
יָחִיד.	The only ONE,
חֵי הָעוֹלָמִים.	the life of all worlds;
מֶלֶךְ	O King!
מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר	lauded and glorified
עֲדֵי עַד	for ever
שְׁמוֹ הַגָּדוֹל:	be his great name.

---

[1] ניבים כמו אלה נמצאים גם בתלמוד: ברוך עושה בראשית ברכות נ׳ד ע׳א; ברוך אומר ועוש׳; גוזר ומקים ברכות נ׳ז ע׳ב; ברוך אתה ה׳ המרחם על הארץ. תענית ט׳ו ע׳א. וכן, במי שאמר והיה העולם, חולין פ׳ד ע׳ב ועוד במקומות אחרים.

[2] Heb., was. [3] Or, compensates, renders. [4] Or, cause thy name to be remembered.

פִּתַּחְתָּ	Thou hast loosed
שַׂקִּי	my sackcloth,
וַתְּאַזְּרֵנִי	and hast girded me
שִׂמְחָה׃	*with* gladness,
יג לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ	13. In order that [1]people may sing to thee,

כָבוֹד	[1]*with* glory,
וְלֹא יִדֹּם׃	and not be silent.
יי אֱלֹהַי	*O* Lord my God,
לְעוֹלָם	for ever
אוֹדֶךָּ׃	I will give thee thanks.

The following Kaddish is said by a Mourner (קדיש יתום).
See translation on p. 116.

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא
דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ.
בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם
וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם.
וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל.
שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא׃ בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא
(בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא.
תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא.
וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים.
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא יַעֲשֶׂה
שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

פְּסוּקֵי דְזִמְרָה

מְקוֹר בִּרְכַּת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר.

הפסוקים והמזמורים שבין ברוך שאמר ובין ישתבח נקראים פסוקי דזמרה, והגאונים סדרום ע״פ מאמר התלמוד בברכות ל״ב ע״ב: „לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואח״כ יתפלל“. ותקנו ברכה לפניהם ברוך שאמר, וברכה לאחריהם ישתבח.

מי הוא אבי ברכת ברוך שאמר, אשר השתמש בניבים רבים הנמצאים בתלמוד (עיין הערתנו לברוך שאמר) לא נודע בברור, והרי״ף לברכות ל״ב מזכירה, וזה לשונו: „ותקינו רבנן למימר ברכה מקמייהו (דפסוקי דזמרה) ומאי ניהו ברוך שאמר וישתבח הלכך מיבעי ליה לאיניש דלא לאשתעויי מכי מתחיל בברוך שאמר עד דמסיים ליה״. ובערוך ערך תפלה נמצא: „ור׳ משה גאון אמר, מאן דמעייל לכנישתא ואשכח צבורא דקרו פסוקי דזמרה אומר ברוך שאמר וחותם מהלל בתשבחות“. ובטורי זהב סמן נ״א אות א׳ מביא בשם תולעת יעקב שאנשי כנסת הגדולה תקנוה ע״פ פתקא דנפ׳ מן השמים (עיין מה שכתב בזה הסדור רשב״ן). ובספר היוחסין אומר, כי בשבת הראשון של מנוי ראש גלותא היה חזן בית הכנסת מתחיל בברוך שאמר והבחורים עונים על כל דבר ודבר מברוך שאמר ברוך הוא, ומזה שער הגאון רשי״ל ראפפורט בתולדות הקליר שברוך שאמר הוא פזמון, שכונת המחבר היה שאחר סיום כל מאמר ומאמר המתחיל בברוך יענו הקהל ברוך הוא, וברוך הוא הנמצא בסדורינו אחר והיה העולם הוא לרשימה שכן יזמרו הצבור אחר כל מאמר ומאמר. אולם מזה אין ראיה כלל, כי רק בעת מנוי ראש גלותא היה החזן משורר אותו כפזמון כדרך החזנים, ועל כן יסופר הדבר הזה כחדוש בספר היחסין.

והנה מספר התבות בברוך שאמר ע״פ נוסחתנו הוא פ״ז והסמן לזה ראשו כתם פ״ז (רוקח ס׳ ש״כ); אולם הנוכחאות רבות ושונות בין האשכנזים והספרדים וגם בין הספרדים בעצמם הנוכחאות שונות, כנראה באבודרהם ובמנורת המאור כלל תפלה סמן צ״ג. וגם מקום ברוך שאמר אצל האשכנזים הוא לפני הודו לה׳, בעת אשר אצל הספרדים מקומו לפני יהי כבוד.

---

1) Or, *my* glory may sing to thee

22. *Saying*: "Touch not	כב אַל תִּגְּעוּ
mine anointed ones,	בִּמְשִׁיחָי .
And to my prophets	וּבִנְבִיאַי
do no [1]evil".	אַל תָּרֵעוּ׃
23. Sing to the Lord,	כג שִׁירוּ לַייָ
all the earth;	כָּל הָאָרֶץ .
Proclaim	בַּשְּׂרוּ
from day to day	מִיּוֹם אֶל יוֹם
his salvation.	יְשׁוּעָתוֹ׃
24. Relate among the nations	כד סַפְּרוּ בַגּוֹיִם
his glory,	אֶת כְּבוֹדוֹ .
Among all the peoples	בְּכָל הָעַמִּים
his wonders.	נִפְלְאוֹתָיו׃
25. For great is the Lord,	כה כִּי גָדוֹל יְיָ
and *he is* greatly [2]praised;	וּמְהֻלָּל מְאֹד .
[2]And terrible is he	וְנוֹרָא הוּא
above all gods.	עַל כָּל אֱלֹהִים׃
26. For all the gods	כו כִּי כָּל אֱלֹהֵי
of the peoples	הָעַמִּים
are [3]idols;	אֱלִילִים .
But the Lord	וַייָ
made the heavens.	שָׁמַיִם עָשָׂה׃
27. Grandeur and majesty	כז הוֹד וְהָדָר
are [4]before him;	לְפָנָיו .
Strength and gladness	עֹז וְחֶדְוָה
are in his place.	בִּמְקוֹמוֹ׃
28. [5]Ascribe to the Lord,	כח הָבוּ לַייָ
ye families of the peoples,	מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים.
[5]Ascribe to the Lord	הָבוּ לַייָ
glory and strength.	כָּבוֹד וָעֹז׃

29. [5]Ascribe to the Lord	כט הָבוּ לַייָ
the glory [6]of his name;	כְּבוֹד שְׁמוֹ .
[7]Take an offering,	שְׂאוּ מִנְחָה
and come before him;	וּבֹאוּ לְפָנָיו .
[8]Bow down to the Lord	הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ
in holy [9]majesty.	בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ׃
30. Tremble before him,	ל חִילוּ מִלְּפָנָיו
all the earth;	כָּל הָאָרֶץ .
The world also is firmly established,	אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
it cannot be moved.	בַּל תִּמּוֹט׃
31. Let the heavens be glad,	לא יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם
and let the earth rejoice;	וְתָגֵל הָאָרֶץ .
And let them say	וְיֹאמְרוּ
among the nations:	בַגּוֹיִם
"The Lord reigneth".	יְיָ מָלָךְ׃
32. Let the sea roar,	לב יִרְעַם הַיָּם
and the fulness thereof;	וּמְלֹאוֹ .
Let the field exult,	יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה
and all that is therein.	וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ׃
33. Then shall sing	לג אָז יְרַנְּנוּ
the trees of the [10]forest	עֲצֵי הַיָּעַר .
before the Lord;	מִלִּפְנֵי יְיָ
For he cometh	כִּי בָא
to judge	לִשְׁפּוֹט
the earth.	אֶת הָאָרֶץ׃
34. O give thanks to the Lord,	לד הוֹדוּ לַייָ
for he is good;	כִּי טוֹב .
Because for ever *endureth*	כִּי לְעוֹלָם
his lovingkindness.	חַסְדּוֹ׃
35. And say ye:	לה וְאִמְרוּ

---

1) Or, harm. 2) Or, to be praised, and he is to be feared, etc. 3) Or, things of nought. 4) Or, in his presence. 5) Or, give, bring. 6) Or, *due to* his name. 7) Or, bring; Heb., carry. 8) Or, prostrate yourselves; or, worship. 9) Or, array. 10) According to the accent it should be: forest; Because of the Lord, for he, etc

Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
King *who is* praised	מֶלֶךְ מְהֻלָּל
with praise-songs.	בַּתִּשְׁבָּחוֹת:
1 Chron. xvi. 8—36.	דברי הימים א׳ ט׳ז ח—ל׳ו.
8. Give thanks to the Lord,	ח [1]הוֹדוּ לַייָ
call upon his name;	קִרְאוּ בִשְׁמוֹ.
Make known among the nations	הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
his deeds.	עֲלִילוֹתָיו:
9. Sing to him,	ט שִׁירוּ לוֹ
chant to him;	זַמְּרוּ לוֹ.
[2]Talk ye	שִׂיחוּ
of all his [3]wonders.	בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו:
10. [4]Glory ye	י הִתְהַלְלוּ
in his holy name;	בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ.
Let be glad the heart	יִשְׂמַח לֵב
of those that seek the Lord.	מְבַקְשֵׁי יְיָ:
11. [5]Inquire after the Lord	יא דִּרְשׁוּ יְיָ
and his strength;	וְעֻזּוֹ.
Seek his [6]presence	בַּקְּשׁוּ פָנָיו
continually.	תָּמִיד:
12. Remember his [3]wonders	יב זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו
which he hath performed;	אֲשֶׁר עָשָׂה.
His [7]miracles	מֹפְתָיו
and the judgments of his mouth.	וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ:
13. Ye seed of Israel	יג זֶרַע יִשְׂרָאֵל
his servant,	עַבְדּוֹ.
Ye children of Jacob,	בְּנֵי יַעֲקֹב
his chosen ones.	בְּחִירָיו:
14. He is the Lord our God,	יד הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
Over all the earth	בְּכָל הָאָרֶץ

are his judgments.	מִשְׁפָּטָיו:
15. Remember for ever	טו זִכְרוּ לְעוֹלָם
his covenant,	בְּרִיתוֹ.
The word	דָּבָר
which he commanded	צִוָּה
to [8]a thousand generations.	לְאֶלֶף דּוֹר:
16. *Remember the covenant* which he [9]made	טז אֲשֶׁר כָּרַת
with Abraham,	אֶת אַבְרָהָם.
And his oath to Isaac.	וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק:
17. And he set it up	יז וַיַּעֲמִידֶהָ
to Jacob	לְיַעֲקֹב
for a statute,	לְחֹק.
To Israel,	לְיִשְׂרָאֵל
for an evrelasting covenant.	בְּרִית עוֹלָם:
18. Saying:	יח לֵאמֹר
”To thee will I give	לְךָ אֶתֵּן
the land of Canaan,	אֶרֶץ כְּנָעַן.
As a [10]lot of your inheritance".	חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
19. While ye were	יט בִּהְיוֹתְכֶם
but a few men in number,	מְתֵי מִסְפָּר.
Very few,	כִּמְעַט
and sojourners therein.	וְגָרִים בָּהּ:
20. And they went about	כ וַיִּתְהַלְּכוּ
from nation to nation,	מִגּוֹי אֶל גּוֹי.
And from *one* kingdom	וּמִמַּמְלָכָה
to another people.	אֶל עַם אַחֵר:
21. He suffered no man	כא לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ
to oppress them,	לְעָשְׁקָם.
And he reproved for their sakes	וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם
kings.	מְלָכִים:

---

[1] מכאן עד „ובנביאי אל תרעו" נמצא גם בספר תהלים ק׳ה א—ט׳ו בשנויים, ומשם עד ואמרו הושיענו נמצא בתהלים צ׳ו בשנויים רבים.

[2] Or, Meditate. [3] Or, marvellous works. [4] Heb., Boast yourselves. [5] Or, search for; seek. [6] Or, solicit his face. [7] Or, tokens, signs. [8] Or, the thousandth generation. [9] Heb., cut. [10] Heb., cord, line.

Because in his holy name	כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ
we have trusted.	בָטָחְנוּ:
Let thy lovingkindness be, O Lord,	ל״ג כ״ב יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ
upon us,	עָלֵינוּ.
According as we have hoped for thee.	כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:
Show us, O Lord,	פ״ה ח׳ הַרְאֵנוּ יְיָ
thy lovingkindness,	חַסְדֶּךָ.
And thy salvation grant us.	וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן לָנוּ:
Arise	מ״ד כ״ז קוּמָה
as a help to us,	עֶזְרָתָה לָּנוּ.
And redeem us	וּפְדֵנוּ
for the sake of thy lovingkindness.	לְמַעַן חַסְדֶּךָ:
I am	פ״א י״א אָנֹכִי
the Lord thy God,	יְיָ אֱלֹהֶיךָ
Who brought thee up	הַמַּעַלְךָ
out of the land of Egypt;	מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם.
Open wide thy mouth,	הַרְחֶב פִּיךָ
and I will fill it.	וַאֲמַלְאֵהוּ:
Happy is the people	קמ״ד ט״ו אַשְׁרֵי הָעָם
[3]that is in such a case;	שֶׁכָּכָה לּוֹ.
Happy is the people	אַשְׁרֵי הָעָם
that the Lord is his God.	שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
And as for me,	י״ג ו׳ וַאֲנִי
in thy lovingkindness	בְּחַסְדְּךָ
I have trusted;	בָטַחְתִּי
My heart shall rejoice	יָגֵל לִבִּי
in thy salvation;	בִּישׁוּעָתֶךָ.
I will sing to the Lord,	אָשִׁירָה לַייָ
Because he hath [4]rewarded me.	כִּי גָמַל עָלָי:
———	———

Arise,	צ״ד ב׳ הִנָּשֵׂא
thou judge of the earth;	שֹׁפֵט הָאָרֶץ.
Render a reward	הָשֵׁב גְּמוּל
unto *the* proud.	עַל גֵּאִים:
To the Lord belongeth the salvation:	ג׳ ט׳ לַייָ הַיְשׁוּעָה.
Upon thy people	עַל עַמְּךָ
be thy blessing. SELAH.	בִרְכָתֶךָ סֶּלָה:
The Lord of hosts	מ״ו ח׳ וי״ב יְיָ צְבָאוֹת
is with us;	עִמָּנוּ.
A stronghold for us	מִשְׂגָּב לָנוּ
is the God of Jacob. SELAH.	אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה:
O Lord of hosts!	פ״ד י״ג יְיָ צְבָאוֹת.
Happy is the man	אַשְׁרֵי אָדָם
that trusteth in thee.	בֹּטֵחַ בָּךְ:
O Lord, save,	כ׳ י׳ יְיָ הוֹשִׁיעָה.
The King may answer us	הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
in the day when we call.	בְיוֹם קָרְאֵנוּ:
Save	כ״ח ט׳ הוֹשִׁיעָה
thy people,	אֶת עַמֶּךָ
and bless	וּבָרֵךְ
thine inheritance,	אֶת נַחֲלָתֶךָ.
And feed them,	וּרְעֵם
and [1]lift them up	וְנַשְּׂאֵם
[2]for ever.	עַד הָעוֹלָם:
Our soul	ל״ג כ׳ נַפְשֵׁנוּ
hath waiteth for the Lord;	חִכְּתָה לַייָ.
Our help	עֶזְרֵנוּ
and our shield is he.	וּמָגִנֵּנוּ הוּא:
For in him	ל״ג כ״א כִּי בוֹ
shall our heart be glad,	יִשְׂמַח לִבֵּנוּ.

---

1) Or, exalt them: or, bear them up. 2) Heb., unto everlasting. 3) Heb., that thus is to him 4) Or, dealt bountifully with me.

Save us,	הוֹשִׁיעֵנוּ
O God of our salvation,	אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ
And gather us together,	וְקַבְּצֵנוּ
and deliver us	וְהַצִּילֵנוּ
from the nations,	מִן הַגּוֹיִם
To give thanks	לְהוֹדוֹת
to thy holy name;	לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ.
To glory	לְהִשְׁתַּבֵּחַ
in thy praise.	בִּתְהִלָּתֶךָ:
36. Blessed be the Lord,	לו בָּרוּךְ יְיָ
the God of Israel,	אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
from [1]everlasting	מִן הָעוֹלָם
even unto [1]everlasting,	וְעַד הָעוֹלָם.
And all the people said:	וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָם
Amen, and praise to the Lord!	אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ:

The following is a collection of verses from the Book of Psalms.

Extol ye	צ״ט ה׳ רוֹמְמוּ
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
And bow	וְהִשְׁתַּחֲווּ
to his footstool:	לַהֲדֹם רַגְלָיו
Holy is he.	קָדוֹשׁ הוּא:
Extol ye	צ״ט ט׳ רוֹמְמוּ
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
And bow	וְהִשְׁתַּחֲווּ
to his holy mount;	לְהַר קָדְשׁוֹ.
For holy is	כִּי קָדוֹשׁ
the Lord our God.	יְיָ אֱלֹהֵינוּ:
[2]And he, being merciful,	ע״ח ל״ח וְהוּא רַחוּם
[2]forgiveth sin,	יְכַפֵּר עָוֹן
and destroyeth not;	וְלֹא יַשְׁחִית
[3]Many a time he turneth away his anger,	וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ.
and stirreth not up	וְלֹא יָעִיר
all his wrath.	כָּל חֲמָתוֹ:
Thou, O Lord,	מ׳ י״ב אַתָּה יְיָ
withhold not	לֹא תִכְלָא
thy mercies	רַחֲמֶיךָ
from me;	מִמֶּנִּי.
Thy lovingkindness and thy truth	חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ
shall continually gaurd me.	תָּמִיד יִצְּרוּנִי:
Remember thy mercies,	כ״ה ו׳ זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
O Lord,	יְיָ
and thy lovingkindnesses;	וַחֲסָדֶיךָ.
For they are from [4]of old.	כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
[5]Ascribe ye strength	ס״ח ל״ה תְּנוּ עֹז
to God;	לֵאלֹהִים
Over Israel	עַל יִשְׂרָאֵל
is his excellency,	גַּאֲוָתוֹ.
And his strength	וְעֻזּוֹ
is in the skies.	בַּשְּׁחָקִים:
Terrible *art thou*, O God,	ס״ח ל״ו נוֹרָא אֱלֹהִים
out of thy holy places;	מִמִּקְדָּשֶׁיךָ.
The God of Israel,	אֵל יִשְׂרָאֵל
he giveth	הוּא נוֹתֵן
strength and power	עֹז וְתַעֲצֻמוֹת
to the people.	לָעָם.
Blessed be the Lord.	בָּרוּךְ אֱלֹהִים:
O God of vengeance, O Lord!	צ״ד א׳ אֵל נְקָמוֹת יְיָ.
O God of vengeance,	אֵל נְקָמוֹת
shine forth!	הוֹפִיעַ:

---

1) Or, eternity. 2) Or, And he is merciful, he forgiveth sin. 3) Heb., And he multiplied to return his anger. 4) Or, everlasting, eternity. 5) Heb., give.

Enlightening	מְאִירַת
the eyes.	עֵינָֽיִם:
10. The fear of the Lord	י יִרְאַת יְיָ
is pure,	טְהוֹרָה
Enduring for ever;	עוֹמֶֽדֶת לָעַד.
The judgments of the Lord	מִשְׁפְּטֵי יְיָ
are true,	אֱמֶת.
Righteous altogether.	צָדְקוּ יַחְדָּו:
11. They are to be desired	יא הַנֶּחֱמָדִים
more than gold	מִזָּהָב
and more than much fine gold;	וּמִפַּז רָב.
And sweeter are they	וּמְתוּקִים
than honey	מִדְּבַשׁ
and [1]honeycomb.	וְנֹפֶת צוּפִים:
12. Thy servant also	יב גַּם עַבְדְּךָ
is warned by them;	נִזְהָר בָּהֶם.
In keeping them	בְּשָׁמְרָם
is great reward.	עֵקֶב רָב:
13. Errors	יג שְׁגִיאוֹת
who can discern?	מִי יָבִין.
From hidden faults	מִנִּסְתָּרוֹת
clear thou me.	נַקֵּנִי:
14. Also from presumptuous sins	יד גַּם מִזֵּדִים
keep back thy servant;	חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ
Let them not rule	אַל יִמְשְׁלוּ
over me;	בִי.
Then shall I [2]be perfect,	אָז אֵיתָם.
and I shall be clear	וְנִקֵּיתִי
from great transgression.	מִפֶּשַׁע רָב:
15. Let be acceptable	טו יִהְיוּ לְרָצוֹן
the words of my mouth	אִמְרֵי פִי
and the meditation of my heart	וְהֶגְיוֹן לִבִּי
before thee,	לְפָנֶיךָ.
O Lord,	יְיָ
my Rock and my Redeemer.	צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

המזמור הזה הוא על פי סדר „אלף בית״ ואות ו החסרה נמצאה במלת ופניהם שהיא הראשונה אחר האתנח בפסוק הביטו. ומה שנכפלה אות פ״א בסוף המזמור, כתב אבודרהם שהוא במקום אות ו החסרה, כי פ״א היא ו בחלוף א״ת ב״ש. וכן במזמור כ״ה שהוא ג״כ ע״פ סדר „אלף בית״ חסרת אות ו ונכפלה אות פ״א בסוף המזמור.

Psalm xxxiv. תהלים ל״ד

1. *A Psalm* of David;	לְדָוִד.
when he changed	בְּשַׁנּוֹתוֹ
his behaviour	אֶת טַעְמוֹ
before Abimelech,	לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ.
who drove him away,	וַיְגָרְשֵׁהוּ
and he departed.	וַיֵּלַךְ:
2. I will bless the Lord	ב אֲבָרְכָה אֶת יְיָ
at all times;	בְּכָל עֵת.
Continually	תָּמִיד
shall his praise *be*	תְּהִלָּתוֹ
in my mouth.	בְּפִי:
3. In the Lord	ג בַּיְיָ
shall my soul boast;	תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי.
The humble shall hear *thereof*,	יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים

---

[1] Heb., droppings of the honeycomb. [2] Or, be upright; or, end my days.

The following till יהי כבוד is to be said only on Saturdays and Holidays, but in some congregations they are also said on Hoshana Rabbah (הושענא רבה)

שבעת המזמורים מכאן עד מזמור שיר ליום השבת מוסיפים בשבת כנגד מספר ימי השבוע. ובסדור עבודת ישראל מביא בשם פירוש ישן, שבדין היה לומר אותם גם בימי החול ואך מפני טורח הצבור נמנעו לאמרם בחול.

תהלים י״ט Psalm xix.

לַמְנַצֵּחַ	1. For the Chief Musician.
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	A Psalm of David.
ב הַשָּׁמַיִם	2. The heavens
מְסַפְּרִים	declare
כְּבוֹד אֵל.	the glory of God,
וּמַעֲשֵׂה יָדָיו	And the work of his hands
מַגִּיד הָרָקִיעַ׃	telleth the firmament.
ג יוֹם לְיוֹם	3. Day unto day
יַבִּיעַ אֹמֶר.	[1]uttereth speech
וְלַיְלָה לְּלַיְלָה	And night unto night
יְחַוֶּה דָּעַת׃	showeth knowledge.
ד אֵין אֹמֶר	4. [2]Without speech
וְאֵין דְּבָרִים.	and without words,
בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם׃	So that their voice is not heard.
ה בְּכָל הָאָרֶץ	5. All over the earth
יָצָא קַוָּם	goeth out their [3]line,
וּבִקְצֵה תֵבֵל	And to the end of the world
מִלֵּיהֶם.	their words;
לַשֶּׁמֶשׁ	For the sun
שָׂם אֹהֶל	he hath set a tent
בָּהֶם׃	in them.
ו וְהוּא	6. And [4]he is
כְּחָתָן	as a bridegroom
יֹצֵא	coming
מֵחֻפָּתוֹ.	out of his chamber,
יָשִׂישׂ	He rejoiceth
כְּגִבּוֹר	as a strong man
לָרוּץ אֹרַח׃	to run [5]*his* course.
ז מִקְצֵה	7. From one end
הַשָּׁמַיִם	of the heavens
מוֹצָאוֹ.	is his going forth,
וּתְקוּפָתוֹ	And his circuit
עַל קְצוֹתָם.	unto their *other* ends;
וְאֵין נִסְתָּר	And there is nothing hid
מֵחַמָּתוֹ׃	from his heat.
ח תּוֹרַת יְיָ	8. The Law of the Lord
תְּמִימָה	is perfect,
מְשִׁיבַת	Restoring
נָפֶשׁ.	*the* soul;
עֵדוּת יְיָ	The testimony of the Lord
נֶאֱמָנָה	is [6]faithful,
מַחְכִּימַת	Making wise
פֶּתִי׃	*the* simple.
ט פִּקּוּדֵי יְיָ	9. The precepts of the Lord
יְשָׁרִים	are right,
מְשַׂמְּחֵי לֵב.	Rejoicing the heart;
מִצְוַת יְיָ	The commandment of the Lord
בָּרָה	is clear,

---

1) or, poureth. 2) or, There is no speech nor language, Where their voice is not heard. 3) or sound. 4) I. e., the sun. 5) or, the race. 6) or, sure: steadfast.

and the Lord heard;	וַיְיָ שָׁמֵעַ.
And from all their troubles	וּמִכָּל צָרוֹתָם
he delivered them.	הִצִּילָם:
19. The Lord is nigh	יט קָרוֹב יְיָ
to them that are of a broken heart,	לְנִשְׁבְּרֵי לֵב.
And them that are of a contrite spirit	וְאֶת דַּכְּאֵי רוּחַ
he saveth.	יוֹשִׁיעַ:
20. Many are	כ רַבּוֹת
the afflictions of the righteous,	רָעוֹת צַדִּיק.
But out of them all	וּמִכֻּלָּם
delivereth him the Lord.	יַצִּילֶנּוּ יְיָ:
21. He keepeth	כא שֹׁמֵר
all his bones;	כָּל עַצְמוֹתָיו.
Even one of them	אַחַת מֵהֵנָּה
is not broken.	לֹא נִשְׁבָּרָה:
Evil slayeth the wicked,	כב תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה.
And they that hate the righteous	וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק
are [1]condemned.	יֶאְשָׁמוּ:
23 The Lord redeemeth	כג פּוֹדֶה יְיָ
the soul of his servants,	נֶפֶשׁ עֲבָדָיו.
And [2]condemned shall not be	וְלֹא יֶאְשְׁמוּ
all who [3]take shelter	כָּל הַחוֹסִים
in him.	בּוֹ:

Psalm xc. / תהלים צ׳

1. A prayer of Moses	תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה
the man of God.	אִישׁ הָאֱלֹהִים.
O Lord,	אֲדֹנָי
a dwelling place	מָעוֹן
thou hast been	אַתָּה הָיִיתָ
unto us	לָּנוּ
in every generation.	בְּדֹר וָדֹר:
2 Before	ב בְּטֶרֶם
the mountains	הָרִים
were brought forth,	יֻלָּדוּ
or *ever* thou [4]hadst formed	וַתְּחוֹלֵל
the earth and *the* world,	אֶרֶץ וְתֵבֵל.
Even from everlasting	וּמֵעוֹלָם
to everlasting	עַד עוֹלָם
thou art God.	אַתָּה אֵל:
3. Thou turnest man	ג תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ
unto [5]destruction,	עַד דַּכָּא.
And sayest,	וַתֹּאמֶר
"Return,	שׁוּבוּ
ye children of man."	בְנֵי אָדָם:
4. For a thousand years	ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
in thy sight	בְּעֵינֶיךָ
are *but* as yesterday	כְּיוֹם אֶתְמוֹל
when it is past,	כִּי יַעֲבֹר.
And as a watch	וְאַשְׁמוּרָה
in the night.	בַלָּיְלָה:
5. Thou carriest them away as with a flood;	ה זְרַמְתָּם
They are *as* a sleep;	שֵׁנָה יִהְיוּ.

---

1) Or, held guilty; or, desolate. 2) Or, desolate. 3) Or, trust. 4) Or, gavest birth to, etc. 5) Or, dust; Heb., crushing.

יִשְׂמָחוּ׃	and be glad.
ד גַּדְּלוּ לַיְיָ	4. O magnify the Lord
אִתִּי.	with me,
וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ	And let us exalt his name
יַחְדָּו׃	together.
ה דָּרַשְׁתִּי	5. I sought
אֶת יְיָ	the Lord,
וְעָנָנִי.	and he answered me,
וּמִכָּל מְגוּרוֹתַי	And from all my fears
הִצִּילָנִי׃	he delivered me.
ו הִבִּיטוּ	6. They *who* looked
אֵלָיו	unto him
וְנָהָרוּ.	were lightened,
וּפְנֵיהֶם	And their faces
אַל יֶחְפָּרוּ׃	were never ashamed.
ז זֶה עָנִי קָרָא	7. This poor man called,
וַיְיָ שָׁמֵעַ.	and the Lord heard,
וּמִכָּל צָרוֹתָיו	And from all his troubles
הוֹשִׁיעוֹ׃	he saved him.
ח חֹנֶה מַלְאַךְ יְיָ	8. The angel of the Lord encampeth
סָבִיב לִירֵאָיו	round about them that fear him,
וַיְחַלְּצֵם׃	And he delivereth them.
ט טַעֲמוּ וּרְאוּ	9. [1]Consider and see
כִּי טוֹב יְיָ.	that the Lord is good;
אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר	Happy is the man
יֶחֱסֶה בּוֹ׃	who taketh shelter in him.
י יְראוּ אֶת יְיָ	10. Fear the Lord,
קְדֹשָׁיו.	ye his saints;
כִּי אֵין מַחְסוֹר	For there is no want
לִירֵאָיו׃	to them that fear him.

יא כְּפִירִים	11. Young lions
רָשׁוּ וְרָעֵבוּ.	may lack, and suffer hunger,
וְדֹרְשֵׁי יְיָ	But they that seek the Lord
לֹא יַחְסְרוּ	shall not want
כָל טוֹב׃	any good thing.
יב לְכוּ בָנִים	12. Come, ye children,
שִׁמְעוּ לִי.	hearken unto me;
יִרְאַת יְיָ	The fear of the Lord
אֲלַמֶּדְכֶם׃	I will teach you.
יג מִי הָאִישׁ	13. Who is the man
הֶחָפֵץ חַיִּים.	that desireth life.
אֹהֵב יָמִים	That loveth days
לִרְאוֹת טוֹב׃	to see good?[2]
יד נְצֹר לְשׁוֹנְךָ	14. Keep thy tongue
מֵרָע.	from evil,
וּשְׂפָתֶיךָ	And thy lips
מִדַּבֵּר מִרְמָה.	from speaking guile.
טו סוּר מֵרָע	15. Depart from evil,
וַעֲשֵׂה טוֹב.	and do good;
בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם	Seek peace,
וְרָדְפֵהוּ׃	and pursue it.
טז עֵינֵי יְיָ	16. The eyes of the Lord are
אֶל צַדִּיקִים.	towards the righteous,
וְאָזְנָיו	And his ears are
אֶל שַׁוְעָתָם׃	towards their cry.
יז פְּנֵי יְיָ	17. The [3]face of the Lord
בְּעֹשֵׂי רָע.	is against the evil-doers,
לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ	To cut off from the earth
זִכְרָם׃	their remembrance:
יח צָעֲקוּ	18. [4]They cried

---

[1] Heb. taste. [2] I. e., to enjoy prosperity. [3] Or, anger. [4] Or, *The righteous* cry.

of the Lord,	לַיְיָ
[1]*who is* my refuge	מַחְסִי
and my fortress,	וּמְצוּדָתִי.
My God	אֱלֹהַי
in whom I trust.	אֶבְטַח בּוֹ:
3. [2]That he will deliver thee	ג כִּי הוּא יַצִּילְךָ
from the snare	מִפַּח
of the fowler,	יָקוּשׁ.
From the destructive pestilence.	מִדֶּבֶר הַוּוֹת:
4. With his pinions	ד בְּאֶבְרָתוֹ
he will cover thee,	יָסֶךְ לָךְ.
And under his wings	וְתַחַת כְּנָפָיו
shalt thou find refuge.	תֶּחְסֶה.
A shield and a buckler	צִנָּה וְסֹחֵרָה
is his faithfulness.	אֲמִתּוֹ:
5. Thou shalt not be afraid	ה לֹא תִירָא
of the terror by night,	מִפַּחַד לָיְלָה.
Nor of the arrow that flieth	מֵחֵץ יָעוּף
by day,	יוֹמָם:
6. Nor of the pestilence	ו מִדֶּבֶר
that walketh in darkness,	בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ.
Nor of the plague	מִקֶּטֶב
that wasteth	יָשׁוּד
at noonday.	צָהֳרָיִם:
7. May fall	ז יִפֹּל
at thy side	מִצִּדְּךָ
a thousand,	אֶלֶף.
And ten thousand	וּרְבָבָה
at thy right hand,	מִימִינֶךָ.

wherein we have seen	רָאִינוּ
evil.	רָעָה:
16. Let *there* be made manifest	טז יֵרָאֶה
unto thy servants	אֶל עֲבָדֶיךָ
thy work,	פָעֳלֶךָ.
And thy glory	וַהֲדָרְךָ
upon their children.	עַל בְּנֵיהֶם:
17. And let *there* be	יז וִיהִי
the beauty	נֹעַם
of the Lord	אֲדֹנָי
our God	אֱלֹהֵינוּ
upon us,	עָלֵינוּ
And the work	וּמַעֲשֵׂה
of our hands	יָדֵינוּ
establish thou for us,	כּוֹנְנָה עָלֵינוּ.
Yea, the work	וּמַעֲשֵׂה
of our hands	יָדֵינוּ
establish thou it.	כּוֹנְנֵהוּ:

יושב בסתר נקרא שיר של פגעים. (שבועות ט״ו ע״ב, במדבר רבה דף רמ״ז ע״ב). ונוהגין לכפול הפסוק ארך ימים שע״ז נשלם השם היוצא ממנו (טור או״ח ס׳ רצ״ד).

Psalm xci. תהלים צ״א

1. *Thou who* dwellest	א [1] יֹשֵׁב
in the shelter	בְּסֵתֶר
of the Most High,	עֶלְיוֹן.
Who abidest in the shadow of the Almighty!	בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן:
2 *To thee* I will say	ב אֹמַר

---

1) Or, "He is my refuge, etc. in whom I trust,, 2) Or, surely.

In the morning	בַּבֹּקֶר
they are like grass	כֶּחָצִיר
which springeth up afresh.	יַחֲלֹף׃
6. In the morning	ו בַּבֹּקֶר
it flourisheth, and springeth up afresh;	יָצִיץ וְחָלָף ·
In the evening	לָעֶרֶב
it is cut down,	יְמוֹלֵל
and withered.	וְיָבֵשׁ׃
7. For we are consumed	כִּי כָלִינוּ
by thy anger,	בְאַפֶּךָ ·
And in thy wrath	וּבַחֲמָתְךָ
we are [1]troubled.	נִבְהָלְנוּ׃
8. Thou hast set	ח שַׁתָּה שת כ
our iniquities	עֲוֹנֹתֵינוּ
before thee;	לְנֶגְדֶּךָ ·
Our secret sins	עֲלֻמֵנוּ
in the light of our countenance.	לִמְאוֹר פָּנֶיךָ׃
9. For all our days	ט כִּי כָל יָמֵינוּ
are passed away	פָּנוּ
in thy wrath;	בְעֶבְרָתֶךָ ·
We [2]have spent	כִּלִּינוּ
our years	שָׁנֵינוּ
as a [3]thought.	כְמוֹ הֶגֶה׃
10. The days of our years	יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ
some of them are	בָהֶם
seventy years;	שִׁבְעִים שָׁנָה.
And if by reason of strength *they be*	וְאִם בִּגְבוּרֹת
eighty years,	שְׁמוֹנִים שָׁנָה.
Yet is their pride	וְרָהְבָּם
but labor and sorrow,	עָמָל וָאָוֶן.
For [4]it is soon cut off,	כִּי גָז חִישׁ
and we fly away.	וַנָּעֻפָה׃
11. Who knoweth	יא מִי יוֹדֵעַ
the power of thy anger?	עֹז אַפֶּךָ ·
Even according to thy fear,	וּכְיִרְאָתְךָ
so is thy wrath.	עֶבְרָתֶךָ׃
12. To number our days	יב לִמְנוֹת יָמֵינוּ
[5]so teach us,	כֵּן הוֹדַע.
That we may get	וְנָבִא
a heart of wisdom.	לְבַב חָכְמָה׃
13. Return, O Lord;	יג שׁוּבָה יְיָ
how long?	עַד מָתָי.
And [6]bethink thee	וְהִנָּחֵם
[7]concerning thy servants.	עַל עֲבָדֶיךָ׃
14. Satisfy us	יד שַׂבְּעֵנוּ
in the morning	בַבֹּקֶר
with thy lovingkindness,	חַסְדֶּךָ.
That we may [7]sing	וּנְרַנְּנָה
and be glad	וְנִשְׂמְחָה
all our days.	בְּכָל יָמֵינוּ׃
15. Make us glad	טו שַׂמְּחֵנוּ
according to the days	כִּימוֹת
wherein thou hast afflicted us,	עִנִּיתָנוּ.
The years	שְׁנוֹת

---

1) Or, hurried away. 2) Or, we bring our days to an end as a tale *that is told.* 3) Or, Meditation; or, sound. 4) Or, swiftly it passeth by. 5) Or, thus make *us* to know. 6) Or, repent; or, have pity upon thy servants. 7) or, rejoice.

the name of the Lord;	אֶת שֵׁם יְיָ.
Praise,	הַלְלוּ
ye servants of the Lord,	עַבְדֵי יְיָ:
2. Who stand	ב שֶׁעֹמְדִים
in the house of the Lord,	בְּבֵית יְיָ
In the courts	בְּחַצְרוֹת
of the house of our God.	בֵּית אֱלֹהֵינוּ:
3. Praise ye the Lord,	ג הַלְלוּיָהּ
for good is the Lord;	כִּי טוֹב יְיָ.
Chant to his name,	זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ
for [1]he is pleasant.	כִּי נָעִים:
4. For the Lord hath chosen Jacob for himself;	כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ.
Israel	יִשְׂרָאֵל
for his [2]own possession.	לִסְגֻלָּתוֹ:
5. For I know	ה כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי
that great is the Lord,	כִּי גָדוֹל יְיָ
And our Lord	וַאֲדֹנֵינוּ
[3]*is greater* than all gods.	מִכָּל אֱלֹהִים:
6. [4]Whatsoever	ו כֹּל
the Lord pleaseth	אֲשֶׁר חָפֵץ יְיָ
that doeth he,	עָשָׂה
In heaven	בַּשָּׁמַיִם
and in earth,	וּבָאָרֶץ.
in the seas	בַּיַּמִּים
and all depths.	וְכָל תְּהֹמוֹת:
7. He causeth to ascend	ז מַעֲלֶה
the [5]vapors	נְשִׂאִים
from the end of the earth;	מִקְצֵה הָאָרֶץ
Lightnings	בְּרָקִים
for the rain	לַמָּטָר
he maketh;	עָשָׂה.
He bringeth forth the wind	מוֹצֵא רוּחַ
from his [6]storehouses.	מֵאוֹצְרוֹתָיו:
8. [7]Who smote	ח שֶׁהִכָּה
the first-born of Egypt,	בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם.
[8]From man	מֵאָדָם
unto beast.	עַד בְּהֵמָה:
9. He sent	ט שָׁלַח
signs	אוֹתֹת
and wonders	וּמֹפְתִים
in the midst of thee,	בְּתוֹכֵכִי
O Egypt,	מִצְרָיִם.
Against Pharaoh	בְּפַרְעֹה
and against all his servants;	וּבְכָל עֲבָדָיו:
10. [7]Who smote	י שֶׁהִכָּה
[9]many nations,	גּוֹיִם רַבִּים,
And slew	וְהָרַג
mighty kings.	מְלָכִים עֲצוּמִים:
11. Sihon	יא לְסִיחוֹן
king of the Amorites,	מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
And Og	וּלְעוֹג
king of Bashan,	מֶלֶךְ הַבָּשָׁן.

---

1) Or, it. 2) Or, peculiar treasure. 3) Or, above all gods. 4) Heb., All. 5) Or, clouds. 6) Or treasures. 7) Or, *It is he* who, etc.; Or *Praise him* who, etc. 8) Or, Both of man and of beast. 9) Or, great.

But unto thee	אֵלֶיךָ
it shall not come nigh.	לֹא יִגָּשׁ׃
8. Only with thine eyes	ח רַק בְּעֵינֶיךָ
shalt thou behold,	תַבִּיט.
And the reward of the wicked	וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים
shalt thou see.	תִּרְאֶה׃
9. [1]For thou, O Lord,	ט כִּי אַתָּה יְיָ
art my refuge!	מַחְסִי.
[2]The Most High	עֶלְיוֹן
hast thou made	שַׂמְתָּ
thy habitation.	מְעוֹנֶךָ׃
10. There shall not befall thee	י לֹא תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ
evil,	רָעָה,
And plague	וְנֶגַע
shall not come nigh	לֹא יִקְרַב
unto thy tent.	בְּאָהֳלֶךָ׃
11. For his angels	יא כִּי מַלְאָכָיו
he will give charge	יְצַוֶּה
concerning thee,	לָּךְ.
To keep thee	לִשְׁמָרְךָ
in all thy ways.	בְּכָל דְּרָכֶיךָ׃
12. Upon *their* hands	יב עַל כַּפַּיִם
they shall bear thee,	יִשָּׂאוּנְךָ.
Lest thou strike	פֶּן תִּגֹּף
against a stone	בָּאֶבֶן
thy foot.	רַגְלֶךָ׃
13. Upon *the* lion	יג עַל שַׁחַל
and *the* [3]adder	וָפֶתֶן
thou shalt tread;	תִּדְרֹךְ.
Thou shalt trample	תִּרְמֹס
on the lion	כְּפִיר
and *the* [3]dragon.	וְתַנִּין׃
14. Because upon me	יד כִּי בִי
he hath set his love,	חָשַׁק
therefore will I deliver him;	וַאֲפַלְּטֵהוּ.
I will [4]strengthen him,	אֲשַׂגְּבֵהוּ
because he hath known my name.	כִּי יָדַע שְׁמִי׃
15. He shall call upon me,	טו יִקְרָאֵנִי
and I will answer him;	וְאֶעֱנֵהוּ.
I will be with him	עִמּוֹ אָנֹכִי
in trouble;	בְצָרָה.
I will deliver him,	אֲחַלְּצֵהוּ
and I will honor him.	וַאֲכַבְּדֵהוּ׃
16. *With* [5]long life	טז אֹרֶךְ יָמִים
I will satisfy him,	אַשְׂבִּיעֵהוּ.
And I will show him	וְאַרְאֵהוּ
my salvation.	בִּישׁוּעָתִי׃

16. *With* [5]long life	אֹרֶךְ יָמִים
I will satisfy him,	אַשְׂבִּיעֵהוּ.
And I will show him	וְאַרְאֵהוּ
my salvation.	בִּישׁוּעָתִי׃

Psalm cxxxv. — תְּהִלִּים קל״ה

1. Praise ye the Lord!	א הַלְלוּיָהּ
Praise ye	הַלְלוּ

---

1) Or, Because thou *hast said*, The Lord is my refuge, etc. 2) Or, Thou hast set thy habitation on high. 3) Or, serpent. 4) Or, set him on high. 5) Heb., length of days.

לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים.	to the God of gods;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
ג הוֹדוּ	3. Give thanks
לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים.	to the Lord of lords;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
ד לְעֹשֵׂה	4. To him who doeth
נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת	great wonders
לְבַדּוֹ.	alone;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
ה לְעֹשֵׂה	5. To him that made
הַשָּׁמַיִם	the heavens
בִּתְבוּנָה.	with understanding;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
ו לְרוֹקַע	6. To him that spread out
הָאָרֶץ	the earth
עַל הַמָּיִם.	above the waters;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
ז לְעֹשֵׂה	7. To him that made
אוֹרִים גְּדֹלִים.	great lights;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
ח אֶת הַשֶּׁמֶשׁ	8. The sun
לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם.	to rule by day;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
ט אֶת הַיָּרֵחַ	9. The moon
וְכוֹכָבִים	and stars
לְמֶמְשְׁלוֹת	to rule
בַּלָּיְלָה.	by night;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
י לְמַכֵּה מִצְרַיִם	10. To him that smote Egypt
בִּבְכוֹרֵיהֶם.	in their first-born;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
יא וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל	11. And brought out Israel
מִתּוֹכָם.	from among them;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
יב בְּיָד חֲזָקָה	12. With a strong hand
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה,	and with a stretched-out arm;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
יג לְגֹזֵר	13. To him who divided
יַם סוּף	the Red Sea
לִגְזָרִים.	into parts;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
יד וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל	14. And made Israel to pass
בְּתוֹכוֹ.	through the midst of it;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
טו וְנִעֵר	15. But he [1]cast
פַּרְעֹה וְחֵילוֹ	Pharaoh and his host
בְיַם סוּף.	into the Red Sea.
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
טז לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ	16. To him that led his people
בַּמִּדְבָּר.	through the desert;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
יז לְמַכֵּה	17. To him who smote
מְלָכִים גְּדֹלִים.	great kings;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever
יח וַיַּהֲרֹג	18. And slew
מְלָכִים אַדִּירִים.	mighty kings;
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:	For his mercy *endureth* for ever.
יט לְסִיחוֹן	19. Sihon
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי.	king of the Amorites;

---

[1] Or, overthrew.

And all the kingdoms	וּלְכֹל מַמְלְכוֹת
of Canaan;	כְּנָעַן:
12. And gave	יב וְנָתַן
their land	אַרְצָם
for an heritage,	נַחֲלָה,
An heritage	נַחֲלָה
to Israel,	לְיִשְׂרָאֵל
his people.	עַמּוֹ:
13. O Lord,	יג יְיָ
thy name *endureth* for ever;	שִׁמְךָ לְעוֹלָם.
O Lord,	יְיָ
thy memorial	זִכְרְךָ
throughout all generations.	לְדֹר וָדֹר:
14. For	יד כִּי
the Lord will [2]defend	יָדִין יְיָ
his peolpe,	עַמּוֹ.
And [3]on his servants	וְעַל עֲבָדָיו
[3]he will have compassion.	יִתְנֶחָם:
15. The idols of the heathen	טו עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם
are silver and gold,	כֶּסֶף וְזָהָב.
The work	מַעֲשֵׂה
of the hands of men.	יְדֵי אָדָם:
16. A mouth they have,	טז פֶּה לָהֶם
but they speak not;	וְלֹא יְדַבֵּרוּ.
Eyes they have,	עֵינַיִם לָהֶם
but they see not;	וְלֹא יִרְאוּ:
17. Ears they have,	יז אָזְנַיִם לָהֶם
but they hear not;	וְלֹא יַאֲזִינוּ.
Yea,	אַף
there is no breath	אֵין יֶשׁ רוּחַ
in their mouth.	בְּפִיהֶם:
18. Like unto them	יח כְּמוֹהֶם
shall be	יִהְיוּ
they that make them,	עֹשֵׂיהֶם.
Every one	כֹּל
that trusteth	אֲשֶׁר בֹּטֵחַ
im them.	בָּהֶם:
19. O house of Israel,	יט בֵּית יִשְׂרָאֵל
bless ye the Lord;	בָּרְכוּ אֶת יְיָ,
O house of Aaron,	בֵּית אַהֲרֹן
bless ye the Lord;	בָּרְכוּ אֶת יְיָ:
20. O house of Levi,	כ בֵּית הַלֵּוִי
bless ye the Lord;	בָּרְכוּ אֶת יְיָ,
Ye that fear the Lord,	יִרְאֵי יְיָ
bless ye the Lord.	בָּרְכוּ אֶת יְיָ:
21. Blessed be the Lord	כא בָּרוּךְ יְיָ
out of Zion,	מִצִּיּוֹן,
who dwelleth *in* Jerusalem.	שֹׁכֵן ירוּשָׁלָיִם
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ:

Psalm cxxxvi. — תהלים קל״ו

1. O give thanks to the Lord,	א [1]הוֹדוּ לַיְיָ
for he is good;	כִּי טוֹב.
For his mercy *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
2. O give thanks	ב הוֹדוּ

---

[1] הודו לה׳, וכ״ו נקרא „הלל הגדול" (ברכות ד׳ ע״ב, פסחים קי״ח ע״א, תענית י״ט) „מפני שהקב״ה יושב ברומו של עולם ומחלק מזונות לכל בריה". וכ״ו הודו כנגד כ״ו דורות שברא הקב״ה בעולמו ולא נתן להם תורה וזן אותם בחסדו" (פסחים שם).

[2] Or, judge. [3] Or, concerning his servants he will repent himself.

and it was done;	וַיֶּהִי.
He commanded,	הוּא צִוָּה
and it stood fast.	וַיַּעֲמֹד:
10. The Lord hath [1]frustrated	י יְיָ הֵפִיר
the counsel of nations;	עֲצַת גּוֹיִם.
He hath [2]foiled	הֵנִיא
the thoughts	מַחְשְׁבוֹת
of peoples.	עַמִּים:
11. The counsel of the Lord	יא עֲצַת יְיָ
standeth for ever;	לְעוֹלָם תַּעֲמֹד.
The thoughts	מַחְשְׁבוֹת
of his heart	לִבּוֹ
throughout all generations	לְדֹר וָדֹר:
12. Happy is the nation	יב אַשְׁרֵי הַגּוֹי
that the [3]Eternal	אֲשֶׁר יְיָ
is his God;	אֱלֹהָיו.
The people	הָעָם
whom he hath chosen	בָּחַר
for his own inheritance.	לְנַחֲלָה לוֹ:
13. From heaven	יג מִשָּׁמַיִם
looketh the Lord;	הִבִּיט יְיָ.
He beholdeth	רָאָה
all the children of men.	אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם:
14. From his dwelling-place	יד מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ
he looketh forth	הִשְׁגִּיחַ.
upon all the inhabitants	אֶל כָּל יֹשְׁבֵי

of the earth;	הָאָרֶץ:
15. He that fashioneth the hearts of them all,	טו הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם.
He that considereth	הַמֵּבִין
all their works.	אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם:
16. A king is not saved	טז אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע
by the greatness of his army,	בְּרָב חָיִל.
A mighty man	גִּבּוֹר
is not delivered	לֹא יִנָּצֵל
by greatness of strength.	בְּרָב כֹּחַ:
17. A vain *thing* is the horse	יז שֶׁקֶר הַסּוּס
for safety,	לִתְשׁוּעָה.
And by his great strength	וּבְרֹב חֵילוֹ
he can not deliver.	לֹא יְמַלֵּט:
18. Behold, the eye of the Lord	יח הִנֵּה עֵין יְיָ
is upon them that fear him,	אֶל יְרֵאָיו.
Upon them that [4]hope	לַמְיַחֲלִים
for his lovingkindness;	לְחַסְדּוֹ:
19. To deliver	יט לְהַצִּיל
from death	מִמָּוֶת
their soul,	נַפְשָׁם.
And to keep them alive	וּלְחַיּוֹתָם
in famine.	בָּרָעָב:
20. Our soul	כ נַפְשֵׁנוּ
hath waited for the Lord;	חִכְּתָה לַיְיָ.

---

[1] Or. brought to nought. [2] Or, made void, of no effect. [3] Or, Lord. [4] Or, wait.

For his mercy *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
20. And Og	כ וּלְעוֹג
king of Bashan;	מֶלֶךְ הַבָּשָׁן.
For his mercy *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
21. And he gave	כא וְנָתַן
their land	אַרְצָם
for an heritage;	לְנַחֲלָה.
For his mercy *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
22. An heritage	כב נַחֲלָה
to Israel his servant;	לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ.
For his mercy *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
23. Who, in our low estate,	כג שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ
remembered us;	זָכַר לָנוּ.
For his mercy *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
24. And he hath delivered us;	כד וַיִּפְרְקֵנוּ
from our enemies;	מִצָּרֵינוּ.
For his mercy *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
25. He giveth food	כה נֹתֵן לֶחֶם
to all flesh;	לְכָל בָּשָׂר.
For his mercy *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
O give thanks	כו הוֹדוּ
to the God of heaven;	לְאֵל הַשָּׁמָיִם.
For his mercy *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

Psalm xxxiii. תהלים ל״ג

1. [1]Rejoice ye righteous	א רַנְּנוּ צַדִּיקִים
[1]in the Lord;	בַּיְיָ.
For the upright	לַיְשָׁרִים
is comely praise.	נָאוָה תְהִלָּה:
2. Give thanks unto the Lord	ב הוֹדוּ לַייָ
with *the* harp;	בְּכִנּוֹר.
With a psaltery of ten strings	בְּנֵבֶל עָשׂוֹר
play unto him.	זַמְּרוּ לוֹ:
3. Sing unto him	ג שִׁירוּ לוֹ
a new song;	שִׁיר חָדָשׁ.
Play skilfully	הֵיטִיבוּ נַגֵּן
[2]amid shouts of triumph.	בִּתְרוּעָה:
4. For upright	ד כִּי יָשָׁר
is the word of the Lord,	דְּבַר יְיָ.
And all his work	וְכָל מַעֲשֵׂהוּ
is in faithfulness.	בֶּאֱמוּנָה:
5. He loveth righteousness	ה אֹהֵב צְדָקָה
and judgment;	וּמִשְׁפָּט.
Of the lovingkindness of the Lord	חֶסֶד יְיָ
is the earth full.	מָלְאָה הָאָרֶץ:
By the word of the Lord	ו בִּדְבַר יְיָ
were *the* heavens made,	שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ.
And by the breath of his mouth	וּבְרוּחַ פִּיו
all their host.	כָּל צְבָאָם:
7. *He* gathereth together as a heap	ז כֹּנֵס כַּנֵּד
the waters of the sea;	מֵי הַיָּם.
He layeth up	נֹתֵן
in storehouses	בְּאוֹצָרוֹת
the [3]depths.	תְּהוֹמוֹת:
8. Let *there* fear the Lord	ח יִירְאוּ מֵיְיָ
all the earth,	כָּל הָאָרֶץ.
Of him shall stand in awe	מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ
all the inhabitants	כָּל יֹשְׁבֵי
of *the* world.	תֵבֵל:
9. For he spoke,	ט כִּי הוּא אָמַר

---

1) Or, Sing. ye righteous of the Lord; Or, to the Lord. 2) Or, with a loud noise 3) Or, deeps; Or, floods

Scattered shall be	יִתְפָּרְדוּ
all workers of iniquity.	כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃
11. But thou hast exalted	יא וַתָּרֶם
like the horn of the wild-ox	כִּרְאֵים
my horn;	קַרְנִי .
I am anointed	בַּלֹּתִי
with fresh oil.	בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃
12. And my eye hath looked	יב וַתַּבֵּט עֵינִי
upon them that lie in wait for me;	בְּשׁוּרָי .
Of the evil-doers that rise up against me	בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים .
have mine ears heard.	תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃
13. The righteous	יג צַדִּיק
shall thrive like the palm tree,	כַּתָּמָר יִפְרָח .
Like a cedar	כְּאֶרֶז
in Lebanon	בַּלְּבָנוֹן
he shall grow tall.	יִשְׂגֶּה׃
14. *They shall be* planted	יד שְׁתוּלִים
in the house of the Lord;	בְּבֵית יְיָ .
In the courts of our God	בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ
they shall thrive.	יַפְרִיחוּ׃
15. They shall still bring forth [1]fruit	טו עוֹד יְנוּבוּן
in old age;	בְּשֵׂיבָה .
Full of sap and green	דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים
they shall be.	יִהְיוּ׃
16. To declare	טז לְהַגִּיד
that upright is the Lord;	כִּי יָשָׁר יְיָ .
He is my Rock,	צוּרִי
and there is no unrighteousness in him.	וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ׃

Psalm xciii.	תהלים צ״ג
1. The Lord reigneth;	א יְיָ מָלָךְ
with majesty	גֵּאוּת
is he clothed;	לָבֵשׁ .
The Lord is clothed,	לָבֵשׁ יְיָ .
with strength	עֹז
he hath girded himself;	הִתְאַזָּר .
The world also standeth firm.	אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
it cannot be moved.	בַּל תִּמּוֹט׃
2. Eestablished is thy throne	ב נָכוֹן כִּסְאֲךָ
of old,	מֵאָז .
From everlasting art thou.	מֵעוֹלָם אָתָּה׃
3. *The* streams have lifted up,	ג נָשְׂאוּ נְהָרוֹת
O Lord,	יְיָ .
The streams have lifted up	נָשְׂאוּ נְהָרוֹת
their voice;	קוֹלָם .
The streams lift up	יִשְׂאוּ נְהָרוֹת
their [2]roaring.	דָּכְיָם׃
4. Above the voices	ד מִקֹּלוֹת
of the [3]many mighty waters,	מַיִם רַבִּים אַדִּירִים
The breakers of the sea,	מִשְׁבְּרֵי יָם .
Mightiest on high is the Lord.	אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ׃
5. Thy testimonies	ה עֵדֹתֶיךָ
are very faithful,	נֶאֶמְנוּ מְאֹד.
Thine house	לְבֵיתְךָ
becometh holiness,	נַאֲוָה קֹדֶשׁ.
O Lord,	יְיָ .
for evermore.	לְאֹרֶךְ יָמִים׃

---

[1] Or, blossoms. [2] Or, waves. [3] Or, many waters. The mighty breakers of the sea.

Our help	עֶזְרֵנוּ
and our shield is he.	וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃
21. For in him	כא כִּי בוֹ
shall our heart be glad,	יִשְׂמַח לִבֵּנוּ.
Because in his holy name	כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ
we have trusted.	בָטָחְנוּ׃
22. Let thy lovingkindness be, O Lord,	כב יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ
upon us,	עָלֵינוּ.
According as we have hoped	כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ
for thee.	לָךְ׃

איתא בבראשית רבה סוף פרשה כ״ב ,,אמר ר׳ לוי המזמור הזה אדם הראשון אמרו ונשתכח מדורו ובא משה וחדשו על שמו״ ופירש בעל מתנות כהונה מזמור שיר ליום השבת נוטריקין משה והטיל למ״ד ביניהם מפני ענוה יתרה, ואות למד רמז על מי שלמד תורה לישראל. עכ״ל. ובסדור רשב״ן כתב שפירושו שאדם הראשון חבר את השיר טוב להודות ל״ה ובא משה ותקן את מזמור שיר הזה ליום השבת.

את השיר הזה אמרו הלוים לשיר קרבן תמיד של שבת (סוף מס׳ תמיד ור״ה דף ל״א)

◆

Psalm xcii.	תהלים צ״ב
A Psalm,	א מִזְמוֹר
a Song	שִׁיר
for the Sabbath Day.	לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃
2. It is good to give thanks	ב טוֹב לְהֹדוֹת
to the Lord,	לַייָ.
And to chant to thy name	וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ
O Most High.	עֶלְיוֹן׃
3. To declare in the morning	ג לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר
thy lovingkindness,	חַסְדֶּךָ.
And thy faithfulness	וֶאֱמוּנָתְךָ
[1]in the nights.	בַּלֵּילוֹת׃
4. Upon [2]an instrument of ten strings	ד עֲלֵי עָשׂוֹר
and upon *the* [3]psaltery,	וַעֲלֵי נָבֶל.
With [4]thoughtful music	עֲלֵי הִגָּיוֹן
upon the harp.	בְּכִנּוֹר׃
5. For thou hast made me glad,	ה כִּי שִׂמַּחְתַּנִי
O Lord,	יְיָ
with thy deed;	בְּפָעֳלֶךָ.
Through the works of thy hands	בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ
I will sing aloud.	אֲרַנֵּן׃
6. How great are	ו מַה גָּדְלוּ
thy works,	מַעֲשֶׂיךָ
O Lord!	יְיָ.
Very deep are	מְאֹד עָמְקוּ
thy thoughts.	מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃
7. An [5]ignorant man	ז אִישׁ בַּעַר
knoweth *it* not;	לֹא יֵדָע.
And a fool	וּכְסִיל
doth not understand this.	לֹא יָבִין אֶת זֹאת׃
8. When wicked men thrive	ח בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים
like grass,	כְּמוֹ עֵשֶׂב
And *there* flourish	וַיָּצִיצוּ
all the workers of iniquity;	כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן.
It is that they may be destroyed	לְהִשָּׁמְדָם
for ever.	עֲדֵי עַד׃
9. But thou art exalted	ט וְאַתָּה מָרוֹם
for evermore,	לְעֹלָם
O Lord.	יְיָ׃
10. For, lo, thine enemies,	י כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ
O Lord,	יְיָ
For, lo,	כִּי הִנֵּה
thine enemies shall perish;	אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ.

---

1) Or, every night. 2) Or, the decachord. 3) Or, lute. 4) Or, solemn sound; or, the murmuring of the harp. 5) Or, brutish.

and it stood *firm*.	וַיַּעֲמֹד׃
For the Lord hath chosen Zion;	קל"ב י"ג כִּי בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן,
He hath desired it	אִוָּהּ
as a habitation for himself.	לְמוֹשָׁב לוֹ׃
For the Lord hath chosen Jacob for himself;	קל"ה ד' כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ,
Israel,	יִשְׂרָאֵל
for his [1]own possession.	לִסְגֻלָּתוֹ׃
For	צ"ד י"ד כִּי
the Lord will not abandon	לֹא יִטֹּשׁ יְיָ
his people;	עַמּוֹ,
And his inheritance	וְנַחֲלָתוֹ
he will not forsake.	לֹא יַעֲזֹב׃
[2]And he, being merciful,	[1] ע"ח ל"ח וְהוּא רַחוּם
[2]forgiveth sin,	יְכַפֵּר עָוֹן
and destroyeth not;	וְלֹא יַשְׁחִית
[3]Many a time he turneth away his anger,	וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ,
and stirreth not up	וְלֹא יָעִיר
all his wrath.	כָּל חֲמָתוֹ׃
O Lord, save;	כ' י' יְיָ הוֹשִׁיעָה,
The King may answer us	הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
in the day when we call.	בְיוֹם קָרְאֵנוּ׃

איתא בברכות ד' ע"ב: א"ר אלעזר א"ר אבינא כל האומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים מובטח לו שהוא בן העולם הבא. עכ"ל הגמרא. ואולי זה הוא הטעם שהוסיפו שני פסוקים לפני המזמור תהלה לדוד, שיש בהם שלש פעמים אשרי, לרמוז כי טוב לאומרו שלש פעמים בכל יום (עיין בתוספות ברכות ר"ב ע"ב). וההוספה הזאת כבר היתה בימי חכמי התלמוד, כמו שנראה ממה שאמר ר"י (ברכות ד' ע"ב) מפני מה לא נאמר נו"ן באשרי? וכונתו על המזמור תהלה לדוד הכתוב ע"פ סדר האלפא ביתא וחסר בו רק אות נו"ן. וטעם הוספת הפסוק „ואנחנו" אחרי סוף המזמור כתב הטור בשם רב עמרם גאון, מפני שהוא חותם במלת הללויה. כדי לסמוך הללויה אל הללויה. שכל המזמורים הבאים אחריו תחלתם וסופם הללויה.

Happy *are they*	פ"ד ה' אַשְׁרֵי
who dwell *in* thy house,	יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ,
And praise thee continually. SELAH.	עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃
Happy is the people	קמ"ד ט"ו אַשְׁרֵי הָעָם
[4]that is in such a case;	שֶׁכָּכָה לּוֹ,
Happy is the people	אַשְׁרֵי הָעָם
that the Lord is his God.	שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו׃

Psalm cxlv. — תהלים קמה.

1. A Praise-*Hymn* of David.	א תְּהִלָּה לְדָוִד,
I will extol thee,	אֲרוֹמִמְךָ
my God, O King;	אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ,
And I will bless thy name	וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד׃
2. Every day	ב בְּכָל יוֹם
will I bless thee;	אֲבָרְכֶךָּ,
And I will praise thy name	וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד׃
3. Great is the Lord,	ג גָּדוֹל יְיָ
and *he is* greatly [5]praised;	וּמְהֻלָּל מְאֹד,
And to his greatness	וְלִגְדֻלָּתוֹ
there is no searching.	אֵין חֵקֶר׃
4. Generation	ד דּוֹר
to generation	לְדוֹר
shall laud thy works,	יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ,
And thy mighty deeds	וּגְבוּרֹתֶיךָ
they shall declare.	יַגִּידוּ׃
5. *Of* the majesty	ה הֲדַר
of thy glorious splendour	כְּבוֹד הוֹדֶךָ,

---

1) Or, peculiar treasure. 2) Or, And he is merciful, he forgiveth sin. 3) Heb., And he multiplied to return his anger 4) Heb., that thus is to him. 5) Or, to be praised.

יהי כבוד נזכר במסכתא סופרים פרק י״ז הלכה י״א, והוא ילקוט פסוקים מספר תהלים, מלבד הפסוק ישמחו השמים וכו׳ שהוא בדה״א ט״ז ל״א והפסוק רבות מחשבות וכו׳ שהוא במשלי י״ט כ״א. אולם ה׳ מלך וכו׳ איננו פסוק בתנ״ך, והוא מרכב מהתחלת שלשה פסוקים תהלים י׳ ט״ז, צ״ג א׳ ושמות ט״ו י״ט.

Let the glory of the Lord [1]be	ק״ד ל״א יְהִי כְבוֹד יְיָ
for ever;	לְעוֹלָם .
Let the Lord rejoice	יִשְׂמַח יְיָ
in his works.	בְּמַעֲשָׂיו :
Let the name of the Lord be	קי״ג ב׳ יְהִי שֵׁם יְיָ
blessed	מְבֹרָךְ .
From this time forth	מֵעַתָּה
and for evermore.	וְעַד עוֹלָם :
From the rising of the sun	קי״ג ג׳ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ
unto its going down	עַד מְבוֹאוֹ .
[2]Is praised	מְהֻלָּל
the name of the Lord.	שֵׁם יְיָ :
High above all nations	קי״ג ד׳ רָם עַל כָּל גּוֹיִם
is the Lord,	יְיָ .
Above the heavens	עַל הַשָּׁמַיִם
is his glory.	כְּבוֹדוֹ :
O Lord,	קל״ה י״ג יְיָ
thy name *endureth* for ever;	שִׁמְךָ לְעוֹלָם .
O Lord,	יְיָ
thy remembrance,	זִכְרְךָ
[3]for generation and generation.	לְדֹר וָדֹר :
The Lord,	ק״ג י״ט יְיָ
in the heavens	בַּשָּׁמַיִם
he hath established his throne;	הֵכִין כִּסְאוֹ .
And his kingdom	וּמַלְכוּתוֹ
ruleth over all.	בַּכֹּל מָשָׁלָה :

Let the heavens be glad,	דה״א ט״ז ל״א יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם
and let the earth rejoice;	וְתָגֵל הָאָרֶץ .
And let them say	וְיֹאמְרוּ
among the nations:	בַגּוֹיִם
"The Lord reigneth".	יְיָ מָלָךְ :
The Lord is king,	יְיָ מֶלֶךְ
the Lord was king,	יְיָ מָלָךְ .
the Lord will be king	יְיָ יִמְלוֹךְ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד :
The Lord is king	י׳ ט״ז יְיָ מֶלֶךְ
for ever and ever;	עוֹלָם וָעֶד .
[4]Nations have perished	אָבְדוּ גוֹיִם
out of his land.	מֵאַרְצוֹ :
The Lord hath [5]frustrated	ל״ג י׳ יְיָ הֵפִיר
the counsel of nations,	עֲצַת גּוֹיִם .
He hath [6]foiled	הֵנִיא
the thoughts of peoples.	מַחְשְׁבוֹת עַמִּים :
Many are	משלי י״ט כ״א רַבּוֹת
the thoughts	מַחֲשָׁבוֹת
in the heart of a man;	בְּלֶב אִישׁ .
But the counsel of the Lord,	וַעֲצַת יְיָ
that shall stand.	הִיא תָקוּם :
The counsel of the Lord	ל״ג י״א עֲצַת יְיָ
standeth for ever;	לְעוֹלָם תַּעֲמֹד .
The thoughts of his heart,	מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ
[3]for generation and generation.	לְדֹר וָדֹר :
For he said,	ל״ג ט׳ כִּי הוּא אָמַר
and it [7]existed;	וַיֶּהִי .
He commanded,	הוּא צִוָּה

---

1) Or, endure. 2) Or, is to be praised. 3) Or, throughout all generations. 4) Or, heathens. 5) Or, brought to nought. 6) Or, made void, of no effect. 7) Heb., was.

in truth.	בֶאֱמֶת:
19. The desire	יט רְצוֹן
of those that fear him	יְרֵאָיו
he will [1]do;	יַעֲשֶׂה.
And their cry	וְאֶת שַׁוְעָתָם
he will hear,	יִשְׁמַע
and he will save them.	וְיוֹשִׁיעֵם:
20. The Lord [2]preserveth	כ שׁוֹמֵר יְיָ
all those that love him;	אֶת כָּל אֹהֲבָיו.
But all the wicked	וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים
he will destroy.	יַשְׁמִיד:
21. The praise of the Lord	כא תְּהִלַּת יְיָ
shall my mouth speak;	יְדַבֶּר פִּי
And let all flesh bless	וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר
his holy name,	שֵׁם קָדְשׁוֹ
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:
But we	קטו יח וַאֲנַחְנוּ
will bless the Lord	נְבָרֵךְ יָהּ
from this time forth	מֵעַתָּה
and for ever more.	וְעַד עוֹלָם.
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ:

Psalm cxlvi. — תהלים קמ״ו

1. Praise ye the Lord!	א הַלְלוּיָהּ.
Praise, O my soul,	הַלְלִי נַפְשִׁי
the Lord.	אֶת יְיָ:
2. I will praise the Lord	ב אֲהַלְלָה יְיָ
while I live;	בְּחַיָּי.
I will chant to my God	אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי
while I exist.	בְּעוֹדִי:
3. Put no trust	ג אַל תִּבְטְחוּ
in princes,	בִּנְדִיבִים.
Nor in a son of man.	בְּבֶן אָדָם
in whom there is no help.	שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה:
4. *When* his [3]breath goeth forth,	ד תֵּצֵא רוּחוֹ
he returneth to his earth;	יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ.
In that very day	בַּיּוֹם הַהוּא
his [4]thoughts perish.	אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו:
5. Happy is he	ה אַשְׁרֵי
that *hath* the God of Jacob	שֶׁאֵל יַעֲקֹב
for his help,	בְּעֶזְרוֹ.
Whose hope is	שִׂבְרוֹ
upon the Lord his God.	עַל יְיָ אֱלֹהָיו:
6. *Who* made	ו עֹשֶׂה
heaven and earth,	שָׁמַיִם וָאָרֶץ
The sea	אֶת הַיָּם
and all that in them is;	וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם.
Who keepeth truth	הַשֹּׁמֵר אֱמֶת
for ever.	לְעוֹלָם:
7. *Who* executeth justice	ז עֹשֶׂה מִשְׁפָּט
for the oppressed;	לָעֲשׁוּקִים
Who giveth food	נֹתֵן לֶחֶם
to the hungry.	לָרְעֵבִים.
The Lord	יְיָ
releaseth [5]prisoners.	מַתִּיר אֲסוּרִים:
8. The Lord	ח יְיָ
openeth *the eyes of* the blind;	פֹּקֵחַ עִוְרִים.
The Lord raiseth them that are bowed down;	יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים.
The Lord loveth *the* righteous.	יְיָ אֹהֵב צַדִּיקִים:
9. The Lord	ט יְיָ
[6]guardeth the strangers;	שֹׁמֵר אֶת גֵּרִים.

---

1) Or, fulfil. 2) Or, guardeth, keepeth. 3) Or, spirit. 4) Or, designs; purposes. 5) Heb., bound. 6) Or, preserveth the sojourners.

And *of* thy wondrous works,	וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ
will I [1]talk.	אָשִׂיחָה׃
6. And *of* the might	ו וֶעֱזוּז
of thy terrible deeds	נוֹרְאוֹתֶיךָ
[2]they shall speak;	יֹאמֵרוּ.
And thy greatness	וּגְדֻלָּתְךָ
will I relate.	אֲסַפְּרֶנָּה׃
7. The remembrance	ז זֵכֶר
of thy great goodness	רַב טוּבְךָ
they shall [3]utter,	יַבִּיעוּ.
And *of* thy righteousness	וְצִדְקָתְךָ
they shall sing.	יְרַנֵּנוּ׃
8. Gracious and merciful	ח חַנּוּן וְרַחוּם
is the Lord;	יְיָ.
[4]Long-suffering	אֶרֶךְ אַפַּיִם
and of great loving-kindness.	וּגְדָל חָסֶד׃
9. Good is the Lord to all;	ט טוֹב יְיָ לַכֹּל.
And his mercies are	וְרַחֲמָיו
over all his works.	עַל כָּל מַעֲשָׂיו׃
10. Thanks unto thee shall give, O Lord,	י יוֹדוּךָ יְיָ
all thy works;	כָּל מַעֲשֶׂיךָ.
And thy pious ones	וַחֲסִידֶיךָ
shall bless thee.	יְבָרְכוּכָה׃
11. *Of* the glory	יא כְּבוֹד
of thy kingdom	מַלְכוּתְךָ
they shall talk,	יֹאמֵרוּ.
And *of* thy might	וּגְבוּרָתְךָ
they shall speak;	יְדַבֵּרוּ׃
12. To make known	יב לְהוֹדִיעַ
to the sons of men	לִבְנֵי הָאָדָם

his mighty deeds,	גְּבוּרֹתָיו.
And the glory	וּכְבוֹד
of the majesty of his kingdom.	הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃
13. Thy kingdom	יג מַלְכוּתְךָ
is a kingdom	מַלְכוּת
of all [5]worlds;	כָּל עֹלָמִים.
And thy dominion is	וּמֶמְשַׁלְתְּךָ
in every generation and generation.	בְּכָל דּוֹר וָדֹר׃
14. A supporter is the Lord	יד סוֹמֵךְ יְיָ
of all them that fall,	לְכָל הַנֹּפְלִים.
And a raiser	וְזוֹקֵף
of all those that are bowed down.	לְכָל הַכְּפוּפִים׃
15. The eyes of all	טו עֵינֵי כֹל
wait upon thee;	אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ.
And thou givest them	וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם
their food	אֶת אָכְלָם
in its *due* season.	בְּעִתּוֹ׃
16. Thou openest	טז פּוֹתֵחַ
thy hand,	אֶת יָדֶךָ.
And satisfiest	וּמַשְׂבִּיעַ
[5]every living thing	לְכָל חַי
[6]*with* favor.	רָצוֹן׃
17. Righteous is the Lord	יז צַדִּיק יְיָ
in all his ways,	בְּכָל דְּרָכָיו.
And [7]kind	וְחָסִיד
in all his works.	בְּכָל מַעֲשָׂיו׃
18. Nigh is the Lord	יח קָרוֹב יְיָ
to all those that call upon him,	לְכָל קֹרְאָיו.
To all	לְכֹל
that will call upon him	אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ

---

1) Or, meditate. 2) Or, men. 3) Or, pour forth. 4) Or, Slow to anger. 5) Or, eternities. 6) Or, the desire of every living thing. 7) Or, loving, gracious, beneficient, holy.

Praise thy Lord,	הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ
O Zion.	צִיּוֹן :
13. For he hath strengthened	יג כִּי חִזַּק
the bars of thy gates;	בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ .
He hath blessed thy children	בֵּרַךְ בָּנַיִךְ
in the midst of thee.	בְּקִרְבֵּךְ :
14. He [1]maketh	יד הַשָּׂם
in thy border	גְּבוּלֵךְ
peace;	שָׁלוֹם .
With [2]choice wheat	חֵלֶב חִטִּים
he filleth thee.	יַשְׂבִּיעֵךְ :
15. He sendeth	טו הַשֹּׁלֵחַ
his [3]command	אִמְרָתוֹ
to the earth;	אָרֶץ .
Very swiftly	עַד מְהֵרָה
runneth his word.	יָרוּץ דְּבָרוֹ :
16. He giveth snow	טז הַנֹּתֵן שֶׁלֶג
like wool;	כַּצָּמֶר .
Hoar-frost	כְּפוֹר
like [4]ashes	כָּאֵפֶר
he scattereth.	יְפַזֵּר :
17. He casteth forth	יז מַשְׁלִיךְ
his [5]ice	קַרְחוֹ
like [6]morsels;	כְפִתִּים .
Before his cold	לִפְנֵי קָרָתוֹ
who can stand?	מִי יַעֲמֹד :
18. He sendeth forth his word,	יח יִשְׁלַח דְּבָרוֹ
and it melteth them;	וְיַמְסֵם .
He causeth his wind to blow,	יַשֵּׁב רוּחוֹ
and the waters flow *again*.	יִזְּלוּ מָיִם :
19. He declareth his word	יט מַגִּיד דְּבָרָיו
to Jacob,	לְיַעֲקֹב .
His statutes	חֻקָּיו
and his ordinances	וּמִשְׁפָּטָיו
to Israel.	לְיִשְׂרָאֵל :
20. He hath not done thus	כ לֹא עָשָׂה כֵן
to any nation;	לְכָל גּוֹי
And his ordinances,	וּמִשְׁפָּטִים
they do not know them.	בַּל יְדָעוּם .
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ :

Psalm cxlviii. תהלים קמ׳ח

1. Praise ye the Lord!	א הַלְלוּיָהּ .
Praise ye the Lord	הַלְלוּ אֶת יְיָ
from the heavens;	מִן הַשָּׁמַיִם.
Praise him	הַלְלוּהוּ
[7]in the heights.	בַּמְּרוֹמִים :
2. Praise ye him,	ב הַלְלוּהוּ
all his angels;	כָל מַלְאָכָיו.
Praise ye him,	הַלְלוּהוּ
all his hosts.	כָּל צְבָאָיו:
3. Praise ye him,	ג הַלְלוּהוּ
sun and moon;	שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ.
Praise him,	הַלְלוּהוּ
all ye stars of light.	כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר :
4. Praise him,	ד הַלְלוּהוּ
ye heavens of heavens,	שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם .
And ye waters	וְהַמַּיִם
that are	אֲשֶׁר
above the heavens.	מֵעַל הַשָּׁמָיִם :
5. Let them praise	ה יְהַלְלוּ

---

[1] Or, hath set peace as thy border. [2] Heb., the fat of wheat. [3] Heb., word. [4] Or, dust. [5] Or, hail [6] Or, pieces. [7] Or, on.

יָתוֹם וְאַלְמָנָה	The [1]orphan and widow
יְעוֹדֵד.	he upholdeth;
וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים	But the way of *the* wicked
יְעַוֵּת:	he [2]perverteth.
י יִמְלֹךְ יְיָ	10. The Lord will reign
לְעוֹלָם	for ever,
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן	Thy God, O Zion,
לְדֹר וָדֹר.	to generation and generation.
הַלְלוּיָהּ:	Praise ye the Lord!

תהלים קמ״ז	Psalm cxlvii.
א הַלְלוּיָהּ.	1. Praise ye the Lord,
כִּי טוֹב	[3]For *he is* good;
זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ.	Chant *unto* our God,
כִּי נָעִים	for *he is* gracious;
נָאוָה תְהִלָּה:	Praise is seemly *for him*.
ב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם	2. The builder of Jerusalem
יְיָ.	is the Lord;
נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל	The dispersed of Israel
יְכַנֵּס:	he will gather.
ג הָרוֹפֵא	3. *He is* the physician
לִשְׁבוּרֵי לֵב.	of the broken *in* heart,
וּמְחַבֵּשׁ	and [4]*the* healer
לְעַצְּבוֹתָם:	of their [5]wounds.
ד מוֹנֶה מִסְפָּר	4. *He* counteth the number
לַכּוֹכָבִים.	of the stars;
לְכֻלָּם	All of them
שֵׁמוֹת יִקְרָא:	he calleth *by their* names.
ה גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ	5. Great is our Lord,
וְרַב כֹּחַ.	and abundant in power;
לִתְבוּנָתוֹ	To his understanding
אֵין מִסְפָּר:	*there is* no [6]measure.
ו מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ.	6 The Lord upholdeth *the* [7]meek;
מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים	He bringeth down *the* wicked
עֲדֵי אָרֶץ:	to the ground.
ז עֱנוּ לַיְיָ	7. Sing to the Lord
בְּתוֹדָה.	with thanksgiving;
זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ	Chant to our God
בְכִנּוֹר:	with a [8]harp;
ח הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם	8. Who covereth *the* heaven
בְּעָבִים	with clouds,
הַמֵּכִין לָאָרֶץ	Who prepareth for the earth
מָטָר.	rain,
הַמַּצְמִיחַ הָרִים	Who maketh the mountains to [9]sprout forth
חָצִיר:	grass.
ט נוֹתֵן לִבְהֵמָה	9. [10]*Who* giveth to the beast
לַחְמָהּ.	its food,
לִבְנֵי עֹרֵב	To the young ravens,
אֲשֶׁר יִקְרָאוּ:	which cry.
י לֹא בִגְבוּרַת	10. Not in the strength
הַסּוּס	of the horse
יֶחְפָּץ.	he delighteth;
לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ	Not in the [11]legs of the man
יִרְצֶה:	taketh he pleasure.
יא רוֹצֶה יְיָ	11. The Lord taketh pleasure
אֶת יְרֵאָיו.	in those that fear him,
אֶת הַמְיַחֲלִים	In those that wait
לְחַסְדּוֹ:	for his lovingkindness.
יב שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַיִם	12. Laud, O Jerusalem,
אֶת יְיָ.	the Lord;

---

[1] Or, fatherless. [2] Or, turneth upside down; turneth aside; maketh crooked. [3] According to the accents it should be: For it is good to sing *to* our God; For pleasant and comely is *such* praise. [4] Heb., a binder up. [5] Heb., sorrows. [6] Or, limit; estimation; Heb., number. [7] Or, humble. [8] Or, lyre. [9] Or, put forth verdure. [10] Or, *He*. [11] Or, thighs, i. e., vigor or swiftness.

let them chant to him.	יְזַמְּרוּ לוֹ׃
4. For the Lord taketh pleasure	ד כִּי רוֹצֶה יְיָ
in his people;	בְּעַמּוֹ .
He [2]adorneth	יְפָאֵר
the meek	עֲנָוִים
with salvation.	בִּישׁוּעָה׃
5. Let the pious exult	ה יַעְלְזוּ חֲסִידִים
in glory;	בְּכָבוֹד .
Let them sing for joy	יְרַנְּנוּ
upon their couches.	עַל מִשְׁכְּבוֹתָם׃
6. *Let* the high praises of God *be*	ו רוֹמְמוֹת אֵל
in their [3]throat,	בִּגְרוֹנָם .
And a two-edged sword	וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת
in their hand;	בְּיָדָם׃
7. To [4]execute vengeance	ז לַעֲשׂוֹת נְקָמָה
on the nations;	בַּגּוֹיִם .
[5]Chastisements	תּוֹכֵחוֹת
on the [6]peoples;	בַּלְאֻמִּים׃
8. To bind	ח לֶאְסֹר
their kings	מַלְכֵיהֶם
with chains,	בְּזִקִּים .
And their nobles	וְנִכְבְּדֵיהֶם
with fetters of iron;	בְּכַבְלֵי בַרְזֶל׃
9. To [4]execute on them	ט לַעֲשׂוֹת בָּהֶם
the judgment written;	מִשְׁפָּט כָּתוּב
[7]This is an [8]honor	הָדָר הוּא
for all his pious.	לְכָל חֲסִידָיו .
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ׃

Psalm cl. — תהלים ק״נ

1. Praise ye the Lord!	א הַלְלוּיָהּ .
Praise ye God	הַלְלוּ אֵל
in his [9]sanctuary;	בְּקָדְשׁוֹ .
Praise him	הַלְלוּהוּ
[10]in the firmament of his power.	בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ׃
2. Praise him	ב הַלְלוּהוּ
for his mighty deeds;	בִּגְבוּרֹתָיו .
Praise him	הַלְלוּהוּ
according to his abundant greatness.	כְּרֹב גֻּדְלוֹ׃
3. Praise him	ג הַלְלוּהוּ
with the blast of the trumpet;	בְּתֵקַע שׁוֹפָר .
Praise him	הַלְלוּהוּ
with *the* [11]psaltery and harp.	בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר׃
4. Praise him	ד הַלְלוּהוּ
with timbrel and dance;	בְּתֹף וּמָחוֹל .
Praise him	הַלְלוּהוּ
with stringed instruments and pipe.	בְּמִנִּים וְעֻגָב׃
5. Praise him	ה הַלְלוּהוּ
with loud cymbals;	בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע.
Praise him	הַלְלוּהוּ
with high-sounding cymbals.	בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה׃
6. All that breathes	ו כֹּל הַנְּשָׁמָה
shall praise the Lord.	תְּהַלֵּל יָהּ
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ׃
All that breathes	[1] כֹּל הַנְּשָׁמָה
shall praise the Lord.	תְּהַלֵּל יָהּ
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ׃

The following is a collection of verses from the Book of Psalms.

Blessed be the Lord	פ״ט נ״ג בָּרוּךְ יְיָ
for ever.	לְעוֹלָם .
Amen and Amen.	אָמֵן וְאָמֵן׃

---

[1] כופלים פסוק זה להודיע שהוא סוף פסוקי דזמרה וסוף תהלים. (אבודרהם)

[2] Or, will beautify; or, crown.

[3] Or, mouth.

[4] Heb., do.

[5] Or, punishments.

[6] Or, nations.

[7] Or, This honor have all his pious.

[8] Or grandeur, majesty.

[9] Heb., holiness

[10] Or, in his strong expanse.

[11] Or, lute.

the name of the Lord;	אֶת שֵׁם יְיָ .
For he commanded,	כִּי הוּא צִוָּה
and they were created.	וְנִבְרָאוּ׃
6. And he hath established them	ו וַיַּעֲמִידֵם
for ever *and* ever;	לָעַד לְעוֹלָם.
[1]A statute he hath given,	חָק נָתַן
and none shall transgress *it*.	וְלֹא יַעֲבוֹר׃
7. Praise	ז הַלְלוּ
the Lord	אֶת יְיָ
from the earth,	מִן הָאָרֶץ.
Ye sea-monsters,	תַּנִּינִים
and all depths.	וְכָל תְּהֹמוֹת׃
8. Fire and hail,	ח אֵשׁ וּבָרָד
snow and vapor;	שֶׁלֶג וְקִיטוֹר.
Stormy wind,	רוּחַ סְעָרָה
doing his word;	עֹשָׂה דְבָרוֹ׃
9. The mountains	ט הֶהָרִים
and all hills;	וְכָל גְּבָעוֹת.
Fruit trees	עֵץ פְּרִי
and all cedars;	וְכָל אֲרָזִים׃
10. The wild beasts	י הַחַיָּה
and all cattle;	וְכָל בְּהֵמָה.
Creeping things	רֶמֶשׂ
and [2]winged fowl;	וְצִפּוֹר כָּנָף׃
11. Kings of the earth	יא מַלְכֵי אֶרֶץ
and all [3]nations;	וְכָל לְאֻמִּים.
Princes	שָׂרִים
and all judges of the earth;	וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃
12. Young men	יב בַּחוּרִים
and also maidens;	וְגַם בְּתוּלוֹת.
Old men	זְקֵנִים
and children;	עִם נְעָרִים׃
13. Let them praise	יג יְהַלְלוּ
the name of the Lord;	אֶת שֵׁם יְיָ
For exalted is	כִּי נִשְׂגָּב
his name alone;	שְׁמוֹ לְבַדּוֹ.
His majesty is	הוֹדוֹ
above earth and heaven.	עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃
14. And he exalted	יד וַיָּרֶם
[4]the horn [5]of his people,	קֶרֶן לְעַמּוֹ.
[4]The praise[6]	תְּהִלָּה
[5]of all his pious;	לְכָל חֲסִידָיו.
Even of the children of Israel,	לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
the people near unto him.	עַם קְרֹבוֹ.
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ׃

Psalm cxlix. — תהלים קמ״ט

Hraise ye the Lord!	א הַלְלוּיָהּ .
Sing to the Lord	שִׁירוּ לַיְיָ
a new song,	שִׁיר חָדָשׁ.
Sing his praise	תְּהִלָּתוֹ
in the congregation of the pious.	בִּקְהַל חֲסִידִים׃
2. Let Israel be glad	ב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל
in his Maker;	בְּעֹשָׂיו.
The children of Zion	בְּנֵי צִיּוֹן
let them rejoice	יָגִילוּ
in their King.	בְמַלְכָּם׃
3. Let them praise	ג יְהַלְלוּ
his name	שְׁמוֹ
[7]with dancing;	בְמָחוֹל .
With timbrel and harp	בְּתֹף וְכִנּוֹר

---

1) Or, A decree he hath made 2) Or, flying birds. 3) Or, peoples. 4) Or, a. 5) Or, for; to. 6) Or, It is the praise. 7) Or, in the dance.

the heavens,	אֶת הַשָּׁמַיִם .
the heavens heavens	שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם
and all their host,	וְכָל צְבָאָם .
the earth	הָאָרֶץ
and all that is thereon,	וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ.
the seas	הַיַּמִּים
and all that is in them,	וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם .
and thou [1]keepest alive	וְאַתָּה מְחַיֶּה
them all;	אֶת כֻּלָּם.
and the host of heaven	וּצְבָא הַשָּׁמַיִם
[3]bow down to thee.	לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים :
7. Thou art the Lord,	ז אַתָּה הוּא יְיָ
the God	הָאֱלֹהִים
who didst choose Abram,	אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם
and thou broughtest him forth	וְהוֹצֵאתוֹ
out of Ur of the Chaldees,	מֵאוּר כַּשְׂדִּים .
and thou gavest *him* his name Abraham,	וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם :
8. And thou foundest	ח וּמָצָאתָ
his heart	אֶת לְבָבוֹ
faithful before thee,	נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ
———	———
and madest with him	וְכָרוֹת עִמּוֹ
the covenant	הַבְּרִית
to give	לָתֵת
the land of the Canaanite,	אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
the Hittite, the Amorite	הַחִתִּי הָאֱמֹרִי
and the Perizzite, and the Jebusite,	וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי
and the Girgashite,	וְהַגִּרְגָּשִׁי

to give *it* to his seed,	לָתֵת לְזַרְעוֹ .
and thou hast fulfilled	וַתָּקֶם
thy words;	אֶת דְּבָרֶיךָ
for thou art righteous.	כִּי צַדִּיק אָתָּה:
9. And thou sawest	ט וַתֵּרֶא
the affliction of our fathers	אֶת עֳנִי אֲבֹתֵינוּ
in Egypt,	בְּמִצְרָיִם .
and [3]their cry	וְאֶת זַעֲקָתָם
thou heardest	שָׁמַעְתָּ
by the Red Sea;	עַל יַם סוּף :
10. And thou [4]showedst	י וַתִּתֵּן
signs and wonders	אֹתֹת וּמֹפְתִים
on Pharaoh,	בְּפַרְעֹה
and on all his servants,	וּבְכָל עֲבָדָיו
and on all the people	וּבְכָל עַם
of his land;	אַרְצוֹ .
for thou knewest	כִּי יָדַעְתָּ
that they dealt [5]arrogantly	כִּי הֵזִידוּ
against them;	עֲלֵיהֶם .
and thou didst make thee	וַתַּעַשׂ לְךָ
a name,	שֵׁם
as it is this day.	כְּהַיּוֹם הַזֶּה :
11. And the sea	יא וְהַיָּם
thou didst divide before them,	בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם
and they passed through	וַיַּעַבְרוּ
in the midst of the sea	בְתוֹךְ הַיָּם
on the dry land;	בַּיַּבָּשָׁה .
and their pursuers	וְאֶת רֹדְפֵיהֶם
thou didst cast	הִשְׁלַכְתָּ
into the depths,	בִמְצוֹלֹת

---

[1] Or, preservest; or, gavest life. [2] Or, worship. [3] Or, thou heardest their cry. [4] Heb., gavest. [5] Or, proudly; presumptuously; tyrannically.

Blessed [1]be the Lord	קל״ה כ״א בָּרוּךְ יְיָ
[2]out of Zion,	מִצִּיּוֹן
Who dwelleth *in* Jerusalem.	שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ :
Blessed be	ע״ב י״ח בָּרוּךְ
the Lord God,	יְיָ אֱלֹהִים
the God of Israel,	אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
[3]Who doeth [4]wonders	עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת
even he alone.	לְבַדּוֹ :
And blessed be	ע״ב י״ט וּבָרוּךְ
his glorious name	שֵׁם כְּבוֹדוֹ
for ever;	לְעוֹלָם .
And let be filled	וְיִמָּלֵא
with his glory	כְבוֹדוֹ
the whole earth.	אֶת כָּל הָאָרֶץ .
Amen, and Amen.	אָמֵן וְאָמֵן :

The following to אשר בחרת באברם is said standing.

1 Chronicles xxix. 10—13. דברי הימים א׳, כ״ט י—י״ג.

10. And David blessed	י וַיְבָרֶךְ דָּוִיד
the Lord	אֶת יְיָ
[5]before the eyes	לְעֵינֵי
of all the congregation;	כָּל הַקָּהָל .
and David said:	וַיֹּאמֶר דָּוִיד
"Blessed be thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the God of Israel	אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
our father,	אָבִינוּ
[6]from everlasting	מֵעוֹלָם
[6]even unto everlasting.	וְעַד עוֹלָם :
11. Thine, O Lord,	יא לְךָ יְיָ
is the greatness,	הַגְּדֻלָּה
and the power,	וְהַגְּבוּרָה
and the glory,	וְהַתִּפְאֶרֶת
and the victory,	וְהַנֵּצַח
and the majesty;	וְהַהוֹד .
[7]for *thine is* all	כִּי כֹל
that is in the heavens	בַּשָּׁמַיִם
and in the earth;	וּבָאָרֶץ .
thine, O Lord,	לְךָ יְיָ
is the kingdom	הַמַּמְלָכָה
and [8]thou art exalted	וְהַמִּתְנַשֵּׂא
over all	לְכֹל
as head.	לְרֹאשׁ :
12. And the riches	יב וְהָעֹשֶׁר
and the honor	וְהַכָּבוֹד
come from thee,	מִלְּפָנֶיךָ .
and thou rulest	וְאַתָּה מוֹשֵׁל
over all;	בַּכֹּל .
and in thy hand	וּבְיָדְךָ
is power and might;	כֹּחַ וּגְבוּרָה
and in thy hand	וּבְיָדְךָ
it is to make great,	לְגַדֵּל
and to give strength	וּלְחַזֵּק
to all.	לַכֹּל :
13. And now, our God,	יג וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ
we give thanks to thee,	מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ,
and praise	וּמְהַלְלִים
(*to*) thy glorious name".	לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ :
6. Thou alone art the Lord;	נחמיה ט׳ ו—י״א ו [1]אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ.
thou hast made	אַתָּה עָשִׂיתָ

---

[1] האבודרהם מתחיל מן „ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה״ שהוא סוף הפסוק הקודם בנחמיה.

[2] Or, out of Zion be the Lord, [3] Or, Who alone doeth, etc. [4] Or, marvellous works; wondrous things. [5] Or, in the sight. [6] Or, for ever and ever. [7] Or, yea, all. [8] Or, the supremacy.

6. Thy right hand, O Lord,	ו יְמִינְךָ יְיָ
is glorified in power;	נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ .
Thy right hand, O Lord,	יְמִינְךָ יְיָ
dashed in pieces the enemy.	תִּרְעַץ אוֹיֵב :
7. And in the greatness of thy excellency	ז וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ
thou overthrewest	תַּהֲרֹס
those rising up against thee;	קָמֶיךָ .
Thou sentest forth thy wrath,	תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ
it consumed them	יֹאכְלֵמוֹ
as stubble.	כַּקַּשׁ :
8. And with the breath of thy nostrils	ח וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ
were heaped up waters;	נֶעֶרְמוּ מַיִם
There stood upright	נִצְּבוּ
like a wall	כְמוֹ נֵד
running *waters*;	נֹזְלִים .
Congealed were	קָפְאוּ
the deeps	תְהֹמֹת
in the heart of the sea.	בְּלֶב יָם :
9. The enemy said:	ט אָמַר אוֹיֵב
I will pursue,	אֶרְדֹּף
I will overtake,	אַשִּׂיג
I will divide *the* spoil,	אֲחַלֵּק שָׁלָל .
My soul shall be filled with them;[1]	תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי
I will draw	אָרִיק
my sword,	חַרְבִּי
my hand shall destroy them.	תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי :
10. Thou didst blow	י נָשַׁפְתָּ
with thy wind,	בְרוּחֲךָ
the sea covered them;	כִּסָּמוֹ יָם .
They sank as lead	צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת
in the mighty waters.	בְּמַיִם אַדִּירִים :
11. Who is like thee	יא מִי כָמֹכָה
among the gods,	בָּאֵלִם
O Lord?	יְיָ
Who is like thee	מִי כָּמֹכָה
glorified in holiness,	נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ .
fearful *in* praises,	נוֹרָא תְהִלֹּת
doing wonders?	עֹשֵׂה פֶלֶא :
12. Thou hast stretched out	יב נָטִיתָ
thy right hand,	יְמִינְךָ
The earth swallowed them.	תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ :
13. Thou hast led	יג נָחִיתָ
in thy mercy	בְחַסְדְּךָ
the people	עַם זוּ
which thou hast redeemed;	גָּאָלְתָּ .
Thou hast guided *them*	נֵהַלְתָּ
in thy strength	בְעָזְּךָ
unto the habitation	אֶל נְוֵה
of thy holiness.	קָדְשֶׁךָ :
14. Peoples have heard,	יד שָׁמְעוּ עַמִּים
they trembled;	יִרְגָּזוּן .
[2]Trembling seized	חִיל אָחַז
the inhabitants of Philistia.	יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת :
15. Then were [3]terrified	טו אָז נִבְהֲלוּ
the dukes of Edom;	אַלּוּפֵי אֱדוֹם .
The [4]mighty men of Moab,	אֵילֵי מוֹאָב
shaking seized them;	יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד .
Melted were	נָמֹגוּ
all the inhabitants of Canaan.	כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן :
16. Upon them fell	טז תִּפֹּל עֲלֵיהֶם

---

[1] I. e., my lust shall be satisfied upon them. [2] Or, Pangs. [3] Or, amazed, confounded. [4] Heb., rams.

as a stone	כְּמוֹ אָבֶן
in the mighty waters.	בְּמַיִם עַזִּים׃

Exodus xiv. 30—31	שמות י״ד ל—ל״א
30. Thus the Lord saved	ל וַיּוֹשַׁע יְיָ
in that day	בַּיּוֹם הַהוּא
Israel	אֶת יִשְׂרָאֵל
out of the hand of the Egyptians;	מִיַּד מִצְרָיִם.
and Israel saw	וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל
the Egyptians	אֶת מִצְרַיִם
dead	מֵת
upon the sea-shore.	עַל שְׂפַת הַיָּם׃
31. And Israel saw	לא וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל
the great [1]power	אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה
which the Lord had [2]shown	אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ
against the Egyptians,	בְּמִצְרַיִם
and the people feared	וַיִּירְאוּ הָעָם
the Lord;	אֶת יְיָ.
and they believed	וַיַּאֲמִינוּ
in the Lord,	בַּייָ
and in Moses his servant.	וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃

The following is said standing.

Exodus xv. 1—19	שמות ט״ו א—י״ט.
1. Then sang Moses	א אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה
and the children of Israel	וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
this song	אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת
to the Lor	לַייָ
and they [3]spoke,	וַיֹּאמְרוּ
saying:	לֵאמֹר.
I will sing	אָשִׁירָה
to the Lord,	לַייָ
for he is highly exalted;	כִּי גָאֹה גָּאָה.
The horse and his rider	סוּס וְרֹכְבוֹ
hath he thrown	רָמָה
into the sea.	בַיָּם׃
2. My strength	ב עָזִּי
and song	וְזִמְרָת
is the [4]Lord,	יָהּ
And he was to me	וַיְהִי לִי
a salvation;	לִישׁוּעָה.
This is my God,	זֶה אֵלִי
and I will glorify him;	וְאַנְוֵהוּ
My father's God,	אֱלֹהֵי אָבִי
and I will exalt him.	וַאֲרֹמְמֶנְהוּ׃
3. The Lord	ג יְיָ
is a man of war;	אִישׁ מִלְחָמָה.
ETERNAL is his name.	יְיָ שְׁמוֹ׃
4. The chariots of Pharaoh	ד מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה
and his army	וְחֵילוֹ
hath he cast	יָרָה
into the sea;	בַיָּם.
And the choice	וּמִבְחַר
[5]of his warriors	שָׁלִשָׁיו
were sunk	טֻבְּעוּ
in the Red Sea.	בְיַם סוּף׃
5. The [6]deeps	ה תְּהֹמֹת
covered them;	יְכַסְיֻמוּ.
They went down	יָרְדוּ
into the depths	בִמְצוֹלֹת
like a stone.	כְּמוֹ אָבֶן׃

---

1) Heb., hand. 2) Heb., done. 3) Or, said. 4) יה is probably an abbreviation of יהוה. 5) Or, captains. 6) Or, floods.

נשמת. לר' יוחנן. נקראה במשנה פסחים קי"ז ע"ב ברכת השיר וחתימת הברכה, כנראה, היא חתימת ישתבח. שעל כן אולי נקראה ברכת השיר. מפני שהיא ברכה גדולה כעין שירה. ובגמרא ברכות נ"ט ע"ב ותענית ו' ע"ב מובא חלק ממנה בדרך כזה אשר נראה ברור כי היתה שגורה בפי כל מכבר, ולכן נראה שנתקנה בזמן המשנה.

נִשְׁמַת	The breath
כָּל חַי	of every living thing
תְּבָרֵךְ	shall bless
אֶת שִׁמְךָ	thy name,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God,
וְרוּחַ	and the spirit
כָּל בָּשָׂר	of all flesh
תְּפָאֵר	shall glorify
וּתְרוֹמֵם	and extol
זִכְרְךָ	thy memorial,
מַלְכֵּנוּ	O our King,
תָּמִיד.	continually.
מִן הָעוֹלָם	From everlasting
וְעַד הָעוֹלָם	unto everlasting
אַתָּה אֵל.	thou art God;
וּמִבַּלְעָדֶיךָ	and beside thee
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ	we have no King
גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ.	*who* redeemeth and saveth,
פּוֹדֶה וּמַצִּיל	setteth free, and delivereth,
וּמְפַרְנֵס	and supporteth,
וּמְרַחֵם	and hath compassion
בְּכָל עֵת	at any time
צָרָה וְצוּקָה.	of trouble and distress;
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ	yea, we have no King
אֶלָּא אָתָּה:	but thee.
אֱלֹהֵי	*Thou art* the God
הָרִאשׁוֹנִים	of the first
וְהָאַחֲרוֹנִים.	and of the last,
אֱלוֹהַּ	the God
כָּל בְּרִיּוֹת.	of all creatures,
אֲדוֹן	the Lord
כָּל תּוֹלָדוֹת.	of all generations,
הַמְּהֻלָּל	who is praised
בְּרוֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת.	with many praise-songs,
הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ	who guideth his world
בְּחֶסֶד	with loving-kindness
וּבְרִיּוֹתָיו	and his creatures
בְּרַחֲמִים.	with compassion,
וַיְיָ	and the Lord
לֹא יָנוּם	slumbereth not
וְלֹא יִישָׁן.	nor sleepeth.
הַמְעוֹרֵר	He arouseth
יְשֵׁנִים.	sleepers,
וְהַמֵּקִיץ	and awakeneth
נִרְדָּמִים.	slumberers,
וְהַמֵּשִׂיחַ	and maketh to speak
אִלְּמִים.	the dumb,
וְהַמַּתִּיר	and looseth
אֲסוּרִים.	the bound,

terror and dread;	אֵימָתָה וָפַחַד
By the greatness	בִּגְדֹל
of thy arm	זְרוֹעֲךָ
they were silent	יִדְּמוּ
as a stone;	כָּאָבֶן ·
Until *there* passed over thy people,	עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ
O Lord,	יְיָ
Until *there* passed over	עַד יַעֲבֹר
this people	עַם זוּ
which thou hast purchased.	קָנִיתָ ׃
17. Thou wilt bring them in,	יז תְּבִאֵמוֹ
and thou wilt plant them	וְתִטָּעֵמוֹ
in the mountain of thy inheritance,	בְּהַר נַחֲלָתְךָ
The place	מָכוֹן
of thy dwelling,	לְשִׁבְתְּךָ
which thou hast made, O Lord,	פָּעַלְתָּ יְיָ ·
The sanctuary, O Lord,	מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי
which thy hands have established.	כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ ׃
18. The Lord will reign	יח יְיָ יִמְלֹךְ
for ever and ever.	לְעֹלָם וָעֶד ׃
The Lord will reign	[1](יְיָ יִמְלֹךְ
for ever and ever.	לְעָלַם וָעֶד ׃
O Lord,	[2]יְיָ
his kingdom endureth	מַלְכוּתֵהּ קָאֵם
for ever	לְעָלַם
and to all eternity.	וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא ׃)
19. [7]When there came	יט כִּי בָא

the horses of Pharaoh	סוּס פַּרְעֹה
with his chariots	בְּרִכְבּוֹ
and with his horsemen	וּבְפָרָשָׁיו
into the sea,	בַּיָּם
and the Lord brought back	וַיָּשֶׁב יְיָ
upon them	עֲלֵהֶם
the waters of the sea;	אֶת מֵי הַיָּם ·
[8]and the children of Israel	וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
walked	הָלְכוּ
on dry ground	בַיַּבָּשָׁה
in the midst of the sea.	בְּתוֹךְ הַיָּם ׃
For the Lord's	[3]כִּי לַייָ
is the kingdom,	הַמְּלוּכָה ·
And *he is* ruler	וּמוֹשֵׁל
over the nations.	בַּגּוֹיִם ׃
And deliverers shall come up	[4]וְעָלוּ מוֹשִׁעִים
on mount Zion	בְּהַר צִיּוֹן
to judge	לִשְׁפֹּט
the mount of Esau;	אֶת הַר עֵשָׂו ·
and the Lord's shall be	וְהָיְתָה לַייָ
the kingdom.	הַמְּלוּכָה ׃
And the Lord shall be	[5]וְהָיָה יְיָ
King	לְמֶלֶךְ
over all the earth;	עַל כָּל הָאָרֶץ ·
in that day	בַּיּוֹם הַהוּא
shall the Lord be one,	יִהְיֶה יְיָ אֶחָד
and his name one.	וּשְׁמוֹ אֶחָד ׃[6]

---

1) המרדכי בפרק לולב הגזול סמן אלף רפ״ח מזכיר הכפלת הפסוק „ה׳ ימלוך לעולם ועד״. וכתב אבודרהם שהוא להראות כי הוא סוף השירה; אולם לפי נוסחתנו נראה כי גם „כי בא סוס פרעה״ הוא מן השירה. וכן נראה גם מן המכילתא עד הפסוק ה׳ ימלוך, וכן גם דעת הרב״ע והאברבנאל. וגם הסופרים כותבים אותו בדמות שירה (מס׳ סופרים פ׳ י״ב ה׳ י״א). ולפי זה אינו נכון להכפיל הפסוק ה׳ ימלוך, וכן כתב הכל בו ס׳ ד׳ בשם קונטרס אחד כי הכפלת ה׳ ימלוך טעות היא. 2) זה הוא תרגום הפסוק ה׳ ימלוך. 3) תהלים כ״ב כ״ט. 4) סוף עובדיה. 5) זכריה י״ד ט׳. 6) יש מוסיפים פה: ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד. והיא הוספה מאוחרת, שנעתקה בטעות ממלכיות של תפלת ראש השנה, וכל הקדמונים כמו רב עמרם גאון, הרוקח, כל בו, מהר״ם מינץ ועוד מסיימים **ושמו אחד**.

---

7) Or, for. 8) Or, but.

and from pestilence	וּמִדֶּבֶר
thou didst deliver us,	מִלַּטְתָּנוּ.
and from sore and lasting diseases	וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים
thou didst rescue us.	דִּלִּיתָנוּ:
Until now	עַד הֵנָּה
have helped us	עֲזָרוּנוּ
thy mercies,	רַחֲמֶיךָ.
and thy lovingkindnesses have not failed us,	וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ.
and mayest thou [1]not forsake us,	וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
for ever.	לָנֶצַח:
Therefore	עַל כֵּן.
the members	אֵבָרִים
which thou hast planted in us,	שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ.
and *the* spirit and *the* breath	וְרוּחַ וּנְשָׁמָה
which thou hast breathed	שֶׁנָּפַחְתָּ
into our nostrils,	בְּאַפֵּינוּ.
and *the* tongue	וְלָשׁוֹן
which thou hast placed	אֲשֶׁר שַׂמְתָּ
in our mouth,	בְּפִינוּ.
lo, they shall thank,	הֵן הֵם יוֹדוּ
and bless,	וִיבָרְכוּ.
and praise,	וִישַׁבְּחוּ
and glorify,	וִיפָאֲרוּ.
and extol,	וִירוֹמְמוּ

and reverence,	וְיַעֲרִיצוּ.
and hallow,	וְיַקְדִּישׁוּ
and proclaim as King	וְיַמְלִיכוּ
thy name,	אֶת שִׁמְךָ
O our King.	מַלְכֵּנוּ.
For every mouth	כִּי כָל פֶּה
shall thank thee,	לְךָ יוֹדֶה.
and every tongue	וְכָל לָשׁוֹן
shall swear to thee,	לְךָ תִשָּׁבַע.
and every knee	וְכָל בֶּרֶךְ
shall bow to thee,	לְךָ תִכְרַע.
and every stature	וְכָל קוֹמָה
shall prostrate itself before thee,	לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה.
and all hearts	וְכָל לְבָבוֹת
shall fear thee,	יִירָאוּךָ.
and all the invard parts	וְכָל קֶרֶב
and reins	וּכְלָיוֹת
shall sing to thy name,	יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ.
according to the word	כַּדָּבָר
that is written,	שֶׁכָּתוּב.
All my bones	[1] כָּל עַצְמוֹתַי
shall say,	תֹּאמַרְנָה.
Lord, who is like unto thee?	יְיָ. מִי כָמוֹךָ.
Thou deliverest *the* poor	מַצִּיל עָנִי
from him that is stronger	מֵחָזָק
than he,	מִמֶּנּוּ.

---

1) Or, never forsake us.

and supporteth	וְהַסּוֹמֵךְ
the falling,	נוֹפְלִים.
and raiseth up	וְהַזּוֹקֵף
them that are bowed down;	כְּפוּפִים.
to thee alone	לְךָ לְבַדְּךָ
do we give thanks.	אֲנַחְנוּ מוֹדִים:
Though our mouths were full	אִלּוּ פִינוּ מָלֵא
of song	שִׁירָה
as the sea,	כַּיָּם.
and our tongue of hymns	וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה
as the [1]roaring of its waves,	כַּהֲמוֹן גַּלָּיו.
and our lips	וְשִׂפְתוֹתֵינוּ
of praise	שֶׁבַח
as the [2]plains	כְּמֶרְחֲבֵי
of the firmament,	רָקִיעַ.
and *though* our eyes	וְעֵינֵינוּ
gave light	מְאִירוֹת
as the sun and the moon,	כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ
and our hands	וְיָדֵינוּ
were spread forth	פְרוּשׂוֹת
like the eagles of heaven,	כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם.
and our feet	וְרַגְלֵינוּ
were swift	קַלּוֹת
as hinds,	כָּאַיָּלוֹת.
yet should we be unable	אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים
to thank thee,	לְהוֹדוֹת לְךָ

O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God	וֵאלֹהֵי
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ.
and to bless	וּלְבָרֵךְ
thy name	אֶת שְׁמֶךָ.
for *even* one of a thousand,	עַל אַחַת מֵאֶלֶף
yea, of a thousand millions	אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים
and myriads *of* myriads times	וְרִבֵּי רְבָבוֹת פְּעָמִים
of the kindnesses	הַטּוֹבוֹת.
which thou hast [3]bestowed	שֶׁעָשִׂיתָ
upon our fathers	עִם אֲבוֹתֵינוּ
and upon us.	וְעִמָּנוּ:
From Egypt	מִמִּצְרַיִם
thou didst redeem us,	גְּאַלְתָּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
and from the house of bondage	וּמִבֵּית עֲבָדִים
thou didst release us;	פְּדִיתָנוּ.
in famine	בְּרָעָב
thou didst feed us,	זַנְתָּנוּ.
and in [4]plenty	וּבְשָׂבָע
thou didst sustain us;	כִּלְכַּלְתָּנוּ.
from *the* sword	מֵחֶרֶב
didst thou deliver us,	הִצַּלְתָּנוּ.

---

1) Or, multitude. 2) Or, wide extent. 3) Heb., done. 4) Or, time of plenty.

וּבִלְשׁוֹן	and by the tongue
חֲסִידִים	of the pious
תִּתְרוֹמָם.	thou shalt be extolled,
וּבְקֶרֶב	and in the midst
קְדוֹשִׁים	of the holy
תִּתְקַדָּשׁ:	thou shalt be hallowed.

וּבְמַקְהֲלוֹת	And in the assemblies
רִבְבוֹת	of the tens of thousands
עַמְּךָ	of thy people,
בֵּית יִשְׂרָאֵל.	the house of Israel,
בְּרִנָּה	with song
יִתְפָּאַר שִׁמְךָ	shall thy name be glorified,
מַלְכֵּנוּ	O our King,
בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.	in every generation;
שֶׁכֵּן חוֹבַת	for such is the duty
כָּל הַיְצוּרִים.	of all created beings
לְפָנֶיךָ	before thee,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God
וֵאלֹהֵי	and God
אֲבוֹתֵינוּ.	of our fathers,
לְהוֹדוֹת.	to thank *thee*,
לְהַלֵּל.	to praise,
לְשַׁבֵּחַ.	to laud,
לְפָאֵר.	to glorify,
לְרוֹמֵם.	to extol,
לְהַדֵּר.	to honor,
לְבָרֵךְ.	to bless,
לְעַלֵּה.	to exalt
וּלְקַלֵּס.	and to adore *thee*
עַל כָּל דִּבְרֵי	[1]with all the words
שִׁירוֹת	of the songs
וְתִשְׁבְּחוֹת	and praises
דָּוִד בֶּן יִשַׁי.	of David the son of Jesse
עַבְדְּךָ	thy servant
מְשִׁיחֶךָ:	*and* thy anointed.

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ	Praised be thy name
לָעַד	for ever,
מַלְכֵּנוּ.	O our King,
הָאֵל	the God,
הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ	the great and holy King,
בַּשָּׁמַיִם	in heaven
וּבָאָרֶץ.	and on earth;
כִּי לְךָ נָאֶה	for to thee is becoming,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God
וֵאלֹהֵי	and God
אֲבוֹתֵינוּ	of our fathers,
שִׁיר וּשְׁבָחָה	song and praise,
הַלֵּל וְזִמְרָה	hymn and chant,
עֹז וּמֶמְשָׁלָה	strength and dominion,
נֶצַח	victory,

---

[1] Or. above

yea, *the* poor	וְעָנִי
and *the* needy	וְאֶבְיוֹן
from him that robbeth him.	מִגֹּזְלוֹ:
Who is like unto thee,	מִי יִדְמֶה לָּךְ.
and who is equal to thee,	וּמִי יִשְׁוֶה לָּךְ.
and who can be compared to thee?	וּמִי יַעֲרָךְ לָךְ.
thou art the Lord,	הָאֵל
the great,	הַגָּדוֹל.
the mighty	הַגִּבּוֹר
and the awful,	וְהַנּוֹרָא.
the most high God,	אֵל עֶלְיוֹן
Possessor	קֹנֵה
of heaven and earth.	שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
We will praise thee,	נְהַלֶּלְךָ.
and laud thee,	וּנְשַׁבֵּחֲךָ.
and glorify thee,	וּנְפָאֶרְךָ.
and bless	וּנְבָרֵךְ
thy holy name,	אֶת שֵׁם קָדְשֶׁךָ.
as it is said	כָּאָמוּר.
by David,	[1]לְדָוִד.
Bless, O my soul,	בָּרְכִי נַפְשִׁי
the Lord,	אֶת יְיָ.
and all my inward parts	וְכָל קְרָבַי
his holy name.	אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ:

Thou art God	הָאֵל
in the vastness of thy power;	בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ.
thou art great	הַגָּדוֹל
in the glory of thy name,	בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ.
thou art mighty [8]for ever	הַגִּבּוֹר לָנֶצַח.
and awful	וְהַנּוֹרָא
by thy awful acts;	בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ.
thou art the King	הַמֶּלֶךְ
who sitteth	הַיּוֹשֵׁב
upon a throne	עַל כִּסֵּא
high and exalted.	רָם וְנִשָּׂא:

He abideth *in* eternity;	שׁוֹכֵן עַד.
exalted and holy	מָרוֹם וְקָדוֹשׁ
is his name;	שְׁמוֹ.
and it is written,	וְכָתוּב.
Rejoice, ye righteous,	[2]רַנְּנוּ צַדִּיקִים
in the Lord;	בַּיְיָ.
for the upright	לַיְשָׁרִים
is comely praise.	נָאוָה תְהִלָּה:
Through the mouth	בְּפִי
of the upright	יְשָׁרִים
thou shalt be praised,	תִּתְהַלָּל.
and with the words	וּבְדִבְרֵי
of the righteous	צַדִּיקִים
thou shalt be blessed,	תִּתְבָּרַךְ.

---

8) Or, through *thy* Eternity. 1) תהלים ק״ג א׳. 2) שם ל״ג א.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, O Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם	King of the universe,
[1] יוֹצֵר אוֹר	who formeth light
וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ.	and createth darkness,
עֹשֶׂה שָׁלוֹם	maketh peace,
וּבוֹרֵא	and createth
אֶת הַכֹּל:	all *things*.

On Festivals occuring on Week-days, say here המאיר לארץ, which will be found below the rule.

הַכֹּל יוֹדוּךָ	All shall thank thee,
וְהַכֹּל	and all
יְשַׁבְּחוּךָ.	shall praise thee,
וְהַכֹּל יֹאמְרוּ	and all shall say,
אֵין קָדוֹשׁ	There is none holy
כַּייָ:	like the Lord.
הַכֹּל	All
יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה,	shall extol thee for ever,
יוֹצֵר הַכֹּל.	O Creator of all;
הָאֵל	thou art God,
הַפּוֹתֵחַ	who openest
בְּכָל יוֹם	every day
דַּלְתוֹת	the doors
שַׁעֲרֵי מִזְרָח,	of the gates of the East,
וּבוֹקֵעַ	and cleavest
חַלּוֹנֵי רָקִיעַ.	the windows of the firmament,
מוֹצִיא חַמָּה	bringing forth *the* sun
מִמְּקוֹמָהּ.	from his place,
וּלְבָנָה	and the moon

וּמִבַּלְעָדָיו	and besides him
אֵין אֱלֹהִים:	*there is* no God.
[2] סֹלּוּ	[7]Cast up a highway
לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת	for him that rideth [8]upon the heavens;
בְּיָהּ שְׁמוֹ	his name is JAH,
וְעִלְזוּ לְפָנָיו.	and exult ye before him;
[3] וּשְׁמוֹ [4] מְרוֹמָם	and his name is exalted
עַל כָּל בְּרָכָה	above all blessing
וּתְהִלָּה:	and praise.
בָּרוּךְ שֵׁם	Blessed be the name
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ	of his glorious kingdom
לְעוֹלָם וָעֶד:	for ever and ever.
[5] יְהִי שֵׁם יְיָ	Let be the name of the Lord
מְבֹרָךְ	praised
מֵעַתָּה	from this time forth
וְעַד עוֹלָם:	and for evermore.

On Festivals occuring on Week-days, say the following instead of הכל יודוך.

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ	[9]He giveth light to the earth
וְלַדָּרִים עָלֶיהָ	and to those that dwell thereon
בְּרַחֲמִים.	in mercy,
וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ	and in his goodness *he* reneweth
בְּכָל יוֹם תָּמִיד	every day continually
מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:	the work of [10]creation.
[6] מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ.	How [11]great are thy works, O Lord!
כֻּלָּם	all of them
בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ	thou hast made in wisdom;
מָלְאָה הָאָרֶץ	full is the earth
קִנְיָנֶךָ:	of thy possession.
הַמֶּלֶךְ	O King,
הַמְּרוֹמָם לְבַדּוֹ	who is exalted alone
מֵאָז	from [12]of old,

---

1) ע״פ ישעיה מ״ה ז׳. 2) תהלים ס״ח ה׳ 3) ע״פ נחמיה ט׳ ה׳. 4) בס׳ מדויקים המ״ם בקמץ. 5) תהלים קי״ג ב׳. 6) תהלים ק״ד כ״ד.

7) Or, extol ye him who rideth, etc. 8) Or, through the deserts. 9) Or, who. 10) Heb., beginning. 11) Or, manifold. 12) Or, aforetime.

greatness and might,	גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה
renown	תְּהִלָּה
and glory,	וְתִפְאֶרֶת
holiness	קְדֻשָּׁה
and sovereignty,	וּמַלְכוּת
blessings	בְּרָכוֹת
and thanksgivings	וְהוֹדָאוֹת
from this time	מֵעַתָּה
and for evermore.	וְעַד עוֹלָם:
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
God *and* King,	אֵל מֶלֶךְ.
great	גָּדוֹל
in praises,	בַּתִּשְׁבָּחוֹת.
God of thanksgivings,	אֵל הַהוֹדָאוֹת.
Lord	אֲדוֹן
of wonders	הַנִּפְלָאוֹת.
who chooseth	הַבּוֹחֵר
song-chanting,	בְּשִׁירֵי זִמְרָה.
O King *and* God,	מֶלֶךְ אֵל.
the life of the worlds.	חֵי הָעוֹלָמִים:

The Reader here says Half-Kaddish, which see below the rule, and then ברכו.

While the Reader says ברכו, the congregation say in an undertone יתברך וישתבח, which see below the rule.

The Reader says:

Bless ye	[1] בָּרְכוּ
the Lord	אֶת יְיָ
who is ever-blessed.	הַמְבֹרָךְ:

The Reader and Congregation say:

Blessed be the Lord	בָּרוּךְ יְיָ
who is blessed	הַמְבֹרָךְ
for ever	לְעוֹלָם
and ever.	וָעֶד:

The Reader says the following Kaddish before ברכו.

Reader יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא
דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ.
בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְאִמְרוּ אָמֵן:
Cong. & Reader יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ
לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:
Reader יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם
וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ
דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא)
מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא
וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

The Reader here continues ברכו.

While the Reader says ברכו, the congregation say in an undertone יתברך ו שתבח.

Let be blessed,	יִתְבָּרַךְ
and praised,	וְיִשְׁתַּבַּח
and glorified,	וְיִתְפָּאַר
and extolled	וְיִתְרוֹמַם
and exalted	וְיִתְנַשֵּׂא
the name	שְׁמוֹ
of the *supreme* King of Kings,	שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
the Holy One,	הַקָּדוֹשׁ
blessed be he;	בָּרוּךְ הוּא.
[3]for he is first,	[2] שֶׁהוּא רִאשׁוֹן
and [3]he is the last,	וְהוּא אַחֲרוֹן

---

[1] יסוד הברכה הזאת עין בברכות מ״ט ע״ב ובספרי פ׳ האזינו פסוק כי שם ה׳

[2] ע״פ ישעיה מ״ד ו׳.

[3] Or, who is.

גּוֹאֲלֵנוּ	O our Redeemer,
לִימוֹת	for the days
הַמָּשִׁיחַ.	of the Messiah,
וְאֵין דּוֹמֶה לְּךָ	and none is like unto thee,
מוֹשִׁיעֵנוּ.	O our Saviour,
לִתְחִיַּת	for the resurrection
הַמֵּתִים:	of the dead,

אֵל אדון. השיר הזה, הכתוב בסדר אלף בית, מובא בזוהר פ׳ ויקהל. ובטור או״ח ס׳ רפ״א מובא בשם הרא״ש. והוא מקביל אל השיר אל ברוך גדול דעה, שמחבר השיר „אל אדון" השתמש בד׳ תבות הנזכרות ויעש מהן מאמרים שלמים. ולשון: „אל אדון על כל המעשים ברוך" לקוח מגמרא חגיגה ג׳ ע״ב.

אֵל אָדוֹן	God is Lord
עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים.	over all works;
בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ	blessed and ever to be blessed *is he*
בְּפִי כָּל נְשָׁמָה	by the mouth of every-thing that hath breath;
גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ	of his greatness and his goodness
מָלֵא עוֹלָם.	is full the earth;
דַּעַת וּתְבוּנָה	knowledge and understanding
סוֹבְבִים אֹתוֹ:	surround him.
הַמִּתְגָּאֶה	He is exalted
עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ.	above the holy [2]Chayoth,
וְנֶהְדָּר	and is adorned
בְּכָבוֹד	in glory
עַל הַמֶּרְכָּבָה.	above the [3]Chariot;
זְכוּת וּמִישׁוֹר	purity and rectitude
לִפְנֵי כִסְאוֹ.	are before his throne,
חֶסֶד וְרַחֲמִים	loving-kindness and mercy
לִפְנֵי כְבוֹדוֹ:	before his glory.
טוֹבִים	Good are
מְאוֹרוֹת	*the* luminaries
שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ.	which our God hath created;
יְצָרָם בְּדַעַת	he formed them with knowledge,
בְּבִינָה	with understanding
וּבְהַשְׂכֵּל.	and with discernment;
כֹּחַ וּגְבוּרָה	might and power.
נָתַן בָּהֶם.	he gave in them
לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים	that they may rule
בְּקֶרֶב תֵּבֵל:	in the midst of the world.
מְלֵאִים זִיו	They are full of lustre,

For Festivals falling on Week-days.

מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ.	Stronghold [4]for us!
[1]אֵל בָּרוּךְ	*The* blessed God,
גְּדוֹל דֵּעָה.	*who is* great in knowledge,
הֵכִין	prepared
וּפָעַל	and formed
זָהֳרֵי חַמָּה.	the rays of the sun;
טוֹב	the Good One
יָצַר כָּבוֹד	created glory

---

[1] מבא׳ עד „שדי תמיד״ הולך על סדר האלפא ביתא.

[2] The name of angels.

[3] See Isaiah vi. Ezech. I. iii. and x. and Talmud Babli, Tractat Chagigah, 13 b.

[4] Or, of ours.

from her dwelling place,	מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ
and giving light	וּמֵאִיר
to the whole world	לָעוֹלָם כֻּלּוֹ
and to its inhabitants,	וּלְיוֹשְׁבָיו.
whom thou createdst	שֶׁבָּרָא
by the attribute	בְּמִדַּת
of mercy.	רַחֲמִים:
[1]He giveth light to the earth	הַמֵּאִיר לָאָרֶץ
and to those that dwell thereon	וְלַדָּרִים עָלֶיהָ
in mercy,	בְּרַחֲמִים
and in his goodness	וּבְטוּבוֹ
he reneweth	מְחַדֵּשׁ
every day	בְּכָל יוֹם
continually	תָּמִיד
the work	מַעֲשֵׂה
of [2]creation.	בְרֵאשִׁית:
O King,	הַמֶּלֶךְ
who is exalted	הַמְּרוֹמָם
alone	לְבַדּוֹ
from [3]of old,	מֵאָז.
who is praised,	הַמְשֻׁבָּח.
and glorified,	וְהַמְפֹאָר
and extolled	וְהַמִּתְנַשֵּׂא
from the days of eternity.	מִימוֹת עוֹלָם:
O [4]Lord of the universe,	אֱלֹהֵי עוֹלָם.
in thy abundant mercies,	בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
have mercy upon us,	רַחֵם עָלֵינוּ.
Lord of our strength,	אֲדוֹן עֻזֵּנוּ.
Rock of our stronghold,	צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ.
Shield of our salvation,	מָגֵן יִשְׁעֵנוּ.
Stronghold [5]for us!	מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ:
There is none to be compared unto thee,	אֵין כְּעֶרְכֶּךָ.
neither is there any beside thee;	וְאֵין זוּלָתֶךָ.
[6]nothing is without thee,	אֶפֶס בִּלְתֶּךָ.
and who is like unto thee.	וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ:
There is none to be compared unto thee,	אֵין כְּעֶרְכְּךָ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in this world,	בָּעוֹלָם הַזֶּה.
neither is there any beside thee,	וְאֵין זוּלָתְךָ
O our King,	מַלְכֵּנוּ
for the life	לְחַיֵּי
of the world to come;	הָעוֹלָם הַבָּא.
[6]nothing is without thee,	אֶפֶס בִּלְתְּךָ

For Festivals falling on Week-days.

who is praised,	הַמְשֻׁבָּח
and glorified,	וְהַמְפֹאָר
and extolled	וְהַמִּתְנַשֵּׂא
from the days of eternity.	מִימוֹת עוֹלָם:
O [4]Lord of the universe,	אֱלֹהֵי עוֹלָם.
in thy abundant mercies,	בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
have mercy upon us,	רַחֵם עָלֵינוּ.
Lord of our strength,	אֲדוֹן עֻזֵּנוּ
Rock of our stronghold,	צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ
Shield of our salvation,	מָגֵן יִשְׁעֵנוּ

---

1) Or, who. 2) Heb., beginning. 3) Or, aforetime. 4) Or, everlasting God. 5) Or, of ours 6) Or, there is none but thee.

שֶׁל יוֹם הַשְּׁבִיעִי.	of the seventh day
שֶׁבּוֹ	on which
שָׁבַת אֵל	God rested
מִכָּל מְלַאכְתּוֹ	from all his work,
וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי	and the seventh day
מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר	praiseth and saith,
[1]מִזְמוֹר שִׁיר	"A Psalm *and* song
לְיוֹם הַשַּׁבָּת.	of the Sabbath day.
טוֹב לְהוֹדוֹת	It is good to give thanks
לַיְיָ:	unto the Lord".
לְפִיכָךְ	Therefore,
יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ	glorify and bless
לָאֵל	God
כָּל יְצוּרָיו:	all his creatures;
שֶׁבַח	praise,
יְקָר וּגְדֻלָּה	honor and greatness
יִתְּנוּ לָאֵל	they give [2]to God,
מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל	the King, *who* createth all things;
הַמַּנְחִיל מְנוּחָה	who giveth an inheritance of rest
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	to his people Israel
בִּקְדֻשָּׁתוֹ	in his holiness
בְּיוֹם	on the day
שַׁבַּת קֹדֶשׁ.	of the holy Sabbath.
שִׁמְךָ	Thy name,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
יִתְקַדַּשׁ.	shall be sanctified,
וְזִכְרְךָ	and thy remembrance,
מַלְכֵּנוּ	O our King,
יִתְפָּאַר.	shall be glorified
בַּשָּׁמַיִם	in heaven
מִמַּעַל	above
וְעַל הָאָרֶץ	and on the earth
מִתָּחַת:	beneath.
תִּתְבָּרַךְ	Be thou blessed,
מוֹשִׁיעֵנוּ	O our Savior,
עַל שֶׁבַח	for the [3]praise
מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ.	[3]of the work of thy hands;
וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר	and for the luminaries of light
שֶׁעָשִׂיתָ	which thou hast made
יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:	they shall glorify thee. SELAH.

For Festivals falling on Week-days.

וּקְדֻשָּׁתוֹ:	and his holiness.
תִּתְבָּרַךְ	Be thou blessed,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
עַל שֶׁבַח	for the [3]praise
מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ.	[3]of the work of thy hands;
וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר	and for the luminaries of light
שֶׁעָשִׂיתָ	which thou hast made
יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:	they shall glorify thee. SELAH.

---

[1] הוא ע״פ מדרש תהלים צ״ב: „כיון שראה אדם כוחו של שבת בא האדם לומר הימנון (הימנע, רויב״ליד) שבת מזמור שיר ליום השבת. אמר לו השבת: לי אתה אומר הימנון? אני ואתה נאמר הימנון להקב״ה שנאמר טוב להודות לה׳ עכ״ל.

[2] Or, to the God and King, Creator of all things. [3] Or praiseworthy work of thy hands

וּמְפִיקִים נֹגַהּ,	and they radiate brightness;
נָאֶה זִיוָם	beautiful is their lustre
בְּכָל הָעוֹלָם.	over all the world;
שְׂמֵחִים	they rejoice
בְּצֵאתָם	in their going forth,
וְשָׂשִׂים	and are glad
בְּבוֹאָם.	in their coming,
עֹשִׂים	they perform
בְּאֵימָה	with awe
רְצוֹן קוֹנָם:	the will of their Master.
פְּאֵר וְכָבוֹד	Glory and honor
נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ	they render unto his name,
צָהֳלָה וְרִנָּה	joy and song
לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ	at the remembrance of his sovereignity;
קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ	He called unto the sun,
וַיִּזְרַח אוֹר.	and it shone forth *in* light;
רָאָה	he looked
[1] וְהִתְקִין	and [2]set
צוּרַת הַלְּבָנָה:	the phases of the moon.
שֶׁבַח	Praise
נוֹתְנִים לוֹ	give unto him
כָּל צְבָא	all the hosts

מָרוֹם.	of the high heaven;
תִּפְאֶרֶת	glory
וּגְדֻלָּה	and greatness
שְׂרָפִים	*give the* [3]Seraphim,
וְאוֹפַנִּים	and *the* [3]Ophanim,
וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ:	and *the* holy Chayoth.

לָאֵל	To God
אֲשֶׁר שָׁבַת	who rested
מִכָּל הַמַּעֲשִׂים.	from all *his* works,
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי	*and* on the seventh day
הִתְעַלָּה	he exalted himself
וְיָשַׁב	and sat
עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ:	upon the throne of his glory.
תִּפְאֶרֶת	With glory
עָטָה	[4]he robed
לְיוֹם הַמְּנוּחָה.	the day of rest;
עֹנֶג קָרָא	a delight he called
לְיוֹם הַשַּׁבָּת.	the Sabbath day.
זֶה שֶׁבַח	This is the praise

For Festivals falling on Week-days.

לִשְׁמוֹ .	to his name.
מְאוֹרוֹת נָתַן	Luminaries hath he set
סְבִיבוֹת עֻזּוֹ .	round about his strength.
פִּנּוֹת צְבָאָיו	The [5]chiefs of his hosts,

קְדוֹשִׁים	*the* holy *beings*,
רוֹמְמֵי שַׁדַּי .	that exalt the Almighty
תָּמִיד מְסַפְּרִים	continually declare
כְּבוֹד אֵל	the glory of God

(1 בטור מובא שיש אומרים והקטין.

2) Or, regulated the form. 3) The name of angels. 4) Or, he robed himself on the day of rest. 5) Heb., corners

one to another,	וְזֶה לָזֶה ,
to sanctify their [6]Creator	לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם
with [7]quietness of spirit;	בְּנַחַת רוּחַ ,
with pure speech	בְּשָׂפָה בְרוּרָה
[8]and with harmony	[1] וּבִנְעִימָה ,
[8]*the* holiness *of God*	קְדֻשָּׁה
all of them as one	כֻּלָּם כְּאֶחָד
[9]proclaim;	עוֹנִים
and they say	וְאוֹמְרִים
with awe:	בְּיִרְאָה ׃

Holy,	[2]קָדוֹשׁ
holy	קָדוֹשׁ
holy	קָדוֹשׁ
is the Lord of hosts;	יְיָ צְבָאוֹת ,
full is the whole earth	מְלֹא כָל הָאָרֶץ
of his glory.	כְּבוֹדוֹ ׃

And the [10]Ophanim	וְהָאוֹפַנִּים
and the holy [10]Chayoth	וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ
with great rushing noise	בְּרַעַשׁ גָּדוֹל
upraise themselves	מִתְנַשְּׂאִים
towards *the* [10]Seraphim,	לְעֻמַּת שְׂרָפִים ,
and over against [11]them	לְעֻמָּתָם
they praise	מְשַׁבְּחִים
and say;	וְאוֹמְרִים ׃
Blessed be	[3] בָּרוּךְ
the glory of the Lord	כְּבוֹד יְיָ
from his place.	מִמְּקוֹמוֹ ׃

To the blessed God	לְאֵל בָּרוּךְ
[12]they give pleasant melodies;	נְעִימוֹת יִתֵּנוּ ,
to the King,	לְמֶלֶךְ
the God	אֵל
who is living	חַי
and ever-existing,	וְקַיָּם
they say hymns,	זְמִרוֹת יֹאמֵרוּ
and praise-songs	וְתִשְׁבָּחוֹת
they make heard;	יַשְׁמִיעוּ ;
for he alone	כִּי הוּא לְבַדּוֹ
worketh mighty deeds,	פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת ,
maketh new *things*;	עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת ,
he is the Lord of battles,	בַּעַל מִלְחָמוֹת ,
who soweth righteousness,	זוֹרֵעַ צְדָקוֹת ,
causeth salvation to spring forth,	מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת,
createth remedies,	בּוֹרֵא רְפוּאוֹת,
and is terrible in praises;	נוֹרָא תְהִלּוֹת ,
he is the Lord of wonders,	אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת ,
who reneweth in his goodness	הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ
every day continually	בְּכָל יוֹם תָּמִיד
the work of creation;	מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית,
as it is said:	כָּאָמוּר
Give thanks to him that [13]maketh	[4] לְעֹשֵׂה
great lights,	אוֹרִים גְּדֹלִים ,
for his lovingkindness *endureth* for ever.	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
A new light	[5] אוֹר חָדָשׁ

---

6) Or, Creator; with, etc. 7) Or, pleasure. 8) According to the reading קְדֻשָּׁה it snould be translated: and with sacred harmony. 9) Heb., respond. 10) The name of angels. 11) I. e., the Seraphim. 12) Or, they (i. e., the angels) offer. 13) I. e., now and always; hence the deduction, that God reneweth every day continually the work of creation.

1) האבודרהם גורס ובנעימה קדושה בחולם הדל"ת. וזה נכון כמו שהוכיח ר' יצחק סטנאב בספרו ויעתר יצחק ס' קמ"ת. 2) ישעיה ו' ג'. קדושה זו נקראת קדושה דישיבה, לפי שמותר לאומרה מיושב. 3) יחזקאל ג' י"ב. 4) תהלים קל"ו ז'. 5) ר' סעדיה גאון הזהיר שלא לומר אור חדש, ור' שרירא גאון צוה לאומרה. עיין שבלי הלקט ס' ה' והגהות מיימוניות ס' תפלה ס' ד' וברוקח ס' שי"ט ובטור או"ח ס' נ"ט. ובסדורי הספרדים ישנן נוסחאות אחרות.

יוצר משרתים וכ'ו. הוא על פי הגמרא חגיגה י'ד ע'א: „כל יומא ויומא נבראין מלאכי השרת מנהר דינור ואמרי שירה ובטלי שנאמר חדשים לבקרים רבה אמונתך” עכ'ל הגמרא.

אלהים חיים ומלך עולם. כתב בעל עטרת זקנים בשם מהר'ם שיש לומר מלך עולם בלא וי'ו כי ומלך ישתמע כשתי רשויות ח'ו עכ'ל.

כלם אהובים וכ'ו מראשי התבות אהובים, ברורים, גבורים נראה שגם הפיוט הזה נתחבר בסדר א"ב רק שלא הגיע אלינו בשלמותו, או שהקהלות קצרו או שהמחבר בעצמו לא השלים אותו, כמו שאמרו במדרש שה"ש רבה דף ג': הדין פייטנא כד עביד אלפא ביתא זמנין מחסל לה וזמנין דלית מחסל לה. ובסדור מנהג קאפפא נוסף על הנוסחא שלנו „כלם ותיקים, זכים, חפצים, טהורים, ישרים, כבירים לובשים עז ותפארה, וכלם עושים".

כלם כאחד עונים וכ'ו פירש התניא בשם הגאונים כאחד כסנדלפון שנקרא אחד שנאמר וארא אופן אחד בארץ (יחזקאל א' ט'ו). אמר ר' אלעזר מלאך אחד יש שהוא עומד בארץ וראשו מגיע בין החיות, במתניתא תנא סנדלפון שמו וגדול מחברו מהלך ת"ק שנה ועומד אחרי המרכבה וקושר כתרים לקונו עכ"ל.

עונים ואומרים ביראה. גרסת הספרדים עונים באימה ואומרים ביראה. ובמחזור רומא הנוסחא עונים ביראה ואומרים קדוש.

Be thou blessed, O our Rock,	תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ
our King and our Redeemer,	מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ
Creator of holy *beings*,	בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים.
praised be thy name	יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ
for ever,	לָעַד
O our King;	מַלְכֵּנוּ.
Creator of ministering *spirits*,	יוֹצֵר מְשָׁרְתִים.
and whose ministering *spirits*	וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו
all of them stand	כֻּלָּם עוֹמְדִים
in the heights of *the* universe,	בְּרוּם עוֹלָם.
and proclaim	וּמַשְׁמִיעִים
with awe	בְּיִרְאָה
together in a voice	יַחַד בְּקוֹל
the words	דִּבְרֵי
of the living God	אֱלֹהִים חַיִּים
and *the* [2]King of the universe.	וּמֶלֶךְ עוֹלָם:
All of them are beloved,	כֻּלָּם אֲהוּבִים.
all of them are pure,	כֻּלָּם בְּרוּרִים.
all of them are mighty;	כֻּלָּם גִּבּוֹרִים.
and all of them do	וְכֻלָּם עֹשִׂים
in dread and in awe	בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה
the will of their Possessor.	רְצוֹן קוֹנָם:
And all of them open	וְכֻלָּם פּוֹתְחִים
their mouth	אֶת פִּיהֶם
in holiness	בִּקְדֻשָּׁה
and in purity,	וּבְטָהֳרָה.
with song and with chanting;	בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה.
and *they* bless,	וּמְבָרְכִים
and praise,	וּמְשַׁבְּחִים.
and glorify,	וּמְפָאֲרִים
and reverence,	וּמַעֲרִיצִים.
and sanctify,	וּמַקְדִּישִׁים
and [3]proclaim King	וּמַמְלִיכִים

the name of the God,	אֶת שֵׁם הָאֵל
the great King,	הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
the mighty and the terrible One,	הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא
holy is he.	קָדוֹשׁ הוּא:
And all of them take	וְכֻלָּם מְקַבְּלִים
upon themselves	עֲלֵיהֶם
the yoke	עֹל
of the kingdom of heaven	מַלְכוּת שָׁמַיִם
one from the other,	זֶה מִזֶּה.
and they give permission	וְנוֹתְנִים רְשׁוּת

---

1) Or, praiseworthy work of thy hands. 2) Or, everlasting King. 3) Or, ascribe sovereignty to.

וּבָנוּ בָחַרְתָּ	and us thou hast chosen
מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן.	from all peoples and tongues,
וְקֵרַבְתָּנוּ	and thou hast brought us near
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל	to thy great name
סֶלָה בֶּאֱמֶת.	[1]for ever in truth,
לְהוֹדוֹת לְךָ	to give thanks to thee,
וּלְיַחֶדְךָ	and to proclaim thy unity
בְּאַהֲבָה:	in love.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
הַבּוֹחֵר	who chooseth
בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	his people Israel
בְּאַהֲבָה:	in love.

קריאת שמע.

עוד בימים מקדם עת ישב ישראל על אדמתו באו הכהנים ללשכת הגזית לקרוא את שמע, ואז אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת, והם ברכו, קראו עשרת הדברות, שמע, והיה אם שמוע, ויאמר, וברכו את (עם) העם ג׳ ברכות, אמת ויציב ועבודה וברכת כהנים וכו׳ משנה תמיד ל״ב ע״ב וברכות י״א ע״ב. ואמרי במשנה ברכות י״ג ע״א „מפני מה קדמה פרשת שמע לוהיה אם שמוע? כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואח״כ מקבל עליו עול מצות, והיה אם שמוע לויאמר, שוהיה אם שמוע נוהג בין ביום ובין בלילה, ויאמר אינו נוהג אלא ביום בלבד״. ועוד אמרו בברכות י״ב ע״ב: „פרשת ציצית מפני מה קבעוה? א״ר יהודה בר חביבא מפני שיש בה חמשה דברים, מצות ציצית, יציאת מצרים, עול מצות וכו׳. ובירושלמי ברכות פ״א איתא: מפני מה קורין פרשיות הללו בכל יום? מפני שעשרת הדברות כלולין בהן״ וחשיב ואזיל את כלן עיי״ש. והטעם שלא נקרא עתה עשרת הדברות בק״ש איתא בירושלמי ברכות פ״א: „בדין הוה שיהא קורין עשרת הדברות בכל יום, ומפני מה אין קורין אותם? מפני טעות המינים שלא יהי אומרין, אלו לבדן נתנו למשה מסיני״.

אל מלך נאמן הוא נוטריקון של אמן כדאיתא בשבת קי״ט ע״ב. והרש״ל כתב שלא לאומרה. שו״ת ס׳ ס״ד.

שמע ישראל. כתב אבודרהם: „ונהגו לאומרה בקול רם וכו׳ דרך עדות כאלו כל אחד אומר לחברו: שמע שאני מאמין כי ה׳ אלהינו הוא ה׳ אחד, ולכן תמצא עי״ן של שמע גדולה ודל״ת של אחד גדולה שהוא סמן עד רמז לעדות״ ועוד כתב: „שמע נוטריקון שאו מרום עיניכם. מתי? שחרית, מנחה, ערבית. למי? שדי מלך עליון, ואם תעשה כן, תקבל עליך עול מלכות שמים״.

ברוך שם כבוד וכו׳ הוא עש״ה ברוך שם כבודו לעולם בהוספת המלים מלכות ועד, וכבר בימי בית שני כשהתודה הכהן הגדול ביוה״כ ואמר: אנא בשם וכו׳ ענו אחריו כל ישראל: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד (יומא ל״ה ע״ב. ל״ט ע״א) וכן בכל הברכות שבמקדש לא היו עונין אמן כי אם ברוך שם כמל״ו (תענית ט״ז ע״ב). והטעם שאנו אומרים אותו וגם הטעם שאומרים אותו ביום הכפורים בקול רם ובכל ימות השנה בלחש הוא, מפני שאמרה יעקב בברכו את בניו לפני מותו ולא אמרה משה, עיין בפסחים נ״ו ע״א וב״ר פ׳ צ״ח ותנחומא פ׳ ויחי וספרי פ׳ ואתחנן ובתרגום ירושלמי בראשית מ״ט פ׳. אולם בדברים רבה דף רצ״א ע״א איתא שמשה אמרה, ושם ע״ב איתא שמשה שמעה מפי המלאכים והוריד אותה לישראל ושם יש טעם אחר לאמירתה בקול רם ביוהכ״פ ובלחש בכל ימות השנה.

אל מלך נאמן is said only when praying alone.

אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן:	God, faithful King!

דברים ו׳ ד — Deut. vi. 4.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.	Hear, O Israel,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	[2]Jehovah is our God,
יְיָ אֶחָד:	[2]Jehovah is One.
בָּרוּךְ	Blessed *be*
שֵׁם	the name
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ	of his glorious kingdom
לְעוֹלָם וָעֶד:	for ever and ever.

דברים ו׳ ה—ט — Deut. vi. 5—9.

ה וְאָהַבְתָּ	5. And thou shalt love
אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ.	the Lord thy God
בְּכָל לְבָבְךָ	with all thy heart,
וּבְכָל נַפְשְׁךָ	and with all thy soul,
וּבְכָל מְאֹדֶךָ:	and with all thy might.
ו וְהָיוּ	6. And *there* shall be
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה	these words,
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ	which I command thee
הַיּוֹם	to-day
עַל לְבָבֶךָ:	upon thy heart.
ז וְשִׁנַּנְתָּם	7. And thou shalt teach them diligently
לְבָנֶיךָ	to thy children,
וְדִבַּרְתָּ בָּם.	and thou shalt speak of them

---

1) Or, in truth. SELAH. 2) Or, the Lord is our God, the Lord is alone; or, the Lord our God is one Lord, or, the Lord our God, the Lord is one.

cause to shine upon Zion,	עַל צִיּוֹן תָּאִיר.
and may we all be worthy *to enjoy*	וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ
speedily	מְהֵרָה
of its light.	לְאוֹרוֹ:
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
Creator of the luminaries.	יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

With great love	אַהֲבָה רַבָּה
hast thou loved us,	אֲהַבְתָּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
with great and exceeding pity	חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה
hast thou pitied us.	חָמַלְתָּ עָלֵינוּ:
O our father, our King,	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ.
for the sake of our fathers,	בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ
who trusted in thee,	שֶׁבָּטְחוּ בְךָ
and thou didst teach them	וַתְּלַמְּדֵם
statutes of life,	חֻקֵּי חַיִּים.
thus favor us *also*,	[1] כֵּן תְּחָנֵּנוּ
and teach us.	וּתְלַמְּדֵנוּ:
O our father,	אָבִינוּ
merciful Father,	הָאָב הָרַחֲמָן.
[2]O most merciful!	הַמְרַחֵם.
have mercy upon us;	רַחֵם עָלֵינוּ.
and put *it* into our heart	וְתֵן בְּלִבֵּנוּ
to understand	לְהָבִין
and to discern,	וּלְהַשְׂכִּיל.
to hearken,	לִשְׁמֹעַ
to learn and to teach,	לִלְמֹד וּלְלַמֵּד.
to [3]observe, and to do,	לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת,
and to fulfil	וּלְקַיֵּם
all the words	אֶת כָּל דִּבְרֵי
of the [4]instruction of thy law	תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ
with love.	בְּאַהֲבָה:
And enlighten our eyes	וְהָאֵר עֵינֵינוּ
in thy law,	בְּתוֹרָתֶךָ.
and attach our heart	וְדַבֵּק לִבֵּנוּ
to thy commandments,	בְּמִצְוֹתֶיךָ.
and unite our heart	וְיַחֵד לְבָבֵנוּ
to love and to fear	לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה
thy name,	אֶת שְׁמֶךָ.
that we may not be ashamed	וְלֹא נֵבוֹשׁ
for ever and ever.[5]	לְעוֹלָם וָעֶד:
Because in thy holy, great and terrible name	כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
we have trusted,	בָּטָחְנוּ.
we shall rejoice	נָגִילָה
and we shall be glad	וְנִשְׂמְחָה
in thy salvation.	בִּישׁוּעָתֶךָ:
And bring us in peace	וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם
from the four corners	מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
of the earth,	הָאָרֶץ.
and make us go	וְתוֹלִיכֵנוּ
upright	קוֹמְמִיּוּת
to our land;	לְאַרְצֵנוּ.
for a God	כִּי אֵל
that worketh salvation	פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת
art thou,	אַתָּה.

---

[1] מלת כן קשה, ובסדור כתיבת יד חסרה מלת כן וגם מלת ותלמדנו. וכנראה היתה כן גם גרסת בעל עטרת זקנים באו"ח סמן ס' והאבודרהם גרס כן תחננו אבינו ופה הפסיק ותתחיל האב הרחמן. ובשם החכם ר' יעקב רייפמאן שמעתי שצריך להיות חז תחננו ולפי ההשערה הזאת המליצה עולה יפה, וראוים הדברים למי שאמרם.

[2] Or, ever compassionate. [3] Or, keep; heed. [4] Or, study; doctrine. [5] I. e., that we may never be ashamed.

giveth to you.	נֹתֵן לָכֶם׃
18. Therefore you shall [1]put	יח וְשַׂמְתֶּם
these my words	אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה
[2]upon your heart	עַל לְבַבְכֶם
and upon your soul;	וְעַל נַפְשְׁכֶם.
and you shall bind them	וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם
for a sign	לְאוֹת
upon your hand,	עַל יֶדְכֶם
and they shall be	וְהָיוּ
for frontlets	לְטוֹטָפֹת
between your eyes.	בֵּין עֵינֵיכֶם׃
19. And you shall teach them	יט וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם
to your children,	אֶת בְּנֵיכֶם
to speak of them,	לְדַבֵּר בָּם.
when thou sittest in thy house,	בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ
and when thou walkest by the way,	וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
and when thou liest down,	וּבְשָׁכְבְּךָ
and when thou risest up.	וּבְקוּמֶךָ׃
20. And thou shalt write them	כ וּכְתַבְתָּם
upon the door-posts	עַל מְזוּזוֹת
of thy house,	בֵּיתֶךָ
and on thy gates.	וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

21. In order that *there* may be multiplied	כא לְמַעַן יִרְבּוּ
your days	יְמֵיכֶם
and the days of your children	וִימֵי בְנֵיכֶם
upon the land	עַל הָאֲדָמָה
of which the Lord hath sworn	אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ
to your fathers	לַאֲבֹתֵיכֶם
to give *it* to them,	לָתֵת לָהֶם.
as the days of the heaven	כִּימֵי הַשָּׁמַיִם
above the earth.	עַל הָאָרֶץ׃

Numb. xv. 37—41.	במדבר ט'ו ל'ז—מ'א.
37. And the Lord said	לז וַיֹּאמֶר יְיָ
unto Moses,	אֶל מֹשֶׁה
saying:	לֵּאמֹר׃
38. Speak	לח דַּבֵּר
unto the children of Israel,	אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
and say unto them,	וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
that they shall make for themsevles	וְעָשׂוּ לָהֶם
[3]a fringe	צִיצִת
upon the corners	עַל כַּנְפֵי
of their garments	בִגְדֵיהֶם
throughout their generations,	לְדֹרֹתָם.
and they shall put	וְנָתְנוּ
upon the [3]fringe of *every* corner	עַל צִיצִת הַכָּנָף
a [4]thread of blue.	פְּתִיל תְּכֵלֶת׃
39. And it shall be to you	לט וְהָיָה לָכֶם
for [3]a fringe,	לְצִיצִת
that you may look *upon* it;	וּרְאִיתֶם אֹתוֹ
and remember	וּזְכַרְתֶּם
al the commandments of the Lord,	אֶת כָּל מִצְוֹת יְיָ
and do them;	וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם.
and you shall not [5]follow	וְלֹא תָתוּרוּ
after your heart	אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
and after your eyes,	וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם
after which you [6]go astray	אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃
40. In order that you may remember, and do	מ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם

---

[1] Or, lay up. [2] Or, in. [3] Or, tassels. [4] Or, lace; cord. [5] Or, seek after [the inclination] of your heart. [6] Or, play the harlot; or. commit whoredom.

when thou sittest in thy house,	בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ
and when thou walkest by the way,	וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
and when thou liest down,	וּבְשָׁכְבְּךָ
and when thou risest up.	וּבְקוּמֶךָ :
8. And thou shalt bind them	ח וּקְשַׁרְתָּם
for a sign	לְאוֹת
upon thy hand,	עַל יָדֶךָ .
and they shall be	וְהָיוּ
for frontlets	לְטֹטָפֹת
between thy eyes.	בֵּין עֵינֶיךָ :
And thou shalt write them	ט וּכְתַבְתָּם
upon the door-posts	עַל מְזֻזוֹת
of thy house,	בֵּיתֶךָ
and on thy gates.	וּבִשְׁעָרֶיךָ :

Deut. xi. 13—21. דברים י״א י״ג—כ״א

13. And it shall come to pass,	יג וְהָיָה
if you shall hearken diligently	אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ
unto my commandments	אֶל מִצְוֹתַי
which	אֲשֶׁר
I command you to day,	אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם.
to love	לְאַהֲבָה
the Lord your God,	אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
and to serve him	וּלְעָבְדוֹ
with all your heart	בְּכָל לְבַבְכֶם
and with all your soul.	וּבְכָל נַפְשְׁכֶם :
14. Then I will give	יד וְנָתַתִּי
the rain of your land	מְטַר אַרְצְכֶם
in its season,	בְּעִתּוֹ
the [1]former rain and *the* latter rain,	יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ .
that thou mayest gather in	וְאָסַפְתָּ
thy grain,	דְגָנֶךָ
and thy new wine,	וְתִירֹשְׁךָ
and thy oil	וְיִצְהָרֶךָ :
15. And I will give grass	טו וְנָתַתִּי עֵשֶׂב
in thy field	בְּשָׂדְךָ
for thy cattle,	לִבְהֶמְתֶּךָ .
and thou shalt eat	וְאָכַלְתָּ
and be [2]full.	וְשָׂבָעְתָּ :
16. Take heed to yourselves,	טז הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
lest your heart be deceived,	פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם .
and you turn aside,	וְסַרְתֶּם
and serve	וַעֲבַדְתֶּם
other gods,	אֱלֹהִים אֲחֵרִים
and [3]prostrate yourselves	וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
to them.	לָהֶם :
17. For then will glow	יז וְחָרָה
the anger of the Lord	אַף יְיָ
against you,	בָּכֶם
and he will shut up	וְעָצַר
the heaven.	אֶת הַשָּׁמַיִם
that *there* be no rain,	וְלֹא יִהְיֶה מָטָר
and the land	וְהָאֲדָמָה
will not yield	לֹא תִתֵּן
its produce;	אֶת יְבוּלָהּ .
and you will perish quickly	וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה
from off	מֵעַל
the good land	הָאָרֶץ הַטֹּבָה
which the Lord	אֲשֶׁר יְיָ

---

1) Or, first. 2) Or, satisfied. 3) Or, worship them

it is [1]truth	אֱמֶת
and faithfulness,	וֶאֱמוּנָה
a statute	חֹק
that shall not pass away.	וְלֹא יַעֲבוֹר׃
It is true	אֱמֶת
that thou art	שָׁאַתָּה הוּא
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and the God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
our King,	מַלְכֵּנוּ
the King of our fathers,	מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ.
our Redeemer	גֹּאֲלֵנוּ
the Redeemer of our fathers,	גֹּאֵל אֲבוֹתֵינוּ.
our Creator,	יוֹצְרֵנוּ
the Rock of our salvation,	צוּר יְשׁוּעָתֵנוּ.
our Deliverer	פּוֹדֵנוּ
and our Rescuer,	וּמַצִּילֵנוּ
[2]from everlasting is thy name;	מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ.
there is no God	אֵין אֱלֹהִים
besides thee.	זוּלָתֶךָ׃

The help	עֶזְרַת
of our fathers	אֲבוֹתֵינוּ
art thou	אַתָּה הוּא
from everlasting,	מֵעוֹלָם.
a shield and a Saviour	מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ
to their children	לִבְנֵיהֶם
after them	אַחֲרֵיהֶם

in every generation.	בְּכָל דּוֹר וָדוֹר׃
In the height of the universe	בְּרוּם עוֹלָם
is thy habitation,	מוֹשָׁבֶךָ.
and thy judgments	וּמִשְׁפָּטֶיךָ
and thy righteousness	וְצִדְקָתְךָ
are unto the ends	עַד אַפְסֵי
of *the* earth.	אָרֶץ׃
Happy *is the* man	אַשְׁרֵי אִישׁ
who hearkeneth	שֶׁיִּשְׁמַע
to thy commandments,	לְמִצְוֹתֶיךָ.
and thy Law	וְתוֹרָתְךָ
and thy word	וּדְבָרְךָ
he layeth up	יָשִׂים
in his heart.	עַל לִבּוֹ׃
Truly,	אֱמֶת
thou art	אַתָּה הוּא
the Lord	אָדוֹן
of thy people,	לְעַמֶּךָ.
and a mighty King	וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר
to plead their cause.	לָרִיב רִיבָם׃
Truly,	אֱמֶת
thou art	אַתָּה הוּא
the first	רִאשׁוֹן
and thou art	וְאַתָּה הוּא
the last,	אַחֲרוֹן.
and besides thee	וּמִבַּלְעָדֶיךָ
we have no King,	אֵין לָנוּ מֶלֶךְ

---

1) Or, true and trustworthy. 2) Or, is thy name from of old.

אֶת כָּל מִצְוֹתָי .	all my commandments;
וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים	and you shall be holy
לֵאלֹהֵיכֶם :	to your God.
מא אֲנִי יְיָ	41. I am the Lord
אֱלֹהֵיכֶם	your God,
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם	who brought you out
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם	from the land of Egypt,
לִהְיוֹת לָכֶם	to be to you
לֵאלֹהִים .	for a God;
אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:	I am the Lord your God.

אמת ויציב היא הברכה שלאחר ק״ש הנזכרת בברכות י׳ב ע׳א וי׳ג ע׳א ובמשנה תמיד ל׳ב ע׳ב ואמרו בירושלמי ברכות סוף פ׳א ובשמות רבה פ׳ כ׳ב צריך להזכיר באמת ויציב יציאת מצרים, ומלכות, וקריעתים סוף ומכת בכורות וצור ישראל וגואלו, וכזאת נמצא גם בתוספתא דברכות פ׳ ב׳. וכל התארים מן אמת ויציב עד וטוב ויפה מוסבים על התבות הדבר הזה, כדאיתא בתוספות ברכות י׳ב ע׳א בד״ה אמת.

אֱמֶת	True
וְיַצִּיב .	and firm,
וְנָכוֹן וְקַיָּם .	and [1]established, and enduring,
וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן .	and right, and faithful,
וְאָהוּב וְחָבִיב .	and beloved, and precious,
וְנֶחְמָד וְנָעִים .	and desirable, and pleasant,
וְנוֹרָא וְאַדִּיר .	and [2]terrible, and mighty,
וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל .	and well-ordered, and acceptable,
וְטוֹב וְיָפֶה	and good, and beautiful
הַדָּבָר הַזֶּה	*is* this thing
עָלֵינוּ	unto us
לְעוֹלָם וָעֶד :	for ever and ever.
אֱמֶת .	Truly,
אֱלֹהֵי עוֹלָם	the [3]God of *the* universe
מַלְכֵּנוּ .	is our King,
צוּר יַעֲקֹב	the Rock of [4]Jacob
מָגֵן יִשְׁעֵנוּ .	is the Shield of our salvation;
לְדֹר וָדֹר	for generation and generation
הוּא קַיָּם	he endureth,
וּשְׁמוֹ קַיָּם .	and his name endureth,
וְכִסְאוֹ נָכוֹן .	and his throne is established;
וּמַלְכוּתוֹ	and his kingdom,
וֶאֱמוּנָתוֹ	and his faithfulness
לָעַד קַיָּמֶת :	[5]endure for ever.

וּדְבָרָיו	And his words
חָיִים וְקַיָּמִים .	are living and enduring,
נֶאֱמָנִים	faithful
וְנֶחֱמָדִים	and desirable
לָעַד	for ever
וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.	and to all eternity,
עַל אֲבוֹתֵינוּ	for our fathers
וְעָלֵינוּ .	and for us,
עַל בָּנֵינוּ	for our children
וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ .	and for our generations,
וְעַל כָּל דּוֹרוֹת	and for all generations
זֶרַע יִשְׂרָאֵל	of the seed of Israel
עֲבָדֶיךָ :	thy servants.

עַל הָרִאשׁוֹנִים	For the first
וְעַל הָאַחֲרוֹנִים	and for the last *ages*
דָּבָר טוֹב	the word[6] is good
וְקַיָּם	and enduring
לְעוֹלָם וָעֶד .	for ever and ever;

---

1) Or, stable and established, or, permanent. 2) Or, revered, tremendous. 3) Or, everlasting God.
4) Or Jacob, the Shield, etc. 5) Heb., endureth. 6) Which was said in שמע

וּמְבֹרָךְ.	and *ever*-blessed.
מֹשֶׁה	Moses
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל	and the children of Israel
לְךָ עָנוּ שִׁירָה.	sang a song to thee
בְּשִׂמְחָה רַבָּה	with great joy,
וְאָמְרוּ כֻלָּם:	and all of them said:

[1] מִי כָמֹכָה	Who is like thee
בָּאֵלִם	among the gods,
יְיָ.	O Lord?
מִי כָּמֹכָה	Who is like thee
נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ,	glorified in holiness,
נוֹרָא תְהִלֹּת	fearful *in* praises,
עֹשֵׂה פֶלֶא:	doing wonders?

שִׁירָה חֲדָשָׁה	*With* a new song
שִׁבְּחוּ גְאוּלִים	the redeemed offered praise
לְשִׁמְךָ	to thy name
עַל שְׂפַת הַיָּם.	upon the sea shore;
יַחַד כֻּלָּם	all of them together
הוֹדוּ	gave thanks,
וְהִמְלִיכוּ	and proclaimed *thee* King,
וְאָמְרוּ:	and they said:
[2] יְיָ יִמְלוֹךְ	The Lord will reign
לְעוֹלָם וָעֶד:	for ever and ever.

צוּר יִשְׂרָאֵל.	O Rock of Israel!
קוּמָה	arise
בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל.	in the aid of Israel,
וּפְדֵה	and deliver
כִנְאֻמֶךָ	according to thy promise
יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל:	Judah and Israel.
[3] גֹּאֲלֵנוּ	Our Redeemer,
יְיָ צְבָאוֹת	the Lord of hosts
שְׁמוֹ.	is his name,
קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל	the Holy One of Israel.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, O Lord,
[4] גָּאַל יִשְׂרָאֵל:	*who* redeemed Israel.

בְּרָכוֹת שֶׁבַע.

התפלות לשבת ויום נקראות ברכות שבע מפני שמספר ברכותיהן אך שבע (מלבד במוסף לראש השנה שהן תשע). ואלו הן ליום השבת: ג׳ הראשונות וג׳ האחרונות של חול וברכת רצה במנוחתנו החותמת מקדש השבת ונקראת „קדושת היום״ (שבת כ״ד, ביצה י״ז ע״א).

על דבר השלש ברכות הראשונות ושלש האחרונות עיין בתפלות לחול מן צד 71 עד צד 74.

ולא נתתו. בסדר התפלה להרמב״ם אין נזכר ולא נתתו בשחרית כלל, כי אם במוסף. וכן יש גם שנוי בנוסחת **ולא נתתו** בין האשכנזים והספרדים, שהספרדים מוסיפים **ישמחו במלכותך** וכו׳ לפני עם מקדשי שביעי כפי נוסחת רב עמרם גאון, והאשכנזים משמיטים אותה.

On Sabbath continue the following שמונה עשרה till וכשנים קדמוניות, p. 133, in an undertone and standing. On Passover, Pentecost and Tabernacles, continue יי שפתי, p. 207 ; On New Year, p. 229 ; on the Day of Atonement p. 253.

When praying in a congregation of not less than ten men, the Reader repeats the שמונה עשרה aloud (חזרת הש״ץ) beginning with ברוך אתה ה׳.

---

1) שמות ט״ו י״א. 2) שמות ט״ו י״ח. 3) ישעיה מ״ז ד׳. 4) פסחים קי״ז ע״ב.

גּוֹאֵל	Redeemer
וּמוֹשִׁיעַ׃	and Saviour.
מִמִּצְרַיִם	From Egypt
גְּאַלְתָּנוּ	thou didst redeem us,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
וּמִבֵּית עֲבָדִים	and from the house of [4]bondmen
פְּדִיתָנוּ.	thou didst deliver us.
כָּל בְּכוֹרֵיהֶם	All their first-born
הָרָגְתָּ.	thou didst slay,
[1] וּבְכוֹרְךָ	but thy first-born
גָּאָלְתָּ.	thou didst redeem,
וְיַם סוּף	and the Red Sea
בָּקַעְתָּ	thou didst divide,
וְזֵדִים	and *the* proud
טִבַּעְתָּ	thou didst drown,
[2] וִידִידִים	and *the* beloved
הֶעֱבַרְתָּ.	thou didst cause to pass through,
[3] וַיְכַסּוּ מַיִם	[5]and *the* waters covered
צָרֵיהֶם	their adversaries,
אֶחָד מֵהֶם	one of them
לֹא נוֹתָר׃	was not left.
עַל זֹאת	Wherefore
שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים	*the* beloved praised,
וְרוֹמְמוּ אֵל.	and extolled God,
וְנָתְנוּ יְדִידִים	and *the* beloved [6]offered
זְמִרוֹת	hymns,

שִׁירוֹת	songs
וְתִשְׁבָּחוֹת.	nd praises,
בְּרָכוֹת	blessings
וְהוֹדָאוֹת	and thanks-givings
לַמֶּלֶךְ	to *the* King,
אֵל.	*the* God
חַי	*who is* living
וְקַיָּם׃	and ever-existing.
רָם וְנִשָּׂא	*He is* high and exalted,
גָּדוֹל וְנוֹרָא.	great and terrible;
מַשְׁפִּיל	*he* bringeth down
גֵּאִים	*the* proud,
וּמַגְבִּיהַּ	and raiseth up
שְׁפָלִים.	*the* lowly;
מוֹצִיא	*he* bringeth forth
אֲסִירִים	*the* bound,
וּפוֹדֶה	and delivereth
עֲנָוִים.	*the* meek,
וְעוֹזֵר	and helpeth
דַּלִּים	*the* poor,
וְעוֹנֶה	and answereth
לְעַמּוֹ	(*to*) his people
בְּעֵת שַׁוְּעָם	n the time of their crying
אֵלָיו׃	unto him.
תְּהִלּוֹת	Praises
לְאֵל עֶלְיוֹן.	to the Most High God!
בָּרוּךְ הוּא	blessed be he,

---

4) Or, bondage. 5) Or, while. 6) Heb., gave.

1) עש״ה בני בכורי ישראל. שמות ד׳ כ״ב. 2) עש״ה תהלים ס׳ ז׳. ירמיה י״ב ז׳. 3) תהלים ק״ו י״א.

מִי כָּמוֹךָ.	Who is like thee,
בַּעַל גְּבוּרוֹת	O Lord of mighty deeds,
וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ.	and who is comparable to thee,
מֶלֶךְ	O King,
מֵמִית וּמְחַיֶּה	*who* killeth and reviveth
וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:	and causeth to spring forth salvation.

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here מי כמוך, which will be found here below the rule.

וְנֶאֱמָן אַתָּה	And thou art faithful
לְהַחֲיוֹת מֵתִים:	to revive *the* dead.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
מְחַיֵּה הַמֵּתִים:	*who* reviveth the dead.

When the Reader repeats (חזרת הש״ץ) שמונה עשרה say here (נקדש) קדושה, which will be found here below the rule.

מי כמוך is to be said from ראש השנה till after יום כפור before ונאמן אתה.

מִי כָּמוֹךָ	Who is like thee,
אַב הָרַחֲמִים.	Father of mercy,
זוֹכֵר יְצוּרָיו	*who* remembereth his creatures
לְחַיִּים	for life
בְּרַחֲמִים:	in mercy.

When the Reader repeats the שמונה עשרה, the following קדושה is said after מחיה המתים.

קהל וחזן	Cong. & Reader
[1]נְקַדֵּשׁ	We will sanctify
אֶת שִׁמְךָ	thy name
בָּעוֹלָם.	in the world
כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ	as they sanctify it
בִּשְׁמֵי מָרוֹם.	in the highest heavens,
כַּכָּתוּב	as it is written
עַל יַד נְבִיאֶךָ.	by the hand of thy prophet,
[2] וְקָרָא זֶה אֶל זֶה	And one called unto the other,
וְאָמַר:	and said,
קהל וחזן	Cong. & Reader
[2]קָדוֹשׁ	Holy,
קָדוֹשׁ	holy,
קָדוֹשׁ	holy
יְיָ צְבָאוֹת.	is the Lord of hosts;
מְלֹא כָל הָאָרֶץ	full is the whole earth
כְּבוֹדוֹ:	of his glory.
חזן	Reader
אָז.	Then
בְּקוֹל	with a voice
רַעַשׁ גָּדוֹל	of great noise,
אַדִּיר וְחָזָק.	mighty and strong,
מַשְׁמִיעִים קוֹל.	they make *their* voice heard;
מִתְנַשְּׂאִים	*they* upraise themselves
לְעֻמַּת שְׂרָפִים.	towards the [4]Seraphim,
לְעֻמָּתָם	*and* over against them
בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:	they say, Blessed —
קהל וחזן	Cong. & Reader
[3] בָּרוּךְ	Blessed be
כְּבוֹד יְיָ	the glory of the Lord
מִמְּקוֹמוֹ:	from his place.
חזן	Reader
מִמְּקוֹמְךָ	From thy place,
מַלְכֵּנוּ	O our King,
תוֹפִיעַ	Shine forth,

---

[1] הקדושה לשבת ויו״ט אצל הספרדים היא כמו בחול. [2] ישעיה ו׳ ג׳. [3] יחזקאל ג׳ י״ב.

[4] The name of angels.

O Lord,	אֲדֹנָי.
my lips open thou,	שְׂפָתַי תִּפְתָּח.
and my mouth shall declare	וּפִי יַגִּיד
thy praise.	תְּהִלָּתֶךָ׃

Blessed art thou, O Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
our God	אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
God of Abraham,	אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.
God of Isaac	אֱלֹהֵי יִצְחָק.
and God of Jacob,	וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב.
the great, mighty and terrible God,	הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא
the most high God.	אֵל עֶלְיוֹן.
who bestoweth	גּוֹמֵל
goodly favors,	חֲסָדִים טוֹבִים.
and [1]possesseth all things,	וְקוֹנֵה הַכֹּל.
and remembereth	וְזוֹכֵר
the pious deeds of the [2]fathers	חַסְדֵי אָבוֹת.
and bringeth a redeemer	וּמֵבִיא גוֹאֵל
to their children's children	לִבְנֵי בְנֵיהֶם
for the sake of his name	לְמַעַן שְׁמוֹ
in love.	בְּאַהֲבָה׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here זכרנו לחיים, which will be found here below the rule.

O King,	מֶלֶךְ
Helper, and Saviour,	עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ
and Shield.	וּמָגֵן׃
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the Shield of Abraham.	מָגֵן אַבְרָהָם׃

Thou art mighty	אַתָּה גִּבּוֹר
for ever,	לְעוֹלָם
O Lord,	אֲדֹנָי.
thou revivest the dead,	מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה.
thou art mighty to save.	רַב לְהוֹשִׁיעַ׃

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

He causeth the wind to blow	מַשִּׁיב הָרוּחַ
and the rain to fall.	וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם׃

He sustaineth the living	מְכַלְכֵּל חַיִּים
with lovingkindness,	בְּחֶסֶד.
reviveth the dead	מְחַיֵּה מֵתִים
with great mercy,	בְּרַחֲמִים רַבִּים.
supporteth the falling,	סוֹמֵךְ נוֹפְלִים.
and healeth the sick,	וְרוֹפֵא חוֹלִים
and releaseth the bound,	וּמַתִּיר אֲסוּרִים.
and fulfilleth his faithfulness	וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ
to those that sleep *in the* dust.	לִישֵׁנֵי עָפָר׃

זכרנו לחיים is to be said from ראש השנה till after יום כפור before מלך עוזר.

Remember us for life,	זָכְרֵנוּ לְחַיִּים
O King	מֶלֶךְ
who delighteth in life,	חָפֵץ בַּחַיִּים.
and inscribe us	וְכָתְבֵנוּ
in the book of life,	בְּסֵפֶר הַחַיִּים.
for thy sake,	לְמַעַנְךָ
O living God.	אֱלֹהִים חַיִּים׃

---

[1] Or, he is Possessor of, all things. [2] Or, patriarchs.

Moses rejoiceth	יִשְׂמַח מֹשֶׁה
in the gift	[1] בְּמַתְּנַת
of his portion,	חֶלְקוֹ.
for a faithful servant	כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן[2]
thou didst call him;	קָרָאתָ לוֹ.
a [6]crown of glory	כְּלִיל תִּפְאֶרֶת[3]
didst thou set upon his head,	בְּרֹאשׁוֹ נָתַתָּ.
when he stood before thee	בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ
upon Mount Sinai;	עַל הַר סִינָי.
and two tables	וּשְׁנֵי לוּחוֹת
of stone	אֲבָנִים
he brought down	הוֹרִיד
in his hand,	בְּיָדוֹ.
and there was written on them	וְכָתוּב בָּהֶם
the observance of Sabbath,	שְׁמִירַת שַׁבָּת.
and thus it is written	וְכֵן כָּתוּב
in thy Law.	בְּתוֹרָתֶךָ:

And the children of Israel shall keep	[4] וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
the Sabbath,	אֶת הַשַּׁבָּת.
to [7]observe	לַעֲשׂוֹת
the Sabbath	אֶת הַשַּׁבָּת
for their generations,	לְדֹרֹתָם.
as a perpetual covenant.	בְּרִית עוֹלָם:
Between me and (*between*) the children of Israel	בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
it is a sign	אוֹת הִיא
for ever;	לְעוֹלָם.
[8]for *in* six days	כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים
the Lord made	עָשָׂה יְיָ
the heaven	אֶת הַשָּׁמַיִם
and the earth,	וְאֶת הָאָרֶץ.
and on the seventh day	וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
he rested,	שָׁבַת
and was refreshed.	וַיִּנָּפַשׁ:

And thou didst not give [7]it,	וְלֹא נְתַתּוֹ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
to *other* nations	לְגוֹיֵי
of the lands,	הָאֲרָצוֹת
nor didst thou give [9]it sa an inheritance,	וְלֹא הִנְחַלְתּוֹ
O our King,	מַלְכֵּנוּ
to worshippers	לְעוֹבְדֵי
of idols,	פְסִילִים.
and also in his rest-*day*	וְגַם בִּמְנוּחָתוֹ
do not rest	לֹא יִשְׁכְּנוּ
[10]the wicked;	[5] רְשָׁעִים:

---

1) ע״פ הא דאיתא בשבת י׳ ע״ב: „א״ל הקב״ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם“. 2) ע״פ במדבר י״ב ז׳. 3) הוא קרון עור פניו שמות ל״ד כ״ט. 4) שמות ל״א ט״ז וי״ז. 5) הנוסחא הנכונה ערלים. כי כן נמצא בכל ס׳ גבסדורי הספרדים וברמב״ם. וזה לשון אבן ירחי: „ולא נתתו ה׳ אלהינו לגויי הארצות, שאינם עו״כ, ולא הנחלתו מלכנו לעובדי פסילים. עובדי ע״ז, גם במנוחתו לא ישכנו ערלים, שאינם אלו ואלו אלא גרים שקבלו עליהם ז׳ מצוות בני נח, כי אם לישראל, שקבלו עליהם כל המצוות. ועל כן אין נכון לדלג אותו הלשון שתקנת חכמים היא“ עכ״ל.

6) Or, diadem. 7) Heb., make. 8) Or, that. 9) I. e., theSabbath. 10) A more correct reading is ערלים, the uncircumcised.

Thou art holy	אַתָּה קָדוֹשׁ
and thy name is holy,	וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ
and holy beings	וּקְדוֹשִׁים
every day	בְּכָל יוֹם
praise thee. SELAH.	יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

Praised art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ,
the holy God.	הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

From New Year till after the Day of Atonement say הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ instead of הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

the holy King.	(הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

---

and reign over us,	וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ.
for we wait for thee.	כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ.
When wilt thou reign	מָתַי תִּמְלוֹךְ
in Zion?	בְּצִיּוֹן.
Speedily, in our days,	בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ
for ever and ever	לְעוֹלָם וָעֶד
do thou dwell *there*.	תִּשְׁכּוֹן.
Mayest thou be magnified	תִּתְגַּדַּל
and sanctified	וְתִתְקַדַּשׁ
in the midst of Jerusalem	בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם
thy city	עִירְךָ.
throughout all generations	לְדוֹר וָדוֹר
and to eternity.	וּלְנֵצַח נְצָחִים:
And our eyes	וְעֵינֵינוּ
shall see	תִרְאֶינָה
thy kingdom,	מַלְכוּתֶךָ.
according to the word	כַּדָּבָר
that was said	הָאָמוּר
in the songs of thy might	בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ
by David,	עַל יְדֵי דָוִד
thy righteous anointed.	מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

Cong. & Reader	קהל וחזן
The Lord shall reign	[1] יִמְלֹךְ יְיָ

for ever,	לְעוֹלָם.
thy God, O Zion,	אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן
throughout all generations.	לְדֹר וָדֹר.
Praise ye the Lord.	הַלְלוּיָהּ:

The Reader then continues לדור ודור instead of אתה קדוש.

To generation and generation	לְדוֹר וָדוֹר
we will declare	נַגִּיד
thy greatness,	גָּדְלֶךָ.
and to all eternity	וּלְנֵצַח נְצָחִים
we will sanctify thy holiness,	קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ.
and thy praise,	וְשִׁבְחֲךָ
O our God,	אֱלֹהֵינוּ
from our mouth	מִפִּינוּ
shall not depart	לֹא יָמוּשׁ
for ever and ever,	לְעוֹלָם וָעֶד.
for a God *and* a King,	כִּי אֵל מֶלֶךְ
great and holy,	גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
art thou	אָתָּה:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the holy God.	הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

From New Year till after the Day of Atonement say המלך הקדוש instead of האל הקדוש.

the holy King	(הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

The Reader continues ישמח משה, which will be found on next page above the rule.

---

[1] תהלים קמ״ו י׳.

and with their prayer,	וּבִתְפִלָּתָם .
and restore	וְהָשֵׁב
the service	אֶת הָעֲבוֹדָה
to the oracle of thy house,	לִדְבִיר בֵּיתֶךָ
and the fire-offerings of Israel	וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל .
and their prayer	וּתְפִלָּתָם
in love	בְּאַהֲבָה
accept with favor;	תְקַבֵּל בְּרָצוֹן .
and let there be	וּתְהִי
acceptable	לְרָצוֹן
continually	תָּמִיד
the service	עֲבוֹדַת
of Israel, thy people.	יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ :

On New Moon and Festivals say here יעלה ויבוא, which see below the rule.

On New Moon and Festivals say the following before ותחזינה עינינו.

Our God	אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers!	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
Let ascend	יַעֲלֶה
and come, and approach,	וְיָבֹא וְיַגִּיעַ .
and appear,	וְיֵרָאֶה
and be accepted, and heard,	וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע .
and borne in mind, and remembered	וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר
our memorial,	זִכְרוֹנֵנוּ
and our remembranc,	וּפִקְדוֹנֵנוּ.
and the memorial	וְזִכְרוֹן
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ .
and the memorial of the [1]anointed,	וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ
the son of David thy servant,	בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ .
and the memorial of Jerusalem,	וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
thy holy city,	עִיר קָדְשֶׁךָ .
and the memorial	וְזִכְרוֹן
of all thy people,	כָּל עַמְּךָ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל
before thee,	לְפָנֶיךָ .
for deliverance, for good,	לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה.
for favor and for lovingkindness,	לְחֵן וּלְחֶסֶד
and for mercy.	וּלְרַחֲמִים .
for life and for peace	לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם
on the day	בְּיוֹם
of this New Moon,	רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
On Passover say:—	
of this Feast of the Unleavened Bread,	חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה:
On Tabernacles say:—	
of this Feast of Tabernacles.	חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה:
Remember us,	זָכְרֵנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
theron for [2]good,	בּוֹ לְטוֹבָה .
and be [3]mindful of us thereon	וּפָקְדֵנוּ בוֹ
for blessing,	לִבְרָכָה .
and save us thereon	וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ
for life;	לְחַיִּים .
and by the word	וּבִדְבַר
of salvation and mercy	יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.
have pity and be gracious unto us,	חוּס וְחָנֵּנוּ .
and have mercy upon us,	וְרַחֵם עָלֵינוּ
and save us;	וְהוֹשִׁיעֵנוּ .
for towards thee are our eyes *directed*,	כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ.
for a God *and* a King,	כִּי אֵל מֶלֶךְ
gracious and merciful,	חַנּוּן וְרַחוּם
art thou.	אָתָּה :

---

1) Or, Messiah. 2) Or, well-being, blessing. 3) Or, recollect us.

but to Israel	כִּי לְיִשְׂרָאֵל
thy people	עַמְּךָ
didst thou give it	נְתַתּוֹ
in love,	בְּאַהֲבָה.
to the seed of Jacob	לְזֶרַע יַעֲקֹב.
whom	אֲשֶׁר בָּם
thou didst choose.	בָּחָרְתָּ:
The people	עַם
that sanctify	מְקַדְּשֵׁי
the seventh *day*,	שְׁבִיעִי.
all of them shall be satiated	כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ
and delighted	וְיִתְעַנְּגוּ
with thy goodness,	מִטּוּבֶךָ.
for with the seventh *day*	[1] וּבַשְּׁבִיעִי
thou wast pleased,	רָצִיתָ בּוֹ
and hast sanctified it;	וְקִדַּשְׁתּוֹ.
the most desirable of days	חֶמְדַּת יָמִים
didst thou call it,	אוֹתוֹ קָרָאתָ.
in remembrance	זֵכֶר
of the work	לְמַעֲשֵׂה
of [2]creation.	בְרֵאשִׁית:

Our God	אֱלֹהֵינוּ
and God	וֵאלֹהֵי
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ
[3]be pleased	רְצֵה
with our rest;	בִמְנוּחָתֵנוּ.
sanctify us	קַדְּשֵׁנוּ
with thy commandments,	בְּמִצְוֹתֶיךָ.
and grant our portion	וְתֵן חֶלְקֵנוּ
in thy Law;	בְּתוֹרָתֶךָ.
satisfy us	שַׂבְּעֵנוּ
with thy goodness,	מִטּוּבֶךָ.
and gladden us	וְשַׂמְּחֵנוּ
with thy salvation,	בִּישׁוּעָתֶךָ.
ahd purify our heart	וְטַהֵר לִבֵּנוּ
to serve thee	לְעָבְדְּךָ
in truth;	בֶּאֱמֶת:
and let us inherit,	וְהַנְחִילֵנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in love	בְּאַהֲבָה
and in [4]favor	וּבְרָצוֹן
thy holy Sabbath;	שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ.
and may rest thereon	וְיָנוּחוּ בוֹ
Israel	יִשְׂרָאֵל
who sanctify	מְקַדְּשֵׁי
thy name.	שְׁמֶךָ:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who sanctifiest	מְקַדֵּשׁ
the Sabbath.	הַשַּׁבָּת:

[3]Be pleased,	רְצֵה
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
with thy people Israel	בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

---

[1] הנוסחא הנכונה והשביעי רצית בו כמו שהוא באבודרהם, או ובשביעי רצית, כמו שהגיה בעל ויעתר יצחק.

[2] Heb., beginning. [3] Or, accept. [4] Or, pleasure.

evening and morning,	עֶרֶב וָבֹקֶר
and noon.	וְצָהֳרָיִם .
Thou art good,	הַטּוֹב .
for thy mercies do not fail,	כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ .
and *thou art* merciful,	וְהַמְרַחֵם .
for thy lovingkindnesses never cease,	כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ .
for ever	מֵעוֹלָם
we have hoped in thee.	קִוִּינוּ לָךְ :

On Chanukah and Purim say here על הנסים, which see below the rule.

On Chanukah and Purim the following is said after מעולם קוינו לך.

We thank thee for the miracles,	עַל הַנִּסִּים
and for the redemption,	וְעַל הַפֻּרְקָן
and for the mighty deeds,	וְעַל הַגְּבוּרוֹת
and for the deliverances,	וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
and for the wars,	וְעַל הַמִּלְחָמוֹת
which thou didst perform	שֶׁעָשִׂיתָ
for our fathers	לַאֲבוֹתֵינוּ
in those days,	בַּיָּמִים הָהֵם
at this season.	בַּזְּמַן הַזֶּה :
In the days of Mattathias	בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ
son of Jochanan,	בֶּן יוֹחָנָן
the High Priest,	כֹּהֵן גָּדוֹל
the Hasmonean,	חַשְׁמוֹנַאי
and his sons,	וּבָנָיו
when *there* rose up	כְּשֶׁעָמְדָה
the wicked kingdom of Greece	מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה
against thy people Israel	עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
to make them forget	לְהַשְׁכִּיחָם
thy Law	תּוֹרָתֶךָ
and to make them transgress	וּלְהַעֲבִירָם
the statutes of thy will;	מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ
but thou	וְאַתָּה
in thy abundant mercy	בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
didst stand for them	עָמַדְתָּ לָהֶם
in the time of their trouble;	בְּעֵת צָרָתָם
thou didst contend	רַבְתָּ
their cause,	אֶת רִיבָם
thou didst judge	דַּנְתָּ
their suit,	אֶת דִּינָם
thou didst avenge	נָקַמְתָּ
their [1]vengeance;	אֶת נִקְמָתָם
thou didst deliver *the* strong	מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים
into the hand of *the* weak,	בְּיַד חַלָּשִׁים
and *the* many	וְרַבִּים
into the hand of *the* few,	בְּיַד מְעַטִּים
and *the* impure	וּטְמֵאִים
into the hand of *the* pure,	בְּיַד טְהוֹרִים
and *the* wicked	וּרְשָׁעִים
into the hand of *the* righteous,	בְּיַד צַדִּיקִים
and *the* presumptuous	וְזֵדִים
into the hand	בְּיַד
of those that [2]study thy Law;	עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ
and for thyself thou didst make	וּלְךָ עָשִׂיתָ

---

[1] Or, wrong. [2] Or, occupy themselves *with*, etc.

And let our eyes behold	וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ
[1]when thou returnest	בְּשׁוּבְךָ
to Zion	לְצִיּוֹן
with mercy.	בְּרַחֲמִים׃
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who restoreth	הַמַּחֲזִיר
his *divine* presence	שְׁכִינָתוֹ
to Zion.	לְצִיּוֹן׃

When the Reader says מודים, the Congregation say מודים דרבנן which see below the rule.

[2]We give thanks to thee,	מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ.
for thou art	שָׁאַתָּה הוּא
the Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and the God of our fathers	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
for ever and ever;	לְעוֹלָם וָעֶד.
the Rock of our life,	צוּר חַיֵּינוּ
the Shield of our Salvation	מָגֵן יִשְׁעֵנוּ
art thou	אַתָּה הוּא
for generation and generation.	לְדוֹר וָדוֹר.
We will give thanks to thee,	נוֹדֶה לְּךָ
and we will declare thy praise	וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ.
for our lives	עַל חַיֵּינוּ
which are delivered into thy hand,	הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ.
and for our souls	וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ
which are entrusted	הַפְּקוּדוֹת
to thee,	לָךְ.
and for thy miracles	וְעַל נִסֶּיךָ
which are every day	שֶׁבְּכָל יוֹם
with us,	עִמָּנוּ.
and for thy wonders	וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ
and [3]bounties	וְטוֹבוֹתֶיךָ
which are at all times,	שֶׁבְּכָל עֵת.

When the Reader says מודים אנחנו לך the Congregation say the following.

[2]We give thanks unto thee,	מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ.
for thou art	שָׁאַתָּה הוּא
the Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and the God of our fathers	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
the God of all flesh,	אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר.
our Creator,	יוֹצְרֵנוּ
the Creator of all things in the beginning.	יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.
Blessings and thanksgivings	בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת
to thy great and holy name,	לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ.
because thou hast preserved us alive,	עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ
and thou hast sustained us,	וְקִיַּמְתָּנוּ.
so thou mayest continue to preserve us alive,	כֵּן תְּחַיֵּנוּ
and to sustain us,	וּתְקַיְּמֵנוּ.
and gather	וְתֶאֱסוֹף
our exiles	גָּלֻיּוֹתֵינוּ
to thy holy courts,	לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ.
to observe thy statutes	לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ.
and to perform thy will,	וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ.
and to serve thee	וּלְעָבְדְךָ
with a perfect heart;	בְּלֵבָב שָׁלֵם.
for this we give thanks to thee.	עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ.
Blessed be	בָּרוּךְ
the God of thanksgivings.	אֵל הַהוֹדָאוֹת׃

---

[1] Or, thy return. [2] Or, We acknowledge to thee, that thou, etc. [3] Or, benefits.

favor, and lovingkindness,	חֵן וָחֶסֶד
and mercy	וְרַחֲמִים.
upon us	עָלֵינוּ
and upon all Israel,	וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
thy people.	עַמֶּךָ.
Bless us, O our Father,	בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ
all of us as one,	כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד
with the light of thy countenance;	בְּאוֹר פָּנֶיךָ.
for	כִּי
by the light of thy countenance	בְאוֹר פָּנֶיךָ
thou hast given to us,	נָתַתָּ לָּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the Law of life,	תּוֹרַת חַיִּים
and the love of kindness,	וְאַהֲבַת חֶסֶד
and righteousness,	וּצְדָקָה.
and blessing, and mercy,	וּבְרָכָה וְרַחֲמִים
and life, and peace;	וְחַיִּים וְשָׁלוֹם.
and *may* it be good in thy eyes	וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ
to bless	לְבָרֵךְ
thy people Israel	אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
at all times	בְּכָל עֵת
and in all hours	וּבְכָל שָׁעָה
with thy peace.	בִּשְׁלוֹמֶךָ:

From ראש השנה till after יום כפור say here בספר חיים which see below.

that was written	הַכְּתוּבָה
by the hand of Moses	עַל יְדֵי מֹשֶׁה
thy servant,	עַבְדֶּךָ.
which was pronounced	הָאֲמוּרָה
from the mouth of Aaron	מִפִּי אַהֲרֹן
and his sons,	וּבָנָיו
the priests,	כֹּהֲנִים
thy holy people·	עַם קְדוֹשֶׁךָ
as it is said:	כָּאָמוּר:
The Lord bless thee	[1] יְבָרֶכְךָ יְיָ
and keep thee;	וְיִשְׁמְרֶךָ:
The Lord make shine	[2] יָאֵר יְיָ
his face	פָּנָיו
upon thee,	אֵלֶיךָ
and be gracious unto thee;	וִיחֻנֶּךָּ:
The Lord turn	[3] יִשָּׂא יְיָ
his face	פָּנָיו
unto thee,	אֵלֶיךָ.
and grant thee	וְיָשֵׂם לְךָ
peace.	שָׁלוֹם:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say בספר חיים after בשלומך.

In the book of life,	בְּסֵפֶר חַיִּים
blessing, and peace,	בְּרָכָה וְשָׁלוֹם
and good sustenance	וּפַרְנָסָה טוֹבָה.
may we be remembered	נִזָּכֵר
and inscribed	וְנִכָּתֵב
before thee,	לְפָנֶיךָ.
we	אֲנַחְנוּ
and all thy people,	וְכָל עַמְּךָ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל.
for a good life	לְחַיִּים טוֹבִים
and for peace.	וּלְשָׁלוֹם:
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
the Maker of the peace.	עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

---

1) במדבר ו׳ כ״ד. 2) שם כ״ה. 3) שם כ״ו.

And for all these	וְעַל כֻּלָּם
shall be blessed	יִתְבָּרַךְ
and exalted	וְיִתְרוֹמַם
thy name,	שִׁמְךָ
O our King,	מַלְכֵּנוּ
continually	תָּמִיד
for ever and ever.	לְעוֹלָם וָעֶד׃

From ראש השנה till after יום כפור say here וכתוב, which see below the rule.

And all the living	וְכֹל הַחַיִּים
shall thank thee. SELAH.	יוֹדוּךָ סֶּלָה.
and shall praise	וִיהַלְלוּ
thy name	אֶת שִׁמְךָ
in truth	בֶּאֱמֶת.
O God,	הָאֵל
our salvation	יְשׁוּעָתֵנוּ
and our help. SELAH.	וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃
Blessed *art* thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
All-good is thy name,	הַטּוֹב שִׁמְךָ.
and unto thee it is proper	וּלְךָ נָאֶה
to give thanks.	לְהוֹדוֹת׃

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says here אלהינו, which see below.

[1]Bestow peace,	שִׂים שָׁלוֹם.
[2]good and blessing,	טוֹבָה וּבְרָכָה.

a great and holy name	שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
in thy world,	בְּעוֹלָמֶךָ.
and for thy people Israel	וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
thou didst work	עָשִׂיתָ
a great deliverance	תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה
and a redemption	וּפֻרְקָן
as at this dsy.	כְּהַיּוֹם הַזֶּה.
And after that	וְאַחַר כֵּן
thy children came	בָּאוּ בָנֶיךָ
into the oracle of thy house,	לִדְבִיר בֵּיתֶךָ.
and they put in order	וּפִנּוּ
thy temple,	אֶת הֵיכָלֶךָ.
and they purified	וְטִהֲרוּ
thy sanctuary,	אֶת מִקְדָּשֶׁךָ.
and they kindled lights	וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת
in thy holy courts,	בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ.
and they appointed	וְקָבְעוּ
these eight days of Chanukah	שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ.
to give thanks	לְהוֹדוֹת
and to give praises	וּלְהַלֵּל
to thy great name.	לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say וכתוב before וכל החיים.

And inscribe	וּכְתוֹב
for a good life	לְחַיִּים טוֹבִים
all the children of thy covenant.	כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ׃

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says the following before שים שלום.

Our God	אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers!	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
Bless us	בָּרְכֵנוּ
with the three-fold blessing	בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת
of the Law	בַּתּוֹרָה

---

1) Or, grant. 2) Or, welfare, happiness.

O save *with* thy right hand,	הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ
and answer me.	וַעֲנֵנִי׃
Let be acceptable	[1] יִהְיוּ לְרָצוֹן
the words of my mouth	אִמְרֵי פִי
and the meditation of my heart	וְהֶגְיוֹן לִבִּי
before thee,	לְפָנֶיךָ.
O Lord,	יְיָ
my Rock and my Redeemer.	צוּרִי וְגֹאֲלִי׃

Make 3 steps backwards and say:—

He *who* maketh peace	עֹשֶׂה שָׁלוֹם
in his high heavens,	בִּמְרוֹמָיו
may he make peace	הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם
for us	עָלֵינוּ.
and for all Israel,	וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
and say ye, Amen.	וְאִמְרוּ אָמֵן׃

May it be *the* will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
to rebuild	שֶׁיִּבָּנֶה
the holy house	בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
speedily in our days;	בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ
and grant our portion	וְתֵן חֶלְקֵנוּ
in thy Law.	בְּתוֹרָתֶךָ׃
And there we will serve thee	וְשָׁם נַעֲבָדְךָ
in reverence	בְּיִרְאָה
as in the days of old,	כִּימֵי עוֹלָם
and as in ancient years.	וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃
Then shall be pleasant	וְעָרְבָה
to the Lord	לַיְיָ
the offering of Judah	מִנְחַת יְהוּדָה
and Jerusalem,	וִירוּשָׁלָיִם.
as in the days of old	כִּימֵי עוֹלָם
and as in ancient years.	וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

On New Moon, Intermediate Days of Passover & Tabernacles and on Chanukah הלל, p. 193, is said after שמונה עשרה.

אין כמוך אומרים רק בפולין ובקצת קהלות אשכנז, אולם ברוב קהלות אשכנז אין אומרים אותו. וכתב בשבלי הלקט. „אבא מארי ר' אברהם הרופא ז"ל הנהיג לומר בכל שבת ויו"ט, כשמוציאין ב' ס"ת לקרות בהן, פסוקים של שבחות אין כמוך באלהים וכו' והית הדבר נראה טורח הצבור וקשה בעיניהם על שנוי המנהג. ומצאתי סמך וסעד במס' סופרים עכ"ל וכנראה כיון מחבר שבלי הלקט, שחי ברומא בשנת ה' אלפים וארבע ליצירה, למס' סופרים פי"ד הלכה ח', ששם נמצא רק השני פסוקים מלכותך וה' מלך בתוך שאר הפסוקים שאומר המפטיר קודם הוצאת הספר תורה וקודם קריאת שמע ישראל, גדלו, אחד אלהינו, על הכל יתגדל המוזכרים שם במסכתא סופרים הלכה ט', י', י"א, י"ב וי"ג.

יתר המקורים להוצאת והכנכת הספר עין בתפלת שחרית מן צד 108 עד צד 110.

There is none like unto thee	[2] אֵין כָּמוֹךָ
among the gods,	בָאֱלֹהִים
O Lord;	אֲדֹנָי.
and there is nothing like unto thy works.	וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ׃
Thy kingdom	[3] מַלְכוּתְךָ
is a kingdom	מַלְכוּת
of all [4]worlds;	כָּל עֹלָמִים
and thy dominion is	וּמֶמְשַׁלְתְּךָ

---

[1] תהלים י"ט ט"ו. [2] תהלים פ"ו ח. [3] שם קמ"ה י"ג.

[4] Vr. eternity

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Praised *art* thou, O Lord,
הַמְבָרֵךְ	who blesseth
אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	his people Israel
בַּשָּׁלוֹם׃	with peace.

The Reader in repeating the שמונה עשרה reads only up to בשלום, and then Full-Kaddish, which see below; but on New Moon, Intermediate Days of Passover & Tabernacles and on Chanukah, הלל is said before Kaddish.

אֱלֹהַי ׃	O my God!
[1] נְצוֹר לְשׁוֹנִי	guard my tongue
מֵרָע ׃	from evil,
וּשְׂפָתַי	and my lips
מִדַּבֵּר מִרְמָה ׃	from speaking deceit,
וְלִמְקַלְלַי	and to those that curse me
נַפְשִׁי תִדּוֹם ׃	let my soul be silent,
וְנַפְשִׁי	and my soul
כֶּעָפָר	as the dust
לַכֹּל תִּהְיֶה	let it be to all.
פְּתַח לִבִּי	Open my heart
בְּתוֹרָתֶךָ ׃	in thy Law,
וּבְמִצְוֹתֶיךָ	and thy commandments
תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי ׃	let my soul pursue;
וְכֹל הַחוֹשְׁבִים	and all that devise
עָלַי	against me
רָעָה ׃	evil,
מְהֵרָה	speedily
הָפֵר עֲצָתָם	[3]frustrate their counsel,
וְקַלְקֵל	and destroy
מַחֲשַׁבְתָּם׃	their device.
עֲשֵׂה	Do *it*
לְמַעַן שְׁמֶךָ ׃	for the sake of thy name;
עֲשֵׂה	do *it*
לְמַעַן יְמִינֶךָ ׃	for the sake of thy right hand;
עֲשֵׂה	do *it*
לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ ׃	for the sake of thy holiness;
עֲשֵׂה	do *it*
לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ׃	for the sake of thy Law.
[2] לְמַעַן יֵחָלְצוּן	In order that *there* may be delivered
יְדִידֶיךָ ׃	thy beloved ones,

The Reader says the following Kaddish after בשלום.

Reader יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ ׃ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

Cong. & Reader יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

Reader יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא׃ בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא ׃ תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא ׃ דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל ׃ קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל ׃ וְאִמְרוּ אָמֵן׃

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו ׃ הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם ׃ עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל ׃ וְאִמְרוּ אָמֵן׃

---

8) Or, bring to nought. 1) עש״ה תהלים ל״ד י״ד. 2) שם ק״ח ז׳.

On Festivals " " " and רבונו של עולם, which will be found below, is said before בריך שמה.

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ	Blessed be the name
דְּמָרֵא עָלְמָא .	of the Sovereign of the universe.
בְּרִיךְ כִּתְרָךְ	Blessed be thy crown
וְאַתְרָךְ .	and thy abiding-place.
יְהֵא רְעוּתָךְ	Let thy favor be
עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל	with thy people Israel
לְעָלַם .	for ever,
וּפֻרְקַן	and the redemption
יְמִינָךְ	of thy right hand
אַחֲזֵי לְעַמָּךְ	show to thy people
בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ .	in thy holy temple,
וּלְאַמְטוּיֵי לָנָא	and grant us
מִטּוּב נְהוֹרָךְ	of thy good light,
וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא	and accept our prayers
בְּרַחֲמִין:	in mercy.
יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ	May it be thy will
דְּתוֹרִיךְ לָן	that thou prolongest for us
חַיִּין	*the* life

On Festivals the following is said before בריך שמה.

שלש עשרה מדות ורבונו של עולם ליו״ט ולר״ה ויו״כ לא נמצא בסדורים כתבי יד ולא בסדורים מדפוסים ישנים ונעתקו בסדורים החדשים מהספר שערי ציון, שער ג׳.

" " is to be said 3 times.

[1] יְיָ יְיָ	The Lord, the Lord,
אֵל	a God
רַחוּם וְחַנּוּן	merciful and gracious,
אֶרֶךְ אַפַּיִם	[2]slow of anger,
וְרַב	and great
חֶסֶד וֶאֱמֶת :	*in* kindness and truth;
נֹצֵר חֶסֶד	keeping kindness
לָאֲלָפִים	for [3]thousands,
נֹשֵׂא עָוֹן	forgiving iniquity,
וָפֶשַׁע	and transgression,
וְחַטָּאָה	and sin,
וְנַקֵּה :	and acquitting.

For Passover, Pentecost and Tabernacles.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם.	Lord of the universe,
מַלֵּא	fulfil
מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי	the wishes of my heart
לְטוֹבָה.	for good,
וְהָפֵק רְצוֹנִי	and achieve my desire,
וְתֵן שְׁאֵלָתִי	and grant my request
לִי עַבְדְּךָ	to me, thy servant,
בֶּן אֲמָתֶךָ	the son of thy maidservant,

The following is said on New Year and the Day of Atonement.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם	Lord of the universe,
מַלֵּא	fulfil
מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ	our wishes
לְטוֹבָה	for good,
וְהָפֵק רְצוֹנֵנוּ	and achieve our desire,
וְתֵן לָנוּ	and grant us
שְׁאֵלָתֵנוּ	our request,
וּמְחַל	and pardon

---

1) שמות ל״ד ו׳ ז׳.

2) Or, long suffering.

3) Or, to the thousandth (generation).

בְּכָל דּוֹר וָדֹר:	in every generation and generation.
יְיָ מֶלֶךְ.	The Lord is King,
יְיָ מָלָךְ.	the Lord was King,
יְיָ יִמְלֹךְ	the Lord will be King
לְעֹלָם וָעֶד:	for ever and ever.
[1] יְיָ	The Lord
עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן.	will give strength to his people;
יְיָ יְבָרֵךְ	the Lord will bless
אֶת עַמּוֹ	his people
בַשָּׁלוֹם:	with peace.

אַב הָרַחֲמִים.	Father of compassion,
[2] הֵיטִיבָה	do good
בִרְצוֹנְךָ	in thy favor
אֶת צִיּוֹן.	unto Zion;
תִּבְנֶה	build thou
חוֹמוֹת	the walls
יְרוּשָׁלָיִם:	of Jerusalem.
כִּי בְךָ לְבַד	For in thee alone
בָּטָחְנוּ.	do we trust,
מֶלֶךְ	O King,
אֵל רָם וְנִשָּׂא	high and exalted God,
אֲדוֹן עוֹלָמִים:	Lord of worlds.

סדר קריאת התורה לשבת ויום טוב.

ORDER OF READING THE LAW ON SABBATHS AND FESTIVALS.

The following to חדש ימינו כקדם, p. 161, is to be said when prayer is offered with a Congregation of at least ten male persons.

The Ark is opened and the Reader and Congregation say:—

[3] וַיְהִי	And it came to pass,
בִּנְסֹעַ הָאָרֹן	when the ark set forward
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה.	that Moses said,
קוּמָה יְיָ	Rise up, O Lord,
וְיָפֻצוּ	and let be scattered,
אֹיְבֶיךָ	thine enemies
וְיָנֻסוּ	and let flee
מְשַׂנְאֶיךָ	they that hate thee
מִפָּנֶיךָ:	before thee.
[4] כִּי מִצִּיּוֹן	For out of Zion
תֵּצֵא תוֹרָה	shall go forth *the* Law
וּדְבַר יְיָ	and the word of the Lord
מִירוּשָׁלָיִם:	from Jerusalem.
בָּרוּךְ	Blessed be he
שֶׁנָּתַן תּוֹרָה	who gave *the* Law
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	to his people Israel
בִּקְדֻשָּׁתוֹ:	in his holiness.

---

1) תהלים כ״ט י״א׳ 2) שם נ״א כ׳. 3) במדבר י׳ ל״ה. 4) ישעיה ב׳ ג׳.

do I rely,	סָמִיכְנָא .
but	אֶלָּא
upon the God of heaven,	בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא.
who is	דְּהוּא
the God of truth,	אֱלָהָא קְשׁוֹט .
and his Law is true,	וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט.
and his prophets are true,	וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט.
and who doeth frequently	וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד
goodness and truth.	טַבְוָן וּקְשׁוֹט :
In him I put my trust	בֵּהּ אֲנָא רָחִיץ.
and to his holy *and* glorious name	וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא

For Passover, Pentecost & Tabernacles.

upon us,	עָלֵינוּ.
and cause to shine upon us	וְהוֹפַע עָלֵינוּ
a spirit of wisdom	רוּחַ חָכְמָה
and understanding,	וּבִינָה.
and let there be fulfilled	וְיִתְקַיֶּם
unto us	בָּנוּ
the passage that is written,	מִקְרָא שֶׁכָּתוּב.
And it will rest upon him	[1] וְנָחָה עָלָיו
the spirit of the Lord,	רוּחַ יְיָ.
the spirit of wisdom	רוּחַ חָכְמָה
and understanding,	וּבִינָה .
the spirit of counsel	רוּחַ עֵצָה
and might,	וּגְבוּרָה .
the spirit of knowledge	רוּחַ דַּעַת
and fear of the Lord.	וְיִרְאַת יְיָ :
And thus may it be thy will,	וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
to make us worthy	שֶׁתְּזַכֵּנוּ
to do	לַעֲשׂוֹת
good deeds	מַעֲשִׂים טוֹבִים
in thy eyes,[2]	בְּעֵינֶיךָ .

For New Year & the Day of Atonement.

with the visitation of salvation	בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה
and compassion,	וְרַחֲמִים.
and remember us	וְזָכְרֵנוּ
for a long and happy life,	לְחַיִּים טוֹבִים וַאֲרוּכִים
and for peace,	וּלְשָׁלוֹם
and for sustenance,	וּפַרְנָסָה
and support;	וְכַלְכָּלָה.
and give us	וְתֶן לָנוּ
bread to eat	לֶחֶם לֶאֱכוֹל .
and raiment to put on,	וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ .
and riches, and honor	וְעֹשֶׁר וְכָבוֹד
and [3]long life	וְאֹרֶךְ יָמִים
to meditate	לַהֲגוֹת
in thy Law,	בְּתוֹרָתֶךָ
and to fulfil	וּלְקַיֵּם
its commandments,	מִצְוֹתֶיהָ ·
and discernment,	וְשֵׂכֶל
and understanding	וּבִינָה
to understand	לְהָבִין
and to discern	וּלְהַשְׂכִּיל
its deep mysteries;	עִמְקֵי סוֹדוֹתֶיהָ.
and send a healing	וּשְׁלַח רְפוּאָה

---

2) I. e., to do such deeds as are good in thy sight. 3) Heb., length of days.

1) ישעיה יא׳ ב.

in well being,	בְּטִיבוּתָא .
and that I be-numbered	וְלֶהֱוֵי אֲנָא פְּקִידָא
among the righteous,	בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא .
that thou mayest be merciful unto me,	לְמִרְחַם עָלַי
and guard me	וּלְמִנְטַר יָתִי
and all that belong to me	וְיַת כָּל דִּי לִי.
and to thy people Israel.	וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל:
Thou art he that feedeth all	אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא
and sustaineth all;	וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא.
thou art ruler	אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט
over all,	עַל כֹּלָּא .
thou art he that ruleth	אַנְתְּ הוּא דְשַׁלִּיט
over kings,	עַל מַלְכַיָּא .
and the dominion	וּמַלְכוּתָא
is thine.	דִּילָךְ הִיא :
I am the servant	אֲנָא עַבְדָּא
of the Holy One,	דְקֻדְשָׁא
blessed be he,	בְּרִיךְ הוּא .
that I prostrate myself before him	דְּסָגִידְנָא קַמֵּהּ
and before his glorious Law	וּמִקַּמָּא דִּיקַר אוֹרַיְתֵהּ
at all times.	בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן:
Not in man	לָא עַל אֱנָשׁ
do I trust,	רָחִיצְנָא
nor upon [1]a son of god	וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין

For Passover, Pentecost and Tabernacles.

(Insert here yours and your mother's name).

and make me worthy,	וְזַכֵּנִי
(and my wife,	(וְאֶת אִשְׁתִּי
and my sons,	וּבָנַי
and my daughters),	וּבְנוֹתַי)
and all my household	וְכָל בְּנֵי בֵיתִי
to do thy will	לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ
with a perfect heart;	בְּלֵבָב שָׁלֵם.
and deliver me	וּמַלְּטֵנִי
from the evil inclination,	מִיֵּצֶר הָרָע.
and grant our portion	וְתֵן חֶלְקֵנוּ
in thy Law,	בְּתוֹרָתֶךָ.
and make us worthy	וְזַכֵּנוּ
that thy divine presence may rest	שֶׁתִּשְׁרֶה שְׁכִינָתְךָ

For New Year & the Day of Atonement.

all our iniquities	עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ
and all the iniquities	וְעַל כָּל עֲוֹנוֹת
of our household,	אַנְשֵׁי בָתֵּינוּ .
with the pardon	מְחִילָה
of loving-kindness	בְּחֶסֶד
and the pardon	מְחִילָה
of mercy,	בְּרַחֲמִים
and purify us	וְטַהֲרֵנוּ
from our sins,	מֵחַטָּאֵינוּ
and from our iniquities,	וּמֵעֲוֹנוֹתֵינוּ
and from our transgressions;	וּמִפְּשָׁעֵינוּ .
and remember us	וְזָכְרֵנוּ
with a good remembrance	בְּזִכְרוֹן טוֹב
before thee,	לְפָנֶיךָ.
and visit us	וּפָקְדֵנוּ

---

[1] Or, an angel.

The Reader takes the Scroll of the Law (ספר תורה), from the Ark, and says the following:

Hear, O Israel,	[1] שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
[6]Jehovah is our God;	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
[6]Jehovah is one.	יְיָ אֶחָד:

Reader & Congregation:

One is our God;	אֶחָד אֱלֹהֵינוּ.
great is our Lord;	גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ.
holy	קָדוֹשׁ
(and fearful)	(לראש השנה ויו״כ: וְנוֹרָא)
is his name,	שְׁמוֹ:

Magnify the Lord	[2] גַּדְּלוּ לַייָ
with me,	אִתִּי.
and let us exalt	וּנְרוֹמְמָה
his name	שְׁמוֹ
together.	יַחְדָּו:

While the Scroll of the Law is carried by the Reader to the Reading Desk, the following is said:—

Thine, O Lord, is the greatness,	[3] לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה
and the power,	וְהַגְּבוּרָה
and the glory,	וְהַתִּפְאֶרֶת
and the victory, and the majesty;	וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד
[7]for *thine* is all	כִּי כֹל
that is in the heaven and in the earth;	בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
thine, O Lord, is the kingdom	לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה
and [8]thou art exalted	וְהַמִּתְנַשֵּׂא
over all	לְכֹל
as head.	לְרֹאשׁ:
Extol ye the Lord our God,	רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and bow	וְהִשְׁתַּחֲווּ
to his footstool;	לַהֲדֹם רַגְלָיו
holy is he.	קָדוֹשׁ הוּא:
Extol ye the Lord our God,	רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and bow	וְהִשְׁתַּחֲווּ
to his holy mount;	לְהַר קָדְשׁוֹ.
for holy is	כִּי קָדוֹשׁ
the Lord our God.	יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

Above all	עַל הַכֹּל.
let be magnified,	יִתְגַּדַּל
and sanctified,	וְיִתְקַדַּשׁ.
and praised,	וְיִשְׁתַּבַּח
and glorified,	וְיִתְפָּאַר.
and extolled,	וְיִתְרוֹמַם
and exalted	וְיִתְנַשֵּׂא
the name of the *Supreme* King of kings,	שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
the Holy One,	הַקָּדוֹשׁ
blessed be he,	בָּרוּךְ הוּא.
in the worlds	בָּעוֹלָמוֹת
which he hath created,	שֶׁבָּרָא.
this world	הָעוֹלָם הַזֶּה
and the world to come,	וְהָעוֹלָם הַבָּא.
according to his will	כִּרְצוֹנוֹ
and the will	וְכִרְצוֹן
of them that fear him,	יְרֵאָיו.
and the will	וְכִרְצוֹן

---

1) דברים ו׳ ד׳. 2) תהלים ל״ד ד׳ ומקור אמירתו במס׳ סופרים פ׳ י״ד ה׳ י״א. 3) דה״א כ״ט י״א. 4) תהלים צ״ט ה׳. 5) שם צ״ט ט.

6) Or, the Lord is our God, the Lord is alone; or, the Lord our God is one Lord; or, the Lord our God, the Lord is one. 7) Or, yea, all. 8) Or, the supremacy.

אֲנָא אֲמַר	I utter
תֻּשְׁבְּחָן׃	praises.
יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ	May it be thy will
דְּתִפְתַּח לִבִּי	to open my heart
בְּאוֹרַיְתָא.	in the Law,
וְתַשְׁלִים	and to fulfil
מִשְׁאֲלִין דְּלִבִּי	the wishes of my heart
וְלִבָּא דְּכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל.	and of the heart of all thy people Israel
לְטַב וּלְחַיִּין	for good, and for life,
וְלִשְׁלָם׃	and for peace.

For Passover, Pentecost and Tabernacles.

וְלָלֶכֶת	and to walk
בְּדַרְכֵי יְשָׁרִים	in the paths of the upright
לְפָנֶיךָ.	before thee,
וְקַדְּשֵׁנוּ	and bless us
בְּמִצְוֹתֶיךָ.	by thy commandments
כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה	in order that we may be worthy
לְחַיִּים טוֹבִים וַאֲרוּכִים.	of good and long life
וּלְחַיֵּי	and of the life
הָעוֹלָם הַבָּא.	of the world to come.
וְתִשְׁמְרֵנוּ	and guard us
מִמַּעֲשִׂים רָעִים	from evil deeds,
וּמִשָּׁעוֹת רָעוֹת	and from evil hours
הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לָבֹא לָעוֹלָם	that come with storm upon the world.
[1] וְהַבּוֹטֵחַ	And he that trusteth
בַּיְיָ	in the Lord,
חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ.	let loving-kindness. surround him.
אָמֵן׃	Amen.

[3] וַאֲנִי תְפִלָּתִי	And I *offer* my prayer
לְךָ יְיָ	unto thee, O Lord,
עֵת רָצוֹן.	*in* [4]an acceptable time;
אֱלֹהִים	O God!

For New Year & the Day of Atonement.

לְכָל מַכְאוֹבֵינוּ.	for all our sorrows,
וּתְבָרֵךְ	and bless
כָּל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ.	all the work of our hands;
וְתִגְזוֹר עָלֵינוּ	and ordain for us
גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת	good decrees,
יְשׁוּעוֹת	[3]salvations
וְנֶחָמוֹת	and consolations;
וּתְבַטֵּל	and nullify
מֵעָלֵינוּ	from against us
כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת.	all severe decrees;
וְתַטֶּה	and incline
לֵב הַמַּלְכוּת	the heart of the government,
וְיוֹעֲצֶיהָ	and its counsellors,
וְשָׂרֶיהָ	and its officers
עָלֵינוּ	unto us
לְטוֹבָה.	for good.
אָמֵן	Amen,
וְכֵן יְהִי רָצוֹן׃	and may this be *his* will.

Then say three times ואני תפלתי.

בְּרֹב חַסְדֶּךָ.	in thy great loving-kindness,
עֲנֵנִי	answer me
בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ׃	[5]with thy true salvation.

ואני תפלתי is to be said 3 times,

---

[3] Or, of salvations, ect. [4] Or, a time of favor. [5] Or, in the truth of thy salvation.

1) תהלים ל״ב י׳. 2) שם ס״ט י״ד.

משה רבנו תקן להם לישראל שיהיו קורין בתורה ברבים בשבתות וביו״ט ובשני וחמישי (ב״ק פ״ב ע׳א רי׳ף בשם הירושלמי פ׳ב דמגילה, מס׳ סופרים פ׳י ה׳או׳ב׳ ורמב״ם הלכות תפלה פי״ב) ועזרא תקן שיהיו קורין בשני וחמישי לא פחות מעשרה פסוקים לתלתא גברי ושיהיו קורין גם במנחה בשבת (שם בב״ק וברמב״ם).

Those who were called to the Reading of the Law say the following Blessing:—

Bless ye	בָּרְכוּ
the Lord	אֶת יְיָ
who is ever-blessed.	הַמְבֹרָךְ:

The Congregation and he that was called to the Reading of the Law say:—

Blessed be the Lord	בָּרוּךְ יְיָ
who is blessed	הַמְבֹרָךְ
for ever	לְעוֹלָם
and ever.	וָעֶד:

He that was called to the Reading of the Law continues:

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
who hath chosen us	אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
from all the nations,	מִכָּל הָעַמִּים.
and hath given us	וְנָתַן לָנוּ
his Law.	אֶת תּוֹרָתוֹ:
Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
giver of the Law.	נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

After the Reading of a Section of the Law, he that was called to the Reading of the Law, says:—

Blessed *art* thou, *O* Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

The Scroll of the Law is placed upon the desk. The Reader unrolls it, and says the following:—

And may he help,	וְיַעֲזוֹר
and shield,	וְיָגֵן
and save	וְיוֹשִׁיעַ
all who trust in him,	לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ
and let us say, Amen.	וְנֹאמַר אָמֵן.
All of you	הַכֹּל
ascribe greatness	הָבוּ גֹדֶל
unto our God,	לֵאלֹהֵינוּ
and render honor	וּתְנוּ כָבוֹד
to the Law.	לַתּוֹרָה.
Let the priest approach.	כֹּהֵן קְרָב.
Stand forth—	יַעֲמוֹד

Here the Reader mentions the Hebrew name and the father's name of the person who is called to the Reading of the Law.

the priest.	פלוני בן פלוני הַכֹּהֵן:
Blessed be he,	בָּרוּךְ
who gave *the* Law	שֶׁנָּתַן תּוֹרָה
to his people Israel	לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
in his holiness.	בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

The Congregation and Reader:—

And ye	[1] וְאַתֶּם
that cleave	הַדְּבֵקִים
unto the Lord your God	בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם.
are alive all of you	חַיִּים כֻּלְּכֶם
this day.	הַיּוֹם:

---

1) דברים ד׳ ד׳.

of all the house of Israel.	כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל:
He is the [6]Rock of the worlds,	צוּר הָעוֹלָמִים .
the Lord of all creatures;	אֲדוֹן כָּל הַבְּרִיּוֹת
the God	אֱלוֹהַּ
of all souls;	כָּל הַנְּפָשׁוֹת .
who dwelleth	הַיּוֹשֵׁב
in the wide-extended heights,	בְּמֶרְחֲבֵי מָרוֹם.
who inhabiteth the heaven of heavens of old;	הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם:
his holiness	קְדֻשָּׁתוֹ
is above the Chayoth	עַל הַחַיּוֹת
and his holiness	וּקְדֻשָּׁתוֹ
is above the throne of glory.	עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד:
Now, therefore,	וּבְכֵן
shall thy name be sanctified	יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ
among us,	בָּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in the sight of all living.	לְעֵינֵי כָּל חָי:
And we will [7]sing before him	וְנֹאמַר לְפָנָיו
a new song,	שִׁיר חָדָשׁ.
as it is written,	כַּכָּתוּב.
Sing unto God,	[1] שִׁירוּ לֵאלֹהִים.
chant unto his name,	זַמְּרוּ שְׁמוֹ.
[8]cast up a highway	סֹלּוּ
for him that rideth [9]upon the heavens,	לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת
his name is JAH,	בְּיָהּ שְׁמוֹ.
and exult ye before him.	וְעִלְזוּ לְפָנָיו:
And may we see him	וְנִרְאֵהוּ
eye to eye,	עַיִן בְּעַיִן.
when he returneth	בְּשׁוּבוֹ
to his habitation,	אֶל נָוֵהוּ
as it is written,	כַּכָּתוּב.
For they shall see eye to eye,	[2]כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ
when the Lord returneth	בְּשׁוּב יְיָ
unto Zion.	צִיּוֹן:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
And there shall be revealed	[3] וְנִגְלָה
the glory of the Lord,	כְּבוֹד יְיָ
and all flesh shall see *it*	וְרָאוּ כָל בָּשָׂר
together;	יַחְדָּו
for the mouth of the Lord	כִּי פִּי יְיָ
hath spoken *it*.	דִּבֵּר:

The Father of compassion	אַב הָרַחֲמִים .
may have mercy	הוּא יְרַחֵם
upon a people that was borne by him,	עַם [4] עֲמוּסִים.
and may he remember	וְיִזְכּוֹר
the covenant with the patriarchs,	בְּרִית [5] אֵיתָנִים.
and may he deliver our souls	וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ
from evil hours,	מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת.
and check	וְיִגְעַר
the evil inclination	בְּיֵצֶר הָרַע
in them that have been carried by him,	מִן [4] הַנְּשׂוּאִים.
and graciously grant us	וְיָחוֹן אוֹתָנוּ
an everlasting deliverance,	לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים.
and fulfil	וִימַלֵּא
our wishes	מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ
in the measure of his goodness,	בְּמִדָּה טוֹבָה
salvation and mercy.	יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

---

1) תהלים ס'ח ה'. 2) ישעיה נ'ב ח'. 3) שם מ' ה'. 4) הם ישראל, מלשון הפסוק: העמוסים מני בטן הנשואים מני רחם. ישעיה מ'ו ג. 5) הם האבות, כמו שדרשו בר"ה דף י'א ע'א.

6) Or, the everlasting Rock. 7) Heb., say. 8) Or, extol ye him who rideth, etc. 9) Or, through the deserts.

מִי שֶׁבֵּרַךְ לְיוֹלֶדֶת זָכָר.

PRAYER FOR A WOMAN WHO GAVE BIRTH TO A MALE CHILD.

If he that was called to the Reading of the Law want that a prayer be said for a woman who gave birth to a male child, the Reader says the following מי שברך:

He who blessed	מִי שֶׁבֵּרַךְ
our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ
Abraham, Isaac and Jacob,	אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
may he bless.	הוּא יְבָרֵךְ
the woman	אֶת הָאִשָּׁה
that brought forth	הַיּוֹלֶדֶת

The name of the woman and her father's name are here mentioned.

and her son	וְאֶת בְּנָהּ
that was born	הַנּוֹלַד
to her	לָהּ
in a good fate,	בְּמַזָּל טוֹב
because her husband	בַּעֲבוּר שֶׁבַּעְלָהּ
hath vowed	נָדַר
for charity.	לִצְדָקָה׃
In reward for this	בִּשְׂכַר זֶה
may he bring him up	יְגַדְּלוֹ
for *the study of the* Law,	לְתוֹרָה
and for marriage,	וּלְחֻפָּה
and for good deeds;	וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים
and let us say, Amen.	וְנֹאמַר אָמֵן׃

מִי שֶׁבֵּרַךְ לְיוֹלֶדֶת נְקֵבָה.

PRAYER FOR A WOMAN WHO GAVE BIRTH TO A FEMALE CHILD.

If he that was called to the Reading of the Law want that a prayer be said for a woman who gave birth to a female child, the Reader says the following מי שברך.

He who blessed	מִי שֶׁבֵּרַךְ
our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ
Abraham, Isaac and Jacob,	אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
may he bless.	הוּא יְבָרֵךְ
the woman	אֶת הָאִשָּׁה
that brought forth	הַיּוֹלֶדֶת

The name of the woman and her father's name are here mentioned.

and her daughter	וְאֶת בִּתָּהּ
that was born to her	הַנּוֹלְדָה לָהּ
in a good fate	בְּמַזָּל טוֹב
and her name shall be called	וְיִקָּרֵא שְׁמָהּ
in Israel	בְּיִשְׂרָאֵל

The name of the newly born female child and her father's name are here mentioned

because her husband	בַּעֲבוּר שֶׁבַּעְלָהּ
hath vowed for charity.	נָדַר לִצְדָקָה׃
In reward for this	בִּשְׂכַר זֶה
may he bring her up	יְגַדְּלָהּ
for marriage	לְחֻפָּה
and for good deeds;	וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים
and let us say, Amen.	וְנֹאמַר אָמֵן׃

On New Year and the Day of Atonement say:

In honor of the day of judgment,	לִכְבוֹד יוֹם הַדִּין

For the whole year.

and in reward for this	וּבִשְׂכַר זֶה
the Holy One,	הַקָּדוֹשׁ
blessed be he,	בָּרוּךְ הוּא
shall guard him,	יִשְׁמְרֵהוּ
and deliver him	וְיַצִּילֵהוּ
from all sorrow	מִכָּל צָרָה
and distress,	וְצוּקָה
and from all plague	וּמִכָּל נֶגַע
and sickness,	וּמַחֲלָה.
and may he send	וְיִשְׁלַח
blessing	בְּרָכָה
and prosperity	וְהַצְלָחָה
upon all the work	בְּכָל מַעֲשֵׂה
of his hands,	יָדָיו

On Passover, Pentecost and Tabernacles say:

And may he be worthy	וְיִזְכֶּה
to ascend *to the temple*	לַעֲלוֹת
for the feast,	לָרֶגֶל.

On New Year and the Day of Atonement say:

And may he inscribe him	וְיִכְתְּבֵהוּ
and seal him	וְיַחְתְּמֵהוּ
for a good life	לְחַיִּים טוֹבִים
in this day of judgment	בְּזֶה יוֹם הַדִּין

For the whole year.

with all Israel	עִם כָּל יִשְׂרָאֵל
his brethren;	אֶחָיו.
and let us say, Amen.	וְנֹאמַר אָמֵן:

our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם .
who hath given us	אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ
the Law of truth,	תּוֹרַת אֱמֶת.
and everlasting life	וְחַיֵּי עוֹלָם
he hath planted in our midst.	נָטַע בְּתוֹכֵנוּ:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
giver of the Law.	נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

מִי שֶׁבֵּרַךְ לְעוֹלֶה לַתּוֹרָה.

PRAYER FOR HIM THAT WAS CALLED TO THE READING OF THE LAW.

The Reader pronounces the following מי שברך for him that was called to the Reading of the Law, after he has concluded the second Blessing.

He who blessed	מִי שֶׁבֵּרַךְ
our fathers	אֲבוֹתֵינוּ
Abraham, Isaac and Jacob,	אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
may he bless.	הוּא יְבָרֵךְ
	אֶת פלוני בן פלוני

Here is mentioned the Hebrew name and father's name of the person that was called to the Reading of the Law.

because he went up *to the reading of the Law,*	בַּעֲבוּר שֶׁעָלָה
in honor of God,	לִכְבוֹד הַמָּקוֹם
in honor of the Law,	לִכְבוֹד הַתּוֹרָה

On Sabbath say:

in honor of the Sabbath,	לִכְבוֹד הַשַּׁבָּת

On Passover, Pentecost and Tabernacles say:

in honor of the Festival,	לִכְבוֹד הָרֶגֶל

מִי שֶׁבֵּרַךְ לְחוֹלָנִית.

PRAYER FOR A SICK FEMALE PERSON.

If he that was called to the Reading of the Law want that a prayer be said for a sick female person the Reader says the following מי שברך.

He who blessed	מִי שֶׁבֵּרַךְ
our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ
Abraham, Isaac and Jacob,	אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב .
Moses, Aaron,	מֹשֶׁה אַהֲרֹן
David and Solomon,	דָּוִד וּשְׁלֹמֹה .
may he heal	הוּא יְרַפֵּא
the sick	אֶת הַחוֹלָנִית

The name and mother's name of the sick female person is here mentioned.

because	בַּעֲבוּר

Here is mentioned the name of the person upon whose request the prayer for the sick person was pronounced

promised	נָדַר
a gift	מַתָּנָה
for her sake;	בַּעֲבוּרָהּ .
in reward for this	בִּשְׂכַר זֶה
the Holy One,	הַקָּדוֹשׁ
blessed be he,	בָּרוּךְ הוּא
shall be filled	יִמָּלֵא
with compassion	רַחֲמִים
upon her,	עָלֶיהָ
to give her health,	לְהַחֲלִימָהּ
and to heal her,	וּלְרַפְּאוֹתָהּ
and to strengthen her,	וּלְהַחֲזִיקָהּ
and to preserve her alive.	וּלְהַחֲיוֹתָהּ .
And may he send her	וְיִשְׁלַח לָהּ
speedily	מְהֵרָה
a perfect healing	רְפוּאָה שְׁלֵמָה
from the heaven	מִן הַשָּׁמַיִם
in her 248 members	בִּרְמַ״ח אֵיבָרֶיהָ .
and her 365 veins	וּשְׁסָ״ה גִּידֶיהָ .
among the other sick of Israel,	בְּתוֹךְ שְׁאָר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.
a healing of the soul	רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ
and a healing of the body,	וּרְפוּאַת הַגּוּף.

On Sabbath add:

(It is Sabbath	(שַׁבָּת הִיא
when it is forbidden to cry,	מִלִּזְעוֹק
and healing	וּרְפוּאָה
will come speedily),	קְרוֹבָה לָבוֹא)

For the whole year:

now,	הַשְׁתָּא
speedily	בַּעֲגָלָא
and at a near time,	וּבִזְמַן קָרִיב.
and let us say, Amen.	וְנֹאמַר אָמֵן:

מִי שֶׁבֵּרַךְ לְחוֹלֶה.

PRAYER FOR A SICK MALE PERSON.

If he that was called to the Reading of the Law want that a prayer be said for a sick male person, the Reader says the following מי שברך.

He who blessed	מִי שֶׁבֵּרַךְ
our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ
Abraham, Isaac and Jacob,	אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
Moses, Aaron,	מֹשֶׁה אַהֲרֹן
David and Solomon,	דָּוִד וּשְׁלֹמֹה.
may he heal	הוּא יְרַפֵּא
the sick	אֶת הַחוֹלֶה

The name and mother's name of the sick male person is here mentioned.

because	בַּעֲבוּר

Here is mentioned the name of the person upon whose request the prayer for the sick person was pronounced.

promised	נָדַר
a gift	מַתָּנָה
for his sake;	בַּעֲבוּרוֹ.
in reward for this	בִּשְׂכַר זֶה
the Holy One,	הַקָּדוֹשׁ
blessed be he,	בָּרוּךְ הוּא
shall be filled	יִמָּלֵא
with compassion	רַחֲמִים
upon him,	עָלָיו
to give him health,	לְהַחֲלִימוֹ
and to heal him,	וּלְרַפְּאוֹתוֹ
and to strengthen him,	וּלְהַחֲזִיקוֹ
and to preserve him alive.	וּלְהַחֲיוֹתוֹ.
And may he send him	וְיִשְׁלַח לוֹ
speedily	מְהֵרָה
a perfect healing	רְפוּאָה שְׁלֵמָה
from the heaven	מִן הַשָּׁמַיִם
in his 248 members	בִּרְמַ״ח אֵבָרָיו.
and his 365 veins	וּשְׁסָ״ה גִּידָיו.
among the other sick of Israel,	בְּתוֹךְ שְׁאָר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.
a healing of the soul	רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ
and a healing of the body,	וּרְפוּאַת הַגּוּף.

On Sabbath add:

(It is Sabbath	(שַׁבָּת הִיא
when it is forbidden to cry,	מִלִּזְעוֹק
and healing	וּרְפוּאָה
will come speedily),	קְרוֹבָה לָבוֹא)

For the whole year:

now,	הַשְׁתָּא
speedily	בַּעֲגָלָא
and at a near time,	וּבִזְמַן קָרִיב.
and let us say, Amen.	וְנֹאמַר אָמֵן:

בִּרְכוֹת הַהַפְטָרָה.

הברכות קודם קריאת ההפטורה ואחריה נזכרו במס׳ סופרים פי״ג, ה״ט וא׳לך. עם שתי הברכות לקריאת התורה הן שבע ברכות כנגד שבעה הקרואים לתורה בשבת. (עיין בתוס׳ פסחים ק״ד ע״ב ד״ה חול ושם קי״ז ע״ב, יומא ס״ח ע״ב). ובאבודרהם כתב שחמשה ברכות ההפטורה הנה כנגד חמשה חומשי התורה.

He that was called to be the מפטיר (last) says the following:

Blessed art thou,	בָּרוּךְ אַתָּה
O Lord	יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King	מֶלֶךְ
of the universe,	הָעוֹלָם.
who hath chosen	אֲשֶׁר בָּחַר
good prophets,	בִּנְבִיאִים טוֹבִים
and was pleased	וְרָצָה
with their words,	בְדִבְרֵיהֶם
which were spoken	הַנֶּאֱמָרִים
in truth.	בֶּאֱמֶת
Blessed art thou,	בָּרוּךְ אַתָּה
O Lord,	יְיָ.
who hath chosen	הַבּוֹחֵר
the Law,	בַּתּוֹרָה
and Moses	וּבְמשֶׁה
his servant,	עַבְדּוֹ
and Israel	וּבְיִשְׂרָאֵל
his people,	עַמּוֹ
and the prophets	וּבִנְבִיאֵי
of truth	הָאֱמֶת
and righteousness.	וָצֶדֶק:

The Reader, or he that was called to be the מפטיר, then reads the הפטורה (an appropriate chapter from the Prophets), at the conclusion of which he says the following:

Blessed art thou, O Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King of the universe,	מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
Rock	צוּר
of all worlds,	כָּל הָעוֹלָמִים.
righteous	צַדִּיק
throughout all generations,	בְּכָל הַדּוֹרוֹת.
O faithful God,	הָאֵל הַנֶּאֱמָן
who saith	הָאוֹמֵר
and doeth,	וְעוֹשֶׂה.
who speaketh	הַמְדַבֵּר
and fulfilleth,	וּמְקַיֵּם.
whose all words	שֶׁכָּל דְּבָרָיו
are truth and righteousness.	אֱמֶת וָצֶדֶק:
Faithful	נֶאֱמָן
art thou,	אַתָּה הוּא
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
and faithful are	וְנֶאֱמָנִים
thy words,	דְּבָרֶיךָ.
and even one word	וְדָבָר אֶחָד

בִּרְכַּת הַגּוֹמֵל.

Persons who have been in peril of their lives during journeys by sea or land, in captivity or sickness, upon their deliverance or recovery say the following, after the conclusion of the last Blessing:—

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
הַגּוֹמֵל	who bestoweth
לְחַיָּבִים	upon the undeserving
טוֹבוֹת.	benefits,
שֶׁגְּמָלַנִי	who hath *also* bestowed upon me
כָּל טוֹב:	all good.

The Congregation respond:—

מִי שֶׁגְּמָלְךָ	He who hath bestowed upon thee
כָּל טוֹב.	all good,
הוּא יִגְמָלְךָ	may he bestow upon thee
כָּל טוֹב	all good
סֶלָה:	for ever.

בִּרְכַּת הָאָב לְבַר מִצְוָה.

The following is said by the father of a Bar Mitzvah, when the latter has concluded the Blessing after having been called to the Reading of the Law.

בָּרוּךְ	Blessed be he
שֶׁפְּטָרַנִי	who hath freed me
מֵעָנְשׁוֹ	from the [7]responsibility
שֶׁלָּזֶה:	for this *child*.

After the Reading of the Law, the Scroll of the Law (ספר תורה) is held up, and the Congregation say the following:—

[1] וְזֹאת הַתּוֹרָה	And this is the Law
אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה	which Moses set
לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.	before the children of Israel,
[2] עַל פִּי יְיָ	according to the command of the Lord
בְּיַד מֹשֶׁה:	by the hand of Moses.

[3] עֵץ חַיִּים הִיא	It is a tree of life
לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ.	to them that lay hold of it;
וְתֹמְכֶיהָ	and those that uphold it
מְאֻשָּׁר:	are happy.
[4] דְּרָכֶיהָ	Its ways
דַּרְכֵי נֹעַם.	are ways of pleasantness,
וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ	and all its paths
שָׁלוֹם:	are peace.
[5] אֹרֶךְ יָמִים	Length of days
בִּימִינָהּ.	is in its right hand;
בִּשְׂמֹאלָהּ	in its left hand
עֹשֶׁר וְכָבוֹד:	are riches and honor
[6] יְיָ חָפֵץ	It pleased the Lord,
לְמַעַן צִדְקוֹ.	for the sake of his righteousness,
יַגְדִּיל תּוֹרָה	to magnify the Law
וְיַאְדִּיר:	and to [8]glorify *it*.

---

1) דברים ד׳ מ״ד. 2) במדבר ד׳ ל״ז. 3) משלי ג׳ י״ח. 4) שם י״ז. 5) שם ט״ז. 6) ישעיה מ״ב, כ״א.

7) Heb.. punishment. 8) Or, make it honorable.

וְעַל הָעֲבוֹדָה	and for the service,
וְעַל הַנְּבִיאִים.	and for the prophets,
וְעַל יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה,	and for this Sabbath day,
שֶׁנָּתַתָּ לָּנוּ	which thou hast given us,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God.
לִקְדֻשָּׁה	for holiness
וְלִמְנוּחָה.	and for rest,
לְכָבוֹד	for honor
וּלְתִפְאָרֶת:	and for glory.
עַל הַכֹּל	for all these,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ.	we give thanks to thee,
וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ.	and we bless thee;
יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ	blessed be thy name
בְּפִי כָּל חַי	by the mouth of every living being
תָּמִיד	continually
לְעוֹלָם וָעֶד:	*and* for evermore.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.	Blessed art thou, O Lord,
מְקַדֵּשׁ	who santifieth
הַשַּׁבָּת:	the Sabbath.

On Pentecost say:

וְעַל יוֹם חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה

On Tabernacles say:

וְעַל יוֹם חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה

On שמיני עצרת and שמחת תורה

וְעַל יוֹם הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (On Sabbath לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה). לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה. לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת: עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. מְקַדֵּשׁ (On Sabbath הַשַּׁבָּת וְ)יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

On Sabbath יקום פורקן is here continued, and on a week-day אשרי is said.

◆

On New Year the following is said after מגן דוד.

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים

On Sabbath say:

וְעַל יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה

וְעַל יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (On Sabbath לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה) לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת: עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. מְקַדֵּשׁ (On Sabbath הַשַּׁבָּת וְ)יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן:

On Sabbath יקום פורקן is here continued, and on a week-day אשרי is said.

◆

On the Day of Atonement the following is said after מגן דוד.

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים

On Sabbath say:

וְעַל יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה

וְעַל יוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (On Sabbath לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה) לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה. וְלִמְחָל בּוֹ

of thy words	מִדְּבָרֶיךָ.
shall not return	אָחוֹר לֹא יָשׁוּב
void;	רֵיקָם.
for a God *and* a King,	כִּי אֵל מֶלֶךְ
faithful and merciful,	נֶאֱמָן וְרַחֲמָן
art thou.	אָתָּה:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
the faithful God	הָאֵל הַנֶּאֱמָן
in all his words.	בְּכָל דְּבָרָיו:

Have mercy upon Zion,	רַחֵם עַל צִיּוֹן
for it is	כִּי הִיא
the home of our life,	בֵּית חַיֵּינוּ
and her that is grieved in spirit	וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ
save	תּוֹשִׁיעַ
speedily,	בִּמְהֵרָה
in our days.	בְּיָמֵינוּ:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
who maketh Zion to rejoice	מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן
in her children,	בְּבָנֶיהָ:

Make us to rejoice,	שַׂמְּחֵנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in Elijah the prophet,	בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא
thy servant,	עַבְדֶּךָ.
and in the kingdom	וּבְמַלְכוּת
of the house of David,	בֵּית דָּוִד
thine anointed,	מְשִׁיחֶךָ.
speedily may he come	בִּמְהֵרָה יָבֹא
and gladden our hearts;	וְיָגֵל לִבֵּנוּ.
upon his throne	עַל כִּסְאוֹ
shall no stranger sit,	לֹא יֵשֶׁב זָר.
nor shall others any longer inherit	וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים
his glory,	אֶת כְּבוֹדוֹ.
for	כִּי
by thy holy Name	בְשֵׁם קָדְשְׁךָ
thou didst swear unto him,	נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ
that his light should not be quenched	שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ
for ever.	לְעוֹלָם וָעֶד:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
the shield of David.	מָגֵן דָּוִד:

On Festivals and Sabbaths on which festivals fall as well as on the Intermediate Sabbath of Tabernacles, על התורה is read in one of the ways appropriate to the occasion, as will be found here below the rule.

For the Law,	עַל הַתּוֹרָה

On Passover, Pentecost and Tabernacles, as well as on the Intermediate Sabbath of Tabernacles, say the following after מגן דוד.

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים

On Sabbath say: וְעַל יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה

On Passover say: וְעַל יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה

and plentiful sustenance,	וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי.
and aid	וְסִיַּעְתָּא
from heaven,	דִשְׁמַיָּא.
and health of body,	וּבַרְיוּת גּוּפָא.
and [1]true enlightenment,	וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא.
children,	זַרְעָא
living and robust,	חַיָּא וְקַיָּמָא.
children	זַרְעָא
that will not forsake	דִּי לָא יִפְסוּק
and that will not neglect	וְדִי לָא יִבְטוּל
any of the words	מִפִּתְגָּמֵי
of the Law.	אוֹרַיְתָא:
all this holy congregation,	לְכָל קְהָלָא קַדִּישָׁא הָדֵין
great	רַבְרְבַיָּא
and small,	עִם זְעֵרַיָּא.
children and women.	טַפְלָא וּנְשַׁיָּא.
The King	מַלְכָּא
of the universe	דְעָלְמָא
may bless you,	יְבָרֵךְ יַתְכוֹן.
prolong	יַפִּישׁ
your lives,	חַיֵּיכוֹן.
and increase	וְיַסְגֵּא
your days,	יוֹמֵיכוֹן.
and add	וְיִתֵּן אַרְכָה
to your years;	לִשְׁנֵיכוֹן.

with *the study of* the Law.	בְּאוֹרַיְתָא.
The King	מַלְכָּא
of the universe	דְעָלְמָא.
may bless them,	יְבָרֵךְ יַתְהוֹן.
prolong	יַפִּישׁ
their lives,	חַיֵּיהוֹן.
and increase	וְיַסְגֵּא
their days,	יוֹמֵיהוֹן.
and add	וְיִתֵּן אַרְכָה
to their years;	לִשְׁנֵיהוֹן.
and may they be delivered,	וְיִתְפָּרְקוּן
and may they be saved	וְיִשְׁתֵּזְבוּן
from every distress	מִן כָּל עָקָא
and from all mishaps.	וּמִן כָּל מַרְעִין בִּישִׁין
The Lord	מָרָן
of heaven	דִּי בִשְׁמַיָּא
may be their help	יְהֵא בְסַעְדְּהוֹן
in all times and seasons,	כָּל זְמַן וְעִדָּן.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן:

When service is not held with a Congregation, the second יקום פורקן and מי שברך are not said.

May deliverance come	יְקוּם פֻּרְקָן
from heaven,	מִן שְׁמַיָּא.
grace and lovingkindness,	חִנָּא וְחִסְדָּא.
and compassion,	וְרַחֲמֵי
and long life,	וְחַיֵּי אֲרִיכֵי.

---

[1] Or, higher.

יקום פורקן הראשון הוא ברכה לדורשים בקהל לפני כל חג ולראשי גליות וראשי הישיבות ולומדי התורה. ויקום פורקן השני הוא ברכה לבני העיר ונתקנו בבבל בלשון ארצם למען יבינו גם הנשים והטף.

יקום פורקן is not said on a Festival which falls on a week-day.

May deliverance come	יְקוּם פֻּרְקָן
from heaven,	מִן שְׁמַיָּא .
grace and lovingkindness,	חִנָּא וְחִסְדָּא .
and compassion,	וְרַחֲמֵי
and long life,	וְחַיֵּי אֲרִיכֵי .
and plentiful sustenance,	וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי .
and aid	וְסִיַּעְתָּא
from heaven,	דִשְׁמַיָּא .
and health of body	וּבַרְיוּת גּוּפָא .
and [1]true enlightenment.	וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא :
Children,	זַרְעָא
living and robust,	חַיָּא וְקַיָּמָא .
children	זַרְעָא
that will not forsake	דִּי לָא יִפְסוּק
and that will not neglect	וְדִי לָא יִבְטוּל
any of the words	מִפִּתְגָּמֵי
of the Law.	אוֹרַיְתָא :
For our teachers	לְמָרָנָן
and our learned	וְרַבָּנָן
of the holy community,	חֲבוּרָתָא קַדִּישָׁתָא .
who are in the land of Israel,	דִּי בְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל .
and who are in Babylon,	וְדִי בְבָבֶל .
for the heads	לְרֵישֵׁי
of the academies,	כַלֵּי .
and for the chiefs	וּלְרֵישֵׁי
of the captivity,	גַלְוָתָא .
and for the heads	וּלְרֵישֵׁי
of the colleges,	מְתִיבָתָא .
and for the judges	וּלְדַיָּנֵי
in the gates.	דִי בָבָא :
For all their disciples,	לְכָל תַּלְמִידֵיהוֹן
and for all the disciples	וּלְכָל תַּלְמִידֵי
of their disciples,	תַלְמִידֵיהוֹן .
and for all	וּלְכָל
who occupy themselves	מָאן דְּעָסְקִין

For the Day of Atonement.

אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ . לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת :
עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ .
וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ . יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל
חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד . וּדְבָרְךָ אֱמֶת
וְקַיָּם לָעַד : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ . מֶלֶךְ מוֹחֵל

For the Day of Atonement.

וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנוֹתֵינוּ . וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ בֵּית
יִשְׂרָאֵל . וּמַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה
וְשָׁנָה . מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ . מְקַדֵּשׁ
(On Sabbath הַשַּׁבָּת וְ)יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכִּפֻּרִים :

On Sabbath יקום פורקן is here continued, and on a week-day אשרי is said.

---

[1] Or, higher

יְדֵיהֶם	of their hands,
עִם כָּל יִשְׂרָאֵל	with all Israel
אֲחֵיהֶם .	their brethren;
וְנֹאמַר אָמֵן:	and let us say, Amen.

תְּפִלָּה בְּעַד שְׁלוֹם הַמַּלְכוּת .

PRAYER FOR THE PEACE OF THE GOVERNMENT.

הכל בו מזכיר את המנהג לברך את המלך אחר קריאת התורה. וז״ל אבודרהם: „אחר שמסיימין בקריאת התורה נהגו לברך את המלך ולהתפלל לה׳ שיעזרהו ויאמצהו על אויביו שכן כתוב, ודרשו בשלום העיר אשר הגליתי אתכם שמה והתפללו בעדה אל ה׳ כי בשלומה יהיה לכם שלום (ירמיהו כ״ט ז׳) וכ״ו וכן מצאנו גם במשנה רבי חנינא סגן הכהנים אומר: הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו (אבות פ״ג מ״ב) וכן מצינו ששמעון הצדיק אמר למלך אלכסנדר שלא יחריב הבית אשר בו מתפללין גם בעד המלך (יומא ס״ט ע״א, ברכות י״ז ע״א). והספרדים אומרים אותה גם בליל יום כפור אחר כל נדרי. והטעם, לדעתי, הוא לבל יאמרו כי על ידי אמירת כל נדרי התירו את השבועה לעבוד את המלכות, ולכן הם מתפללים תכף בשלומה.

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה[1]	He who giveth salvation
לַמְּלָכִים	unto the kings
וּמֶמְשָׁלָה	and dominion
לַנְּסִיכִים.	unto the princes,
[2] מַלְכוּתוֹ	whose kingdom
מַלְכוּת	is [5]a kingdom
כָּל עוֹלָמִים.	of all worlds,
[3] הַפּוֹצֶה	who delivered
אֶת דָּוִד עַבְדּוֹ	his servant David
מֵחֶרֶב רָעָה.	from the hurtful sword,
[4] הַנּוֹתֵן בַּיָּם	who maketh in the sea
דָּרֶךְ	a way
וּבְמַיִם עַזִּים	and in the mighty waters,
נְתִיבָה.	a path,
הוּא יְבָרֵךְ .	may he bless,
וְיִשְׁמוֹר .	and guard,
וְיִנְצוֹר .	and protect,
וְיַעֲזוֹר.	and help,
וִירוֹמֵם.	and exalt,
וִיגַדֵּל.	and magnify,
וִינַשֵּׂא לְמַעְלָה	and extol highly
אֶת אַרְצֵנוּ.	our land,
הַמְּדִינוֹת הַמְאֻחָדוֹת	the United States
שֶׁבְּאַמֶרִיקָא.	of America,
וְאֶת כָּל הָעַמִּים	and all the nations
הַיּוֹשְׁבִים עָלֶיהָ.	that dwell thereon,
וְאֶת הַפְּרֶעזִידֶענְט	and the President
עִם כָּל יוֹעֲצֵי	and all the Counsellors
הַמַּלְכוּת	of the government
וּפְקִידֶיהָ :	and its Officers.
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים	The supreme King of kings
בְּרַחֲמָיו.	in his mercy
יְחַיֵּהוּ	may preserve him in life,
וְיִשְׁמְרֵהוּ.	and guard him;
וּמִכָּל צָרָה	and from all trouble,
וְיָגוֹן וָנֶזֶק	and sorrow, and hurt

---

1) תהלים קמ״ד י׳. 2) ע״פ תהלים קמ״ה י״ג. 3) שם קמ״ד י׳. 4) ישעיה מ״ג ט״ז.

5) Or, an everlasting kingdom.

and may you be delivered,	וְתִתְפָּרְקוּן
and may you be saved	וְתִשְׁתֵּזְבוּן
from every distress	מִן כָּל עָקָא
and from all mishaps.	וּמִן כָּל מַרְעִין בִּישִׁין
The Lord	מָרָן
of heaven	דִּי בִשְׁמַיָּא
may be your help	יְהֵא בְּסַעְדְּכוֹן
in all times and seasons,	כָּל זְמַן וְעִדָּן.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן:

He who blessed	מִי שֶׁבֵּרַךְ
our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ
Abraham, Isaac and Jacob,	אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
may he bless	הוּא יְבָרֵךְ
all this holy congregation,	אֶת כָּל הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה
together with all other holy congregations;	עִם כָּל קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ
them and their wives,	הֵם וּנְשֵׁיהֶם.
and their sons,	וּבְנֵיהֶם
and their daughters,	וּבְנוֹתֵיהֶם .
and all	וְכָל
that belong to them.	אֲשֶׁר לָהֶם:
And those who [1]set apart	וּמִי שֶׁמְּיַחֲדִים
synagogues	בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת
for prayer,	לִתְפִלָּה.
and those who enter	וּמִי שֶׁבָּאִים
therein	בְּתוֹכָם
to pray,	לְהִתְפַּלֵּל.
and those who give	וּמִי שֶׁנּוֹתְנִים
[2]candles to light,	נֵר לַמָּאוֹר .
and wine for Kiddush	וְיַיִן לְקִדּוּשׁ
and for Habdalah,	וּלְהַבְדָּלָה .
and bread to the wayfarers,	וּפַת לָאֹרְחִים.
and charity	וּצְדָקָה
to the poor,	לָעֲנִיִּים.
and all those	וְכָל מִי
who occupy themselves	שֶׁעוֹסְקִים
with the wants of the congregation	בְּצָרְכֵי צִבּוּר
in faithfulness,	בֶּאֱמוּנָה .
the Holy One,	הַקָּדוֹשׁ
blessed be he,	בָּרוּךְ הוּא
may give them their reward,	יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם.
and remove from them	וְיָסִיר מֵהֶם
all sickness,	כָּל מַחֲלָה,
and heal	וְיִרְפָּא
all their body,	לְכָל גּוּפָם.
and forgive	וְיִסְלַח
all their iniquity.	לְכָל עֲוֹנָם:
and may he send blessing	וְיִשְׁלַח בְּרָכָה
and prosperity	וְהַצְלָחָה
upon all the work	בְּכָל מַעֲשֵׂה

---

1) Or, unite to form synagogues. 2) lamps for a light; or, light for a lamp.

and for blessing.	וְלִבְרָכָה:
And thou shalt grant us	וְתִתֶּן לָנוּ
long life,	חַיִּים אֲרוּכִים.
a life	חַיִּים
of peace,	שֶׁל שָׁלוֹם.
a life	חַיִּים
of good,	שֶׁל טוֹבָה.
a life	חַיִּים
of blessing,	שֶׁל בְּרָכָה.
a life	חַיִּים
of sustenance,	שֶׁל פַּרְנָסָה.
a life	חַיִּים
of bodily vigor.	שֶׁל חִלּוּץ עֲצָמוֹת.
a life	חַיִּים
in which there is	שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם
the fear of Heaven	יִרְאַת שָׁמַיִם
and the fear of sin,	וְיִרְאַת חֵטְא.
a life	חַיִּים
[1]free from shame and reproach,	שֶׁאֵין בָּהֶם בּוּשָׁה וּכְלִמָּה.
a life	חַיִּים
of prosperity	שֶׁל עֹשֶׁר
and honor,	וְכָבוֹד.
a life	חַיִּים
that *there* shall be in us	שֶׁתְּהֵא בָנוּ
the love of the Law	אַהֲבַת תּוֹרָה
and the fear of Heaven,	וְיִרְאַת שָׁמַיִם.
a life	חַיִּים
in which *there* shall be fulfilled	שֶׁיִּמָּלְאוּ
the desires	מִשְׁאֲלוֹת
of our heart	לִבֵּנוּ
for good.	לְטוֹבָה.
Amen! Selah!	אָמֵן סֶלָה:

The Reader takes the Sepher Thorah and says:—

He who wrought	מִי שֶׁעָשָׂה
miracles	נִסִּים
for our fathers,	לַאֲבוֹתֵינוּ.
and redeemed them	וְגָאַל אוֹתָם
from slavery	מֵעַבְדוּת
unto freedom,	לְחֵרוּת.
he may redeem us	הוּא יִגְאַל אוֹתָנוּ
speedily,	בְּקָרוֹב.
and gather	וִיקַבֵּץ
our [2]exiles	נִדָּחֵינוּ
from the four corners of the earth,	מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ.
that all Israel *be* united;	חֲבֵרִים כָּל יִשְׂרָאֵל.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן:

---

1) Heb., in which there is no shame, etc. 2) Or, dispersed.

may he deliver him,	יַצִּילֵהוּ.
and may he subdue	וְיַדְבֵּר
nations	עַמִּים
under his feet,	תַּחַת רַגְלָיו.
and make his enemies fall	וְיַפִּיל שׂוֹנְאָיו
before him,	לְפָנָיו.
and in whatsoever he undertaketh	וּבְכֹל אֲשֶׁר יִפְנֶה
may he prosper.	יַצְלִיחַ:
The supreme King of kings	מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
in his mercy	בְּרַחֲמָיו.
may he put into his heart	יִתֵּן בְּלִבּוֹ
and into the heart	וּבְלֵב
of all his counsellors	כָּל יוֹעֲצָיו
and his officers	וּפְקִידָיו.
a spirit of wisdom	רוּחַ חָכְמָה
and understanding,	וּבִינָה.
to uphold	לְהַרְבּוֹת
the peace of the kingdom	שְׁלוֹם הַמַּלְכוּת
and the welfare of his people,	וְהַצְלָחַת עַמּוֹ.
and to deal	וְלַעֲשׂוֹת
kindly and truly	חֶסֶד וֶאֱמֶת
with all Israel.	עִם כָּל יִשְׂרָאֵל:
In his days	בְּיָמָיו
and in our days	וּבְיָמֵינוּ
may Judah be saved	[1] תִּוָּשַׁע יְהוּדָה.
and Israel	וְיִשְׂרָאֵל
may dwell securely;	יִשְׁכּוֹן לָבֶטַח.
and there may come unto Zion	[2] וּבָא לְצִיּוֹן
a redeemer,	גּוֹאֵל.
and may this be *his* will;	וְכֵן יְהִי רָצוֹן.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן:

* * *

בִּרְכַּת הַחֹדֶשׁ.

THE BLESSING OF THE MONTH.

תפלת יהי רצון לא נמצא ברמב״ם וגם לא באבודרהם ובסדורי הספרדים, אולם נמצא בתלמוד (ברכות ט״ז ע״ב) „רב בתר צלותיה אמר הכי: יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שתתן לנו חיים ארוכים וכו׳ עד משאלות לבנו לטובה“. ומזה נראה כי רק בזמן מאוחר לקחוה האשכנזים לאמרה קדם ברכת החודש והוסיפו בה רק הז׳ תבות „שתחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה“ כדי לעשותה מכוונת לענין ראש חדש ובסוף הוסיפו התבות „אמן סלה“ ויש סדורים שגומרים: „בזכות תפלת רב אמן סלה“ שנשתבשה בהרבה סדורים לנוסח „בזכות תפלת רבים“. והספרדים אומרים תחת תפלת יהי רצון שלנו יהי רצון מלפני אבינו שבשמים וכו׳ שהאשכנזים אומרים בב׳ וה׳ אחר הקריאה בשני מעט ובלי החרוז אחינו כל בית ישראל (עיין בתפלת שחרית צד 51) וגם נוסח של מי שעשה נסים ויחדשהו משונה אצל הספרדים.

On the Sabbath preceding New Moon (ראש חדש) the following is said before מוסף.

May it be [3]thy will,	יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God	וֵאלֹהֵי
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ.
to renew	שֶׁתְּחַדֵּשׁ
unto us	עָלֵינוּ
this *coming* month	אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
for good	לְטוֹבָה

---

[1] ירמיה י״ג ו׳.

[2] ישעיה נ״ט כ׳.

[3] Heb.. the will before thee.

בסדור הרמב"ם ובכל בו ובאבודרהם לא הובא אב הרחמים וגם בסדורי הספרדים איננו. וכנראה נתקן בימי הגזרות והשמדות של תתנ"ו ותתק"ו להזכיר נשמותיהם של,,קהלות הקודש שמסרו נפשם על קדושת השם".

אל מלא רחמים and אב הרחמים are not said on a Sabbath, on which the Blessing of the Month takes place, or on which New Moon, Festivals, Chanukah or Purim fall, as well as on all other Sabbaths, on which צדקתך צדק is not said in the Afternoon Service, or when there is present a man in the first week after his marriage, or one whose son is to be circumcised on that day. אל מלא רחמים is however said for the dead that were buried in the same week.

On the Sabbaths between Passover and Pentecost אב הרחמים is said even when the Blessing of the Month takes place (but not if it be New Moon), or when there is a man in the first week after his marriage, or whose son is to be circumcised on that day, but אל מלא רחמים is not said.

In some Congregations אב הרחמים is said only on the Sabbath before Pentecost and before the 9th day of Ab.

The father of compassion,	אַב הָרַחֲמִים
who dwelleth	שׁוֹכֵן
[2]*in the* high heavens	מְרוֹמִים.
in his mighty compassion,	בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים
may he remember	הוּא יִפְקוֹד
with compassion	בְּרַחֲמִים.
the pious,	הַחֲסִידִים
and the upright,	וְהַיְשָׁרִים
and the perfect ones,	וְהַתְּמִימִים.
the holy congregations,	קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ
who gave up	שֶׁמָּסְרוּ
their souls	נַפְשָׁם
for the sanctification	עַל קְדֻשַּׁת

may conceal him	יַסְתִּירֵהוּ
in the [1]shelter	בְּסֵתֶר
of his wings	כְּנָפָיו
for ever,	לְעוֹלָמִים.
and may he bind up	וְיִצְרוֹר
in the bond of life	בִּצְרוֹר הַחַיִּים
his soul,	אֶת נִשְׁמָתוֹ.
the Lord is his heritage;	יְיָ הוּא נַחֲלָתוֹ.
and may he rest	וְיָנוּחַ
in peace	בְּשָׁלוֹם
upon his bedstead;	עַל מִשְׁכָּבוֹ.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן:

הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת לִנְקֵבָה.

MEMORIAL SERVICE
FOR THE FEMALE DEAD.

See translation on page 156.

אֵל מָלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בַּמְּרוֹמִים. הַמְצֵא מְנוּחָה נְכוֹנָה תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה. בְּמַעֲלוֹת קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים. כְּזֹהַר הָרָקִיעַ מַזְהִירִים אֶת נִשְׁמַת

The name and the father's name of the deceased are here mentioned.

שֶׁהָלְכָה לְעוֹלָמָהּ. בַּעֲבוּר שֶׁנָּדְבוּ צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת נִשְׁמָתָהּ. בְּגַן עֵדֶן תְּהֵא מְנוּחָתָהּ. לָכֵן בַּעַל הָרַחֲמִים יַסְתִּירֶהָ בְּסֵתֶר כְּנָפָיו לְעוֹלָמִים. וְיִצְרוֹר בִּצְרוֹר הַחַיִּים אֶת נִשְׁמָתָהּ. יְיָ הוּא נַחֲלָתָהּ. וְתָנוּחַ בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכָּבָהּ. וְנֹאמַר אָמֵן:

---

1) Heb., secrecy. 2) Or, on high

The New Moon (*naming the month*)	רֹאשׁ חֹדֶשׁ (פלוני)
will be	יִהְיֶה
on (*naming the day or days of the week*)	בְּיוֹם (פלוני)
which comes (*or* come) to us	הַבָּא עָלֵינוּ
and unto all Israel	וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
for good.	לְטוֹבָה:

May it renew	יְחַדְּשֵׁהוּ
the Holy One,	הַקָּדוֹשׁ
blessed *be* he,	בָּרוּךְ הוּא
unto us	עָלֵינוּ.
and unto all his people,	וְעַל כָּל עַמּוֹ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל.
for life	לְחַיִּים
and for peace,	וּלְשָׁלוֹם.
for gladness	לְשָׂשׂוֹן
and for joy,	וּלְשִׂמְחָה.
for salvation	לִישׁוּעָה
and for consolation;	וּלְנֶחָמָה.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן:

איתא בתנחומא פרשה האזינו:,, לכך רגילין להזכיר המתים בשבת שלא ישובו לגיהנום. כן איתא בת"כ כפר לעמך ישראל, אלו החיים; אשר פדית, אלו המתים; מכאן שהחיים פודין את המתים, ולכך אנו נוהגין להזכיר את המתים ביום הכפורים ולפסוק עליהן צדקה, שכן שנינו בת"כ יכול משמתו לא יועיל להם הצדקה ת"ל אשר פדית, מכאן כשפוסקין צדקה בשבילם מוציאין ומעלין אותן כחץ מן הקשת". עכ"ל התנחומא. ואחר תפלת אל מלא רחמים תקנו לומר תפלת אב הרחמים לזכר נשמות החסידים והישרים והתמימים שנהרגו ונשחטו על קדוש השם ושמותיהם אינם ידועים לנו.

MEMORIAL SERVICE

FOR THE MALE DEAD.

The laws regarding the days. when אל מלא רחמים is not said, see next page before אב הרחמים.

O God,	אֵל
full of mercies,	מָלֵא רַחֲמִים
who dwellest	שׁוֹכֵן
[1]in the high heavens,	בַּמְּרוֹמִים.
[2]grant	הַמְצֵא
a proper resting-place,	מְנוּחָה נְכוֹנָה
under the wings of the divine presence,	תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה.
in the ranks	בְּמַעֲלוֹת
of the holy	קְדוֹשִׁים
and pure ones,	וּטְהוֹרִים.
that shine forth like the brightness of the heaven,	כְּזֹהַר הָרָקִיעַ מַזְהִירִים
the soul of	אֶת נִשְׁמַת

The name and the father's name of the deceased are here mentioned.

who hath gone	שֶׁהָלַךְ
to his [3]world,	לְעוֹלָמוֹ.
because they gave willinly	בַּעֲבוּר שֶׁנָּדְבוּ
charity	צְדָקָה
for the remembrance	בְּעַד הַזְכָּרַת
of his soul,	נִשְׁמָתוֹ.
in paradise	בְּגַן עֵדֶן
may be his resting-place.	תְּהֵא מְנוּחָתוֹ.
Therefore,	לָכֵן
the Master of mercies	בַּעַל הָרַחֲמִים

---

1) Or, on high. 2) Or, secure. 3) or, repose.

וְאוֹמֵר.	And it is said,
[1] כִּי	For
דֹרֵשׁ דָּמִים	he that maketh inquisition for blood
אוֹתָם זָכָר.	remembereth them;
לֹא שָׁכַח	he forgetteth not
צַעֲקַת	the cry
עֲנָוִים:	of the humble.
וְאוֹמֵר.	And it is *further* said,
[2] יָדִין בַּגּוֹיִם	he will judge among the nations,
מָלֵא	*who will be* full
גְוִיּוֹת.	of corpses;
מָחַץ רֹאשׁ	he will smite the heads
עַל אֶרֶץ רַבָּה:	over the great earth.
מִנַּחַל	From the *blood*-brook
בַּדֶּרֶךְ	in the way
יִשְׁתֶּה.	he will drink,
עַל כֵּן	therefore
יָרִים רֹאשׁ:	shall he lift up the head.

כשמברכין שני וחמישי ושני (בה״ב) יאמר החזן מי שברך תמצא למטה.

◆

See translation on page 89.

תהלים פ״ד ה׳ אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ. עוֹד יְהַלְלוּךָ
סֶּלָה: קמ״ד ט״ו אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ. אַשְׁרֵי
הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
תהלים קמ״ה. תְּהִלָּה לְדָוִד. אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי
הַמֶּלֶךְ. וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
ב בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ. וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: ג גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד.
וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: ד דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח
מַעֲשֶׂיךָ. וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: ה הֲדַר כְּבוֹד
הוֹדֶךָ. וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: ו וֶעֱזוּז
נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ. וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה:
ז זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ. וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ:
ח חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ. אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד:
ט טוֹב יְיָ לַכֹּל. וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו:
י יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ. וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
יא כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ. וּגְבוּרָתְךָ
יְדַבֵּרוּ: יב לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו.
וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: יג מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת
כָּל עֹלָמִים. וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר:
יד סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים. וְזוֹקֵף לְכָל
הַכְּפוּפִים: טו עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ.
וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ:
טז פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ. וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי
רָצוֹן: יז צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו. וְחָסִיד
בְּכָל מַעֲשָׂיו: יח קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו.
לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: יט רְצוֹן
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה. וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע

כשמברכין שני וחמישי ושני (בה״ב) יאמר החזן זה.

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק
וְיַעֲקֹב. מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה. הוּא
יְבָרֵךְ אֶת כָּל מִי שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו לְהִתְעַנּוֹת
שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי וְשֵׁנִי. בִּשְׂכַר זֶה הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא יִשְׁמְרֵהוּ וְיַצִּילֵהוּ מִכָּל צָרָה
וְצוּקָה. וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה. וְיִשְׁלַח בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם. וִיקַבֵּל
תְּפִלּוֹתֵיהֶם. וְיַאֲזִין שַׁוְעוֹתֵיהֶם. עִם כָּל
יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם. וְנֹאמַר אָמֵן:

---

1) תהלים ט׳ י״ג. 2) שם ק״י ו׳ וז׳.

הַשֵּׁם.	of the *divine* name,
[1] הַנֶּאֱהָבִים	who were beloved
וְהַנְּעִימִים	and pleasant
בְּחַיֵּיהֶם.	in their lives,
וּבְמוֹתָם	and in their death
לֹא נִפְרָדוּ.	they were not separated.
מִנְּשָׁרִים קַלּוּ	They were swifter than eagles,
וּמֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ.	and stronger than lions,
לַעֲשׂוֹת	to do
רְצוֹן קוֹנָם	the will of their [6]Possessor,
וְחֵפֶץ	and the desire
צוּרָם:	of their Rock.
יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ	May our God remember them
לְטוֹבָה.	for good
עִם שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם.	with the other righteous of the world,
[2] וְיִנְקוֹם	and avenge
נִקְמַת דַּם	the vengeance of the blood
עֲבָדָיו	of his servants,
הַשָּׁפוּךְ:	that hath been shed;
כַּכָּתוּב	as it is written
בְּתוֹרַת מֹשֶׁה	in the Law of Moses,
אִישׁ הָאֱלֹהִים.	the man of God,
[3] הַרְנִינוּ גוֹיִם	[7]Praise, ye nations,
עַמּוֹ.	his people,

כִּי	for
דַם עֲבָדָיו	the blood of his servants
יִקּוֹם.	he will avenge,
וְנָקָם יָשִׁיב	and he will render vengeance
לְצָרָיו.	to his adversaries,
וְכִפֶּר	and he will [8]forgive
אַדְמָתוֹ עַמּוֹ:	his land *and* his people.
וְעַל־יְדֵי עֲבָדֶיךָ	And by the hand of thy servants,
הַנְּבִיאִים	the prophets,
כָּתוּב לֵאמֹר.	it is written, saying,
[4] וְנִקֵּיתִי	And I will cleanse
דָּמָם	their blood
לֹא נִקֵּיתִי.	*that* I have not *yet* cleansed;
וַיְיָ שֹׁכֵן	for the Lord dwelleth
בְּצִיּוֹן:	in Zion.
וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ	And in the Holy Writings
נֶאֱמַר.	it is said,
[5] לָמָּה	Wherefore
יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם	should the nations say,
אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם.	Where is their God?
יִוָּדַע	Let there be made known
בַּגּוֹיִם	among the nations
לְעֵינֵינוּ	in our sight
נִקְמַת דַּם	the revenging of the blood
עֲבָדֶיךָ	of thy servants
הַשָּׁפוּךְ:	that hath been shed.

---

1) ע״פ שמואל ב׳ א׳ כ״ג. 2) בסדורים ישנים הנוסח: „וינקום בימינו לעינינו״. 3) דברים ל״ב מ״ג 4) ג׳ כ״א יואל. 5) תהלים ע״ט י׳

6) Or Master. 7) Or, rejoice. 8) Or, make expiation *for* his people, etc.

אַתָּה	thou
וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ:	and the ark of thy strength.
[1] כֹּהֲנֶיךָ	Thy priests
יִלְבְּשׁוּ	let they clothe themselves
צֶדֶק.	*with* righteousnes,
וַחֲסִידֶיךָ	and thy pious ones
יְרַנֵּנוּ:	let they shout for joy.
[2] בַּעֲבוּר דָּוִד	For the sake of David
עַבְדֶּךָ.	thy servant,
אַל תָּשֵׁב	turn not away
פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ:	the face of thine anointed.
[3] כִּי לֶקַח טוֹב	For good doctrine
נָתַתִּי לָכֶם.	I have given to you;
תּוֹרָתִי	my Law
אַל תַּעֲזֹבוּ:	do not forsake.

[4] עֵץ חַיִּים הִיא	It is a tree of life
לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ.	to them that lay hold of it,
וְתֹמְכֶיהָ	and those that uphold it
מְאֻשָּׁר:	are happy.
[5] דְּרָכֶיהָ	Its ways
דַּרְכֵי נֹעַם.	are ways of pleasantness,
וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ	and all its paths
שָׁלוֹם:	are peace.
[6] הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ	Turn thou us, O Lord,
אֵלֶיךָ	unto thee,
וְנָשׁוּבָה.	and we shall return;
חַדֵּשׁ יָמֵינוּ	renew our days
כְּקֶדֶם:	as of old.

The Reader here says Half-Kaddish, which see below the rule.

תפלות המוספים בשבת וראש חדש ויום טוב הן כנגד קרבנות המוספים, שהוסיפו קרבן היום על קרבן התמיד בימים האלו, והתפלה היא במקום קרבן (ברכות כ׳ו).

תכנת שבת, הנמצא בסדורנו ואשר גם רב עמרם גאון ורבנו סעדיה גאון אחזו בה, מיוסדת על פי אלפא ביתא מהופכת (תשר״ק) ובסוף האלפא ביתא באות האותיות מנצפ״ך, מסיני נצטוו צוויי פעליה כראוי (כן היא נוסחת אבן ירחי), ולהספרדים והרמב״ם נוסח אחר לגמרי המתחיל למשה צויתי על הר סיני וכ׳ו.

נעריצך. קדושת מוסף לשבת ויום טוב נקראה בזוהר פרשה ויקהל צ״ב בשם קדושה עלאה, ובפוסקים בשם קדושה רבה, ר״ל קדושה גדולה. ויסוד כל הקדושה הזאת הוא בפרקי דר׳ אליעזר סוף פ׳ ד׳ ולספרדים נוסח אחר המתחיל כתר יתנו לך וכ׳ו.

שמע ישראל בקדושת מוסף היא לזכרון הגזרה שלא לקרות שמע והתקינו לקרות בהבלעה בקדושה, ואף על פי שנתבטלה הגזרה בכל זאת לא נמנעו מלאומרה כדי שיתפרסם הנס. כן כתב אבן ירחי והכל בו בשם בעל האשכול וכן כתב גם רב עמרם גאון בשם הגאון שר שלום. ובעל התניא בס׳ מ׳ט והבית יוסף באו״ח ס׳ תכ׳ג מביאים המעשה באריכות.

The Reader says the following Kaddish after כקדם.

Reader יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Reader יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

Reader יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

1) תהלים קל״ב ט׳. 2) שם י׳ 3) משלי ד׳ ב׳. 4) שם ג׳ י״ח. 5) שם י״ז. 6) סוף איכה.

וְיוֹשִׁיעֵם: כ שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו. וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: כא תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: קט״ו י״ח וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ:

On returning the ספר to the Ark, the Reader says:—

[1] יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ. כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ.

And the Congregation respond:—

[1] הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: [2] וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ. תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו. לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ. הַלְלוּיָהּ:

On Festivals that fall on a week-day say here לדוד מזמור, which see next page below the rule, instead of מזמור לדוד.

תהלים כ״ט מִזְמוֹר לְדָוִד. הָבוּ לַייָ בְּנֵי אֵלִים. הָבוּ לַייָ כָּבוֹד וָעֹז: ב הָבוּ לַייָ כְּבוֹד שְׁמוֹ. הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: ג קוֹל יְיָ עַל הַמָּיִם. אֵל הַכָּבוֹד הִרְעִים. יְיָ עַל מַיִם רַבִּים: ד קוֹל יְיָ בַּכֹּחַ. קוֹל יְיָ בֶּהָדָר: ה קוֹל יְיָ שֹׁבֵר אֲרָזִים. וַיְשַׁבֵּר יְיָ אֶת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: ו וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ עֵגֶל. לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים: ז קוֹל יְיָ חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ: ח קוֹל יְיָ יָחִיל מִדְבָּר. יָחִיל יְיָ מִדְבַּר קָדֵשׁ: ט קוֹל יְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת. וּבְהֵיכָלוֹ. כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: י יְיָ לַמַּבּוּל יָשָׁב. וַיֵּשֶׁב יְיָ מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יא יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן. יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

Upon placing the Scroll of the Law (ספר תורה) into the Ark, the following to כקדם is said:—

[3] וּבְנֻחֹה	And when [1]it rested,
יֹאמַר.	he said,
שׁוּבָה יְיָ	Return, O Lord,
רִבְבוֹת	*unto* the myriads
אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל:	of the thousands of Israel.
[4] קוּמָה יְיָ	Arise, O Lord,
לִמְנוּחָתֶךָ.	unto thy resting-place;

On Festivals that fall on a week-day לדוד מזמור is said instead of מזמור לדוד.

תהלים כ״ד לְדָוִד מִזְמוֹר. לַייָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ. תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ: ב כִּי הוּא עַל יַמִּים יְסָדָהּ. וְעַל נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ: ג מִי יַעֲלֶה בְהַר יְיָ. וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ: ד נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי. וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה: ה יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ. וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: ו זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו. מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה: ז שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם. וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם. וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: ח מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר. יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה: ט שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם. וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: י מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד. יְיָ צְבָאוֹת. הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

---

1) תהלים קמ״ח י״ג. 2) שם י״ד. 3) במדבר י׳ ל״ו. 4) תהלים קל״ב ח׳. 5) I. e., the Ark.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.

הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: (בשבת תשובה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

From New Year till after the Day of Atonement say הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ instead of הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

קָדוֹשׁ	holy
יְיָ צְבָאוֹת.	is the Lord of hosts;
מְלֹא כָל הָאָרֶץ	full is the whole earth
כְּבוֹדוֹ:	of his glory.
חזן	Reader.
כְּבוֹדוֹ	*Of* his glory
מָלֵא עוֹלָם	is full the world;
מְשָׁרְתָיו	his ministering angels
שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה	ask one another,
אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ.	Where is the place of his glory?
לְעֻמָּתָם	*and* over against them
בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:	they say, Blessed—
קהל וחזן	Cong. & Reader.
בָּרוּךְ	Blessed be
כְּבוֹד יְיָ	the glory of the Lord
מִמְּקוֹמוֹ:	from his place.
חזן	Reader.
מִמְּקוֹמוֹ	From his place
הוּא יִפֶן	may he turn
בְּרַחֲמִים.	in mercy
וְיָחוֹן עַם	and favor the people
הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ	who proclaim the unity of his name,
עֶרֶב וָבֹקֶר	evening and morning,
בְּכָל יוֹם תָּמִיד.	every day, continually,
פַּעֲמַיִם	twice,
בְּאַהֲבָה	in love
שְׁמַע אוֹמְרִים:	say שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.
קהל וחזן.	Cong. & Reader.
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל	Hear, O Israel,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	the Lord is our God,
יְיָ אֶחָד:	the Lord is one.
הוּא אֱלֹהֵינוּ.	He is our God,
הוּא אָבִינוּ.	he is our Father,
הוּא מַלְכֵּנוּ.	he is our King,
הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ.	he is our Saviour;
וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ	and he will let us hear
בְּרַחֲמָיו	in his mercy
שֵׁנִית	a second time
לְעֵינֵי כָּל חָי	in the [1]presence of all living
לִהְיוֹת לָכֶם	*his promise*: "To be unto you
לֵאלֹהִים:	for a God."
קהל וחזן.	Cong. & Reader.
אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:	"I am the Lord your God."
חזן.	Reader.
וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ	And in thy Holy Words
כָּתוּב לֵאמֹר:	it is written, saying:

See translation on page 124.

קהל וחזן Cong. & Reader יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם. אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הַלְלוּיָהּ:

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ. וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ. וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: (בשבת תשובה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

The Reader then continues תכנת שבת which see on next page above the rule, but if it be New Moon אתה יצרת, which is to be found below the rule, is continued.

---

[1] Heb., sight

On Sabbath continue the following שמונה עשרה till וכשנים קדמוניות p. 171, in an undertone and standing. On Passover, Pentecost and Tabernacles, continue כי שם יי, p. . . . ; On New Year, p. . . . ; on the Day of Atonement p. . . .

When praying in a congregation of not less than ten men, the Reader repeats the שמונה עשרה aloud (חזרת הש׳ץ) beginning with ברוך אתה ה׳.

See translation on page 1:2.

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא . הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ׃ אֲדֹנָי . שְׂפָתַי תִּפְתָּח . וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ . אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . אֱלֹהֵי אַבְרָהָם . אֱלֹהֵי יִצְחָק. וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב . הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן . גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים. וְקוֹנֵה הַכֹּל . וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת . וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here זכרנו לחיים, which will be found here below the rule.

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי . מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה . רַב לְהוֹשִׁיעַ ׃

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם׃

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד . מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים . וְרוֹפֵא חוֹלִים . וּמַתִּיר אֲסוּרִים . וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר ׃ מִי כָמוֹךָ . בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ . מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃

From ראש השגה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here מי כמוך, which will be found here below the rule.

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים ׃

When the Reader repeats (חזרת הש׳ץ) שמונה עשרה say here (נעריצך) קדושה, which will be found here below the rule.

זכרנו לחיים is to be said from ראש השנה till after מלך עוזר before יום כפור.

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים . מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים. וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים . לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים ׃

מי כמוך is to be said from ראש השנה till after ונאמן אתה before יום כפור.

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים . זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים׃

When the Reader repeats the שמונה עשרה, the following קדושה is said after מחיה המתים.

We will reverence thee,	נַעֲרִיצְךָ
and we will sanctify thee	וְנַקְדִּישְׁךָ.
according to the [1]utterance of the counsel	כְּסוֹד שִׂיחַ
of the holy [2]Seraphim,	שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ.
who sanctify	הַמַּקְדִּישִׁים
thy name	שִׁמְךָ
in holiness,	בַּקֹּדֶשׁ.
as it is written	כַּכָּתוּב
by the hand of thy prophet,	עַל יַד נְבִיאֶךָ.
And one called unto the other,	וְקָרָא זֶה אֶל זֶה
and said,	וְאָמַר׃
Cong. and Reader.	קהל וחזן
Holy,	קָדוֹשׁ
Holy,	קָדוֹשׁ

---

1) Or, mystic utterance. 2) The name of angels.

יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God
וֵאלֹהֵי	and God
אֲבוֹתֵינוּ.	of our fathers,
שֶׁתַּעֲלֵנוּ	to bring us up
בְשִׂמְחָה	in joy
לְאַרְצֵנוּ.	into our land,
וְתִטָּעֵנוּ	and to plant us
בִּגְבוּלֵנוּ.	within our border,
וְשָׁם נַעֲשֶׂה	and there we will [1]prepare
לְפָנֶיךָ	before thee
אֶת קָרְבְּנוֹת	the offerings
חוֹבוֹתֵינוּ.	of our obligations,
תְּמִידִים	the [2]continual offerings
כְּסִדְרָם	according to their order,
וּמוּסָפִים	and the additional offerings
כְּהִלְכָתָם:	according to their law.

וְאֶת מוּסַף	And the additional offering
יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה	of this Sabbath day
נַעֲשֶׂה	we will [1]prepare
וְנַקְרִיב	and [3]offer up
לְפָנֶיךָ	before thee
בְּאַהֲבָה.	in love,
כְּמִצְוַת	according to the precept
רְצוֹנֶךָ.	of thy will,
כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ	as thou hast written
עָלֵינוּ	for us
בְּתוֹרָתֶךָ.	in thy Law
עַל יְדֵי מֹשֶׁה	by the hand of Moses,
עַבְדֶּךָ.	thy servant,
מִפִּי כְבוֹדֶךָ.	by the mouth of thy glory,
כָּאָמוּר:	as it is said.

וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים	and [4]New Moons
לְכַפָּרָה:	for atonement.
וּלְפִי שֶׁחָטָאנוּ	But because we sinned
לְפָנֶיךָ	before thee,
אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ.	both we and our fathers,
חָרְבָה עִירֵנוּ	our city hath been [5]ruined,
וְשָׁמֵם בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.	and our sanctuary hath been laid waste,
וְגָלָה	and banished was
יְקָרֵנוּ.	our [6]honor
וְנִטַּל	and removed was

כָּבוֹד	the glory
מִבֵּית חַיֵּינוּ.	from the house of our life,[7]
וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים	and we are not able
לַעֲשׂוֹת	to perform
חוֹבוֹתֵינוּ	our obligations
בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ.	in thy chosen house,
בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ	in the great and holy house
שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ	that thy name was called
עָלָיו.	upon it,

---

1) Heb., make. 2) Or. daily. 3) Heb., bring. 4) Heb., the beginnings of the months. 5) or, desolated. 6) Or, splendor. 7) I. e., the holy Temple.

When New Moon falls on Sabbath, אתה יצרת, which see below the rule, is said instead of תכנת שבת.

Thou didst	תִּכַּנְתָּ
[1]institute the Sabbath,	שַׁבָּת
thou didst accept	רָצִיתָ
its [2]offerings;	קָרְבְּנוֹתֶיהָ,
thou didst command	צִוִּיתָ
its *special* [3]explanations	פֵּרוּשֶׁיהָ
with the order	עִם סִדּוּרֵי
of its drink-offerings.	נְסָכֶיהָ:
They who delight in it	מְעַנְּגֶיהָ
for ever	לְעוֹלָם
shall inherit glory;	כָּבוֹד יִנְחָלוּ.
they that taste it	טוֹעֲמֶיהָ
[4]have merited life,	חַיִּים זָכוּ.
and also they who love	וְגַם הָאוֹהֲבִים
its [5]words	דְּבָרֶיהָ
have chosen greatness.	גְּדֻלָּה בָּחָרוּ.
Already from Sinai	אָז מִסִּינַי
they were commanded	[1] נִצְטַוּוּ
about it;	עָלֶיהָ.
and thou hast commanded us,	וַתְּצַוֵּנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
to bring thereon	לְהַקְרִיב בָּהּ
the additional-offering of Sabbath	קָרְבַּן מוּסַף שַׁבָּת.
as it is meet.	כָּרָאוּי:
May it be thy will,	יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ

אתה יצרת is to be said instead of תכנת שבת, when New Moon falls on Sabbath.

Thou didst form	אַתָּה יָצַרְתָּ
thy world	עוֹלָמְךָ
from of old;	מִקֶּדֶם.
thou hadst finished thy work	כִּלִּיתָ מְלַאכְתְּךָ
for the seventh day;	בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי:
thou hast loved us,	אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ
and hast taken pleasure in us,	וְרָצִיתָ בָּנוּ
and hast exalted us	וְרוֹמַמְתָּנוּ
above all [6]nations.	מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת.
and hast sanctified us	וְקִדַּשְׁתָּנוּ
by thy commandments,	בְּמִצְוֹתֶיךָ
and hast brought us near	וְקֵרַבְתָּנוּ
O our King,	מַלְכֵּנוּ
unto thy service,	לַעֲבוֹדָתֶךָ.
and thy great and holy name	וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ
thou hast called upon us.	עָלֵינוּ קָרָאתָ:
And thou hast given us,	וַתִּתֶּן לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in love	בְּאַהֲבָה
Sabbaths for rest	שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה

---

1) נצטוו וכן נתרחקנו, שנשתלחה במוסף של יום טוב, שנתברכו בפהמ״ז, נשתנה בהגדה של פסח ועוד, כלם המה בבנין נתפעל שהשתמשו בו בעלי המשנה כמו נתפצעו האגוזים והוא מרכב מבנין נפעל העברי ובנין אתפעל הארמי. ונמצא גם מעט במקרא נשתוה (משלי כ״ז ט״ו) וכן נכפר (דברים כ״א ח׳) ונוסרו (יחזקל כ״ג מ״ח) תחת נתכפר, נתוסרו.

2) Or, establish. 3) I. e., duties. 4) Or, are worthy of life. 5) I. e., its precepts. 6) Heb., tongues.

Let there rejoice	יִשְׂמְחוּ
in thy kingdom	בְמַלְכוּתְךָ
they that keep the Sabbath	שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת
and they that call it	וְקוֹרְאֵי
"a delight."	עֹנֶג.
The people	עַם
that sanctify	מְקַדְּשֵׁי
the seventh *day*,	שְׁבִיעִי
all of them shall be satiated	כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ
and delighted	וְיִתְעַנְּגוּ
with thy goodness,	מִטּוּבֶךָ.
for with the seventh *day*	וּבַשְּׁבִיעִי
thou wast pleased,	רָצִיתָ (בּוֹ)
and hast sanctified it;	וְקִדַּשְׁתּוֹ.
the most desirable of days	חֶמְדַּת יָמִים
didst thou call it,	אוֹתוֹ קָרָאתָ.
in remembrance	זֵכֶר
of the work	לְמַעֲשֵׂה
of creation.	בְרֵאשִׁית:

And in the beginnings	[1] וּבְרָאשֵׁי
of your months	חָדְשֵׁיכֶם
you shall offer	תַּקְרִיבוּ
a burnt-offering to the Lord:	עֹלָה לַיְיָ,
young bullocks	פָּרִים בְּנֵי בָקָר
two	שְׁנַיִם
and one ram,	וְאַיִל אֶחָד.
he-lambs	כְּבָשִׂים
a year old	בְּנֵי שָׁנָה
seven,	שִׁבְעָה
without blemish.	תְּמִימִם:

And their meal offering	[2] וּמִנְחָתָם
and their drink offerings	וְנִסְכֵּיהֶם
as hath been said,	כִּמְדֻבָּר.
three tenth parts *of an* ephah	שְׁלשָׁה עֶשְׂרֹנִים
for each bullock,	לַפָּר
and two tenth parts	וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
for the ram,	לָאָיִל.
and one tenth part for each lamb,	וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ.
and wine according to their drink offering,	וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ.
and a he-goat	וְשָׂעִיר
wherewith to make atonement,	לְכַפֵּר.
and two continual offerings	וּשְׁנֵי תְמִידִים
according to their law.	כְּהִלְכָתָם:

See translation above the rule.

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת
וְקוֹרְאֵי עֹנֶג. עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי. כֻּלָּם
יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ. וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ
(בּוֹ) וְקִדַּשְׁתּוֹ. חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ
קָרָאתָ. זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

Our God	אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
be pleased	רְצֵה
with our rest,	בִמְנוּחָתֵנוּ.
and renew unto us	וְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ

---

1) במדבר כ״ח י״א. 2) ע״פ במדבר כ״ח י״ב—ט״ו.

And on the Sabbath day	[1] וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת
two he-lambs	שְׁנֵי כְבָשִׂים
a year old	בְּנֵי שָׁנָה
without blemish,	תְּמִימִם,
and two tenth *parts of an ephah*	וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
of fine flour	סֹלֶת
for a meal-offering,	מִנְחָה
mingled with oil,	בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
and its drink-offering.	וְנִסְכּוֹ:
This is the burnt-offering	עֹלַת
of Sabbath	שַׁבַּת
on [3]*every* Sabbath;	בְּשַׁבַּתּוֹ,
besides the continual burnt-offering,	עַל עֹלַת הַתָּמִיד
and its drink-offering.	וְנִסְכָּהּ:

because of the hand	מִפְּנֵי הַיָּד
that hath been stretched out	הַשְּׁלוּחָה
against thy sanctuary.	בְּמִקְדָּשֶׁךָ:
May it be thy will,	יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God	וֵאלֹהֵי
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ,
to bring us up	שֶׁתַּעֲלֵנוּ
in joy	בְשִׂמְחָה
into our land,	לְאַרְצֵנוּ,
and to plant us	וְתִטָּעֵנוּ
within our border,	בִּגְבוּלֵנוּ,
and there we will [4]prepare	וְשָׁם נַעֲשֶׂה
before thee	לְפָנֶיךָ
the offerings	אֶת קָרְבְּנוֹת
of our obligations,	חוֹבוֹתֵינוּ,
the [5]continual offerings	תְּמִידִים
according to their order,	כְּסִדְרָם,
and the additional offerings	וּמוּסָפִים
according to their law.	כְּהִלְכָתָם:
And the additional offerings	וְאֶת מוּסְפֵי
of this Sabbath day	יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה
and of this New Moon	וְיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
we will [4]prepare	נַעֲשֶׂה
and [6]offer up	וְנַקְרִיב
before thee	לְפָנֶיךָ
in love,	בְּאַהֲבָה,
according to the precept of thy will,	כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ,
as thou hast written	כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ
for us	עָלֵינוּ
in thy Law	בְּתוֹרָתֶךָ,
by the hand of Moses,	עַל יְדֵי מֹשֶׁה
thy servant,	עַבְדֶּךָ,
by the mouth of thy glory,	מִפִּי כְבוֹדֶךָ,
as it is said.	כָּאָמוּר:

See translation above the rule.

[1] וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם . וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ . עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

This is the offering of Sabbath,	[2] זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת,
but the offering of this day is	וְקָרְבַּן הַיּוֹם
as it is said,	כָּאָמוּר:

---

1) במדבר כ״ח ט׳ ו׳. 2) התניא בשם רש״י ואבודרהם ויעב״ץ כ׳בו שלא לאמרה.

3) Heb., its. 4) Heb., make. 5) Or, daily. 6) Heb., bring.

וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ. וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת. עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב. כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהַמְרַחֵם. כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

On Chanukah say here על הנסים, which see below the rule.

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

From ראש השנה till after יום כפור say here וכתוב, which see below the rule.

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ. וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says here אלהינו, which see below.

שִׂים שָׁלוֹם. טוֹבָה וּבְרָכָה. חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ. בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר

וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ. וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

On Chanukah the following is said after קוינו לך.

עַל הַנִּסִּים. וְעַל הַפֻּרְקָן. וְעַל הַגְּבוּרוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת. וְעַל הַמִּלְחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ. בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל. חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו. כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ. וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם. דַּנְתָּ אֶת דִּינָם. נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים. וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים. וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ. וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ. וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ. וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say וכתוב before וכל החיים.

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says the following before שים שלום.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ. הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ. וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ. קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ. וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת: וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ. וְיָנוּחוּ בוֹ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל. וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן. וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

When the Reader says מודים, the Congregation say in an undertone מודים דרבנן, which see below.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה	on this Sabbath day
אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה,	this New Moon
לְטוֹבָה	for good
וְלִבְרָכָה.	and for blessing
לְשָׂשׂוֹן	for gladness
וּלְשִׂמְחָה.	and for joy,
לִישׁוּעָה	for salvation
וּלְנֶחָמָה.	and for consolation,
לְפַרְנָסָה	for sustenance
וּלְכַלְכָּלָה.	and for support,
לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם.	for life and for peace,
לִמְחִילַת חֵטְא	for pardon of sin
וְלִסְלִיחַת עָוֹן.	and for forgiveness for iniquity,
	During a leap year say:—
(וּלְכַפָּרַת פָּשַׁע):	and for atonement of transgression;
כִּי	for
בְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל	thy people Israel

בָּחַרְתָּ	thou hast chosen
מִכָּל הָאֻמּוֹת.	from all the nations,
וְשַׁבַּת קָדְשְׁךָ	and thy holy Sabbath
לָהֶם הוֹדָעְתָּ.	thou hast made known to them.
וְחֻקֵּי	and statutes
רָאשֵׁי חֳדָשִׁים	for the beginnings of the months
לָהֶם קָבָעְתָּ:	thou hast appointed for them.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת	who sanctifieth the Sabbath,
וְיִשְׂרָאֵל	and Israel,
וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:	and the beginnings of the months.

Then continue רצה, which see above the rule.

◆

When the Reader says מודים אנחנו לך, the Congregation say in an undertone the following:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ. עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ

בסדור רב עמרם גאון מובא בשחרית לחול אין כאלהינו, פטום הקטרת, השיר שהלוים ואמר ר׳ אלעזר בשנויים מעטים וגם הרמב״ם מביא כלם (מלבד פטום הקטרת) לאמר אחר תפלת שחרית לחול. ומה שהאשכנזים אומרים אותו בשבת ולא בחול כתב הר״מ משום שטרודין במלאכתן. והכל בו כתב שטעם אמירת אין כאלהינו בשבת הוא כדי להשלים מאה ברכות שחייב אדם לברך בכל יום, כי בשבת מתפללין שלש פעמים ז׳ ברכות תחת שלש פעמים י״ח שמתפללין בכל יום נמצא חסרות ל״ג ברכות בתפלות ערבית, שחרית ומנחה ומשלימין אותן בז׳ ברכות למוסף ושש שבסעודה שלישית וכ׳ כנויים שיש באין כאלהינו. גם התניא בסמן א׳ מביא הטעם הזה בשם רש״י. אולם לדעת אבן ירחי אין כל שרש לטעם תזה.

[1] קַוֵּה אֶל יְיָ,	Hope in the Lord;
חֲזַק	be strong,
וְיַאֲמֵץ	and he shall strengthen
לִבֶּךָ,	thy heart,
וְקַוֵּה אֶל יְיָ:	and hope in the Lord.
[2] אֵין קָדוֹשׁ	There is none holy
כַּייָ,	like the Lord;
כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ,	for there is none beside thee;
וְאֵין צוּר	and there is not any rock
כֵּאלֹהֵינוּ:	like our God.
[3] כִּי מִי אֱלוֹהַּ	For who is God
מִבַּלְעֲדֵי יְיָ,	save the Lord?
וּמִי צוּר	or who is a rock
זוּלָתִי אֱלֹהֵינוּ:	beside our God?

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ,	None *is* like our God,
אֵין כַּאדוֹנֵינוּ,	none *is* like our Lord,
אֵין כְּמַלְכֵּנוּ,	none *is* like our King,
אֵין	none *is*
כְּמוֹשִׁיעֵנוּ:	like our Saviour.

מִי כֵאלֹהֵינוּ,	Who *is* like our God?
מִי כַאדוֹנֵינוּ,	who *is* like our Lord?
מִי כְמַלְכֵּנוּ,	who *is* like our King?
מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ:	who *is* like our Saviour?
נוֹדֶה	We will give thanks
לֵאלֹהֵינוּ,	to our God,
נוֹדֶה	we will give thanks
לַאדוֹנֵינוּ,	to our Lord,
נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ,	we will give thanks to our King,
נוֹדֶה	we will give thanks
לְמוֹשִׁיעֵנוּ:	to our Saviour.
בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ,	Blessed *be* our God,
בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ,	blessed *be* our Lord,
בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ,	blessed *be* our King,
בָּרוּךְ	blessed *be*
מוֹשִׁיעֵנוּ:	our Saviour.
אַתָּה הוּא	Thou *art*
אֱלֹהֵינוּ,	our God,
אַתָּה הוּא	thou *art*
אֲדוֹנֵינוּ,	our Lord,
אַתָּה הוּא	thou *art*
מַלְכֵּנוּ,	our King,
אַתָּה הוּא	thou *art*
מוֹשִׁיעֵנוּ.	our Saviour.
אַתָּה הוּא	Thou *art* he,
שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ	that our fathers burnt

---

1) תהלים כ״ז י״ד. 2) שמואל א׳ ב׳ ב׳. 3) תהלים י״ח ל״ב. ובשמואל ב׳ כ״ב ל״ב בשנוי מעט

פָּנֶיךָ. כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה. וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say בספר חיים after בשלומך.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

The Reader in repeating the שמונה עשרה reads only up to בשלום, and then Full-Kaddish, which see below.

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע. וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ. וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

Make 3 steps backwards and say:—

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם. כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

From ראש השנה till after יום כפור say here בספר חיים which see below.

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה. נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

The Reader says the following Kaddish after בשלום

Reader יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Reader יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

Reader יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל. קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

they used to say,	הָיוּ אוֹמְרִים.
O God vengeance, O Lord!	[1] אֵל נְקָמוֹת יְיָ
O God of vengeance,	אֵל נְקָמוֹת
shine forth!	הוֹפִיעַ:
On the fifth day	בַּחֲמִישִׁי
they used to say,	הָיוּ אוֹמְרִים.
Sing for joy	[2] הַרְנִינוּ
to God	לֵאלֹהִים
our strength,	עוּזֵּנוּ.
Shout	הָרִיעוּ
to the God of Jacob.	לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:
On the sixth day	בַּשִּׁשִּׁי
they used to say.	הָיוּ אוֹמְרִים.
The Lord reigneth;	[3] יְיָ מָלָךְ
with majesty	גֵּאוּת
is he clothed;	לָבֵשׁ.
The Lord is clothed,	לָבֵשׁ יְיָ
with strength	עֹז
he hath girded himself;	הִתְאַזָּר.
The world also standeth firm,	אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
it cannot be moved.	בַּל תִּמּוֹט:
On the Sabbath day,	בַּשַּׁבָּת
they used to say,	הָיוּ אוֹמְרִים.
a psalm,	[4] מִזְמוֹר
a song	שִׁיר
for the Sabbath day	לְיוֹם הַשַּׁבָּת.
It is a psalm	מִזְמוֹר
and song	שִׁיר
also for the future,	לֶעָתִיד לָבוֹא.
for the day	לְיוֹם
which will be wholly a Sabbath	שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת
and rest	וּמְנוּחָה
for the everlasting life.	לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

It was learned	תָּנָא
by Elijah,	דְבֵי אֵלִיָּהוּ.
He that learns [6]Halachoth	כָּל הַשּׁוֹנֶה הֲלָכוֹת
every day	בְּכָל יוֹם.
is sure	מֻבְטָח לוֹ
that he deserves *to enjoy* the coming world,	שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא.
for it is said,	שֶׁנֶּאֱמַר
His are the everlasting [7]Halichoth.	[5] הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ
Read not [7]Halichoth,	אַל תִּקְרֵי הֲלִיכוֹת
but [6]Halochoth.	אֶלָּא הֲלָכוֹת:

אמר ר׳ אלעזר הוא בסוף מסכת ברכות. והוסיפו אגדה זו כדי לומר קדיש אחריה שאין אומרין קדיש על הלכה. ולכן כתב המרש״ל בתשובה דלפי מנהגנו שאומרים אין כאלהינו ופטום הקטרת קודם עלינו אין צריך לומר הך אגדה דר״א דהלא אומרים קדיש אחר עלינו, דדוקא למנהג הקדמונים שהיו אומרים אחר עלינו, אין כאלהינו היו מסיימין בהך אגדה דר״א כדי לומר קדיש אחריה.

See translation on page 17.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם.

---

1) תהלים צ״ד. 2) שם פ״א. 3) שם צ״ג. 4) שם צ״ב. 5) חבקוק ג׳ ו׳.

6) The law part of the Talmud is called Halachah.

7) I. e., ways or goings.

before thee	לְפָנֶיךָ
the incense	אֶת קְטֹרֶת
of spices.	הַסַּמִּים:

[1] פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת. הַצֳּרִי. וְהַצִּפֹּרֶן. הַחֶלְבְּנָה. וְהַלְּבוֹנָה. מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה. מוֹר. וּקְצִיעָה. שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ. וְכַרְכֹּם. מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה: הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר. וְקִלּוּפָה שְׁלשָׁה. וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה. בֹּרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין. יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא. וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק. מֶלַח סְדוֹמִית רֹבַע הַקָּב. מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא. וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ. וְאִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף. בֹּרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפֹּרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה. יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפֹּרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה: וַהֲלֹא [2] מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ. אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין [2] מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

This is the song	[3] הַשִּׁיר
which the Levites	שֶׁהַלְוִיִּם
used to say	הָיוּ אוֹמְרִים
in the Holy Temple.	בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
On the first day	בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
they used to say,	הָיוּ אוֹמְרִים.
To the Lord belongeth the earth,	[4] לַיְיָ הָאָרֶץ
and the fulness thereof;	וּמְלוֹאָהּ.
The world,	תֵּבֵל
and they that dwell therein.	וְיֹשְׁבֵי בָהּ:
On the second day	בַּשֵּׁנִי
they used to say,	הָיוּ אוֹמְרִים.
Great is the Lord,	[5] גָּדוֹל יְיָ
and *he is* greatly praised,	וּמְהֻלָּל מְאֹד.
In the city of our God	בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
in his holy mountain.	הַר קָדְשׁוֹ:
On the third day	בַּשְּׁלִישִׁי
they used to say,	הָיוּ אוֹמְרִים.
God standeth	[6] אֱלֹהִים נִצָּב
in the congregation of God;	בַּעֲדַת אֵל.
In the midst of judges	בְּקֶרֶב אֱלֹהִים
he judgeth.	יִשְׁפֹּט:
On the fourth day	בָּרְבִיעִי

---

1) בריתא במס' כריתות ו' ע"א ובירושלמי יומא פ"ד הלכה ה'. ובגמרא ר"ה ל"א ע"א ובאבות דר' נתן פרק א' משנה ח' פרשו טעם אמירת כל מזמור 2) כתב הכל בו: „יש שמפרשים מי רגלים מעין אחד הוא ששמו רגלים, ואי אפשר לומר מי רגלים ממש. חלילה, שלא עלה על לב אדם לשרות בו סמני הקטרת" עכ"ל. וכונתו על עין רגל הנמצא ביהושע ט"ו ז' ועוד מקומות. ובכל זאת לא נכנע הגאון יעב"ץ מלומר: „מי רגלים כמשמען שהם חריפין". 3) משנה בסוף מס' תמיד. 4) תהלים כ"ד. 5) תהלים מ"ח. 6) שם פ"ב.

Unto Israel,	עַל יִשְׂרָאֵל
and unto the Rabbis,	וְעַל רַבָּנָן
and unto their disciples,	וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן
and unto all the disciples	וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי
of their disciples,	תַלְמִידֵיהוֹן
and unto all who engage	וְעַל כָּל מָאן דִּי עָסְקִין
in *the study of* the Law	בְּאוֹרַיְתָא
who are	דִּי
in this place	בְּאַתְרָא הָדֵין
or who are	וְדִי
in any other place,	בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר.
let there be	יְהֵא
unto them	לְהוֹן
and unto you	וּלְכוֹן
abundant peace,	שְׁלָמָא רַבָּא
grace,	חִנָּא
and lovingkindness,	וְחִסְדָּא
and mercy,	וְרַחֲמִין
and long life,	וְחַיִּין אֲרִיכִין
and ample sustenance	וּמְזוֹנָא רְוִיחָא

and salvation	וּפֻרְקָנָא
from the Father	מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן
who is in heaven,	דִּי בִשְׁמַיָּא.
and say ye, Amen!	וְאִמְרוּ אָמֵן:
May there be	יְהֵא
abundant peace	שְׁלָמָא רַבָּא
from heaven	מִן שְׁמַיָּא
and good life	וְחַיִּים טוֹבִים
for us	עָלֵינוּ
and for all Israel;	וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
and say ye, Amen!	וְאִמְרוּ אָמֵן:
He who maketh	עֹשֶׂה
peace	שָׁלוֹם
in his high heavens,	בִּמְרוֹמָיו.
he,	הוּא
in his mercy,	בְּרַחֲמָיו
may make	יַעֲשֶׂה
peace	שָׁלוֹם.
for us	עָלֵינוּ
and for all Israel;	וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
and say ye, Amen!	וְאִמְרוּ אָמֵן:

שֶׁנֶּאֱמַר. [1] וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ. וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרֵי בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: [2] שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ. וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: [3] יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ. שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי. אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ. אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: [4] יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן. יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: קדיש דרבנן.

The following Kaddish is said by a Mourner during the first eleven months after the death of his parents.

Mourner

Let be magnified	יִתְגַּדַּל
and sanctified	וְיִתְקַדַּשׁ
his great name	שְׁמֵהּ רַבָּא.
in the world	בְּעָלְמָא
which he created	דִּי בְרָא
according to his will;	כִרְעוּתֵהּ
and may he establish	וְיַמְלִיךְ
his kingdom	מַלְכוּתֵהּ.
in your life,	בְּחַיֵּיכוֹן
and in your days,	וּבְיוֹמֵיכוֹן
and in the life	וּבְחַיֵּי
of all the house of Israel,	דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל.
speedily	בַּעֲגָלָא
and at a near time,	וּבִזְמַן קָרִיב.
and say ye, Amen.	וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Mourner

Let there be	יְהֵא
his great name	שְׁמֵהּ רַבָּא
blessed	מְבָרַךְ
for ever	לְעָלַם
and in all eternity.	וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

Mourner

Let be blessed,	יִתְבָּרַךְ.
and praised,	וְיִשְׁתַּבַּח.
and glorified,	וְיִתְפָּאַר.
and extolled,	וְיִתְרוֹמַם
and exalted,	וְיִתְנַשֵּׂא.
and honored,	וְיִתְהַדַּר
and elevated,	וְיִתְעַלֶּה
and lauded	וְיִתְהַלָּל.
the name	שְׁמֵהּ
of the Holy One.	דְּקֻדְשָׁא:
Blessed be he	בְּרִיךְ הוּא
above	לְעֵלָּא
and above	(בעשי"ת וּלְעֵלָּא)
all the blessings	מִן כָּל בִּרְכָתָא
and hymns,	וְשִׁירָתָא.
praises	תֻּשְׁבְּחָתָא
and consolations,	וְנֶחֱמָתָא.
which are said	דַּאֲמִירָן
in the world;	בְּעָלְמָא.
and say ye, Amen!	וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

1) ישעיה נ'ד י'ג. 2) תהלים קי'ט, קס'ה. 3) שם קכ'ג, ז', ח'. ט'. 4) תהלים כ'ט, י'.

שִׁיר הַכָּבוֹד.

השיר הזה נקרא שיר הכבוד מפני שמדבר בכבוד הבורא. והמחבר השתמש במשקל של שירי היחוד, שמחברם היה ר׳ שמואל בר׳ קלונימוס, אביו של ר׳ יהודה החסיד, כמו שהוכיח ר׳ וואלף היידענהיים במאמרו על הפייטנים. ובסדור כתב יד אחד רשום על השיר אנעים זמירות: „שיר הכבוד שיסד ר׳ יהודה החסיד מריגנשבורק ז״ל״ ואם כן הלך הבן בעקבות אביו.

I will sweetly chant	אַנְעִים Reader
hymns,	זְמִירוֹת
and songs	וְשִׁירִים
I will compose,	אֶאֱרוֹג.
For after thee	כִּי אֵלֶיךָ
panteth my soul.	נַפְשִׁי תַעֲרוֹג:
My soul	נַפְשִׁי Cong.
hath longed	חָמְדָה
to be beneath the shadow of thy hand,	בְּצֵל יָדֶךָ.
To know	לָדַעַת
every secret of thy counsel.	כָּל רָז סוֹדֶךָ:
Whilst I speak	מִדֵּי דַבְּרִי
of thy glory,	בִּכְבוֹדֶךָ.
My heart yearneth	הוֹמֶה לִבִּי
of thy love.	אֶל דּוֹדֶיךָ:
Therefore	עַל כֵּן
will I speak of thee	אֲדַבֵּר בְּךָ
glorious things,	נִכְבָּדוֹת.
And will honor thy name	וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד
with songs of love.	בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת:
I will declare	אֲסַפְּרָה
thy glory,	כְבוֹדְךָ
though I have not seen thee;	וְלֹא רְאִיתִיךָ.
I will image thee,	אֲדַמְּךָ
I will describe thee,	אֲכַנְּךָ
hough I have not known thee.	וְלֹא יְדַעְתִּיךָ:
By the hand of thy prophets,	בְּיַד נְבִיאֶיךָ
in the counsel	בְּסוֹד
of thy servants,	עֲבָדֶיךָ.
Thou hast imaged forth	דִּמִּיתָ
the grandeur	הֲדַר
and the glory of thy majesty.	כְּבוֹד הוֹדֶךָ:
Thy greatness	גְּדֻלָּתְךָ
and thy might	וּגְבוּרָתֶךָ.
They described	כִּנּוּ
in accordance with the power	לְתֹקֶף
of thy acts.	פְּעֻלָּתֶךָ:
They imaged thee,	דִּמּוּ אוֹתְךָ
but not according to thy essence;	וְלֹא כְּפִי יֶשְׁךָ.
They but likened thee	וַיְשַׁוּוּךָ
in accordance with thy works.	לְפִי מַעֲשֶׂיךָ:
They figured thee	הִמְשִׁילוּךָ
in a multitude of visions;	בְּרוֹב חֶזְיוֹנוֹת.
Behold, thou art ONE	הִנְּךָ אֶחָד
under all images.	בְּכָל דִּמְיוֹנוֹת:
And they saw in thee	וַיֶּחֱזוּ בְךָ
both age and youth,	זִקְנָה וּבַחֲרוּת.
And the hair of thy head	וּשְׂעַר רֹאשְׁךָ
now grey as in old age,	בְּשֵׂיבָה
now black as in youth.	וְשַׁחֲרוּת:
Age	זִקְנָה
in the day of judgment,	בְּיוֹם דִּין

See translation p. 30.

עָלֵֽינוּ לְשַׁבֵּֽחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל . לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָֽׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָֽנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה. שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵֽנוּ כָּהֶם . וְגֹרָלֵֽנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם: וַאֲנַֽחְנוּ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶֽלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים . הַקָּדוֹשׁ . בָּרוּךְ הוּא . שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַֽיִם וְיוֹסֵד אָֽרֶץ . וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַֽיִם מִמַּֽעַל. וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵֽינוּ אֵין עוֹד : אֱמֶת מַלְכֵּֽנוּ . אֶֽפֶס זוּלָתוֹ. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ . וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶֽךָ . כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַֽיִם מִמַּֽעַל וְעַל הָאָֽרֶץ מִתָּֽחַת . אֵין עוֹד :

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְּךָ יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ . לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶֽרֶת עֻזֶּֽךָ . לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָֽרֶץ . וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן . לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי . וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶֽךָ . לְהַפְנוֹת אֵלֶֽיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָֽרֶץ : יַכִּֽירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל . כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּֽרֶךְ . תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן : לְפָנֶֽיךָ יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּֽלוּ . וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּֽנוּ . וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת עוֹל מַלְכוּתֶֽךָ . וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד . כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא . וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד : כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶֽךָ . יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר . וְהָיָה יְיָ לְמֶֽלֶךְ עַל כָּל הָאָֽרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

אַל תִּירָא מִפַּֽחַד פִּתְאֹם . וּמִשֹּׁאַת רְשָׁעִים כִּי תָבֹא : עֻֽצוּ עֵצָה וְתֻפָר . דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עִמָּֽנוּ אֵל : וְעַד זִקְנָה אֲנִי הוּא וְעַד שֵׂיבָה אֲנִי אֶסְבֹּל . אֲנִי עָשִֽׂיתִי וַאֲנִי אֶשָּׂא . וַאֲנִי אֶסְבֹּל וַאֲמַלֵּט : קדיש יתום.

קַדִּישׁ יָתוֹם.

The following Kaddish is said by a mourner during the first eleven months after the death of his parents, or on the Anniversary of their death.

See translation p. 174.

Mourner יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ . בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Mourner יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא :

Mourner יִתְבָּרַךְ . וְיִשְׁתַּבַּח . וְיִתְפָּאַר . וְיִתְרוֹמַם. וְיִתְנַשֵּׂא . וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל . שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵֽלָּא (בעשי"ת וּלְעֵֽלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא . תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא . דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים. עָלֵֽינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל . וְאִמְרוּ אָמֵן :

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו . הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם. עָלֵֽינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

when I call unto him.	בִּקְרָאִי אֵלָיו:
He is bright and ruddy	צַח וְאָדוֹם
in red apparel,	לִלְבוּשׁוֹ אָדוֹם.
As when he trod the winepress,	פּוּרָה בְּדָרְכוֹ
when he came from Edom.[1]	בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם:
The knot of the Tephillin	קֶשֶׁר תְּפִלִּין
he showed	הֶרְאָה
to the meek,[2]	לֶעָנָו.
The similitude of the Lord	תְּמוּנַת יְיָ
was before his eyes.	לְנֶגֶד עֵינָיו:
He taketh pleasure in his people,	רוֹצֶה בְעַמּוֹ
the meek	עֲנָוִים
he will glorify;	יְפָאֵר.
He dwelleth	יוֹשֵׁב
among praises	תְּהִלּוֹת
being glorified by them.	בָּם לְהִתְפָּאֵר:
The beginning of thy word	רֹאשׁ דְּבָרְךָ
is truth;[3]	אֱמֶת
thou callest *every generation*	קוֹרֵא
from the beginning,	מֵרֹאשׁ.
In every generation	דּוֹר וָדוֹר
the people that seek thee	עַם דּוֹרֶשְׁךָ
seek thou.	דְּרוֹשׁ:
Lay	שִׁית
the multitude of my songs,	הֲמוֹן שִׁירַי
I beseech thee,	נָא
before thee,	עָלֶיךָ.
And my joyous cry	וְרִנָּתִי
let come nigh unto thee.	תִּקְרַב אֵלֶיךָ:
My praise	תְּהִלָּתִי

let it be, I beseech thee,	תְּהִי נָא
unto thy head	לְרֹאשְׁךָ
a crown,	עֲטֶרֶת.
And my prayer	וּתְפִלָּתִי
be set forth *before thee*	תִּכּוֹן
as incense.	קְטֹרֶת:
Let be precious	תִּיקַר
the song of the poor	שִׁירַת רָשׁ
in thy eyes	בְּעֵינֶיךָ.
As the song	כַּשִּׁיר
that was sung	יוּשַׁר
at thy offerings.	עַל קָרְבָּנֶיךָ:
My blessing	בִּרְכָתִי
may rise	תַעֲלֶה
upon the head	לְרֹאשׁ
of him that feedeth *all creatures,*	מַשְׁבִּיר.
Who createth	מְחוֹלֵל
and produceth,	וּמוֹלִיד
who is just	צַדִּיק
and mighty.	כַּבִּיר:
And when I bless thee,	וּבְבִרְכָתִי
incline unto me	תְנַעֲנַע לִי
thy head,	רֹאשׁ.
And accept it	וְאוֹתָהּ קַח לְךָ
as if it were the choicest spices.	כִּבְשָׂמִים רֹאשׁ:
Let be pleasant	יֶעֱרַב נָא
my meditation	שִׂיחִי
unto thee,	עָלֶיךָ.
For my soul	כִּי נַפְשִׁי
panteth after thee.	תַעֲרוֹג אֵלֶיךָ:

---

[1] Compare Isaiah lxiii. 1, 2. [2] According to the Talmud (Berachoth) God showed to Moses the knot of the Tephillin or phylacteries. [3] The final letters of the words בראשית ברא אלהים compose the word אמת, truth.

וּבַחֲרוּת	and youth
בְּיוֹם קְרָב.	in the day of battle;
בְּאִישׁ מִלְחָמוֹת	As a man of war
יָדָיו לוֹ רָב:	he striveth with his hands,
חָבַשׁ	He hath bound
כּוֹבַע יְשׁוּעָה	a helmet of victory
בְּרֹאשׁוֹ.	upon his head;
הוֹשִׁיעָה לּוֹ	*There* helped him
יְמִינוֹ	his right hand,
וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:	and his holy arm.
טַלְלֵי אוֹרוֹת	With dew of light
רֹאשׁוֹ נִמְלָא.	his head is filled,
קְוֻצּוֹתָיו	*And* his locks
רְסִיסֵי לָיְלָה:	*with* drops of the night.
יִתְפָּאֵר בִּי	He shall be glorified by me,
כִּי חָפֵץ בִּי.	for he delighted in me;
וְהוּא יִהְיֶה לִּי	Yea, he shall be to me
לַעֲטֶרֶת צְבִי:	a crown of beauty.
כֶּתֶם טָהוֹר פָּז	Like fine, pure gold
דְּמוּת רֹאשׁוֹ.	is the image of his head;
יְחַק	And impressed
עַל מֵצַח	upon *his* forehead
כְּבוֹד	is the glory
שֵׁם קָדְשׁוֹ:	of his holy name.
לְחֵן וּלְכָבוֹד	For grace and glory,
צְבִי תִפְאָרָה.	beauty *and* splendor
אֻמָּתוֹ	his people
לוֹ עִטְּרָה	hath encircled him
עֲטָרָה:	*with* a crown.
מַחְלְפוֹת	The plaited hair
רֹאשׁוֹ	of his head
כְּבִימֵי בְחֻרוֹת.	as in the days of youth,
קְוֻצּוֹתָיו	his locks
תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת:	are in black curls.
נְוֵה הַצֶּדֶק	The abode of righteousness,
צְבִי תִפְאַרְתּוֹ.	his glorious beauty,
יַעֲלֶה נָּא	may he prefer it
עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ:	above his chiefest joy.
סְגֻלָּתוֹ	His treasured people
תְּהִי נָא	may be
בְּיָדוֹ	in his hand
עֲטֶרֶת.	a crown,
וּצְנִיף מְלוּכָה	And a royal diadem
צְבִי תִפְאֶרֶת:	of glorious beauty.
עֲמוּסִים	They were borne by him
נְשָׂאָם	he carried them;
עֲטֶרֶת	*with* a crown
עִנְּדָם.	he adorned them;
מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ	Because they were precious
בְעֵינָיו	in his eyes
כִּבְּדָם:	he honored them.
פְּאֵרוֹ	His glory
עָלַי	*rested* upon me,
וּפְאֵרִי	and my glory
עָלָיו.	*rested* upon him;
וְקָרוֹב אֵלַי	And he is nigh unto me

תְּפִלַּת מִנְחָה לְשַׁבָּת

AFTERNOON SERVICE FOR SABBATH.

טעם אמירת אשרי ג׳ פעמים בכל יום ראה בצד 48. והטעם שאומרים ובא לציון במנחה בשבת ולא בשחרית תמצא לפנ, ובא לציון בשחרית לחול צד 114.

In the Afternoon Service for Sabbath the Reader only puts on his Talith.

תהלים פ״ד ה׳ אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ . עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה ׃ קמ״ד ט״ו אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ . אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו ׃

תהלים קמה.

א תְּהִלָּה לְדָוִד . אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ . וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד ׃ ב בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ . וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד ׃ ג גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד . וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר ׃ ד דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ . וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ ׃ ה הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ . וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה ׃ ו וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ . וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה ׃ ז זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ . וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ ׃ ח חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ . אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד ׃ ט טוֹב יְיָ לַכֹּל . וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו ׃ י יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ . וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה ׃ יא כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ . וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ . יב לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו . וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ ׃ יג מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים . וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר ׃ יד סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים . וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים ׃ טו עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ . וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ ׃ טז פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ . וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן ׃ יז צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו . וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו ׃ יח קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו . לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת ׃ יט רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה . וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם ׃ כ שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו . וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד ׃ כא תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד ׃ קט״ו י״ח וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם . הַלְלוּיָהּ ׃

[1] וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב . נְאֻם יְיָ ׃ [2] וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְיָ . רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ . וּדְבָרַי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּפִיךָ . לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ . אָמַר יְיָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם ׃ [3] וְאַתָּה קָדוֹשׁ . יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל ׃ [4] וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת . מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ ׃ [5] וּמְקַבְּלִין דֵּין מִן דֵּין . וְאָמְרִין קַדִּישׁ בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עִלָּאָה בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ .

---

1) ישעיה נ״ט כ׳. 2) שם נ״ט כ״א. 3) תהלים כ״ב ד׳. 4) ישעיה ו׳ ג׳. 5) תרגום יונתן בן עוזיאל על הפסוק וקרא זה אל זה.

[1] לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ׃ [2] מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְיָ. יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ׃

A Mourner says Kaddish, which see here below the rule.

See translation on page 86.

תהלים צ'ב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ ב טוֹב לְהֹדוֹת לַייָ. וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ ג לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ. וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת׃ ד עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי נָבֶל. עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר׃ ה כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ. בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ ו מַה גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ. מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ ז אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע. וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת׃ ח בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן. לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי עַד׃ ט וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ׃ י כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ. יִתְפָּרְדוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ יא וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי. בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃ יב וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי. בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃ יג צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח. כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃ יד שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ. בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃ טו עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה. דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ׃ טז לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְיָ. צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ׃

A Mourner says Kaddish, which see here below the rule.

See translation on page 36.

אֲדוֹן עוֹלָם. אֲשֶׁר מָלַךְ בְּטֶרֶם כָּל יְצִיר נִבְרָא׃ לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל. אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא׃ וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל. לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ. נוֹרָא׃ וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה. וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה׃ וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי. לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה׃ בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית. וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה׃ וְהוּא אֵלִי וְחַי גֹּאֲלִי. וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה׃ וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי. מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא׃ בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי. בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה׃ וְעִם רוּחִי גְּוִיָּתִי. יְיָ לִי וְלֹא אִירָא׃

A Mourner says the following Kaddish.
See translation on page 174.

Mourner יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

Cong. & Mourner יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

Mourner יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא׃ בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי"ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן׃

---

1) דה'א כ'ט יא. 2) תהלים ק'ו ב'.

סדר קריאת התורה למנחה בשבת.

ORDER OF READING THE LAW AT SABBATH AFTERNOON SERVICE.

The following to חדש ימינו כקדם, p. 184, is to be said when prayer is offered with a Congregation of at least ten male persons.

The Ark is opened and the Reader and Congregation say:—

See translation on page 134.

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה . קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ : כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם: בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא . בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ . יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם . וּפֻרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ . וּלְאַמְטוּיֵי לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין: יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִיךְ לָן חַיִּין בְּטִיבוּתָא . וְלֶהֱוֵי אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא . לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיַת כָּל דִּי לִי . וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל: אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא. אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא . אַנְתְּ הוּא דְשַׁלִּיט עַל מַלְכַיָּא . וּמַלְכוּתָא דִילָךְ הִיא : אֲנָא עַבְדָּא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא . דְּסָגִידְנָא קַמֵּהּ וּמִקַּמָּא דִּיקַר אוֹרַיְתֵהּ בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן : לָא עַל אֱנָשׁ רָחִיצְנָא וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סָמִיכְנָא. אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא . דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט. וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט . וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט . וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט: בֵּהּ אֲנָא רָחִיץ . וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תֻּשְׁבְּחָן : יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי בְּאוֹרַיְתָא . וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבִּי וְלִבָּא דְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל . לְטָב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

The Reader takes the Scroll of the Law (ספר תורה) from the Ark, and says the following:

גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי. וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

While the Scroll of the Law is carried by the Reader to the Reading Desk, the following is said:—

לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ . וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא : רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ . כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

אַב הָרַחֲמִים . הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים . וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים. וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת, וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים. וְיָחוֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים . וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

קַדִּישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתֵּהּ. קַדִּישׁ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְיָ צְבָאוֹת מַלְיָא כָל אַרְעָא זִיו יְקָרֵהּ: [1] וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ. וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל. בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: [2] וּנְטָלַתְנִי רוּחָא וְשִׁמְעֵת בַּתְרַי קָל זִיעַ סַגִּיא דִּמְשַׁבְּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ יְקָרָא דַייָ מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ: [3] יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: [4] יְיָ מַלְכוּתֵהּ קָאֵם לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: [5] יְיָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ. שָׁמְרָה זֹּאת לְעוֹלָם לְיֵצֶר מַחְשְׁבוֹת לְבַב עַמֶּךָ. וְהָכֵן לְבָבָם אֵלֶיךָ: [6] וְהוּא רַחוּם. יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית. וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ. וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: [7] כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח. וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ: [8] צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם. וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: [9] תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם. אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: [10] בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמָס לָנוּ. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה: [11] יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ. מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: [12] יְיָ צְבָאוֹת. אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: [13] יְיָ הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: בָּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ. וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים. וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת. וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ. הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ בְּתוֹרָתוֹ. וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּלֵבָב שָׁלֵם. [14] לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק. וְלֹא נֵלֵד לַבֶּהָלָה: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁנִּשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה. וְנִירַשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה. לִשְׁנֵי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: [15] לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם. יְיָ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ: [16] בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּייָ. וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ: [17] בִּטְחוּ בַייָ עֲדֵי עַד. כִּי בְּיָהּ יְיָ צוּר עוֹלָמִים: [18] וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ. כִּי לֹא עָזַבְתָּ דֹּרְשֶׁיךָ יְיָ: [19] יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ. יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

The Reader says Half-Kaddish (חצי קדיש), which will be found here below the rule.

See translation p. 8

[20] וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן. אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ. עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

The Reader says the following Half-Kaddish (חצי קדיש) after .יגדיל תורה ויאדיר.

See translation p. 117.

חזן יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

קהל וחזן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

חזן יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם. וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

1) יחזקאל ג׳ י״ב. 2) תרגום הפסוק ״ותשאני״. 3) שמות ט״ו י״ח. 4) תרגום הפסוק ה׳ ימלוך. 5) דה״א כ״ט י״ח. 6) תהלים ע״ח ל״ח. 7) שם פ״ו ה׳. 8) שם קי״ט קמ״ב. 9) מיכה ז׳ כ׳. 10) תהלים ס״ח כ׳. 11) שם מ״ו ח׳. 12) שם פ״ד י״ג. 13) שם כ׳ י׳. 14) ע״ד הפ׳ ישעיה ס״ה כ״ג. 15) תהלים ל׳ י״ג. 16) ירמיה י״ז ז׳. 17) ישעיה כ״ו ד׳. 18) תהלים ט׳ י״א. 19) ישעיה מ״ב כ״א. 20) תהלים ס״ט י״ד.

The following prayers till ובשנים קדמוניות, p 189, which are called שמונה עשרה (eighteen benedictions), are to be said standing. When praying in a congregation of not less than ten men the Reader repeats the שמונה עשרה aloud (חזרת הש״ץ), beginning with ברוך אתה ה׳.

See translation, p. 122.

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא . הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ: אֲדֹנָי . שְׂפָתַי תִּפְתָּח . וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ . אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . אֱלֹהֵי אַבְרָהָם . אֱלֹהֵי יִצְחָק . וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב . הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן . גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים . וְקוֹנֵה הַכֹּל . וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת . וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say here זכרנו לחיים, which will be found here below the rule.

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי . מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה . רַב לְהוֹשִׁיעַ :

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד . מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים . סוֹמֵךְ נוֹפְלִים . וְרוֹפֵא חוֹלִים . וּמַתִּיר אֲסוּרִים . וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ . בַּעַל גְּבוּרוֹת . וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ . מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

From ראש השנה till after יום כפור (During the Ten Days of Penitence) say here מי כמוך, which will be found here below the rule.

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

When the Reader repeats שמונה עשרה (חזרת הש״ץ) say here קדושה (נקדש), which will be found on next page below the rule.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: (בשבת תשובה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ):

זכרנו לחיים is to be said from ראש השנה till after יום כפור before מלך עוזר.

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים . מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים . וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים . לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

מי כמוך is to be said from ראש השנה till after יום כפור before ונאמן אתה.

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים . זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

When the Reader repeats the שמונה עשרה, the following קדושה is said after מחיה המתים.

Cong. & Reader. נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם . כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם . כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ . וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

Cong. & Reader. קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת . מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

Reader. לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

Cong. & Reader. בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

Reader. וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

Cong. & Reader. יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם . אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר . הַלְלוּיָהּ:

The Reader continues the following:

Reader לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ . וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ . וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד . כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: (בשבת תשובה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

The Reader continues אתה אחד on next page.

The Scroll of the Law is placed upon the desk. The Reader unrolls it, and says the following:—

וְתִגָּלֶה וְתֵרָאֶה מַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ בִּזְמַן קָרוֹב. וְיָחוֹן פְּלֵיטָתֵנוּ וּפְלֵיטַת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן. הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה. כֹּהֵן קְרָב. יַעֲמוֹד

Here the Reader mentions the Hebrew name and the father's name of the person who is called to the Reading of the Law.

פלו׳ בן פלוני הַכֹּהֵן: בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

The Congregation and Reader:—

וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם. חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

After the Reading of the Law, the Scroll of the Law (ספר תורה) is held up, and the Congregation say the following:—

וְזֹאת הַתּוֹרָה. אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה:

On returning the ספר to the Ark, the Reader says—

יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ. כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ:

And the Congregation respond:—

הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ. תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו. לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ. הַלְלוּיָהּ:

תהלים כ״ד לְדָוִד מִזְמוֹר. לַייָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ. תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ: ב כִּי הוּא עַל יַמִּים. יְסָדָהּ. וְעַל נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ: ג מִי יַעֲלֶה בְהַר יְיָ. וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ: ד נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי. וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה: ה יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ. וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: ו וְזֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו. מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה: ז שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם. וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם. וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: ח מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר. יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה: ט שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם. וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: י מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ צְבָאוֹת. הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

Upon placing the Scroll of the Law (ספר תורה) into the Ark, the following to כקדם. is said:—

וּבְנֻחֹה יֹאמַר. שׁוּבָה יְיָ רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ. אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ: כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק. וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ. אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם. תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ. וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם. וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה. חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:

The Reader here says Half-Kaddish, which see below the rule.

The Reader says the following Kaddish after כקדם

Reader יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Reader יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

Reader יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

On New Moon and Festivals say here יעלה ויבוא, which see below the rule.

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

When the Reader says מודים, the Congregation say in an undertone מודים דרבנן, which see below.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ . שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ . עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ . וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ . וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ . וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת . עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם . הַטּוֹב . כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ . וְהַמְרַחֵם . כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ :

On Chanukah say here על הנסים, which see below.

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ

On New Moon and Festivals say the following before ותחזינה.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ . וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע . וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ. וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ . וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ . וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה. לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים . לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

On New Moon say: רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה:

On Passover say :— חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה:

On Tabernacles say :— חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה:

זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה . וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה . וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים . וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים . חוּס וְחָנֵּנוּ . וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ . כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ . כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

When the Reader says מודים אנחנו לך, the Congregation say in an undertone the following:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ . שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית . בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ . עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ . כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ . וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ . לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

On Chanukah the following is said after קוינו לך.

עַל הַנִּסִּים . וְעַל הַפֻּרְקָן . וְעַל הַגְּבוּרוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת. וְעַל הַמִּלְחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ. בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה.

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל: חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו . כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל . לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ . וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ . וְאַתָּה

Thou art one	אַתָּה אֶחָד
and thy name is one,	וְשִׁמְךָ אֶחָד.
and who is like thy people Israel,	וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
[1]one nation	גּוֹי אֶחָד
on the earth.	בָּאָרֶץ:
A glory	תִּפְאֶרֶת
of greatness	גְּדֻלָּה .
and a crown	וַעֲטֶרֶת
of salvation,	יְשׁוּעָה .
a day	יוֹם
of rest	מְנוּחָה
and holiness	וּקְדֻשָּׁה
to thy people	לְעַמְּךָ
thou hast given.	נָתָתָּ:
Abraham was glad.	אַבְרָהָם יָגֵל .
Isaac rejoiced,	יִצְחָק יְרַנֵּן .
Jacob and his sons	יַעֲקֹב וּבָנָיו
rested thereon.	יָנוּחוּ בוֹ :
A rest	מְנוּחַת
of love	אַהֲבָה
and [2]charity,	וּנְדָבָה .
a rest	מְנוּחַת
of truth	אֱמֶת
and faithfulness,	וֶאֱמוּנָה .
a rest	מְנוּחַת
of peace	שָׁלוֹם
and tranquillity,	וְשַׁלְוָה .
and quietude	וְהַשְׁקֵט
and safety;	וָבֶטַח .
a pefect rest	מְנוּחָה שְׁלֵמָה
wherein thou delightest.	שָׁאַתָּה רוֹצֶה בָּהּ:
Let thy children perceive	יַכִּירוּ בָנֶיךָ
and know	וְיֵדְעוּ
that from thee is it	כִּי מֵאִתְּךָ הִיא
their rest,	מְנוּחָתָם .
and for their rest	וְעַל מְנוּחָתָם
they may sanctify	יַקְדִּישׁוּ
thy name.	אֶת שְׁמֶךָ :

See translation p. 126.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ. קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ. וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְךָ בֶּאֱמֶת: וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ. וְיָנוּחוּ בָם יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל. וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן. וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

---

1) Or, a unique nation. 2) Or, generosity; free-will.

בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם. כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

תחנון is not said on all occasions when צדקתך צדק (ויאמר דוד) is not said. On week-days (see vol. I, p. 89). It is also omitted when prayer is performed at the house, where a child was circumcised on that very Sabbath, but it is said in the house of a Mourner in the first seven days of mourning.

[1] צִדְקָתְךָ	Thy righteousness
צֶדֶק	is righteousness
לְעוֹלָם .	for ever,
וְתוֹרָתְךָ	and thy Law
אֱמֶת :	is truth.
[2] וְצִדְקָתְךָ	Thy righteousness also,
אֱלֹהִים	O God,
עַד מָרוֹם	[4]reaches the high heaven;
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ	thou who hast done
גְּדֹלוֹת .	great things,
אֱלֹהִים .	O God,
מִי כָמוֹךָ :	who is like unto thee?
[3] צִדְקָתְךָ	Thy righteousness
כְּהַרְרֵי אֵל .	is like the [5]high mountains;
מִשְׁפָּטֶיךָ	thy judgments
תְּהוֹם רַבָּה.	*are like* a great deep;
אָדָם	man
וּבְהֵמָה	and beast
תוֹשִׁיעַ	thou savest,
יְיָ :	O Lord.

The Reader says Full-Kaddish, which see here below the rule.

The Reader says the following Kaddish after תושיע ה׳.

Reader יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Reader. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

Reader יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא . תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא . דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל . קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא. וְאִמְרוּ אָמֵן :

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל . וְאִמְרוּ אָמֵן:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו . הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

1) תהלים קי״ט קמ״ב. 2) שם ע״א י״ט. 3) שם ל״ו ז׳.

4) Or, is very high. 5) Or, mighty mountains; or, mountains of God.

מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

From ראש השנה till after יום כפור say here וכתוב, which see below the rule.

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ. וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם. כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

From ראש השנה till after יום כפור say here בספר חיים which see below.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

The Reader in repeating the שמונה עשרה reads only up to בשלום, and צדקתך צדק on next page is then said.

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע. וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ. וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

Make 3 steps backwards and say:—

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה

בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם. דַּנְתָּ אֶת דִּינָם. נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים. וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים. וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. חֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ. וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ. וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ. וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say וכתוב before וכל החיים.

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

From ראש השנה till after יום כפור (during the Ten Days of Penitence) say בספר חיים after בשלומך.

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה. נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

סדר נטילת לולב.

ORDER OF TAKING THE LULAB.

בסרורים אחרים הועתקה פה מהספר שערי ציון תפלה אחרת המתחלת יהי רצון מלפניך וכו׳ המלאה סודות הקבלה המובאים בספר הנפש החכמה לר׳ משה בר שם טוב מליאון ס׳ נ״ה. ומאשר אין לנו עסק בנסתרות וגם הגאון יעב״ץ השמיטה מסדורו, לכן בחרנו להדפיס במקומה התפלה המובאה פה, כפי שמצאנוה בסדר תפלות כל השנה הנדפס בלונדון בשנת תרנ״ה בהסכמת הרב הכולל ר׳ נתן אדלר.

Some say the following meditation before taking the Lulab.

הִנְנִי מוּכָן	I am prepared
וּמְזֻמָּן	and ready
לְקַיֵּם	to fulfil
מִצְוַת	the commandment
בּוֹרְאִי	of my Creator,
שֶׁצִּוָּנוּ	who hath commanded us
בְּתוֹרָתוֹ:	in his Law,
[1]וּלְקַחְתֶּם לָכֶם	And you shall take to yourselves
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן	on the first day *of Tabernacles*
פְּרִי	the fruit
עֵץ הָדָר	of a goodly tree,[2]
כַּפֹּת תְּמָרִים	branches of palm trees,[3]
וַעֲנַף	and a bough
עֵץ עָבֹת	of a [4]myrtle tree,[5]
וְעַרְבֵי נָחַל:	and willows of a brook.[6]
וּבְנַעֲנוּעִי אוֹתָם	And while I wave them,
יַשְׁפִּיעַ עָלַי	may he cause to flow upon me
שֶׁפַע	a flow
בְּרָכוֹת	of blessings
וּמַחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת	and holy thoughnts
שֶׁהוּא	that he is
אֱלֹהֵי	the God
הָאֱלֹהִים	of gods
וַאֲדוֹנֵי	and the Lord
הָאֲדוֹנִים	of lords,
שַׁלִּיט	Ruler
בְּמַטָּה	below
וּבְמַעַל	and above,
וּמַלְכוּתוֹ	and his kingdom
בַּכֹּל מָשָׁלָה.	ruleth over all.
וּתְהֵא חֲשׁוּבָה	And may be counted
מִצְוַת	the commandment
אַרְבָּעָה מִינִים	of the four species[7]
כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ	as though I had fulfilled it
בְּכָל־פְּרָטֶיהָ	in all its details

---

1) ויקרא כ״ג מ׳

2) I. e., the Ethrog. 3) I. e., the Lulab. 4) Or, thick. 5) I. e., the Hadas. 6) I. e., the Arabah. 7) I. e., Ethrog, Lulab, Hadas and Arabah.

See translation p. 30.

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל . לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה. שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם . וְגֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם: וַאֲנַחְנוּ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים . הַקָּדוֹשׁ . בָּרוּךְ הוּא . שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ . וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל . וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד : אֱמֶת מַלְכֵּנוּ . אֶפֶס זוּלָתוֹ . כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ . וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ . כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת . אֵין עוֹד :

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ . לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ . לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ . וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן . לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי . וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ . לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ : יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל . כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ . תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן : לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ . וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ . וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת עוֹל מַלְכוּתֶךָ . וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד . כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא . וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד ; כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ . יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר . וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

אַל תִּירָא מִפַּחַד פִּתְאֹם . וּמִשֹּׁאַת רְשָׁעִים כִּי תָבֹא : עֻצוּ עֵצָה וְתֻפָר . דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עִמָּנוּ אֵל : וְעַד זִקְנָה אֲנִי הוּא וְעַד שֵׂיבָה אֲנִי אֶסְבֹּל . אֲנִי עָשִׂיתִי וַאֲנִי אֶשָּׂא . וַאֲנִי אֶסְבֹּל וַאֲמַלֵּט : קדיש יתום.

קַדִּישׁ יָתוֹם.

The following Kaddish is said by a mourner during the first eleven months after the death of his parents, or on the Anniversary of their death.

See translation p. 174.

Mourner יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ . בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. & Mourner יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא :

Mourner יִתְבָּרַךְ . וְיִשְׁתַּבַּח . וְיִתְפָּאַר , וְיִתְרוֹמַם. וְיִתְנַשֵּׂא . וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל . שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעשי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא . תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא . דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים . עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל . וְאִמְרוּ אָמֵן :

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו . הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

סדר הלל.

הברכה לקרוא את ההלל לא נמצאה בתלמוד. ונוסחתנו היא ע״פ הר״מ מרוטענבורג (ראה מ״ר א״ח ס׳ תפ״ז ותרמ״ד), אבל הספרדים מברכים על ההלל בר״ח, ובמועדים לגמור את ההלל, כנוסח הרמבם בה׳ ברכות פ׳ י״א ס׳ י״ב וה׳ חנוכה פ״ג ס׳ ח׳. וכן גם נוסח הכוזרי במאמר ג׳ ס׳ ל״ט.

הלל נקרא גם בשם שירה (פסחים קי״ז ע״ב; ערכין ו׳ ע״ב) וגם בשם הלל מצראה (ברכות נ״ו ע״א) ע״ש המזמור בצאת ישראל ממצרים וגם מפני שבזמן הבית שרו אותו רק בהביאם את קרבן הפסח שהוא זכר ליציאת מצרים (פסחים ס״ד ע״א) ורק בימי התנאים תקנו לאמר אותו בשני ימים הראשונים של פסח, שבועות, ט׳ ימים של סוכות וחנוכה. והטעם שלא אמרו הלל בשאר ימים של פסח ובר״ח וגם בשאר המועדים מבואר בגמרא ערכין י׳; אולם בבבל הנהיגו לאמר הלל גם בששת ימים האחרונים של פסח ובראש חדש בדלוג החצי הראשון של המזמורים לא לנו ואהבתי, להבדילם מהחגים האחרים (תענית כ״ח ע״ב).

יהללוך נקראת ברכת השיר (פסחים קי״ח).

The following Prayer till מלך מהלל בתשבחות (Hallel) is said on New Moon, on Passover, Pentecost and Tabernacles, and on Chanukah. On the intermediate Days of Festivals the Tephilin are removed before Hallel; on New Moon, before the Additional Service.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ	who hath sanctified us
בְּמִצְוֹתָיו	by his commandments,
וְצִוָּנוּ	and commanded us
לִקְרוֹא	to read
אֶת הַהַלֵּל:	the Hallel.

תהלים קי״ג. הַלְלוּיָהּ	Praise ye the Lord!
הַלְלוּ	Praise,
עַבְדֵי יְיָ.	O ye servants of the Lord,
הַלְלוּ	Praise
אֶת שֵׁם יְיָ:	the name of the Lord.
יְהִי שֵׁם יְיָ	Let the name of the Lord be
מְבֹרָךְ.	blessed
מֵעַתָּה	From this time
וְעַד עוֹלָם:	and for evermore.
מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ	From the rising of the sun
עַד מְבוֹאוֹ.	unto its going down
מְהֻלָּל	[1]Is praised
שֵׁם יְיָ:	the name of the Lord.
רָם	High
עַל כָּל גּוֹיִם	above all nations
יְיָ.	is the Lord,
עַל הַשָּׁמַיִם	Above the heavens
כְּבוֹדוֹ:	is his glory.
מִי	Who is
כַּייָ אֱלֹהֵינוּ.	like the Lord our God,
הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת:	That dwelleth *so* high,
הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת.	That [2]looketh down *so* low
בַּשָּׁמַיִם	Upon the heavens
וּבָאָרֶץ:	and upon the earth?
מְקִימִי	He raiseth up
מֵעָפָר	out of the dust

---

1) Or, is to be praised. 2) Or, humbleth himself to behold.

and its particulars.	וְדִקְדּוּקֶיהָ׃
And let *there* be	[1]וִיהִי
the beauty	נֹעַם
of the Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
upon us;	עָלֵינוּ
and the work	וּמַעֲשֵׂה
of our hands	יָדֵינוּ
establish thou	כּוֹנְנָה
for us,	עָלֵינוּ.
yea, the work	וּמַעֲשֵׂה
of our hands	יָדֵינוּ
establish thou it.	כּוֹנְנֵהוּ׃
Blessed be the Lord	[2]בָּרוּךְ יְיָ
for ever,	לְעוֹלָם.
Amen, and Amen.	אָמֵן וְאָמֵן׃

On the first seven days of Tabernacles, excepting Sabbath, the Ethrog (a lemon-like fruit) is taken in the right hand with the stem downward, and then the Lulab is taken in the left, the Ethrog and the Lulab are put together, and the following blessing is said:

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King	מֶלֶךְ
of the universe,	הָעוֹלָם.
who hath sanctified us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
by his commandments,	בְּמִצְוֹתָיו
and commanded us	וְצִוָּנוּ
concerning the taking of the [4]Lulab.	[3]עַל נְטִילַת לוּלָב׃

On the first day the following blessing is added, and if the first day of Tabernacles fall on Sabbath, when the Lulab is not taken, the following blessing is said on the second day.

Blessed *art* thou, *O* Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King	מֶלֶךְ
of the universe,	הָעוֹלָם.
who hath preserved us alive,	שֶׁהֶחֱיָנוּ
and hath sustained us,	וְקִיְּמָנוּ
and enabled us to reach	וְהִגִּיעָנוּ
(*to*) this season.	לַזְּמַן הַזֶּה׃

The Ethrog is reversed with the stem upward, and both, the Ethrog and the Lulab, are shaken, and the Lulab is put away first and then the Ethrog.

---

[4] I. e. palm-brench.

1) תהלים צ׳ י״ז. 2) שם פ״ט נ״ג. 3) סוכה מ״ו ע״א; פסחים ז׳ ע״ב.

give glory,	תֵּן כָּבוֹד .
for thy lovingkindness,	עַל חַסְדְּךָ
and for thy truth's sake.	עַל אֲמִתֶּךָ :
Wherefore should say	לָמָּה יֹאמְרוּ
the nations,	הַגּוֹיִם.
Where is now	אַיֵּה נָא
their God ?	אֱלֹהֵיהֶם:
[1]Yet our God	וֵאלֹהֵינוּ
is in the heavens;	בַשָּׁמָיִם .
Whatsoever he pleaseth	כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ
he doeth.	עָשָׂה :
Their idols	עֲצַבֵּיהֶם
are silver and gold,	כֶּסֶף וְזָהָב .
The work	מַעֲשֵׂה
of men's hands.	יְדֵי אָדָם :
A mouth they have,	פֶּה לָהֶם
but they speak not;	וְלֹא יְדַבֵּרוּ.
Eyes they have,	עֵינַיִם לָהֶם
but they see not;	וְלֹא יִרְאוּ:
Ears they have,	אָזְנַיִם לָהֶם
but they hear not;	וְלֹא יִשְׁמָעוּ .
A nose they have,	אַף לָהֶם
but they smell not;	וְלֹא יְרִיחוּן :
[2]Hands they have,	יְדֵיהֶם
but they touch not;	וְלֹא יְמִישׁוּן .
[3]Feet they have,	רַגְלֵיהֶם
but they walk not;	וְלֹא יְהַלֵּכוּ .
Neither speak they	לֹא יֶהְגּוּ
through their throat.	בִּגְרוֹנָם :
Like unto them	כְּמוֹהֶם

shall be their makers,	יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם .
Every one that trusteth	כֹּל אֲשֶׁר בֹּטֵחַ
in them.	בָּהֶם:
O Israel,	יִשְׂרָאֵל
trust in the Lord;	בְּטַח בַּיְיָ .
Their help and their shield	עֶזְרָם וּמָגִנָּם
is he.	הוּא:
O house of Aaron,	בֵּית אַהֲרֹן
trust ye in the Lord;	בִּטְחוּ בַיְיָ .
Their help and their shield	עֶזְרָם וּמָגִנָּם
is he.	הוּא:
Ye that fear the Lord,	יִרְאֵי יְיָ
trust ye in the Lord;	בִּטְחוּ בַיְיָ .
Their help and their shield	עֶזְרָם וּמָגִנָּם
is he.	הוּא :

[4]The Lord,	יְיָ
who hath been mindful of us,	זְכָרָנוּ
he will bless *us*;	יְבָרֵךְ .
He will bless	יְבָרֵךְ
the house of Israel;	אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל .
He will bless	יְבָרֵךְ
the house of Aaron.	אֶת בֵּית אַהֲרֹן :
He will bless	יְבָרֵךְ
them that fear the Lord,	יִרְאֵי יְיָ .
The small	הַקְּטַנִּים

---

[1] Or, but; or, whereas. [2] Or, As for their hands. [3] Or As for their feet. [4] Or, The Lord hath been, etc

the poor,	דַּל .
From the dunghill	מֵאַשְׁפֹּת
he lifteth up	יָרִים
the needy;	אֶבְיוֹן :
That he may set him	לְהוֹשִׁיבִי
with princes,	עִם נְדִיבִים .
With the princes	עִם נְדִיבֵי
of his people.	עַמּוֹ :
He maketh dwell	מוֹשִׁיבִי
the barren woman of the house	עֲקֶרֶת הַבַּיִת
As a joyful mother of children.	אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ :

When Israel went forth	תהלים קי״ד. בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל
out of Egypt,	מִמִּצְרָיִם.
The house of Jacob	בֵּית יַעֲקֹב
from a people of a [1]strange tongue;	מֵעַם לֹעֵז :
Judah became	הָיְתָה יְהוּדָה
his sanctuary,	לְקָדְשׁוֹ .
Israel	יִשְׂרָאֵל
his dominion.	מַמְשְׁלוֹתָיו :
The sea saw *it*,	הַיָּם רָאָה
and fled;	וַיָּנֹס .
The Jordan	הַיַּרְדֵּן
turned backward.	יִסֹּב לְאָחוֹר :
The mountains skipped	הֶהָרִים רָקְדוּ
like rams,	כְאֵילִים .
The hills	גְּבָעוֹת
like lambs.	כִּבְנֵי צֹאן :
What aileth thee, O thou sea,	מַה לְּךָ הַיָּם
that thou fleest?	כִּי תָנוּס .
Thou Jordan,	הַיַּרְדֵּן
that thou turnest backward?	תִּסֹּב לְאָחוֹר :
Ye mountains,	הֶהָרִים
that ye skip	תִּרְקְדוּ
like rams?	כְאֵילִים .
Ye hills,	גְּבָעוֹת
like lambs?	כִּבְנֵי צֹאן :
At the presence of the Lord,	מִלִּפְנֵי אָדוֹן
tremble, thou earth,	חוּלִי אָרֶץ .
At the presence of the God of Jacob;	מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב :
Who turned the rock	הַהֹפְכִי הַצּוּר
into a pool of water,	אֲגַם מָיִם .
The flint	חַלָּמִישׁ
into a fountain of water.	לְמַעְיְנוֹ מָיִם :

On New Moon and the last six days of Passover לא לנו is not said.

Not unto us,	תהלים קט״ו. לֹא לָנוּ
O Lord,	יְיָ
not unto us,	לֹא לָנוּ
But unto thy name	כִּי לְשִׁמְךָ

---

[1] Or, barbarous tongue

In the lands of the living.	בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים׃
I kept my faith *in God*	הֶאֱמַנְתִּי
even when I said,	כִּי אֲדַבֵּר .
I was greatly afflicted;	אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד׃
Even when I said	אֲנִי אָמַרְתִּי
in my haste,	בְחָפְזִי
[1]All men are liars.	כָּל הָאָדָם כֹּזֵב׃

What can I render	מָה אָשִׁיב
unto the Lord	לַיְיָ .
for all his bounties	כָּל תַּגְמוּלוֹהִי
toward me?	עָלָי׃
The cup of salvation	כּוֹס יְשׁוּעוֹת
I will lift up,	אֶשָּׂא.
And upon the name of the Lord	וּבְשֵׁם יְיָ
I will call,	אֶקְרָא׃
My vows unto the Lord	נְדָרַי לַיְיָ
I will pay,	אֲשַׁלֵּם .
Yea, in the presence	נֶגְדָה נָּא
of all his people.	לְכָל עַמּוֹ׃
[2]Precious	יָקָר
in the eyes of the Lord	בְּעֵינֵי יְיָ .
is the death	הַמָּוְתָה
to his pious ones.	לַחֲסִידָיו׃
[3]I pray *unto* thee,	אָנָּה יְיָ
for I am thy servant,	כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ
I am thy servant,	אֲנִי עַבְדְּךָ
the son of thy handmaid,	בֶּן אֲמָתֶךָ .
Thou hast loosed	פִּתַּחְתָּ
my bands.	לְמוֹסֵרָי׃

Unto thee I will offer	לְךָ אֶזְבַּח
a sacrifice of thanksgiving,	זֶבַח תּוֹדָה.
And upon the name of the Lord	וּבְשֵׁם יְיָ
I will call.	אֶקְרָא׃
My vows unto the Lord	נְדָרַי לַיְיָ
I will pay,	אֲשַׁלֵּם.
Yea, in the presence	נֶגְדָה נָּא
of all his people.	לְכָל עַמּוֹ׃
In the courts	בְּחַצְרוֹת
of the Lord's house,	בֵּית יְיָ
In the midst of thee, O Jerusalem.	בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָיִם.
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ׃

Praise	תהלים קי״ז הַלְלוּ
the Lord,	אֶת יְיָ
all ye nations;	כָּל גּוֹיִם.
Laud him,	שַׁבְּחוּהוּ
all ye peoples.	כָּל הָאֻמִּים׃
For mighty toward us	כִּי גָבַר עָלֵינוּ
is his lovingkindness;	חַסְדּוֹ
And the truth of the Lord	וֶאֱמֶת יְיָ
endureth for ever,	לְעוֹלָם.
Praise ye the Lord.	הַלְלוּיָהּ׃

O give thanks to the Lord,	תהלים קי״ח הוֹדוּ לַיְיָ
For he is good;	כִּי טוֹב.
[4]For	כִּי
for ever	לְעוֹלָם
endureth his mercy.	חַסְדּוֹ׃

---

1) Or, The whole of man is delusion. 2) Or. Grievous. 3) Or. O Lord. truly I am thy servant. 4) Or, "For his mercy endureth for ever".

as well as the great.	עִם הַגְּדֹלִים׃
May the Lord increase you,	יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם.
Yourselves	עֲלֵיכֶם
and your children.	וְעַל בְּנֵיכֶם׃
Blessed be ye	בְּרוּכִים אַתֶּם
of the Lord,	לַייָ.
Who made	עֹשֵׂה
heaven and earth.	שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃
The heavens	הַשָּׁמַיִם
are the heavens of the Lord;	שָׁמַיִם לַייָ.
But the earth	וְהָאָרֶץ נָתַן
hath he given to the children of men.	לִבְנֵי אָדָם׃
Not the dead	לֹא הַמֵּתִים
praise the Lord,	יְהַלְלוּ יָהּ.
Neither all they that go down	וְלֹא כָּל יֹרְדֵי
into silence;	דוּמָה׃
But we	וַאֲנַחְנוּ
will praise the Lord	נְבָרֵךְ יָהּ
From this time forth	מֵעַתָּה
and for evermore,	וְעַד עוֹלָם
Praise ye the Lord!	הַלְלוּיָהּ׃

I love [1]*the Lord,*	תהלים קט״ז אָהַבְתִּי
for the Lord heareth	כִּי יִשְׁמַע יְיָ.
my voice	אֶת קוֹלִי
and my supplications.	תַּחֲנוּנָי׃
Because he inclined his ear	כִּי הִטָּה אָזְנוֹ
unto me,	לִי.
Therefore throughout my days	וּבְיָמַי
I will call *upon him.*	אֶקְרָא׃

There compassed me	אֲפָפוּנִי
the bands of death,	חֶבְלֵי מָוֶת
And the pains of the nether-world	וּמְצָרֵי שְׁאוֹל
took hold upon me;	מְצָאוּנִי.
Trouble and sorrow	צָרָה וְיָגוֹן
I found.	אֶמְצָא׃
Then I called upon the name of the Lord;	וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא.
O Lord, I beseech thee,	אָנָּה יְיָ
deliver my soul.	מַלְּטָה נַפְשִׁי׃
Gracious is the Lord	חַנּוּן יְיָ
and righteous;	וְצַדִּיק.
And our God	וֵאלֹהֵינוּ
is merciful.	מְרַחֵם׃
The Lord guardeth the simple;	שֹׁמֵר פְּתָאִים יְיָ.
I was [2]brought low,	דַּלּוֹתִי
and he saved me.	וְלִי יְהוֹשִׁיעַ׃
Return, O my soul,	שׁוּבִי נַפְשִׁי
unto thy rest,	לִמְנוּחָיְכִי.
For the Lord	כִּי יְיָ
hath [3]dealt kindly with thee.	גָּמַל עָלָיְכִי׃
For thou hast delivered	כִּי חִלַּצְתָּ
my soul	נַפְשִׁי
from death,	מִמָּוֶת
Mine eyes	אֶת עֵינִי
from tears,	מִן דִּמְעָה.
My feet	אֶת רַגְלִי
from [4]falling.	מִדֶּחִי׃
I will walk	אֶתְהַלֵּךְ
before the Lord	לִפְנֵי יְיָ.

---

1) Or, that the Lord heareth, etc. 2) Or, in misery. 3) Or, rewarded thee. 4) Or, slipping.

"The right hand of the Lord	יְמִין יְיָ
is exalted,	רוֹמֵמָה.
The right hand of the Lord	יְמִין יְיָ
doeth valiantly.	עֹשָׂה חָיִל:
I shall not die,	לֹא אָמוּת
but I shall live,	כִּי אֶחְיֶה.
And declare	וַאֲסַפֵּר
the works of the Lord.	מַעֲשֵׂי יָהּ:
The Lord hath chastened me sore,	יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ.
But unto death	וְלַמָּוֶת
he hath not given me over.	לֹא נְתָנָנִי:
Open to me	פִּתְחוּ לִי
the gates of righteousness,	שַׁעֲרֵי צֶדֶק.
I will enter into them;	אָבֹא בָם
I will give thanks unto the Lord.	אוֹדֶה יָהּ:
This is the gate of the Lord,	זֶה הַשַּׁעַר לַייָ.
The righteous	צַדִּיקִים
shall enter into it.	יָבֹאוּ בוֹ:
I will thank thee,	אוֹדְךָ
for thou hast answered me,	כִּי עֲנִיתָנִי.
And thou hast become unto me	וַתְּהִי לִי
a salvation.	לִישׁוּעָה:

[5]אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי. וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה:

The stone	אֶבֶן
which the builders rejected	מָאֲסוּ הַבּוֹנִים
Is become	הָיְתָה
the chief corner-stone.	לְרֹאשׁ פִּנָּה:

אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים. הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה:

From the Lord	מֵאֵת יְיָ
hath this come to pass,	הָיְתָה זֹּאת.
It is marvellous	הִיא נִפְלָאת
in our eyes.	בְּעֵינֵינוּ:

מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת. הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ:

This day	זֶה הַיּוֹם
hath the Lord made,	עָשָׂה יְיָ
Let us rejoice	נָגִילָה
and be glad thereon.	וְנִשְׂמְחָה בוֹ:

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ. נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ:

We beseech thee, O Lord,	אָנָּא יְיָ
save now.	הוֹשִׁיעָה נָּא:

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא:

We beseech thee, O Lord,	אָנָּא יְיָ
send now prosperity.	הַצְלִיחָה נָא:

אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא:

Blessed be he that cometh	בָּרוּךְ הַבָּא
in the name of the Lord,	בְּשֵׁם יְיָ.
We have blessed you	בֵּרַכְנוּכֶם
out of the house of the Lord.	מִבֵּית יְיָ:

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ. בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ:

The Lord is [1]God,	אֵל יְיָ
and he hath given us light,	וַיָּאֶר לָנוּ
Bind the feast-*offering*	אִסְרוּ חַג
with [2]cords	בַּעֲבֹתִים.
[3]unto the horns	עַד קַרְנוֹת
of the altar.	הַמִּזְבֵּחַ:

אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ חַג בַּעֲבֹתִים. עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ:

---

1) Or, mighty. 2) Or, branches of myrtle. 3) Or, *leading it* up to the horns, etc.

4) מכאן עד סוף המזמור כופלין כל פסוק, ויסודו בסוכה ל״ח ע״א ממקום שנהגו לכפול יכפול, והטעם מבואר ברש״י שם.

Let Israel now say,	יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל.
That	כִּי
his mercy *endureth* for ever.	לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
Let now say	יֹאמְרוּ נָא
the house of Aaron,	בֵית אַהֲרֹן.
That	כִּי
his mercy *endureth* for ever.	לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
Let now say	יֹאמְרוּ נָא
they that fear the Lord,	יִרְאֵי יְיָ.
That	כִּי
his mercy *endureth* for ever.	לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

Out of [1]distress	מִן הַמֵּצַר
I called upon the Lord;	קָרָאתִי יָּהּ.
The Lord answered me [2]with enlargement.	עָנָנִי בַמֶּרְחַב יָהּ:
The Lord is for me,	יְיָ לִי
I will not fear;	לֹא אִירָא.
What can man do unto me?	מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם:
The Lord is for me,	יְיָ לִי
Among them that help me;	בְּעֹזְרָי.
Therefore shall I see *my desire*	וַאֲנִי אֶרְאֶה
upon them that hate me.	בְשֹׂנְאָי:
It is better	טוֹב
to take refuge in the Lord	לַחֲסוֹת בַּייָ.
Than to put confidence	מִבְּטֹחַ
in man.	בָּאָדָם:
It is better	טוֹב
to take refuge in the Lord	לַחֲסוֹת בַּייָ.
Than to put confidence	מִבְּטֹחַ
in princes.	בִּנְדִיבִים:
All nations	כָּל גּוֹיִם
compassed me about;	סְבָבוּנִי.
In the name of the Lord	בְּשֵׁם יְיָ
I will cut them off.	כִּי אֲמִילַם:
They [3]beset me round,	סַבּוּנִי
yea, they compassed me about;	גַם סְבָבוּנִי.
In the name of the Lord	בְּשֵׁם יְיָ
I will cut them off.	כִּי אֲמִילַם:
They compassed me about	סַבּוּנִי
like bees;	כִדְבֹרִים
They were quenched	דֹּעֲכוּ
as the fire of thorns;	כְּאֵשׁ קוֹצִים.
In the name of the Lord	בְּשֵׁם יְיָ
I will cut them off.	כִּי אֲמִילַם:
Thou didst thrust me sore,	דָּחֹה דְחִיתַנִי.
that I might fall,	לִנְפֹּל
But the Lord helped me.	וַייָ עֲזָרָנִי:
My strength and song	עָזִּי וְזִמְרָת
is the Lord,	יָהּ.
And he was to me	וַיְהִי לִי
a salvation.	לִישׁוּעָה:
The voice of rejoicing	קוֹל רִנָּה
and salvation	וִישׁוּעָה
is in the tents	בְּאָהֳלֵי
of the righteous;	צַדִּיקִים.
"The right hand of the Lord	יְמִין יְיָ
doeth valiantly."	עֹשָׂה חָיִל:

---

[1] Or, straitness. [2] Or, *and set me* in a large place. [3] Or, compassed me about.

תפלת מוסף לראש חדש.

ADDITIONAL SERVICE FOR NEW MOON

(See translation, p. 122.)

The following prayers till וּבְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, p. 204, are to be said standing. When praying in a congregation of not less than ten men the Reader repeats the שמונה עשרה aloud (חזרת הש״ץ), beginning with ברוך אתה ה׳.

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא . הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ: אֲדֹנָי . שְׂפָתַי תִּפְתָּח . וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ . אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . אֱלֹהֵי אַבְרָהָם . אֱלֹהֵי יִצְחָק. וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב . הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן . גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים. וְקוֹנֵה הַכֹּל . וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת . וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי . מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה . רַב לְהוֹשִׁיעַ :

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד . מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים . סוֹמֵךְ נוֹפְלִים . וְרוֹפֵא חוֹלִים . וּמַתִּיר אֲסוּרִים . וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ . בַּעַל גְּבוּרוֹת. וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ . מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

When the Reader repeats (חזרת הש״ץ) שמונה עשרה say here (נקדש) קדושה, which see here below the rule.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

When the Reader repeats the שמונה עשרה, the following קדושה is said after מחיה המתים.

Cong. & Reader. נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם. כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ . וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

Cong. & Reader. קָדוֹשׁ . קָדוֹשׁ . קָדוֹשׁ . יְיָ צְבָאוֹת. מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

Reader. לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

Cong. & Reader. בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

Reader וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

Cong. & Reader. יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם . אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר . הַלְלוּיָהּ:

Reader לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ . וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ . וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

The Reader continues ראשי חדשים on next page.

אֵלִי אַתָּה	My God art thou,
וְאוֹדֶךָּ .	and I will thank thee;
אֱלֹהַי	[1]My God,
אֲרוֹמְמֶךָּ :	I will exalt thee.

אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ . אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ :

הוֹדוּ לַיְיָ	Give thanks unto the Lord,
כִּי טוֹב .	for he is good,
כִּי	For
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :	his mercy *endureth* for ever.

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב . כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :

יְהַלְלוּךָ	*There* shall praise thee,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
כָּל מַעֲשֶׂיךָ	all thy works,
וַחֲסִידֶיךָ	and thy pious ones,
צַדִּיקִים	the just
עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ .	who do thy will,
וְכָל עַמְּךָ	and all thy people,
בֵּית יִשְׂרָאֵל	the house of Israel,
בְּרִנָּה יוֹדוּ	with exultation shall thank,
וִיבָרְכוּ	and bless,
וִישַׁבְּחוּ	and praise,
וִיפָאֲרוּ	and glorify,
וִירוֹמְמוּ	and extol,
וְיַעֲרִיצוּ	and reverence,
וְיַקְדִּישׁוּ	and hallow,
וְיַמְלִיכוּ	and proclaim as King
אֶת שִׁמְךָ	thy name,
מַלְכֵּנוּ .	O our King;
כִּי לְךָ טוֹב	for unto thee is good
לְהוֹדוֹת .	to give thanks,
וּלְשִׁמְךָ נָאֶה	and unto thy name is becoming
לְזַמֵּר .	to sing praises,
כִּי מֵעוֹלָם	because from everlasting
וְעַד עוֹלָם	unto everlasting
אַתָּה אֵל :	thou art God.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ .	Blessed art thou, O Lord,
מֶלֶךְ	a King
מְהֻלָּל	extolled
בַּתִּשְׁבָּחוֹת :	with praises.

CONTINUATION OF THE SERVICE.

On New Moon and Intermediate Days of Festivals the service is continued as follows, Full-Kaddish, p. 189, Order of Reading the Law, p. 183, Reading of the Law, אשרי and ובא לציון, p. 181, חצי קדיש p. 182, and then the Additional service is continued (for New Moon, p. 201; for Intermediate Days, p. 215)

On New Moon falling on Sabbath, and on Festivals the service is continued as follows, Full-Kaddish, p. 132, Order of Reading the Law, p. 183, Reading of the Law, then, on New Moon falling on Sabbath, יקום פורקן, p. 150, etc., Half-Kaddish, p. 161, and Additional Service, p. 162; while on Festivals אשרי p. 159, Half-Kaddish, p. 161, and Additional Service, p. 215. are continued.

On Chanukah the service is continued as follows, Half-Kaddish, p. 182, Order of Reading the Law, p. 183, אשרי and ובא לציון, p. 181, Full-Kaddish, p. 189, עלינו etc. till the end of week-day service.

---

[1] Or, *Thou art* my God.

יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה,	and of this New Moon
נַעֲשֶׂה	we will [3]prepare
וְנַקְרִיב	and [4]offer up
לְפָנֶיךָ	before thee
בְּאַהֲבָה.	in love,
כְּמִצְוַת	according to the precept
רְצוֹנֶךָ.	of thy will,
כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ	as thou hast written
עָלֵינוּ	for us
בְּתוֹרָתֶךָ.	in thy Law
עַל יְדֵי מֹשֶׁה	by the hand of Moses,
עַבְדֶּךָ.	thy servant,
מִפִּי כְבוֹדֶךָ.	by the mouth of thy glory,
כָּאָמוּר:	as it is said.

See translation on page 167.

[1]וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ
עֹלָה לַיְיָ. פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם
וְאַיִל אֶחָד. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
שִׁבְעָה תְּמִימִם:

[2]וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר. שְׁלֹשָׁה
עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל.
וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ. וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ. וְשָׂעִיר לְכַפֵּר.
וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. חַדֵּשׁ
עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה
וְלִבְרָכָה. לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה,
לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה. לְפַרְנָסָה
וּלְכַלְכָּלָה. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם.
לִמְחִילַת חֵטְא וְלִסְלִיחַת עָוֹן.
(during a leap year say:— וּלְכַפָּרַת פָּשַׁע):
כִּי בְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בָּחַרְתָּ מִכָּל
הָאֻמּוֹת. וְחֻקֵּי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לָהֶם
קָבָעְתָּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ
יִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר
בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל. וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה
תְקַבֵּל בְּרָצוֹן. וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד
עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן
בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר
שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

When the Reader says מודים, the Congregation say in an undertone מודים דרבנן, which see below.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.
צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר
וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ
הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ. וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת
לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל
נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת. עֶרֶב
וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב. כִּי לֹא כָלוּ

When the Reader says מודים אנחנו לך, the Congregation say in an undertone the following:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר.
יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ. עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ
וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ. וְתֶאֱסוֹף
גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ.
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. עַל
שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

---

[1] במדבר כ״ח י״א. [2] ע״פ במדבר כ״ח י״ב–ט״ו.

[3] Heb., make. [4] Heb., bring.

The [1]beginnings of the months	רָאשֵׁי חֳדָשִׁים
thou didst [2]assign to thy people	לְעַמְּךָ נָתָתָּ.
for a season of atonement	זְמַן כַּפָּרָה
unto all their generations.	לְכָל תּוֹלְדוֹתָם׃
While they offered	בִּהְיוֹתָם מַקְרִיבִים
before thee	לְפָנֶיךָ
acceptable sacrifices,	זִבְחֵי רָצוֹן
and goats	וּשְׂעִירֵי
for a sin-offering	חַטָּאת
to atone for them,	לְכַפֵּר בַּעֲדָם.
a memorial for all of them	זִכָּרוֹן לְכֻלָּם
they were,	יִהְיוּ.
and the salvation	וּתְשׁוּעַת
of their soul	נַפְשָׁם
from the hand of the enemy.	מִיַּד שׂוֹנֵא׃
A new altar	מִזְבֵּחַ חָדָשׁ
establish thou in Zion,	בְּצִיּוֹן תָּכִין.
and the burnt-offering	וְעוֹלַת
of the New Moon	רֹאשׁ חֹדֶשׁ
we will offer upon it,	נַעֲלֶה עָלָיו.
and he-goats	וּשְׂעִירֵי עִזִּים
we will [3]prepare	נַעֲשֶׂה
with willingness,	בְּרָצוֹן.
and in the service	וּבַעֲבוֹדַת
of the sanctuary	בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
we will all of us rejoice,	נִשְׂמַח כֻּלָּנוּ.
and in the songs of David	וּבְשִׁירֵי דָוִד
thy servant,	עַבְדֶּךָ
which were *once* heard	הַנִּשְׁמָעִים
in thy city,	בְּעִירֶךָ
which were chanted	הָאֲמוּרִים
before thy altar.	לִפְנֵי מִזְבְּחֶךָ׃
Everlasting love	אַהֲבַת עוֹלָם
bring thou unto them,	תָּבִיא לָהֶם
and the covenant of the fathers	וּבְרִית אָבוֹת
remember unto the children.	לַבָּנִים תִּזְכּוֹר׃
And bring us	וַהֲבִיאֵנוּ
into Zion thy city	לְצִיּוֹן עִירְךָ
with exultation,	בְּרִנָּה.
and into Jerusalem	וְלִירוּשָׁלַיִם
thy sanctuary	בֵּית מִקְדָּשְׁךָ
with everlasting joy.	בְּשִׂמְחַת עוֹלָם.
And there we will [3]prepare	וְשָׁם נַעֲשֶׂה
before thee	לְפָנֶיךָ
the offerings	אֶת קָרְבְּנוֹת
of our obligations,	חוֹבוֹתֵינוּ.
the [5]continual offerings	תְּמִידִים
according to their order,	כְּסִדְרָם.
and the additional offerings	וּמוּסָפִים
according to their law.	כְּהִלְכָתָם׃
And the additional offering	וְאֶת מוּסַף

---

1) Or, New Moons. 2) Heb., give. 3) Heb., make. 4) Heb., said. 5) Or, daily.

When a Festival occurs on Sabbath, begin Kiddush here, but on a week-day, and in the synagogue even on Sabbath, Kiddush begins with ברוך אתה יי, which see below.

For translation see p. 32.

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר[1]

יוֹם הַשִּׁשִּׁי: וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ. כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

On wine סַבְרִי מָרָנָן וְרַבּוֹתַי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

On bread בִּרְשׁוּת מָרָנָן וְרַבּוֹתַי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.

אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ	who hath chosen us
מִכָּל עָם.	from all peoples,
וְרוֹמְמָנוּ	and exalted us
מִכָּל לָשׁוֹן.	above all tongues,
וְקִדְּשָׁנוּ	and sanctified us
בְּמִצְוֹתָיו.	by his commandments.
וַתִּתֶּן לָנוּ.	And thou hast given us,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God,
בְּאַהֲבָה	in love
לשבת.	For Sabbath
שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה	Sabbaths for rest
וּ) מוֹעֲדִים	and ²set feasts
לְשִׂמְחָה.	for joy,
חַגִּים	festivals
וּזְמַנִּים	and *festive* seasons
לְשָׂשׂוֹן.	for gladness;
אֶת יוֹם	the day
(For שבת הַשַּׁבָּת הַזֶּה	of this Sabbath
וְאֶת יוֹם)	and the day
For Passover חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה	of this Feast of Unleavened Bread,
זְמַן חֵרוּתֵנוּ	the season of our Freedom;
For Pentecost חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה	of the Feast of Weeks,
זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ	the season of the Giving of the Law;
For Tabernacles חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה	of the Feast of Tabernacles,
זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ	the season of our Rejoicing;
For Shemini Azereth and Simchath Torah.	
הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה	of this Eighth-day Feast of Solemn Assembly,
זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ	the season of our Rejoicing
(For Sabbath בְּאַהֲבָה)	in love;
מִקְרָא קֹדֶשׁ	a holy convocation
זֵכֶר	*as* a memorial
לִיצִיאַת מִצְרָיִם.	of the departure from Egypt;
כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ	for us thou hast chosen,
וְאוֹתָנוּ	and us
קִדַּשְׁתָּ	thou hast sanctified
מִכָּל הָעַמִּים	above all the peoples,
(For Sabbath וְשַׁבָּת)	and Sabbath
וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ	and thy holy ²set feasts
(For Sabbath בְּאַהֲבָה	in love
וּבְרָצוֹן)	and in favor,

---

[1] חצי הפסוק האחרון של בראשית א׳ עד סוף פסוק ג׳ מהפרק ב׳.

2) Or, appointed seasons.

רַחֲמֶיךָ. וְהַמְרַחֵם. כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

On Chanukah say here על הנסים, which see below.

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ. וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says here אלהינו which see here below the rule.

שִׂים שָׁלוֹם. טוֹבָה וּבְרָכָה. חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ. בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ. כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה. וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

The Reader in repeating the שמונה עשרה reads only up to בשלום, and then Full-Kaddish, p. 170.

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע. וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ. וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְיָ צוּרִי גֹּאֲלִי:

Make 3 steps backwards and say:—

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת. וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם: כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

On Chanukah the following is said after קוינו לך.

עַל הַנִּסִּים. וְעַל הַפֻּרְקָן. וְעַל הַגְּבוּרוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת. וְעַל הַמִּלְחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ. בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה.

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל. חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו. כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ. וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם. דַּנְתָּ אֶת דִּינָם. נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים. וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים. וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ. וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ. וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ. וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says the following before שים שלום.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ. הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ. וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

Continue as follows: עלינו, p. 176, the Psalm of the day (see vol. I. p. 121 to p. 126) and ברכי נפשי.

תפלה לשלש רגלים, לערבית, שחרית ומנחה.

SERVICE FOR PASSOVER, PENTECOST and TABERNACLES,

in the EVENING, MORNING and AFTERNOON.

הנוסחא של אתה בחרתנו מוזכרת ביומא פ'ז ע'ב; ותתן לנו— בברכות ל'ג ע'ב; והשיאנו— בירושלמי ברכות ה'ט ובמס' סופרים פי'ט הלכה ז'. ושלש אלה הן הברכה האמצעית משבע הברכות של תפלת המועדים ונקראת „קדושת היום״ (ביצה י'ז ור״ה י'ב). ותודיענו חברו רב ושמואל כדאיתא בברכות ל'ג ע'ב „רב ושמואל תקינו לן מרגניתא בבבל, ותודיענו״ וכו'. בכל התפלות הנזכרות ישנן חלופי נוסחאות רבות.

On the Eve of Festivals, Afternoon Service is said as on Friday; see Laws on p. 8.

The Evening Service for Festivals begins with ברכו on p. 19 to שמונה עשרה on p. 25, and the following שמונה עשרה is then continued.

Should the evening of the Festival fall on Friday, מזמור שיר ליום השבת, p. 12, is said before the Evening Service.

The Morning Service for Festivals begins with מה טובו, p. 36, as on Sabbath, till גאל ישראל, p. 121 and then the following שמונה עשרה is continued.

The Afternoon Service for Festivals begins with אשרי and ובא לציון, p. 181, and then the following שמונה עשרה is continued. (On Sabbath, the Reading of the Law takes place before שמונה עשרה)

The following prayers till ובשנים קדמוניות, p. 212 are to be said standing. In the Morning Service, when praying in a congregation of not less than ten men, the Reader repeats the שמונה עשרה aloud (חזרת הש״ץ), beginning wth ברוך אתה ה׳.

כי שם יי is said only at the Afternoon Service.

See translation on page 1:2.

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא . הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

אֲדֹנָי . שְׂפָתַי תִּפְתָּח . וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ . אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . אֱלֹהֵי אַבְרָהָם . אֱלֹהֵי יִצְחָק. וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב . הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן . גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים. וְקוֹנֵה הַכֹּל . וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת . וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי . מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה . רַב לְהוֹשִׁיעַ :

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד . מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים . וְרוֹפֵא חוֹלִים . וּמַתִּיר אֲסוּרִים . וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ . בַּעַל גְּבוּרוֹת. וּמִי דוֹמֶה לָּךְ . מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

When the Reader repeats שמונה עשרה, say here קדושה (נקדש), which see below the rule.

When the Reader repeats the שמונה עשרה, the following קדושה is said after מחיה המתים.

Cong. & Reader. נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם. כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ . וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

Cong. & Reader קָדוֹשׁ . קָדוֹשׁ . קָדוֹשׁ . יְיָ צְבָאוֹת. מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

Reader. אָז . בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק

בְּשִׂמְחָה	in joy
וּבְשָׂשׂוֹן	and in gladness:
הִנְחַלְתָּנוּ׃	thou hast caused us to inherit.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
מְקַדֵּשׁ	*who* sanctifieth
(For Sabbath. הַשַּׁבָּת	the Sabbath,
וְ) יִשְׂרָאֵל	and Israel
וְהַזְּמַנִּים׃	and the *festive* seasons

On a week-day say here שהחינו, which see on next page, but on Saturday night add the following Habdalah before שהחינו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
בּוֹרֵא	*who* createth
מְאוֹרֵי הָאֵשׁ׃	the light of the fire.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
הַמַּבְדִּיל	*who* maketh a distinction
בֵּין קֹדֶשׁ	between holy
לְחוֹל.	and [1]profane,
בֵּין אוֹר	between light
לְחֹשֶׁךְ.	and darkness,
בֵּין יִשְׂרָאֵל	between Israel
לָעַמִּים.	and the peoples,
בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי	between the seventh day
לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה.	and the six days of labor.
בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת	Between the holiness of *the* Sabbath
לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב	and the holiness of *the* Festival
הִבְדַּלְתָּ.	thou hast made a distinction,
וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי	and the sixth day
מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה	above the six days of labor.
קִדַּשְׁתָּ.	thou hast sanctified;
הִבְדַּלְתָּ	thou hast distinguished,
וְקִדַּשְׁתָּ	and thou hast sanctified
אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל	thy people Israel
בִּקְדֻשָּׁתֶךָ׃	by thy holiness.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
הַמַּבְדִּיל	*who* maketh a distinction
בֵּין קֹדֶשׁ	between holy
לְקֹדֶשׁ׃	and holy.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
שֶׁהֶחֱיָנוּ	who hath preserved us alive,
וְקִיְּמָנוּ	and hath sustained us,
וְהִגִּיעָנוּ	and enabled us to reach
לַזְּמַן הַזֶּה׃	(*to*) this season.

On the last 2 nights of Passover שהחינו is not said.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed *art* thou, *O* Lord
אֱלֹהֵינוּ	our God
מֶלֶךְ הָעוֹלָם.	King of the universe,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ	who hath sanctified us
בְּמִצְוֹתָיו	by his commandments,
וְצִוָּנוּ	and hath commanded us
לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה׃	to dwell in the Tabernacle.

---

1) Or, unholy

For Sabbath.	לשבת
Sabbaths for rest;	שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה
and ¹set feasts	וּ) מוֹעֲדִים
for joy,	לְשִׂמְחָה.
festivals	חַגִּים
and *festive* seasons	וּזְמַנִּים
for gladness,	לְשָׂשׂוֹן.
the day	אֶת יוֹם
For Sabbath.	לשבת
of this Sabbath	(הַשַּׁבָּת הַזֶּה
and the day	וְאֶת יוֹם)
For Passover.	לפסח
of this feast of Unleavened bread,	חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה.
the season of our Freedom,	זְמַן חֵרוּתֵנוּ
For Pentecost.	לשבועות
of this Feast of Weeks,	חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה.
the season	זְמַן
of the Giving of our Law,	מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ
For Tabernacles.	לסוכות
of this Feast of Tabernacles,	חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה.
the season of our Gladness,	זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ
For Shemini Azereth and Simchath Torah.	
this Eighth-day Feast of Solemn Assembly,	הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה
the season of our Gladness,	זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ
For Sabbath.	לשבת
in love,	(בְּאַהֲבָה)
a holy convocation,	מִקְרָא קֹדֶשׁ.
as a memorial	זֵכֶר
of the departure from Egypt.	לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

and free-will festivals.	וְחַגֵּי נְדָבָה:
And thou hast given us as an heritage	וַתּוֹרִישֵׁנוּ
the holiness of the Sabbath,	קְדֻשַּׁת שַׁבָּת
and the glory of the set feast,	וּכְבוֹד מוֹעֵד
and the celebration	וַחֲגִיגַת
of the festival.	הָרֶגֶל:
And thou hast made a distinction,	וַתַּבְדֵּל
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
between holy and ²profane,	בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל.
between light and darkness,	בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ.
between Israel	בֵּין יִשְׂרָאֵל
and the peoples;	לָעַמִּים.
between the seventh day	בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי
and the six days of labor;	לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה.
between the holiness of *the* Sabbath	בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת
and the holiness of *the* festival	לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב
thou hast made a distinction,	הִבְדַּלְתָּ.
and the sixth day	וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי
above the six days of labor,	מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה
thou hast sanctified;	קִדַּשְׁתָּ.
thou hast distinguished	הִבְדַּלְתָּ
and thou hast sanctified	וְקִדַּשְׁתָּ
thy people Israel	אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
by thy holiness.	בִּקְדֻשָּׁתֶךָ:

---

1) Or, appointed seasons. 2) Or, unholy.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ	Thou hast chosen us
מִכָּל הָעַמִּים.	from all peoples;
אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ.	thou hast loved us,
וְרָצִיתָ בָּנוּ.	and hast taken pleasure in us,
וְרוֹמַמְתָּנוּ	and hast exalted us
מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת.	above all tongues,
וְקִדַּשְׁתָּנוּ	and thou hast sanctified us
בְּמִצְוֹתֶיךָ.	by thy commandments,
וְקֵרַבְתָּנוּ	and thou hast brought us near,
מַלְכֵּנוּ	O our King,
לַעֲבוֹדָתֶךָ.	unto thy service,
וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ	and thy great and holy name
עָלֵינוּ קָרָאתָ:	thou hast called upon us.

On Saturday night say here ותודיענו, which see below the rule.

וַתִּתֶּן לָנוּ	And thou hast given us,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
בְּאַהֲבָה	in love

מַשְׁמִיעִים קוֹל. מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים. לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

Cong. & Reader בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

Reader. מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ. וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ. כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ. מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן. בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן. תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ. כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

Cong. & Reader. יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם. אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הַלְלוּיָהּ:

Reader לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ. וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ. וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

ותודיענו is said on Saturday night before ותתן לנו.

וַתּוֹדִיעֵנוּ	And thou hast made known unto us,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
אֶת מִשְׁפְּטֵי	the judgments
צִדְקֶךָ.	of thy righteousness,
וַתְּלַמְּדֵנוּ	and thou hast taught us
לַעֲשׂוֹת	to perform
חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ:	the statutes of thy will.
וַתִּתֶּן לָנוּ	And thou hast given unto us,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ.	O Lord our God,
מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים	righteous judgments,
וְתוֹרוֹת אֱמֶת.	and true laws,
חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים:	good statutes and commandments,
וַתַּנְחִילֵנוּ	And thou hast caused us to inherit
זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן	seasons of rejoicing,
וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ	and holy set feasts

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם . וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל . וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן . וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

When the Reader says מודים, the Congregation say in an undertone מודים דרבנן, which see below.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ . שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ . עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ . וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ . וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ . וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת . עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם . הַטּוֹב . כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ . וְהַמְרַחֵם . כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ :

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת . הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ . וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שלום רב is said in the Evening and Afternoon Service.

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם. כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם :

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says here אלהינו, which see here below the rule.

שים שלום is said in the Morning Service only.

שִׂים שָׁלוֹם . טוֹבָה וּבְרָכָה . חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים . עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ . בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ . כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה. וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ

When the Reader says מודים אנחנו לך, the Congregation say in an undertone the following:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ . שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית . בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ . עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ . כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ . וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ . לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ . וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says the following before שים שלום.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי משֶׁה עַבְדֶּךָ . הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ . וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ. וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע. וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ. וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה. לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

On Passover say:— חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה:

On Pentecost say:— חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה:

On Tabernacles say:— חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה:

On Shemini Azereth and Simchath Torah. הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה:

זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְהַשִּׂיאֵנוּ	And bestow upon us,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
אֶת בִּרְכַּת	the blessing
מוֹעֲדֶיךָ.	of thy set feasts
לְחַיִּים	for life
וּלְשָׁלוֹם.	and for peace,
לְשִׂמְחָה	for joy
וּלְשָׂשׂוֹן.	and for gladness
כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ	as it has pleased thee,
וְאָמַרְתָּ	and thou hast promised
לְבָרְכֵנוּ:	to bless us.
לשבת	For Sabbath.
(אֱלֹהֵינוּ	Our God
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.	and God of our fathers,
רְצֵה	[1]be pleased
בִּמְנוּחָתֵנוּ).	with our rest.
קַדְּשֵׁנוּ	Sanctify us
בְּמִצְוֹתֶיךָ	with thy commandments,
וְתֵן חֶלְקֵנוּ	and grant our portion
בְּתוֹרָתֶךָ.	in thy Law;
שַׂבְּעֵנוּ	satisfy us
מִטּוּבֶךָ	with thy goodness,
וְשַׂמְּחֵנוּ	and gladden us
בִּישׁוּעָתֶךָ.	with thy salvation,
וְטַהֵר לִבֵּנוּ	and purify our heart
לְעָבְדְּךָ	to serve thee
בֶּאֱמֶת.	in truth;
וְהַנְחִילֵנוּ	and let us inherit,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
לשבת	For Sabbath.
(בְּאַהֲבָה	in love
וּבְרָצוֹן)	and in [2]favor,
בְּשִׂמְחָה	in joy
וּבְשָׂשׂוֹן	and in gladness,
לשבת	For Sabbath.
(שַׁבָּת	the Sabbath
ו) מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ.	and thy holy set feasts;
וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל	and may be glad Israel
מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ:	who sanctify thy name
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
מְקַדֵּשׁ	who sanctifiest
לשבת	For Sabbath.
(הַשַּׁבָּת	the Sabbath,
וְ) יִשְׂרָאֵל	and Israel,
וְהַזְּמַנִּים:	and the seasons.

---

1) Or, accept. 2) Or, pleasure.

תפלת מוסף לשלש רגלים.

ADDITIONAL SERVICE FOR PASSOVER, PENTECOST and TABERNACLES

See translation on page 162.

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא. הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ: אֲדֹנָי. שְׂפָתַי תִּפְתָּח. וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק. וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים. וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת. וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי. מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה. רַב לְהוֹשִׁיעַ:

משיב הרוח is to be said from Musaf of שמיני עצרת till the Afternoon Service of the first day of Passover.

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים. וְרוֹפֵא חוֹלִים. וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ. בַּעַל גְּבוּרוֹת. וּמִי דוֹמֶה לָּךְ. מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

When the Reader repeats שמונה עשרה, say here קדושה (נעריצך), which see below the rule.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

When the Reader repeats the שמונה עשרה, the following קדושה is said after מחיה המתים.

See translation on page 162.

Reader. נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ. כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ. הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

Cong. & Reader. קָדוֹשׁ. קָדוֹשׁ. קָדוֹשׁ. יְיָ צְבָאוֹת. מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

Reader. כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

Cong. & Reader. בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

Reader. מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים. וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד. פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

Cong. & Reader.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: הוּא אֱלֹהֵינוּ. הוּא אָבִינוּ. הוּא מַלְכֵּנוּ. הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חָי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:

Cong. & Reader אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

The Reader, in repeating the שמונה עשרה, reads only up to בשלום, and then he continues Full-Kaddish, which see below the rule.

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע. וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ. וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

Make 3 steps backwards and say

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת. וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם. כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

CONTINUATION OF THE SERVICE.

At the Evening Service, Full-Kaddish (see below), Kiddish, p. 205, עלינו and Mourner's Kaddish, p. 30, are continued; and if it be Friday evening ויכלו, p. 28, till מקדש השבת, p. 29, are added before Full-Kaddish, with the exception of the first evening of Passover, when only ויכלו is said. On the first 2 evenings of Passover Kiddush in the synagogue is not said.

At the Morning Service Hallel, p. 193, is continued.

At the Afternoon Service Full-Kaddish (see below), עלינו and Mourner's Kaddish, p. 190, are continued.

The Reader says the following Kaddish, as specified above.

חזן Reader. יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְאִמְרוּ אָמֵן:

קהל וחזן Cong. & Reader יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

חזן Reader יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח. וְיִתְפָּאַר. וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא. וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא: בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא. תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא. דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל. קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God
וֵאלֹהֵי	and God
אֲבוֹתֵינוּ.	of our fathers,
מֶלֶךְ רַחֲמָן.	merciful King,
שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ	that thou mayest again have compassion upon us
וְעַל מִקְדָּשְׁךָ	and upon thy sanctuary
בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים.	in thine abundant mercy,
וְתִבְנֵהוּ	and rebuild it
מְהֵרָה	speedily,
וּתְגַדֵּל	and magnify
כְּבוֹדוֹ:	its glory.
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ.	Our Father, our King,
גַּלֵּה	reveal
כְּבוֹד	the glory
מַלְכוּתְךָ	of thy Kingdom
עָלֵינוּ	upon us
מְהֵרָה.	speedily,
וְהוֹפַע	and shine forth
וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ	and exalt thyself over us
לְעֵינֵי כָּל חָי.	in the sight of all living,
וְקָרֵב	and bring together
פְּזוּרֵינוּ	our scattered ones
מִבֵּין הַגּוֹיִם.	from among the nations
וּנְפוּצוֹתֵינוּ	and our dispersed
כַּנֵּס	gather thou
מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ:	from the uttermost parts of the earth.
וַהֲבִיאֵנוּ	And bring us
לְצִיּוֹן עִירְךָ	into Zion thy city
בְּרִנָּה.	with exultation,
וְלִירוּשָׁלַיִם	and in Jerusalem,
בֵּית מִקְדָּשְׁךָ	*the place of* thy sanctuary,
בְּשִׂמְחַת עוֹלָם.	with everlesting joy;
וְשָׁם נַעֲשֶׂה	and there we will prepare
לְפָנֶיךָ	before thee
אֶת קָרְבְּנוֹת	the offerings
חוֹבוֹתֵינוּ.	of our obligations,
תְּמִידִים	the continual offerings
כְּסִדְרָם.	according to their order,
וּמוּסָפִים	and the additional offerings
כְּהִלְכָתָם.	according to their law.
וְאֶת מוּסַף	And the additional offering
יוֹם	of the day
לשבת	For Sabbath
וְאֶת מוּסְפֵי	and the additional offerings
יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה	of this Sabbath
וְיוֹם	and the day

For Passover. חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה

For Pentecost. חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה

For Tabernacles חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה

for שמיני עצרת and שמחת תורה הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה.

See translation on page 208.

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים. אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ. וְרָצִיתָ בָּנוּ. וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת. וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (for Sabbath שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וּ)מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה. חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן. אֶת יוֹם (for Sabbath הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת יוֹם)

For Passover.

חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה. זְמַן חֵרוּתֵנוּ

For Pentecost.

חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה. זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ

For Tabernacles.

חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה. זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ

For Shemini Azereth and Simchath Torah.

הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ:

(for Sabbath בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

But because of our sins	[1] וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ
we have been exiled	גָּלִינוּ
from our land,	מֵאַרְצֵנוּ.
and removed far away	וְנִתְרַחַקְנוּ
from our country,	מֵעַל אַדְמָתֵנוּ.
and we are unable	וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים
to go up,	[2] לַעֲלוֹת
and to appear,	וְלֵרָאוֹת
and to prostrate ourselves	וּלְהִשְׁתַּחֲווֹת
before thee,	לְפָנֶיךָ.
and to perform	וְלַעֲשׂוֹת
our duties	חוֹבוֹתֵינוּ
in thy chosen house,	בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ.
in the great and holy house	בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ.
that thy name was called	שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ
upon it,	עָלָיו.
because of the hand	מִפְּנֵי הַיָּד
that hath been outstretched	שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה
against thy sanctuary.	בְּמִקְדָּשֶׁךָ:
May it be thy will,	יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ.

Cong. & Reader אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדֹנֵינוּ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

Reader וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

קהל חזן. יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם. אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הַלְלוּיָהּ:

Reader לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ. וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ. וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

The Reader continues .אתה בחרתנו

---

1) ברוקח ובטור א״ח ס׳ תפ״ז ובכל פו ס׳ צ״ב וע׳ ובכמה כתבי יד הנוסחא מפני בלי וי״ו. והספרדים אומרים: אלהינו ואלהי אבותינו מפני חטאינו וכו׳. 2) ברי״ה ויו״ב משמיטים התבות לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך. מפני שאינו זמני ראיה. (הרא״ש לסוף [illegible]

For Pentecost. לשבועות

And on the day of the first-fruits,	[1] וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים
when you offer	בְּהַקְרִיבְכֶם
a new meal-offering	מִנְחָה חֲדָשָׁה
to the Lord,	לַיְיָ
in your *feast of* weeks,	בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם.
a holy convocation	מִקְרָא קֹדֶשׁ
shall be to you;	יִהְיֶה לָכֶם
any servile work	כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
you shall not do.	לֹא תַעֲשׂוּ:

וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד. שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה:

Continue ומנחתם and אלהינו, p. 218.

For Tabernacles. לסוכות

And on the fifteenth day	[2] וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם
of the seventh month	לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
a holy convocation	מִקְרָא קֹדֶשׁ
shall be to you;	יִהְיֶה לָכֶם.
any servile work	כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
you shall not do,	לֹא תַעֲשׂוּ.
and you shall keep	וְחַגֹּתֶם
a feast to the Lord:	חַג לַיְיָ
seven days.	שִׁבְעַת יָמִים:

וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם יִהְיוּ:

Continue ומנחתם and אלהינו, p. 218.

On the first of the Intermediate Days of Tabernacles say:

And on the second day,	[3] וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי
young bullocks	פָּרִים בְּנֵי בָקָר
twelve,	שְׁנֵים עָשָׂר
two rams,	אֵילִם שְׁנָיִם.
he-lambs a year old	כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
fourteen,	אַרְבָּעָה עָשָׂר
without blemish.	תְּמִימִם:

[4] וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:

Continue ומנחתם and אלהינו, p. 218.

On the second of the Intermediate Days of Tabernacles say:

[4] וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:

Continue ומנחתם, p. 218.

[5] וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:

Continue ומנחתם and אלהינו, p. 218.

On the third of the Intermediate Days of Tabernacles say:

[5] וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:

Continue ומנחתם, p. 218.

---

1) במדבר כ״ח כ״ו וכ״ז. 2) שם כ״ט, י״ב–י״ג. 3) שם כ״ט י״ז. 4) שם כ׳. 5) שם כ״ג.

we will prepare	נַעֲשֶׂה
and offer up	וְנַקְרִיב
before thee	לְפָנֶיךָ
in love,	בְּאַהֲבָה.
according to the precept	כְּמִצְוַת
of thy will,	רְצוֹנֶךָ.
as thou hast written	כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ
for us	עָלֵינוּ
in thy Law	בְּתוֹרָתֶךָ.
by the hand of Moses,	עַל יְדֵי מֹשֶׁה
thy servant,	עַבְדֶּךָ.
by the mouth of thy glory,	מִפִּי כְבוֹדֶךָ.
as it is said.	כָּאָמוּר:

See translation on page 166.

For Sabbath [1] וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה תְּמִימִם. וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת
בְּשַׁבַּתּוֹ. עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:
[2](זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר):

And in the first month,	[3] וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
on the fourteenth day	בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם
of the month,	לַחֹדֶשׁ.
is passover to the Lord.	פֶּסַח לַיָי:
And on the fifteenth day	וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם
of this month	לַחֹדֶשׁ הַזֶּה
is a feast;	חָג.
seven days	שִׁבְעַת יָמִים
unleavened bread	מַצּוֹת
shall be eaten.	יֵאָכֵל:
On the first day	בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
shall be a holy convocation;	מִקְרָא קֹדֶשׁ.
any servile work	כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
you shall not do.	לֹא תַעֲשׂוּ:

From the third day of Passover והקרבתם only is said

And you shall offer	[4] וְהִקְרַבְתֶּם
a fire-offering,	אִשֶּׁה
a burnt-offering to the Lord;	עֹלָה לַיָי.
young bullocks,	פָּרִים בְּנֵי בָקָר
two	שְׁנַיִם
and one ram,	וְאַיִל אֶחָד.
and seven he-lambs	וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים
a year old;	בְּנֵי שָׁנָה
without blemish	תְּמִימִם
they shall be to you,	יִהְיוּ לָכֶם:

See translation on page 167.

[5] וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר. שְׁלֹשָׁה
עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל.
וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ. וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ. וְשָׂעִיר לְכַפֵּר.
וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

Continue אלהינו, p. 218

---

1) במדבר כ״ח ט׳. 2) התניא בשם רש״י ואבודרהם כתבו שלא לאמרה. 3) שם כ״ח ט״ז—י״ח. 4) שם כ״ח י״ט
5) ע״פ במדבר כ״ח. י״ט — ט״ו.

to their service,	לַעֲבוֹדָתָם.
and the Levites	וּלְוִיִּם
to their song	לְשִׁירָם
and to their psalmody,	וּלְזִמְרָם.
and restore Israel	וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל
to their habitations;	לִנְוֵיהֶם.
and there we will go up	וְשָׁם נַעֲלֶה
and appear,	וְנֵרָאֶה
and prostrate ourselves	וְנִשְׁתַּחֲוֶה
before thee	לְפָנֶיךָ
in our [3]three festivals of pilgrimage,	[1]בְּשָׁלֹשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֵינוּ
as it is written	כַּכָּתוּב
in our Law,	בְּתוֹרָתֶךָ.
Three times	[2]שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים
in the year	בַּשָּׁנָה
shall appear	יֵרָאֶה
all thy males	כָּל זְכוּרְךָ
before the Lord	אֶת פְּנֵי יְיָ
thy God	אֱלֹהֶיךָ
in the place	בַּמָּקוֹם
which he shall choose,	אֲשֶׁר יִבְחָר.
in the feast of unleavened bread,	בְּחַג הַמַּצּוֹת.
and in the feast of weeks,	וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת.
and in the feast of tabernacles;	וּבְחַג הַסֻּכּוֹת.
and none shall appear	וְלֹא יֵרָאֶה
before the Lord	אֶת פְּנֵי יְיָ
empty.	רֵיקָם:
Every man	אִישׁ
according to the gift of his hand,[4]	כְּמַתְּנַת יָדוֹ.
according to the blessing	כְּבִרְכַּת
of the Lord thy God	יְיָ אֱלֹהֶיךָ
which he hath given thee.	אֲשֶׁר נָתַן לָךְ:

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ . לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן . כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ : (for Sabbath. אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ) . קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת. וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (for Sabbath. בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן (for Sabbath. שַׁבָּת וּ) מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ. וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (for Sabbath. הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם . וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל . וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה

---

1) בארו הנכון של פעמי רגלינו איננו מלשון שלש פעמים בשנה. כי אם מלשון פעמי מרכבותיו שופטים ה׳ כ״ח פעמי דלים. ישעיה כ״ו ו׳ כי כן נראה מלשון הירושלמי בברכות פ״ט „אלקנה היה מדריך את ישראל לפעמי רגלים״ ובשה״ש רבה דף ל״ד מעשה באחד ששכח לנעול ביתו ועלה לפעמים רגלים וכו׳ ושם דף י״ב ע״ב ישראל נאין בהלוכן כשהן עולין לפעמי רגלים. 2) דברים ט״ז ט״ז וי״ז.

3) Or, in the three periods of our festivals.

4) I. e., shall give as he is able to.

[1] וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: Continue ומנחתם and אלהינו.

On the fourth of the Intermediate Days of Tabernacles say:

[1] וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: Continue ומנחתם.

[2] וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: Continue ומנחתם and אלהינו.

On Hoshana Rabba (the fifth of the Intermediate Days of Tabernacles) say:

[2] וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: Continue ומנחתם.

[3] וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פָּרִים שִׁבְעָה אֵילִם שְׁנָיִם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: Continue ומנחתם and אלהינו.

On Shemini Azereth and Simchath Torah say:

[4] בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם. כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַייָ פַּר אֶחָד אַיִל אֶחָד. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם:

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כַּמְדֻבָּר. שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל. וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ. וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ. וְשָׂעִיר לְכַפֵּר. וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

for Sabbath. יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג. עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי. כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ. וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ (בּוֹ) וְקִדַּשְׁתּוֹ. חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ. זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.

לשבת.	For Sabbath.
אֱלֹהֵינוּ	Our God
וֵאלֹהֵי	and God
אֲבוֹתֵינוּ.	of our fathers,
מֶלֶךְ רַחֲמָן.	merciful King,
רַחֵם עָלֵינוּ	have mercy upon us;
טוֹב וּמֵטִיב	good and beneficent *God*,
הִדָּרֶשׁ לָנוּ.	[6]be accessible to us;
שׁוּבָה אֵלֵינוּ	return unto us
בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ	in thy [7]great compassion
בִּגְלַל אָבוֹת	for the sake of the patriarchs.
שֶׁעָשׂוּ	who did
רְצוֹנֶךָ:	thy will.
בְּנֵה בֵיתְךָ	Rebuild thy house
כְּבַתְּחִלָּה.	as at the beginning,
וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ	and establish thy sanctuary
עַל מְכוֹנוֹ.	upon its site,
וְהַרְאֵנוּ	and let us see
בְּבִנְיָנוֹ.	its rebuilding,
וְשַׂמְּחֵנוּ	and make us rejoice
בְּתִקּוּנוֹ.	in its reestablishment,
וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים	and restore the priests

---

1) במדבר כ'ט כ'ו. 2) שם כ'ט. 3) שם ל'ב. 4) ל'ה ול'ו. 5) ע'פ במדבר כ ח י'ב—ט'ו.

6) Or, suffer thyself to be sought of us. 7) Or yearning.

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: Make 3 steps backward and say:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם. כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

Continue as follows, אין כאלהינו, p. 171, עלינו p. 176, and the psalm of the day (see vol. I. p 121—126).

סֵדֶר בִּרְכַּת כֹּהֲנִים.

THE PRIESTLY BLESSING.

מקור ברכת כהנים הוא בתורתנו (במדבר ו׳ כ״ב־כ״ו).

יהי רצון שתהי הברכה וכ״ו וברכת אשר קדשנו מובא בסוטה ל״ט ע״א ובמדבר רבה דף רמ״ד ע״ב.

רוב הפסוקים שאומרים הקהל בעת שהחזן והכהנים אומרים יברכך וכ״ו מובאים בספרי פ׳ נשא. והכל בו בס׳ קכ״ה כותב: „כשמתחילין הכהנים לברך הצבור כורעין על ברכיהן ומבליעין פסוקים אלה פסוק אחד על כל מלה ומלה כשהכהנים מנגנים פה״ עכ״ל. ואבודרהם כתב שאין ראוי לאמרם. וראה בתוספות סוטה מ׳ ד״ה כל האומר ן פגבולין ובפסקי הרא״ש למגלה פרק ג׳ סמן כ״ג ובאו״ח ס׳ קכ״ח סעיף כ״ג ובבאר היטב שם.

רבונו של עולם מובא בברכות דף נ״ה ע״ב „האי מאן דחזי חלמא ולא ידע מאי חזי ליקום קמי כהני בעדנא דפרסי ידייהו ולימא הכי רבונו של עולם אני שלך וכ״ו ובבמדבר רבה פ׳ י״א דף רמ״ד ובשיר רבה דף כ״א אמרו וז״ל: „אפילו אדם רואה בחלומו כאלו חרב מחתכת בירכו מה יעשה? ישכים לבית הכנסת ויעמוד לפני הכהנים וישמע ברכת כהנים ויענה אחריהם אמן ואין דבר רע מזיקו״

יהי רצון שתעשה למען קדשת חסדיך וכ״ו לקוח מהספר שערי ציון.

עשרה שמתפללין אפילו בבית שאין שם ספר תורה עולים הכהנים לדוכן, והכהנים מן המנין. בא״י ובכל מלכות מצרים נוהגין הכהנים לישא כפיהם בכל יום (עיין טור או״ח ס״ף ס׳ קכ״ח). אולם במדינותינו נתפשט המנהג שהכהנים נושאים כפיהם רק בימים טובים ויום הכפורים (גם אם חל יו״ט בשבת) שהם ימי שמחה כדי שיברכו את העם מתוך שמחה, ומטעם זה האבל אחרי הוריו אינו נושא כפיו כל י״ב חדש ואחר שאר קרובים ל׳ יום, כי אם יוצא מבית הכנסת כשהכהנים רוחצים ידיהם לעלות לדוכן כדי שלא יהא בבית הכנסת כשהחזן קורא כהנים ולא יעבור על ג׳ עשה.

וזה סדר ברכת כהנים: כשהש״ץ מגיע בחזרת תפלת מוסף לרצה, חולצים הכהנים נעליהם והלוים יוצקים מים על ידיהם, ואם אין לוי בביה״כ יוצקים הבכורים מים על ידי הכהנים, ואם אין גם בכורים ירחצו הכהנים בעצמם את ידיהם ואז עולים הכהנים לדוכן לפני ארון הקודש ועומדים פניהם כלפי הארון עד שיגיע הש״ץ למלת כהנים ואז מחזירים פניהם כלפי העם ונושאים כפיהם ומברכים ברכת אשר קדשנו והש״ץ מקריא לכהנים מלה במלה את הפסוק הראשון. וכשמסיימין הכהנים את הפסוק הראשון עונין העם אמן וכן בפסוק שני ושלישי.

In repeating the שמונה עשרה of the Additional Service, the Reader and Congregation say ותערב, when the Reader comes to ותחזינה.

וְתֶעֱרַב עָלֶיךָ	And may be pleasant unto thee
עֲתִירָתֵנוּ	our prayer
כְּעוֹלָה	as a burnt offering
וּכְקָרְבָּן.	or *other* sacrifice.

אָנָּא	We beseech thee,
רַחוּם	O merciful *God*,
בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים.	in thine abundant mercy
הָשֵׁב	restore
שְׁכִינָתְךָ	thy divine presence

תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן . וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד. עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

When the Reader repeats the שמונה עשרה, say here ותערב, which see on the following page.

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

When the Reader says מודים, the Congregation say in an undertone מודים דרבנן, which see on the following page below the rule.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ . שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר . נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ . עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ . וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ . וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ . וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת . עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם . הַטּוֹב . כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ . וְהַמְרַחֵם. כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ :

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד :

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת . הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ . וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says here אלהינו, which see below the rule.

שִׂים שָׁלוֹם . טוֹבָה וּבְרָכָה . חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים . עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ . בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ . כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה. וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם :

The Reader, in repeating the שמונה עשרה, reads only up to בשלום, and then Full-Kaddish, p. 170.

אֱלֹהַי . נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע . וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה . וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה . פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ. וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי . וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם : עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ.

When the Reader says מודים אנחנו לך, the Congregation say in an undertone the following:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ . שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית . בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ . עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ . כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ . וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ . לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says the following before שים שלום.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ . הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ . וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	his people Israel
בְּאַהֲבָה:	in love.

אָמֵן.

יְבָרֶכְךָ. [1] יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן. עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

יְיָ. [2] יְיָ אֲדֹנֵינוּ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

וְיִשְׁמְרֶךָ. [3] שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ:

While the Priests sing וישמרך, the Congregation say the following:

רִבּוֹנוֹ	Lord
שֶׁל עוֹלָם	of the universe!
אֲנִי שֶׁלָּךְ	I am thine
וַחֲלוֹמוֹתַי	and my dreams
שֶׁלָּךְ.	are thine;
חֲלוֹם חָלַמְתִּי	a dream I have dreamt,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ	and I do not know
מַה הוּא.	what it means.
יְהִי רָצוֹן	May it be the will
מִלְּפָנֶיךָ	from thee,
יְיָ אֱלֹהַי	O Lord my God
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי,	and God of my fathers,
שֶׁיִּהְיוּ	that there be
כָּל חֲלוֹמוֹתַי	all my dreams
עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל	concerning myself and concerning all Israel
לְטוֹבָה.	for good;
בֵּין שֶׁחָלַמְתִּי	whether I have dreamt
עַל עַצְמִי.	concerning myself,
וּבֵין שֶׁחָלַמְתִּי	or I have dreamt
עַל אֲחֵרִים.	concerning others,
וּבֵין שֶׁחָלְמוּ אֲחֵרִים עָלָי:	or others have dreamt concerning me
אִם טוֹבִים הֵם	If the *dreams* mean good,
חַזְּקֵם וְאַמְּצֵם	strengthen and fortify them,
וְיִתְקַיְּמוּ	and may they be fulfilled
בִּי וּבָהֶם	concerning me and them
כַּחֲלוֹמוֹת	like the dreams
שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק.	of Joseph the just,
וְאִם צְרִיכִים	and if they require
רְפוּאָה.	a cure,
רְפָאֵם	heal them
כְּחִזְקִיָּהוּ	as *thou didst* heal Hezekiah,
מֶלֶךְ יְהוּדָה	king of Judah,
מֵחָלְיוֹ.	from his sickness,
וּכְמִרְיָם	and like Miriam,
הַנְּבִיאָה	the prophetess,
מִצָּרַעְתָּהּ.	from her leprosy,
וּכְנַעֲמָן	and like Naaman,
מִצָּרַעְתּוֹ.	from his leprosy,[4]
וּכְמֵי מָרָה	and like the waters of Marah
עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ.	through Moses, our teacher,[5]

---

1) תהלים קל״ד. ג׳. 2) שם ח׳ י׳. 3) שם ט״ז א׳. 4) מ״ב ה׳ א—י״ד. 5) שמות ט״ו כ״ג—כ״ה.

unto Zion thy city,	לְצִיּוֹן עִירְךָ
and the order	וְסֵדֶר
of the service	הָעֲבוֹדָה
to Jerusalem.	לִירוּשָׁלָיִם׃
And let our eyes behold	וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ
[1]when thou returnest	בְּשׁוּבְךָ
to Zion	לְצִיּוֹן
in mercy,	בְּרַחֲמִים.
and there we will serve thee	וְשָׁם נַעֲבָדְךָ
with reverence,	בְּיִרְאָה
as *in* the days of old	כִּימֵי עוֹלָם
and as *in* ancient years.	וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

The Congregation say only till here, but the Reader continues ברוך אתה.

Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ,
whom alone	שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ
we will serve with reverence.	בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד׃

The Reader continues מודים, p. 220.

The following is said by the Priests and the Congregation in an undertone.

May it be the will	יְהִי רָצוֹן
from thee,	מִלְּפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
that *there* be	שֶׁתְּהֵא
this blessing,	הַבְּרָכָה הַזֹּאת
which thou hast commanded us,	(Priests say שֶׁצִּוִּיתָנוּ)
which thou hast commanded	(the Cong. say: שֶׁצִּוִּיתָ)
to bless	לְבָרֵךְ
thy people Israel,	אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
a perfect blessing,	בְּרָכָה שְׁלֵמָה.
and therein shall not be	וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ
any hindrance	שׁוּם מִכְשׁוֹל
nor defect,	וְעָוֹן.
from this time forth	מֵעַתָּה
and for evermore.	וְעַד עוֹלָם׃

The Reader says the following in an undertone.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ . הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו With a loud voice: כֹּהֲנִים

The Congregation respond: עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר׃

The Priests say in a loud voice the following Blessing:

Blessed art thou, O Lord	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
our God,	אֱלֹהֵינוּ
King	מֶלֶךְ
of the universe,	הָעוֹלָם.
who hath hallowed us	אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
with the holiness	בִּקְדֻשָּׁתוֹ
of Aaron,	שֶׁל אַהֲרֹן.
and commanded us	וְצִוָּנוּ
to bless	לְבָרֵךְ

וְגֹדֶל רַחֲמֶיךָ	and thy great mercy,
הַפְּשׁוּטִים.	which is wide-extended,
וּלְמַעַן טָהֳרַת	and for the sake of the purity
שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא	of thy great, mighty and terrible name
בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת	consisting of twenty two characters
הַיּוֹצְאִים	which are deduced
מִן הַפְּסוּקִים	from the passages
שֶׁל בִּרְכַּת כֹּהֲנִים	of the priestly blessing,
הָאֲמוּרָה	which was pronounced
מִפִּי אַהֲרֹן	by the mouth of Aaron
וּבָנָיו	and his sons,
עַם קְדוֹשֶׁךָ.	thy holy people,
שֶׁתִּהְיֶה קָרוֹב	that thou mayest be near
לִי	unto me,
בְּקָרְאִי לָךְ.	when I call unto thee,
וְתִשְׁמַע	and hear
תְּפִלָּתִי	my prayer,
נַאֲקָתִי	my sighing
וְאֶנְקָתִי	and my cry
תָּמִיד	continually,
כְּשֵׁם שֶׁשָּׁמַעְתָּ	even as thou didst hear
אֶנְקַת	the cry

יַעֲקֹב תְּמִימֶךָ	of Jacob, thy perfect *servant,*
הַנִּקְרָא	who was called
אִישׁ תָּם.	”perfect man“,
וְתִתֶּן לִי	and grant me
וּלְכָל נַפְשׁוֹת	and all the souls
בֵּיתִי	of my household
מְזוֹנוֹתֵינוּ	our food
וּפַרְנָסָתֵנוּ	and our sustenance
בְּרֶוַח	in plenty
וְלֹא בְצִמְצוּם.	and not in penury,
בְּהֶתֵּר	lawfully
וְלֹא בְּאִסּוּר.	and not illegally;
בְּנַחַת	in happiness,
וְלֹא בְצַעַר	and not in sorrow,
מִתַּחַת יָדְךָ הָרְחָבָה.	from thine ever-opened hand,
כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ	even as thou didst give
פִּסַּת לֶחֶם	a piece of bread
לֶאֱכוֹל	to eat
וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ	and raiment for clothing
לְיַעֲקֹב אָבִינוּ	to Jacob, our father,
הַנִּקְרָא	who was called
אִישׁ תָּם:	”perfect man“.
וְתִתְּנֵנוּ	And grant us
לְאַהֲבָה	love,
לְחֵן וּלְחֶסֶד	grace and favor

וּכְמֵי יְרִיחוֹ	and as the waters of Jericho
עַל יְדֵי אֱלִישָׁע׃	by the hands of Elisha.[14]
וּכְשֵׁם שֶׁהָפַכְתָּ	And as thou hast turned
אֶת קִלְלַת	the curse
בִּלְעָם הָרָשָׁע	of Balaam the wicked
מִקְּלָלָה	from a curse
לִבְרָכָה.	to a blessing,
כֵּן תַּהֲפוֹךְ	so thou shalt convert
כָּל חֲלוֹמוֹתַי	all my dreams,
עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל	concerning me and all Israel,
לְטוֹבָה.	to good,
וְתִשְׁמְרֵנִי	and guard me,
וּתְחָנֵּנִי	and be gracious unto me,
וְתִרְצֵנִי׃	and accept me.
אָמֵן.	Amen!

יָאֵר. [1]אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ . יָאֵר
פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה׃
יְיָ. [2]יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן . אֶרֶךְ
אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת׃
פָּנָיו. [3]פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי . כִּי יָחִיד
וְעָנִי אָנִי׃
אֵלֶיךָ. [4]אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא׃
וִיחֻנֶּךָּ. [5]הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד
אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל
יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל
יְיָ אֱלֹהֵינוּ . עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ׃

While the Priests sing ויחנך, the Congregation say רבונו של עולם, p. 223.

יִשָּׂא. [6]יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ. וּצְדָקָה
מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ׃ [7]וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל
טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם׃
יְיָ. [8]יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ . הֱיֵה
זְרֹעָם לַבְּקָרִים אַף יְשׁוּעָתֵנוּ
בְּעֵת צָרָה׃
פָּנָיו. [9]אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם
צַר לִי הַטֵּה אֵלַי אָזְנֶךָ.
בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי׃
אֵלֶיךָ. [10]אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי.
הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם׃
וְיָשֵׂם. [11]וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל . וַאֲנִי אֲבָרְכֵם׃
לְךָ. [12]לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה
וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד
כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לְךָ
יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא
לְכֹל לְרֹאשׁ׃
שָׁלוֹם. [13]שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב
אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו׃

יְהִי רָצוֹן	And may it be the will
מִלְּפָנֶיךָ	from thee,
יְיָ אֱלֹהַי	O Lord my God
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי.	and God of my fathers,
שֶׁתַּעֲשֶׂה	that thou mayest do *it*[15]
לְמַעַן קְדֻשַּׁת	for the sake of the holiness
חֲסָדֶיךָ	of thy loving-kindnesses

---

1) תהלים ס"ז ב'. 2) שמות ל"ד ו'. 3) תהלים כ"ה ט"ז. 4) שם כ"ה א'. 5) שם קכ"ג ב'. 6) תהלים כ"ד ה'. 7) משלי ג' ד'. בכל בו ובכמה סדורים לא נמצא הפסוק הזה וכנראה הועתק ע"פ טעות מפני שכך נמצא בברכת המזון. 8) ישעיה ל"ג ב'. 9) תהלים ק"ב ג'. 10) שם קכ"ג א'. 11) במדבר ו' כ"ז. 12) דה"א כ"ט י"א. 13) ישעיה נ"ז י"ט. 14) מ"ב ב' י"ט—כ"ב.

15) What the priests request in their blessing.

The Congregation say in an undertone:

O mighty in the highest heavens,	אַדִּיר בַּמָּרוֹם
abiding in might,	שׁוֹכֵן בִּגְבוּרָה
thou art peace	אַתָּה שָׁלוֹם
and thy name is peace;	וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם.
may it be *thy* will	יְהִי רָצוֹן
that thou grantest	שֶׁתָּשִׂים
unto us	עָלֵינוּ
and unto all thy people,	וְעַל כָּל עַמְּךָ
the house of Israel,	בֵּית יִשְׂרָאֵל
life	חַיִּים
and blessing	וּבְרָכָה
for preservation	לְמִשְׁמֶרֶת
of peace.	שָׁלוֹם:

The Priests say in an undertone:

Lord of the universe!	רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם.
we have done	עָשִׂינוּ
what thou hast decreed	מַה שֶׁגָּזַרְתָּ
on us,	עָלֵינוּ.
so thou also	אַף אַתָּה
do unto us	עֲשֵׂה עִמָּנוּ
as thou didst promise us.	כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ
Look down	הַשְׁקִיפָה [1]
from thy holy habitation,	מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ
from the heaven,	מִן הַשָּׁמַיִם
and bless	וּבָרֵךְ
thy people	אֶת עַמְּךָ
Israel,	אֶת יִשְׂרָאֵל
and the ground	וְאֵת הָאֲדָמָה
which thou hast given to us,	אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ.
as thou hast sworn	כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
to our fathers,	לַאֲבוֹתֵינוּ
a land	אֶרֶץ
flowing	זָבַת
with milk and honey.	חָלָב וּדְבָשׁ:

Continue as follows: אין כאלהינו, p. 171, עלינו, p. 176, and the Psalm of the day (see vol. I. p. 121—126),

MORNING-KIDDUSH FOR FESTIVALS.

For פסח, שבועות and סכות. וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְיָ. אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

For New Year. תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר. בַּכֶּסֶא לְיוֹם חַגֵּנוּ: כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:

On wine. סַבְרִי מָרָנָן וְרַבּוֹתַי:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

On bread. בִּרְשׁוּת מָרָנָן וְרַבּוֹתַי:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

HABDALAH FOR THE CLOSE OF FESTIVALS.

If it occur on Saturday night, say Full-Habdalah (vol. I., p. 164),

On wine.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

On other liquors.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ. בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים. בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל:

---

1) דברים כ״ו ט״ו.

וּלְרַחֲמִים	and mercy
בְּעֵינֶיךָ	in thine eyes
וּבְעֵינֵי	and in the eyes
כָּל רוֹאֵינוּ.	of all who see us,
וְיִהְיוּ דְבָרַי נִשְׁמָעִים	and may my words be heard
לַעֲבוֹדָתֶךָ.	in thy service,
כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ	even as thou didst grant
אֶת יוֹסֵף צַדִּיקֶךָ	Joseph thy righteous man,
בְּשָׁעָה	at the time
שֶׁהִלְבִּישׁוֹ אָבִיו	that his father clothed him
כְּתֹנֶת פַּסִּים	*with* a coat of many colors,
לְחֵן וּלְחֶסֶד	grace, and favor,
וּלְרַחֲמִים	and mercy
בְּעֵינֶיךָ	in thine eyes
וּבְעֵינֵי	and in the eyes
כָּל רוֹאָיו:	of all that beheld him.
וְתַעֲשֶׂה עִמִּי	And do for me
נִפְלָאוֹת	wonders,
וְנִסִּים	and miracles,
וּלְטוֹבָה אוֹת.	and *show me* a sign for good,
וְתַצְלִיחֵנִי	and prosper me
בִּדְרָכַי.	in my ways,
וְתֵן בְּלִבִּי	and give into my heart
בִּינָה	understanding

לְהָבִין	to understand
וּלְהַשְׂכִּיל	and to discern
וּלְקַיֵּם	and to fulfil
אֶת כָּל דִּבְרֵי	all the words
תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ	of the [1]instruction of thy Law
וְסוֹדוֹתֶיהָ.	and its deep mysteries,
וְתַצִּילֵנִי	and deliver me
מִשְּׁגִיאוֹת	from errors,
וּתְטַהֵר	and purify
רַעְיוֹנַי	my thoughts
וְלִבִּי	and my heart
לַעֲבוֹדָתֶךָ	for my service
וּלְיִרְאָתֶךָ:	and for the fear of thee.
וְתַאֲרִיךְ	And prolong
יָמַי	my days
	He that is married says:
(וִימֵי אִשְׁתִּי	and the days of my wife,
וּבָנַי	and my sons,
וּבְנוֹתַי)	and my daughters,
	He that has parents says:
(וִימֵי אָבִי	and the days of my father
וְאִמִּי)	and my mother,
בְּטוֹב	in welfare
וּבִנְעִימוֹת	and in happiness,
בְּרוֹב עֹז	in abundance of strength
וְשָׁלוֹם.	and peace.
אָמֵן:	Amen!

---

1) Or, Study; doctrine.

תפלת ראש השנה.

SERVICE FOR NEW YEAR

in the EVENING, MORNING and AFTERNOON.

ובכן תן פחדך וכו׳ לפני חתימת הברכה השלישית הנקראת „קדושת השם״, נוספו בכל תפלות ש״ע לר״ה ויום כפור שלש תפלות המתחילות „ובכן״ (ותמלוך איננה תפלה בפני עצמה, כי אם סוף תפלת ובכן צדיקים, וקדוש אתה היא חתימת הברכה במקום אתה קדוש.) והרמבם מביא כל הנוסחא. ובכל פו מפרש טעם השנוי לפי שמלכיות, זכרונות, שופרות נרמזות בתפלות האלה. אודות זכרנו, מי כמוך, וכו׳ ראה תפלות לחול, צד 71—74.

On the Eve of Festivals, Afternoon Service is said as on Friday; see Laws on p. 8.

The Evening Service for Festivals begins with ברכו on p. 19 to שמונה עשרה on p. 25, and the following שמונה עשרה is then continued.

Should the evening of the Festival fall on Friday, מזמור שיר ליום השבת, p. 12, is said before the Evening Service.

The Morning Service for Festivals begins with מה טובו, p. 86, as on Sabbath, till גאל ישראל, p. 121, and then the following שמונה עשרה is continued.

The Afternoon Service for Festivals begins with אשרי and ובא לציון, p. 181, and then the following שמונה עשרה is continued. (On Sabbath the Reading of the Law takes place before שמונה עשרה)

The following prayers till ובשנים קדמוניות, p. 211, are to be said standing. In the Morning Service, when praying in a congregation of not less than ten men, the Reader repeats the שמונה עשרה aloud (חזרת הש״ץ), beginning with ברוך אתה ה׳.

" כי שם is said only at the Afternoon Service.
See translation on page 1:2.

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא . הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

אֲדֹנָי . שְׂפָתַי תִּפְתָּח . וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ . אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ . אֱלֹהֵי אַבְרָהָם . אֱלֹהֵי יִצְחָק.
וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב . הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר
וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן . גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים.
וְקוֹנֵה הַכֹּל . וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת . וּמֵבִיא
גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים . מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים . וְכָתְבֵנוּ
בְּסֵפֶר הַחַיִּים . לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי . מְחַיֵּה
מֵתִים אַתָּה . רַב לְהוֹשִׁיעַ:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד . מְחַיֵּה מֵתִים
בְּרַחֲמִים רַבִּים . סוֹמֵךְ נוֹפְלִים . וְרוֹפֵא
חוֹלִים . וּמַתִּיר אֲסוּרִים . וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ
לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ . בַּעַל גְּבוּרוֹת.
וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ . מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה
וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים . זוֹכֵר יְצוּרָיו
לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

When the Reader repeats שמונה עשרה, say here קדושה (נקדש), which see below the rule.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ . וּקְדוֹשִׁים
בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

When the Reader repeats the שמונה עשרה, the following קדושה is said after מחיה המתים.

Cong. & Reader. נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם.
כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם.
כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ . וְקָרָא זֶה אֶל
זֶה וְאָמַר:

Cong. & Reader קָדוֹשׁ . קָדוֹשׁ . קָדוֹשׁ . יְיָ
צְבָאוֹת . מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

Reader. אָז . בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק.

קִדּוּשׁ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

KIDDUSH FOR NEW YEAR.

When New Year occurs on Sabbath, begin Kiddush here, but in the synagogue Kiddush begins with ברוך אתה יי, which see below.

See translation on p. 32.

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר

יוֹם הַשִּׁשִּׁי: וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ. כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

When New Year occurs on a week-day, begin Kiddush here, but in the synagogue Kiddush begins here even on Sabbath.

When Kiddush is said on wine, say the following:

סַבְרִי מָרָנָן וְרַבּוֹתַי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

When Kiddush is said on bread, say the following:

בִּרְשׁוּת מָרָנָן וְרַבּוֹתַי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

See translation on page 205.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת (for Sabbath יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת) יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה יוֹם (for Sabbath זִכְרוֹן) תְּרוּעָה (for Sabbath בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים. וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ (for Sabbath הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן:

On a week-day say here שהחינו, which see below, but on Saturday night add the following Habdalah before שהחינו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל. בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ. בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים. בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ. וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ. הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

and [3]confidence	וּפִתְחוֹן פֶּה
to them that wait for thee;	לַמְיַחֲלִים לָךְ.
joy	שִׂמְחָה
to thy land,	לְאַרְצֶךָ.
and gladness	וְשָׂשׂוֹן
to thy city,	לְעִירֶךָ.
and a flourishing horn	וּצְמִיחַת קֶרֶן
unto David thy servant,	לְדָוִד עַבְדֶּךָ.
and a constant light	וַעֲרִיכַת נֵר
unto the son of Jesse,	לְבֶן יִשַׁי
thine anointed,	מְשִׁיחֶךָ.
speedily	בִּמְהֵרָה
in our days.	בְיָמֵינוּ:

Then	וּבְכֵן
shall the just see	צַדִּיקִים יִרְאוּ
and be glad,	וְיִשְׂמָחוּ
and the upright	וִישָׁרִים
shall exult,	יַעֲלֹזוּ.
and the pious	וַחֲסִידִים
shall rejoice in song,	בְּרִנָּה יָגִילוּ.
and iniquity	וְעוֹלָתָה
shall close its mouth,	תִּקְפָּץ פִּיהָ.
and all wickedness	וְכָל הָרִשְׁעָה
shall be wholly consumed like smoke,	כֻּלָּה כְּעָשָׁן תִּכְלֶה.
when thou makest to pass away	כִּי תַעֲבִיר
the dominion of arrogance	מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן
from the earth.	מִן הָאָרֶץ:

And thou shalt reign,	וְתִמְלוֹךְ
thou, O Lord,	אַתָּה יְיָ
thou alone,	לְבַדֶּךָ
over all thy works	עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ.
on the Mount Zion,	בְּהַר צִיּוֹן
the dwelling-place of thy glory,	מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ.
and in Jerusalem,	וּבִירוּשָׁלַיִם
thy holy city;	עִיר קָדְשֶׁךָ.
as it is written	כַּכָּתוּב
in thy Holy Words,	בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ:
The Lord shall reign	[1] יִמְלֹךְ יְיָ
for ever,	לְעוֹלָם.
thy God, O Zion,	אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן
throughout all generations.	לְדֹר וָדֹר.
Praise ye the Lord.	הַלְלוּיָהּ:

Holy art thou,	קָדוֹשׁ אַתָּה
and awful is thy name,	וְנוֹרָא שְׁמֶךָ.
and there is no God	וְאֵין אֱלוֹהַּ
beside thee;	מִבַּלְעָדֶיךָ.
as it is written,	[2] כַּכָּתוּב
And the Lord of hosts is exalted	וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת

---

3) Or, courage; free speech; Heb., opening of the mouth.

1) תהלים קמ״ו י׳. 2) ישעיה ה׳ ט״ז

וּבְכֵן	Now therefore,
תֵּן פַּחְדְּךָ	[1]impose thine awe,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ	upon all thy works,
וְאֵימָתְךָ	and thy dread
עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ.	upon all that thou hast created,
וְיִירָאוּךָ	that there may fear thee
כָּל הַמַּעֲשִׂים.	all *thy* works,
וְיִשְׁתַּחֲווּ	and prostrate themselves
לְפָנֶיךָ	before thee
כָּל הַבְּרוּאִים.	all creatures,
וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם	that they may all form
אֲגֻדָּה אֶחָת	one band
לַעֲשׂוֹת	to do
רְצוֹנְךָ	thy will
בְּלֵבָב שָׁלֵם:	with a perfect heart,
כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ	even as we know,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	O Lord our God,
שֶׁהַשִּׁלְטוֹן	that the dominion
לְפָנֶיךָ.	is thine,
עֹז בְּיָדְךָ.	strength is in thy hand,
וּגְבוּרָה	and might
בִּימִינֶךָ.	in thy right hand,
וְשִׁמְךָ נוֹרָא	and thy name is awful
עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ:	over all that thou hast created.
וּבְכֵן	And therefore,
תֵּן כָּבוֹד	give glory,
יְיָ	O Lord,
לְעַמֶּךָ.	to thy people,
תְּהִלָּה	praise
לִירֵאֶיךָ.	to them that fear thee,
וְתִקְוָה טוֹבָה	and good hope
לְדוֹרְשֶׁיךָ.	to them that seek thee,

מַשְׁמִיעִים קוֹל . מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים . לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

Cong. & Reader בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

Reader. מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ. וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ. כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ . מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן . בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן . תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ . כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

Cong. & Reader. יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם . אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר . הַלְלוּיָהּ:

Reader לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ. וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ. וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

The Reader continues ובכן תן פחדך

---

[1] Heb., give

over the whole world	עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ
in thy glory,	בִּכְבוֹדֶךָ.
and be exalted	וְהִנָּשֵׂא
above all the earth	עַל כָּל הָאָרֶץ
in thine honor,	בִּיקָרֶךָ.
and shine forth	וְהוֹפַע
in the splendor	בַּהֲדַר
[1]of thy mighty pride	גְּאוֹן עֻזֶּךָ
upon all the inhabitants of thy earth,	עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ.
and let *there* know	וְיֵדַע
everything that hath been made	כָּל פָּעוּל
that thou	כִּי אַתָּה
hast made it,	פְעַלְתּוֹ.
and let *there* understand	וְיָבִין
every creature	כָּל יָצוּר
that thou	כִּי אַתָּה
hast created it,	יְצַרְתּוֹ.
and let *there* say	וְיֹאמַר
everything	כֹּל
that hath a breath	אֲשֶׁר נְשָׁמָה
in his nostrils,	בְּאַפּוֹ.
The Lord	יְיָ
God of Israel	אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
is King,	מֶלֶךְ.
and his dominion	וּמַלְכוּתוֹ

ruleth over all.	בַּכֹּל מָשָׁלָה:
Our God	(For Sabbath) אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
[2]be pleased	רְצֵה
with our rest	בִמְנוּחָתֵנוּ)
sanctify us	קַדְּשֵׁנוּ
with thy commandments,	בְּמִצְוֹתֶיךָ.
and grant our portion	וְתֵן חֶלְקֵנוּ
in thy Law;	בְּתוֹרָתֶךָ.
satisfy us	שַׂבְּעֵנוּ
with thy goodness,	מִטּוּבֶךָ
and gladden us	וְשַׂמְּחֵנוּ
with thy salvation,	בִּישׁוּעָתֶךָ
and let us inherit,	(For Sabbath) וְהַנְחִילֵנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in love and in [3]favor	בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן
thy holy Sabbath;	שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ.
and may rest thereon	וְיָנוּחוּ בוֹ
Israel	יִשְׂרָאֵל
who sanctify thy name,	מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ)
and purify our heart	וְטַהֵר לִבֵּנוּ
to serve thee	לְעָבְדְּךָ
in truth;	בֶּאֱמֶת.
for thou art	כִּי אַתָּה
a God of truth	אֱלֹהִים אֱמֶת.
and thy word is truth,	וּדְבָרְךָ אֱמֶת
and endureth for ever.	וְקַיָּם לָעַד:

---

1) Or, *and* excellence of thy might. 2) Or, accept. 3) Or, pleasure.

בַּמִּשְׁפָּט .	in judgment,
וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ	and the holy God
נִקְדַּשׁ	is sanctified
בִּצְדָקָה:	in righteousness.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:	the holy King.

See translation on page 208.

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים. אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ . וְרָצִיתָ בָּנוּ. וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת. וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ . וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ . וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

On Saturday night say here ותודיענו, which see below the rule.

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם (for Sabbath.) הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת יוֹם) הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה . יוֹם (for Sabbath.) זִכְרוֹן) תְּרוּעָה (for Sabbath.) בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

See translation on page 127.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ . וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע . וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ. וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ . וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ . וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה. לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים . לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה: זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

אֱלֹהֵינוּ	Our God
וֵאלֹהֵי	and God
אֲבוֹתֵינוּ	of our fathers,
מְלוֹךְ	reign

ותודיע: is said on Saturday night before ותתן לנו.
See translation on page 208.

וַתּוֹדִיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ . וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ: וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ . מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת . חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים: וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה: וַתּוֹרִישֵׁנוּ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וּכְבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִיגַת הָרֶגֶל: וַתַּבְדֵּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל. בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ . בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים . בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ . וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ . הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ:

עַמֶּךָ. בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ. כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה. וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה. נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

The Reader, in repeating the שמונה עשרה, reads only up to בשלום, and then he continues Full-Kaddish, p. 132.

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע. וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ. וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

Make 3 steps backwards and say:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם. כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

* * *

CONTINUATION OF THE SERVICE.

At the Evening Service, Full-Kaddish, page 29, Kiddish, p. 32, עלינו and Mourner's Kaddish, p. 31, are continued; and if it be Friday evening ,ויכלו, p.28, till מקדש השבת, p. 29, are added before Full-Kaddish.

At the Morning Service continue אבינו מלכנו (vol. I. p. 90), Full-Kaddish, p. 132, אין כמוך and Order of Reading the Law, p. 133; but on Sabbath אבינו מלכנו is not said.

At the Afternoon Service Full-Kaddish, page 29, עלינו and Mourner's Kaddish, p. 29 are continued.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.	Blessed art thou, O Lord,
מֶלֶךְ	King
עַל כָּל הָאָרֶץ.	over all the earth,
מְקַדֵּשׁ	who sanctifiest
(For Sabbath הַשַּׁבָּת	the Sabbath,
וְ) יִשְׂרָאֵל	and Israel,
וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן:	and the Memorial Day,

See translation on page 126.

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל. וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן. וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד. עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

When the Reader says מודים, the Congregation say in an undertone מודים דרבנן, which see here below the rule.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ. וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת. עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב. כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהַמְרַחֵם. כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ. וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says here אלהינו, which see below the rule.

שלום רב is said in the Evening and Afternoon Service

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם. כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

שים שלום is said in the Morning Service only.

שִׂים שָׁלוֹם. טוֹבָה וּבְרָכָה. חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל

When the Reader says מודים אנחנו לך, the Congregation say in an undertone the following:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ. עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ. וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says the following before שים שלום.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ. הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ. וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

תפלת מוסף לראש השנה.

ADDITIONAL SERVICE FOR NEW YEAR.

See translation p. 1:2.

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא. הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

אֲדֹנָי. שְׂפָתַי תִּפְתָּח. וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ . אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק. וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים. וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת. וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים. מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים. וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי. מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה. רַב לְהוֹשִׁיעַ:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים. וְרוֹפֵא חוֹלִים. וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ. בַּעַל גְּבוּרוֹת. וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ. מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים. זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

When the Reader repeats the שמונה עשרה, say here קדושה (נעריצך), which see below the rule.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ. וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

When the Reader repeats the שמונה עשרה the following קרושה is said after מחיה המתים.

See translation on page 162.

Reader. נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ. כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ. הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

Cong. & Reader. קָדוֹשׁ. קָדוֹשׁ. קָדוֹשׁ. יְיָ צְבָאוֹת. מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

Reader. כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

Cong. & Reader בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

Reader מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים. וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד. פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

Cong. & Reader.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: הוּא אֱלֹהֵינוּ. הוּא אָבִינוּ. הוּא מַלְכֵּנוּ. הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חָי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:

Cong. & Reader אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

Cong. & Reader אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדֹנֵינוּ. מָה

סֵדֶר תְּקִיעַת שׁוֹפָר.

ORDER OF BLOWING THE SHOFAR.

The following Psalm is said seven times.

תהלים מ״ז. לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי קֹרַח מִזְמוֹר: כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כָף . הָרִיעוּ לֵאלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה: כִּי יְיָ עֶלְיוֹן נוֹרָא . מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ: יַדְבֵּר עַמִּים תַּחְתֵּינוּ. וּלְאֻמִּים תַּחַת רַגְלֵינוּ: יִבְחַר לָנוּ אֶת נַחֲלָתֵנוּ . אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר אָהֵב סֶלָה: עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה . יְיָ בְּקוֹל שׁוֹפָר: זַמְּרוּ אֱלֹהִים זַמֵּרוּ. זַמְּרוּ לְמַלְכֵּנוּ זַמֵּרוּ: כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זַמְּרוּ מַשְׂכִּיל: מָלַךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם. אֱלֹהִים יָשַׁב עַל כִּסֵּא קָדְשׁוֹ: נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עַם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי לֵאלֹהִים מָגִנֵּי אֶרֶץ מְאֹד נַעֲלָה:

[1] מִן הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ . עָנָנִי בַמֶּרְחָב יָהּ:

[2] קוֹלִי שָׁמָעְתָּ . אַל תַּעְלֵם אָזְנְךָ לְרַוְחָתִי לְשַׁוְעָתִי:

[3] רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת . וּלְעוֹלָם כָּל מִשְׁפַּט צִדְקֶךָ:

[4] עֲרוֹב עַבְדְּךָ לְטוֹב . אַל יַעַשְׁקֻנִי זֵדִים:

[5] שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ. כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב:

[6] טוּב טַעַם וָדַעַת לַמְּדֵנִי . כִּי בְמִצְוֹתֶיךָ הֶאֱמָנְתִּי:

[7] נִדְבוֹת פִּי רְצֵה נָא יְיָ. וּמִשְׁפָּטֶיךָ לַמְּדֵנִי:

The person blowing the Shofar says the following Blessing in a loud voice:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ [8] לִשְׁמוֹעַ קוֹל שׁוֹפָר:

On the first day, the following is added, but if it be Sabbath, when the Shofar is not sounded, the following is said on the second day.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם . שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

תקיעה · שברים · תרועה · תקיעה:
תקיעה · שברים · תרועה · תקיעה:
תקיעה · שברים · תרועה · תקיעה: [9] שב
תקיעה · שברים · תקיעה:
תקיעה · שברים · תקיעה:
תקיעה · שברים · תקיעה: [9] שב
תקיעה · תרועה · תקיעה:
תקיעה · תרועה · תקיעה:
תקיעה · תרועה · תקיעה גדולה: [9] שב

תפלת מוסף לראש השנה יש לה ט׳ ברכות ובזה משונה הוא משאר מוספים שלהם רק ז׳ ברכות. ושמות תשע הברכות מפורשים במשנה ר״ה ל״ב ע״א: „אומר אבות, וגבורות, וקדושת השם וכולל מלכיות עם קדושת היום (ר״ל שמלכיות וקדושת היום נכללו בברכה הרביעית) ותוקע, זכרונות ותוקע, שופרות ותוקע, ואומר עבודה, והודאה, וברכת כהנים״ עכ״ל המשנה. ובגמרא שם ובספרי, בפסוק וביום שמחתכם, דרשו מלכיות. זכרונות ׳שופרות מפסוקים.

אמרו בברכות כ״ט ע״א: „הני תשע דראש השנה, כנגד מי? אמר ר׳ יצחק דמן קרטיגנין כנגד תשעה אזכרות שאמרה חנה בתפלתה (ש״א ב׳ א׳) דאמר מר (ר״ה דף י׳ ע״ב) בר״ה נפקדה שרה, חנה ורחל״ עכ״ל.

סדר מלכיות, זכרונות, שופרות נקרא בפי חז״ל בשם תקיעתא דבי רב. (ירושלמי ר״ה פ״א הלכה ה׳ וירושלמי ע״ז פ״א ה״ב. ויקרא רבה פ׳ כ״ט ותנחומא פ׳ האזינו) מפני שתוקעין אחר כל סדר ומפני שנתיסד ונקבע בנוסחתו בבית מדרשו של רב.

---

1) תהלים קי״ח ה׳. 2) איכה ג׳ נ״ו. 3) תהלים קי״ט ק״ס. 4) שם קכ״ב. 5) שם קס״ב. 6) שם ס״ו. 7) שם ק״ח.
8) רמב״ם הלכות שופר פ״ג הלכה י׳. 9) המקריא יקרא לתוקע שב, והתוקע ישב מעט, ולכן נקראו תקיעות דמיושב.

הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה. יוֹם (for Sabbath זִכְרוֹן) תְּרוּעָה (for Sabbath בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

See translation on page 214.

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ. וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ. וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ. בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ. שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו. מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מֶלֶךְ רַחֲמָן. שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ. גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה. וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי. וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם. וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ: וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה. וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ. תְּמִידִים כְּסִדְרָם. וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם. וְאֶת מוּסְפֵי (for Sabbath יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְ) יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה. נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה. כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ. כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ. מִפִּי כְבוֹדֶךָ. כָּאָמוּר:

See translation on page 166.

For Sabbath. וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם. וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ. עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

(זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר):

וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ. מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ. יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם: וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַייָ. פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד. אַיִל אֶחָד. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה. תְּמִימִם:

See translation on page 167.

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר. שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל. וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ. וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ. וְשָׂעִיר לְכַפֵּר. וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: [1] מִלְּבַד עֹלַת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ. וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ. וְנִסְכֵּיהֶם כְּמִשְׁפָּטָם. לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַייָ:

For Sabbath. יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג. עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי. כֻּלָּם

---

1) כן היא נוסחת הרוקח ומהרי״ל ועיין ביוסיף אומץ ס׳ תתקע״א.

See translation on page 230.

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ. וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים. וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים. וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם: כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטוֹן לְפָנֶיךָ. עֹז בְּיָדְךָ. וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ. וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ:

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְיָ לְעַמֶּךָ. תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ. וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ. וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ. שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ. וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ. וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ. וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ. בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ. וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ. וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ. וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה. כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ. בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ. וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ: יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם. אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הַלְלוּיָהּ:

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ. וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ. כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט. וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

See translation on page 208.

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים. אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ. וְרָצִיתָ בָּנוּ. וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת. וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם (for Sabbath. הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת יוֹם)

אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

Reader וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

Cong. & Reader יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם. אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הַלְלוּיָהּ:

Reader לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ. וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ. וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

The Reader continues ובכן תן פחדך.

And in thy Holy Words	וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ
it is written, saying,	כָּתוּב לֵאמֹר.
For the Lord's	[1] כִּי לַייָ
is the kingdom,	הַמְּלוּכָה.
and *he is* ruler	וּמוֹשֵׁל
over the nations.	בַּגּוֹיִם:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
The Lord reigneth;	[2] יְיָ מָלָךְ
with majesty	גֵּאוּת
is he clothed,	לָבֵשׁ,
the Lord is clothed,	לָבֵשׁ יְיָ,
with strength	עֹז
he hath girded himself;	הִתְאַזָּר.
the world also standeth firm,	אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
it cannot be moved.	בַּל תִּמּוֹט:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
Lift up, ye gates,	[3] שְׂאוּ שְׁעָרִים
your heads,	רָאשֵׁיכֶם,
and be lifted up,	וְהִנָּשְׂאוּ
ye ancient gates,	פִּתְחֵי עוֹלָם.
and let come in	וְיָבוֹא
the King of glory?	מֶלֶךְ הַכָּבוֹד:
Who, then, is	מִי זֶה
the King of glory?	מֶלֶךְ הַכָּבוֹד,
The Lord,	יְיָ
strong and mighty,	עִזּוּז וְגִבּוֹר.
the Lord,	יְיָ
mighty in war.	גִּבּוֹר מִלְחָמָה:
Lift up, ye gates,	שְׂאוּ שְׁעָרִים
your heads,	רָאשֵׁיכֶם,
and lift *them* up,	וּשְׂאוּ
ye ancient doors,	פִּתְחֵי עוֹלָם.
and let come in	וְיָבֹא
the King of glory.	מֶלֶךְ הַכָּבוֹד:
Who, then, is	מִי הוּא זֶה
the King of glory?	מֶלֶךְ הַכָּבוֹד,
the Lord of hosts,	יְיָ צְבָאוֹת.
he is the King of glory SELAH.	הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

And by the hands of thy servants,	וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ
the prophets,	הַנְּבִיאִים
it is written, saying:	כָּתוּב לֵאמֹר.
Thus saith the Lord,	[4] כֹּה אָמַר יְיָ
the King of Israel	מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
and his Redeemer,	וְגֹאֲלוֹ,
the Lord of hosts,	יְיָ צְבָאוֹת.
I am the first,	אֲנִי רִאשׁוֹן,
and I am the Last;	וַאֲנִי אַחֲרוֹן,
and beside me	וּמִבַּלְעָדַי
there is no God.	אֵין אֱלֹהִים:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.

---

1) תהלים כ״ב כ״ט. 2) שם צ״ג א׳. 3) שם כ״ד ז׳—י׳. 4) ישעיה מ״ד ו׳.

יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ . וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ (בּוֹ) וְקִדַּשְׁתּוֹ . חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ . זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית׃

See translation on page 30.

[1] עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל. לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת. וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה . שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם . וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם׃ וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים. הַקָּדוֹשׁ. בָּרוּךְ הוּא . שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ . וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל . וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים . הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד׃ אֱמֶת מַלְכֵּנוּ . אֶפֶס זוּלָתוֹ . כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ. [2]וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ . כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת. אֵין עוֹד׃

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ. לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ. וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן . לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי . וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ . לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ . יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל . כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ . תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן׃ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ . וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת עוֹל מַלְכוּתֶךָ . וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד . כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא . וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד . כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ.

[3]יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃

וְנֶאֱמַר .	And it is said,
[4]לֹא הִבִּיט אָוֶן	He hath not beheld wrong
בְּיַעֲקֹב,	in Jacob;
וְלֹא רָאָה עָמָל	nor hath he seen [6]perverseness
בְּיִשְׂרָאֵל .	in Israel;
יְיָ אֱלֹהָיו	the Lord his God
עִמּוֹ,	is with him,
וּתְרוּעַת מֶלֶךְ	and the shout of a king
בּוֹ׃	is among him.
וְנֶאֱמַר ,	And it is said,
[5]וַיְהִי	And [7]he was
בִישֻׁרוּן	in Yeshurun,
מֶלֶךְ .	King
בְּהִתְאַסֵּף	when *there* were gathered
רָאשֵׁי עָם,	the heads of the people,
יַחַד	together
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃	the tribes of Israel.

---

1) הוא תחלת סדר מלכיות. 2) דברים ד׳ ל״ט. 3) שמות ט״ו, י״ח. פה התחלת עשרת הפסוקים למלכיות

4) במדבר כ״ג כ״א. 5) דברים ל״ג ה׳.

4) Heb., trouble. 7) Or, there was a king in Yeshurun (i. e., Israel).

of thy glory,	כְּבוֹדֶךָ.
nor is there ought hidden	וְאֵין נִסְתָּר
from thine eyes.	מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:
Thou rememberest	אַתָּה זוֹכֵר
[2]every deed,	אֶת כָּל הַמִּפְעָל.
[3]and also every creature	וְגַם כָּל הַיְצוּר
is not concealed	לֹא נִכְחָד
from thee.	מִמֶּךָּ.
All	הַכֹּל
is revealed and known	גָּלוּי וְיָדוּעַ
before thee,	לְפָנֶיךָ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
who viewest	צוֹפֶה
and lookest	וּמַבִּיט
to the end	עַד סוֹף
to fall generations,	כָּל הַדּוֹרוֹת.
for thou bringest on	כִּי תָבִיא
the appointed time of memorial	חֹק זִכָּרוֹן
that there be visited	לְהִפָּקֵד
every spirit	כָּל רוּחַ
and soul,	וָנָפֶשׁ.
that there be remembered	לְהִזָּכֵר
many works	מַעֲשִׂים רַבִּים
and the multitude of creatures	וַהֲמוֹן בְּרִיּוֹת
without end.[4]	לְאֵין תַּכְלִית.
From the beginning	מֵרֵאשִׁית
thou hast made this known,	כָּזֹאת הוֹדַעְתָּ.
and from aforetime	וּמִלְּפָנִים
thou hast revealed it.	אוֹתָהּ גִּלִּיתָ.
This day	זֶה הַיּוֹם
[5]is the beginning	תְּחִלַּת
of thy works,	מַעֲשֶׂיךָ
a memorial	זִכָּרוֹן
of the first day,	לְיוֹם רִאשׁוֹן.
for it is a statute for Israel,	[1]כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא
an ordinance	מִשְׁפָּט
of the God of Jacob	לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:
And concerning the countries	וְעַל הַמְּדִינוֹת
it is said on it,[6]	בּוֹ יֵאָמֵר.
which of *them is destined* to the sword	אֵיזוֹ לַחֶרֶב.
and which to peace,	וְאֵיזוֹ לַשָּׁלוֹם.
which to famine	אֵיזוֹ לָרָעָב.
and which to plenty;	וְאֵיזוֹ לַשֹּׂבַע.
and creatures	וּבְרִיּוֹת
are visited thereon,	בּוֹ יִפָּקֵדוּ
in order to [6]remember them	לְהַזְכִּירָם
for life or for death.	לַחַיִּים וְלַמָּוֶת.
Who is not visited	מִי לֹא נִפְקָד
on this day?	כְּהַיּוֹם הַזֶּה.
For the remembrance	כִּי זֵכֶר
of every creature	כָּל הַיְצוּר
cometh before thee,	לְפָנֶיךָ בָּא.

---

1) תהלים פ״א ה׳.

2) Or, all the work. 3) Or, and no creature is concealed from before thee. 4) I. e., and the innumerable multitude of creatures. 5) Or, on which was the memorial. 6) I. e. on the day of 7) Or, record.

[1] וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים	And deliverers shall come up
בְּהַר צִיּוֹן	on mount Zion
לִשְׁפֹּט	to judge
אֶת הַר עֵשָׂו.	the mount of Esau;
וְהָיְתָה לַיְיָ	and the Lord's shall be
הַמְּלוּכָה:	the kingdom.
וְנֶאֱמַר.	And it is said,
[2] וְהָיָה יְיָ	And the Lord shall be
לְמֶלֶךְ	King
עַל כָּל הָאָרֶץ.	over all the earth;
בַּיּוֹם הַהוּא	in that day
יִהְיֶה יְיָ אֶחָד,	shall the Lord be One,
וּשְׁמוֹ אֶחָד:	and his name One.
וּבְתוֹרָתְךָ	And in thy Law
כָּתוּב לֵאמֹר.	it is written, saying,
[3] שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.	Hear, O Israel,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	Jehovah is our God,
יְיָ אֶחָד:	Jehovah is One.

See translation on page 232.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּכְבוֹדֶךָ. וְהִנָּשֵׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרֶךָ. וְהוֹפַע בַּהֲדַר גְּאוֹן עֻזֶּךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ. וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְעַלְתּוֹ. וְיָבִין כָּל יָצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ. וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ. יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ. וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: (for Sabbath אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ) קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ (for Sabbath וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ. וְיָנוּחוּ בוֹ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ) וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת. כִּי אַתָּה אֱלֹהִים אֱמֶת. וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. מְקַדֵּשׁ (for Sabbath הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן:

אַתָּה זוֹכֵר	Thou rememberest
מַעֲשֵׂה עוֹלָם,	the work of [4]creation,
וּפוֹקֵד	and art mindful
כָּל יְצוּרֵי	of all creatures
קֶדֶם.	from of old;
לְפָנֶיךָ נִגְלוּ	before thee are revealed
כָּל תַּעֲלֻמוֹת.	all secrets
וַהֲמוֹן נִסְתָּרוֹת	and the multitude of hidden things
שֶׁמִּבְּרֵאשִׁית.	that are from the [5]beginning;
כִּי אֵין שִׁכְחָה	for there is no forgetfulness
לִפְנֵי כִסֵּא	before the throne

---

1) סוף עובדיה. 2) זכריה י״ד. 3) דברים ו׳ ה׳

4) Or, the universe: or, from enternity. 5) Or, eternity.

in the ark;	בַּתֵּבָה.
and God caused to pass	וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים
a wind	רוּחַ
over the earth,	עַל הָאָרֶץ
and the waters [7]sank.	וַיָּשֹׁכּוּ הַמָּיִם:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
And God heard	[1] וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים
their [8]groaning,	אֶת נַאֲקָתָם.
and God remembered	וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים
his covenant	אֶת בְּרִיתוֹ
with Abraham,	אֶת אַבְרָהָם
with Isaac	אֶת יִצְחָק
and with Jacob.	וְאֶת יַעֲקֹב:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
And I will remember	[2] וְזָכַרְתִּי
my covenant	אֶת בְּרִיתִי
with Jacob,	יַעֲקוֹב.
and also	וְאַף
my covenant	אֶת בְּרִיתִי
with Isaac,	יִצְחָק,
and also	וְאַף
my covenant	אֶת בְּרִיתִי
with Abraham	אַבְרָהָם
I will remember,	אֶזְכֹּר,
and the land	וְהָאָרֶץ
I will remember.	אֶזְכֹּר:

And in thy Holy Words	וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ
it is written, saying,	כָּתוּב לֵאמֹר.
A memorial he hath made	[3] זֵכֶר עָשָׂה
for his wonderful works,	לְנִפְלְאוֹתָיו.
gracious and merciful	חַנּוּן וְרַחוּם
is the Lord.	יְיָ:
And it said,	וְנֶאֱמַר.
[9]Food he hath given	[4] טֶרֶף נָתַן
unto them that fear him;	לִירֵאָיו.
he will ever be mindful	יִזְכֹּר לְעוֹלָם
of his covenant.	בְּרִיתוֹ:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
And he remembered for them	[5] וַיִּזְכֹּר לָהֶם
his covenant,	בְּרִיתוֹ.
and he repented	וַיִּנָּחֵם
according to [10]his great lovingkindnesses.	כְּרֹב חֲסָדָיו:

And by the hands of thy servants,	וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ
the prophets,	הַנְּבִיאִים
it is written, saying,	כָּתוּב לֵאמֹר.
Go,	[6] הָלֹךְ
and cry	וְקָרָאתָ
in the ears	בְאָזְנֵי
of Jerusalem,	יְרוּשָׁלַיִם
saying,	לֵאמֹר.

---

1) שמות ב׳ כ״ד. 2) ויקרא כ״ו מ״ב. 3) תהלים קי״א ד׳. 4) שם ה. 5) שם ק״ו מ״ה. 6) ירמיהו ב׳ ב׳.

7) Or subsided; assuaged. 8) Or, lamentation. 9) Heb; prey. 10) Or, the multitude of his lovingkindnesses

the work of man	מַעֲשֵׂה אִישׁ
and his destiny.	וּפְקֻדָּתוֹ.
and the deeds	וַעֲלִילוֹת
[2]*and* the steps	מִצְעֲדֵי
of man,	גָבֶר.
the thoughts	מַחְשְׁבוֹת
of man,	אָדָם
and his schemes,	וְתַחְבְּלוֹתָיו
and the imaginations	וְיִצְרֵי
of the deeds of man.	מַעַלְלֵי אִישׁ:
Happy is the man	אַשְׁרֵי אִישׁ
who forgetteth the not,	שֶׁלֹּא יִשְׁכָּחֶךָּ.
and the son of man	וּבֶן אָדָם
who strengtheneth himself in thee;	יִתְאַמֶּץ בָּךְ.
for they that seek thee	כִּי דוֹרְשֶׁיךָ
shall never stumble,	לְעוֹלָם לֹא יִכָּשֵׁלוּ.
neither shall ever be put to shame	וְלֹא יִכָּלְמוּ לָנֶצַח
all they who trust	כָּל הַחוֹסִים
in thee;	בָּךְ.
for the remembrance	כִּי זֵכֶר
of all works	כָּל הַמַּעֲשִׂים
cometh before thee,	לְפָנֶיךָ בָּא.
and thou enquirest	וְאַתָּה דוֹרֵשׁ
into the doings of them all.	מַעֲשֵׂה כֻלָּם:
Of Noah also	וְגַם אֶת נֹחַ

thou hast been mindful in *thy* love,	בְּאַהֲבָה זָכַרְתָּ.
and didst visit him	וַתִּפְקְדֵהוּ
with the [3]promise of salvation	בִּדְבַר יְשׁוּעָה
and mercy,	וְרַחֲמִים.
when thou broughtest	בַּהֲבִיאֲךָ
the waters of the flood	אֶת מֵי הַמַּבּוּל
to destroy	לְשַׁחֵת
all flesh	כָּל בָּשָׂר
on account of their evil deeds;	מִפְּנֵי רוֹעַ מַעַלְלֵיהֶם.
therefore	עַל כֵּן
came his memory	זִכְרוֹנוֹ בָּא
before thee,	לְפָנֶיךָ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
to increase his seed	לְהַרְבּוֹת זַרְעוֹ
like the dust of the earth,	כְּעַפְרוֹת תֵּבֵל
and his offspring	וְצֶאֱצָאָיו
like the sand of the sea;	כְּחוֹל הַיָּם:
as it is written	כַּכָּתוּב
in thy Law,	בְּתוֹרָתֶךָ.
And God remembered	[1] וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים
Noah,	אֶת נֹחַ
and every living thing,	וְאֵת כָּל הַחַיָּה
and all the cattle	וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה
which *were* with him	אֲשֶׁר אִתּוֹ

---

[2] Or, of. [3] Heb., promise.

[1] בראשית ח׳ א.

which Abraham our father bound	שֶׁעָקַד אַבְרָהָם אָבִינוּ
Isaac his son	אֶת יִצְחָק בְּנוֹ
on the top of the altar,	עַל גַּב הַמִּזְבֵּחַ.
and he suppressed	וְכָבַשׁ
his compassion	רַחֲמָיו
in order to perform thy will	לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ
with a perfect heart,	בְּלֵבָב שָׁלֵם.
so may thy compassion suppress	כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ
thy anger	אֶת כַּעַסְךָ
from against us,	מֵעָלֵינוּ.
and in thy great goodness	וּבְטוּבְךָ הַגָּדוֹל
may turn aside	יָשׁוּב
the fierceness of thy wrath	חֲרוֹן אַפְּךָ
from thy people,	מֵעַמְּךָ
and from thy city,	וּמֵעִירְךָ
and from thy inheritance;	וּמִנַּחֲלָתֶךָ:
and fulfil unto us,	וְקַיֶּם לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the word	אֶת הַדָּבָר
which thou hast promised us	שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ
in thy Law,	בְּתוֹרָתֶךָ.
through the hands of Moses	עַל יְדֵי מֹשֶׁה
thy servant,	עַבְדֶּךָ.

from the mouth of thy glory,	מִפִּי כְבוֹדֶךָ.
as it is said,	כָּאָמוּר:
But I will remember for their sakes	[1] וְזָכַרְתִּי לָהֶם
the covenant	בְּרִית
of the ancestors.	רִאשֹׁנִים.
whom I brought out	אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם
from the land of Egypt	מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
before the eyes of the nations.	לְעֵינֵי הַגּוֹיִם,
to be [2]unto them	לִהְיוֹת לָהֶם
[2]for a God:	לֵאלֹהִים,
I am the Lord.	אֲנִי יְיָ:
For he that remembereth	כִּי זוֹכֵר
all forgotten things	כָּל הַנִּשְׁכָּחוֹת
art thou	אַתָּה הוּא
from eternity,	מֵעוֹלָם.
and there is no forgetfulness	וְאֵין שִׁכְחָה
before the throne	לִפְנֵי כִסֵּא
of thy glory,	כְבוֹדֶךָ.
and the binding of Isaac	וַעֲקֵדַת יִצְחָק
unto his seed	לְזַרְעוֹ
this day	הַיּוֹם
remember thou in mercy.	בְּרַחֲמִים תִּזְכּוֹר:
Blessed art thou, O Lord,	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
who rememberest the covenant.	זוֹכֵר הַבְּרִית:

---

1) ויקרא כ״ו מ״ה.

2) Or, their God.

Thus saith the Lord,	כֹּה אָמַר יְיָ,
I remember for thee	זָכַרְתִּי לָךְ
the kindness of thy youth,	חֶסֶד נְעוּרַיִךְ,
the love	אַהֲבַת
of thy [3]bridal state;	כְּלוּלֹתָיִךְ.
how thou wentest after me	לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי
in the wilderness,	בַּמִּדְבָּר
in a land	בְּאֶרֶץ
that was not sown.	לֹא זְרוּעָה:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
And I will remember	[1] וְזָכַרְתִּי אֲנִי
my covenant	אֶת בְּרִיתִי
with thee	אוֹתָךְ
in the days of thy youth,	בִּימֵי נְעוּרָיִךְ.
and I will establish unto thee	וַהֲקִימוֹתִי לָךְ
an everlasting covenant.	בְּרִית עוֹלָם:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
Is Ephraim a precious son unto me,	[2] הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם,
or a [4]darling child?	אִם יֶלֶד שַׁעֲשׁוּעִים,
for	כִּי
as often as I speak against him,	מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ,
I do earnestly remember him still;	זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד.
therefore	עַל כֵּן
my [5]heart yearneth for him;	הָמוּ מֵעַי לוֹ,
I will surely have mercy upon him,	רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ
saith the Lord.	נְאֻם יְיָ:

Our God	אֱלֹהֵינוּ
and God	וֵאלֹהֵי
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ.
remember us	זָכְרֵנוּ
with a good remembrance	בְּזִכָּרוֹן טוֹב
before thee,	לְפָנֶיךָ.
and visit us	וּפָקְדֵנוּ
with a visitation	בִּפְקֻדַּת
of salvation	יְשׁוּעָה
and mercy	וְרַחֲמִים
from the heavens,	מִשְּׁמֵי
the heavens of old,	שְׁמֵי קֶדֶם.
and remember unto us,	וּזְכָר לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
the covenant,	אֶת הַבְּרִית
and the kindness,	וְאֶת הַחֶסֶד
and the oath,	וְאֶת הַשְּׁבוּעָה
which thou hast sworn	אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
to Abraham	לְאַבְרָהָם
our father	אָבִינוּ
on the mount Moriah,	בְּהַר הַמֹּרִיָּה,
and may *there* appear	וְתֵרָאֶה
before thee	לְפָנֶיךָ
the binding	עֲקֵדָה

---

3) Or, espousals. 4) Or, caressed. 5) Heb., bowels.

1) יחזקאל ט״ז ס׳. 2) ירמיה ל״א י״ט.

answered him	יַעֲנֶנּוּ
by a voice.	בְקוֹל:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
And all the people	[1] וְכָל הָעָם
[6]perceived	רֹאִים
the thunders,	אֶת הַקּוֹלוֹת
and the lightnings,	וְאֶת הַלַּפִּידִים
and the sound of the Shofar,	וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר
and the mountain smoking;	וְאֶת הָהָר עָשֵׁן
and the people saw *it*,	וַיַּרְא הָעָם
and they shook	וַיָּנֻעוּ
and stood	וַיַּעַמְדוּ
afar off.	מֵרָחֹק:
And in thy Holy Words	וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ
it is written, saying,	כָּתוּב לֵאמֹר.
God is gone up	[2] עָלָה אֱלֹהִים
with a shout,	בִּתְרוּעָה.
the Lord	יְיָ
with the sound of a Shofar.	בְּקוֹל שׁוֹפָר:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
with trumpets	[3] בַּחֲצֹצְרוֹת
and the sound of a Shofar	וְקוֹל שׁוֹפָר.
shout for joy	הָרִיעוּ
before the King,	לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
the Lord.	יְיָ:

And it is said,	וְנֶאֱמַר.
Blow ye	[4] תִּקְעוּ
on the New Moon	בַחֹדֶשׁ
with the Shofar,	שׁוֹפָר.
at the [7]time appointed	בַּכֶּסֶה
for our feast day.	לְיוֹם חַגֵּנוּ:
For it is a statute for	כִּי חֹק
Israel,	לְיִשְׂרָאֵל הוּא.
an ordinance	מִשְׁפָּט
of the God of Jacob.	לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:

For translation see page 95.

וְנֶאֱמַר. [5] הַלְלוּיָהּ. הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ. הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו. הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר. הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל. הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע. הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ. הַלְלוּיָהּ:

And by the hands of thy servants,	וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ
the prophets,	הַנְּבִיאִים
it is written, saying,	כָּתוּב לֵאמֹר.
All ye inhabitants	[6] כָּל יֹשְׁבֵי
of *the* world,	תֵבֵל

---

1) שמות כ׳ ט״ו. 2) תהלות מ״ז ו׳ 3) שם צ״ח ו׳. 4) שם פ״א ד׳ וה׳. 5) תהלים, מזמור ק״ן. 6) ישעיה י״ח ג׳

6) Heb., saw. 7) Or, beginning of the month.

Thou didst reveal thyself	אַתָּה נִגְלֵיתָ
in a cloud of thy glory	בַּעֲנַן כְּבוֹדְךָ
[3]unto thy holy people	עַל עַם קָדְשְׁךָ
in order to speak with them.	לְדַבֵּר עִמָּם.
Out of heaven	מִן הַשָּׁמַיִם
thou didst make them hear	הִשְׁמַעְתָּם
thy voice,	קוֹלֶךָ.
and thou wast revealed	וְנִגְלֵיתָ
[3]unto them	עֲלֵיהֶם
in clouds of purity,	בְּעַרְפַלֵּי טֹהַר.
the world also	גַּם (כָּל) הָעוֹלָם כֻּלּוֹ
trembled before thee,	חָל מִפָּנֶיךָ.
and the creatures	וּבְרִיּוֹת
[4]of creation	בְּרֵאשִׁית
were in awe of thee,	חָרְדוּ מִמֶּךָּ.
when thou didst reveal thyself,	בְּהִגָּלוֹתְךָ
O our King,	מַלְכֵּנוּ
upon Mount Sinai	עַל הַר סִינַי.
to teach thy people	לְלַמֵּד לְעַמְּךָ
the Law and commandments,	תּוֹרָה וּמִצְוֹת.
and thou didst make them hear	וַתַּשְׁמִיעֵם
thy majestic voice,	אֶת הוֹד קוֹלֶךָ
and thy holy utterances	וְדַבְּרוֹת קָדְשְׁךָ
out of flames of fire.	מִלַּהֲבוֹת אֵשׁ.
With thunders	בְּקוֹלוֹת
and lightnings	וּבְרָקִים
thou didst manifest thyself [3]unto them,	עֲלֵיהֶם נִגְלֵיתָ.
and by the sound of a [5]Shofar	וּבְקוֹל שׁוֹפָר
thou didst shine forth upon them;	עֲלֵיהֶם הוֹפָעְתָּ:
as it is written	כַּכָּתוּב
in thy Law,	בְּתוֹרָתֶךָ.
And it came to pass	[1] וַיְהִי
on the third day,	בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
when it was morning,	בִּהְיֹת הַבֹּקֶר,
that *there* were	וַיְהִי
thunders and lightnings,	קֹלֹת וּבְרָקִים
and a [6]thick cloud	וְעָנָן כָּבֵד
upon the mount,	עַל הָהָר,
and the sound of a [5]Shofar	וְקֹל שֹׁפָר
exceedingly [7]strong;	חָזָק מְאֹד.
and *there* trembled	וַיֶּחֱרַד
all the people	כָּל הָעָם
that *were* in the camp.	אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
And it came to pass,	[2] וַיְהִי
while the sound of the [5]Shofar	קוֹל הַשֹּׁפָר
waxed very [7]strong,	הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד.
Moses spoke,	מֹשֶׁה יְדַבֵּר
and God	וְהָאֱלֹהִים

---

3) Or upon. 4) Heb: in the beginning. 5) Or, horn. 6) Heb.. heavy. 7) Or, loud.

1) שמות י״ט ט״ז. 2) שם י״ט י״ט

וּתְקַעְתֶּם	then you shall blow
בַּחֲצֹצְרֹת	with the trumpets
עַל עֹלֹתֵיכֶם	over your burnt-offerings,
וְעַל זִבְחֵי	and over the sacrifices
שַׁלְמֵיכֶם.	of your peace-offerings;
וְהָיוּ לָכֶם	and they shall be to you
לְזִכָּרוֹן	for a memorial
לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם	before your God;
אֲנִי יְיָ	I am the Lord
אֱלֹהֵיכֶם:	your God.
כִּי	For
אַתָּה שׁוֹמֵעַ	thou hearest
קוֹל שׁוֹפָר	the sound of the Shofar,
וּמַאֲזִין תְּרוּעָה	and givest heed to trumpet-blast,
וְאֵין דּוֹמֶה לָּךְ:	and there is none like unto thee.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ	Blessed art thou, O Lord,
שׁוֹמֵעַ	who heareth
קוֹל תְּרוּעַת	the sound of the trumpet-blast
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	of his people Israel
בְּרַחֲמִים:	in mercy.

See translation on page 126.

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל. וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן. וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד. עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

When the Reader repeats the שמונה עשרה, say here ותערב, which see on page 221.

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

When the Reader says מודים, the Congregation say in an undertone מודים דרבנן, which see below.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ. וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת. עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב. כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהַמְּרַחֵם. כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

When the Reader says מודים אנחנו לך, the Congregation say in an undertone the following:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ. עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ. וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וְשֹׁכְנֵי אָרֶץ.	and ye dwellers *on the* earth,
כִּנְשֹׂא נֵס	[7]when an ensign is lifted up
הָרִים	*on the* mountains,
תִּרְאוּ,	see ye:
וְכִתְקֹעַ שׁוֹפָר	and [8]when *the* Shofar is blown,
תִּשְׁמָעוּ:	hear ye.
וְנֶאֱמַר.	And it is said,
[1] וְהָיָה	And it shall come to pass
בַּיּוֹם הַהוּא	on that day,
יִתָּקַע	that *there* shall be blown
בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל,	a great Shofar,
וּבָאוּ	and they shall come
הָאֹבְדִים	who were lost
בְּאֶרֶץ אַשּׁוּר	in the land of Assyria,
וְהַנִּדָּחִים	and they that were [9]banished
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם.	in the land of Egypt;
וְהִשְׁתַּחֲווּ	and they shall worship
לַיְיָ	the Lord
בְּהַר הַקֹּדֶשׁ	in the holy mountain
בִּירוּשָׁלָיִם:	at Jerusalem.
וְנֶאֱמַר.	And it is said,
[2] וַיְיָ	And the Lord
עֲלֵיהֶם יֵרָאֶה,	shall be seen over them
וְיָצָא כַבָּרָק חִצּוֹ.	and his arrow shall go forth as the lightning,
וַאדֹנָי אֱלֹהִים	and the Lord God
בַּשּׁוֹפָר יִתְקָע	shall blow the Snofar,
וְהָלַךְ	and shall go
בְּסַעֲרוֹת תֵּימָן:	with the whirlwinds of the south.
[3] יְיָ צְבָאוֹת	The Lord of hosts
יָגֵן עֲלֵיהֶם:	will defend them.
כֵּן תָּגֵן	So defend thou
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל	thy people Israel
בִּשְׁלוֹמֶךָ:	with thy peace.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. [5] תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ. וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ. [6] וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם. וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ: וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה. וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ כִּמְצֻוָּה עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ. כָּאָמוּר:

[4] וּבְיוֹם	And on the day
שִׂמְחַתְכֶם	of your gladness,
וּבְמוֹעֲדֵיכֶם	and on your set feasts,
וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם,	and on the beginnings of your months,

---

1) ישעיה כ״ז י״ג. 2) זכריה ט׳ י״ד. 3) שם תחלת פסוק ט״ו. 4) במדבר י׳ י׳.

5) For translation see vol. 1. p. 77. 6) For translation see p. 215. 7) Or you shall see how an ensign is lifted up, etc. 8) Or, you shall hear how the Shofar is blown. 9) Or, outcasts.

תפלת יום כפור
לערבית, שחרית, מוסף, מנחה, ונעילה.

SERVICE FOR THE DAY OF ATONEMENT

in the EVENING, MORNING, ADDITIONAL and CONCLUDING SERVICES.

At the Afternoon Service on the Eve of the Day of Atonement, the prayers are said till עושה השלום as on week-days, and אלהינו ואלהי אבותינו תבוא לפניך תפלתנו, p. 259, till וכשנים קדמוניות, p. 269, is continued, as in the Evening Service of the Day of Atonement; but when the Reader repeats the שמונה עשרה, he says only till עושה השלום.

The Evening Service begins with כל נדרי and then ברכו, p. 19, is continued till שמונה עשרה on p. 25, and the following שמונה עשרה is then said.

Should the Eve of the Day of Atonement fall on Friday, מזמור שיר ליום השבת, p. 12, is said before the Evening Service.

The Morning Service for the Day of Atonement begins with מה טובו, p. 36, as on Sabbath, till גאל ישראל, p. 121, and then the following שמונה עשרה is continued.

The Afternoon Service for the Day of Atonement begins with the Reading of the Law, p. 183, and the following שמונה עשרה is then continued.

The Concluding Service begins with אשרי and ובא לציון, p. 181, and the following שמונה עשרה is then continued.

The following prayers till וכשנים קדמוניות, p. 269, are to be said standing.

כי שם יי is said in the Additional, Afternoon and Concluding Services.

See translation p. 1:2.

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא. הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

אֲדֹנָי. שְׂפָתַי תִּפְתָּח. וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק. וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים. וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת. וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים. מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים. וְכָתְבֵנוּ (for Neilah וְחָתְמֵנוּ) בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי. מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה. רַב לְהוֹשִׁיעַ:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים. וְרוֹפֵא חוֹלִים. וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ. בַּעַל גְּבוּרוֹת. וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ. מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים. זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

When the Reader repeats the שמונה עשרה, say here קדושה (נעריצך), which see below the rule.

When the Reader repeats the שמונה עשרה, the following קדושה is said after מחיה המתים.

See translation on page 162.

חזן נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ. כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ. הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ. וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says here אלהינו, which see below the rule.

שִׂים שָׁלוֹם. טוֹבָה וּבְרָכָה. חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ. בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ. כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה. וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה. נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

The Reader, in repeating the שמונה עשרה, says only up to בשלום, and then Full-Kaddish, p. 170.

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע. וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ. וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

Make 3 steps backwards and say:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם. כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says the following before שים שלום.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ. הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים

Here follows the Blessing of the Priests, p. 222.

Continue as follows: אין כאלהינו, p. 171, עלינו, p.176, and the Psalm of the day (see vol. I. p. 121-126).

לְעוֹלָם. אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הַלְלוּיָהּ:

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ. וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ. כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט. וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ. וְרָצִיתָ בָּנוּ. וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת. וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם (for Sabbath. הַשַּׁבָּת הַזֶּה לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה וְאֶת יוֹם) הַכִּפֻּרִים הַזֶּה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה וְלִמְחָל בּוֹ אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ (for Sabbath פיר שבת בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

In the Additional Service say here ומפני חטאינו, which see below the rule.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ. וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע. וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ. וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה. לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה: זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

ADDITIONAL SERVICE FOR YOM KIPPUR.

ומפני חטאינו is said in the Additional Service after זכר ליציאת מצרים.

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ. וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ. וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ. בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ. שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו. מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מֶלֶךְ רַחֲמָן. שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ. גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה. וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי. וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם. וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ: וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ. וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

See translation on page 230.

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ. וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים. וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים. וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אֶחָת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם: כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטוֹן לְפָנֶיךָ. עֹז בְּיָדְךָ. וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ. וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ:

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְיָ לְעַמֶּךָ. תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ. וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ. וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ. שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ. וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ. וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ. וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ. בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ. וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ. וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ. וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה. כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ. בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ. וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ: יִמְלֹךְ יְיָ

Cong. & Reader קָדוֹשׁ. קָדוֹשׁ. קָדוֹשׁ. יְיָ צְבָאוֹת. מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

Reader כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

Cong. & Reader בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

Reader מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים. וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד. פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

Cong. & Reader.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: הוּא אֱלֹהֵינוּ. הוּא אָבִינוּ. הוּא מַלְכֵּנוּ. הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חָי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:

Cong. & Reader. אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

Cong. & Reader אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדֹנֵינוּ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

Reader וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

Cong. & Reader. יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם. אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הַלְלוּיָהּ:

Reader לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ. וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ. וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

The Reader continues ובכן תן פחדך.

and our sins	וְחַטֹּאתֵֽינוּ
from before thine eyes;	מִנֶּֽגֶד עֵינֶֽיךָ .
as it is said,	כָּאָמוּר .
I, even I, am he that blotteth out	[1]אָנֹכִי . אָנֹכִי הוּא מֹחֶה
thy transgressions	פְשָׁעֶֽיךָ
for mine own sake,	לְמַעֲנִי .
and thy sins	וְחַטֹּאתֶֽיךָ
I will not remember.	לֹא אֶזְכּוֹר :
And it is said,	וְנֶאֱמַר .
I have blotted out,	[2]מָחִֽיתִי
as a cloud,	כָעָב
thy transgressions,	פְּשָׁעֶֽיךָ
and, as a mist,	וְכֶעָנָן
thy sins;	חַטֹּאתֶֽיךָ .
return unto me,	שׁוּבָה אֵלַי
for I have redeemed thee.	כִּי גְאַלְתִּֽיךָ :
And it is said,	וְנֶאֱמַר .
For on this day	[3]כִּי בַיּוֹם הַזֶּה
he shall make atonement for you,	יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם
to cleanse you;	לְטַהֵר אֶתְכֶם.
from all your sins	מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם
before the Lord	לִפְנֵי יְיָ
shall you be clean.	תִּטְהָֽרוּ :
Our God	(For Sabbath אֱלֹהֵֽינוּ
and God of our fathers,	אלהי אֲבוֹתֵֽינוּ
[4]be pleased	רְצֵה
with our rest;	בִמְנוּחָתֵֽנוּ)
sanctify us	קַדְּשֵֽׁנוּ
with thy commandments,	בְּמִצְוֹתֶֽיךָ .
and grant our portion	וְתֵן חֶלְקֵֽנוּ
in thy Law;	בְּתוֹרָתֶֽךָ .
satisfy us	שַׂבְּעֵֽנוּ
with thy goodness,	מִטּוּבֶֽךָ .
and gladden us	וְשַׂמְּחֵֽנוּ
with thy salvation,	בִּישׁוּעָתֶֽךָ.
and let us inherit,	(For Sabbath וְהַנְחִילֵֽנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ
in love and in [5]favor	בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן
thy holy Sabbath;	שַׁבַּת קָדְשֶֽׁךָ.
and may rest thereon	וְיָנֽוּחוּ בוֹ
Israel	יִשְׂרָאֵל
who sanctify thy name,	מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶֽךָ)
and purifty our heart	וְטַהֵר לִבֵּֽנוּ
to serve thee	לְעָבְדְּךָ
in truth;	בֶּאֱמֶת .
for thou art the Forgiver	כִּי אַתָּה סָלְחָן
of Israel,	לְיִשְׂרָאֵל
and the Pardoner	וּמָחֳלָן
of the tribes of Jeshurun	לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן
in every generation,	בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.
and beside thee	וּמִבַּלְעָדֶֽיךָ
we have no King	אֵין לָֽנוּ מֶֽלֶךְ

---

4) Or, accept. 5) Or, pleasure.

1) ישעיה מ״ג כ״ה. 2) שם מ״ד כ״ב. 3) ויקרא ט״ז ל׳.

[1]אֱלֹהֵינוּ	Our God
וֵאלֹהֵי	and God
אֲבוֹתֵינוּ.	of our fathers,
מְחַל	pardon
לַעֲוֹנוֹתֵינוּ	our iniquities
בְּיוֹם	on the day
for Sabbath הַשַּׁבָּת הַזֶּה	of this Sabbath,
וּבְיוֹם)	and on the day
הַכִּפֻּרִים הַזֶּה	of Atonement,
מְחֵה	blot out
וְהַעֲבֵר	and make to pass away
פְּשָׁעֵינוּ	our transgressions

ADDITIONAL SERVICE FOR YOM KIPPUR.

וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ. תְּמִידִים כְּסִדְרָם. וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם. וְאֶת מוּסַף יוֹם (for Sabbath וְאֶת מוּסְפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְיוֹם) הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה. כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ. כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ. מִפִּי כְבוֹדֶךָ. כָּאָמוּר:

See translation on page 166.

for Sabbath וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם. וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ. עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

(זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר):

[2]וּבֶעָשׂוֹר	And on the tenth *day*
לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה	of this seventh month
מִקְרָא קֹדֶשׁ	a holy convocation
יִהְיֶה לָכֶם.	shall be to you.
וְעִנִּיתֶם	and you shall afflict
אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם	your souls;
כָּל מְלָאכָה	any work
לֹא תַעֲשׂוּ	you shall not do.

See translation on p. 216.

וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיְיָ רֵיחַ נִיחֹחַ. פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד. אַיִל אֶחָד. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה. תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם:

For translation see page 167.

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר. שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל. וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ. וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ. וְשָׂעִיר לְכַפֵּר. וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

for Sabbath יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג. עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי. כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ. וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ (בּוֹ) וְקִדַּשְׁתּוֹ. חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ. זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

Continue אלהינו ואלהי אבותינו מחל לעונותינו, which see above the rule.

---

1) התפלה הזאת היא אחת מהשמונה ברכות שהתפלל הכהן הגדול ביום הכפורים אחרי אשר קרא בתורה כמו שפירש רש״י ביומא כ״ח ע״ב. 2) במדבר כ״ט ז׳.

שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת . הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ . וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

When repeating the שמונה עשרה, the Reader say. here אלהינו, which see below the rule.

שלום רב is said in the Evening Service only.

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם . כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ :

שים שלום is said in the Morning, Additional, Afternoon and Neilah Services.

שִׂים שָׁלוֹם . טוֹבָה וּבְרָכָה . חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים . עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ . בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ . כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה . וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ :

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה . נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב (for Neilah וְנֵחָתֵם) לְפָנֶיךָ . אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל . לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם :

יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ.
יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

Our God	אֱלֹהֵינוּ
and God	וֵאלֹהֵי
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ .
we pray thee,	(אָנָּא)
let come before thee	תָּבֹא לְפָנֶיךָ
our prayer,	תְּפִלָּתֵנוּ .
and hide not thyself	וְאַל תִּתְעַלַּם
from our supplication;	מִתְּחִנָּתֵנוּ .
for we are not	שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ
arrogant	עַזֵּי פָנִים
and stiff-necked,	וּקְשֵׁי עֹרֶף
that we should say before thee,	לוֹמַר לְפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God of our fathers,	וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ .
righteous	צַדִּיקִים
are we	אֲנַחְנוּ
and we have not sinned;	וְלֹא חָטָאנוּ .
verily, we	אֲבָל אֲנַחְנוּ
and our fathers	וַאֲבוֹתֵינוּ
have sinned.	חָטָאנוּ :

When repeating the שמונה עשרה, the Reader says the following before שים שלום.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ . הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ . וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ	*who* pardoneth and forgiveth,
אֶלָּא אָתָּה׃	but thee.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ.	Blessed art thou, O Lord,
מֶלֶךְ	*thou* King
מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ	*who* pardonest and forgivest
לַעֲוֹנוֹתֵינוּ	our iniquities
וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ	and the iniquities of his people,
בֵּית יִשְׂרָאֵל.	the house of Israel,
וּמַעֲבִיר	and *who* makest to pass away
אַשְׁמוֹתֵינוּ	our trespasses
בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה	every year,
מֶלֶךְ	King
עַל כָּל הָאָרֶץ.	over all the earth,
מְקַדֵּשׁ	*who* sanctifiest
(For Sabbath הַשַּׁבָּת	the Sabbath,
וְ) יִשְׂרָאֵל	(and) Israel,
וְיוֹם הַכִּפֻּרִים׃	and the Day of Atonement.

See translation on page 126.

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר
בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל. וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה
תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן. וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד.
עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן
בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר
שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃

When the Reader says מודים, the Congregation say in an undertone מודים דרבנן, which see here below the rule.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.
צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר
וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ
הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ. וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת
לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל
נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת. עֶרֶב
וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב. כִּי לֹא כָלוּ
רַחֲמֶיךָ. וְהַמְרַחֵם. כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ.
מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃

וּכְתוֹב (for Neilah וַחֲתוֹם) לְחַיִּים טוֹבִים
כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ׃

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה. וִיהַלְלוּ אֶת

When the Reader says מודים אנחנו לך, the Congregation say in an undertone the following

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שָׁאַתָּה הוּא יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר.
יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ. עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ
וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ. וְתֶאֱסוֹף
גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ. לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ.
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. עַל
שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת

In the Neilah Service begin here אתה נותן יד לפושעים, which see below the rule.

Thou knowest	אַתָּה יוֹדֵעַ
the mysteries of the universe,	רָזֵי עוֹלָם.
and the hidden things	וְתַעֲלוּמוֹת
and the secrets	סִתְרֵי
of all living.	כָּל חָי:
Thou searchest	אַתָּה חוֹפֵשׂ
all the chambers of the breast,	כָּל חַדְרֵי בָטֶן.
and triest	וּבוֹחֵן
the reins and *the* heart.	כְּלָיוֹת וָלֵב.
Nought is concealed	אֵין דָּבָר נֶעְלָם
from thee,	מִמֶּךָּ.
neither is anything hidden	וְאֵין נִסְתָּר
from thine eyes.	מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:
And therefore	וּבְכֵן
may it be the will	יְהִי רָצוֹן
from before thee,	מִלְּפָנֶיךָ.
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God	וֵאלֹהֵי
of our fathers,	אֲבוֹתֵינוּ.
to forgive us	שֶׁתִּסְלַח לָנוּ
all our sins.	עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ.
and to pardon us	וְתִמְחָל לָנוּ
all our iniquities,	עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.
and to grant us atonement	וּתְכַפֶּר לָנוּ
for all our transgressions.	עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ:

FOR NEILAH.

In the Neilah Service the following is said instead of אתה יודע רזי עולם.

Thou givest a hand	אַתָּה נוֹתֵן יָד
to the transgressors,	לַפּוֹשְׁעִים.
and thy right hand	וִימִינְךָ
is stretched forth	פְּשׁוּטָה
to receive	לְקַבֵּל
the repentant;	שָׁבִים.
and thou hast taught us,	וַתְּלַמְּדֵנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
to make confession	לְהִתְוַדּוֹת
before thee	לְפָנֶיךָ
of all our sins,	עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.
in order that we may cease	לְמַעַן נֶחְדַּל
from the violence	מֵעֹשֶׁק
of our hands,	יָדֵינוּ.
and that thou mayest receive us	וּתְקַבְּלֵנוּ
in perfect penitence	בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה
before thee,	לְפָנֶיךָ
even as fire offerings	כְּאִשִּׁים
and as sweet savor offerings.	וּכְנִיחוֹחִים.

We have trespassed,	אָשַׁמְנוּ.
we have dealt treacherously,	בָּגַדְנוּ.
we have robbed,	גָּזַלְנוּ.
we have spoken slander	דִּבַּרְנוּ דֹפִי:
We have caused others to act perversely,	הֶעֱוִינוּ.
and to do wickedness,	וְהִרְשַׁעְנוּ.
we have acted presumptuously,	זַדְנוּ.
we have done violence,	חָמַסְנוּ.
we have framed lies.	טָפַלְנוּ שֶׁקֶר:
We have counselled evil,	יָעַצְנוּ רָע.
we have spoken falsely,	כִּזַּבְנוּ.
we have scoffed,	לַצְנוּ.
we have revolted,	מָרַדְנוּ.
we have blasphemed,	נִאַצְנוּ.
we have turned away,[2]	סָרַרְנוּ.
we have committed iniquity,	עָוִינוּ.
we have transgressed;	פָּשַׁעְנוּ.
we have oppressed,	צָרַרְנוּ.
we have been stiff-necked.	קִשִּׁינוּ עֹרֶף:
We have acted wickedly,	רָשַׁעְנוּ.
we have corrupted,	שִׁחַתְנוּ.
we have committed abomination,	תִּעַבְנוּ.
we have gone astray,	תָּעִינוּ.
we have led others astray.	תִּעְתָּעְנוּ:

We have turned away	סַרְנוּ
from thy commandments,	מִמִּצְוֹתֶיךָ
and from thy good judgments,	וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים
and it hath not profited us.	וְלֹא שָׁוָה לָנוּ:
But thou art righteous	וְאַתָּה צַדִּיק
in all that hath come	עַל כָּל הַבָּא
upon us;	עָלֵינוּ.
for	כִּי
thou hast acted truthfully,	אֱמֶת עָשִׂיתָ
but we	וַאֲנַחְנוּ
have done wickedly.	הִרְשָׁעְנוּ:

What shall we say	מַה נֹּאמַר
before thee,	לְפָנֶיךָ
O thou who dwellest	יוֹשֵׁב
on high,	מָרוֹם.
and what shall we declare	וּמַה נְּסַפֵּר
before thee,	לְפָנֶיךָ
thou who abidest	שׁוֹכֵן
in heavens?	שְׁחָקִים.
[3]lo,	הֲלֹא
all secrets	כָּל הַנִּסְתָּרוֹת
and revealed things	וְהַנִּגְלוֹת
thou dost know.	אַתָּה יוֹדֵעַ:

---

1) Or, provoked. 2) Or rebelled. 3) Or, dost thou not know all things, both the hidden and the revealed ?

by despising parents	בְּזִלְזוּל הוֹרִים
and teachers.	וּמוֹרִים׃
	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by violence.	בְּחֹזֶק יָד׃
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by the profanation of the *divine* Name.	בְּחִלּוּל הַשֵּׁם׃
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by the folly of *the* mouth.	בְּטִפְּשׁוּת פֶּה׃
	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by impurity	בְּטֻמְאַת
of *the* lips.	שְׂפָתָיִם׃
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by the evil inclination.	בְּיֵצֶר הָרָע׃
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
wittingly	בְּיוֹדְעִים
or unwittingly.	וּבְלֹא יוֹדְעִים׃

And for all these,	וְעַל כֻּלָּם.
O God of forgiveness,	אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת
forgive us,	סְלַח לָנוּ.
pardon us,	מְחַל לָנוּ.
grant us atonement.	כַּפֶּר לָנוּ׃

	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by bribery.	בְּכַפַּת שֹׁחַד׃
	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by denying and lying.	בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב׃
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by slander.	בְּלָשׁוֹן הָרָע׃
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by scoffing.	בְּלָצוֹן׃
	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
in business.	בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן׃

FOR NEILAH.

What is our help?	מַה יִּשְׁעֵנוּ.
What is our power?	מַה כֹּחֵנוּ.
What is our might?	מַה גְּבוּרָתֵנוּ׃
What can we say	מַה נֹּאמַר
before thee,	לְפָנֶיךָ
O Lord our God	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
and God	וֵאלֹהֵי
of our fathers?	אֲבוֹתֵינוּ.
Are not	הֲלֹא
all the mighty men	כָּל הַגִּבּוֹרִים
as nought	כְּאַיִן
before thee,	לְפָנֶיךָ.
and men of [1]renown	וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם
as if they had never been,	כְּלֹא הָיוּ.
and *the* wise	וַחֲכָמִים
as without knowledge,	כִּבְלִי מַדָּע.
and *the* intelligent	וּנְבוֹנִים
as without understanding?	כִּבְלִי הַשְׂכֵּל
For	כִּי
most of their actions	רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם

---

[1] Heb., name.

עַל חֵטְא	For the sin
שֶׁחָטָאנוּ	wherein we have sinned
לְפָנֶיךָ	before thee
בְּאֹנֶס	under compulsion
וּבְרָצוֹן:	or of freewill.
וְעַל חֵטְא	And for the sin
שֶׁחָטָאנוּ	wherein we have sinned
לְפָנֶיךָ	before thee
בְּאִמּוּץ הַלֵּב:	by hardening of the heart.
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בִּבְלִי דָעַת:	unknowingly.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם:	with utterance of *the* lips.
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּגָלוּי וּבַסָּתֶר:	openly and secretly.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	

בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת:	by unchastity.
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּדִבּוּר פֶּה:	by utterance of *the* mouth.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּדַעַת וּבְמִרְמָה:	knowingly and deceitfully
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּהַרְהוֹר הַלֵּב:	in the meditation of the heart.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּהוֹנָאַת רֵעַ:	by wronging a neighbor.
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּוִדּוּי פֶּה:	by confession of the mouth *alone*.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בִּוְעִידַת זְנוּת:	by association with impurity.
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה:	in presumption and in error.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	

FOR NEILAH.

לְמַעַן דְּבָרֶיךָ	for the sake of thy words
אֲשֶׁר אָמָרְתָּ:	which thou hast spoken.[1]
אֵין קֵץ	*There would be* no end
לְאִשֵּׁי	to the fire offerings
חוֹבוֹתֵינוּ	for our iniquities,
וְאֵין מִסְפָּר	and no number
לְנִיחוֹחֵי	to the sweet savors
אַשְׁמָתֵנוּ.	for our guilt;
וְאַתָּה יוֹדֵעַ	but thou knowest

שֶׁאַחֲרִיתֵנוּ	that our latter end
רִמָּה וְתוֹלֵעָה.	is the worm,
לְפִיכָךְ	therefore
הִרְבֵּיתָ	thou hast multiplied
סְלִיחָתֵנוּ:	*the means of* our forgiveness.
מָה אָנוּ.	What are we?
מֶה חַיֵּינוּ.	What is our life?
מֶה חַסְדֵּנוּ.	What is our [2]kindness?
מַה צִּדְקֵנוּ.	What is our righteousness?

---

1) That prayer is more acceptable than sacrifice. (See Samuel I., 15, 22; Psalms, 15, 19; Hosea. 14

2) Or, piety.

בְּצָרוּת עָיִן׃	by envy.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּקַלּוּת רֹאשׁ׃	by levity.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף׃	by being stiff-necked.
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּרִיצַת רַגְלַיִם	by running of the feet
לְהָרַע׃	to do evil.
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בִּרְכִילוּת׃	by tale-bearing.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בִּשְׁבוּעַת שָׁוְא׃	by a vain oath.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּשִׂנְאַת חִנָּם׃	by causeless hatred.
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בִּתְשׂוּמֶת יָד׃	by breach of trust.
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ	
בְּתִמְהוֹן לֵבָב׃	by confusion of [2]mind.

וְעַל כֻּלָּם. אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח לָנוּ, מְחַל לָנוּ. כַּפֶּר לָנוּ׃

וְעַל חֲטָאִים	And for the sins
שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם	for which we owe
עוֹלָה׃	a burnt offering.

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם

FOR NEILAH.

וּמְחִילָה	and a forgiving,
וּסְלִיחָה	and pardoning
עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.	for all our iniquities,
לְמַעַן נֶחְדַּל	that we may cease
מֵעֹשֶׁק	from the violence
יָדֵינוּ.	of our hands,
וְנָשׁוּב	and may return
אֵלֶיךָ	unto thee
לַעֲשׂוֹת	to do
חֻקֵּי רְצוֹנְךָ	the statutes of thy will
בְּלֵבָב שָׁלֵם׃	with a perfect heart.
וְאַתָּה	And thou,
בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים	in thine abundant mercies,
רַחֵם עָלֵינוּ.	have compassion upon us,
כִּי לֹא תַחְפּוֹץ	for thou delightest not
בְּהַשְׁחָתַת	in the destruction
עוֹלָם.	of the world,
שֶׁנֶּאֱמַר.	as it is said,
[1] דִּרְשׁוּ יְיָ	Seek ye the Lord,
בְּהִמָּצְאוֹ.	while he may be found,
קְרָאֻהוּ	call ye upon him,
בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב׃	while he is near.

---

[2] Heb., heart.

[1] ישעיה נ״ה ו׳.

	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
in eating	בְּמַאֲכָל
and in drinking.	וּבְמִשְׁתֶּה
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by usury	בְּנֶשֶׁךְ :
and by [1]increase.	וּבְמַרְבִּית :
	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by [2]an arrogant mien.	בִּנְטִיַּת גָּרוֹן :
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by a wanton glance.	בְּשִׂקּוּר עָיִן :
	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by the conversation	בְּשִׂיחַ
of our lips.	שִׂפְתוֹתֵינוּ :

	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
with haughty eyes.	בְּעֵינַיִם רָמוֹת :
	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
with [3]obdurate brow.	בְּעַזּוּת מֵצַח :
	וְעַל כֻּלָּם. אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת. סְלַח לָנוּ. מְחַל לָנוּ. כַּפֶּר לָנוּ :
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by breaking of the yoke *of the commandments.*	בִּפְרִיקַת עוֹל :
	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by contentiousness.	בִּפְלִילוּת :
	וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
by ensnaring a neighbor,	בִּצְדִיַּת רֵעַ :
	עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ

FOR NEILAH.

are void,	תֹּהוּ.
and the days of their lives	וִימֵי חַיֵּיהֶם
are vanity before thee,	הֶבֶל לְפָנֶיךָ.
and the superiority of man	וּמוֹתַר הָאָדָם
over the beast	מִן הַבְּהֵמָה
is nought,	אָיִן.
for all is vanity.	כִּי הַכֹּל הָבֶל:

Thou hast distinguished	אַתָּה הִבְדַּלְתָּ
man	אֱנוֹשׁ
from the beginning,	מֵרֹאשׁ
and hast acknowledged him	וַתַּכִּירֵהוּ
that he should stand	לַעֲמוֹד
before thee;	לְפָנֶיךָ.

[4]for	כִּי
who shall say unto thee,	מִי יֹאמַר לְךָ
"What dost thou?"	מַה תִּפְעָל.
and if he be righteous,	וְאִם יִצְדַּק
what can he give thee?	מַה יִּתֶּן לָךְ:
But thou hast given us,	וַתִּתֶּן לָנוּ
O Lord our God,	יְיָ אֱלֹהֵינוּ
in love	בְּאַהֲבָה
the day	אֶת יוֹם

The enclosed words are said only by the Reader.

of this sabbath	(הַשַּׁבָּת הַזֶּה
and the day	וְאֶת יוֹם)
of atonement	הַכִּפֻּרִים הַזֶּה.
to be an end	קֵץ

---

1) Or, interest. 2) Heb., a stretched forth neck. 3) Or, effrontery; or, shamelessness of the brow. 4) Or, yet.

עַל מִצְוַת עֲשֵׂה	For the breach of positive commands,
וְעַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה.	and for the breach of negative commands,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה.[4]	whether an action is involved in it,
וּבֵין שֶׁאֵין בָּהּ קוּם עֲשֵׂה.[4]	or no action is involved in it;
אֶת הַגְּלוּיִם לָנוּ	both *for the sins* that are known unto us,
וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ.	and those that are not known to us;
אֶת הַגְּלוּיִם לָנוּ.	those that are known to us
כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ.	we have already declared them before thee,
וְהוֹדִינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם.	and we have made acknowledgment of them,
וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ.	and those that are unknown to us
לְפָנֶיךָ	before thee
הֵם גְּלוּיִם	they are revealed
וִידוּעִים.	and known,
כַּדָּבָר	according to the word
שֶׁנֶּאֱמַר.	that hath been said,
[1] הַנִּסְתָּרֹת	The secret things
לַיָי אֱלֹהֵינוּ.	belong unto the Lord our God,
וְהַנִּגְלֹת	but the revealed things

FOR NEILAH.

בְּמִיתָתָם	in their death,
שֶׁנֶּאֱמַר.	as it is said,
[2] אֱמֹר אֲלֵיהֶם	Say unto them,
חַי אָנִי	As I live,
נְאֻם	saith
אֲדֹנָי אֱלֹהִים	the Lord God,
אִם אֶחְפֹּץ	I have no pleasure
בְּמוֹת הָרָשָׁע,	in the death of the wicked;
כִּי אִם	but
בְּשׁוּב רָשָׁע	that the wicked turn
מִדַּרְכּוֹ	from his way
וְחָיָה.	and live;
שׁוּבוּ שׁוּבוּ	turn ye, turn ye
מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים,	from your evil ways;
וְלָמָּה תָמוּתוּ	for why will ye die,
בֵּית יִשְׂרָאֵל:	O house of Israel?
וְנֶאֱמַר.	And it is said,
[3] הֶחָפֹץ אֶחְפֹּץ	Have I any pleasure at all
מוֹת רָשָׁע,	that the wicked should die?
נְאֻם	Saith
אֲדֹנָי אֱלֹהִים.	the Lord God,

---

1) דברים כ'ט כ'ח. 2) יחזקאל ל'ג י'א. 3) שם י'ח כ'ג. 4) ראה מכות ט'ו ע'ב ובסדור עבודת ישראל.

חַטָּאת׃	a sin-offering.
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם	
קָרְבָּן	an offering
עוֹלֶה וְיוֹרֵד׃	according to our ability
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם	
אָשָׁם	a tresspass-offering
וַדַּאי וְתָלוּי׃	whether for certain or doubtful guilt.
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם	
מַכַּת מַרְדּוּת׃	corporal chastisement.
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם	
מַלְקוּת אַרְבָּעִים׃	the punishment of forty stripes.
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם	
מִיתָה	death
בִּידֵי שָׁמָיִם׃	by the hand of heaven.
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם	
כָּרֵת	punishment of excision
וַעֲרִירִי׃	and of being childless.
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם	
אַרְבַּע מִיתוֹת	One of the four kinds of death
בֵּית דִּין׃	inflicted by the Court of Law:
סְקִילָה.	Stoning,
שְׂרֵפָה.	burning,
הֶרֶג.	beheading
וְחֶנֶק.	and strangling.

FOR NEILAH.

וְנֶאֱמַר.	And it is said,
[2] יַעֲזֹב רָשָׁע	Let the wicked forsake
דַּרְכּוֹ	his way,
וְאִישׁ אָוֶן	and the unrighteous man
מַחְשְׁבֹתָיו.	his thoughts;
וְיָשֹׁב	and let him return
אֶל יְיָ	unto the Lord,
וִירַחֲמֵהוּ,	and he will have mercy upon him;
וְאֶל אֱלֹהֵינוּ,	and to our God,
כִּי	for
יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ׃	he will abundantly pardon.
[3] אַתָּה	But thou art
אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת	God of forgiveness,
חַנּוּן וְרַחוּם.	gracious and merciful,
אֶרֶךְ אַפַּיִם	slow to anger
וְרַב חֶסֶד.	and great *in* loving-kindness
וֶאֱמֶת.	and truth,
וּמַרְבֶּה לְהֵיטִיב.	and abundant in goodness,
וְרוֹצֶה אַתָּה	and thou delightest
בִּתְשׁוּבַת	in the repentance
רְשָׁעִים	of the wicked,
וְאֵין אַתָּה חָפֵץ	and thou takest no pleasure

בְּמִיתָתִי .	in my death.
הֲרֵי אֲנִי	Behold, I am
לְפָנֶיךָ	before thee
כִּכְלִי	like a vessel
מָלֵא	filled
בּוּשָׁה וּכְלִמָּה:	*with* shame and confusion.
יְהִי רָצוֹן	O may it be the will
מִלְּפָנֶיךָ	from before thee,
יְיָ אֱלֹהַי	O Lord my God
וֵאלֹהֵי	and God
אֲבוֹתַי	of my fathers,
שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד .	that I may sin no more,
וּמַה שֶּׁחָטָאתִי	and as to the sins I have sinned
לְפָנֶיךָ	before thee,
מָרֵק	purge *them* away
בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים .	in thine abundant mercy,
אֲבָל	but
לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים	not by means of affliction
וָחֳלָיִם רָעִים:	and sore diseases.

אֱלֹהַי . נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע . וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה . וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה . פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ. וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי . וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם : עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ : לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ . הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ . יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

Make 3 steps backward and say:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם, כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

* * *

belong unto us	לָנוּ
and unto our children	וּלְבָנֵינוּ
for ever,	עַד עוֹלָם.
that we may do	לַעֲשׂוֹת
all the words	אֶת כָּל דִּבְרֵי
of this Law.	הַתּוֹרָה הַזֹּאת:
For	כִּי
thou art the Forgiver	אַתָּה סָלְחָן
of Israel	לְיִשְׂרָאֵל
and the Pardoner	וּמָחֳלָן
of the tribes of Yeshurun	לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן
in every generation,	בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.
and beside thee	וּמִבַּלְעָדֶיךָ
we have no king,	אֵין לָנוּ מֶלֶךְ

who pardoneth	מוֹחֵל
and forgiveth	וְסוֹלֵחַ
but thee.	אֶלָּא אָתָּה:
—	—
O my God,	אֱלֹהַי.
before I was formed	עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי
I was not worthy,	אֵינִי כְדַאי.
and now	וְעַכְשָׁיו
that I have been formed	שֶׁנּוֹצַרְתִּי
I am as though I had not been formed,	כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַרְתִּי:
Dust am I in my life,	עָפָר אֲנִי בְּחַיָּי.
how much more so	קַל וָחֹמֶר

FOR NEILAH.

and not	הֲלוֹא
that he should return	בְּשׁוּבוֹ
from his ways,	מִדְּרָכָיו
and live?	וְחָיָה:
And it is said,	וְנֶאֱמַר.
For I have no pleasure	כִּי לֹא אֶחְפֹּץ
in the death of him that dieth,	בְּמוֹת הַמֵּת,
saith	נְאֻם
the Lord God;	אֲדֹנָי אֱלֹהִים.
wherefore turn yourselves,	וְהָשִׁיבוּ
and live ye.	וִחְיוּ:
For	כִּי

thou art the Forgiver	אַתָּה סָלְחָן
of Israel	לְיִשְׂרָאֵל.
and the Pardoner	וּמָחֳלָן
of the tribes of Jeshurun	לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן
in every generation,	בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.
and beside thee	וּמִבַּלְעָדֶיךָ
we have no king,	אֵין לָנוּ מֶלֶךְ
who pardoneth	מוֹחֵל
and forgiveth	וְסוֹלֵחַ
but thee.	אֶלָּא אָתָּה:

Continue אלהי עד שלא נוצרתי, which see above the rule, till וכשנים קדמוניות p. 269.

הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת (יִזְכּוֹר).

MEMORIAL OF THE DEAD (YIZKOR).

The following prayers (YIZKOR) are said by those whose parent or parents have departed, on the day of Atonement (Yom Kippur), the last day of Passover, the second day of Pentecost (Shovuoth) and on the eighth day of Tabernacles (Shemini Azereth) immediately after Reading of the Law, and if it fall on Sabbath, Yizkor is said after Yekum Purkan (יְקוּם פּוּרְקָן).

Yizkor-prayer for a departed mother.

May God remember	יִזְכּוֹר אֱלֹהִים
the soul	נִשְׁמַת
of my [3]revered mother	אִמִּי מוֹרָתִי
The name and father's name of the departed mother are here mentioned.	
who has gone	שֶׁהָלְכָה
to her world,	לְעוֹלָמָהּ.
because	בַּעֲבוּר
I vow	שֶׁאֲנִי נוֹדֵר
charity	צְדָקָה
for her.	בַּעֲדָהּ.
In reward therefor	בִּשְׂכַר זֶה
may her soul be	תְּהֵא נַפְשָׁהּ
bound up	צְרוּרָה
in the bond of life	בִּצְרוֹר הַחַיִּים
with the souls	עִם נִשְׁמוֹת
of Abraham,	אַבְרָהָם
Isaac and Jacob,	יִצְחָק וְיַעֲקֹב
Sarah, Rebekah,	שָׂרָה רִבְקָה
Rachel and Leah,	רָחֵל וְלֵאָה
and with *the* other righteous men	וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים
and righteous women	וְצִדְקָנִיּוֹת
who are in the [2]Paradise;	שֶׁבְּגַן עֵדֶן.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן:

Yizkor-prayer for a departed father.

May God remember	יִזְכּוֹר אֱלֹהִים
the soul	נִשְׁמַת
of my [1]revered father.	אָבִי מוֹרִי
The name and father's name of the departed father are here mentioned.	
who has gone	שֶׁהָלַךְ
to his world,	לְעוֹלָמוֹ.
because	בַּעֲבוּר
I vow	שֶׁאֲנִי נוֹדֵר
charity	צְדָקָה
for him.	בַּעֲדוֹ.
In reward therefor	בִּשְׂכַר זֶה
may his soul be	תְּהֵא נַפְשׁוֹ
bound up	צְרוּרָה
in the bond of life	בִּצְרוֹר הַחַיִּים
with the souls	עִם נִשְׁמוֹת
of Abraham,	אַבְרָהָם
Isaac and Jacob,	יִצְחָק וְיַעֲקֹב
Sarah, Rebekah,	שָׂרָה רִבְקָה
Rachel and Leah,	רָחֵל וְלֵאָה
and with *the* other righteous men	וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים
and righteous women	וְצִדְקָנִיּוֹת
who are in the [2]Paradise;	שֶׁבְּגַן עֵדֶן.
and let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן:

---

1) Or, father, my instructor. 2) Heb., garden of Eden. 3) Or, my mother, my instructress.

הַזְכָּרַת נְשָׁמוֹת (יִזְכּוֹר).

MEMORIAL OF THE DEAD (YIZKOR).

The following prayers (YIZKOR) are said by those whose parent or parents have departed, on the day of Atonement (Yom Kippur), the last day of Passover, the second day of Pentecost (Shovuoth) and on the eighth day of Tabernacles(Shemini Azereth)immediately after Reading of the Law, and if it fall on Sabbath, Yizkor is said after Yekum Purkan (יקום פורקן).

Yizkor-prayer for a departed father.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי מוֹרִי

The name and father's name of the departed father are here mentioned.

שֶׁהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ . בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדוֹ . בִּשְׂכַר זֶה תְּהֵא נַפְשׁוֹ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן. וְנֹאמַר אָמֵן:

Yizkor-prayer for a departed mother.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אִמִּי מוֹרָתִי

The name and father's name of the departed mother are here mentioned.

שֶׁהָלְכָה לְעוֹלָמָהּ . בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדָהּ . בִּשְׂכַר זֶה תְּהֵא נַפְשָׁהּ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן. וְנֹאמַר אָמֵן:

Yizkor-prayer for grand-parents and relatives.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי וְאִמִּי זְקֵנַי וּזְקֵנוֹתַי דּוֹדַי וְדוֹדוֹתַי אַחַי וְאַחְיוֹתַי בֵּין מִצַּד אָבִי וּבֵין מִצַּד אִמִּי שֶׁהָלְכוּ לְעוֹלָמָם. בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדָם. בִּשְׂכַר זֶה תִּהְיֶינָה נַפְשׁוֹתָם צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן . וְנֹאמַר אָמֵן:

שִׁיר הַשִּׁירִים.

שיר השירים זאגט מען פרייטאג נאך מנחה (נאך־מיטאג־געבעט). מען טהאר ניט ריידען אין מיטען זאגען.
שיר השירים is to be said on Friday after the Afternoon Service.

לפי המקובל, שיר השירים אמר שלמה ברוח קדשו כנגד הקב״ה וכנסת ישראל. ואיתא במדרש שה״ש פרשה א׳ פ׳ י״א: „שאין כל העולם כלו כדאי כיום שנתנה בו שיר השירים, שכל השירים (כך הגיר׳ בילקוט) קדש וזה קדש קדשים. שיר השירים, המשבח שבשירים, המעולה שבשירים, המסולסל שבשירים. בבל השירים או הוא מקלסן או הן מקלסין אותו, ברם הכא הן מקלסין אותו והוא מקלסן, הוא מקלסן „הנך יפה רעיתי״, והן מקלסין אותו „הנך יפה דודי אף נעים״. כל מקום שנאמר במלך שלמה במלך שהשלום שלו הכתוב מדבר״ (שם במדרש). ובזהר (תרומה קמ״ג ע״א) איתא: „שה״ש כללא דכל אורייתא, כללא דרזא דאבהן, כללא דגלותא דמצרים ופורקניה ותושבחתא דימא, כללא דעשר אמירן דהר סיני. וכד אזלו ישראל במדברא עד דעאלו לארעא דישראל ואתבני בי מקדשא, כללא דגלותהון דישראל בגיני עממיא ופורקנא דילהון, כללא דתח״ה. מאי דהוה ומאי דזמין למהוי עד יומא דיהי שבת להי׳ כלא איהו בשה״ש. עכ״ל.

א א 1 שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר
לִשְׁלֹמֹה : ב 2 יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת
פִּיהוּ כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן :
ג 3 לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים שֶׁמֶן
תּוּרַק שְׁמֶךָ. עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ :
ד 4 מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה. הֱבִיאַנִי
הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בָּךְ
נַזְכִּירָה דֹדֶיךָ מִיַּיִן מֵישָׁרִים
אֲהֵבוּךָ : ה 5 שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה
בְּנוֹת יְרוּשָׁלָםִ. כְּאָהֳלֵי קֵדָר
כִּירִיעוֹת שְׁלֹמֹה : ו 6 אַל תִּרְאוּנִי
שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת שֶׁשְּׁזָפַתְנִי הַשָּׁמֶשׁ.
בְּנֵי אִמִּי נִחֲרוּ בִי שָׂמֻנִי נֹטֵרָה
אֶת הַכְּרָמִים כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא
נָטָרְתִּי : ז 7 הַגִּידָה לִּי שֶׁאָהֲבָה
נַפְשִׁי אֵיכָה תִרְעֶה אֵיכָה תַּרְבִּיץ
בַּצָּהֳרָיִם. שַׁלָּמָה אֶהְיֶה כְּעֹטְיָה
עַל עֶדְרֵי חֲבֵרֶיךָ : ח 8 אִם לֹא
תֵדְעִי לָךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים. צְאִי
לָךְ בְּעִקְבֵי הַצֹּאן וּרְעִי אֶת גְּדִיֹּתַיִךְ
עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרֹעִים : ט 9 לְסֻסָתִי
בְּרִכְבֵי פַרְעֹה דִּמִּיתִיךְ רַעְיָתִי :
י 10 נָאווּ לְחָיַיִךְ בַּתֹּרִים צַוָּארֵךְ
בַּחֲרוּזִים : יא 11 תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה
לָּךְ עִם נְקֻדּוֹת הַכָּסֶף : יב 12 עַד
שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ :
יג 13 צְרוֹר הַמֹּר דּוֹדִי לִי בֵּין שָׁדַי
יָלִין : יד 14 אֶשְׁכֹּל הַכֹּפֶר דּוֹדִי
לִי בְּכַרְמֵי עֵין גֶּדִי : טו 15 הִנָּךְ
יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים :
טז 16 הִנְּךָ יָפֶה דוֹדִי אַף נָעִים אַף
עַרְשֵׂנוּ רַעֲנָנָה : יז 17 קֹרוֹת בָּתֵּינוּ
אֲרָזִים רָהִיטֵנוּ בְּרוֹתִים :

ב א 1 אֲנִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן
שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים : ב 2 כְּשׁוֹשַׁנָּה
בֵּין הַחוֹחִים כֵּן רַעְיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת :
ג 3 כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן דּוֹדִי
בֵּין הַבָּנִים. בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי
וּפִרְיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי : ד 4 הֱבִיאַנִי
אֶל בֵּית הַיָּיִן וְדִגְלוֹ עָלַי אַהֲבָה :

charity	צְדָקָה
for them.	בַּעֲדָם.
In reward therefor	בִּשְׂכַר זֶה
may be	תִּהְיֶינָה
their souls	נַפְשׁוֹתָם
bound up	צְרוּרוֹת
in the bond of life	בִּצְרוֹר הַחַיִּים
with the souls	עִם נִשְׁמוֹת
of Abraham,	אַבְרָהָם
Isaac and Jacob,	יִצְחָק וְיַעֲקֹב
Sarah, Rebekah,	שָׂרָה רִבְקָה
Rachel and Leah,	רָחֵל וְלֵאָה
and with *the* other righteous men	וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים
and righteous women	וְצִדְקָנִיּוֹת
who are in the Paradise;	שֶׁבְּגַן עֵדֶן.
And let us say, Amen!	וְנֹאמַר אָמֵן:

Yizkor-Prayer for Grand-Parents and Relatives.

May God remember	יִזְכּוֹר אֱלֹהִים
the soul	נִשְׁמַת
of my father	אָבִי
and my mother,	וְאִמִּי
my grand-fathers	זְקֵנַי
and my grand-mothers,	וּזְקֵנוֹתַי
my uncles	דּוֹדַי
and my aunts,	וְדוֹדוֹתַי
my brothers	אַחַי
and my sisters,	וְאַחְיוֹתַי
whether from my father's side	בֵּין מִצַּד אָבִי
or from my mother‘s side,	וּבֵין מִצַּד אִמִּי
who have gone	שֶׁהָלְכוּ
to their world,	לְעוֹלָמָם.
because	בַּעֲבוּר
I vow	שֶׁאֲנִי נוֹדֵר

כֶּסֶף רְפִידָתוֹ זָהָב מֶרְכָּבוֹ אַרְגָּמָן.
תּוֹכוֹ רָצוּף אַהֲבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלָםִ:
יא 11 צְאֶינָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן
בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. בַּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה
לּוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם
שִׂמְחַת לִבּוֹ:

ד א 1 הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה
עֵינַיִךְ יוֹנִים מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ. שַׂעְרֵךְ
כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד:
ב 2 שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ
מִן הָרַחְצָה. שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת
וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם: ג 3 כְּחוּט הַשָּׁנִי
שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה. כְּפֶלַח
הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ:
ד 4 כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֵךְ בָּנוּי
לְתַלְפִּיּוֹת. אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו
כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים: ה 5 שְׁנֵי שָׁדַיִךְ
כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תְּאוֹמֵי צְבִיָּה. הָרוֹעִים
בַּשּׁוֹשַׁנִּים: ו 6 עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם
וְנָסוּ הַצְּלָלִים. אֵלֶךְ לִי אֶל הַר
הַמּוֹר וְאֶל גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה: ז 7 כֻּלָּךְ
יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ: ח 8 אִתִּי
מִלְּבָנוֹן כַּלָּה אִתִּי מִלְּבָנוֹן תָּבוֹאִי.
תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה מֵרֹאשׁ שְׂנִיר
וְחֶרְמוֹן מִמְּעֹנוֹת אֲרָיוֹת מֵהַרְרֵי
נְמֵרִים: ט 9 לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי כַלָּה.
לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַת מֵעֵינַיִךְ בְּאַחַד עֲנָק
מִצַּוְּרֹנָיִךְ: י 10 מַה יָּפוּ דֹדַיִךְ אֲחֹתִי
כַלָּה. מַה טֹּבוּ דֹדַיִךְ מִיַּיִן וְרֵיחַ
שְׁמָנַיִךְ מִכָּל בְּשָׂמִים: יא 11 נֹפֶת
תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ כַּלָּה. דְּבַשׁ
וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ וְרֵיחַ שַׂלְמֹתַיִךְ
כְּרֵיחַ לְבָנוֹן: יב 12 גַּן נָעוּל אֲחֹתִי
כַלָּה. גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם:
יג 13 שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם פְּרִי
מְגָדִים. כְּפָרִים עִם נְרָדִים: יד 14 נֵרְדְּ
וְכַרְכֹּם קָנֶה וְקִנָּמוֹן עִם כָּל עֲצֵי
לְבוֹנָה. מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל רָאשֵׁי
בְשָׂמִים: טו 15 מַעְיַן גַּנִּים בְּאֵר מַיִם
חַיִּים. וְנֹזְלִים מִן לְבָנוֹן: טז 16 עוּרִי
צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן הָפִיחִי גַנִּי יִזְּלוּ
בְשָׂמָיו. יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל
פְּרִי מְגָדָיו:

ה א 1 בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה
אָרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי אָכַלְתִּי יַעְרִי
עִם דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי עִם חֲלָבִי.
אִכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים:
ב 2 אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר. קוֹל דּוֹדִי
דוֹפֵק פִּתְחִי לִי אֲחֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי
תַמָּתִי שֶׁרֹּאשִׁי נִמְלָא טָל קְוֻצּוֹתַי
רְסִיסֵי לָיְלָה: ג 3 פָּשַׁטְתִּי אֶת
כֻּתָּנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשֶׁנָּה. רָחַצְתִּי
אֶת רַגְלַי אֵיכָכָה אֲטַנְּפֵם: ד 4 דּוֹדִי
שָׁלַח יָדוֹ מִן הַחוֹר וּמֵעַי הָמוּ עָלָיו:

ה 5 סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת רַפְּדוּנִי
בַּתַּפּוּחִים . כִּי חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי:
ו 6 שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ
תְּחַבְּקֵנִי : ז 7 הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם
בְּנוֹת יְרוּשָׁלַםִ בִּצְבָאוֹת אוֹ
בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה . אִם תָּעִירוּ וְאִם
תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ:
ח 8 קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא . מְדַלֵּג
עַל הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת:
ט 9 דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר
הָאַיָּלִים . הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר
כָּתְלֵנוּ מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלֹּנוֹת מֵצִיץ
מִן הַחֲרַכִּים : י 10 עָנָה דוֹדִי וְאָמַר
לִי . קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי
לָךְ : יא 11 כִּי הִנֵּה הַסְּתָיו עָבָר .
הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ : יב 12 הַנִּצָּנִים
נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ .
וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ :
יג 13 הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים
סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ . קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי
יָפָתִי וּלְכִי לָךְ : יד 14 יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי
הַסֶּלַע בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה הַרְאִינִי
אֶת מַרְאַיִךְ הַשְׁמִיעִינִי אֶת קוֹלֵךְ .
כִּי קוֹלֵךְ עָרֵב וּמַרְאֵיךְ נָאוֶה :
טו 15 אֶחֱזוּ לָנוּ שֻׁעָלִים
קְטַנִּים מְחַבְּלִים כְּרָמִים . וּכְרָמֵינוּ
סְמָדַר : טז 16 דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ
הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים : יז 17 עַד שֶׁיָּפוּחַ
הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים . סֹב דְּמֵה לְךָ
דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל
הָרֵי בָתֶר :

ג א 1 עַל מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת בִּקַּשְׁתִּי
אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי . בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא
מְצָאתִיו : ב 2 אָקוּמָה נָּא וַאֲסוֹבְבָה
בָעִיר בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחוֹבוֹת אֲבַקְשָׁה
אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי . בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא
מְצָאתִיו : ג 3 מְצָאוּנִי הַשֹּׁמְרִים
הַסֹּבְבִים בָּעִיר . אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי
רְאִיתֶם : ד 4 כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם
עַד שֶׁמָּצָאתִי אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי .
אֲחַזְתִּיו וְלֹא אַרְפֶּנּוּ עַד שֶׁהֲבֵיאתִיו
אֶל בֵּית אִמִּי וְאֶל חֶדֶר הוֹרָתִי :
ה 5 הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַםִ
בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה . אִם
תָּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה
עַד שֶׁתֶּחְפָּץ : ו 6 מִי זֹאת עֹלָה מִן
הַמִּדְבָּר כְּתִימֲרוֹת עָשָׁן . מְקֻטֶּרֶת
מֹר וּלְבוֹנָה מִכֹּל אַבְקַת רוֹכֵל :
ז 7 הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שִׁשִּׁים
גִּבֹּרִים סָבִיב לָהּ . מִגִּבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל :
ח 8 כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה .
אִישׁ חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ מִפַּחַד בַּלֵּילוֹת :
ט 9 אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
מֵעֲצֵי הַלְּבָנוֹן : י 10 עַמּוּדָיו עָשָׂה

ז א 1 שׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלַמִּית שׁוּבִי שׁוּבִי וְנֶחֱזֶה בָּךְ . מַה תֶּחֱזוּ בַּשּׁוּלַמִּית כִּמְחֹלַת הַמַּחֲנָיִם : ב 2 מַה יָּפוּ פְעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים בַּת נָדִיב . חַמּוּקֵי יְרֵכַיִךְ כְּמוֹ חֲלָאִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמָּן : ג 3 שָׁרְרֵךְ אַגַּן הַסַּהַר אַל יֶחְסַר הַמָּזֶג . בִּטְנֵךְ עֲרֵמַת חִטִּים סוּגָה בַּשּׁוֹשַׁנִּים : ד 4 שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תָּאֳמֵי צְבִיָּה : ה 5 צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן . עֵינַיִךְ בְּרֵכוֹת בְּחֶשְׁבּוֹן עַל שַׁעַר בַּת רַבִּים אַפֵּךְ כְּמִגְדַּל הַלְּבָנוֹן צוֹפֶה פְּנֵי דַמָּשֶׂק : ו 6 רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל וְדַלַּת רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן . מֶלֶךְ אָסוּר בָּרְהָטִים : ז 7 מַה יָּפִית וּמַה נָּעַמְתְּ אַהֲבָה בַּתַּעֲנוּגִים : ח 8 זֹאת קוֹמָתֵךְ דָּמְתָה לְתָמָר וְשָׁדַיִךְ לְאַשְׁכֹּלוֹת : ט 9 אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְתָמָר אֹחֲזָה בְּסַנְסִנָּיו . וְיִהְיוּ נָא שָׁדַיִךְ כְּאֶשְׁכְּלוֹת הַגֶּפֶן וְרֵיחַ אַפֵּךְ כַּתַּפּוּחִים : י 10 וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדִי לְמֵישָׁרִים. דּוֹבֵב שִׂפְתֵי יְשֵׁנִים : יא 11 אֲנִי לְדוֹדִי וְעָלַי תְּשׁוּקָתוֹ : יב 12 לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה בַּכְּפָרִים: יג 13 נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים נִרְאֶה אִם פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים . שָׁם אֶתֵּן אֶת דֹּדַי לָךְ : יד 14 הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל מְגָדִים חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים . דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ :

ח א 1 מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי יוֹנֵק שְׁדֵי אִמִּי . אֶמְצָאֲךָ בַחוּץ אֶשָּׁקְךָ גַּם לֹא יָבֻזוּ לִי : ב 2 אֶנְהָגֲךָ אֲבִיאֲךָ אֶל בֵּית אִמִּי תְּלַמְּדֵנִי. אַשְׁקְךָ מִיַּיִן הָרֶקַח מֵעֲסִיס רִמֹּנִי : ג 3 שְׂמֹאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי : ד 4 הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלָםִ. מַה תָּעִירוּ וּמַה תְּעֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ : ה 5 מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוֹדָהּ . תַּחַת הַתַּפּוּחַ עוֹרַרְתִּיךָ שָׁמָּה חִבְּלַתְךָ אִמֶּךָ שָׁמָּה חִבְּלָה יְלָדַתְךָ : ו 6 שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ כִּי עַזָּה כַמָּוֶת אַהֲבָה קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה . רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶתְיָה : ז 7 מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ. אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בָּאַהֲבָה בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ : ח 8 אָחוֹת לָנוּ קְטַנָּה וְשָׁדַיִם אֵין לָהּ . מַה נַּעֲשֶׂה לַאֲחוֹתֵנוּ בַּיּוֹם שֶׁיְּדֻבַּר בָּהּ: ט 9 אִם חוֹמָה הִיא נִבְנֶה עָלֶיהָ

ה 5 קַמְתִּי אֲנִי לִפְתֹּחַ לְדוֹדִי . וְיָדַי
נָטְפוּ מוֹר וְאֶצְבְּעֹתַי מוֹר עֹבֵר עַל
כַּפּוֹת הַמַּנְעוּל ׃ ו 6 פָּתַחְתִּי אֲנִי
לְדוֹדִי וְדוֹדִי חָמַק עָבָר . נַפְשִׁי
יָצְאָה בְדַבְּרוֹ בִּקַּשְׁתִּיהוּ וְלֹא
מְצָאתִיהוּ קְרָאתִיו וְלֹא עָנָנִי ׃
ז 7 מְצָאֻנִי הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים בָּעִיר
הִכּוּנִי פְצָעוּנִי . נָשְׂאוּ אֶת רְדִידִי
מֵעָלַי שֹׁמְרֵי הַחֹמוֹת ׃ ח 8 הִשְׁבַּעְתִּי
אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלָם . אִם תִּמְצְאוּ
אֶת דּוֹדִי מַה תַּגִּידוּ לוֹ שֶׁחוֹלַת
אַהֲבָה אָנִי ׃ ט 9 מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד
הַיָּפָה בַּנָּשִׁים . מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד
שֶׁכָּכָה הִשְׁבַּעְתָּנוּ ׃ י 10 דּוֹדִי צַח
וְאָדוֹם דָּגוּל מֵרְבָבָה ׃ יא 11 רֹאשׁוֹ
כֶּתֶם פָּז . קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים
שְׁחֹרוֹת כָּעוֹרֵב ׃ יב 12 עֵינָיו כְּיוֹנִים
עַל אֲפִיקֵי מָיִם . רֹחֲצוֹת בֶּחָלָב
יֹשְׁבוֹת עַל מִלֵּאת ׃ יג 13 לְחָיָו
כַּעֲרוּגַת הַבֹּשֶׂם מִגְדְּלוֹת מֶרְקָחִים .
שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים נֹטְפוֹת מוֹר
עֹבֵר ׃ יד 14 יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמֻלָּאִים
בַּתַּרְשִׁישׁ . מֵעָיו עֶשֶׁת שֵׁן מְעֻלֶּפֶת
סַפִּירִים ׃ טו 15 שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ
מְיֻסָּדִים עַל אַדְנֵי פָז . מַרְאֵהוּ
כַּלְּבָנוֹן בָּחוּר כָּאֲרָזִים ׃ טז 16 חִכּוֹ
מַמְתַקִּים וְכֻלּוֹ מַחֲמַדִּים . זֶה דוֹדִי
וְזֶה רֵעִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלָם ׃
ו א 1 אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה
בַּנָּשִׁים . אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ וּנְבַקְשֶׁנּוּ
עִמָּךְ ׃ ב 2 דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרוּגוֹת
הַבֹּשֶׂם . לִרְעוֹת בַּגַּנִּים וְלִלְקֹט
שׁוֹשַׁנִּים ׃ ג 3 אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי
הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים ׃ ד 4 יָפָה אַתְּ
רַעְיָתִי כְּתִרְצָה נָאוָה כִּירוּשָׁלָם .
אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת ׃ ה 5 הָסֵבִּי עֵינַיִךְ
מִנֶּגְדִּי שֶׁהֵם הִרְהִיבֻנִי . שַׂעְרֵךְ
כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מִן הַגִּלְעָד ׃
ו 6 שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הָרְחֵלִים שֶׁעָלוּ מִן
הָרַחְצָה . שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה
אֵין בָּהֶם ׃ ז 7 כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ
מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ ׃ ח 8 שִׁשִּׁים הֵמָּה
מְלָכוֹת וּשְׁמֹנִים פִּילַגְשִׁים .
וַעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר ׃ ט 9 אַחַת הִיא
יוֹנָתִי תַמָּתִי אַחַת הִיא לְאִמָּהּ
בָּרָה הִיא לְיוֹלַדְתָּהּ . רָאוּהָ בָנוֹת
וַיְאַשְּׁרוּהָ מְלָכוֹת וּפִילַגְשִׁים
וַיְהַלְלוּהָ ׃ י 10 מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה
כְּמוֹ שָׁחַר . יָפָה כַלְּבָנָה בָּרָה
כַּחַמָּה אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת ׃ יא 11 אֶל
גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי לִרְאוֹת בְּאִבֵּי
הַנָּחַל . לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן הֵנֵצוּ
הָרִמֹּנִים ׃ יב 12 לֹא יָדַעְתִּי נַפְשִׁי
שָׂמַתְנִי מַרְכְּבוֹת עַמִּי נָדִיב ׃

קומענדיג אהיים פון שוהל אם אבענד פון שבת און יום טוב, איז דער מנהג, אז עלטערן לייגען ארויף זייערע הענד אויף זייערע קינדער'ס קאפ און בענשען זיי מיט פאלגענדע ברכה:

Upon returning home from the synagogue on the Eve of Sabbaths and Holidays, it is customary for parents to lay their hands on their children's head, and pronounce the following Benediction.

צו זיהן זאגט מען: To sons say:

יְשִׂמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה:

צו טעכטער זאגט מען: To daughters say:

יְשִׂמֵךְ אֱלֹהִים כְּשָׂרָה רִבְקָה. כְּרָחֵל וּכְלֵאָה:

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ. יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ. וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

פרייטאג־צו־נאכט, קומענדיג פון שוהל זאגט מען דיזעס.
On Friday Eve. upon coming Home from the Synagogue, the following is said:

זאג 3 מאהל Say 3 times שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן. מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא:

זאג 3 מאהל Say 3 times בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן. מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא:

זאג 3 מאהל Say 3 times בָּרְכוּנִי לְשָׁלוֹם מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן. מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא:

זאג 3 מאהל Say 3 times צֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן. מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא:

כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָּךְ. לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: יְיָ יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

משלי ל״א אֵשֶׁת חַיִל מִי יִמְצָא. וְרָחֹק מִפְּנִינִים מִכְרָהּ: בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ. וְשָׁלָל לֹא יֶחְסָר: גְּמָלַתְהוּ טוֹב וְלֹא רָע. כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ: דָּרְשָׁה צֶמֶר וּפִשְׁתִּים. וַתַּעַשׂ בְּחֵפֶץ כַּפֶּיהָ: הָיְתָה כָּאֳנִיּוֹת סוֹחֵר. מִמֶּרְחָק תָּבִיא לַחְמָהּ: וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ. וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ: זָמְמָה שָׂדֶה וַתִּקָּחֵהוּ. מִפְּרִי כַפֶּיהָ נָטְעָה כָּרֶם: חָגְרָה בְעוֹז מָתְנֶיהָ. וַתְּאַמֵּץ זְרוֹעֹתֶיהָ: טָעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָהּ. לֹא יִכְבֶּה בַלַּיְלָה נֵרָהּ: יָדֶיהָ שִׁלְּחָה בַכִּישׁוֹר וְכַפֶּיהָ תָּמְכוּ פָלֶךְ: כַּפָּהּ פָּרְשָׂה לֶעָנִי. וְיָדֶיהָ שִׁלְּחָה לָאֶבְיוֹן: לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָּׁלֶג. כִּי כָל בֵּיתָהּ לָבֻשׁ שָׁנִים: מַרְבַדִּים עָשְׂתָה לָּהּ. שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁהּ: נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים בַּעְלָהּ. בְּשִׁבְתּוֹ עִם זִקְנֵי אָרֶץ: סָדִין עָשְׂתָה וַתִּמְכֹּר. וַחֲגוֹר נָתְנָה לַכְּנַעֲנִי: עוֹז וְהָדָר לְבוּשָׁהּ. וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן: פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה. וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ: צוֹפִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ. וְלֶחֶם עַצְלוּת לֹא תֹאכֵל: קָמוּ בָנֶיהָ וַיְאַשְּׁרוּהָ. בַּעְלָהּ וַיְהַלְלָהּ: רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל. וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי. אִשָּׁה יִרְאַת יְיָ הִיא תִתְהַלָּל: תְּנוּ לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ. וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים מַעֲשֶׂיהָ:

קדוש געפינט זיך אויף זייטע 20.
For Kiddush see p. 20.

טִירַת כָּסֶף . וְאִם דֶּלֶת הִיא נָצוּר עָלֶיהָ לוּחַ אָרֶז : י 10 אֲנִי חוֹמָה וְשָׁדַי כַּמִּגְדָּלוֹת . אָז הָיִיתִי בְעֵינָיו כְּמוֹצְאֵת שָׁלוֹם : יא 11 כֶּרֶם הָיָה לִשְׁלֹמֹה בְּבַעַל הָמוֹן נָתַן אֶת הַכֶּרֶם לַנֹּטְרִים . אִישׁ יָבִא בְּפִרְיוֹ אֶלֶף כָּסֶף : יב 12 כַּרְמִי שֶׁלִּי לְפָנָי . הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה וּמָאתַיִם לְנֹטְרִים אֶת פִּרְיוֹ : יג 13 הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְׁמִיעִנִי : יד 14 בְּרַח דּוֹדִי וּדְמֵה לְךָ לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל הָרֵי בְשָׂמִים :

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים . יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי . שֶׁבִּזְכוּת שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר קָרִיתִי וְלָמַדְתִּי שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים . בִּזְכוּת פְּסוּקָיו וּבִזְכוּת תֵּבוֹתָיו וּבִזְכוּת אוֹתִיּוֹתָיו וּבִזְכוּת נְקֻדּוֹתָיו וּבִזְכוּת טְעָמָיו וּבִזְכוּת שְׁמוֹתָיו וְצֵרוּפָיו וּרְמָזָיו וְסוֹדוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים הַנּוֹרָאִים הַיּוֹצְאִים מִמֶּנּוּ . שֶׁתְּהֵא שָׁעָה זוּ שְׁעַת רַחֲמִים שְׁעַת הַקְשָׁבָה שְׁעַת הַאֲזָנָה . וְנִקְרָאֲךָ וְתַעֲנֵנוּ . נַעְתִּיר לְךָ וְהֵעָתֵר לָנוּ . שֶׁיִּהְיֶה עוֹלֶה לְפָנֶיךָ קְרִיאַת וְלִמּוּד שִׁיר הַשִּׁירִים כְּאִלּוּ הִשַּׂגְנוּ כָּל הַסּוֹדוֹת הַנִּפְלָאוֹת וְהַנּוֹרָאוֹת אֲשֶׁר הֵם חֲתוּמִים בּוֹ בְּכָל תְּנָאָיו . וְנִזְכֶּה לְמָקוֹם שֶׁהָרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת נֶחֱצָבוֹת מִשָּׁם . וּכְאִלּוּ עָשִׂינוּ כָּל מַה שֶּׁמּוּטָל עָלֵינוּ לְהַשִּׂיג בֵּין בְּגִלְגּוּל זֶה בֵּין בְּגִלְגּוּל אַחֵר וְלִהְיוֹת מִן הָעוֹלִים וְהַזּוֹכִים לָעוֹלָם הַבָּא עִם שְׁאָר צַדִּיקִים וַחֲסִידִים . וּמַלֵּא כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה . וְתִהְיֶה עִם לְבָבֵנוּ וְאִמְרֵי פִינוּ בְּעֵת מַחְשְׁבוֹתֵינוּ וְעִם יָדֵינוּ בְּעֵת מַעְבָּדֵינוּ וְתִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה וְהַרְוָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ וּמֵעָפָר תְּקִימֵנוּ וּמֵאַשְׁפּוֹת דַּלּוּתֵנוּ תְּרוֹמְמֵנוּ וְתָשִׁיב שְׁכִינָתְךָ לְעִיר קָדְשֶׁךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ . אָמֵן :

פרייטאָג. ניט שפּעטער אלס 15 מינוטען פאר זונען־אונטערגאנג, צינדט אָן די שבת ליכט די פרוי, אדער דער מאן, ווען די פרוי קען עס ניט טהאָן, אדער אויב ער האט קיין פרו. און נאכדעם זאגט מען פאלגענדע ברכה:

On Friday, not later than 15 minutes before sun-set, the Sabbath candles are lighted, by the housewife, or the husband, if she be unable to do it, or if he have no wife, and after that the following blessing is said:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת :

די הויז פרוי זאגט דיזע תחינה: Women add the following:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁתְּחוֹנֵן אוֹתִי (וְאֶת אִישִׁי וְאֶת אָבִי וְאֶת בָּנַי) וְאֶת כָּל קְרוֹבַי וְתִתֶּן לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל חַיִּים טוֹבִים וַאֲרוּכִים וְתִזְכְּרֵנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹבָה וּבְרָכָה וְתִפְקְדֵנוּ בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וּתְבָרְכֵנוּ בְּרָכוֹת גְּדוֹלוֹת וְתַשְׁלִים בָּתֵּינוּ וְתַשְׁכֵּן שְׁכִינָתְךָ בֵּינֵינוּ . וְזַכֵּנִי לְגַדֵּל בָּנִים וּבְנֵי בָנִים חֲכָמִים וּנְבוֹנִים אוֹהֲבֵי יְיָ יִרְאֵי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי אֱמֶת זֶרַע קֹדֶשׁ בַּיְיָ דְּבֵקִים וּמְאִירִים אֶת הָעוֹלָם בַּתּוֹרָה וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים וּבְכָל מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא . אָנָּא שְׁמַע אֶת תְּחִנָּתִי בָּעֵת הַזֹּאת בִּזְכוּת שָׂרָה וְרִבְקָה וְרָחֵל וְלֵאָה אִמּוֹתֵינוּ . וְהָאֵר נֵרֵנוּ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה לְעוֹלָם וָעֶד . וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה . אָמֵן :

אָדָם לְפָעֳלוֹ . וְלַעֲבֹדָתוֹ עֲדֵי עָרֶב׃
כד 24 מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם
בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ . מָלְאָה הָאָרֶץ
קִנְיָנֶךָ ׃ כה 25 זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב
יָדָיִם שָׁם רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר . חַיּוֹת
קְטַנּוֹת עִם גְּדֹלוֹת׃ כו 26 שָׁם אֳנִיּוֹת
יְהַלֵּכוּן · לִוְיָתָן זֶה יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק
בּוֹ׃ כז 27 כֻּלָּם אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן . לָתֵת
אָכְלָם בְּעִתּוֹ ׃ כח 28 תִּתֵּן לָהֶם
יִלְקֹטוּן · תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׂבְּעוּן טוֹב׃
כט 29 תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ יִבָּהֵלוּן תֹּסֵף
רוּחָם יִגְוָעוּן . וְאֶל עֲפָרָם יְשׁוּבוּן׃
ל 30 תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן . וּתְחַדֵּשׁ
פְּנֵי אֲדָמָה ׃ לא 31 יְהִי כְבוֹד יְיָ
לְעוֹלָם . יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו׃
לב 32 הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וַתִּרְעָד . יִגַּע
בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ ׃ לג 33 אָשִׁירָה לַייָ
בְּחַיָּי . אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי׃
לד 34 יֶעֱרַב עָלָיו שִׂיחִי . אָנֹכִי
אֶשְׂמַח בַּייָ ׃ לה 35 יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן
הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם . בָּרְכִי
נַפְשִׁי אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ׃

קכ א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל יְיָ
בַּצָּרָתָה לִּי . קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי . ב 2 יְיָ
הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְּׂפַת שֶׁקֶר . מִלָּשׁוֹן
רְמִיָּה ׃ ג 3 מַה יִּתֵּן לְךָ וּמַה יֹּסִיף
לָךְ לָשׁוֹן רְמִיָּה ׃ ד 4 חִצֵּי גִבּוֹר
שְׁנוּנִים . עִם גַּחֲלֵי רְתָמִים ׃ ה 5 אוֹיָה
לִי כִּי גַרְתִּי מֶשֶׁךְ . שָׁכַנְתִּי עִם
אָהֳלֵי קֵדָר ׃ ו 6 רַבַּת שָׁכְנָה לָּהּ
נַפְשִׁי . עִם שׂוֹנֵא שָׁלוֹם ׃ ז 7 אֲנִי
שָׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר . הֵמָּה לַמִּלְחָמָה׃

קכא א 1 שִׁיר לַמַּעֲלוֹת . אֶשָּׂא
עֵינַי אֶל הֶהָרִים . מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרִי׃
ב 2 עֶזְרִי מֵעִם יְיָ . עֹשֵׂה שָׁמַיִם
וָאָרֶץ ׃ ג 3 אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ .
אַל יָנוּם שֹׁמְרֶךָ ׃ ד 4 הִנֵּה לֹא יָנוּם
וְלֹא יִישָׁן . שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל ׃ ה 5 יְיָ
שֹׁמְרֶךָ . יְיָ צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ ׃
ו 6 יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה . וְיָרֵחַ
בַּלָּיְלָה ׃ ז 7 יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע.
יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ ׃ ח 8 יְיָ יִשְׁמָר
צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ . מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

קכב א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד .
שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי . בֵּית יְיָ נֵלֵךְ׃
ב 2 עֹמְדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ . בִּשְׁעָרַיִךְ
יְרוּשָׁלָםִ ׃ ג 3 יְרוּשָׁלַםִ הַבְּנוּיָה .
כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה לָּהּ יַחְדָּו ׃ ד 4 שֶׁשָּׁם
עָלוּ שְׁבָטִים שִׁבְטֵי יָהּ עֵדוּת
לְיִשְׂרָאֵל . לְהוֹדוֹת לְשֵׁם יְיָ׃
ה 5 כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כִסְאוֹת לְמִשְׁפָּט.
כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד ׃ ו 6 שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם
יְרוּשָׁלָםִ . יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ ׃ ז 7 יְהִי
שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ . שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ׃

בָּרְכִי נַפְשִׁי ·

כתב הלבוש בא״ח ס׳ תרס״ט למנחה בשבת בראשית נוהגין להתחיל לומר ברכי נפשי, והטעם שמתחילין אותו בשבת זה, משום שכל אותו המזמור מדבר מענין מעשה בראשית לכך מתחילין אותו בשבת של פ׳ בראשית וקורין אותו בכל שבתות במנחה עד שבת הגדול שאז נוהגין לומר במנחה ההגדה. ומה שקורין הט״ו שירי המעלות עם ברכי נפשי הוא ג״כ מהאי טעמא שהרי אמרן דוד כשכרה השיתין וחזר על ידן התהום לאחוריו ונעשה קיום למעשה בראשית (סוכה דף נ״ג ע״א).

פון שבת נאך סוכות (שבת בראשית) ביז שבת פאר פסח (שבת הגדול), זאגט מען יערען שבת נאך מנחה (נאכמיטאג־געבעט) ברכי נפשי און די 15 קאפיטלען שיר המערות, און פון שבת נאך פסח ביז שבת פאר ראש השנה, זאגט מען יעדען שבת איין פרק (אבשניט) פון דיא פרקים, וועלכע פאנגען זיך אן אויף זייטע 151.

From the Sabbath after Tabernacles (Sabbath Bereshith) until the Sabbath before Passover (Sabbath Haggodol), ברכי נפשי and the fifteen following Psalms beginning with שיר המעלות are read on every Sabbath, while from the Sabbath after Passover until the Sabbath before New Year, one of the chapters from the Ethics of the Fathers, which begin on p. 151, is read on every Sabbath.

תהלים
קד א 1 בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ, יְיָ אֱלֹהַי
גָּדַלְתָּ מְּאֹד . הוֹד וְהָדָר לָבָשְׁתָּ:
ב 2 עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה. נוֹטֶה שָׁמַיִם
כַּיְרִיעָה ; ג 3 הַמְקָרֶה בַמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו
הַשָּׂם עָבִים רְכוּבוֹ . הַמְהַלֵּךְ
עַל כַּנְפֵי רוּחַ : ד 4 עֹשֶׂה מַלְאָכָיו
רוּחוֹת. מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לֹהֵט : ה 5 יָסַד
אֶרֶץ עַל מְכוֹנֶיהָ . בַּל תִּמּוֹט עוֹלָם
וָעֶד : ו 6 תְּהוֹם כַּלְּבוּשׁ כִּסִּיתוֹ . עַל
הָרִים יַעַמְדוּ מָיִם : ז 7 מִן גַּעֲרָתְךָ
יְנוּסוּן . מִן קוֹל רַעַמְךָ יֵחָפֵזוּן:
ח 8 יַעֲלוּ הָרִים יֵרְדוּ בְקָעוֹת . אֶל
מְקוֹם זֶה יָסַדְתָּ לָהֶם ; ט 9 גְּבוּל
שַׂמְתָּ בַּל יַעֲבֹרוּן. בַּל יְשׁוּבוּן לְכַסּוֹת
הָאָרֶץ: י 10 הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים בַּנְּחָלִים.
בֵּין הָרִים יְהַלֵּכוּן ; יא 11 יַשְׁקוּ כָּל
חַיְתוֹ שָׂדָי. יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים צְמָאָם.
יב 12 עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן.
מִבֵּין עֳפָאיִם יִתְּנוּ קוֹל : יג 13 מַשְׁקֶה
הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו . מִפְּרִי מַעֲשֶׂיךָ
תִּשְׂבַּע הָאָרֶץ : יד 14 מַצְמִיחַ חָצִיר
לַבְּהֵמָה וְעֵשֶׂב לַעֲבֹדַת הָאָדָם.
לְהוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ : טו 15 וְיַיִן
יְשַׂמַּח לְבַב אֱנוֹשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים
מִשָּׁמֶן . וְלֶחֶם לְבַב אֱנוֹשׁ יִסְעָד:
טז 16 יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְיָ . אַרְזֵי לְבָנוֹן
אֲשֶׁר נָטָע : יז 17 אֲשֶׁר שָׁם צִפֳּרִים
יְקַנֵּנוּ . חֲסִידָה בְּרוֹשִׁים בֵּיתָהּ:
יח 18 הָרִים הַגְּבֹהִים לַיְּעֵלִים. סְלָעִים
מַחְסֶה לַשְׁפַנִּים ; יט 19 עָשָׂה יָרֵחַ
לְמוֹעֲדִים . שֶׁמֶשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ:
כ 20 תָּשֶׁת חֹשֶׁךְ וִיהִי לָיְלָה . בּוֹ
תִרְמֹשׂ כָּל חַיְתוֹ יָעַר: כא 21 הַכְּפִירִים
שֹׁאֲגִים לַטָּרֶף . וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל
אָכְלָם ; כב 22 תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסֵפוּן.
וְאֶל מְעוֹנֹתָם יִרְבָּצוּן : כג 23 יֵצֵא

הַבָּֽטֶן׃ ד 4 כְּחִצִּים בְּיַד גִּבּוֹר. כֵּן
בְּנֵי הַנְּעוּרִים׃ ה 5 אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר
אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת אַשְׁפָּתוֹ מֵהֶם לֹא
יֵבֹשׁוּ. כִּי יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים
בַּשָּֽׁעַר׃

קכח א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. אַשְׁרֵי
כָּל יְרֵא יְיָ. הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו׃ ב 2 יְגִיעַ
כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל. אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב
לָךְ׃ ג 3 אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה
בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי
זֵיתִים. סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ׃ ד 4 הִנֵּה
כִי כֵן יְבֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא יְיָ׃ ה 5 יְבָרֶכְךָ
יְיָ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָֽם.
כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃ ו 6 וּרְאֵה בָנִים לְבָנֶיךָ.
שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל׃

קכט א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. רַבַּת
צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי. יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל׃
ב 2 רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי. גַּם לֹא
יָכְלוּ לִי׃ ג 3 עַל גַּבִּי חָרְשׁוּ חֹרְשִׁים.
הֶאֱרִיכוּ לְמַעֲנִיתָם׃ ד 4 יְיָ צַדִּיק.
קִצֵּץ עֲבוֹת רְשָׁעִים׃ ה 5 יֵבֹשׁוּ
וְיִסֹּגוּ אָחוֹר. כֹּל שֹׂנְאֵי צִיּוֹן׃
ו 6 יִהְיוּ כַּחֲצִיר גַּגּוֹת. שֶׁקַּדְמַת
שָׁלַף יָבֵשׁ׃ ז 7 שֶׁלֹּא מִלֵּא כַפּוֹ
קוֹצֵר. וְחִצְנוֹ מְעַמֵּר׃ ח 8 וְלֹא
אָמְרוּ הָעֹבְרִים בִּרְכַּת יְיָ אֲלֵיכֶם.
בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְיָ׃

קל א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. מִמַּעֲמַקִּים
קְרָאתִיךָ יְיָ׃ ב 2 אֲדֹנָי שִׁמְעָה
בְקוֹלִי. תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת.
לְקוֹל תַּחֲנוּנָי׃ ג 3 אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר
יָהּ. אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד׃ ד 4 כִּי עִמְּךָ
הַסְּלִיחָה. לְמַעַן תִּוָּרֵא׃ ה 5 קִוִּיתִי
יְיָ קִוְּתָה נַפְשִׁי. וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי׃
ו 6 נַפְשִׁי לַאדֹנָי. מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר
שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר׃ ז 7 יַחֵל יִשְׂרָאֵל
אֶל יְיָ כִּי עִם יְיָ הַחֶסֶד. וְהַרְבֵּה
עִמּוֹ פְדוּת׃ ח 8 וְהוּא יִפְדֶּה אֶת
יִשְׂרָאֵל. מִכֹּל עֲוֹנֹתָיו׃

קלא א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד.
יְיָ לֹא גָבַהּ לִבִּי וְלֹא רָמוּ עֵינַי.
וְלֹא הִלַּכְתִּי בִּגְדֹלוֹת וּבְנִפְלָאוֹת
מִמֶּנִּי׃ ב 2 אִם לֹא שִׁוִּיתִי וְדוֹמַמְתִּי
נַפְשִׁי כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ. כַּגָּמֻל עָלַי
נַפְשִׁי׃ ג 3 יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְיָ.
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

קלב א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. זְכוֹר
יְיָ לְדָוִד. אֵת כָּל עֻנּוֹתוֹ׃
ב 2 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַייָ. נָדַר לַאֲבִיר
יַעֲקֹב׃ ג 3 אִם אָבֹא בְּאֹהֶל בֵּיתִי.
אִם אֶעֱלֶה עַל עֶרֶשׂ יְצוּעָי׃ ד 4 אִם
אֶתֵּן שְׁנָת לְעֵינָי. לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה׃
ה 5 עַד אֶמְצָא מָקוֹם לַייָ. מִשְׁכָּנוֹת
לַאֲבִיר יַעֲקֹב׃ ו 6 הִנֵּה שְׁמַעֲנוּהָ

ח 8 לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי. אֲדַבְּרָה נָּא
שָׁלוֹם בָּךְ: ט 9 לְמַעַן בֵּית יְיָ
אֱלֹהֵינוּ. אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ:

קכג א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. אֵלֶיךָ
נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי. הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם:
ב 2 הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד
אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד
גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ: ג 3 חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ.
כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בוּז: ד 4 רַבַּת
שָׂבְעָה לָּהּ נַפְשֵׁנוּ הַלַּעַג הַשַּׁאֲנַנִּים.
הַבּוּז לִגְאֵי יוֹנִים:

קכד א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד.
לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה לָנוּ. יֹאמַר נָא
יִשְׂרָאֵל: ב 2 לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה לָנוּ.
בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם: ג 3 אֲזַי חַיִּים
בְּלָעוּנוּ. בַּחֲרוֹת אַפָּם בָּנוּ: ד 4 אֲזַי
הַמַּיִם שְׁטָפוּנוּ. נַחְלָה עָבַר עַל
נַפְשֵׁנוּ: ה 5 אֲזַי עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ.
הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים: ו 6 בָּרוּךְ יְיָ.
שֶׁלֹּא נְתָנָנוּ טֶרֶף לְשִׁנֵּיהֶם:
ז 7 נַפְשֵׁנוּ כְּצִפּוֹר נִמְלְטָה מִפַּח
יוֹקְשִׁים. הַפַּח נִשְׁבָּר. וַאֲנַחְנוּ
נִמְלָטְנוּ: ח 8 עֶזְרֵנוּ בְּשֵׁם יְיָ. עֹשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

קכה א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת.
הַבֹּטְחִים בַּייָ. כְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמּוֹט
לְעוֹלָם יֵשֵׁב: ב 2 יְרוּשָׁלַיִם הָרִים
סָבִיב לָהּ וַייָ סָבִיב לְעַמּוֹ. מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם: ג 3 כִּי לֹא יָנוּחַ שֵׁבֶט
הָרֶשַׁע עַל גּוֹרַל הַצַּדִּיקִים. לְמַעַן
לֹא יִשְׁלְחוּ הַצַּדִּיקִים בְּעַוְלָתָה
יְדֵיהֶם: ד 4 הֵטִיבָה יְיָ לַטּוֹבִים.
וְלִישָׁרִים בְּלִבּוֹתָם: ה 5 וְהַמַּטִּים
עֲקַלְקַלּוֹתָם יוֹלִיכֵם יְיָ אֶת פֹּעֲלֵי
הָאָוֶן. שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

קכו א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. בְּשׁוּב
יְיָ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן. הָיִינוּ כְּחֹלְמִים:
ב 2 אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ
רִנָּה אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם. הִגְדִּיל יְיָ
לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה: ג 3 הִגְדִּיל יְיָ
לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ. הָיִינוּ שְׂמֵחִים:
ד 4 שׁוּבָה יְיָ אֶת שְׁבִיתֵנוּ.
כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב: ה 5 הַזֹּרְעִים
בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ: ו 6 הָלוֹךְ
יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ הַזָּרַע בֹּא
יָבֹא בְרִנָּה. נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו:

קכז א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לִשְׁלֹמֹה.
אִם יְיָ לֹא יִבְנֶה בַיִת שָׁוְא עָמְלוּ
בוֹנָיו בּוֹ. אִם יְיָ לֹא יִשְׁמָר עִיר
שָׁוְא שָׁקַד שׁוֹמֵר: ב 2 שָׁוְא לָכֶם
מַשְׁכִּימֵי קוּם מְאַחֲרֵי שֶׁבֶת אֹכְלֵי
לֶחֶם הָעֲצָבִים. כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָא:
ג 3 הִנֵּה נַחֲלַת יְיָ בָּנִים. שָׂכָר פְּרִי

פון שבת נאך פסח ביז שבת פאר ראש השנה, זאגט מען יעדען שבת נאך מנחה (נאכמיטאג־געבעט) איינעם פון די פאלגענדע פרקים; און פון שבת נאך סוכות (שבת בראשית) ביז שבת פאר פסח (שבת הגדול) זאגט מען יעדען שבת ברכי נפשי. וועלכ׳ס געפינט זיך אויף זייטע 146.

From the Sabbath after Passover until the Sabbath before New Year, one of the following chapters from the Ethics of the Fathers is read on every Sabbath after the Afternoon Service, while from the Sabbath after Tabernacles until the Sabbath before Passover ברכי נפשי, p. 146, is read on every Sabbath.

אָבוֹת, פֶּרֶק רִאשׁוֹן.

סנהדרין פרק י"א. כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם
הַבָּא. שֶׁנֶּאֱמַר וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם
יִירְשׁוּ אָרֶץ. נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי
לְהִתְפָּאֵר:

א 1 מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי
וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ. וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים.
וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים. וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ
לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הֵם אָמְרוּ
שְׁלשָׁה דְבָרִים. הֱווּ מְתוּנִים בַּדִּין.
וְהַעֲמִידוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה. וַעֲשׂוּ
סְיָג לַתּוֹרָה: ב 2 שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק
הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הוּא
הָיָה אוֹמֵר. עַל שְׁלשָׁה דְבָרִים
הָעוֹלָם עוֹמֵד. עַל הַתּוֹרָה. וְעַל
הָעֲבוֹדָה. וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים:
ג 3 אַנְטִיגְנוֹס אִישׁ סוֹכוֹ קִבֵּל
מִשִּׁמְעוֹן הַצַּדִּיק. הוּא הָיָה אוֹמֵר.
אַל תִּהְיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת
הָרַב עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס. אֶלָּא
הֱווּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב
שֶׁלֹּא עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס. וִיהִי
מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם: ד 4 יוֹסֵי בֶּן
יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה. וְיוֹסֵי בֶּן יוֹחָנָן
אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם קִבְּלוּ מֵהֶם. יוֹסֵי
בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה אוֹמֵר. יְהִי
בֵיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים. וֶהֱוֵי
מִתְאַבֵּק בַּעֲפַר רַגְלֵיהֶם וֶהֱוֵי שׁוֹתֶה
בַצָּמָא אֶת דִּבְרֵיהֶם: ה 5 יוֹסֵי בֶּן
יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר. יְהִי
בֵיתְךָ פָּתוּחַ לָרְוָחָה. וְיִהְיוּ עֲנִיִּים
בְּנֵי בֵיתֶךָ. וְאַל תַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם
הָאִשָּׁה. בְּאִשְׁתּוֹ אָמְרוּ. קַל וָחֹמֶר
בְּאֵשֶׁת חֲבֵרוֹ. מִכַּאן אָמְרוּ חֲכָמִים
כָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה
גּוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ. וּבוֹטֵל מִדִּבְרֵי
תוֹרָה. וְסוֹפוֹ יוֹרֵשׁ גֵּיהִנֹּם:
ו 6 יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה וְנִתַּאי
הָאַרְבֵּלִי קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
פְּרַחְיָה אוֹמֵר. עֲשֵׂה לְךָ רַב וּקְנֵה
לְךָ חָבֵר. וֶהֱוֵי דָן אֶת כָּל הָאָדָם
לְכַף זְכוּת: ז 7 נִתַּאי הָאַרְבֵּלִי אוֹמֵר.
הַרְחֵק מִשָּׁכֵן רָע וְאַל תִּתְחַבֵּר
לָרָשָׁע. וְאַל תִּתְיָאֵשׁ מִן הַפֻּרְעָנוּת:
ח 8 יְהוּדָה בֶּן טַבַּאי וְשִׁמְעוֹן בֶּן
שָׁטַח קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוּדָה בֶּן
טַבַּאי אוֹמֵר אַל תַּעַשׂ עַצְמְךָ
כְּעוֹרְכֵי הַדַּיָּנִין. וּכְשֶׁיִּהְיוּ בַּעֲלֵי

בְּאֶפְרָתָה . מְצָאנוּהָ בִּשְׂדֵי יָעַר :
ז 7 נָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו . נִשְׁתַּחֲוֶה
לַהֲדֹם רַגְלָיו : ח 8 קוּמָה יְיָ
לִמְנוּחָתֶךָ . אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ :
ט 9 כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק . וַחֲסִידֶיךָ
יְרַנֵּנוּ : י 10 בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ .
אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ : יא 11 נִשְׁבַּע
יְיָ לְדָוִד אֱמֶת לֹא יָשׁוּב מִמֶּנָּה
מִפְּרִי בִטְנְךָ . אָשִׁית לְכִסֵּא לָךְ :
יב 12 אִם יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ בְּרִיתִי וְעֵדֹתִי
זוֹ אֲלַמְּדֵם גַּם בְּנֵיהֶם עֲדֵי עַד .
יֵשְׁבוּ לְכִסֵּא לָךְ : יג 13 כִּי בָחַר יְיָ
בְּצִיּוֹן . אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ : יד 14 זֹאת
מְנוּחָתִי עֲדֵי עַד . פֹּה אֵשֵׁב כִּי
אִוִּתִיהָ : טו 15 צֵידָהּ בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ .
אֶבְיוֹנֶיהָ אַשְׂבִּיעַ לָחֶם : טז 16 וְכֹהֲנֶיהָ
אַלְבִּישׁ יֶשַׁע . וַחֲסִידֶיהָ רַנֵּן יְרַנֵּנוּ :
יז 17 שָׁם אַצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד . עָרַכְתִּי
נֵר לִמְשִׁיחִי : יח 18 אוֹיְבָיו אַלְבִּישׁ
בֹּשֶׁת . וְעָלָיו יָצִיץ נִזְרוֹ :

קלג א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד .
הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים . שֶׁבֶת
אַחִים גַּם יָחַד : ב 2 כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב
עַל הָרֹאשׁ יֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן
אַהֲרֹן . שֶׁיֹּרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו :
ג 3 כְּטַל חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל הַרְרֵי
צִיּוֹן . כִּי שָׁם צִוָּה יְיָ אֶת הַבְּרָכָה .
חַיִּים עַד הָעוֹלָם :

קלד א 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת . הִנֵּה
בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ . הָעֹמְדִים
בְּבֵית יְיָ בַּלֵּילוֹת : ב 2 שְׂאוּ יְדֵכֶם
קֹדֶשׁ . וּבָרְכוּ אֶת יְיָ : ג 3 יְבָרֶכְךָ יְיָ
מִצִּיּוֹן . עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

פִּרְקֵי אָבוֹת.

כתב הכל בו: „מנהג בכל ארץ אשכנז לומר מסכת אבות בקיץ ובח״רף, ויש מקומות שאומרים אותן מפסח עד שבועות ולא עוד. ויש מקומות שאומרין אותן משבועות ועד סוכות. ויש מקומות שאומרין אותן משבת וישמע יתרו עד שבת מסעי. וסמן ממתן תורה ועד משנה תורה משה קבל תורה, והכל לפי המנהג, וכל פעם ופעם מתחילין קדם הפרק כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, וכדי להפיס דעת עם הארץ מתחילין באותו בבא והוא פרק אחרון של מסכת סנהדרין, ויש מקומות שאומרים שני פרקים בכל שבת ושבת ויש מקומות שאין אומרים רק פרק אחד, והכל לפי המנהג, ואחר הפרקים יאמר החזן קדיש על ישראל ועל רבנן עכ״ל גם רש״י בסוף פרושו לאבות כתב שאומרים קדיש דרבנן. וכבר התמיה בעל אליה זוטא על מה שנוהגים לומר על הפרקים קדיש יתום ולא קדיש על ישראל כהוראת הקדמונים.

והמנהג לומר פרקי אבות במנחה של שבת אחר התפלה מביא גם אבן ירחי בספרו המנהיג (הלכות שבת ס׳ ס״ג) וגם רב עמרם גאון בסדורו (טור או״ח ס׳ רצ״א) אולם בספרד היה המנהג לומר פרקי אבות בשחרית של שבת ולא במנחה.

והגאון ר׳ יצחק אליהו לנדא נתן טעם המתקבל על הלב למנהגנו לומר פרקי אבות בקיץ. לפי שבימות הקיץ רגילים העם לטיל ולבקש תענוגים בגנות ופרדסים, ולמוד פרקי אבות, המכילים מדות טובות ודברי מוסר ישמרו אותם לבל יטו מדרך הישרה. והטעם שנקראו הפרקים האלה „אבות״ הוא מפני שנאמרו מחכמינו הראשונים ז״ל שהם אבות האומה (רמב״ם) וגם מפני שמכילים כללים ויסודות (אבות) בעניני המוסר והמדות.

הָאָדָם. וֶהֱוֵי זָהִיר בְּמִצְוָה קַלָּה כְּבַחֲמוּרָה. שֶׁאֵין אַתָּה יוֹדֵעַ מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְוֹת. וֶהֱוֵי מְחַשֵּׁב הֶפְסֵד מִצְוָה כְּנֶגֶד שְׂכָרָהּ. וּשְׂכַר עֲבֵרָה כְּנֶגֶד הֶפְסֵדָהּ. הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלשָׁה דְבָרִים. וְאֵין אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵרָה. דַּע מַה לְּמַעְלָה מִמְּךָ. עַיִן רוֹאָה. וְאֹזֶן שׁוֹמַעַת. וְכָל מַעֲשֶׂיךָ בַּסֵּפֶר נִכְתָּבִים:

ב [2] רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אוֹמֵר. יָפֶה תַלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ. שֶׁיְּגִיעַת שְׁנֵיהֶם מַשְׁכַּחַת עָוֹן. וְכָל תּוֹרָה שֶׁאֵין עִמָּהּ מְלָאכָה סוֹפָהּ בְּטֵלָה וְגוֹרֶרֶת עָוֹן. וְכָל הָעוֹסְקִים עִם הַצִּבּוּר יִהְיוּ עוֹסְקִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם. שֶׁזְּכוּת אֲבוֹתָם מְסַיַּעְתָּם וְצִדְקָתָם עוֹמֶדֶת לָעַד. וְאַתֶּם מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם שָׂכָר הַרְבֵּה כְּאִלּוּ עֲשִׂיתֶם:

ג [3] הֱווּ זְהִירִין בָּרָשׁוּת. שֶׁאֵין מְקָרְבִין לוֹ לְאָדָם אֶלָּא לְצֹרֶךְ עַצְמָן. נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בִּשְׁעַת הֲנָאָתָן. וְאֵין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בִּשְׁעַת דָּחְקוֹ:

ד [4] הוּא הָיָה אוֹמֵר. עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ. בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנֶךָ:

ה [5] הִלֵּל אוֹמֵר. אַל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצִּבּוּר. וְאַל תַּאֲמִין בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ. וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ. וְאַל תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשַׁר לִשְׁמוֹעַ שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמַע. וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפְנֶה אֶשְׁנֶה שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה:

ו [6] הוּא הָיָה אוֹמֵר אֵין בּוּר יְרֵא חֵטְא. וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד. וְלֹא הַבַּיְשָׁן לָמֵד. וְלֹא הַקַּפְּדָן מְלַמֵּד. וְלֹא הַמַּרְבֶּה בִסְחוֹרָה מַחְכִּים. וּבִמְקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים. הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ:

ז [7] אַף הוּא רָאָה גֻּלְגֹּלֶת אַחַת שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמָּיִם. אָמַר לָהּ. עַל דַּאֲטֵפְתְּ אַטְפוּךְ. וְסוֹף מְטִיפַיִךְ יְטוּפוּן:

ח [8] הוּא הָיָה אוֹמֵר מַרְבֶּה בָשָׂר מַרְבֶּה רִמָּה. מַרְבֶּה נְכָסִים מַרְבֶּה דְאָגָה. מַרְבֶּה נָשִׁים מַרְבֶּה כְשָׁפִים. מַרְבֶּה שְׁפָחוֹת מַרְבֶּה זִמָּה. מַרְבֶּה עֲבָדִים מַרְבֶּה גָזֵל. מַרְבֶּה תוֹרָה מַרְבֶּה חַיִּים. מַרְבֶּה יְשִׁיבָה מַרְבֶּה חָכְמָה. מַרְבֶּה עֵצָה מַרְבֶּה תְבוּנָה. מַרְבֶּה צְדָקָה מַרְבֶּה שָׁלוֹם. קָנָה שֵׁם טוֹב קָנָה לְעַצְמוֹ. קָנָה לוֹ דִבְרֵי תוֹרָה קָנָה לוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:

ט [9] רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן

הַדִּין עוֹמְדִים לְפָנֶיךָ יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כִּרְשָׁעִים. וּכְשֶׁנִּפְטָרִים מִלְּפָנֶיךָ. יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כְּזַכָּאִין. כְּשֶׁקִּבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין: ט 9 שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטַח אוֹמֵר. הֱוֵי מַרְבֶּה לַחֲקוֹר אֶת הָעֵדִים. וֶהֱוֵי זָהִיר בִּדְבָרֶיךָ. שֶׁמָּא מִתּוֹכָם יִלְמְדוּ לְשַׁקֵּר: י 10 שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן קִבְּלוּ מֵהֶם. שְׁמַעְיָה אוֹמֵר אֱהַב אֶת הַמְּלָאכָה וּשְׂנָא אֶת הָרַבָּנוּת. וְאַל תִּתְוַדַּע לָרָשׁוּת: יא 11 אַבְטַלְיוֹן אוֹמֵר. חֲכָמִים. הִזָּהֲרוּ בְדִבְרֵיכֶם. שֶׁמָּא תָחוּבוּ חוֹבַת גָּלוּת. וְתִגְלוּ לִמְקוֹם מַיִם הָרָעִים. וְיִשְׁתּוּ הַתַּלְמִידִים הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם וְיָמוּתוּ. וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל: יב 12 הִלֵּל וְשַׁמַּאי קִבְּלוּ מֵהֶם. הִלֵּל אוֹמֵר. הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן. אוֹהֵב שָׁלוֹם. וְרוֹדֵף שָׁלוֹם. אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת. וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה: יג 13 הוּא הָיָה אוֹמֵר. נְגִיד שְׁמָא אֲבַד שְׁמֵהּ. וּדְלָא מוֹסִיף יָסֵף. וּדְלָא יַלִּיף קְטָלָא חַיָּב. וּדְאִשְׁתַּמַּשׁ בְּתָגָא חֲלָף: יד 14 הוּא הָיָה אוֹמֵר. אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי. וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי מָה אֲנִי. וְאִם לֹא עַכְשָׁו אֵימָתָי: טו 15 שַׁמַּאי אוֹמֵר. עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ קֶבַע. אֱמוֹר מְעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה. וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת: טז 16 רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר. עֲשֵׂה לְךָ רַב וְהִסְתַּלֵּק מִן הַסָּפֵק וְאַל תַּרְבֶּה לְעַשֵּׂר אֻמָּדוֹת: יז 17 שִׁמְעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר. כָּל יָמַי גָּדַלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים וְלֹא מָצָאתִי לְגוּף טוֹב מִשְּׁתִיקָה. וְלֹא הַמִּדְרָשׁ עִקָּר אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה. וְכָל הַמַּרְבֶּה דְבָרִים מֵבִיא חֵטְא: יח 18 רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד. עַל הָאֱמֶת. וְעַל הַדִּין. וְעַל הַשָּׁלוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר. אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם:

רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר. רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר. [1]יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

פֶּרֶק שֵׁנִי.

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא. שֶׁנֶּאֱמַר [2]וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ. נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר:

א 1 רַבִּי אוֹמֵר. אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם כָּל שֶׁהִיא תִּפְאֶרֶת לְעֹשֶׂהָ וְתִפְאֶרֶת לוֹ מִן

---

[1] ישעיה מ״ב כ״א. [2] שם ס׳ כ״א

טז 16 רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר. עַיִן הָרָע.
וְיֵצֶר הָרָע. וְשִׂנְאַת הַבְּרִיּוֹת.
מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם:
יז 17 רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. יְהִי מָמוֹן
חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ. וְהַתְקֵן
עַצְמְךָ לִלְמוֹד תּוֹרָה. שֶׁאֵינָהּ
יְרֻשָּׁה לָךְ. וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם
שָׁמָיִם: יח 18 רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר.
הֱוֵי זָהִיר בִּקְרִיאַת שְׁמַע וּבִתְפִלָּה.
וּכְשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל אַל תַּעַשׂ
תְּפִלָּתְךָ קֶבַע. אֶלָּא רַחֲמִים
וְתַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר.
[1]כִּי חַנּוּן וְרַחוּם הוּא. אֶרֶךְ אַפַּיִם
וְרַב חֶסֶד. וְנִחָם עַל הָרָעָה. וְאַל
תְּהִי רָשָׁע בִּפְנֵי עַצְמֶךָ: יט 19 רַבִּי
אֶלְעָזָר אוֹמֵר. הֱוֵי שָׁקוּד לִלְמוֹד
תּוֹרָה. וְדַע מַה שֶׁתָּשִׁיב
לְאֶפִּיקוֹרוֹס. וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה
עָמֵל. וּמִי הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ
שֶׁיְּשַׁלֶּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ:
כ 20 רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר. הַיּוֹם קָצֵר
וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה. וְהַפּוֹעֲלִים
עֲצֵלִים. וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה. וּבַעַל
הַבַּיִת דּוֹחֵק: כא 21 הוּא הָיָה אוֹמֵר
לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לִגְמוֹר. וְלֹא
אַתָּה בֶן חוֹרִין לְהִבָּטֵל מִמֶּנָּה.
אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה נוֹתְנִין לְךָ
שָׂכָר הַרְבֵּה. וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל
מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֶּם לְךָ שְׂכַר
פְּעֻלָּתֶךָ. וְדַע שֶׁמַּתַּן שְׂכָרָן שֶׁל
צַדִּיקִים לֶעָתִיד לָבוֹא:

רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר. רָצָה
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל
לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת.
שֶׁנֶּאֱמַר. [2]יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל
תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

פֶּרֶק שְׁלִישִׁי.

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא.
שֶׁנֶּאֱמַר [3]וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ
אָרֶץ. נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר:

א 1 עֲקַבְיָא בֶּן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר.
הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים. וְאֵין
אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵרָה: דַּע מֵאַיִן
בָּאתָ. וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ. וְלִפְנֵי
מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן.
מֵאַיִן בָּאתָ. מִטִּפָּה סְרוּחָה. וּלְאָן
אַתָּה הוֹלֵךְ. לִמְקוֹם עָפָר רִמָּה
וְתוֹלֵעָה. וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד
לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן. לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ. בָּרוּךְ הוּא:
ב 2 רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר.
הֱוֵי מִתְפַּלֵּל בִּשְׁלוֹמָהּ שֶׁל מַלְכוּת.
שֶׁאִלְמָלֵא מוֹרָאָהּ. אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ
חַיִּים בְּלָעוֹ: ג 3 רַבִּי חֲנִינָא בֶּן

---

1) יואל ב׳ י״ג. 2) ישעיה מ״ב כ״א. 3) שם ס׳ כ״א

זַכַּאי קִבֵּל מֵהִלֵּל וּמִשַּׁמַּאי. הוּא הָיָה אוֹמֵר. אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה. אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמָךְ. כִּי לְכָךְ נוֹצָרְתָּ:

י 10 חֲמִשָּׁה תַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. וְאֵלּוּ הֵן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא. רַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ:

יא 11 הוּא הָיָה מוֹנֶה שִׁבְחָם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס בּוֹר סוּד שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא אַשְׁרֵי יוֹלַדְתּוֹ. רַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן חָסִיד. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל יְרֵא חֵטְא. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר:

יב 12 הוּא הָיָה אוֹמֵר. אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם. וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס בְּכַף שְׁנִיָּה. מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ. אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם. וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס אַף עִמָּהֶם. וְאֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ בְּכַף שְׁנִיָּה. מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם.

יג 13 אָמַר לָהֶם. צְאוּ וּרְאוּ. אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ טוֹבָה שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר עַיִן טוֹבָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר חָבֵר טוֹב. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שָׁכֵן טוֹב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הָרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר לֵב טוֹב. אָמַר לָהֶם. רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם.

יד 14 אָמַר לָהֶם צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ רָעָה שֶׁיִּתְרַחֵק מִמֶּנָּה הָאָדָם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר עַיִן רָעָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר חָבֵר רָע. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שָׁכֵן רָע. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. הַלֹּוֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם. אֶחָד הַלֹּוֶה מִן הָאָדָם כְּלֹוֶה מִן הַמָּקוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר [1] לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר לֵב רָע. אָמַר לָהֶם רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם. שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם:

טו 15 הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר. יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ. וְאַל תְּהִי נוֹחַ לִכְעוֹס. וְשׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ. וֶהֱוֵי מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד אוּרָן שֶׁל חֲכָמִים. וֶהֱוֵי זָהִיר בְּגַחַלְתָּן שֶׁלֹּא תִכָּוֶה. שֶׁנְּשִׁיכָתָן נְשִׁיכַת שׁוּעָל. וַעֲקִיצָתָן עֲקִיצַת עַקְרָב. וּלְחִישָׁתָן לְחִישַׁת שָׂרָף. וְכָל דִּבְרֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ:

---

[1] תהלים, ל׳ז, כ׳א.

מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר . כָּל
הַשּׁוֹכֵחַ דָּבָר אֶחָד מִמִּשְׁנָתוֹ.
מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב
בְּנַפְשׁוֹ . שֶׁנֶּאֱמַר . [1] רַק הִשָּׁמֶר לְךָ.
וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ . יָכוֹל
אֲפִילוּ תָּקְפָה עָלָיו מִשְׁנָתוֹ.
תַּלְמוּד לוֹמַר וּפֶן יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ
כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ . הָא . אֵינוֹ מִתְחַיֵּב
בְּנַפְשׁוֹ עַד שֶׁיֵּשֵׁב וִיסִירֵם מִלִּבּוֹ:
יא 11 רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא אוֹמֵר.
כֹּל שֶׁיִּרְאַת חֶטְאוֹ קוֹדֶמֶת
לְחָכְמָתוֹ . חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת .
וְכֹל שֶׁחָכְמָתוֹ קוֹדֶמֶת לְיִרְאַת
חֶטְאוֹ . אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת:
יב 12 הוּא הָיָה אוֹמֵר . כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו
מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ . חָכְמָתוֹ
מִתְקַיֶּמֶת . וְכֹל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה
מִמַּעֲשָׂיו . אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת:
יג 13 הוּא הָיָה אוֹמֵר . כֹּל שֶׁרוּחַ
הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימֶנּוּ . רוּחַ הַמָּקוֹם
נוֹחָה הֵימֶנּוּ . וְכֹל שֶׁאֵין רוּחַ
הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימֶנּוּ . אֵין רוּחַ
הַמָּקוֹם נוֹחָה הֵימֶנּוּ ; יד 14 רַבִּי
דוֹסָא בֶּן הָרְכִּינַס אוֹמֵר . שֵׁנָה שֶׁל
שַׁחֲרִית . וְיַיִן שֶׁל צָהֳרַיִם . וְשִׂיחַת
הַיְלָדִים . וִישִׁיבַת בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת
שֶׁל עַמֵּי הָאָרֶץ . מוֹצִיאִין אֶת
הָאָדָם מִן הָעוֹלָם ; טו 15 רַבִּי אֶלְעָזָר
הַמּוֹדָעִי אוֹמֵר . הַמְחַלֵּל אֶת
הַקֳּדָשִׁים . וְהַמְבַזֶּה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת.
וְהַמַּלְבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בָּרַבִּים.
וְהַמֵּפֵר בְּרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ.
וְהַמְגַלֶּה פָּנִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא
כַהֲלָכָה . אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ
תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים . אֵין לוֹ
חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא: טז 16 רַבִּי יִשְׁמָעֵאל
אוֹמֵר . הֱוֵי קַל לְרֹאשׁ . וְנוֹחַ
לְתִשְׁחֹרֶת . וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל
הָאָדָם בְּשִׂמְחָה ; יז 17 רַבִּי עֲקִיבָא
אוֹמֵר . שְׂחוֹק . וְקַלּוּת רֹאשׁ.
מַרְגִּילִין אֶת הָאָדָם לְעֶרְוָה.
מַסֹּרֶת סְיָג לַתּוֹרָה. מַעַשְׂרוֹת סְיָג
לָעֹשֶׁר . נְדָרִים סְיָג לַפְּרִישׁוּת.
סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה: יח 18 הוּא הָיָה
אוֹמֵר. חָבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְצֶלֶם.
חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לוֹ . שֶׁנִּבְרָא
בְצֶלֶם. שֶׁנֶּאֱמַר . [2] כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים
עָשָׂה אֶת הָאָדָם: חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם . חִבָּה
יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם . שֶׁנִּקְרְאוּ
בָנִים לַמָּקוֹם . [3] שֶׁנֶּאֱמַר בָּנִים
אַתֶּם לַייָ אֱלֹהֵיכֶם. חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי חֶמְדָּה . חִבָּה

---

1) דברים ד׳ ט׳ 2) בראשית ט׳ ו׳. 3) דברים י״ד א׳

תְּרַדְיוֹן אוֹמֵר. שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְאֵין בֵּינֵיהֶם דִּבְרֵי תוֹרָה. הֲרֵי זֶה מוֹשַׁב לֵצִים. שֶׁנֶּאֱמַר. [1]וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב. אֲבָל שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם דִּבְרֵי תוֹרָה. שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵינֵיהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר. [2]אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ. וַיַּקְשֵׁב יְיָ וַיִּשְׁמָע. וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו. לְיִרְאֵי יְיָ וּלְחשְׁבֵי שְׁמוֹ. אֵין לִי אֶלָּא שְׁנַיִם. מִנַּיִן אֲפִילוּ אֶחָד שֶׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ שָׂכָר. שֶׁנֶּאֱמַר. [3]יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם כִּי נָטַל עָלָיו: ד 4 רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. שְׁלשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד. וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה. כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִזִּבְחֵי מֵתִים. שֶׁנֶּאֱמַר. [4]כִּי כָּל שֻׁלְחָנוֹת מָלְאוּ קִיא צוֹאָה בְּלִי מָקוֹם. אֲבָל שְׁלשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד. וְאָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה. כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִשֻּׁלְחָנוֹ שֶׁל מָקוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר. [5]וַיְדַבֵּר אֵלַי. זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ: ה 5 רַבִּי חֲנִינָא בֶּן חֲכִינַאי אוֹמֵר. הַנֵּעוֹר בַּלַּיְלָה. וְהַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ יְחִידִי. וּמְפַנֶּה לִבּוֹ לְבַטָּלָה. הֲרֵי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ: ו 6 רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה אוֹמֵר. כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו עוֹל תּוֹרָה. מַעֲבִירִין מִמֶּנּוּ עוֹל מַלְכוּת וְעוֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ: וְכָל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עוֹל תּוֹרָה נוֹתְנִין עָלָיו עוֹל מַלְכוּת וְעוֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ: ז 7 רַבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן דּוֹסָא אִישׁ כְּפַר חֲנַנְיָא אוֹמֵר. עֲשָׂרָה שֶׁיּוֹשְׁבִין וְעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה. שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵינֵיהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר. [6]אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל. וּמִנַּיִן אֲפִילוּ חֲמִשָּׁה. שֶׁנֶּאֱמַר. [7]וַאֲגֻדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יְסָדָהּ. וּמִנַּיִן אֲפִילוּ שְׁלשָׁה. שֶׁנֶּאֱמַר. [8]בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט. וּמִנַּיִן אֲפִילוּ שְׁנַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר. [9]אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיַּקְשֵׁב יְיָ וַיִּשְׁמָע: וּמִנַּיִן אֲפִילוּ אֶחָד. שֶׁנֶּאֱמַר. [10]בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי. אָבֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ: ח 8 רַבִּי אֶלְעָזָר אִישׁ בַּרְתּוֹתָא אוֹמֵר. תֶּן לוֹ מִשֶּׁלּוֹ. שֶׁאַתָּה וְשֶׁלְּךָ שֶׁלּוֹ. וְכֵן בְּדָוִד. הוּא אוֹמֵר. [11]כִּי מִמְּךָ הַכֹּל וּמִיָּדְךָ נָתַנּוּ לָךְ: ט 9 רַבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר. הַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְשׁוֹנֶה. וּמַפְסִיק מִמִּשְׁנָתוֹ וְאוֹמֵר מַה נָּאֶה אִילָן זֶה מַה נָּאֶה נִיר זֶה. מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ: י 10 רַבִּי דּוֹסְתָּאִי בַּר יַנַּאי

---

1) תהלים א א׳. 2) מלאכי ג׳ ט״ז. 3) איכה ג׳ כח׳. 4) ישעיה כ״ח ח׳. 5) יחזקאל מ״א כ״ב, 6) תהלים פ״ב א׳ 7) עמוס ט׳ ו׳. 8) תהלים פ״ב א׳. 9) מלאכי. ג׳ ט״ז. 10) שמות כ׳ כ״א. 11) דה״א כ״ט י״ד

א 1 בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר. אֵיזֶהוּ חָכָם הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם. שֶׁנֶּאֱמַר [1] מִכָּל מְלַמְּדַי הִשְׂכַּלְתִּי. (כִּי עֵדְוֹתֶיךָ שִׂיחָה לִּי): אֵיזֶהוּ גִבּוֹר. הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר [2] טוֹב אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר. וּמוֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלֹּכֵד עִיר: אֵיזֶהוּ עָשִׁיר. הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר [3] יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ. אַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְטוֹב לָךְ לָעוֹלָם הַבָּא: אֵיזֶהוּ מְכֻבָּד. הַמְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר [4] כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקָלּוּ: ב 2 בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר. הֱוֵי רָץ לְמִצְוָה קַלָּה כְּבַחֲמוּרָה. וּבוֹרֵחַ מִן הָעֲבֵרָה. שֶׁמִּצְוָה גוֹרֶרֶת מִצְוָה. וַעֲבֵרָה גוֹרֶרֶת עֲבֵרָה. שֶׁשְּׂכַר מִצְוָה מִצְוָה. וּשְׂכַר עֲבֵרָה עֲבֵרָה: ג 3 הוּא הָיָה אוֹמֵר. אַל תְּהִי בָז לְכָל אָדָם. וְאַל תְּהִי מַפְלִיג לְכָל דָּבָר. שֶׁאֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵין לוֹ שָׁעָה. וְאֵין לְךָ דָבָר שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם: ד 4 רַבִּי לְוִיטַס אִישׁ יַבְנֶה אוֹמֵר. מְאֹד הֱוֵי שְׁפַל רוּחַ. שֶׁתִּקְוַת אֱנוֹשׁ רִמָּה: ה 5 רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר. כָּל הַמְחַלֵּל שֵׁם שָׁמַיִם בְּסֵתֶר. נִפְרָעִין מִמֶּנּוּ בְגָלוּי. אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מֵזִיד בְּחִלּוּל הַשֵּׁם: ו 6 רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בַּר רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. הַלּוֹמֵד עַל מְנָת לְלַמֵּד. מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד. וְהַלּוֹמֵד עַל מְנָת לַעֲשׂוֹת. מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת. ז 7 רַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר. אַל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצִּבּוּר. וְאַל תַּעַשׂ עַצְמְךָ כְּעוֹרְכֵי הַדַּיָּנִין. וְאַל תַּעֲשֶׂהָ עֲטָרָה לְהִתְגַּדֶּל בָּהּ. וְלֹא קַרְדּוֹם לַחְפָּר בָּהּ. וְכַךְ הָיָה הִלֵּל אוֹמֵר. וּדְאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חֳלָף. הָא לָמַדְתָּ. כָּל הַנֶּהֱנֶה מִדִּבְרֵי תוֹרָה. נוֹטֵל חַיָּיו מִן הָעוֹלָם: ח 8 רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. כָּל הַמְכַבֵּד אֶת הַתּוֹרָה גּוּפוֹ מְכֻבָּד עַל הַבְּרִיּוֹת. וְכָל הַמְחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה גּוּפוֹ מְחֻלָּל עַל הַבְּרִיּוֹת: ט 9 רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ אוֹמֵר. הַחוֹשֵׂךְ עַצְמוֹ מִן הַדִּין. פּוֹרֵק מִמֶּנּוּ אֵיבָה וְגָזֵל וּשְׁבוּעַת שָׁוְא. וְהַגַּס לִבּוֹ בְּהוֹרָאָה. שׁוֹטֶה רָשָׁע וְגַס רוּחַ: י 10 הוּא הָיָה אוֹמֵר. אַל תְּהִי דָן יְחִידִי. שֶׁאֵין דָּן יְחִידִי אֶלָּא אֶחָד. וְאַל תֹּאמַר קַבְּלוּ דַעְתִּי. שֶׁהֵן רַשָּׁאִין וְלֹא אָתָּה: יא 11 רַבִּי יוֹנָתָן אוֹמֵר. כָּל הַמְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה

---

1) תהלים קי״ט צ״ט. כי עדותיך שיחה לי לא הובא במשנה. 2) משלי ט״ז ל״ב. 3) תהלים קכ״ח ב׳ 4) ש״א ב׳ ל

יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם. שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי חֶמְדָּה. שֶׁנֶּאֱמַר. [1]כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם. תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ: יט 19 הַכֹּל צָפוּי. וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה. וּבְטוּב הָעוֹלָם נָדוֹן. וְהַכֹּל לְפִי רוֹב הַמַּעֲשֶׂה: כ 20 הוּא הָיָה אוֹמֵר. הַכֹּל נָתוּן בְּעֵרָבוֹן. וּמְצוּדָה פְּרוּסָה עַל כָּל הַחַיִּים. הֶחָנוּת פְּתוּחָה וְהַחֶנְוָנִי מַקִּיף. וְהַפִּנְקָס פָּתוּחַ וְהַיָּד כּוֹתֶבֶת. וְכָל הָרוֹצֶה לִלְווֹת יָבֹא וְיִלְוֶה. וְהַגַּבָּאִים מַחֲזִירִין תָּדִיר בְּכָל יוֹם וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם. מִדַּעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ. וְיֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶׁיִּסְמוֹכוּ. וְהַדִּין דִּין אֱמֶת. וְהַכֹּל מְתֻקָּן לִסְעוּדָה: כא 21 רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר. אִם אֵין תּוֹרָה אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ. אִם אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ אֵין תּוֹרָה. אִם אֵין חָכְמָה אֵין יִרְאָה. אִם אֵין יִרְאָה אֵין חָכְמָה. אִם אֵין דַּעַת אֵין בִּינָה. אִם אֵין בִּינָה אֵין דַּעַת. אִם אֵין קֶמַח אֵין תּוֹרָה. אִם אֵין תּוֹרָה אֵין קֶמַח: כב 22 הוּא הָיָה אוֹמֵר. כֹּל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו. לְמָה הוּא דוֹמֶה. לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מְרֻבִּין וְשָׁרָשָׁיו מוּעָטִין. וְהָרוּחַ בָּאָה וְעוֹקַרְתּוֹ וְהוֹפַכְתּוֹ עַל פָּנָיו. שֶׁנֶּאֱמַר. [2]וְהָיָה כְּעַרְעָר בָּעֲרָבָה. וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבֹא טוֹב. וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר. אֶרֶץ מְלֵחָה וְלֹא תֵשֵׁב: כג 23 אֲבָל כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ. לְמָה הוּא דוֹמֶה. לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מוּעָטִין וְשָׁרָשָׁיו מְרֻבִּין. שֶׁאֲפִילוּ כָּל הָרוּחוֹת שֶׁבָּעוֹלָם בָּאוֹת וְנוֹשְׁבוֹת בּוֹ. אֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר. [3]וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל מַיִם. וְעַל יוּבַל יְשַׁלַּח שָׁרָשָׁיו. וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבֹא חוֹם. וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן. וּבִשְׁנַת בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָג. וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי: כד 24 רַבִּי אֶלְעָזָר (בֶּן) חִסְמָא אוֹמֵר. קִנִּין וּפִתְחֵי נִדָּה. הֵן הֵן גּוּפֵי הֲלָכוֹת. תְּקוּפוֹת וְגִימַטְרִיָּאוֹת. פַּרְפְּרָאוֹת לַחָכְמָה:

[4]רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר. רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר. [5]יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

פֶּרֶק רְבִיעִי.

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא. שֶׁנֶּאֱמַר [6]וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ. נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר:

---

[1] משלי ד׳ ב׳. [2] ירמיה י״ז ו׳. [3] ירמיה י״ח׳. [4] משנה במכות כ״ג ע״ב. [5] ישעיה מ״ב כ״א. [6] שם ס׳ כ״א

בְּעֵינָיו וְהֵשִׁיב מֵעָלָיו אַפּוֹ:
כה 25 אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה אוֹמֵר.
הַלּוֹמֵד יֶלֶד לְמָה הוּא דוֹמֶה. לִדְיוֹ
כְתוּבָה עַל נְיָר חָדָשׁ . וְהַלּוֹמֵד
זָקֵן לְמָה הוּא דוֹמֶה. לִדְיוֹ כְתוּבָה
עַל נְיָר מָחוּק: כו 26 רַבִּי יוֹסֵי בַּר
יְהוּדָה אִישׁ כְּפַר הַבַּבְלִי אוֹמֵר.
הַלּוֹמֵד מִן הַקְּטַנִּים לְמָה הוּא
דוֹמֶה . לְאוֹכֵל עֲנָבִים קֵהוֹת
וְשׁוֹתֶה יַיִן מִגִּתּוֹ . וְהַלּוֹמֵד מִן
הַזְּקֵנִים לְמָה הוּא דוֹמֶה . לְאוֹכֵל
עֲנָבִים בְּשׁוּלוֹת וְשׁוֹתֶה יַיִן יָשָׁן:
כז 27 רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר . אַל תִּסְתַּכֵּל
בְּקַנְקַן אֶלָּא בְּמַה שֶּׁיֵּשׁ בּוֹ . יֵשׁ
קַנְקַן חָדָשׁ מָלֵא יָשָׁן . וְיָשָׁן
שֶׁאֲפִילוּ חָדָשׁ אֵין בּוֹ: כח 28 רַבִּי
אֶלְעָזָר הַקַּפָּר אוֹמֵר . הַקִּנְאָה
וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד . מוֹצִיאִין אֶת
הָאָדָם מִן הָעוֹלָם: כט 29 הוּא הָיָה
אוֹמֵר . הַיִּלּוֹדִים לָמוּת . וְהַמֵּתִים
לְחָיוֹת . וְהַחַיִּים לִדּוֹן . לֵידַע.
לְהוֹדִיעַ . וּלְהִוָּדַע . שֶׁהוּא אֵל.
הוּא הַיּוֹצֵר . הוּא הַבּוֹרֵא . הוּא
הַמֵּבִין . הוּא הַדַּיָּן . הוּא הָעֵד.
הוּא בַּעַל דִּין . הוּא עָתִיד לָדוּן.
בָּרוּךְ הוּא. שֶׁאֵין לְפָנָיו לֹא עַוְלָה
וְלֹא שִׁכְחָה. וְלֹא מַשּׂוֹא פָנִים. וְלֹא
מִקַּח שֹׁחַד . וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי
הַחֶשְׁבּוֹן . וְאַל יַבְטִיחֲךָ יִצְרְךָ
שֶׁהַשְּׁאוֹל בֵּית מָנוֹס לָךְ . שֶׁעַל
כָּרְחֲךָ אַתָּה נוֹצָר . וְעַל כָּרְחֲךָ
אַתָּה נוֹלָד . וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה חַי.
וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה מֵת. וְעַל כָּרְחֲךָ
אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לִפְנֵי
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים . הַקָּדוֹשׁ.
בָּרוּךְ הוּא:

[1] רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר. רָצָה
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל
לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת.
שֶׁנֶּאֱמַר . [2] יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל
תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

פֶּרֶק חֲמִישִׁי.

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא.
שֶׁנֶּאֱמַר [3] וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ
אָרֶץ . נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר:

א 1 בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא
הָעוֹלָם . וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר . וַהֲלֹא
בְּמַאֲמָר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת אֶלָּא
לְהִפָּרַע מִן הָרְשָׁעִים שֶׁמְּאַבְּדִין
אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה
מַאֲמָרוֹת. וְלִתֵּן שָׂכָר טוֹב לַצַּדִּיקִים
שֶׁמְּקַיְּמִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא
בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת: ב 2 עֲשָׂרָה
דוֹרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ . לְהוֹדִיעַ

---

1) משנה במכות כג ע״ב. 2) ישעיה מ״ב כ״א. 3) שם ס׳ כ״א.

מֵעֹנִי . סוֹפוֹ לְקַיְּמָהּ מֵעֹשֶׁר . וְכָל
הַמְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹשֶׁר. סוֹפוֹ
לְבַטְּלָהּ מֵעֹנִי: יב 12 רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר.
הֱוֵי מְמַעֵט בְּעֵסֶק וַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה.
וֶהֱוֵי שְׁפַל רוּחַ בִּפְנֵי כָל אָדָם.
וְאִם בָּטַלְתָּ מִן הַתּוֹרָה . יֶשׁ לְךָ
בְּטֵלִים הַרְבֵּה כְּנֶגְדְּךָ . וְאִם עָמַלְתָּ
בַּתּוֹרָה. יֶשׁ לוֹ שָׂכָר הַרְבֵּה לִתֶּן
לָךְ . יג 13 רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב
אוֹמֵר . הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת קוֹנֶה
לוֹ פְּרַקְלִיט אֶחָד. וְהָעוֹבֵר עֲבֵרָה
אַחַת קוֹנֶה לוֹ קַטֵּגוֹר אֶחָד.
תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים כִּתְרִיס
בִּפְנֵי הַפֻּרְעָנוּת : יד 14 רַבִּי יוֹחָנָן
הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר . כָּל כְּנֵסִיָּה שֶׁהִיא
לְשֵׁם שָׁמַיִם סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם .
וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוֹפָהּ
לְהִתְקַיֵּם: טו 15 רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שַׁמּוּעַ
אוֹמֵר. יְהִי כְבוֹד תַּלְמִידְךָ חָבִיב
עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ. וּכְבוֹד חֲבֵרְךָ כְּמוֹרָא
רַבָּךְ . וּמוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שָׁמָיִם:
טז 16 רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר . הֱוֵי זָהִיר
בְּתַלְמוּד . שֶׁשִּׁגְגַת תַּלְמוּד עוֹלָה
זָדוֹן: יז 17 רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. שְׁלֹשָׁה
כְתָרִים הֵן . כֶּתֶר תּוֹרָה . וְכֶתֶר
כְּהֻנָּה . וְכֶתֶר מַלְכוּת . וְכֶתֶר שֵׁם
טוֹב עוֹלֶה עַל גַּבֵּיהֶן: יח 18 רַבִּי
נְהוֹרַאי אוֹמֵר . הֱוֵי גוֹלֶה לִמְקוֹם
תּוֹרָה. וְאַל תֹּאמַר שֶׁהִיא תָבוֹא
אַחֲרֶיךָ . שֶׁחֲבֵרֶיךָ יְקַיְּמוּהָ בְיָדֶךָ.
וְאֶל בִּינָתְךָ אַל תִּשָּׁעֵן : יט 19 רַבִּי
יַנַּאי אוֹמֵר. אֵין בְּיָדֵינוּ לֹא מִשַּׁלְוַת
הָרְשָׁעִים . וְאַף לֹא מִיִּסּוּרֵי
הַצַּדִּיקִים: כ 20 רַבִּי מַתְיָא בֶּן חָרָשׁ
אוֹמֵר . הֱוֵי מַקְדִּים בִּשְׁלוֹם כָּל
אָדָם. וֶהֱוֵי זָנָב לָאֲרָיוֹת. וְאַל תְּהִי
רֹאשׁ לַשּׁוּעָלִים : כא 21 רַבִּי יַעֲקֹב
אוֹמֵר. הָעוֹלָם הַזֶּה דּוֹמֶה לִפְרוֹזְדוֹר
בִּפְנֵי הָעוֹלָם הַבָּא . הַתְקֵן עַצְמְךָ
בִּפְרוֹזְדוֹר. כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס לִטְרַקְלִין:
כב 22 הוּא הָיָה אוֹמֵר . יָפָה שָׁעָה
אַחַת בִּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
בָּעוֹלָם הַזֶּה מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם
הַבָּא. וְיָפָה שָׁעָה אַחַת שֶׁל קוֹרַת
רוּחַ בָּעוֹלָם הַבָּא מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם
הַזֶּה : כג 23 רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר
אוֹמֵר . אַל תְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרְךָ
בִּשְׁעַת כַּעְסוֹ . וְאַל תְּנַחֲמֵהוּ
בְּשָׁעָה שֶׁמֵּתוֹ מֻטָּל לְפָנָיו . וְאַל
תִּשְׁאַל לוֹ בִּשְׁעַת נִדְרוֹ . וְאַל
תִּשְׁתַּדֵּל לִרְאוֹתוֹ בִּשְׁעַת קַלְקָלָתוֹ:
כד 24 [1]שְׁמוּאֵל הַקָּטָן אוֹמֵר [2] בִּנְפֹל
אוֹיִבְךָ אַל תִּשְׂמָח . וּבִכָּשְׁלוֹ
אַל יָגֵל לִבֶּךָ . פֶּן יִרְאֶה יְיָ וְרַע

---

1) מקום המשנה הזאת הוא אחרי יהודה בן תימא בפרק ה׳. 2) משלי כ״ד י״ז.

בַּצֹּרֶת בָּא מִקְצָתָן רְעֵבִים
וּמִקְצָתָן שְׂבֵעִים . גָּמְרוּ שֶׁלֹּא
לְעַשֵּׂר . רָעָב שֶׁל מְהוּמָה וְשֶׁל
בַּצֹּרֶת בָּא . וְשֶׁלֹּא לִטּוֹל אֶת
הַחַלָּה רָעָב שֶׁל כְּלָיָה בָּא :
יא 11 דֶּבֶר בָּא לָעוֹלָם. עַל מִיתוֹת
הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה. שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ
לְבֵית דִּין . וְעַל פֵּרוֹת שְׁבִיעִית :
חֶרֶב בָּאָה לָעוֹלָם. עַל עִנּוּי הַדִּין.
וְעַל עִוּוּת הַדִּין . וְעַל הַמּוֹרִים
בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה : חַיָּה
רָעָה בָּאָה לָעוֹלָם . עַל שְׁבוּעַת
שָׁוְא. וְעַל חִלּוּל הַשֵּׁם: גָּלוּת בָּאָה
לָעוֹלָם. עַל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים. וְעַל
גִּלּוּי עֲרָיוֹת. וְעַל שְׁפִיכוּת דָּמִים.
וְעַל שְׁמִטַּת הָאָרֶץ : יב 12 בְּאַרְבָּעָה
פְּרָקִים הַדֶּבֶר מִתְרַבֶּה. בָּרְבִיעִית.
וּבַשְּׁבִיעִית . וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית.
וּבְמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה:
בָּרְבִיעִית . מִפְּנֵי מַעְשַׂר עָנִי
שֶׁבַּשְּׁלִישִׁית . בַּשְּׁבִיעִית . מִפְּנֵי
מַעְשַׂר עָנִי שֶׁבַּשִּׁשִּׁית . בְּמוֹצָאֵי
שְׁבִיעִית . מִפְּנֵי פֵּרוֹת שְׁבִיעִית.
בְּמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.
מִפְּנֵי גֶּזֶל מַתְּנוֹת עֲנִיִּים: יג 13 אַרְבַּע
מִדּוֹת בָּאָדָם . הָאוֹמֵר שֶׁלִּי שֶׁלִּי
וְשֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ זוֹ מִדָּה בֵּינוֹנִית. וְיֵשׁ
אוֹמְרִים זוֹ מִדַּת סְדוֹם. שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ
וְשֶׁלְּךָ שֶׁלִּי עַם הָאָרֶץ. שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ
וְשֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ חָסִיד . שֶׁלְּךָ שֶׁלִּי
וְשֶׁלִּי שֶׁלִּי רָשָׁע : יד 14 אַרְבַּע מִדּוֹת
בְּדֵעוֹת. נוֹחַ לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת
יָצָא הֶפְסֵדוֹ בִּשְׂכָרוֹ. קָשֶׁה לִכְעוֹס
וְקָשֶׁה לִרְצוֹת יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ.
קָשֶׁה לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת חָסִיד.
נוֹחַ לִכְעוֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת רָשָׁע:
טו 15 אַרְבַּע מִדּוֹת בְּתַלְמִידִים.
מָהִיר לִשְׁמוֹעַ וּמָהִיר לְאַבֵּד. יָצָא
שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ . קָשֶׁה לִשְׁמוֹעַ
וְקָשֶׁה לְאַבֵּד. יָצָא הֶפְסֵדוֹ בִּשְׂכָרוֹ.
מָהִיר לִשְׁמוֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד . זֶה
חֵלֶק טוֹב . קָשֶׁה לִשְׁמוֹעַ וּמָהִיר
לְאַבֵּד . זֶה חֵלֶק רָע : טז 16 אַרְבַּע
מִדּוֹת בְּנוֹתְנֵי צְדָקָה . הָרוֹצֶה
שֶׁיִּתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים. עֵינוֹ רָעָה
בְּשֶׁל אֲחֵרִים . יִתְּנוּ אֲחֵרִים וְהוּא
לֹא יִתֵּן . עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלּוֹ . יִתֵּן
וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים חָסִיד. לֹא יִתֵּן וְלֹא
יִתְּנוּ אֲחֵרִים רָשָׁע: יז 17 אַרְבַּע מִדּוֹת
בְּהוֹלְכֵי בֵית הַמִּדְרָשׁ. הוֹלֵךְ וְאֵינוֹ
עוֹשֶׂה. שְׂכַר הֲלִיכָה בְּיָדוֹ. עוֹשֶׂה
וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ. שְׂכַר מַעֲשֶׂה בְּיָדוֹ.
הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה חָסִיד . לֹא הוֹלֵךְ
וְלֹא עוֹשֶׂה רָשָׁע: יח 18 אַרְבַּע מִדּוֹת

כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו. שֶׁכָּל
הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִין וּבָאִין. עַד
שֶׁהֵבִיא עֲלֵיהֶם אֶת מֵי הַמַּבּוּל:
ג 3 עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם.
לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו.
שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִין וּבָאִין.
עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם אָבִינוּ וְקִבֵּל
שְׂכַר כֻּלָּם: ד 4 עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת
נִתְנַסָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ וְעָמַד
בְּכֻלָּם. לְהוֹדִיעַ כַּמָּה חִבָּתוֹ שֶׁל
אַבְרָהָם אָבִינוּ: ה 5 עֲשָׂרָה נִסִּים
נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם וַעֲשָׂרָה
עַל הַיָּם: עֶשֶׂר מַכּוֹת הֵבִיא הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם
וְעֶשֶׂר עַל הַיָּם: ו 6 עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת
נִסּוּ אֲבוֹתֵינוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוּא בַּמִּדְבָּר. שֶׁנֶּאֱמַר [1] וַיְנַסּוּ אֹתִי
זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ
בְּקוֹלִי: ז 7 עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ
לַאֲבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. לֹא
הִפִּילָה אִשָּׁה מֵרֵיחַ בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ.
וְלֹא הִסְרִיחַ בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ מֵעוֹלָם.
וְלֹא נִרְאָה זְבוּב בְּבֵית הַמַּטְבְּחַיִם.
וְלֹא אֵירַע קֶרִי לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם
הַכִּפּוּרִים. וְלֹא כִבּוּ הַגְּשָׁמִים אֵשׁ
שֶׁל עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה. וְלֹא נִצְּחָה
הָרוּחַ אֶת עַמּוּד הֶעָשָׁן. וְלֹא נִמְצָא פְּסוּל בָּעֹמֶר וּבִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם
וּבְלֶחֶם הַפָּנִים. עוֹמְדִים צְפוּפִים
וּמִשְׁתַּחֲוִים רְוָחִים וְלֹא הִזִּיק נָחָשׁ
וְעַקְרָב בִּירוּשָׁלַיִם מֵעוֹלָם. וְלֹא
אָמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ צַר לִי הַמָּקוֹם
שֶׁאָלִין בִּירוּשָׁלַיִם: ח 8 עֲשָׂרָה
דְבָרִים נִבְרְאוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת בֵּין
הַשְּׁמָשׁוֹת. וְאֵלּוּ הֵן. פִּי הָאָרֶץ.
פִּי הַבְּאֵר. פִּי הָאָתוֹן. הַקֶּשֶׁת.
וְהַמָּן. וְהַמַּטֶּה. וְהַשָּׁמִיר. הַכְּתָב.
[2] וְהַמִּכְתָּב. וְהַלֻּחוֹת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים
אַף הַמַּזִּיקִין. וּקְבוּרָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.
וְאֵילוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. וְיֵשׁ
אוֹמְרִים אַף צְבַת בִּצְבַת עֲשׂוּיָה:
ט 9 שִׁבְעָה דְבָרִים בְּגֹלֶם וְשִׁבְעָה
בְּחָכָם. חָכָם אֵינוֹ מְדַבֵּר לִפְנֵי
מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה וּבְמִנְיָן.
וְאֵינוֹ נִכְנָס לְתוֹךְ דִּבְרֵי חֲבֵרוֹ.
וְאֵינוֹ נִבְהָל לְהָשִׁיב. שׁוֹאֵל כְּעִנְיָן
וּמֵשִׁיב כַּהֲלָכָה. וְאוֹמֵר עַל רִאשׁוֹן
רִאשׁוֹן וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן. וְעַל
מַה שֶּׁלֹּא שָׁמַע אוֹמֵר לֹא שָׁמַעְתִּי.
וּמוֹדֶה עַל הָאֱמֶת. וְחִלּוּפֵיהֶן
בְּגֹלֶם: י 10 שִׁבְעָה מִינֵי פֻרְעָנִיּוֹת
בָּאִין לָעוֹלָם עַל שִׁבְעָה גוּפֵי
עֲבֵרָה. מִקְצָתָן מְעַשְּׂרִין וּמִקְצָתָן
אֵינָן מְעַשְּׂרִין. רָעָב שֶׁל

---

[1] במדבר י״ד כ״ב. [2] רש״י ורבנו אפרים ואברבנאל ור מתתיהו היצהרי גורסים וְהַמַּכְתֵּב, והוא העט וחתרט שנחקקו בו הלחות, וכן נמצא בגמרא מלת המכתב בהוראת עט, כמו: המקדח והמכתב (קדושין כ״א ע״ב;

שֶׁבַּשָּׁמָיִם: כה 25 הוּא הָיָה אוֹמֵר. עַז פָּנִים לְגֵיהִנֹּם [1] וּבוֹשֶׁת פָּנִים לְגַן עֵדֶן: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: כו 26 הוּא הָיָה אוֹמֵר. בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים לַמִּקְרָא. בֶּן עֶשֶׂר שָׁנִים לַמִּשְׁנָה. בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לַמִּצְוֹת. בֶּן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה לַגְּמָרָא. בֶּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַחֻפָּה. בֶּן עֶשְׂרִים לִרְדּוֹף. בֶּן שְׁלשִׁים לַכֹּחַ. בֶּן אַרְבָּעִים לַבִּינָה. בֶּן חֲמִשִּׁים לָעֵצָה. בֶּן שִׁשִּׁים לְזִקְנָה. בֶּן שִׁבְעִים לְשֵׂיבָה. בֶּן שְׁמוֹנִים לִגְבוּרָה. בֶּן תִּשְׁעִים לָשׁוּחַ. בֶּן מֵאָה כְּאִלּוּ מֵת וְעָבַר וּבָטֵל מִן הָעוֹלָם: כז 27 בֶּן בַּג בַּג אוֹמֵר הֲפָךְ בָּהּ וַהֲפָךְ בָּהּ. דְּכֹלָּא בָהּ. וּבָהּ תֶּחֱזֵי. וְסִיב וּבְלֵה בָהּ. וּמִנָּהּ לָא תָזוּעַ. שֶׁאֵין לְךָ מִדָּה טוֹבָה הֵימֶנָּה: בֶּן הֵא הֵא אוֹמֵר. לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא:

[2] רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר. רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר. [3] יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

פֶּרֶק שִׁשִּׁי.

הפרק הזה המתחיל רבי מאיר אומר נקרא „קנין תורה“ או פרק „רבי מאיר“ (מנורת המאור ס׳ כ״ז, רמ״ד, רמ״ה ורנ״ג) ואיננו במסכתא אבות אלא הוא ברייתא, והמאמר שנו חכמים הוא כעין הקדמה לו להודיע, שהברייתות הנשנות חוץ לבית מדרשו של רבנו הקדוש ושעל כן נקראו ברייתא שפירושה חוץ, כמעט שוות הן בערכן להמשנה שנשנה בבית מדרשו. ובתנא דבי אליהו זוטא פרק י״ז נשנה כמעט כל הפרק הזה ושם מתחיל ר׳ אליעזר אומר כל העוסק בתורה וכו׳.

ומה שחברו הפרק הזה למסכתא אבות הוא, מפני שיש נוהגים לאמר פרקי אבות רק בין פסח לשבועות שיש ביניהם שש שבתות, ולמען יהיה פרק לכל שבת הוסיפו פרק זה, המכיל דברי מוסר ומספר ממעלות התורה ותלמודה.

ובסדור של רב עמרם גאון מובא אחרי הפרק הזה פרק ממסכתא דרך ארץ המתחיל: דרכי תלמידי חכמים ענו ושפל רוח וכו׳.

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא. שֶׁנֶּאֱמַר [4] וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ. נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר:

שָׁנוּ חֲכָמִים בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה. בָּרוּךְ שֶׁבָּחַר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם:

א 1 רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ זוֹכֶה לִדְבָרִים הַרְבֵּה. וְלֹא עוֹד. אֶלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְּדַאי הוּא לוֹ. נִקְרָא רֵעַ. אָהוּב. אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם. אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת. מְשַׂמֵּחַ אֶת הַמָּקוֹם. מְשַׂמֵּחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת. וּמַלְבַּשְׁתּוֹ עֲנָוָה וְיִרְאָה. וּמַכְשַׁרְתּוֹ לִהְיוֹת צַדִּיק. חָסִיד. יָשָׁר. וְנֶאֱמָן. וּמְרַחַקְתּוֹ מִן הַחֵטְא. וּמְקָרַבְתּוֹ לִידֵי זְכוּת. וְנֶהֱנִין מִמֶּנּוּ עֵצָה וְתוּשִׁיָּה. בִּינָה וּגְבוּרָה. שֶׁנֶּאֱמַר.

---

1) הרשב״ץ גורס ובוש פנים, וכן הוא גם במחזור שאלוניק ורומא וזה נכון. 2) משנה במכות כ״ג ע״ב 3) ישעיה מ״ב כ״א. 4) שם ס׳ כ״א

בַּיּוֹשְׁבִים לִפְנֵי חֲכָמִים. סְפוֹג
וּמַשְׁפֵּךְ. מְשַׁמֶּרֶת. וְנָפָה. סְפוֹג.
שֶׁהוּא סוֹפֵג אֶת הַכֹּל. וּמַשְׁפֵּךְ.
שֶׁמַּכְנִיס בְּזוֹ וּמוֹצִיא בְזוֹ.
מְשַׁמֶּרֶת. שֶׁמּוֹצִיאָה אֶת הַיַּיִן
וְקוֹלֶטֶת אֶת הַשְּׁמָרִים. וְנָפָה.
שֶׁמּוֹצִיאָה אֶת הַקֶּמַח וְקוֹלֶטֶת אֶת
הַסֹּלֶת: יט 19 כָּל אַהֲבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה
בְדָבָר. בָּטֵל דָּבָר בְּטֵלָה אַהֲבָה.
וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בְדָבָר. אֵינָהּ
בְּטֵלָה לְעוֹלָם. אֵיזוֹ הִיא אַהֲבָה
שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר זוֹ אַהֲבַת
אַמְנוֹן וְתָמָר. וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה
בְדָבָר זוֹ אַהֲבַת דָּוִד וִיהוֹנָתָן:
כ 20 כָּל מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם
שָׁמַיִם סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם. וְשֶׁאֵינָהּ
לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם.
אֵיזוֹ הִיא מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם
שָׁמַיִם. זוֹ מַחֲלֹקֶת הִלֵּל וְשַׁמַּאי.
וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם. זוֹ מַחֲלֹקֶת
קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ: כא 21 כָּל הַמְזַכֶּה
אֶת הָרַבִּים אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ.
וְכָל הַמַּחֲטִיא אֶת הָרַבִּים אֵין
מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.
מֹשֶׁה זָכָה וְזִכָּה אֶת הָרַבִּים. זְכוּת
הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר [1] צִדְקַת
יְיָ עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל:
כב 22 יָרָבְעָם בֶּן נְבָט חָטָא וְהֶחֱטִיא
אֶת הָרַבִּים. חֵטְא הָרַבִּים תָּלוּי
בּוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר [2] עַל חַטֹּאות יָרָבְעָם
אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל. כג 23 כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה
דְבָרִים הַלָּלוּ. הוּא מִתַּלְמִידָיו שֶׁל
אַבְרָהָם אָבִינוּ. וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים
אֲחֵרִים. הוּא מִתַּלְמִידָיו שֶׁל בִּלְעָם
הָרָשָׁע. עַיִן טוֹבָה. וְרוּחַ נְמוּכָה.
וְנֶפֶשׁ שְׁפָלָה. תַּלְמִידָיו שֶׁל
אַבְרָהָם אָבִינוּ. עַיִן רָעָה. וְרוּחַ
גְּבוֹהָה. וְנֶפֶשׁ רְחָבָה. תַּלְמִידָיו
שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע. מַה בֵּין
תַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ
לְתַלְמִידָיו שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע.
תַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ
אוֹכְלִין בָּעוֹלָם הַזֶּה וְנוֹחֲלִין הָעוֹלָם
הַבָּא. שֶׁנֶּאֱמַר [3] לְהַנְחִיל אוֹהֲבַי יֵשׁ
וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא. אֲבָל
תַּלְמִידָיו שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע. יוֹרְשִׁין
גֵּיהִנֹּם וְיוֹרְדִין לִבְאֵר שַׁחַת.
שֶׁנֶּאֱמַר [4] וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִדֵם
לִבְאֵר שַׁחַת. אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה
לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם. וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ:
כד 24 יְהוּדָה בֶּן תֵּימָא אוֹמֵר. הֱוֵי עַז
כַּנָּמֵר וְקַל כַּנֶּשֶׁר. רָץ כַּצְּבִי וְגִבּוֹר
כָּאֲרִי. לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִיךָ

---

1) דברים ל״ג כ״א. 2) מ״א ט״ו ל׳ 3) משלי ח׳ כ״א. 4) תהלים נ״ה כ״ד

שֶׁשֻּׁלְחָנְךָ גָּדוֹל מִשֻּׁלְחָנָם . וְכִתְרְךָ גָּדוֹל מִכִּתְרָם . וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ . שֶׁיְּשַׁלֶּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ : ו[6] גְּדוֹלָה תוֹרָה יוֹתֵר מִן הַכְּהֻנָּה וּמִן הַמַּלְכוּת . שֶׁהַמַּלְכוּת נִקְנֵית בִּשְׁלֹשִׁים מַעֲלוֹת . וְהַכְּהֻנָּה נִקְנֵית בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה . וְהַתּוֹרָה נִקְנֵית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה דְבָרִים. וְאֵלּוּ הֵן . בְּתַלְמוּד . בִּשְׁמִיעַת הָאֹזֶן . בַּעֲרִיכַת שְׂפָתָיִם . בְּבִינַת הַלֵּב . בְּאֵימָה . בְּיִרְאָה . בַּעֲנָוָה. בְּשִׂמְחָה . בְּטָהֳרָה . בְּשִׁמּוּשׁ חֲכָמִים . בְּדִקְדּוּק חֲבֵרִים . בְּפִלְפּוּל הַתַּלְמִידִים . בְּיִשּׁוּב . בְּמִקְרָא. בְּמִשְׁנָה . בְּמִעוּט סְחוֹרָה . בְּמִעוּט דֶּרֶךְ אֶרֶץ . בְּמִעוּט תַּעֲנוּג. בְּמִעוּט שֵׁנָה . בְּמִעוּט שִׂיחָה. בְּמִעוּט שְׂחוֹק . בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם. בְּלֵב טוֹב . בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים. בְּקַבָּלַת הַיִּסּוּרִין . הַמַּכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ . וְהַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ . וְהָעוֹשֶׂה סְיָג לִדְבָרָיו . וְאֵינוֹ מַחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ . אָהוּב . אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם. אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת . אוֹהֵב אֶת הַצְּדָקוֹת . אוֹהֵב אֶת הַמֵּישָׁרִים. אוֹהֵב אֶת הַתּוֹכָחוֹת . וּמִתְרַחֵק מִן הַכָּבוֹד . וְלֹא מֵגִיס לִבּוֹ בְּתַלְמוּדוֹ . וְאֵינוֹ שָׂמֵחַ בְּהוֹרָאָה. נוֹשֵׂא בְעוֹל עִם חֲבֵרוֹ . וּמַכְרִיעוֹ לְכַף זְכוּת . וּמַעֲמִידוֹ עַל הָאֱמֶת. וּמַעֲמִידוֹ עַל הַשָּׁלוֹם . וּמִתְיַשֵּׁב לִבּוֹ בְּתַלְמוּדוֹ . שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב. שׁוֹמֵעַ וּמוֹסִיף . הַלּוֹמֵד עַל מְנָת לְלַמֵּד . וְהַלּוֹמֵד עַל מְנָת לַעֲשׂוֹת . הַמַּחְכִּים אֶת רַבּוֹ. וְהַמְכַוֵּן אֶת שְׁמוּעָתוֹ . וְהָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ . הָא לָמַדְתָּ. כָּל הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ. מֵבִיא גְאֻלָּה לָעוֹלָם . שֶׁנֶּאֱמַר [1]וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מָרְדְּכָי : ז[7] גְּדוֹלָה תוֹרָה. שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת חַיִּים לְעֹשֶׂיהָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא . שֶׁנֶּאֱמַר [2]כִּי חַיִּים הֵם לְמֹצְאֵיהֶם . וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מַרְפֵּא: וְאוֹמֵר . [3]רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶּךָ . וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ : וְאוֹמֵר [4]עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ . וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר : וְאוֹמֵר . [5]כִּי לִוְיַת חֵן הֵם לְרֹאשֶׁךָ . וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרֹתֶיךָ : וְאוֹמֵר . [6]תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ לִוְיַת חֵן . עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת תְּמַגְּנֶךָּ : וְאוֹמֵר . כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ . וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: וְאוֹמֵר . [8]אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ . בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד : וְאוֹמֵר .

---

[1] אסתר ב׳ כ״ב. [2] משלי ד׳ כ״ב. [3] שם ג׳ ח׳. [4] שם י״ח. [5] שם א׳ ט׳. [6] שם ד׳ ט׳ [7] שם ט׳ י״א. [8] שם ג׳ ט״ז.

[1]לִי עֵצָה וְתוּשִׁיָּה. אֲנִי בִינָה. לִי גְבוּרָה. וְנוֹתֶנֶת לוֹ מַלְכוּת וּמֶמְשָׁלָה וְחִקּוּר דִּין. וּמְגַלִּין לוֹ רָזֵי תוֹרָה. וְנַעֲשֶׂה כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר וּכְנָהָר שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵק. וְהֹוֶה צָנוּעַ וְאֶרֶךְ רוּחַ וּמוֹחֵל עַל עֶלְבּוֹנוֹ. וּמְגַדַּלְתּוֹ וּמְרוֹמַמְתּוֹ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים: ב 2 אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. בְּכָל יוֹם וָיוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב וּמַכְרֶזֶת וְאוֹמֶרֶת. אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה. שֶׁכָּל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה. נִקְרָא נָזוּף. שֶׁנֶּאֱמַר. [2]נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר אִשָּׁה יָפָה וְסָרַת טָעַם. וְאוֹמֵר. [3]וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל הַלֻּחֹת. אַל תִּקְרָא חָרוּת אֶלָּא חֵרוּת. שֶׁאֵין לְךָ בֶּן חוֹרִין. אֶלָּא מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה. וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה. הֲרֵי זֶה מִתְעַלֶּה. שֶׁנֶּאֱמַר. [4]וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת: ג 3 הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ. פֶּרֶק אֶחָד. אוֹ הֲלָכָה אֶחָת. אוֹ פָּסוּק אֶחָד. אוֹ דִבּוּר אֶחָד. אוֹ אֲפִילוּ אוֹת אֶחָת. צָרִיךְ לִנְהָג בּוֹ כָּבוֹד. שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּדָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתֹפֶל. אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבָד. קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר. [5]וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי. אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי. וַהֲלֹא דְבָרִים קַל וָחֹמֶר. וּמַה דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבָד. קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ. הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ. פֶּרֶק אֶחָד. אוֹ הֲלָכָה אֶחָת. אוֹ פָּסוּק אֶחָד. אוֹ דִבּוּר אֶחָד. אוֹ אֲפִילוּ אוֹת אֶחָת. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁצָּרִיךְ לִנְהָג בּוֹ כָּבוֹד. וְאֵין כָּבוֹד אֶלָּא תוֹרָה. שֶׁנֶּאֱמַר [6]כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ. וּתְמִימִים יִנְחֲלוּ טוֹב. וְאֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה. שֶׁנֶּאֱמַר. [7]כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם. תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ: ד 4 כַּךְ הִיא דַּרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה. פַּת בַּמֶּלַח תֹּאכֵל. וּמַיִם בַּמְּשׂוּרָה תִּשְׁתֶּה. וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן. וְחַיֵּי צַעַר תִּחְיֶה. וּבַתּוֹרָה אַתָּה עָמֵל. אִם אַתָּה עֹשֶׂה כֵּן אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ. אַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְטוֹב לָךְ לָעוֹלָם הַבָּא: ה 5 אַל תְּבַקֵּשׁ גְּדֻלָּה לְעַצְמְךָ. וְאַל תַּחְמוֹד כָּבוֹד יוֹתֵר מִלִּמּוּדֶךָ. עֲשֵׂה. וְאַל תִּתְאַוֶּה לְשֻׁלְחָנָם שֶׁל שָׂרִים.

---

1) משלי ח׳ י״ד. 2) משלי י״א כ״ב. 3) שמות ל״ב ט״ז. 4) במדבר כ״א י״ט. 5) תהלים נ״ה י״ד. 6) מורכב משני חצאי פסוקים, ראש פסוק ל״ה במשלי ג׳ וסוף פסוק י׳ במשלי כ״ח. 7) משלי ד׳ ב׳.

לוֹ אִם אַתָּה נוֹתֵן לִי כָּל כֶּסֶף וְזָהָב וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם. אֵינִי דָר אֶלָּא בִּמְקוֹם תּוֹרָה. וְכֵן כָּתוּב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים עַל יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. [1] טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ. מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף: וְלֹא עוֹד · אֶלָּא שֶׁבִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם אֵין מְלַוִּין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת. אֶלָּא תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד. שֶׁנֶּאֱמַר. [2] בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתָךְ. בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ. וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ. בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתָךְ. בָּעוֹלָם הַזֶּה. בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ. בַּקֶּבֶר. וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ. לָעוֹלָם הַבָּא: וְאוֹמֵר. [3] לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם יְיָ צְבָאוֹת: כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ. לֹא בְרָאוֹ אֶלָּא לִכְבוֹדוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר. [4] כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו. יְצַרְתִּיו אַף עֲשִׂיתִיו: וְאוֹמֵר. [5] יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

[6] רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר. רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר. [7] יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

◆

סֵדֶר קִדּוּשׁ הַלְּבָנָה.

ווען מען זעהט דעם מאָנד (לבנה) אין אנפאנג מאנאט, זאגט מען פאָלגענדעס.
On seeing the New Moon in the beginning of the month, the following is said:

תהלים קמ״ח הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם. הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים: ב [2] הַלְלוּהוּ
כָל מַלְאָכָיו. הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָיו: ג [3] הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ. הַלְלוּהוּ
כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר: ד [4] הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם. וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם:
ה [5] יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ. כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: ו [6] וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם.
חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר:

[8] בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בְּמַאֲמָרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים. וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם. חֹק וּזְמַן נָתַן לָהֶם שֶׁלֹּא יְשַׁנּוּ אֶת תַּפְקִידָם: שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן

---

1) תהלים קי״ט ע״ב. 2) משלי ו׳ כ״ב. 3) חגי ב׳ ח׳. 4) ישעיה מ״ג ז׳. 5) שמות ט״ו י״ח. 6) משנה במכות כ״ג ע״ב 7) ישעיה מ״ב כ״א. 8) נוסח הברכה בשלמותה נמצא בסנהדרין מ״ב ע״א ובשנוי מעט במס׳ סופרים פרק כ׳

כִּי אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים. וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ: וְאוֹמֵר. [2]דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם:

ח 8 רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי אוֹמֵר. הַנּוֹי. וְהַכֹּחַ. וְהָעֹשֶׁר. וְהַכָּבוֹד. וְהַחָכְמָה. וְהַזִּקְנָה וְהַשֵּׂיבָה. וְהַבָּנִים. נָאֶה לַצַּדִּיקִים וְנָאֶה לָעוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר. [3]עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת שֵׂיבָה. בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמָּצֵא: וְאוֹמֵר. [4]עֲטֶרֶת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים. וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם: וְאוֹמֵר. [5]תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים כֹּחָם. וַהֲדַר זְקֵנִים שֵׂיבָה: וְאוֹמֵר. [6]וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה. כִּי מָלַךְ יְיָ צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם וְנֶגֶד זְקֵנָיו כָּבוֹד:

ט 9 רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר. אֵלּוּ שֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁמָּנוּ חֲכָמִים לַצַּדִּיקִים. כֻּלָּם נִתְקַיְּמוּ בְּרַבִּי וּבְבָנָיו:

י 10 [7]חֲמִשָּׁה קִנְיָנִים קָנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ. וְאֵלּוּ הֵן. תּוֹרָה קִנְיָן אֶחָד. שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיָן אֶחָד. אַבְרָהָם קִנְיָן אֶחָד. יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד: תּוֹרָה מִנַּיִן. דִּכְתִיב. [8]יְיָ קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ. קֶדֶם מִפְעָלָיו מֵאָז: שָׁמַיִם וָאָרֶץ. מִנַּיִן. דִּכְתִיב. [9]כֹּה אָמַר יְיָ הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי. אֵי זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאֵי זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי: וְאוֹמֵר. [10]מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ. מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: אַבְרָהָם. מִנַּיִן. דִּכְתִיב. [11]וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר. בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: יִשְׂרָאֵל. מִנַּיִן. דִּכְתִיב. [12]עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ יְיָ. עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קָנִיתָ: וְאוֹמֵר. [13]לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה. וְאַדִּירֵי כָּל חֶפְצִי בָם: בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. מִנַּיִן. דִּכְתִיב [14]מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְיָ. מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ: וְאוֹמֵר. [15]וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל קָדְשׁוֹ. הַר זֶה קָנְתָה יְמִינוֹ:

יא 11 אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן קִסְמָא. פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ. וּפָגַע בִּי אָדָם אֶחָד. וְנָתַן לִי שָׁלוֹם. וְהֶחֱזַרְתִּי לוֹ שָׁלוֹם. אָמַר לִי רַבִּי. מֵאֵיזֶה מָקוֹם אָתָּה. אָמַרְתִּי לוֹ מֵעִיר גְּדוֹלָה שֶׁל חֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים אָנִי. אָמַר לִי. רַבִּי. רְצוֹנְךָ שֶׁתָּדוּר עִמָּנוּ בִּמְקוֹמֵנוּ. וַאֲנִי אֶתֵּן לְךָ אֶלֶף אֲלָפִים דִּנְרֵי זָהָב וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת. אָמַרְתִּי

---

1) משלי ג׳ ג׳. 2) שם י״ז. 3) שם ט״ז ל״א. 4) שם י״ז ו׳. 5) שם כ׳ כ״ח. 6) ישעיה כ״ד כ״ג. 7) **בשאר** סדורים מוקדם לזה אמר רבי יוסי בן קסמא. 8) שם ח׳ כ״ב. 9) ישעיה ס״ו א׳. 10) תהלים ק״ד כ״ד. 11) **בראשית** י״ד י״ט. 12) שמות ט״ו ט״ז 13) תהלים ט״ז ג׳. 14) שמות ט״ו י״ז 15) תהלים ע״ח נ״ד

בְּתֹף וּמָחוֹל . הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב : ה 5 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע . הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : ו 6 כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ . הַלְלוּיָהּ :

[1] תָּנָא דְבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל · אִלְמָלֵי לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא לְהַקְבִּיל פְּנֵי אֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם פַּעַם אַחַת בַּחֹדֶשׁ דַּיָּם: אָמַר אַבַּיֵּי הִלְכָּךְ צָרִיךְ לְמֵימְרָא מְעֻמָּד : [2] מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוֹדָהּ : וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי · לְמַלֹּאת פְּגִימַת הַלְּבָנָה וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם מִעוּט · [3] וִיהִי אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה · וּכְאוֹר שִׁבְעַת יְמֵי בְרֵאשִׁית · כְּמוֹ שֶׁהָיְתָה קוֹדֶם מִעוּטָהּ · שֶׁנֶּאֱמַר [4] אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים · וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב [5] וּבִקְשׁוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם · אָמֵן:

תהלים ס״ז לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר : ב 2 אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ . יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה : ג 3 לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ . בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ : ד 4 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים . יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם : ה 5 יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר . וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה : ו 6 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם : ז 7 אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ . יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ : ח 8 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ :

עֵרוּב תַּבְשִׁילִין·

ווען איינער פון די יום טוב טעג געפאלט אם פרייטאג, דאן, אום מען זאל מעגען קאכען און באקען אם יום טוב פיר שבת, נעהמט מען א חלה (און אם פסח א מצה), וועלכע איז בעשטימט פיר דעם צווייטען אדער דריטען שבת־מאהלצייט און א שטיקעל געקאכטע פלייש אדער פיש. און מען זאגט פאלגענדעס:

When one of the days of a Festival falls on Friday, then, in order that cooking and baking on Holiday for the Sabbath be permitted, the master of the house takes a loaf of bread designed for the second or third Sabbath meal, and a piece of boiled meat or fish, and says the following:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם . אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב :

[6] בַּהֲדֵין עֵרוּבָא יְהֵא שָׁרֵא לָנָא לְמֵיפָא . וּלְבַשָּׁלָא . וּלְאַטְמָנָא . וּלְאַדְלָקָא שְׁרָגָא . וּלְמֶעְבַּד כָּל צָרְכָּנָא . מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבַּתָּא . לָנוּ וּלְכָל הַדָּרִים בָּעִיר הַזֹּאת :

---

1) סנהדרין מ״ב ע״א ומביאו השל״ה לאמרו ולומר אחריו קדיש דרבנן. 2) שה״ש ח׳ ה׳. 3) ע״פ ישעיה ל׳ כ״ו. 4) בראשית א׳ ט״ז. 5) הושע ג׳ ה׳. 6) ביצה ט״ז ע״א ורמב״ם הלכות יו״ט פ״ו. הרמב״ם וכן הסמ״ג בלא תעשה ס׳ ע״ה מביאים הנוסחא בלשון הקדש.

קוֹנָם · פּוֹעֵל אֱמֶת שֶׁפְּעֻלָּתוֹ אֱמֶת · וְלַלְּבָנָה אָמַר שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת לַעֲמוּסֵי בָטֶן · שֶׁהֵם עֲתִידִים לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ · וּלְפָאֵר לְיוֹצְרָם עַל שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַדֵּשׁ חֳדָשִׁים :

זאג דריי מאל: Say three times:

[1] בָּרוּךְ יוֹצְרֵךְ · בָּרוּךְ עוֹשֵׂךְ · בָּרוּךְ קוֹנֵךְ · בָּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ:

זאג 3 מאל: Say 3 times:

כְּשֵׁם שֶׁאֲנִי רוֹקֵד כְּנֶגְדֵּךְ וְאֵינִי יָכוֹל לִנְגֹּעַ בָּךְ · כַּךְ לֹא יוּכְלוּ כָּל אוֹיְבַי לִנְגֹּעַ בִּי לְרָעָה:

זאג דריי מאל: Say three times: [2] תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן:

זאג דריי מאל: Say three times: כָּאָבֶן יִדְּמוּ זְרוֹעֲךָ בִּגְדֹל וָפַחַד אֵימָתָה עֲלֵיהֶם תִּפֹּל:

זאג 3 מאל: Say 3 times; [3] דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם:

פאלגענדעס ווערט 3 מאל געזאגט: The following is repeated 3 times;

מען זאגט צום צווייטען: Say to your companion, שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם · און דער צווייטער אנטווארטעט: And the companion responds: עֲלֵיכֶם שָׁלוֹם:

זאג 3 מאל. Say 3 times. סִמָּן טוֹב וּמַזָּל טוֹב יְהֵא לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל · אָמֵן:

[4] קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא · מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים · מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת: דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים · הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ · מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלֹּנוֹת מֵצִיץ מִן הַחֲרַכִּים:

תְּהִלִּים קכ״א. א 1 שִׁיר לַמַּעֲלוֹת · אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים · מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרִי: ב 2 עֶזְרִי
מֵעִם יְיָ · עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: ג 3 אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ · אַל יָנוּם שֹׁמְרֶךָ:
ד 4 הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן · שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: ה 5 יְיָ שֹׁמְרֶךָ · יְיָ צִלְּךָ עַל יַד
יְמִינֶךָ: ו 6 יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה · וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה: ז 7 יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע ·
יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ: ח 8 יְיָ יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ · מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
תְּהִלִּים ק״נ. הַלְלוּיָהּ · הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ · הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: ב 2 הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו ·
הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: ג 3 הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר · הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: ד 4 הַלְלוּהוּ

---

1) מס׳ סופרים פ׳ כ׳ 2) שמות, ט״ו ט״ז 3) בסדורים ישנים לא נמצא דוד מלך וכו׳ וסוף הברכה הוא תפל עליהם וכו׳ אולם הרמ״א מזכיר המאמר דוד מלך ישראל וכו׳. ובכל אופן לא בא מאומה אחרי המאמר שלום עליכם וכו׳ שמפאת תכנו ראוי הוא לבוא רק בסוף ברכת הלבנה. וכן נמצא במס׳ סופרים פ׳ כ׳: ואומר לחברו ג׳ פעמים שלום. וילך לביתו עכ״ל ואם כן הוא סוף ברכת הלבנה וכל הבא אחרי שלום עליכם הוא רק הוספה מאוחרת. 4) שה״ש ב׳ ח׳ וט׳.

2 הַיּוֹם שְׁנֵי יָמִים בָּעוֹמֶר: יחננו בכח גבורה שבחסד ש

3 הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: ויברכנו גדולת תפארת שבחסד מ

4 הַיּוֹם אַרְבָּעָה יָמִים בָּעוֹמֶר: יאר ימינך נצח שבחסד ח

5 הַיּוֹם חֲמִשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: פניו תתיר הוד שבחסד ו

6 הַיּוֹם שִׁשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: אתנו צרורה יסוד שבחסד ו

7 הַיּוֹם שִׁבְעָה יָמִים שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד
בָּעוֹמֶר: סלה אב׳ג׳ית׳ץ מלכות שבחסד י

8 הַיּוֹם שְׁמוֹנָה יָמִים שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד וְיוֹם
אֶחָד בָּעוֹמֶר: לדעת קבל חסד שבגבורה ר

9 הַיּוֹם תִּשְׁעָה יָמִים שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד וּשְׁנֵי
יָמִים בָּעוֹמֶר: בארץ רנת גבורה שבגבורה נ

10 הַיּוֹם עֲשָׂרָה יָמִים שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד וּשְׁלֹשָׁה
יָמִים בָּעוֹמֶר: דרכך עמך תפארת שבגבורה נ

11 הַיּוֹם אַחַד עָשָׂר יוֹם שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד
וְאַרְבָּעָה יָמִים בָּעוֹמֶר: בכל שגבנו נצח שבגבורה ן

12 הַיּוֹם שְׁנֵים עָשָׂר יוֹם שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד
וַחֲמִשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: גוים טהרנו הוד שבגבורה ל

13 הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד
וְשִׁשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: ישועתך נורא יסוד שבגבורה א

14 הַיּוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
בָּעוֹמֶר: יודוך קר״ע שט״ן מלכות שבגבורה ם

15 הַיּוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וְיוֹם אֶחָד בָּעוֹמֶר: עמים נא חסד שבתפארת י

16 הַיּוֹם שִׁשָּׁה עָשָׂר יוֹם שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וּשְׁנֵי יָמִים בָּעוֹמֶר: אלהים גבור גבורה שבתפארת ם

17 הַיּוֹם שִׁבְעָה עָשָׂר יוֹם שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וּשְׁלֹשָׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: יודוך דורשי ת״ת שב״תת כ

18 הַיּוֹם שְׁמוֹנָה עָשָׂר יוֹם שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וְאַרְבָּעָה יָמִים בָּעוֹמֶר: עמים יחודך נצח שבתפארת י

19 הַיּוֹם תִּשְׁעָה עָשָׂר יוֹם שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וַחֲמִשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: כולם כבבת הוד שבתפארת ת

20 הַיּוֹם עֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת וְשִׁשָּׁה
יָמִים בָּעוֹמֶר: ישמחו שמרם יסוד שבתפארת ש

21 הַיּוֹם אֶחָד וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת
בָּעוֹמֶר: וירננו נג׳ד׳יכ׳ש מלכות שבתפארת פ

22 הַיּוֹם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת
וְיוֹם אֶחָד בָּעוֹמֶר: לאומים ברכם חסד שבנצח ו

23 הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה
שָׁבוּעוֹת וּשְׁנֵי יָמִים בָּעוֹמֶר: כי טהרם גבורה שבנצח ט

24 הַיּוֹם אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה
שָׁבוּעוֹת וּשְׁלֹשָׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: תשפט רחמים תפארת שבנצח ע

25 הַיּוֹם חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה
שָׁבוּעוֹת וְאַרְבָּעָה יָמִים בָּעוֹמֶר: עמים צדקתך נצח שבנצח מ

26 הַיּוֹם שִׁשָּׁה וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה
שָׁבוּעוֹת וַחֲמִשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: מישור תמיד הוי׳ שבנצח י

27 הַיּוֹם שִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה
שָׁבוּעוֹת וְשִׁשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: ולאומים גמלם יסוד שבנצח ם

28 הַיּוֹם שְׁמוֹנָה וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵט אַרְבָּעָה
שָׁבוּעוֹת בָּעוֹמֶר: בארץ בט׳ר צת׳ג מלכות שבנצח ם

29 הַיּוֹם תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁהֵם אַרְבָּעָה
שָׁבוּעוֹת וְיוֹם אֶחָד בָּעוֹמֶר: תנחם חסי חסד שבהוד י

30 הַיּוֹם שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שָׁבוּעוֹת
וּשְׁנֵי יָמִים בָּעוֹמֶר: סלה קדוש גבורה שבהוד ש

31 הַיּוֹם אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁהֵם אַרְבָּעָה
שָׁבוּעוֹת וּשְׁלֹשָׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: יודוך ברוב תפארת שבהוד ו

32 הַיּוֹם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁהֵם אַרְבָּעָה
שָׁבוּעוֹת וְאַרְבָּעָה יָמִים בָּעוֹמֶר: עמים טובך נצח שבהו׳ ך

ל"ג בָּעוֹמֶר

33 הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁהֵם אַרְבָּעָה
שָׁבוּעוֹת וַחֲמִשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: אלהים נהל הוד שבהוד ו

34 הַיּוֹם אַרְבָּעָה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁהֵם אַרְבָּעָה
שָׁבוּעוֹת וְשִׁשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: יודוך עדתך יסוד שבהוד ל

35 הַיּוֹם חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה
שָׁבוּעוֹת בָּעוֹמֶר: עמים חק׳ב טנ׳ע מלכות שבהוד א

36 הַיּוֹם שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים יוֹב שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וְיוֹם אֶחָד בָּעוֹמֶר: כלם יחיד חסד שביסוד מ

37 הַיּוֹם שִׁבְעָה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וּשְׁנֵי יָמִים בָּעוֹמֶר: ארץ גאה גבורה שביסוד י

סְפִירַת הָעֹמֶר.

זמן הספירה אחר צאת הכוכבים, אין להגיד לאחר כמה מספר היום בספירה, רק יגיד מספר יום האתמול. **שכח לספור** בלילה, סופר למחרת ביום בלא ברכה, וחוזר למנות בכל לילה בברכה כסדר. אבל אם שכח פעם אחת לספור לגמרי, סופר יתר הימים בלי ברכה, ואם ספק לו אם שכח פעם אחת סופר בברכה:

פון די צווייטע נאכט פסח ביז די נאכט, וואס איז פאר שבועות, צעהלט מען דעם עומר.

The Omer is counted from the second night of Passover until the night before Pentecost.

פאָלגענדעס זאגט מען יעדען טאג פאר ספירה.

Every day before counting the Omer say.

הִנְנִי מוּכָן וּמְזֻמָּן לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל סְפִירַת הָעוֹמֶר. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה. [1] וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה. שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה: עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם. וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיְיָ: [2] וִיהִי נֹעַם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

יכוין בכל יום בתבה אחת ממזמור אלהים יחננו ותבה אחת של אנא בכח ואות אחת מפסוק ישמחו. כמו שנרשם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעֹמֶר:

1 הַיּוֹם יוֹם אֶחָד בָּעֹמֶר: אלהים אנא **י**
חסד שבחסד

פאָלגענדעס זאגט מען יעדען טאג נאך ספירה.

Every day after counting the Omer say.

הָרַחֲמָן יַחֲזִיר עֲבוֹדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לִמְקוֹמָהּ:

תהלים ס״ז לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר: ב [2] אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ. יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה: ג [3] לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ. בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ: ד [4] יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים. יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: ה [5] יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר. וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה: ו [6] יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: ז [7] אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ. יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: ח [8] יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ:

אָנָּא. בְּכֹחַ גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה: קַבֵּל רִנַּת עַמְּךָ שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ. נוֹרָא: נָא גִבּוֹר. דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ כְּבָבַת שָׁמְרֵם: בָּרְכֵם טַהֲרֵם רַחֲמֵם. צִדְקָתְךָ תָּמִיד גָּמְלֵם: חֲסִין קָדוֹשׁ. בְּרוֹב טוּבְךָ נַהֵל עֲדָתֶךָ: יָחִיד גֵּאֶה. לְעַמְּךָ פְּנֵה. זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ: שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ. יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. אַתָּה צִוִּיתָנוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ לִסְפּוֹר סְפִירַת הָעֹמֶר, כְּדֵי לְטַהֲרֵנוּ מִקְּלִפּוֹתֵינוּ וּמִטֻּמְאוֹתֵינוּ. כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ בְּתוֹרָתֶךָ. [1] וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה. שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימוֹת תִּהְיֶינָה: עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם. כְּדֵי שֶׁיִּטָּהֲרוּ נַפְשׁוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מִזּוּהֲמָתָם: וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁבִּזְכוּת סְפִירַת הָעֹמֶר שֶׁסָּפַרְתִּי הַיּוֹם. יְתֻקַּן מַה שֶּׁפָּגַמְתִּי בִּסְפִירָה (פלוני השייך לאותו לילה). וְאֶטָּהֵר וְאֶתְקַדֵּשׁ בִּקְדֻשָּׁה שֶׁל מַעְלָה. וְעַל יְדֵי זֶה יֻשְׁפַּע שֶׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וּלְתַקֵּן אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְרוּחוֹתֵינוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ מִכָּל סִיג וּפְגַם. וּלְטַהֲרֵנוּ וּלְקַדְּשֵׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתְךָ הָעֶלְיוֹנָה. אָמֵן סֶלָה:

---

[1] ויקרא כ׳ג ט׳ו וט׳ז. [2] תהלים צ׳ י׳ז.

וְתֵלְכִי לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

א שוואנגערע פרוי זאגט פאלגענדעס 3 מאהל.
A pregnant woman says the following 3 times.

אֵלּוּ חֲלִיפוֹתֵינוּ. אֵלּוּ תְּמוּרוֹתֵינוּ. אֵלּוּ כַּפָּרוֹתֵינוּ. אֵלּוּ הַתַּרְנְגוֹלִים יֵלְכוּ לְמִיתָה. וַאֲנַחְנוּ נִכָּנֵס וְנֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

סֵדֶר הַדְלָקַת נֵרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה.

דעם פייערטאג חנכה פייערן מיר אכט טעג. די ערשטע נאכט צינדעט מען אן 1 ליכט (לאמפ) פון דער רעכטען זייט פון לייכטער. און יעדע נאכט צינדעט מען אן מיט 1 ליכט מעהר אזוי, אז די אכטע נאכט צינדעט מען אן 8 ליכט. די צייט פון אנצינדען די חנכה־ליכט איז באלד ווי די זון געהט אונטער. ערב שבת צינדעט מען אן פריהער די חנוכה-ליכט, און נאכדעם די שבת-ליכט. אם שבת-צונאכט מאכט מען פריהער הבדלה, און נאכדעם צינדעט מען אן די חנוכה-ליכט (אבער אין שוהל איז דער דין פערקעהרט). בעפאר מען צינדעט אן די חנוכה-ליכט זאגט מען דיזע ברכות, און מען דארף ניט אנצינדען די חנוכה-ליכט בעפאר מען ענדיגט אלע ברכות.

The Feast of Chanukah lasts eight days. On the first evening one lignt is kindeld on the right side of the candlestick, and on every subsequent evening one light is added until the eighth evening, when eight lights are lighted. The time for kindling the Chanukah lights is soon after sunset. On Friday the Chanukah-lights are to be kindled first, and then the Sabbath-lights. On Saturday night the Habdalah is to be recited first, and then the Chanukah-lights are kindled. (in the Synagogue the reverse is practised). Before kindling the Chanukah-lights the following blessings are said, but the kindling must not take place before all the blessings have been completed.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ. בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁהֶחֱיָנוּ. וְקִיְּמָנוּ. וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

נאכ'ן אנצינדען די ערשטע ליכט זאגט מען הנרות הללו.
מען ענדיגט אנצינדען ווערענד מען זאגט הנרות הללו.
After kindling the first light הנרות הללו is said, and the rest of the lights are kindled while sayiug הנרות הללו.

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ אֲנַחְנוּ מַדְלִיקִין. עַל הַנִּסִּים. וְעַל הַנִּפְלָאוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת. וְעַל הַמִּלְחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה. עַל יְדֵי כֹּהֲנֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים: וְכָל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה. הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ קֹדֶשׁ הֵם. וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. אֶלָּא לִרְאוֹתָם בִּלְבָד. כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. עַל נִסֶּיךָ וְעַל יְשׁוּעָתֶךָ. וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ:

מָעוֹז. צוּר יְשׁוּעָתִי. לְךָ נָאֶה לְשַׁבֵּחַ. תִּכּוֹן בֵּית תְּפִלָּתִי וְשָׁם תּוֹדָה נְזַבֵּחַ. לְעֵת תָּכִין מַטְבֵּחַ. מִצָּר הַמְנַבֵּחַ. אָז אֶגְמוֹר. בְּשִׁיר מִזְמוֹר. חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ:

רָעוֹת שָׂבְעָה נַפְשִׁי. בְּיָגוֹן כֹּחִי כָּלָה. חַיַּי מֵרְרוּ בְקוֹשִׁי. בְּשִׁעְבּוּד מַלְכוּת עֶגְלָה. וּבְיָדוֹ הַגְּדוֹלָה. הוֹצִיא אֶת הַסְּגֻלָּה. חֵיל פַּרְעֹה. וְכָל זַרְעוֹ. יָרְדוּ כְּאֶבֶן בִּמְצוּלָה:

דְּבִיר קָדְשׁוֹ הֱבִיאַנִי. וְגַם שָׁם לֹא שָׁקַטְתִּי. וּבָא נוֹגֵשׂ וְהִגְלַנִי. כִּי זָרִים עָבַדְתִּי. וְיֵין רַעַל מָסַכְתִּי. כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי. קֵץ בָּבֶל. זְרֻבָּבֶל. לְקֵץ שִׁבְעִים נוֹשָׁעְתִּי:

כְּרוֹת קוֹמַת בְּרוֹשׁ. בִּקֵּשׁ אֲגָגִי בֶּן הַמְּדָתָא, וְנִהְיָתָה לוֹ לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ. וְגַאֲוָתוֹ נִשְׁבָּתָה. רֹאשׁ יְמִינִי נִשֵּׂאתָ. וְאוֹיֵב שְׁמוֹ מָחִיתָ. רֹב בָּנָיו. וְקִנְיָנָיו. עַל הָעֵץ תָּלִיתָ:

יְוָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי. אֲזַי בִּימֵי חַשְׁמַנִּים. וּפָרְצוּ חוֹמוֹת מִגְדָּלַי. וְטִמְּאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים. וּמִנּוֹתַר קַנְקַנִּים. נַעֲשָׂה נֵס לַשּׁוֹשַׁנִּים בְּנֵי בִינָה. יְמֵי שְׁמוֹנָה. קָבְעוּ שִׁיר וּרְנָנִים:

חֲשׂוֹף זְרוֹעַ קָדְשֶׁךָ. וְקָרֵב יוֹם הַיְשׁוּעָה. עֲשֵׂה נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ. לִהְיוֹת לָנוּ תְּשׁוּעָה. כִּי אָרְכָה לָנוּ הַיְשׁוּעָה. וְאֵין קֵץ לִימֵי הָרָעָה. מְחֵה פֶּשַׁע, וְגַם רֶשַׁע. הָקֵם לָנוּ רוֹעֶה שִׁבְעָה:

38 הַיּוֹם שְׁמוֹנָה וּשְׁלשִׁים יוֹם שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וּשְׁלשָׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: נתנה לעמך תפארת שביסוד ם
39 הַיּוֹם תִּשְׁעָה וּשְׁלשִׁים יוֹם שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וְאַרְבָּעָה יָמִים בָּעוֹמֶר: יכולה פנה נצח שביסוד ב
40 הַיּוֹם אַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה שָׁבוּעוֹת
וַחֲמִשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: יברכנו זוכרי הוד שביסוד א
41 הַיּוֹם אֶחָד וְאַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וְשִׁשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: אלהים קדושתך יסוד שביסוד ך
42 הַיּוֹם שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם שִׁשָּׁה
שָׁבוּעוֹת בָּעוֹמֶר: אלהינו יג׳ל פז׳ק׳ מלכות שביסוד ן
43 הַיּוֹם שְׁלשָׁה וְאַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם שִׁשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וְיוֹם אֶחָד בָּעוֹמֶר: יברכנו שועתנו חסד שבמלכות ת

44 הַיּוֹם אַרְבָּעָה וְאַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם שִׁשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וּשְׁנֵי יָמִים בָּעוֹמֶר: אלהים קבל גבורה שבמלכות ג
45 הַיּוֹם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם שִׁשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וּשְׁלשָׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: וייראו ושמע תפארת שבמלכות ח
46 הַיּוֹם שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם שִׁשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וְאַרְבָּעָה יָמִים בָּעוֹמֶר: אתו צעקתנו נצח שבמלכות ם
47 הַיּוֹם שִׁבְעָה וְאַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם שִׁשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וַחֲמִשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: כל יודע הוד שבמלכות ס
48 הַיּוֹם שְׁמוֹנָה וְאַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם שִׁשָּׁה
שָׁבוּעוֹת וְשִׁשָּׁה יָמִים בָּעוֹמֶר: אפסי תעלומות יסוד שבמלכות ל
49 הַיּוֹם תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם שִׁבְעָה
שָׁבוּעוֹת בָּעוֹמֶר: ארץ שק׳ו צי׳ת מלכות שבמלכות ה

סֵדֶר כַּפָּרוֹת·

עס איז א מנהג צו בריינגען א כפרה פיר די עברות אם ערב יום כפור גאנץ פריה, אדער דעם טאג פריהער, אויף דיזען ארט: א מאנספערזאן נעהמט אלס כפרה א האהן, א פרויענצימער נעהמט א הוהן און א שוואנגערע פרוי נעהמט ביידע, און דאס פלייש, אדער דעם ווערטה פון די פלייש, גיט מען אפ צו ארעמע מענשען. און אויב מען האט ניט קיין געפליגעל (עוף) נעהמט מען געלד אלס כפרה און מען גיט עס אב צו ארעמע.

It is customary to make atonement for the sins on the morning preceding the Day of Atonement, or the day before. This is done in the following manner: male persons take a rooster, female a hen, and a pregnant woman takes both. When the ceremony of atoning, as described below, is over, and the fowl slaughtered, the fowl or its value is given to the poor. If there be no fowl, the atonement is made with money, which is afterwards given to the poor.

פאר כפרות שלאגען זאגט מען: נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ (א זעעלע פיר א זעעלע) און דאן זאגט מען פאלגענדעס 3 מאל.

Before making the atonement, say: "Soul for Soul" and then the following is said 3 times.

[1]בְּנֵי אָדָם [2]יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת. אֲסִירֵי עֳנִי וּבַרְזֶל: [3]יוֹצִיאֵם מֵחֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת. וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יְנַתֵּק: [4]אֱוִלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעָם. וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: כָּל אֹכֶל תְּתַעֵב נַפְשָׁם. וַיַּגִּיעוּ עַד שַׁעֲרֵי מָוֶת: וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם. מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיִרְפָּאֵם. וִימַלֵּט מִשְּׁחִיתוֹתָם: יוֹדוּ לַיְיָ חַסְדּוֹ. וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: [5]אִם יֵשׁ עָלָיו מַלְאָךְ מֵלִיץ אֶחָד מִנִּי אָלֶף. לְהַגִּיד לְאָדָם יָשְׁרוֹ: וַיְחֻנֶּנּוּ וַיֹּאמֶר פְּדָעֵהוּ מֵרֶדֶת שַׁחַת מָצָאתִי כֹפֶר:

ווער עס שלאגט כפרות פיר זיך זעלבסט, זאגט 3 מאל.

One atoning for himself, says the following 3 times.

זֶה חֲלִיפָתִי. זֶה תְּמוּרָתִי. זֶה כַּפָּרָתִי. זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה. וַאֲנִי אֶכָּנֵס וְאֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

פיר זיך זעלבסט און פיר איין אנדערן, זאג 3 מאל.

One atoning for himself and another, says 3 times.

זֶה חֲלִיפָתֵנוּ. זֶה תְּמוּרָתֵנוּ. זֶה כַּפָּרָתֵנוּ. זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה. וַאֲנַחְנוּ נִכָּנֵס וְנֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

ווער עס שלאגט כפרות פיר 1 מאנספערזאן, זאגט 3 מאל.

One atoning for one male person, says 3 times.

זֶה חֲלִיפָתְךָ. זֶה תְּמוּרָתְךָ. זֶה כַּפָּרָתְךָ. זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה. וְאַתָּה תִּכָּנֵס וְתֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

ווער עס שלאגט כפרות פיר א פרויענצימער, זאגט 3 מאל

One atoning for one female person, says 3 times.

זֹאת חֲלִיפָתֵךְ. זֹאת תְּמוּרָתֵךְ זֹאת כַּפָּרָתֵךְ. זֹאת הַתַּרְנְגֹלֶת תֵּלֵךְ לְמִיתָה. וְאַתְּ תִּכָּנְסִי

---

1) לקוח מתהלים ק״ז סוף פסוק ה׳ ששם נאמר: ונפלאותיו לבני אדם. 2) שם פסוק י׳. 3) שם י״ד. 4) שם י״ז—כ״א. 6) איוב ל״ג כ״ג יכ״ד.

סֵדֶר בִּרְכוֹת הַמְּגִלָּה·

דער קורא זאגט פאָלגענדע ברכות פאר׳ן לעזען די מגלה.
Before reading of the Megillah the Reader says.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וְצִוָּנוּ [1] עַל מִקְרָא מְגִלָּה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. [1] שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ. בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. [1] שֶׁהֶחֱיָנוּ. וְקִיְּמָנוּ. וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

נאכ׳ן לעזען די מגלה זאגט דער בעל קורא פאלגענדעס.
After reading of the Megillah the Reader says.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. [2] הָרָב אֶת רִיבֵנוּ. וְהַדָּן אֶת דִּינֵנוּ. וְהַנּוֹקֵם אֶת נִקְמָתֵנוּ. וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. וְהַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַנִּפְרָע לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרֵיהֶם. הָאֵל הַמּוֹשִׁיעַ:

די געמיינדע זאגט פאלגענדעס. אבער אין דער פריה זאגט מען נור שושנת יעקב.
The Congregation says the following, but in the morning **שושנת יעקב** only is said.

[3] אֲשֶׁר הֵנִיא עֲצַת גּוֹיִם. וַיָּפֶר מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִים: בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם רָשָׁע. נֵצֶר זָדוֹן מִזֶּרַע עֲמָלֵק: גָּאָה בְעָשְׁרוֹ וְכָרָה לוֹ בּוֹר. וּגְדֻלָּתוֹ יָקְשָׁה לוֹ לָכֶד: דִּמָּה בְנַפְשׁוֹ לִלְכּוֹד וְנִלְכַּד. בִּקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד וְנִשְׁמַד מְהֵרָה: הָמָן הוֹדִיעַ אֵיבַת אֲבוֹתָיו. וְעוֹרֵר שִׂנְאַת אַחִים לַבָּנִים: וְלֹא זָכַר רַחֲמֵי שָׁאוּל. כִּי בְחֶמְלָתוֹ עַל אֲגַג נוֹלַד אוֹיֵב: זָמַם רָשָׁע לְהַכְרִית צַדִּיק. וְנִלְכַּד טָמֵא בִּידֵי טָהוֹר: חֶסֶד גָּבַר עַל שִׁגְגַת אָב: וְרָשָׁע הוֹסִיף חֵטְא עַל חֲטָאָיו: טָמַן בְּלִבּוֹ מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמָיו. וַיִּתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת רָעָה: יָדוֹ שָׁלַח בִּקְדוֹשֵׁי אֵל. כַּסְפּוֹ נָתַן לְהַכְרִית זִכְרָם: כִּרְאוֹת מָרְדְּכַי כִּי יָצָא קֶצֶף. וְדָתֵי הָמָן נִתְּנוּ בְשׁוּשָׁן: לָבַשׁ שַׂק וְקָשַׁר מִסְפֵּד. וְגָזַר צוֹם וַיֵּשֶׁב עַל הָאֵפֶר: מִי זֶה יַעֲמוֹד לְכַפֵּר שְׁגָגָה. וְלִמְחוֹל חַטַּאת עֲוֹן אֲבוֹתֵינוּ: נֵץ פָּרַח מִלּוּלָב. הֵן הֲדַסָּה עָמְדָה לְעוֹרֵר יְשֵׁנִים: סָרִיסֶיהָ הִבְהִילוּ לְהָמָן. לְהַשְׁקוֹתוֹ יֵין חֲמַת תַּנִּינִים: עָמַד בְּעָשְׁרוֹ וְנָפַל בְּרִשְׁעוֹ. עָשָׂה לוֹ עֵץ וְנִתְלָה עָלָיו: פִּיהֶם פָּתְחוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל. כִּי פוּר הָמָן נֶהְפַּךְ לְפוּרֵנוּ: צַדִּיק נֶחֱלַץ מִיַּד רָשָׁע. אוֹיֵב נִתַּן תַּחַת נַפְשׁוֹ: קִיְּמוּ עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת פּוּרִים. וְלִשְׂמוֹחַ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה: רָאִיתָ אֶת תְּפִלַּת מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר. הָמָן וּבָנָיו עַל הָעֵץ תָּלִיתָ:

שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה. בִּרְאוֹתָם יַחַד תְּכֵלֶת מָרְדְּכָי: תְּשׁוּעָתָם הָיִיתָ לָנֶצַח. וְתִקְוָתָם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: לְהוֹדִיעַ שֶׁכָּל קֹוֶיךָ לֹא יֵבֹשׁוּ. וְלֹא יִכָּלְמוּ לָנֶצַח כָּל הַחוֹסִים בָּךְ: אָרוּר הָמָן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְּדִי. בָּרוּךְ מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי: אֲרוּרָה זֶרֶשׁ אֵשֶׁת מַפְחִידִי. בְּרוּכָה אֶסְתֵּר בַּעֲדִי. וְגַם חַרְבוֹנָה זָכוּר לַטּוֹב:

---

1) מגלה כ״א ע״ב. 2) מגלה כ״א ע״ב ובקצת שנוי במס׳ סופרים פ׳ י״ד ה״ה. 3) הולך ע״ד א״ב וסופו: **תשועתם היית** וכ״ו ותקותם בכל דור ודור, והוא פיוט קדמון המובא בהגהות מיימונית בה׳ מגלה פ״ה אות ו׳ ובתניא ס׳ מ׳

ISBN 0-86133-043-4